P.D. James

MOARTE ÎN SFÎNTUL ORDIN

P. D. JAMES

MOARTE ÎN SFÎNTUL ORDIN

rao international publishing company

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
JAMES, P.D.
Moarte în Sfîntul Ordin / P.D. James
trad.: Eugenia Popescu, Monica Nechiti.
Bucureşti: RAO International Publishing Company, 2005

ISBN 973-576-859-3
I. Popescu, Eugenia (trad.)
II. Nechiti, Monica (trad.)

821.111(73)-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-118, Bucureşti, ROMÂNIA

P. D. James
Death in Holy Orders

Traducere din limba engleză
EUGENIA POPESCU
MONICA NECHITI

Tiparul executat de
ALFÖLDI NYOMDA AG
Debrecen, Ungaria

octombrie 2005

ISBN 973-576-859-3

Pentru Rosemary Goad,
editor și prietenă timp de patruzeci de ani

Cartea întîi

NISIPUL UCIGAŞ

1

Părintele Martin mi-a dat ideea să scriu o relatare despre felul cum am descoperit cadavrul.

– Să fie ca şi cum aş scrie o scrisoare în care să-i povestesc totul unui prieten? am întrebat eu.

– Scrie ca şi cum ar fi o povestire literară, ca şi cum te-ai detaşa de tine însăţi, ca şi cum ai fi văzut ce se întîmplă şi ţi-ai aminti ce-ai făcut, ce-ai simţit, ca şi cum totul i s-ar fi întîmplat altcuiva, mi-a răspuns părintele Martin.

Înţelegeam ce vrea să spună, dar nu eram sigură de unde să încep.

– Tot ce s-a întîmplat, părinte, sau doar plimbarea mea pe plajă, cînd am dat de cadavrul lui Ronald?

– Tot, absolut tot ce vrei să spui. Scrie despre colegiu şi despre viaţa ta de aici, dacă vrei. Cred că asta o să te ajute.

– Pe dumneata te-a ajutat, părinte?

Nu ştiu ce m-a făcut să rostesc aceste cuvinte, pur şi simplu mi-au venit în minte şi le-am lăsat să-mi scape. De fapt era o prostie şi, într-un fel fusesem cam obraznică, dar el nu păru să se fi supărat.

După ce se gîndi puţin, părintele Martin spuse:

– Nu, de fapt nu m-a ajutat, dar toate astea s-au întîmplat tare de mult. Cred că în ce te priveşte, lucrurile vor sta altfel.

Cred că se gîndea la război şi la felul cum fusese luat prizonier de japonezi, la întîmplările groaznice petrecute în lagăr. El nu pomeneşte niciodată despre război, dar, în definitiv, de ce ar face-o faţă de mine? Dar nu cred că vorbeşte despre asta cu nimeni, nici măcar cu ceilalţi preoţi.

Această conversaţie avusese loc cu două zile în urmă, cînd ne plimbam împreună pe sub peristil, după vecernie. Eu nu mai

participip la liturghie de la moartea lui Charlie, dar la vecernie mă duc. De fapt, este o chestiune de politețe. Nu se cade să lucrez la colegiu, să primesc bani de la ei, să accept toată bunăvoința lor și să nu particip la nici una din slujbele de la biserică. Dar poate că sînt prea susceptibilă. Domnul Gregory locuiește într-una dintre căsuțe, ca și mine, și predă greaca cu jumătate de normă, dar nu se duce niciodată la biserică, decît atunci cînd se cîntă ceva ce îi place. Nimeni n-a insistat vreodată să iau parte la slujbe, nici măcar n-am fost întrebată de ce n-am mai mers la liturghie. Dar, sigur, s-a observat; aici se observă totul.

Cînd m-am întors acasă, m-am gîndit la ceea ce-mi spusese părintele Martin și că s-ar putea să fie o idee o idee bună. N-am avut niciodată probleme cu scrisul. La școală eram bună la compuneri, și domnișoara Allison, care ne preda engleza, îmi spunea că, după părerea ei, s-ar putea să am talent de scriitoare. Dar știam că se înșală. N-am deloc de imaginație, cel puțin nu genul acela de care au nevoie romancierii. Nu pot să inventez nimic. Pot să scriu doar despre ce văd, fac sau știu și, uneori, despre ceea ce simt, lucru care nu este chiar atît de ușor. Oricum, eu mi-am dorit întotdeauna să devin infirmieră, chiar de pe vremea cînd eram copil. Acum am șaizeci și șapte de ani și sînt pensionară, dar încă mai sînt bună de ceva aici, la St Anselm. Lucrez ca soră-șefă – mă ocup de afecțiuni minore, dar am grijă și de lenjerie. Este o slujbă ușoară, dar sufăr de inimă și am noroc că am de lucru. Colegiul a avut grijă să-mi dea sarcini cît mai ușoare. Mi-au făcut chiar rost de un cărucior, ca să nu fiu tentată să car teancuri mai voluminoase de lenjerie. Ar fi trebuit să spun asta mai devreme. Și nu mi-am scris nici măcar numele. Mă cheamă Munroe, Margaret Munroe.

Cred că știu de ce părintele Martin mi-a sugerat că m-ar putea ajuta să mă apuc iar de scris. El știe că aveam obiceiul să-i scriu cîte o scrisoare lungă lui Charlie în fiecare săptămînă. Cred că e singura persoană de aici, în afară de Ruby Pilbeam, care știe acest lucru. În fiecare săptămînă mă așezam și-mi aminteam ce se mai întîmplase de la ultima scrisoare, toate lucrurile mărunte, fără importanță care știam că pentru Charie nu erau fără importanță: ce-am mai mîncat, ce glume am mai auzit, întîmplări cu

studenţii, descrieri ale vremii. N-ai zice că sînt multe de povestit într-un loc liniştit de la marginea ţărmului stîncos, departe de orice aşezare, dar era uimitor cîte aveam să-i scriu. Şi ştiu că lui Charlie îi plăceau scrisorile. „Mai scrie, mami", îmi spunea el cînd venea acasă în permisie. Şi asta am şi făcut.

După ce-a fost ucis, armata mi-a trimis tot ce rămăsese de la el, şi printre alte lucruri am găsit şi teancul de scrisori. Nu erau toate scrisorile trimise de mine – n-ar fi putut să le păstreze pe toate – dar le păstrase pe cele mai lungi. Le-am luat cu mine pe promontoriu şi am făcut un foc cu ele. Era o zi vîntoasă, cum se întîmplă adesea pe coasta de est, şi flăcările vîjîiau şi scăpărau, şi-şi schimbau direcţie după vînt. Bucăţelele arse de hîrtie se ridicau şi-mi zburau în faţă ca nişte fluturi, în timp ce fumul îmi înţepa nările. Era ciudat, fiindcă focul era mic. Dar ceea ce încerc să spun este că îmi dau seama de ce părintele Martin îmi dăduse ideea să scriu această relatare. Se gîndea că dacă scriam ceva – orice – m-ar ajuta să-mi recapăt interesul pentru viaţă. Este un om bun, poate chiar un sfînt, dar sînt multe lucruri pe care nu le poate înţelege.

Pare ciudat că scriu această relatare fără să ştiu dacă o s-o citească vreodată cineva şi cine anume. Şi nu-mi dau seama dacă o scriu pentru mine însămi sau pentru un cititor imaginar pentru care tot ce ţine de Colegiul St Anselm este nou şi neobişnuit. Aşa că poate ar fi bine să spun ceva despre acest loc, să stabilesc cadrul, cum s-ar spune. Colegiul a fost fondat de o persoană cucernică, pe nume Agnes Arbuthnot, care dorea să se asigure că vor exista întotdeauna „tineri credincioşi şi instruiţi hirotonisiţi pentru a deveni preoţi catolici în Biserica Anglicană". Am folosit ghilimelele, fiindcă acestea sînt chiar cuvintele ei. Există o cărticică despre ea la biserică şi aşa am aflat şi eu. Ea a donat clădirile, terenul şi aproape toate mobilele, ca şi o sumă suficient de mare de bani – aşa socotea ea – ca să menţină aşezămîntul în funcţiune pe veci. Dar niciodată nu există destui bani, aşa că, în prezent, St Anselm trebuie să fie finanţat mai mult din fondurile Bisericii. Ştiu că părintele Sebastian şi părintele Martin se tem că Biserica plănuieşte să-l închidă. Această temere nu este discutată deschis niciodată şi, bineînţeles, nu cu personalul

administrativ, dar toţi ştim. Într-o comunitate mică şi izolată ca St Anselm veştile şi zvonurile par a fi purtate, nerostite, de vînt.

Pe lîngă faptul că a donat casa, domnişoara Arbuthnot a construit apartamentele pentru studenţi şi un şir de camere pentru oaspeţi care legau peristilul de sud de biserică. A mai construit şi patru căsuţe pentru personal dispuse în semicerc de-a lungul promontoriului, cam la o sută de yarzi de colegiu. Le-a dat numele celor patru evanghelişti. Eu stau la Sfîntul Matei, în extrema sudică. Ruby Pilbeam, bucătăreasa şi menajera noastră, împreună cu soţul ei, meşter şi om bun la toate, stau în Sfîntul Luca, iar în căsuţa cea mai nordică, Sfîntul Ioan, locuieşte Eric Surtees, ajutorul domnului Pilbeam. Eric creşte porci, dar mai mult ca un hobby decît ca să aprovizioneze colegiul cu carne de porc. Sîntem doar patru cu tot cu femeile de serviciu cu program redus de la Reydon şi Lowestoft, care ne ajută la treabă, dar nu sînt mai mult de douăzeci de studenţi în teologie şi patru preoţi rezidenţi, aşa că ne descurcăm. Nici unul dintre noi nu e uşor de înlocuit. Promontoriul pustiu, bătut de vînturi, fără un sat, fără o cîrciumă, fără un magazin, este prea îndepărtat pentru majoritatea oamenilor. Mie-mi place aici, dar chiar şi mie mi se pare înfricoşător şi un pic cam sinistru. Marea muşcă an după an din stîncile nisipoase şi stau uneori la marginea lor cu ochii la mare şi îmi imaginez fluxul apărînd ca un val înalt, alb şi sclipitor, năvălind spre mal şi năpustindu-se asupra foişoarelor şi turnurilor, asupra bisericii şi căsuţelor şi spulberînd totul. Vechiul sat Ballard's Mere a stat sub apele mării veacuri la rîndul şi, cîteodată, în nopţi cu vînt, lumea spune că se poate auzi dangătul stins al clopotelor bisericii din turnurile îngropate. Şi ceea ce n-a fost înghiţit de mare a fost mistuit de marele foc din 1695. Din vechiul sat n-a mai rămas nimic decît biserica medievală pe care domnişoara Arbuthnot a restaurat-o şi a inclus-o în colegiu şi cei doi piloni de cărămidă aproape prăbuşiţi din faţa casei, adică tot ce-a mai rămas din conacul elisabetan ce se ridica în acel loc.

Poate c-ar fi mai bine să povestesc cîte ceva despre Ronald Treevs, băiatul care a murit. În definitiv, despre moartea lui ar trebui să fie vorba aici. Înainte de anchetă poliţia mi-a pus cîteva întrebări, vrînd să ştie cît de bine îl cunoşteam. Cred că-l cunoşteam

mai bine decît majoritatea personalului administrativ de aici, dar n-am spus mare lucru. Nici nu era mult de spus. Nu cred că aveam eu căderea să-i bîrfesc pe studenţi. Ştiam că Ronald nu era simpatizat, dar n-am pomenit de asta. Problema era că el nu se potrivea cu locul ăsta şi cred că era şi el conştient de asta. În primul rînd, tatăl lui era Sir Alred Treeves, care conduce o importantă companie de armament, şi Ronald ţinea ca noi să ştim că el era fiul unui om foarte bogat. Asta se vedea şi după lucrurile pe care le avea. Avea un Porsche, în timp ce ceilalţi studenţi se descurcau cu maşini mai ieftine, asta în cazul că aveau o maşină. Şi-i plăcea să vorbească despre vacanţele lui în locuri scumpe şi îndepărtate unde alţi studenţi nu-şi puteau permite să călătorească, cel puţin nu în vacanţe.

Toate astea ar fi putut să-l facă popular în alte colegii, dar nu aici. Oricine poate fi snob în legătură cu ceva, să nu-i credeţi pe cei care pretind că nu-i aşa, dar aici nu e vorba despre bani. Şi nici despre familie nu-i vorba, cu toate că ai duce-o mai bine ca fiu de paroh decît al unui star de muzică pop. Cred că ceea ce-i interesează pe ei este inteligenţa – inteligenţa şi o înfăţişare plăcută şi agerimea minţii. Le plac cei care-i pot face să rîdă. Ronald nu era atît de inteligent cum îşi închipuia el şi nu reuşea niciodată să facă pe cineva să rîdă. Îl considerau plicticos şi, bineînţeles, cînd îşi dădea seama de asta devenea şi mai plicticos. N-am spus nimic din toate astea poliţiei. Ce rost ar fi avut? Ronald era mort. Ah, da, şi cred că era şi cam curios, întotdeauna îi plăcea să ştie ce se petrecea în jurul lui, întotdeauna punea întrebări. De la mine nu afla prea multe. Dar, uneori, apărea seara la mine acasă, se aşeza şi vorbea, în timp ce eu tricotam şi-l ascultam. Studenţii nu sînt încurajaţi să facă vizite la locuinţele personalului, dacă n-au fost invitaţi. Părintelui Sebastian îi place ca noi să ne bucurăm de tihnă. Dar, de fapt, el nu mă deranja. Dacă stau şi mă gîndesc bine, cred că Ronald se simţea singur. Altfel, nu şi-ar fi pierdut vremea cu mine. Îmi amintesc şi de Charlie al meu. Charlie nu era plicticos, nici antipatic sau greu de cap, dar îmi place să cred că, dacă s-ar fi simţit vreodată singur şi şi-ar fi dorit să stea liniştit de vorbă cu cineva, s-ar fi găsit o persoană ca mine să-l asculte cu bunăvoinţă.

Cînd a sosit poliția, m-a întrebat de ce m-am dus să-l caut pe plajă. Dar eu nu făcusem asta. Cam o dată la două săptămîni fac o plimbare solitară după masa de prînz și cînd am pornit de acasă nici nu știam că Ronald lipsea. Și nici nu mi-ar fi trecut prin cap să-l caut pe plajă. Este greu de închipuit ce ți se poate întîmpla pe un țărm pustiu. Nu riști prea mult dacă nu te cațeri pe dig și dacă nu te afli prea aproape de stînci – există anunțuri privind ambele, fiind considerate periculoase. Toți studenții sînt avertizați despre primejdiile înotatului de unul singur sau ale mersului prea aproape de stîncile nesigure.

Pe vremea domnișoarei Arbuthnot puteai să cobori pe plajă venind de acasă, dar marea uzurpatoare a schimbat lucrurile. Acum trebuie să mergi cam jumătate de milă la sud de colegiu pînă la singurul loc unde stîncile sînt joase și destul de rezistente ca să suporte cîteva trepte șubrede de lemn prevăzute cu o balustradă. Dincolo de acest punct se întinde întunecimea Lacului Ballard, înconjurat de copaci și separat de mare doar de un mal îngust de pietriș. Uneori mă plimb pînă la lac, după care mă întorc, dar în ziua aceea am coborît treptele pînă la plajă și am luat-o spre nord.

După o noapte de ploaie, ziua era proaspătă, strălucitoare, cerul – albastru cu nori goniți de vînt, iar fluxul – puternic. Am dat ocol micului promontoriu și am văzut plaja pustie desfășurîndu-se în fața mea, cu muchiile ei înguste de pietriș și liniile întunecate ale digurilor vechi încrustate cu ierburi coborînd spre mare. Apoi, cam la vreo treizeci de yarzi în fața mea am zărit ceva ce părea o boccea neagră la poalele unei stînci. Am iuțit pasul spre locul acela și am văzut o sutană frumos împăturită și, alături, o manta cafenie, împăturită cu aceeași grijă. Puțin mai încolo, stînca alunecase și se prăbușise, din ea nu mai rămăseseră decît bucăți compacte de nisip, smocuri de iarbă și pietre. Mi-am dat imediat seama ce trebuie să se fi întîmplat. Cred că am scos un mic țipăt, după care am început să sap nisipul cu mîinile. Știam că dedesubt fusese îngropat trupul cuiva, dar nu-mi dădeam seama unde anume. Îmi amintesc de nisipul grunjos care mi se adunase sub unghii și cît de greu înaintam, așa că am început să calc nisipul în picioare disperată, cu furie, aruncîndu-l în sus, pînă am simțit că-mi înțeapă obrazul și-mi intră în ochi.

Pe urmă am observat o stinghie ascuţită de lemn de vreo treizeci de yarzi în direcţia mării. Am luat-o şi am început să sap cu ea. După cîteva minute am dat de ceva moale şi m-am lăsat în genunchi ca să încep iar să scormonesc cu mîinile. Apoi am văzut că dădusem peste două moviliţe acoperite cu o crustă de nisip şi, dedesubt, un înveliş de catifea reiată cafenie.

Din acel moment n-am mai putut continua. Inima mi se zbătea în piept şi mă simţeam sleită de puteri. Am simţit, în mod obscur, că l-am umilit pe cel ce se afla acolo, că era ceva ridicol şi aproape indecent în cele două moviliţe expuse vederii. Ştiam că omul trebuia să fie mort şi că toată graba mea febrilă nu servise la nimic. N-aş fi putut oricum să-l salvez şi nu mai suportam să continuu singură să-l dezgrop centimetru cu centimetru, chiar dac-aş fi avut puterea să fac asta. Trebuia să mă ajute cineva, să spun cuiva ce se întîmplase. Cred că-mi dădusem seama chiar de atunci al cui cadavru era, dar pe neaşteptate, mi-am amintit că toţi studenţii noştri purtau mantale cafenii cu etichete pe care erau scrise numele lor. Am întors gulerul mantalei şi am citit numele.

Îmi amintesc cum am luat-o la goană pe plajă de-a lungul fîşiei de nisip dintre malurile de pietriş şi cum m-am tîrît pe trepte pînă în vîrful stîncii. Am alergat pe drumul pietros pînă la colegiu. Aveam de mers doar o jumătate de milă, dar distanţa mi se păru fără sfîrşit şi casa – îndepărtîndu-se cu fiecare pas chinuit pe care-l făceau. Inima îmi bubuia în piept şi-mi simţeam picioarele de parcă oasele mi se topeau. Pe urmă am auzit o maşină. Uitîndu-mă în urma mea, am văzut-o cotind de pe drumul de acces şi îndreptîndu-se spre mine pe porţiunea bolovănoasă de la marginea ţărmului stîncos. M-am oprit în mijlocul drumului, am dat din mîini şi maşina a încetinit. Am văzut că era domnul Gregory.

Nu-mi amintesc cum i-am adus la cunoştinţă ştirea. Mă revăd stînd acolo plină de nisip, cu părul fluturînd în vînt, gesticulînd spre mare. Domnul Gregory n-a spus nimic, a deschis fără să zică nimic uşa maşinii şi eu am urcat. Cred că ar fi fost mai bine dacă el continua drumul pînă la colegiu, dar, în loc să facă asta, a întors maşina şi ne-am dat jos la treptele ce duceau spre ţărm. De atunci m-am tot întrebat dacă nu cumva nu mă crezuse şi ţinuse să vadă cu ochii lui înainte de a cere ajutor. Nu-mi

amintesc cum am ajuns acolo şi ultima imagine clară ne arată pe amîndoi stînd alături lîngă cadavrul lui Ronald. Tot fără să scoată o vorbă, domnul Gregory a îngenuncheat pe nisip şi a început să sape cu mîinile. Purta mănuşi de piele şi asta-i uşura munca. Amîndoi lucram în tăcere, înlăturînd în grabă nisipul şi apropiindu-ne de suprafaţa corpului.

Deasupra pantalonilor de catifea reiată Ronald nu purta decît o cămaşă. I-am dezvelit ceafa. Era ca şi cum am fi dezgropat un animal, un cîine sau o pisică moartă. Stratul de pămînt din interior era încă umed şi părul lui de culoarea paiului era plin de nisip. Am încercat să-l scutur şi l-am simţit rece şi grunjos pe palme.

– Nu-l atinge! mi-a spus domnul Gregory, şi eu mi-am retras mîna ca arsă. Apoi adăugă calm: Acum ar trebui să-l lăsăm aşa cum l-am găsit. Este clar despre cine-i vorba.

Ştiam că era mort dar, oricum, mă gîndeam că ar trebui să-l întoarcem cu faţa-n sus. Mi-a trecut prin minte ideea trăsnită că am putea să-i facem respiraţie gură la gură. Ştiam că n-avea nici un rost, dar simţeam că trebuia să facem ceva. Dar domnul Gregory şi-a scos mănuşa din mîna stîngă şi şi-a pus două degete pe gîtul lui Ronald.

– E mort, a spus el, sigur că e mort. Nu mai putem face nimic pentru el.

Am rămas un moment în tăcere, îngenuncheaţi. Cred că arătam ca şi cum ne-am fi rugat şi eu chiar aş fi spus o rugăciune pentru el, numai că nu-mi veneau în minte cuvintele potrivite. Atunci a ieşit soarele dintre nori şi, deodată, scena a arătat ca ceva ireal, de parcă noi doi am fi fost fotografiaţi în culori. Totul era strălucitor şi clar conturat. Firele de nisip din părul lui Ronald străluceau ca nişte stropi de lumină.

Domnul Gregory a spus:

– Trebuie să cerem ajutor. Să chemăm poliţia. Te deranjează dacă aştepţi aici? Nu întîrzii mult. Sau poţi să vii cu mine, dacă preferi, dar cred c-ar fi mai bine dacă unul dintre noi ar rămîne aici.

– Duceţi-vă, am răspus eu. Ajungeţi repede cu maşina. Nu mă deranjează să aştept.

M-am uitat la el cum mergea cît de iute îi permitea pietrişul către lac, apoi în jurul promontoriului şi cum dispare. Un minut

mai tîrziu am auzit zgomotul mașinii ce se îndrepta spre colegiu. M-am lăsat să alunec pe nisip la cîțiva pași de cadavru și mi-am făcut loc pe pietriș, căutînd să-mi găsesc o poziție comodă și proptindu-mă pe călcîie. Pietrișul de sub stratul de la suprafață era încă umed de la ploaia din timpul nopții și jilăveala rece îmi pătrundea prin pînza pantalonilor. Stăteam cu brațele încrucișate peste genunchi, cu privirile pierdute pe mare.

Și stînd așa acolo m-am gîndit la Mike pentru prima oară după mulți ani. A murit cînd motocicleta i-a derapat pe autostrada A1 și a intrat într-un copac. Ne întorsesem din luna de miere de mai puțin de două săptămîni și nu trecuse un an de cînd ne cunoșteam. Ceea ce am simțit la moartea lui a fost șoc și o nemărginită uimire, nu durere. La vremea aceea credeam că era durere, dar acum înțeleg mai bine. Eram îndrăgostită de Mike, dar nu-l iubeam. Asta apare odată cu viața comună, cu grija pe care soții și-o poartă, iar noi nu avuseserăm timp pentru așa ceva. După moartea lui am știut că sînt văduva Margaret Munroe, dar mă simțeam tot Margaret Parker, o fată nemăritată de douăzeci și unu de ani, recent calificată ca infirmieră. Cînd am descoperit că sînt însărcinată și acest fapt mi s-a părut ireal. Copilașul, cînd a apărut, părea să nu fi avut nimic de a face cu Mike sau cu scurta noastră viață comună și nici cu mine însămi. Toate astea au venit mai tîrziu și poate că au fost mai puternice fiindcă au venit mai tîrziu. Cînd a murit Charlie i-am jelit pe amîndoi, cu toate că tot nu pot să-mi amintesc chipul lui Mike limpede.

Eram conștientă că trupul neînsuflețit al lui Roland era în spatele meu, dar mă simțeam ușurată că nu stăteam lîngă el. Unii oameni, cînd veghează un mort, simt în el o prezență prietenoasă, dar eu nu simțeam acest lucru în ceea ce-l privea pe Ronald. Tot ce simțeam era o tristețe adîncă. Nu pentru acel biet băiat, nici pentru Charlie sau Mike, sau pentru mine însămi. Era o tristețe universală ce părea să impregneze totul în jurul meu, adierea proaspătă ce-mi mîngîia obrazul, cerul pe care se buluciseră cîțiva nori, mișcîndu-se aproape cu un anume scop pe întinderea albastră de deasupra mării. M-am gîndit la toți oamenii care trăiseră și muriseră pe această coastă și la oasele ce zăceau o milă mai încolo sub valuri în marile cimitire. Viețile lor trebuie să fi avut un preț

pentru ei înşişi şi pentru cei ce ţineau la ei, dar acum erau morţi şi totul ar fi fost la fel şi dacă n-ar fi trăit niciodată. Peste o sută de ani nimeni nu-şi va aminti de Charlie, de Mike sau de mine. Toate vieţile noastre sînt la fel de puţin importante ca un fir de nisip. Îmi simţeam inima goală chiar şi de tristeţe. În schimb, privind marea şi acceptînd că, pînă la urmă, nimic nu contează cu adevărat şi că tot ce ne aparţine este clipa prezentă pe care trebuie s-o îndurăm sau de care să ne bucurăm, m-am simţit împăcată.

Cred că mă aflam într-o stare de transă, căci n-am auzit şi n-am văzut cele trei siluete care se apropiau pînă n-am înregistrat scrîşnetul puternic al pietrişului şi n-au apărut aproape în faţa mea. Părintele Sebastian şi domnul Gregory înaintau anevoie, umăr la umăr. Părintele Sebastian îşi înfăşurase strîns trupul cu mantaua neagră, apărîndu-se de vînt. Mergeau amîndoi cu capetele aplecate şi înaintau hotărît ca într-un marş. Părintele Martin rămăsese puţin în urmă, clătinîndu-se în timp ce se lupta cu pietrişul. Mi-amintesc că m-am gîndit că nu era frumos din partea celor doi că nu se opreau să-l aştepte şi pe el.

M-am simţit jenată că m-au găsit stînd jos. M-am ridicat şi părintele Sebastian m-a întrebat:

– Te simţi bine, Margaret?

– Da, părinte, i-am răspuns, după care m-am dat deoparte, iar cei trei au păşit spre cadavru.

– Ce dezastru! a spus părintele Sebastian şi-a făcut semnul crucii.

Chiar şi atunci m-am gîndit că era un cuvînt ciudat şi mi-am dat seama că în acel moment nu se gîndea doar la Ronald Treeves; se gîndea la colegiu.

S-a aplecat şi a atins ceafa lui Ronald cu mîna, în timp de domnul Gregory a spus cam brutal:

– E mort, bineînţeles. E mai bine să nu-i mişcăm trupul prea mult.

Părintele Martin stătea puţin mai încolo. Am văzut cum i se mişcau buzele şi m-am gîndit că se ruga.

– Te rog, Gregory, întoarce-te la colegiu şi aşteaptă poliţia, a spus părintele Sebastian. Eu şi părintele Martin rămînem aici. Ar fi mai bine ca Margaret să vină cu dumneata. Pentru ea a fost un şoc. Du-o la doamna Pilbeam, dacă vrei, şi explică-i ce s-a

întîmplat. Doamne Pilbeam o să-i facă nişte ceai fierbinte şi o să se ocupe de ea. Nimeni nu trebuie să spună nimic pînă nu anunţ eu colegiul. Dacă poliţia vrea să vorbească cu Margaret, poate să facă asta mai tîrziu.

Este caraghios, dar îmi amintesc că m-a cam enervat că vorbise cu domnul Gregory aproape ca şi cum n-aş fi fost şi eu acolo. Şi, de fapt, nici nu voiam să fiu dusă acasă la Ruby Pilbeam. Îmi place Ruby – a reuşit întotdeauna să fie drăguţă cu mine fără să fie băgăcioasă –, dar tot ce-mi doream acum era să ajung la mine acasă.

Părintele Sebastian s-a apropiat şi mi-a pus o mînă pe umăr.

– Ai fost foarte curajoasă, Margaret. Mulţumesc. Acum du-te cu domnul Gregory. Vin eu pe la dumneata mai tîrziu. Părintele Martin şi cu mine o să stăm aici cu Ronald.

Era prima oară cînd rostise numele băiatului.

În maşină, domnul Gregory a condus cîteva minute în tăcere, apoi a spus:

– E o moarte ciudată. Mă întreb ce va spune medicul legist şi, mai ales, poliţia.

– C-a fost, cu siguranţă, un accident, am răspuns.

– Un accident ciudat, nu crezi? Eu n-am răspuns nimic, după care el a adăugat: Cadavrul ăsta nu e primul pe care l-ai văzut, desigur. Eşti obişnuită cu moartea.

– Sînt infirmieră, domnule Gregory.

M-am gîndit la primul cadavru pe care-l văzusem cu mulţi ani în urmă, cînd eram o tînără stagiară de optsprezece ani, primul cadavru pe care l-am pregătit pentru înhumare. Munca de infirmieră era altfel pe atunci. Chiar noi pregăteam morţii pentru îngropăciune şi făceam acest lucru cu mult respect, în tăcere, în spatele unui paravan. Prima mea soră, şefă de salon obişnuia să ni se alăture ca să rostească o rugăciune înainte de a începe. Ea ne spunea că acesta era ultimul serviciu pe care i-l puteam oferi unui pacient. Dar n-aveam de gînd să-i povestesc domnului Gregory despre toate astea.

– Cînd vezi un mort, orice mort, a spus domnul Gregory, te simţi consolat la gîndul că putem trăi ca oameni, dar murim tot ca nişte animale. Eu, unul, găsesc în asta o mare alinare. Nu-mi pot închipui ceva mai cumplit decît viaţa veşnică.

Nici de data asta n-am răspuns nimic. Nu se poate spune că mi-e antipatic; ne vedem foarte rar. Ruby Pilbeam îi face curat în căsuţa o dată pe săptămînă şi-i spală rufele. Au făcut un aranjament între ei. Dar noi doi n-am fost niciodată prea apropiaţi şi n-aveam dispoziţie să încep acum.

Maşina a cotit spre vest între turnurile gemene şi a intrat în curte. Desfăcîndu-şi centura de siguranţă şi ajutîndu-mă şi pe mine să mi-o scot pe a mea, mi-a spus:

– O să te duc la doamna Pilbeam. S-ar putea să nu fie acasă. Dacă-i plecată, ar fi bine să vii la mine. Amîndoi avem nevoie de ceva de băut.

Dar doamna Pilbeam era acasă şi mi-a părut bine pînă la urmă. Domnul Gregory a relatat faptele foarte scurt, spunînd:

– Părintele Sebastian şi părintele Martin au rămas lîngă cadavru şi poliţia va sosi foarte curînd. Te rog să nu pomeneşti nimic faţă de nimeni pînă se întoarce părintele Sebastian. Atunci o să anunţe el întregul colegiu.

După plecarea lui, Ruby a făcut ceaiul, fierbinte şi tare, şi foarte revigorant. S-a învîrtit în jurul meu, dar nu-mi amintesc nici vorbele, nici gesturile ei. Eu n-am avut multe de spus, dar nici ea nu se aştepta la mai mult. Se purta de parc-aş fi fost bolnavă; m-a aşezat într-un fotoliu în faţa caloriferului electric, a aprins cei doi elemenţi cu gîndul că eram înfrigurată după şoc, după care a tras draperiile ca să mă bucur de ceea ce numea ea „o odihnă bună şi prelungită".

Cred că a trecut o oră pînă la sosirea poliţiei reprezentate de un sergent tinerel cu accent galez. A fost amabil şi răbdător, iar eu i-am răspuns la întrebări destul de calmă. De fapt, nici nu erau multe de spus. El m-a întrebat cît de bine îl cunoaştem pe Ronald, cînd îl văzusem ultima oară şi dacă fusese deprimat în ultima vreme. I-am spus că îl văzusem ultima oară cu o seară înainte cînd se ducea spre căsuţa domnului Gregory, probabil, pentru lecţia lui de greacă. Abia începuse trimestrul şi nu-l mai văzusem. Am avut impresia că sergentul de poliţie – mi se pare că-l chema Jones sau Evans, un nume galez, în orice caz – regreta că mă întrebase dacă Ronald fusese deprimat. Oricum, a spus că totul părea foarte simplu, i-a pus aceleaşi întrebări lui Ruby, după care a plecat.

Părintele Sebastian a informat întregul colegiu despre moartea lui Ronald cînd s-au întrunit cu toţii înainte de vecernia de la ora cinci. Cei mai mulţi dintre studenţi începuseră să bănuie că se petrecuse ceva tragic; maşinile poliţiei şi furgonul mortuar nu sosesc pe furiş. Eu nu m-am dus în bibliotecă, aşa încît n-am auzit ce-a spus părintele Sebastian. Tot ce-mi doream eu atunci era să fiu singură. Dar ceva mai tîrziu, în aceeaşi seară, un student din cursul superior, Raphael Arbuthnot, mi-a adus un mic ghiveci cu violete africane, însoţit de condoleanţele studenţilor. Pare-se că unul dintre ei se dusese cu maşina pînă la Pakefield sau Lowestoft ca să-l cumpere. Cînd mi l-a dat, Raphael s-a înclinat şi m-a sărutat pe obraz.

– Îmi pare tare rău, Margaret, mi-a spus el. Asemenea cuvinte spun oamenii într-un astfel de moment, dar nu păreau vorbe goale. Sunau mai mult ca o scuză.

După două nopţi au început coşmarurile. Nu mai suferisem niciodată de coşmaruri pînă atunci, nici măcar pe vremea cînd eram la şcoala de infirmiere şi întîlnisem pentru prima oară moartea. Visele erau oribile. Şi acum mai stau pînă noaptea tîrziu în faţa televizorului, gîndindu-mă cu groază la clipa în care oboseala mă va cuprinde şi va trebui să merg la culcare. Am acelaşi vis întotdeauna. Ronald Treeves stă lîngă patul meu. Este despuiat şi trupul îi este acoperit cu nisip umed. La fel şi părul lui blond, şi faţa. Doar în ochi nu are nisip şi privirea fixă îi e încărcată de reproşuri, de parcă mă întreabă de ce n-am făcut mai mult ca să-l salvez. Ştiu că nu era nimic de făcut. Ştiu că era mort cu mult înainte ca eu să-i fi descoperit trupul. Totuşi, apare noapte după noapte cu acea uitătură acuzatoare, plină de reproşuri, nisipul umed căzîndu-i în bucăţi de pe chipul lui neatrăgător, parcă buhăit.

Poate că acum, după ce am pus totul pe hîrtie, o să-mi dea pace. Nu cred că sînt o femeie exaltată, dar e ceva ciudat în legătură cu moartea lui, un lucru pe care ar trebui să mi-l amintesc, dar care stă ascuns în străfundurile minţii mele şi mă tot sîcîie. Ceva îmi spune că moartea lui Ronald Treeves nu a fost un sfîrşit, ci un început.

2

Lui Dalgliesh îi sună telefonul la zece şi patruzeci dimineaţa, chiar înainte de a se întoarce la birou după o întrunire cu Departamentul Relaţiilor Comunitare. Ca de obicei durase mai mult decît fusese programat şi mai erau doar cincizeci de minute pînă la întîlnirea cu comisarul în biroul ministrului de Interne din Camera Comunelor. Timp suficient, îşi zicea el, să bea o ceaşcă de cafea şi să dea cîteva telefoane urgente. Dar nici nu ajunsese bine la masa de lucru, cînd secretara lui îşi iţi capul pe uşa biroului.

– Domnul Harkness v-ar rămîne îndatorat dacă aţi trece pe la el înainte să plecaţi. Sir Alred Treeves este şi dînsul acolo.

Ce mai era şi asta? Sir Alred Treeves dorea ceva, desigur; cînd vii să discuţi cu funcţionari superiori de la Scotland Yard de regulă doreşti ceva. Şi cînd Sir Alred îşi dorea ceva nu încape îndoială că obţinea. Nu puteai conduce una dintre cele mai prospere corporaţii multinaţionale fără să ştii, instinctiv, cum să stăpîneşti chichiţele puterii, atît în problemele mici, cît şi în cele mari. Dalgliesh îi cunoştea reputaţia. Nu puteai să trăieşti în secolul al douăzeci şi unulea fără să ştii nimic despre asta. Un patron corect, chiar generos, cu un personal competent, un filantrop, un colecţionar respectat de artă europeană din secolul al XX-lea; toate acestea fiind interpretate de către cei cu prejudecăţi drept acţiuni ale unui nemilos duşman al eşecurilor, un suporter bine mediatizat al cauzelor la modă şi un investitor perspicace al cîştigurilor de capital pe termen lung. Pînă şi reputaţia lui de om aspru era ambiguă. De vreme ce era nediscriminată şi cei puternici sufereau alături de cei slabi nu făcuse decît să-i cîştige o minunată reputaţie de egalitarism cinstit.

Delgliesh luă liftul pînă la etajul al şaptelea neaşteptîndu-se la plăcere, dar cu mare curiozitate. Măcar întrunirea va fi relativ

scurtă; va trebui să plece la și un sfert ca să aibă timp să parcurgă distanța aceea de o jumătate de milă pînă la Ministerul de Interne. Cînd era vorba de priorități, ministrul de Interne avea cîștig de cauză chiar și în ce-l privește pe Sir Alred Treeves.

Comisarul-adjunct și Sir Alred stăteau în picioare lîngă biroul lui Harkness și, cînd Dalgliesh intră, se întoarseră amîndoi către el. Așa cum se întîmplă adesea cu persoanele des mediatizate, prima impresie produsă de Treeves fu deconcertantă. Era mai solid și trăsăturile lui severe mai puțin frumoase decît la televizor cu conturul feței mai puțin marcat. Dar impresia de forță latentă și o anume mulțumire de sine erau mai puternice. Era slăbiciunea lui să se să se îmbrace ca un fermier prosper; cu excepția ocaziilor mai oficiale purta un costum de golf bine croit. Avea, într-adevăr, ceva care-ți amintea de un țăran: umerii largi, luciul obrajilor și al nasului proeminent, părul răvășit pe care nici un frizer nu reușea să-l îmblînzească cu totul. Era foarte închis la culoare, aproape negru, cu o meșă argintie dată peste cap. La un om mai preocupat de aspectul lui, Dalgliesh ar fi bănuit că și-l vopsise.

În momentul cînd intră Dalgliesh, uitătura lui Treeves de sub sprîncenele stufoase fu directă și sincer evaluatoare.

– Cred că vă cunoașteți, spuse Harkness.

Își strînseră mîinile. Mîna lui Alred era rece și strînsoarea puternică, dar și-o retrase imediat, ca și cum ar fi subliniat că gestul fusese doar o formalitate.

– Da, ne-am cunoscut, zise el. La o conferință de la Ministerul de Interne pe la sfîrșitul anilor optzeci, nu-i așa? Despre politica din orașele din centrul țării. Nu știu de ce m-am băgat în treaba aia.

– Corporația dumneavoastră a făcut o donație generoasă pentru unul dintre programele organizate la inițiativa acestor orașe. Cred că doreați să vă convingeți că avea să fie folosită cum trebuie.

– Așa se pare. Dar nu sînt prea convins. Tinerii vor slujbe bine plătite pentru care merită să te scoli dimineața, nu să se instruiască pentru o muncă care nu există.

Dalgliesh își aminti de acea ocazie. Fusese un exercițiu de relații publice organizat la nivel înalt. Puțini dintre funcționarii

superiori și miniștrii prezenți se așteptaseră să iasă ceva din asta, și chiar așa se întîmplase. Își mai aducea aminte și că Treeves pusese o serie de întrebări pertinente, se arătase sceptic cu privire la răspunsuri și părăsise sala înainte de concluziile ministrului. De fapt, de ce se hotărîse să participe și mai ales să facă acea donație? Poate că și acesta fusese un exercițiu de relații publice.

Harkness făcu un gest vag spre scaunele negre turnante din fața ferestrei și mormăi ceva despre cafea.

Treeves spuse scurt:

– Nu, mulțumesc, nu vreau cafea. Tonul său sugera că i se oferise o băutură ezoterică nepotrivită pentru ora zece patruzeci și cinci dimineața.

Se așezară cu ceva din precauția de rău augur a trei șefi mafioți care s-au întrunit pentru a-și stabili sferele de interes. Treeves își consultă ceasul. Cu siguranță că se prevăzuse un anume timp pentru această întrevedere. El venise în interes personal, fără să se fi anunțat în prealabil și fără a-și fi dezvăluit intențiile. Aceasta, bineînțeles, îi dăduse un avantaj. Sosise foarte convins că un ofițer superior va găsi timp pentru el, și avusese dreptate.

– Fiul meu mai mare, Ronald – în treacăt fie spus, a fost adoptat – a fost ucis acum zece zile de o stîncă prăbușită în Suffolk. O cădere de nisip ar fi o descriere mai exactă; țărmul acela stîncos la sud de Lowestoft e erodat de mare din secolul al XVII-lea. A murit sufocat. Ronald era student la Colegiul Teologic St Anselm de la Ballard's Mere. Este o instituție a Bisericii Superioare pentru instruirea preoților anglicani. Clopote și tămîie.

Se întoarse către Dalgliesh.

– Treburile astea nu vă sînt străine, nu-i așa? Tatăl dumneavoastră a fost preot, nu?

Cum de aflase Sir Alred toate astea? se întrebă Dalgliesh. Poate că la un moment dat i se spusese, își adusese vag aminte și pusese pe unul dintre trepădușii lui să verifice înainte de a porni la această întrunire. Era omul care credea că era bine să aibă cît mai multe informații despre cei cu care avea de tratat. Dacă era în dezavantajul lor, cu atît mai bine, dar orice detaliu personal de care partea adversă nu știa că se afla în posesia lui era un atu ce-i dădea satisfacție și îi deschidea drumul spre reușită.

– Da, era paroh în Norfolk, spuse Dalgliesh.

– Fiul dumneavoastră se pregătea pentru preoție? întrebă Harkness.

– Nu știu dacă ceea ce învăța el la St Anselm l-ar fi calificat pentru orice altă profesie.

– Decesul a fost menționat în ziare, adăugă Dalgliesh, dar nu-mi amintesc să fi citit ceva despre vreo anchetă.

– Nu s-a insistat pe povestea asta. Moarte accidentală. Ar fi trebuit să se discute deschis despre asta. Dacă decanul colegiului și majoritatea personalului n-ar fi stat acolo ca niște cerberi în haine negre, procurorul ar fi avut probabil curajul să-și exprime cu adevărat părerea.

– Ați fost acolo, Sir Alred?

– Nu, am fost reprezentat, căci mă aflam în China. Urma să se negocieze un contract complicat la Beijing. Am fost aici pentru ceremonia de la crematoriu. Pentru asta am adus trupul neînsuflețit al lui Roland la Londra. A avut loc un fel de slujbă de pomenire, recviem parcă i se spune, la St Anselm, dar nici eu, nici soția mea nu am fost de față. Nu este un loc în care să mă fi simțit vreodată acasă. Imediat după anchetă, am aranjat ca șoferul meu, împreună cu un alt mecanic, să aducă Porsche-ul lui Ronald, iar colegiul le-a restituit hainele, portmoneul și ceasul. Norris, șoferul meu, ne-a predat coletul. Nu era mare lucru. Studenții sînt încurajați să aibă strictul necesar de haine, un costum, două perechi de ginși, cîteva cămăși și pulovere, pantofi și sutana neagră pe care trebuie să o poarte studenții. Ronald avea cîteva cărți, bineînțeles, dar le-am spus celor de la colegiu că pot să le păstreze pentru bibliotecă. E ciudat cît de rapid poți să faci curățenie în urma unei vieți de om. Pe urmă, acum două zile, am primit asta.

Fără grabă, și-a scos portmoneul și a desfăcut o foaie de hîrtie pe care i-a întins-o lui Dalgliesh. Dalgliesh aruncă o privire peste ea, pe urmă o pasă comisarului-adjunct. Harkness o citi cu glas tare.

– De ce nu puneți unele întrebări despre moartea fiului dumneavoastră? De fapt, nimeni nu crede că a fost un accident. Preoții ăia vor mușamaliza totul ca să-și păstreze bunul renume.

Se întîmplă lucruri în colegiu care ar trebui scoase la lumină. Aveţi de gînd să-i lăsaţi să scape cu faţa curată?

– Asta aduce o acuzaţie de crimă, spuse Treeves.

Harkness îi întinse hîrtia lui Dalgliesh şi spuse:

– Dar fără probe, fără un mobil şi fără să se pronunţe numele unui suspect, nu seamănă, cumva, cu opera unui farsor, poate a cuiva care vrea să creeze necazuri colegiului?

Dalgliesh îi înapoie hîrtia lui Treeves care o respinse enervat.

– Evident că este o posibilitate, între altele, spuse Treeves. Presupun că nu excludeţi ideea asta. Eu, unul, iau lucrurile mai în serios. Fiind scrisă pe computer, sigur că nu există nici o şansă pentru acel mic „e" ieşit din rînd care apare întotdeauna în romanele poliţiste. Nu-i cazul să vă bateţi capul să căutaţi amprente digitale. Am avut eu grijă să se facă asta. Confidenţial, bineînţeles. Nici un rezultat, dar nici nu mă aşteptasem. Aş zice că autorul acestor rînduri e un om educat. El sau ea foloseşte punctuaţia corectă. În vremurile astea în care nu se pune mare preţ pe studiu, m-aş gîndi la cineva de vîrstă mijlocie, mai degrabă decît la un tînăr.

– Şi felul în care a fost scrisă vă îndeamnă să treceţi la acţiune, adăugă Dagliesh.

– De ce spuneţi asta?

– Doar vă aflaţi aici, domnule, nu-i aşa?

– Spuneaţi că fiul dumneavoastră a fost adoptat, spuse Dalgliesh. Din ce categorie socială provenea?

– Nici una. Cînd s-a născut el, maică-sa avea paisprezece ani, iar taică-su era cu un an mai mare. L-au conceput sprijiniţi de un stîlp de beton din pasajul subteran de pe Westway. Era de rasă albă, sănătos şi nou-născut, o marfă căutată pe piaţa adopţiilor. Ca s-o spunem pe şleau, am avut noroc c-am pus mîna pe el. Dar de ce mă întrebaţi?

– Aţi spus că interpretaţi asta ca pe o acuzaţie de omor. Mă întreb cine va profita de moartea lui, dacă există, într-adevăr, cineva.

– De orice moarte profită cineva. Singurul beneficiar, în cazul de faţă, este cel de al doilea fiu al meu, Marcus, al cărui fond de credit, cînd împlineşte treizeci de ani, va spori şi, în cele din

urmă, moştenirea sa va fi mai mare decît ar fi fost altfel. Din moment ce era la şcoală în perioada respectivă, îl putem exclude.

– Ronald v-a scris ceva sau v-a spus ceva cum că ar fi fost deprimat sau nefericit?

– Mie nu, dar, probabil, aş fi fost ultima persoană căreia să i se confeseze. Dar am impresia că nu ne înţelegem. Nu mă aflu aici ca să fiu interogat sau să particip la cercetările dumneavoastră. V-am spus puţinul pe care-l ştiu. Acum vreau să preluaţi treaba.

Harkness se uită la Dalgliesh.

– Asta-i, desigur, o problemă ce ţine de poliţia din Suffolk. Au oameni eficienţi.

– De asta nu mă îndoiesc. Se pare că este sub controlul Inspectorului Maiestăţii Sale pentru Poliţie şi este cunoscută drept eficientă. Dar au participat la ancheta originară. Eu vreau ca voi să preluaţi problema. Mai exact, vreau să se ocupe comandantul Dalgliesh de asta.

Comisarul-adjunct îi aruncă o privire lui Dalgliesh şi păru pe punctul de a protesta, apoi se răzgîndi.

– Pot să-mi iau un mic concediu săptămîna viitoare şi am de gînd să plec la Suffolk pentru vreo săptămînă, spuse Dalgliesh. Cunosc Colegiul St Anselm. Aş putea sta de vorbă cu poliţia locală şi cu cei de la colegiu şi să văd dacă, la prima vedere, există motive pentru continuarea investigaţiei. Dar, după verdictul anchetei şi după incinerarea fiului dumneavoastră, e prea puţin probabil să mai poată ieşi la lumină ceva nou.

Harkness prinse glas:

– E neobişnuit.

Treeves se ridică în picioare.

– Poate fi neobişnuit, dar mie mi se pare perfect logic. Vreau discreţie, de asta nu intenţionez să mă adresez din nou poliţiei locale. S-a făcut destul tămbălău în presa locală cînd a apărut ştirea despre moartea lui Ronald. Nu vreau titluri în gazetele de scandal care să sugereze că a fost o moarte misterioasă.

– Dar credeţi că a fost? întrebă Harkness.

– Sigur că a fost. Moartea lui Ronald a fost ori un accident, ori sinucidere, ori un asasinat. Primul e puţin probabil, al doilea

inexplicabil, deci rămîne al treilea. Veţi lua legătura cu mine, bineînţeles, cînd aţi ajuns la o concluzie.

Tocmai se ridica de pe scaun, cînd Harkness îl întrebă:

– Aţi fost mulţumit, Sir Alred, de cariera pe care şi-o alesese fiul dumneavoastră? Făcu o pauză, apoi adăugă: Profesie, vocaţie, totul.

Ceva în tonul lui, un amestec nesigur de tact şi interogaţie, făcu să se întrevadă că nu se aşteptase ca întrebarea lui să fie bine primită, şi nici nu fu. Vocea lui Sir Alred era calmă, dar ascundea un avertisment clar.

– Ce-ar trebui să înţeleg din asta?

Dacă tot începuse, Harkneas nu avea intenţia să se lase intimidat.

– Mă întrebam dacă fiul dumneavoastră avea ceva pe suflet, o anume îngrijorare?

Sir Alred îşi consultă ceasul de mînă cu înţeles.

– Te gîndeşti la o sinucidere. Cred că mi-am exprimat limpede punctul de vedere. Asta-i exclus. Absolut exclus! De ce naiba să-şi fi luat zilele? Avea ce-şi dorea.

Dalgliesh spuse calm:

– Dar nu asta vă doreaţi şi dumneavoastră?

– Sigur că nu mi-am dorit asta! O slujbă fără viitor, Biserica Angliei va fi terminată în douzeci de ani, dacă declinul prezent continuă. Sau va fi o sectă excentrică care se preocupă de menţinerea vechilor superstiţii şi a bisericilor de altădată – asta dacă statul nu le va prelua ca monumente naţionale. Lumea poate să-şi dorească iluzia spiritualităţii. Sigur că, una peste alta, oamenii cred în Dumnezeu şi gîndul că moartea înseamnă dispariţia completă nu este plăcut. Dar nu mai cred în rai şi nu se tem de iad şi n-o să înceapă să se ducă la biserică. Ronald avea educaţie, inteligenţă, oportunităţi. Nu era prost. Ar fi putut să facă ceva cu viaţa lui. El ştia ce gîndesc şi subiectul era închis. În nici un caz nu avea de gînd să-şi vîre capul sub o tonă de nisip doar ca să-mi facă mie în ciudă.

Se ridică în picioare şi făcu un semn scurt cu capul către Harkness şi Dalgliesh. Întrevederea se sfîrşise. Dalgliesh coborî cu liftul împreună cu el şi îl conduse în locul unde aştepta

Mercedesul condus de şofer. Aşa cum anticipase, se încadra perfect în timp.

Tocmai dădea să plece, cînd se auzi chemat înapoi pe un ton poruncitor.

Scoţîndu-şi capul pe fereastră, Sir Alred îi spuse:

– Îmi închipui că v-a trecut prin cap ca Ronald să fi fost ucis în altă parte, după care trupul să-i fi fost mutat pe plajă?

– Cred că vă puteţi imagina, Sir Alred, că poliţia din Suffolk trebuie să se fi gîndit la una ca asta.

– Nu sînt sigur că îţi împărtăşesc convingerea. E o idee, oricum. Care merită să fie reţinută.

Nu făcu nici un gest ca să dea ordin şoferului, care stătea nemişcat ca o statuie la volan, să pornească. În schimb spuse, parcă împins de un impuls:

– Există o chestiune care mă preocupă. Mi-a venit în minte, de fapt, în biserică. Mă arăt la chip din cînd în cînd la slujba anuală orăşenească, înţelegi. Mi-am gîndit că, atunci cînd voi avea o clipă liberă, o să duc ideea pînă la capăt. Mă refer la Crez.

Dalgliesh reuşi să-şi mascheze surpriza. Întrebă pe un ton grav:

– Care Crez, Sir Alred?

– Sînt mai multe?

– De fapt sînt trei.

– Sfinte Dumnezeule! Ei bine, ia-l pe care vrei. Îmi închipui că toate sînt aproape la fel. Cum au început? Vreau să spun, cine le-a scris?

Dalgliesh, intrigat, se simţi tentat să-l întrebe dacă discutase problema cu fiul său, dar, din prudenţă, renunţă.

– Cred că un teolog v-ar fi mai util decît mine, Sir Alred, spuse el.

– Eşti fiu de preot, nu-i aşa? Credeam că ştii. N-am timp să mă interesez.

Dalgliesh simţi cum îi zboară gîndul în trecut, la biroul tatălui său de la prezbiteriul din Norfolk, la faptele fie învăţate, fie culese din cărţile frunzărite în biblioteca tatălui, la cuvinte pe care rar le mai rostea acum, dar care păreau să-i fi rămas zăvorîte în minte din copilărie.

– Crezul de la Niceea a fost formulat de Conciliul de la Niceea în secolul al IV-lea, spuse el. Data i se ivi, inexplicabil, în minte. Cred că-i vorba de anul 325. Împăratul Constantin a convocat Conciliul ca să stabilească credința Bisericii și să se ocupe de Erezia lui Arius.

– De ce nu actualizează Biserica toate astea? Nu ne întoarcem la secolul al IV-lea ca să înțelegem medicina, sau știință, sau natura universului. Eu, cînd îmi conduc companiile, nu mă uit la secolul al IV-lea. De ce să ne uităm la anul 325 ca să-l înțelegem pe Dumnezeu?

– Ați prefera un Crez pentru secolul al XXI-lea? întrebă Dalgliash. Se simțea tentat să-l întrebe pe Sir Alred dacă avea de gînd să scrie unul. Dar, în loc să facă asta, spuse: Nu sînt sigur că orice nou Conciliu într-o creștinătate divizată ar ajunge la un consens. Cu siguranță că Biserica este de părere că episcopii de la Niceea se bucurau de inspirație divină.

– Era un conciliu format din oameni, nu-i așa? Oameni puternici. Veneau acolo cu agendele lor private, cu prejudecățile lor, cu rivalitățile lor. În fond, era vorba despre putere, cine o obține, cine o cedează. Ai participat la destule comitete, știi cum se lucrează. Ai cunoscut vreodată unul cu inspirație divină?

– Nu grupurile de lucru de la Ministerul de Interne, desigur. Vă gîndiți să-i scrieți Episcopului sau, poate, Papei?

Sir Alred îl privi atent, bănuitor, dar păru să decidă că, dacă era sîcîit, va ignora asta sau va intra în joc.

– Sînt prea ocupat, spuse el. Oricum, îmi cam depășește competențele. Totuși, este interesant. Așadar, credeți că le-a venit ideea asta. Să mă anunțați dacă apare ceva nou la St Anselm. Sînt plecat din țară vreo zece zile, dar nu-i nici o grabă. Dacă băiatul a fost ucis, o să știu ce am de făcut. Dacă s-a sinucis, ei bine, asta-i treaba lui, dar aș vrea să știu și asta.

A făcut un semn și și-a retras, brusc, capul. Adresîndu-se apoi șoferului, spuse:

– În regulă, Noris, înapoi la birou.

Mașina demară fără zgomot. Dalglish o urmări o clipă. Ce e-n gușă și-n căpușă, cam ăsta era Alred. Dar nu era aceasta o judecată cam pripită și nedreaptă? Omul era mai complex decît

atît, un amestec de naivitate şi subtilitate, de aroganţă şi curiozitate nelimitată care, fixîndu-se întîmplător pe un subiect, îl subordona imediat interesului său personal. Dar Dagliesh era încă uimit. Verdictul privindu-l pe Ronald Treeves, deşi surprinzător, fusese, cel puţin, milostiv. Exista oare vreun alt motiv interesant, în afară de grija părintească, al insistenţei sale de a se continua ancheta?

Se întoarse la etajul şapte. Harkness se uita pe fereastră. Fără să întoarcă capul, spuse:

– Un tip extraordinar. A mai spus ceva?

– Ar vrea să rescrie Crezul de la Niceea.

– O idee absurdă.

– Dar, poate, mai puţin nocivă pentru umanitate decît majoritatea celorlalte activităţi ale lui.

– Mă gîndeam la propunerea lui de a face un ofiţer superior să piardă vremea redeschizînd ancheta legată de moartea fiului său. Nu vrea să lase lucrurile să liniştească. Vorbeşti tu cu cei din Suffolk sau mă laşi pe mine?

– E bine să procedăm cu cît mai multă discreţie. Peter Jackson s-a transferat acolo anul trecut. O să schimb două vorbe cu el. Şi mai ştiu cîte ceva despre Colegiul St Anselm. Am stat acolo trei veri cînd eram copil. Nu-mi închipui că se mai află cineva acolo din vechiul personal, dar probabil că vor privi sosirea mea ca pe ceva mai mult sau mai puţin firesc în împrejurările de faţă.

– Aşa crezi? Oamenii ăştia trăiesc departe de lume, dar mă îndoiesc că pot fi atît de naivi. Un comandant de la Poliţia Metropolitană care se interesează de moartea accidentală a unui student? Bine, n-avem de ales. Treeves n-are intenţia să lase lucrurile aşa cum sînt şi nu putem să trimitem cîţiva sergenţi care să înceapă să-şi bage nasul în ograda altuia. Dar, dacă-i vorba de o moarte suspectă, poliţia din Suffolk o să trebuiască să preia cazul, indiferent dacă lui Treeves îi convine sau nu şi ar trebui să renunţe la gîndul că se poate porni o anchetă criminală în secret. Un lucru se poate spune despre crimă: odată ce a fost scoasă la lumină, ne aflăm cu toţii pe picior de egalitate. E ceva ce nici Treeves nu poate să manipuleze ca să-şi menajeze interesele. Totuşi, e ciudat. Vreau să spun că e ciudat ca el să-şi bată capul, să

facă o problemă personală din asta. Dacă vrea să țină lucrurile departe de ochii presei, de ce le mai dezgroapă? Şi de ce a luat scrisoarea în serios? Cred că primeşte grămezi de scrisori de la dementi. Te-ai fi aşteptat să le azvîrle cu toate celelalte gunoaie.

Dalgliesh nu spuse nimic. Indiferent de motivul expeditorului, mesajul nu i se păruse a fi opera unui alienat. Harkness se apropie de fereastră şi rămase în picioare, cu umerii încovoiaţi, privind în faţa lui de parcă panorama turnurilor şi a clopotnițelor devenise, brusc, străină.

– Nu a arătat pic de compasiune faţă de băiat, nu-i aşa? spuse fără să se întoarcă. Şi nu cred c-a fost uşor pentru el – vreau să spun pentru copil. E adoptat, probabil fiindcă Treeves şi nevastă-sa au crezut că nu pot face copii, şi pe urmă ea rămîne însărcinată şi soseşte fiul adevărat. Marfa autentică, sînge din sîngele tău şi carne din carnea ta, nu un copil pe care ţi l-a ales Biroul Serviciilor Sociale. Şi nu-i ceva neobişnuit. Cunosc un caz. Copilul adoptat simte întotdeauna că se află în acea familie fără nici un drept.

Cuvintele fuseseră rostite cu o furie greu stăpînită. Urmă un moment de tăcere după care Dalgliesh spuse:

– Asta poate explica lucrurile – asta sau sentimentul de vină. Treeves nu l-a putut iubi pe băiat cît acesta era în viaţă şi nici nu-l poate jeli acum că e mort, dar vrea să i se facă dreptate.

Harkness se întoarce şi spuse brusc:

– Cu ce-i ajută pe morţi dreptatea? Mai bine să ne îngrijim de dreptate pentru cei în viaţă. Dar poate că nu greşeşti. Oricum, fă ce poţi. O să-l pun pe comisar la curent cu problema.

El şi Dalgliesh se tutuiau de opt ani, cu toate astea Harkness îi vorbise de parcă expedia un sergent.

3

Dosarul pentru şedinţa cu ministrul de Interne era pregătit pe masa lui de lucru, cu anexele marcate; ca de obicei, secretara lui fusese eficientă. În timp ce-şi punea hîrtiile în servietă şi cobora cu liftul, Dalgliesh îşi goli mintea de grijile zilei şi o lăsă să zboare pe coasta bătută de vînt de la Ballard's Mere.

În sfîrşit, avea să se întoarcă acolo. De ce, se întreba el, nu făcuse acest lucru mai de mult? Mătuşa lui locuise pe coasta din East Anglia, mai întîi în căsuţa ei şi pe urmă în moara transformată în locuinţă şi, în timpul vizitelor lui, ar fi putut uşor să ajungă pînă la St Anselm. Să fi fost oare pentru că se temea instinctiv să nu rişte o dezamăgire, conştient că atunci cînd te întorci într-un loc mult iubit judeci totul împovărat de nostalgia trecerii anilor? În plus, se întorcea ca un străin. Părintele Martin făcuse parte din personal la ultima lui vizită, dar trebuie să se fi pensionat de mult timp; cu siguranţă, are peste optzeci de ani acum. Ar aduce la St Anselm doar amintiri pe care nu avea cu cine să le împărtăşească. Şi ar veni neinvitat, ca ofiţer de poliţie ca să redeschidă, cu puţină justificare, o acţiune care, desigur, produsese personalului de la St Anselm durere şi ruşine şi pe care acesta sperase s-o dea uitării. Dar iată că el se va întoarce acolo şi perspectiva i se păru deodată plăcută.

Merse pe jos fără să ia seama la ce se întîmpla în jur, pe distanţa aceea de jumătate de milă monotonă dintre Broadway şi Parliament Square, dar gîndul îi era la o scenă mai paşnică, mai puţin agitată: stîncile fărîmicioase de nisip desfăşurate de-a lungul unei plaje ciuruite de ploaie, digurile de stejar pe jumătate roase de secole de maree, dar încă în stare să reziste atacurilor mării, drumul de pietriş care, cîndva, pătrundea cale de o milă pe uscat, dar ajunsese acum periculos de aproape de malul stîncos.

Şi St Anselm însuşi, cele două turnuri în stil Tudor gata să se prăbuşească, mărginind curtea din faţă, uşa de stejar încadrat în fier, din spatele marelui conac victorian din piatră şi cărămidă, peristilul delicat ce închidea curtea dinspre apus, cea din nord ducînd direct spre biserica medievală care-i serveşte comunităţii drept capelă. Îşi amintea că studenţii purtau sutane cînd erau în colegiu şi mantale cafenii cu glugi din lînă toarsă ca să-i apere de vîntul niciodată absent pe coastă. Îi vedea înveşmîntaţi pentru vecernie, umplînd stranele bisericii, trăgea în piept aerul înmiresmat de tămîie, vedea altarul cu mai multe lumînări decît ar fi socotit cuvenit şi părintele său anglican, deasupra altarului, tabloul înrămat realizat de Rogier van der Weyden reprezentînd Familia Sfîntă. Oare mai era acolo? Dar cealaltă comoară, mai misterioasă, păzită în mare secret, mai era oare ascunsă în colegiu – papirusul de la St Anselm?

Petrecuse doar trei vacanţe de vară la colegiu. Tatăl lui îşi schimbase slujba cu un preot dintr-o parohie a unui oraş din centrul ţării cu mai multe probleme ca să-i dea lui cel puţin o schimbare de cadru şi de ritm. Părinţii lui Dalgliesh nu doriseră să-l îngroape cea mai mare parte a vacanţei de vară într-un oraş industrial, aşa că fusese invitat să stea la prezbiteriu cu nou-veniţii. Dar aflînd că reverendul Cuthbert Simpson şi soţia lui aveau patru copii sub opt ani, între care doi gemeni de şapte ani, nu s-a simţit atras de idee; chiar şi la paisprezece ani tînjea după singurătate în timpul acestei lungi vacanţe. Prin urmare, acceptase invitaţia decanului de la St Anselm, cu toate că îşi dădea seama cu părere de rău că mama lui socotea că ar fi trebuit să se arate mai generos, oferindu-se să stea să vadă de gemeni.

Colegiul fusese gol pe jumătate, de vreme ce doar cîţiva studenţi din străinătate hotărîseră să rămînă acolo. Atît ei, cît şi preoţii îşi bătuseră capul să-i facă şederea plăcută, amenajînd o poartă la capătul unei întinderi de iarbă special cosite din spatele bisericii şi aruncînd neobosiţi mingea ca să poată juca el. Îşi amintea că mîncarea fusese mult mai bună decît la mesele de la şcoală şi, de fapt, şi a celor de la prezbiteriu şi că-i plăcuse camera lui de oaspeţi, cu toate că nu avea vedere la mare. Dar se bucurase mult de plimbările lui solitare, spre sud, către lac şi spre

nord în direcţia Lowestoft, de faptul că putea folosi biblioteca, de liniştea deplină, dar niciodată apăsătoare, de siguranţa că se poate bucura de fiecare nouă zi într-o libertate totală.

Pe urmă, la a doua vizită, pe trei august, apăruse Sadie.

– Nepoata doamnei Millison vine să stea la ea, îi spuse părintele Martin. Cred că-i cam de vîrsta ta, Adam. S-ar putea să-ţi ţină de urît. Doamna Millison, chiar şi atunci la cei şaizeci de ani ai ei, era bucătăreasă, şi cu siguranţă se pensionase demult.

Şi Sadie îi ţinuse de urît într-un fel. Era o fată subţire de cincisprezece ani, cu păr de culoarea porumbului ce atîrna de fiecare parte a feţei ei înguste, cu ochi mici de un cenuşiu deosebit stropiţi cu verde care, la prima lor întîlnire, se aţintiseră asupra lui cu o intensitate înverşunată. Dar părea destul de mulţumită să se plimbe cu el, rareori vorbind, uneori alegînd o piatră ca s-o arunce în mare sau luînd-o deodată la goană cu o hotărîre sălbatică, apoi întorcîndu-se ca să-l aştepte şi pe el, ca un căţeluş ce alerga după o minge.

Îşi amintea de o zi cînd după o furtună cerul se limpezise, dar vîntul era încă puternic şi valuri mari se loveau de mal cu aceeaşi furie ca în timpul orelor întunecate ale nopţii. Stătuseră unul lîngă altul la adăpostul unui dig, trecîndu-şi o sticlă de limonadă de la gură la gură. El îi scrisese un poem sau, mai degrabă, după cum îşi amintea, un exerciţiu, încercînd să-l imite pe Eliot (idolul lui cel mai recent) decît un tribut faţă de un sentiment autentic. Ea îl citise cu fruntea încruntată, iar ochii ei mici se făcură aproape invizibili.

– Tu ai scris asta?

– Da. E pentru tine. Un poem.

– Nu. Nu-i un poem. Nu rimează. Un băiat de la noi din clasă – Billy Price – scrie poeme. Toate rimează.

El răspunsese indignat:

– Ăsta-i un altfel de poem.

– Nu, nu-i aşa. Dacă-i poem, cuvintele de la capătul rîndului trebuie să rimeze. Aşa zice Billy Price.

Mai tîrziu ajunsese să creadă că avea şi Billy Price dreptate. Se ridicase, rupsese hîrtia în bucăţele mici şi le aruncase pe nisipul umed, aşteptînd să vadă cum următorul val se prăbuşeşte

ca să le soarbă, sortindu-le uitării. Uite ce însemna faimoasa forță erotică a poeziei, își spusese el. Dar mintea de femeia a lui Sadie, după ce-și atinsese țelul elementar, adoptă o tactică mai puțin sofisticată, mai atavică.

– Pun pariu că n-ai curajul să sari în apă de pe dig, spusese ea.

Billy Price, gîndise el, ar fi avut, cu siguranță, curajul să sară în apă de pe dig, pe lîngă faptul că știa să scrie versuri care rimau la capătul fiecărui rînd. Fără o vorbă, se ridicase și își scosese cămașa. Rămas doar în șortul kaki, se cumpăni pe dig, se opri o clipă, păși peste niște iarbă de mare de la capătul lui și se aruncă cu capul înainte în marea învolburată. Nu era atît de adîncă cum crezuse el și simțise asprimea pietrișului pe palme înainte de a se ridica la suprafață. Chiar și în august, Marea Nordului era rece, dar șocul apei înghețate dură puțin. Ceea ce urmă fu cumplit. Se simțise de parcă s-ar fi aflat în îmbrățișarea unei forțe necontrolabile, de parcă niște mîini puternice l-ar fi apucat de umeri și l-ar fi împins în spate și în adînc. Împroșcînd apa cu mîinile, încercase să se avînte, dar malul dispăruse brusc în spatele unui uriaș zid lichid. Se prăbuși peste el și se simți tras înapoi, apoi răsucit în sus, spre lumina zilei. Își luă avînt spre dig care părea că se retrage cu fiecare secundă.

O vedea pe Sadie stînd acum pe mal, dînd din mîini și cu părul fluturînd în vînt. Striga ceva la el, dar el nu auzea nimic în afara bubuitului din urechi. Își adună puterile, așteptînd înaintarea valului, săltîndu-se ușor, apoi încercînd disperat să se mențină la suprafață, înainte de a fi tras îndărăt și de a pierde cei cîțiva centimetri pe care îi cîștigase. Își spuse să nu intre panică, să-și păstreze puterile, să profite de fiecare mișcare înainte. Și, în cele din urmă, smulgînd centimetru după centimetru, reuși, gîfîind, să se apuce de capătul digului. Abia după cîteva minute putu să se miște, dar Sadie îi întinse mîna și-l ajută să se salte.

Se așezară alături pe malul de pietriș și fără să spună o vorbă ea își scosese rochia și începuse să-l frece pe spate. După ce văzuse că-i uscat, tot fără să spună nimic, îi întinsese cămașa. Își amintea că imaginea trupului ei, a sînilor mici și ascuțiți, a sfîrcurilor trandafirii, gingașe îi trezise nu dorință, ci o emoție pe care o vedea, acum, după ani, drept un amestec de tandrețe și milă.

Lacul trebuie să fie tot acolo, o întindere de apă întunecată, nemişcată, despărţită de marea învolburată de un mal de pietriş, suprafaţa lui uleioasă sugerînd adîncimi de negîndit. Cînd nu era furtună, lacul încremenit şi marea sărată nu se întîlneau niciodată peste acea barieră mişcătoare. La marginea mareei, trunchiurile copacilor negri, fosilizaţi, se ridicau ca nişte stîlpi totemici ai unei civilizaţii de mult apuse. Lacul era un cunoscut loc de întîlnire al păsărilor de mare şi existau adăposturi de lemn ascunse printre copaci şi tufişuri, dar numai un observator de păsări entuziast putea pătrunde pînă la această întindere de apă întunecată şi sinistră.

Locul secret al lui Sadie fusese scheletul de lemn al unei corăbii eşuate, pe jumătate îngropate în nisip pe fîşia de pămînt dintre mare şi lac. Încă mai existau cîteva trepte putrede pînă la cabină şi acolo îşi petrecuseră restul după-amiezii şi toate zilele ce au urmat. Lumina venea doar prin crăpăturile dintre scînduri şi se amuzaseră să vadă dungile de pe trupurile lor urmărind liniile mişcătoare cu degetul. El citea sau scria, sau stătea sprijinit de peretele curbat al cabinei, fără să vorbească, în timp ce Sadie încerca să stabilească în mica lor lume o viaţă de familie şi ordonată, deşi cam excentrică. Picnicurile furnizate de bunica ei erau aşezate cu grijă pe pietre teşite, mîncarea îi era servită cu ceremonie şi mîncată cînd hotăra ea. Borcane goale de gem erau umplute cu apă din lac şi cu trestii, ierburi sau plante al căror nume nu-l ştia, găsite printre stînci. Scotoceau plaja împreună după pietricele cu gaură la mijloc ca să le înşire pe o sfoară întinsă de-a lungul pereţilor cabinei.

Ani de zile după acea vară mirosul de gudron şi de lemn de stejar pe jumătate putred combinat cu aromele mării avusese pentru el o încărcătură erotică. Unde o fi Sadie acum? Probabil măritată, cu o droaie de copii cu păr de aur – dacă, nu cumva, taţii lor nu fuseseră înecaţi, electrocutaţi sau eliminaţi în alt fel în procesul preliminar de selecţie hotărît de Sadie. Ar fi fost de mirare să mai fi rămas vreo urmă din epavă. După ani şi ani, marea trebuie să-şi fi revendicat prada. Şi cu mult înainte ca ultima scîndură să fi fost înghiţită de flux, sfoara colierului se va fi ros şi, în cele din urmă, rupt, lăsînd acele pietricele adunate cu atîta grijă să cadă într-o grămăjoară pe nisipul de pe podeaua cabinei.

4

Era joi, 12 octombrie, şi Margaret Munroe scria capitolul final al jurnalului ei.

Frunzărind jurnalul meu, mi se pare, în cea mai mare parte, atît de plicticos, încît mă întreb de ce mai perseverez. Notaţiile privitoare la moartea lui Ronald Treeves n-au fost mult mai mult decît descrieri ale programului meu, intercalate de descrieri ale vremii. După anchetă şi recviem mi se pare uneori că tragedia a fost dată uitării, ca şi cum el nu s-ar fi aflat aici niciodată. Nici un student nu vorbeşte despre el, în orice caz nu faţă de mine şi nici faţă de preoţi. Rămăşiţele lui pămînteşti n-au mai fost aduse la St Anselm, nici măcar pentru recviem. Sir Alred a dorit să fie dus la Crematoriul din Londra, aşa că, după anchetă, a fost luat de către antreprenorii de pompe funebre din Londra. Părintele John i-a împachetat hainele şi Sir Alred a trimis doi oameni cu o maşină ca să ia bagajul şi să ducă îndărăt Porsche-ul lui Ronald. Visele urîte au început să se destrame şi nu mă mai trezesc leoarcă de sudoare, cu imaginea acelei grozăvii acoperite cu nisip şi bîjbîind cu ochi orbi spre mine.

Dar părintele Martin a avut dreptate. Mi-a fost de ajutor să scriu toate amănuntele şi o să continuu să scriu şi de acum înainte. Am constatat că aştept cu nerăbdare acel moment de la sfîrşitul zilei cînd după cină mă pot aşeza la masă cu acest carnet de însemnări în faţă. N-am nici un alt talent, dar îmi place să folosesc cuvintele, să mă gîndesc la trecut, încercînd să mă detaşez de lucrurile care mi s-au întîmplat şi să le desluşesc înţelesul.

Dar ceea ce voi scrie azi nu va fi plicticos sau banal. Ziua de ieri a fost altfel. S-a întîmplat ceva important şi trebuie să scriu despre asta, ca să fie povestea completă. Dar nu ştiu nici măcar

dacă-i bine să dau formă cuvintelor. Nu e vorba despre vreun secret al meu, în definitiv, şi, cu toate că nimeni, în afară de mine, nu va citi vreodată această relatare, nu pot să nu simt că există lucruri pe care e imprudent să le pui pe hîrtie. Cînd lucrurile sînt nerostite şi nescrise îţi rămîn adînc zăvorîte în minte, dar, dacă le scrii, le laşi parcă slobode şi le îngădui să se răspîndească precum polenul în aer şi să pătrundă în minţile altora. Asta sună cam fantezist, dar trebuia să existe ceva adevăr aici, altfel de ce sînt atît de convinsă că ar trebui să mă opresc din scris? Dar ce rost are să continuu jurnalul dacă las la o parte faptele cele mai importante? Şi nu există nici cel mai mic risc ca aceste cuvinte să fie citite de cineva, chiar dacă pun carnetul într-un sertar neîncuiat. Puţini oameni vin aici şi cei care vin n-or să se apuce să cotrobăiască prin lucrurile mele. Dar poate c-ar trebui să am mai multă grijă. Am să mă gîndesc la asta mîine, dar acum o să pun totul pe hîrtie pe cît de complet voi îndrăzni.

Ce-i mai curios este că nu mi-aş fi amintit nimic din toate astea dacă Eric Surtees nu mi-ar fi adus patru fire de praz din cel cultivat de el. Ştie că-mi place să le mănînc la cină cu sos de brînză şi vine adesea la mine cu legume din grădina lui. Înainte de sosirea lui tocmai recitisem însemnările mele despre felul în care dădusem peste trupul neînsufleţit al lui Ronald şi, în timp ce despachetam prazul, scena aceea de pe plajă îmi apăru limpede în minte. Pe urmă lucrurile s-au pus cap la cap şi, brusc, mi-am amintit. Totul îmi apăru clar ca într-o fotografie şi mi-am adus aminte de fiecare gest, de fiecare cuvînt rostit, totul în afară de nume – şi nu sînt sigură că le-am ştiut vreodată. S-a întîmplat cu doisprezece ani în urmă, dar parcă fusese ieri.

Mi-am mîncat cina şi mi-am luat secretul în pat cu mine. Azi-dimineaţă mi-am dat seama că trebuie să-i spun persoanei direct interesate şi odată ce o să fac acest lucru, o să păstrez tăcerea. Dar, mai întîi, trebuia să verific că ceea ce îmi aminteam eu era exact, aşa că am dat un telefon cînd m-am dus la Lowestoft după-amiază, ca să fac cumpărături. După aceea, mai exact acum două ore, am spus ceea ce ştiam. De fapt, nu e treaba mea şi acum nu mai trebuie să fac nimic. La urma urmelor, a fost uşor şi simplu şi nu există nici un motiv de îngrijorare. Îmi pare

bine că am vorbit. Ar fi fost neplăcut să continuu să trăiesc aici știind ceea ce știu, fără să spun nimic despre asta, întrebîndu-mă tot timpul dacă era bine ce făcea. Acum nu mai trebuie să-mi fac griji. Dar încă mi se pare ciudat că lucrurile nu s-ar fi legat între ele și eu nu mi-aș fi amintit dacă Eric nu mi-ar fi adus prazul acela în dar.

Ziua de azi a fost obositoare și sînt tare ostenită, poate prea ostenită ca să pot adormi. Cred că am să mă uit la începutul Știrilor Nopții și pe urmă, la culcare.

Își luă caietul cu însemnări de pe masă și-l puse într-un sertar al biroului. Pe urmă își schimbă ochelarii cu cei pentru distanță, deschise televizorul și se așeză în fotoliu cu telecomanda la îndemînă. Începuse să cam surzească. Pînă să potrivească volumul, încăperea se umplu de zgomot. S-ar putea să adoarmă în fotoliu, dar efortul de a se ridica și a se sui în pat o depășea.

Aproape ațipise cînd simți un curent de aer mai rece și-și dădu seama, mai mult din instinct decît după zgomot, că intrase cineva în odaie. Clanța ușii se lăsă în jos. Întinzînd gîtul peste marginea fotoliului, văzu cine era și spuse:

– A, tu ești! Cred că te-ai mirat să vezi lumină la mine. Tocmai mă gîndeam să mă bag în pat.

Silueta veni în spatele fotoliului și ea ridică capul, privind în sus, așteptînd un răspuns. Apoi mîinile se aplecară spre ea, mîini puternice în mănuși galbene de cauciuc. O apăsară pe gură și-i astupară nasul, trăgîndu-i capul pe spătarul fotoliului.

Își dădu seama că asta era moartea, dar nu simți nici o teamă, doar o imensă și obosită acceptare. Ar fi fost inutil să se lupte, și n-avea nici o dorință să se lupte, doar să se stingă ușor, și repede, și fără durere. Ultima ei senzația lumească fu moliciunea rece a mănușii pe fața ei și mirosul de latex în nări în timp ce inima ei bătu zvîcnit ultima oară, apoi se liniști.

5

Marți, 17 octombrie, exact la zece fără cinci dimineața, părintele Martin ieși din camera din turn pe care o ocupa în partea de sud a clădirii, coborî scara întortocheată și traversă un coridor pînă la biroul părintelui Sebastian. În ultimii cincisprezece ani, marțea, la ora zece dimineața avea loc întîlnirea săptămînală a tuturor preoților rezidenți. Părintele Sebastian își prezenta raportul, se discutau probleme și neajunsuri, erau finalizate detaliile împărtășaniei de duminica următoare și ale altor slujbe, se hotărau autorii viitoarelor predici și se încerca rezolvarea unor chestiuni gospodărești mărunte.

După întrunire un student din ultimul an era invitat la o ședință privată cu părintele Sebastian. Sarcina lui era să raporteze orice păreri, nemulțumiri și idei pe care micul corp studențesc dorea să le comunice și să primească instrucțiunile și informațiile pe care profesorii doreau să le împărtășească prin el celorlalți studenți în teologie, cuprinzînd și amănunte privitoare la slujbele din cursul săptămînii următoare. La atît se reducea participarea studenților. St Anselm respecta încă interpretarea tradițională a principiului *in statu pupillari*, iar demarcația dintre profesori și elevi era înțeleasă și respectată. În ciuda acestui lucru, regimul era surprinzător de lejer, mai ales în privința permisiilor de sîmbătă, cu condiția ca studenții să nu părăsească colegiul înainte de liturghia de la ora cinci, vinerea și să se întoarcă la timp duminica pentru împărtășania de la ora zece.

Biroul părintelui Sebastian era orientat spre răsărit deasupra porticului și oferea o vedere asupra mării între cele două turnuri în stil Tudor. Era foarte mare pentru un birou dar, la fel ca părintele Martin înaintea lui, noul locatar refuzase să-i strice proporțiile prin despărțituri. Secretara lui, domnișoara Beatrice Ramsey,

ocupa camera de alături. Era angajată cu jumătate de normă şi lucra acolo de miercuri pînă vineri, realizînd în trei zile tot atît cît majoritatea secretarelor în cinci. Era o femeie de vîrstă mijlocie, de o corectitudine şi o cucernicie copleşitoare şi părintele Martin se temea tot timpul să nu scape cumva vreun vînt în prezenţa ei. Îi era întru totul devotată părintelui Sebastian, dar fără manifestările sentimentale şi stînjenitoare pe care le îmbracă uneori afecţiunea unei fete bătrîne pentru un preot. Se părea, de fapt, că respectul ei se adresa funcţiei, nu persoanei, şi că privea drept o parte a datoriei ei de a se ocupa de el aşa cum trebuie.

În afară de proporţiile lui, biroul părintelui Sebastian conţinea cîteva dintre cele mai valoroase obiecte lăsate moştenire colegiului de către domnişoara Arbuthnot. Deasupra căminului de piatră pe care erau gravate cuvintele ce stăteau la baza teologiei de la St Anselm, *credo ut intelligam*[1] atîrna un tablou mare de Burne-Jones cu nişte fete tinere cu păr creţ şi de o frumuseţe indiscutabilă care se distrau într-o livadă. Cu ceva vreme în urmă, pictura îşi avea locul în refectoriu, dar părintele Sebastian, fără să dea vreo explicaţie, îl mutase în biroul său. Părintele Martin încercase să-şi înăbuşe bănuiala că acest lucru fusese mai puţin un semn al afecţiunii decanului pentru acea pictură sau al admiraţiei faţă de artist şi mai mult o dorinţă ca obiectele de valoare din colegiu să împodobească, pe cît se poate, biroul său şi să fie sub ochii lui.

În această marţi avea să fie o întrunire doar în trei: părintele Sebastian, părintele Martin şi părintele Peregrine Glover. Părintele John Betterton avea programare de urgenţă la dentist, în Halesworth, şi îşi prezentase scuzele. Părintele Peregrine, preotul bibliotecar, li se alăturase după cîteva minute. La patruzeci şi doi de ani era cel mai tînăr preot rezident, dar părintelui Martin întotdeauna i se păruse mai în vîrstă. Faţa lui bucălată cu pielea catifelată îl făcea să semene şi mai mult cu o bufniţă din pricina ochelarilor mari, rotunzi, cu rame de baga, iar părul lui des, închis la culoare, era tăiat cu breton şi nu-i trebuia decît o tonsură ca să întregească asemănarea cu un călugăr medieval.

---

[1] Cred ca să înţeleg (în latină, în original) (n.tr.)

Această blîndeţe a chipului dădea o impresie falsă privitoare la forţa lui fizică. Părintele Martin rămînea întotdeauna uimit cînd se dezbrăcau înainte de înot şi vedea cît de musculos era părintele Peregrine. El însuşi nu mai înota acum decît în zilele cele mai calde cînd se bălăcea cu teamă în apă mică, pe picioare nesigure şi se uita cu uimire cum părintele Peregrine, lucios ca un delfin, îşi arcuia trupul în valuri. La întrunirile de marţi părintele Peregrine vorbea puţin şi, îndeobşte, ca să împărtăşească un fapt, mai degrabă decît ca să-şi exprime o părere, dar era întotdeauna ascultat. Avea titluri academice; primise o diplomă în Ştiinţe Naturale la Cambridge şi o a doua în Teologie cînd optase pentru preoţia anglicană. La colegiul din St Anselm preda Istoria Bisericii, uneori cu o surprinzătoare atenţie faţă de dezvoltarea gîndirii ştiinţifice şi a descoperirilor. Îşi preţuia intimitatea şi avea o odaie mică la parter în partea din spate a clădirii, lîngă bibliotecă pe care refuza ferm să o părăsească, poate fiindcă acest spaţiu solitar şi spartan îi amintea de o chilie de călugăr pe care tînjea în taină să o locuiască. Era aproape de spălătorie şi tot ce-l îngrijora era folosirea de către studenţi a maşinilor de spălat cam vechi şi zgomotoase după ora zece seara.

Părintele Martin plasă trei scaune într-un cerc incomplet în faţa ferestrei şi ei au rămas în picioare acolo, plecîndu-şi capetele pentru obişnuita rugăciune pe care o rosti părintele Sebastian fără să facă vreo concesie faţă de sensul contemporan al unor cuvinte.

– Călăuzeşte-ne, O, Doamne, în toate faptele noastre cu milostiva Ta îngăduinţă şi ajută-ne cu sprijinul Tău neîncetat; ca în toate lucrările noastre, începute, continuate şi sfîrşite întru Tine să cinstim viaţa veşnică; prin Domnul nostru Iisus Hristos, Amin.

Se aşezară pe scaune, cu mîinile pe genunchi, şi părintele Sebastian începu:

– Primul lucru pe care vreau să vi-l fac cunoscut astăzi este oarecum stînjenitor. Am primit un telefon de la Scotland Yard. Se pare că Sir Alred Treeves s-a arătat nemulţumit de verdictul emis după moartea lui Ronald şi a cerut poliţiei să facă cercetări. Un anume comandant Adam Dalgliesh o să sosească aici vineri după-amiază. Bineînţeles că m-am angajat să-i dau întregul ajutor în tot ce întreprinde.

Ştirea fu primită în tăcere. Părintele Martin simţi o gheară îngheţată în stomac.

– Dar cadavrul a fost ars, spuse el. S-a făcut o anchetă şi s-a dat un verdict. Chiar dacă Sir Alred nu e de acord cu el, nu văd ce mai poate descoperi acum poliţia. Şi de ce Scotland Yard? De ce un comandant? Mi se pare o folosire ciudată a efectivelor.

Părintele Sebastian zîmbi sarcastic cu buzele lui subţiri.

– Cred c-ar trebui să ne gîndim că Sir Alred s-a adresat celor de sus. Asta fac întotdeauna asemenea oameni. Şi ar fi fost greu să ceară poliţiei din Suffolk să redeschidă cazul, de vreme ce ea a făcut cercetările preliminare. Cît despre alegerea comandantului Dalgliesh, înţeleg că era aşteptat în comitatul nostru oricum într-o scurtă vacanţă şi că el cunoaşte Colegiul St Anselm. Probabil că Scotland Yard-ul încearcă să-l potolească pe Sir Alred făcîndu-ne cît mai puţine neplăceri. Comandantul a pomenit de dumneata, părinte Martin.

Părintele Martin se simţi sfîşiat între o teamă fără obiect şi plăcere.

– Făceam parte din personal cînd a venit timp de trei ani în vacanţele de vară, spuse el. Tatăl lui era pastor în Norfolk, mă tem că am uitat în ce parohie. Adam era un băiat minunat, inteligent şi sensibil, aşa părea. Sigur că nu ştiu cum mai e acum. Dar o să mă bucur să-l reîntîlnesc...

– Băieţii minunaţi şi sensibili au darul de a se transforma în bărbaţi insensibili şi nu prea minunaţi, spuse părintele Peregrine. Oricum, dacă venirea lui nu depinde de noi, îmi pare bine că unul dintre noi se gîndeşte cu plăcere la vizita lui. Nu înţeleg ce speră Sir Alred să obţină prin această anchetă. Dacă comandantul ajunge la concluzia că a existat o posibilitate de joc murdar[1], sigur că poliţia locală va trebui să preia cazul. Joc murdar este o expresie ciudată. Cuvîntul vine din engleza veche, dar de ce această metaforă sportivă? Ne-am fi aşteptat la un act murdar sau o faptă murdară.

Ceilalţi preoţi erau prea obişnuiţi cu interesul obsesiv al părintelui Peregrine pentru semantică ca să considere că părerea lui merita comentată. Era extraordinar, se gîndea părintele Martin,

[1] *Foul play*, în engl., în orig.; în afară de „joc murdar" poate însemna şi „crimă". (n.red.)

să auzi acele două cuvinte rostite cu voce tare, cuvinte care, de la tragedia petrecută, nimeni de la St Anselm nu îndrăznise să le pronunțe. Părintele Sebastian luă taurul de coarne.

– Sugestia de joc murdar este, desigur, ridicolă. Dacă ar fi existat cel mai mic semn că această moarte a fost altceva decît un accident, dovada ar fi fost prezentată la anchetă.

Dar exista, bineînțeles, o a treia posibilitate și la asta se gîndeau cu toții. Verdictul de moarte accidentală veni ca o ușurare la St Anselm. Chiar și așa, această moarte ascunsese germenii dezastrului pentru colegiu. Nu fusese singura moarte. Poate că, își zicea părintele Martin, acea posibilă sinucidere pusese în umbră atacul de inimă fatal pe care-l suferise Margaret Munroe. Nu fusese ceva neașteptat; Doctorul Metcalf îi avertizase că ea s-ar fi putut prăpădi în orice clipă. Și fusese o moarte îndurătoare. Fusese găsită de Ruby Pilbeam a doua zi dimineață, stînd liniștită în fotoliu. Și acum, după doar cinci zile, era ca și cum nu ar fi lucrat niciodată la St Anselm. Sora ei, de a cărei existență nu știuseră nimic pînă cînd părintele Martin nu frunzărise actele lui Margaret, luase măsuri pentru înmormîntare și venise cu un camion ca să încarce mobila ei și alte lucruri, și nu-i invitase pe cei de la colegiu la funeralii. Doar părintele Martin înțelesese cît de tare o afectase pe Margaret moartea lui Ronald. Uneori se gîndea că el era singurul care o jelea.

– Toate apartamentele oaspeților sînt ocupate în acest weekend, spuse părintele Sebastian. În afară de comandantul Dalgliesh, va sosi, conform aranjamentelor, Emma Lavenham de la Cambridge, pentru trei zile de conferințe despre poeții metafizici. Apoi, mai vine și inspectorul Roger Yarwood de la Lowestoft. Recent a suferit o depresie severă după destrămarea căsătoriei lui. Speră să stea o săptămînă. Bineînțeles că n-a avut nimic de a face cu ancheta privitoare la Ronald Treeves. Clive Stannard vine iarăși în weekend ca să-și continue cercetările în legătură cu viața domestică a primilor tractarieni[1]. Fiindcă toate apartamentele oaspeților vor fi ocupate el ar trebui să se ducă în camera lui Peter

[1] Tractarianismul sau Mișcarea Oxfordiană, mișcare de revigorare religioasă apărută la Oxford, la inițiativa lui John Keble și a altor teologi britanici în 1833. (n.red.)

Buckhurst. Doctorul Metcalf vrea ca Peter să rămînă pentru moment la infirmerie. Acolo-i mai cald şi se va simţi mai bine.

– Nu-mi place că Stannard se întoarce, spuse părintele Peregrine. Speram să nu-l mai văd. E un tînăr nesuferit şi pretenţiile lui de cercetare sînt neconvingătoare. I-am urmărit părerile privind efectul cazului Gorham în modificarea credinţei tractariene a lui J.B. Mozley şi era limpede că nu avea idee despre ce vorbeam eu. Socot că prezenţa lui în bibliotecă tulbură echilibrul – şi cred că aşa gîndesc şi studenţii.

– Bunicul lui a fost avocat la St Anselm şi un binefăcător al colegiului, zise părintele Sebastian. Nu-mi place să cred că un membru al acestei familii nu e binevenit. Totuşi, asta nu-i dă dreptul la un weekend pe gratis oricînd îi vine cheful. Activitatea colegiului trebuie să aibă prioritate. Dacă face din nou o cerere, problema va fi tratată cu tact.

– Şi cel de al cincilea oaspete? întrebă părintele Martin.

Încercarea părintelui Sebastian de a-şi ţine vocea sub control nu reuşi prea bine.

– Arhidiaconul Crampton a telefonat să spună că va sosi sîmbătă şi va sta pînă duminică după micul dejun.

– Dar a fost aici acum două săptămîni! exclamă părintele Martin. Sper că n-are de gînd să devină un oaspete permanent!

– Ba mă tem că da. Moartea lui Ronald Treeves a redeschis întreaga chestiune a viitorului Colegiului St Anselm. După cum ştiţi politica mea a fost să evit disputele, să ne continuăm în linişte activitatea şi să-mi folosesc influenţa pe care o am în cercurile bisericeşti ca să evit închiderea colegiului.

– Nu există probe în sprijinul închiderii colegiului, în afara politicii Bisericii de centralizare a instruirii teologice în trei centre, spuse părintele Martin. Dacă această hotărîre este aplicată rigid, Colegiul St Anselm se va închide, dar nu din pricina calităţii instruirii oferite de noi sau a absolvenţilor noştri.

Părintele Sebastian ignoră această repetare a evidenţei şi spuse:

– Există, desigur, şi o altă problemă legată de vizita arhidiaconului. Ultima oară cînd a sosit aici, părintele John şi-a luat o scurtă vacanţă. Nu cred că mai poate face acelaşi lucru şi de data asta. Dar prezenţa arhidiaconului poate fi neplăcută pentru

el şi, desigur, jenantă pentru noi, ceilalţi, dacă părintele John se va afla aici.

„Cum să nu fie!“ gîndi părintele Martin. Părintele John Betterton a venit la St Anselm după cîţiva ani de închisoare. Fusese condamnat pentru atacuri sexuale împotriva a doi tineri ministranţi din biserica unde el era preot. În faţa acestor acuzaţii s-a recunoscut vinovat, deşi atacurile constataseră mai mult în mîngîieri şi dezmierdări nepotrivite decît în abuzuri sexuale serioase şi o sentinţă de arest ar fi fost cu totul nerecomandabilă dacă arhidiacolul Crampton nu şi-ar fi dat el însuşi toată silinţa să găsească probe adiţionale. Băieţii din cor de altădată, acum tineri bărbaţi, fuseseră chestionaţi, se aduseseră probe în plus şi poliţia fusese alertată. Întregul incident trezise indignare şi multă nefericire, iar perspectiva de a-i avea pe arhidiacon şi pe părintele John sub acelaşi acoperiş îl umplea de groază pe părintele Martin. Era sfîşiat de milă de fiecare dată cînd îl vedea pe părintele John aproape furişîndu-se la treburile lui, luînd împărtăşania, dar fără să oficieze vreodată, găsind în Colegiul St Anselm mai mult un refugiu decît un loc de muncă. Arhidiaconul făcuse, bineînţeles, ceea ce crezuse că era datoria lui şi era nedrept să pretinzi că, în acest caz, datoria nu era lipsă de prietenie. Totuşi, să urmăreşti un preot coleg atît de fără milă – şi tocmai pe unul cu care nu aveai nimic de împărţit şi pe care, de fapt, abia de-l întîlniseşi înainte – părea inexplicabil.

– Mă întreb dacă Crampton era cu totul... cum să zic... în minţile lui cînd l-a urmărit pe părintele John, spuse părintele Martin. A fost ceva iraţional în toată povestea asta.

Părintele Sebastian îi răspunse răstit:

– Ce vrei să spui – că nu era cu totul în minţile lui? Nu era dement, nu s-a pomenit niciodată de aşa ceva cu siguranţă...

– Asta a fost la scurt timp după sinuciderea soţiei lui... o perioadă grea pentru el, adăugă părintele Martin.

– Doliul e întotdeauna o perioadă grea. Nu văd cum tragedia lui personală i-ar fi putut întuneca judecata în problema aceasta a părintelui John. Şi eu am avut o perioadă grea după moartea Veronicăi.

Părintele Martin abia reuşi să-şi înăbuşe un zîmbet. Lady Veronica Morell murise în urma unei căzături într-o partidă de vînătoare, în timpul uneia dintre obişnuitele ei întoarceri la casa familiei pe care, de fapt, n-o părăsise niciodată, şi la sportul la care nu reuşise, mai bine zis nu intenţionase vreodată să renunţe. Părintele Martin bănuia că, dacă părintele Sebastian trebuia să-şi piardă soţia, acesta era mijlocul pe care l-ar fi preferat. „Soţia mea şi-a frînt gîtul la vînătoare" are o anume distincţie ce lipseşte în „soţia mea a murit de pneumonie". Părintele Sebastian nu se arătase dispus să se recăsătorească. Poate pentru că fusese soţul fiicei unui conte, chiar cu cinci ani mai în vîrstă decît el şi cu o asemănare mai mult decît trecătoare cu animalele pe care le adorase, făcuse neatrăgătoare, chiar uşor degradantă perspectiva de a-şi lega soarta de o femeie mai puţin distinsă. Părintele Martin, recunoscînd că gîndurile lui erau josnice făcu, rapid, un act mental de căinţă.

Dar lui îi plăcuse lady Veronica. Îşi amintea silueta ei zveltă înaintînd cu paşi mari pe sub peristil după ultima slujbă la care asistase şi zbierînd la soţul ei: „Predica ta a fost prea lungă, Seb. N-am putut s-o înţeleg nici pe jumătate şi sînt sigură că nici băieţii n-au înţeles-o". Lady Veronica îi numea întotdeauna pe studenţi „băieţi". Părintele Martin îşi închipuia uneori că ea considera că soţul ei conducea nişte grajduri pentru cai de curse.

Se observase că decanul era întotdeauna mai relaxat şi mai bine dispus cînd soţia sa venea la colegiu. Părintele Martin refuza cu încăpăţînare să şi-i închipuie pe părintele Sebastian şi pe lady Veronica în patul conjugal, dar nu se îndoia, văzîndu-i împreună, că se plăceau foarte mult. Era, îşi zicea el, încă o manifestare a varietăţii şi ciudăţeniilor statutului de om căsătorit pentru care el, burlac de o viaţă, nu fusese mai mult decît un observator fascinat. Poate, îşi zicea el, o mare simpatie era la fel de importantă ca dragostea. Şi mai durabilă.

– Cînd vine Raphael am să vorbesc sigur cu el despre vizita arhidiaconului, spuse părintele Sebastian. El ţine foarte mult la părintele John – într-adevăr, uneori pare cam prea puţin raţional cînd vine vorba de acest subiect. N-o să ne ajute la nimic dacă provoacă un scandal deschis. Asta n-ar putea decît să facă rău

colegiului. Trebuie să știe că arhidiaconul este atît epitrop al colegiului, cît și un oaspete și că trebuie tratat cu tot respectul datorat unui preot.

– Nu-i așa că inspectorul Yarwood s-a ocupat de anchetă cînd prima soție a arhidiaconului s-a sinucis? întrebă părintele Peregrine.

Ceilalți preoți se uitară surprinși la el. Era una dintre acele informații pe care părintele Peregrine ținea să le obțină. Uneori se părea că subconștientul lui era un depozit de tot felul de întîmplări și fragmente de informații pe care putea să și le amintească la comandă.

– Ești sigur? făcu părintele Sebastian. Familia Crampton locuia în North London pe vremea aceea. El s-a mutat în Suffolk abia după moartea soției lui. Poliția Metropolitană trebuie să se fi ocupat de caz.

Părintele Peregrine spuse moale:

– Știrile astea îți cad sub ochi. Îmi amintesc ce am citit despre anchetă. Cred că veți descoperi că un ofițer pe nume Roger Yarwood a prezentat probele. Era sergent în Poliția Metropolitană pe vremea aceea.

Părintele Sebastian se încruntă.

– Ciudat. Însă mă tem că, atunci cînd se vor întîlni – ceea ce e inevitabil – asta îi va trezi amintiri neplăcute arhidiaconului. Dar n-avem ce face. Yarwood are nevoie de o perioadă de odihnă și refacere și camera i-a fost promisă. A ajutat colegiului acum trei ani, înainte de a fi avansat, cînd lucra la Circulație și părintele Peregrine a pocnit camionul acela care staționa. După cum știți, a venit la slujba de duminică destul de regulat și cred că asta i-a făcut bine. Dacă prezența lui trezește amintiri neplăcute, atunci arhidiaconul trebuie să le facă față, așa cum părintele John face față amintirilor lui. O să aranjez ca Emma să stea în Ambrozie chiar lîngă biserică, comandantul Dalgliesh în Ieronim, arhidiaconul în Augustin și Roger Yarwood în Grigore.

Îi aștepta un sfîrșit de săptămînă agitat, își spuse părintele Martin. Va fi foarte trist pentru părintele John să trebuiască să se întîlnească cu arhidiaconul, cît despre Crampton, nici el nu va fi încîntat de întîlnire, deși nu se poate spune că nu se aștepta; trebuie

să fi ştiut că părintele John se afla la Colegiul St Anselm. Şi, dacă părintele Peregrine nu se înşela – şi el nu se înşela niciodată – întîlnirea dintre arhidiacon şi inspectorul Yarwood era de natură să-i facă să se simtă prost pe amîndoi. Va fi greu ca Raphael să fie ţinut sub control sau departe de arhidiacon; în definitiv, era candidat la hirotonisire. Şi, pe urmă, mai era şi Stannard. În afara unor motive prea puţin clare care-l aduceau la St Anselm, el nu era niciodată un oaspete comod. Cea mai problematică dintre toate va fi prezenţa lui Adam Dalgliesh, amintindu-le de evenimentele nefericite pe care toată lumea le crezuse uitate şi pe care acesta le va privi prin ochii lui experimentaţi şi sceptici.

Fu trezit din reverie de vocea părintelui Sebastian:

– Şi acum cred că e momentul să bem o cafea.

6

Raphael Arbuthnot intră şi aşteptă cu siguranţa de sine care-l caracteriza. Sutana neagră cu şirul de nasturi îmbrăcaţi, diferită de cele ale altor studenţi, arăta recent croită, cu o linie elegantă; iar austeritatea culorii, contrasta cu faţa palidă şi părul strălucitor al lui Raphael şi impunea o imagine care, în mod paradoxal, era atît hieratică, cît şi teatrală. Părintele Sebastian nu putea niciodată să-l vadă între patru ochi fără o undă de stinghereală. El însuşi era un om chipeş şi întotdeauna preţuise – poate exagerat – aspectul chipeş al altor bărbaţi şi frumuseţea femeilor. Doar în privinţa soţiei lui acest lucru nu fusese important. Dar frumuseţea unui bărbat i se părea neliniştitoare, chiar respingătoare. Tinerii, mai cu seamă tinerii englezi, nu trebuiau să arate ca un zeu grec cam desfrînat. Nu că ar fi existat ceva de androgin în Raphael, dar părintele Sebastian era conştient că acest gen de frumuseţe plăcea mai mult bărbaţilor decît femeilor, deşi pe el, personal, n-avea puterea să-l mişte.

Şi îi apăru din nou în minte cea mai sîcîitoare dintre nenumăratele griji din pricina cărora îi era greu să petreacă ceva timp cu Raphael fără să-l bîntuie nişte vechi presimţiri. Cît de sinceră era, de fapt, vocaţia lui? Şi trebuise oare colegiul să-l accepte ca student cînd era deja, cum s-ar spune, din familie? St Anselm fusese singurul cămin pe care-l cunoscuse de cînd mama lui, ultima din neamul Arbuthnot, îl lepădase la colegiu – un bebeluş de două săptămîni, nelegitim şi nedorit, cu douăzeci şi cinci de ani în urmă. N-ar fi fost mai înţelept, poate mai prudent, să-l fi încurajat să meargă în altă parte, să se înscrie la Cuddesdon sau la St Stephen's House de la Oxford? Dar Raphael insistase să înveţe la St Anselm. Nu existase oare o ameninţare tăcută că trebuie să fie aici sau nicăieri? Poate colegiul fusese prea primitor

de teamă ca Biserica să nu piardă pe ultimul Arbuthnot? Ei bine, acum era prea tîrziu şi era enervant cît de des aceste griji fără rost legate de Raphael se tot strecurau printre chestiuni mai presante. Le înlătură hotărît şi se apucă de problemele colegiului.

– Mai întîi cîteva detalii mărunte, Raphael. Studenţii care ţin să parcheze în faţa colegiului trebuie să facă asta cu mai multă atenţie. După cum ştii, prefer ca maşinile şi motocicletele să fie lăsate în afara clădirilor colegiului, în spate. Dacă e să fie parcate în partea din faţă, măcar aveţi puţină grijă. Aşa ceva îl enervează grozav pe părintele Peregrine. Şi, te rog, să spui studenţilor să nu mai folosească maşinile de spălat după ultima slujbă a zilei. Părintele Peregrine nu se poate concentra din cauza zgomotului. Şi acum, cînd n-o mai avem pe doamna Munroe, am hotărît ca aşternuturile să fie schimbate o dată la două săptămîni. Aşternuturile sînt depozitate în camera de albituri şi studenţii se pot servi cu ceea ce le trebuie şi pot să-şi schimbe paturile singuri. Am dat anunţuri pentru înlocuirea doamnei Munroe, dar s-ar putea să dureze ceva timp.

– Da, părinte. Am să anunţ aceste chestiuni.

– Şi mai sînt două probleme importante. Vinerea asta o să primim vizita comandantului Dalgliesh de la New Scotland Yard. Se pare că Sir Alred Treeves e nemulţumit de rezultatul anchetei legate de moartea lui Ronald şi a cerut ca Scotland Yard-ul să facă cercetări. Nu ştiu cît o să stea la noi, poate doar în weekend. Sigur că trebuie toţi să cooperăm cu comandantul. Asta înseamnă să-i răspundem la întrebări în detaliu şi cinstit şi să nu ne hazardăm în opinii.

– Dar Ronald a fost incinerat, părinte. Ce speră comandantul Dalgliesh să dovedească? Doar n-o să răstoarne concluziile anchetei.

– Îmi închipui că nu. Cred că-i mai mult vorba de a-i da satisfacţie lui Sir Alred că a avut loc o cercetare temeinică a împrejurării în care a murit fiul său.

– Dar asta-i ridicol. Poliţia din Suffolk a făcut o treabă foarte serioasă. Ce altceva speră Scotland Yard-ul să descopere acum?

– Foarte puţin, îmi închipui. Oricum, comandantul Dalgliesh soseşte şi va locui în Ieronim. O să mai fie şi alţi oaspeţi.

Inspectorul Yarwood va veni să-şi petreacă o vacanţă de refacere. Are nevoie de odihnă şi de linişte şi cred că o să-şi ia o parte din mese în camera lui. Domnul Stannard va fi iar aici ca să-şi continue cercetările în bibliotecă. Iar arhidiaconul Crampton este aşteptat pentru o scurtă vizită. Va sosi sîmbătă şi intenţionează să plece imediat după micul dejun duminică. L-am invitat să ţină predica la slujba de sîmbătă seara. Va fi o congregaţie redusă, dar n-avem ce face.

– Dacă ştiam asta, părinte, aş fi avut grijă să nu mă aflu aici, zise Raphael.

– Înţeleg. Ca student în ultimul an mă aştept să fii aici cel puţin după ultima slujbă a zilei şi să-l tratezi cu politeţea cuvenită unui oaspete, unui om mai în vîrstă şi unui preot.

– Nu mă deranjează primele două, dar cea de a treia îmi stă în gît. Cum poate să apară în faţa noastră şi a părintelui John după tot ce a făcut?

– Îmi închipui, ca noi toţi, că se consolează cu gîndul că a făcut ceea ce socotea în acel moment că era bine.

Raphael se făcu roşu la faţă şi exclamă:

– Cum putea să creadă că era bine – un preot care hăituieşte un alt preot pînă-l bagă în închisoare? E dezgustător să faci aşa ceva. Iar cînd vine de la el, e abominabil. Şi părintele John – cel mai blînd şi mai bun om din lume!

– Uiţi, Raphael, că părintele John s-a recunoscut vinovat la proces.

– A recunoscut că s-a purtat cum nu trebuia cu doi tineri. Nu i-a violat, nu i-a sedus, nu i-a agresat fizic. Foarte bine, s-a recunoscut vinovat, dar n-ar fi fost trimis la închisoare dacă Crampton nu s-ar fi apucat să scormonească în trecut, să dezgroape pe cei trei tineri şi să-i convingă să se prezinte cu probe. Oricum, ce treabă avea el să facă asta?

– A socotit că era treaba lui. Să nu uităm că părintele John s-a recunoscut vinovat şi de celelalte învinuiri mai grave.

– Sigur că s-a recunoscut vinovaţi! S-a recunoscut vinovat fiindcă se simţea vinovat. El se simte vinovat şi pentru că se află în viaţă. Dar, în primul rînd, nu voia să-i luase pe tinerii ăia să jure strîmb în boxa acuzării. Atîta nu putea el să suporte, răul

care li se făcea, răul pe care şi-l făceau lor înşile, minţind la tribunal. Voia să-i scutească de asta, cu preţul închisorii.

Părintele Sebastian spuse aspru:

– Ţi-a spus el asta? Ai discutat asta cu el?

– Nu chiar, nu direct. Dar ăsta-i adevărul, ştiu că ăsta-i adevărul.

Părintele Sebastian se simţi stingherit. Era posibil să fie aşa. Se gîndise şi el la asta. Dar această percepţie psihologică delicată era firească la el ca preot; venind din partea unui student o găsea nepotrivită.

– Raphael, nu ai dreptul să discuţi cu părintele John despre asta, spuse el. El şi-a ispăşit pedeapsa şi a venit să trăiască şi să muncească cu noi aici. Trecutul a fost dat uitării. Este neplăcut că trebuie să se întîlnească cu arhidiaconul, dar dacă tu încerci să te amesteci, lucrurile nu vor fi mai uşoare pentru el sau pentru oricine altcineva. Toţi avem ceva pe suflet. Ce-i pe sufletul Părintelui John îl priveşte doar pe el şi pe Dumnezeu sau pe el şi pe duhovnicul lui. Intervenţia ta ar însemna aroganţă spirituală.

Raphael nu părea să-l fi auzit.

– De fapt ştim de ce vine Crampton nu-i aşa? zise el. Ca să iscodească, cu gîndul de a găsi dovezi noi împotriva colegiului. Vrea să închidem porţile. S-a văzut clar asta din clipa cînd episcopul l-a numit epitrop.

– Şi dacă-l tratăm nepoliticos o să-i oferim dovezile suplimentare de care are nevoie. Eu am ţinut Colegiul St Anselm în funcţiune prin influenţa de care mă bucur şi fiindcă mi-am văzut liniştit de treabă, nu întărîtînd duşmani puternici. Colegiul trece acum prin momente grele şi moartea lui Ronald Treeves n-a ajutat deloc. Se opri, apoi puse o întrebare pe care pînă acum o lăsase nerostită: Trebuie să fi discutat despre asta între voi. Ce părere au studenţii?

Îşi dădu seama că întrebarea lui nu era binevenită. Urmă o pauză, după care Raphael răspunse:

– Cred, părinte, că părerea generală a fost că Ronald s-a sinucis.

– Dar de ce? Aveţi vreo idee de ce?

De data asta tăcerea fu mai lungă.

– Nu, părinte, cred că n-avem nici o idee, spuse apoi Raphael.

Părintele Sebastian păşi spre birou şi începu să cerceteze o foaie de hîrtie. Spuse cu o voce mai fermă:

– Văd că în weekend-ul ăsta colegiul va fi destul de gol. Doar patru dintre voi au rămas aici. Spune-mi, te rog, de ce pleacă atît de mulţi, cînd de-abia a început trimestrul?

– Studenţii au început practica la parohii, părinte. Lui Rupert i s-a cerut să ţină o predică la St Mark şi cred că doi studenţi se duc să-l asiste. Mama lui Richard împlineşte cincizeci de ani, eveniment care coincide cu aniversarea a douăzeci şi cinci de ani de la căsătorie, aşa că el a obţinut un permis special pentru această ocazie. Pe urmă, vă amintiţi că Toby Williams se va instala în prima lui parohie şi multă lume se duce să-l încurajeze. Mai rămîn Henry, Stephen, Peter şi cu mine. Speram să fiu liber după ultima slujbă a zilei. O să ratez instalarea lui Toby, dar aş vrea să particip la prima lui liturghie din noua parohie.

Părintele Sebastian continua să cerceteze hîrtia.

– Da, asta pare să fie tot. Poţi să pleci după ce asculţi predica arhidiaconului. Dar n-ar fi trebuit să ai o lecţie de greacă cu domnul Gregory după liturghia de duminică? Ar fi bine să lămureşti asta cu el.

– Am şi lămurit-o, părinte. Poate să mă primească luni.

– Bine. Atunci cred că asta-i tot pentru săptămîna asta, Raphael. Poţi să-ţi iei eseul. E pe biroul meu. Evelyn Waugh[1] scrie într-una dintre cărţile lui de călătorii că, după el, teologia este ştiinţa simplificării prin care ideile nebuloase şi derutante devin inteligibile şi exacte. Eseul tău nu e nici una, nici alta. Şi foloseşti greşit cuvîntul „a emula". Nu e sinonim cu „a imita".

– Bineînţeles că nu e. Îmi părea rău, părinte. Eu vă pot imita, dar nu pot spera să vă emulez.

Părintele Sebastian se întoarse ca să-şi ascundă un zîmbet.

– Te-aş sfătui insistent să nu încerci nici una, nici alta, spuse el.

În timp ce uşa se închidea în spatele lui Raphael, zîmbetul întîrzie pe buzele lui; pe urmă decanul îşi aminti că nu scosese de la el o făgăduială de bună purtare. O făgăduială, odată dată, ar fi fost respectată, dar nu fusese cerută. Avea să fie un weekend complicat.

---

[1] Evelyn Arthur Waugh (1903–1966), romancier satiric englez (n.tr.)

7

Dalgliesh își părăsi apartamentul cu vedere spre Tamisa la Queenshythe înainte să se lumineze de ziuă. Clădirea, acum transformată în birouri moderne pentru o corporație financiară, fusese înainte un depozit și aroma de mirodenii, nestatornică precum amintirea, mai stăruie însă în camerele largi, cu mobilă puțină, placate în lemn, în care locuia el, la ultimul etaj. Cînd clădirea fusese vîndută pentru modernizare, el rezistase ferm eforturilor noului proprietar de a-i prelua contractul de închiriere pe termen lung și, în cele din urmă, după ce Dalgliesh refuzase oferta finală ridicol de mare, adepții extinderii se recunoscuseră înfrînți și etajul de sus rămăsese neatins. Dalgliesh primise, pe cheltuiala companiei respective, o ușă discretă pe o latură a clădirii și un lift privat și sigur pînă la etajul lui cu prețul unei chirii mărite, dar cu un contract de închiriere prelungit. Bănuia că pînă la urmă, clădirea se dovedise, mai mult decît potrivită nevoilor lor și că prezența unui ofițer superior de poliție la etajul de sus îi dădea paznicului de noapte o senzație de securitate reconfortantă, deși iluzorie. Dalgliesh păstrase ceea ce prețuia: intimitatea sa, un spațiu gol dedesubt noaptea și aproape nici un zgomot în timpul zilei, precum și o panoramă largă a vieții mereu schimbătoare a Tamisei purtate de valuri sub ochii lui.

Traversă orașul spre Whitechapel Road ca să ajungă la autostrada A 12. Chiar și la șapte dimineața străzile erau circulate și grupuri mici de funcționari ieșeau din stațiile metroului. Londra nu dormea niciodată de tot și acest calm al dimineții abia începute îi făcea plăcere – trezirea la viața orașului care în cîteva ore va fi un furnicar, ca și ușurința de a conduce mașina pe străzi neaglomerate. În momentul în care intrase pe A 12 scăpînd de tentaculele din Eastern Avenue, prima spărtură trandafirie de pe

cerul nopţii se lărgise pînă la un alb limpede, iar cîmpurile şi gardurile vii se luminaseră pînă la un cenuşiu luminos în care copacii şi tufişurile, cu gingăşia diafană a unei acuarele japoneze, căpătau treptat contururi, îmbrăcînd întîia strălucire a toamnei. Era un moment potrivit al anului ca să priveşti copacii, gîndea el. Doar primăvara te încîntă mai mult. Nu se goliseră încă de frunze şi desenul întunecat de crengi şi rămurele se întrezărea printr-o ceaţă de verde, galben şi roşu estompat.

Cu mîinile pe volan se gîndea la scopul călătoriei şi analiza motivele implicării lui – evident noncoformiste – în moartea unui tînăr necunoscut, o moarte deja investigată, definită de ancheta procurorului şi tot atît de rezolvată oficial pe cît a fost de definitivă incinerarea ce transformase trupul în pulbere. Oferta de a face cercetări nu fusese un gest impulsiv, puţine momente din viaţa lui oficială avuseseră un astfel de resort. Şi nici nu fusese vorba, întru totul, de dorinţa de a-l scoate pe Sir Alred din biroul său, deşi acesta era omul a cărui absenţă era, de obicei, preferabilă prezenţei lui. Se mira din nou de interesul acestui om pentru moartea unui fiu adoptiv faţă de care nu arătase semne de afecţiune. Dar poate că el, Dalgliesh, era prea sigur de sine. În definitiv, Sir Alred era omul care avea grijă să nu-şi trădeze sentimentele. Era posibil să fi simţit mai mult pentru fiul său decît lăsa să se vadă. Sau, poate, îl obseda nevoia de a afla adevărul, oricît de incomod, oricît de impalpabil, oricît de greu de stabilit? Dacă aşa stăteau lucrurile, acesta era un motiv pentru care Dalgliesh putea avea înţelegere.

Se încadrase în timp şi, în mai puţin de trei ore, ajunsese la Lawestoft. Nu trecuse prin oraş de ani de zile şi, la ultima lui vizită, îl izbise atmosfera deprimantă de decădere şi sărăcie. Hotelurile de pe faleză, care în timpuri mai prospere ofereau vara facilităţi celor din clasa mijlocie, făceau reclamă jocurilor de bingo. Multe magazine îşi trăseseră obloanele şi oameni cu chipuri cenuşii păşeau abătuţi pe străzi. Dar acum părea că avusese loc un fel de renaştere. Se înlocuiseră acoperişuri, casele erau proaspăt zugrăvite. Simţea că intrase într-un oraş care privea spre viitor cu oarecare încredere. Podul ce ducea către docuri îi era familiar şi trecu peste el cu o tresărire în suflet. În copilărie

obişnuia să meargă pe acest drum cu bicicleta ca să cumpere heringi abia aduşi la mal de pe chei. Îşi amintea mirosul peştilor lucioşi în timp ce alunecau din găleţi în rucsacul lui şi greutatea care-i apăsa umerii în timp ce pedala înapoi spre St Anselm cu darul pentru cina sau micul dejun al preoţilor. Trăgea în piept mirosul familiar de apă şi gudron şi privea cu nostalgică plăcere bărcile din port, întrebîndu-se dacă se mai putea cumpăra peşte de pe chei. Chiar dacă da, n-ar mai fi putut niciodată să ducă un dar la St Anselm cu aceeaşi emoţie şi mulţumire în suflet ca în acele zile de demult.

Se aşteptase, oarecum, ca secţia de poliţie să semene cu cele de care-şi aducea aminte din copilărie, o casă separată sau terasată adaptată la acţiunile poliţiei, metamorfoza sa fiind marcată de lampa albastră montată în exterior. În schimb, văzu o construcţie modernă, joasă, cu o mulţumire de ferestre, cu o antenă radio ridicîndu-se cu o autoritate impresionantă din acoperiş şi cu steagul naţional fluturînd de pe un stîlp de la intrare.

Era aşteptat. Tînăra femeie de la recepţie îl întîmpină cu accentul ei plăcut din Suffolk ca şi cum doar sosirea lui mai lipsea ca să-i facă ziua frumoasă.

– Sergentul Jones vă aşteaptă, domnule. O să-l sun şi vine imediat jos.

Sergentul Irfon Jones era brunet, cu trăsături prelungi, pielea lui smeadă uşor bronzată de vînt şi de soare în contrast cu părul care era aproape negru. Primele lui cuvinte de întîmpinare îi trădară, de îndată, naţionalitatea.

– Domnul Dalgliesh, nu-i aşa? Vă aşteptam. Domnul Williams s-a gîndit că putem folosi biroul dumnealui, aşa că poftiţi pe aici. I-a părut rău că n-o să vă întîlnească, iar şeful e la Londra la o şedinţă, dar probabil că ştiţi asta. Vă rog să semnaţi de sosire, domnule.

Urmîndu-l prin uşa laterală cu panoul ei de sticlă opacă şi de-a lungul unui coridor îngust, Dalgliesh spuse:

– Eşti departe de casă, sergent.

– Aşa-i, domnule Dalgliesh. Patru sute de mile, mai exact. M-am însurat cu o fată din Lowestoft care-i singură la părinţi. Maică-sa nu se simte prea bine, aşa că Jenny preferă să fie aproape

de casă. Cum am avut ocazia, m-am transferat din Gower. Îmi convine, atîta timp cît sînt aproape de mare.

– O mare foarte diferită.

– Şi coastă foarte diferită, amîndouă la fel de riscante. Nu că am avea multe accidente. Bietul băiat e primul în trei ani şi jumătate. Ei bine, s-au pus anunţuri şi lumea de pe aici ştie că stîncile sînt periculoase. Ar fi trebuit să fi aflat pînă acum. Şi coasta e destul de izolată. Bine că nu sînt familii cu copii. Pe aici, domnule. Domnul Williams şi-a golit masa de lucru. Nu că ar exista multe probe vitale pe care să le puteţi vedea. Doriţi o cafea? E la îndemînă, după cum vedeţi. Nu trebuie decît să răsucesc de un buton.

Exista o tavă cu două căni cu toartele bine aliniate, o cafetieră, o cutie de tablă cu o etichetă pe care se putea citi „cafea", o carafă cu lapte şi un ceainic electric.

Sergentul Jones se dovedi priceput, deşi cam agitat la treaba asta, dar cafeaua fu excelentă. Se aşezară în dreptul ferestrei pe două scaune de birou joase.

– Ai fost chemat pe plajă, presupun, spuse Dalgliesh. Ce s-a întîmplat exact?

– N-am fost eu primul la faţa locului. A fost tînărul Brian Miles. El este poliţistul local. Părintele Sebastian a telefonat de la colegiu şi Miles s-a deplasat acolo cît a putut de repede. N-a stat mult, nu mai mult de o jumătate de ceas. Cînd a ajuns acolo erau doar două persoane lîngă cadavru, părintele Sebastian şi părintele Martin. Bietul băiat era sigur mort, oricine putea să vadă asta. Dar e un băiat bun – mă refer la Brian – şi nu i-a plăcut ce-a văzut acolo. Nu vreau să zic că s-a gîndit că era o moarte suspectă, dar nu se poate spune că n-a fost ciudată. Eu sînt ofiţerul care răspunde de el aşa că a venit la mine. Eu eram aici cînd a sunat telefonul chiar înainte de ora trei şi, cum doctorul Mallinson – medicul nostru de la poliţie – se întîmplase să fie la secţie, ne-am dus la locul faptei împreună.

– Cu ambulanţa? întrebă Dalgliesh.

– Nu, atunci nu. Cred că la Londra procurorul are ambulanţa lui, dar aici trebuie să apelăm la serviciile locale cînd vrem să transportăm un cadavru. Ambulanţa era plecată într-o misiune aşa că a durat cam un ceas şi jumătate pînă ce l-am putut ridica.

După ce l-am dus la morgă am schimbat două vorbe cu un ofițer de la biroul procuraturii care mi-a zis că procurorul o să ceară aproape sigur o cercetare judiciară. E un domn foarte atent – domnul Mallish. Atunci s-a hotărît să tratăm cazul ca pe o moarte suspectă.

– Ce anume ai găsit la fața locului?

– Era mort, domnule Dalgliesh. Doctorul Mallinson a constat asta imediat. Dar nu era nevoie de un doctor ca să spună că nu mai era în viață. Murise de cinci-șase ore, așa zicea doctorul Mallinson. Sigur că era destul de adînc îngropat în nisip cînd am ajuns noi acolo. Domnul Gregory și doamna Munroe dezgropaseră în mare parte trupul și vîrful capului, dar fața și brațele nu i se vedeau. Părintele Sebastian și părintele Martin au rămas la fața locului. Nici unul din ei nu putea să facă nimic, dar părintele Sebastian a insistat să rămînă pînă dezgropăm cadavrul. Cred că voia să spună o rugăciune. Așa că l-am dezgropat de tot pe bietul băiat, l-am întors pe partea cealaltă, l-am pus pe o targă și doctorul Mallinson l-a examinat mai atent. De fapt nu era nimic de văzut. Era mînjit cu nisip și era mort.

– Existau niște leziuni vizibile?

– Noi n-am văzut nimic, domnule Dalgliesh. Sigur că atunci cînd ești chemat la un accident de genul ăsta întotdeauna îți pui niște întrebări, nu-i așa? E de la sine înțeles. Numai că doctorul Mallinson n-a găsit nici un fel de semne de violență, nici o urmă de lovitură în moalele capului sau altceva de soiul ăsta. Bineînțeles că nu puteam ști ce o să constate doctorul Scargill la examenul post mortem. El e medicul nostru legist regional. Doctorul Mallinson a zis că nu putea face nimic mai mult decît să constate momentul morții și că trebuie să așteptăm autopsia. Nu spun că ne-am gîndit c-ar putea fi ceva suspect în legătură cu moartea asta. Atunci totul părea destul de simplu. Scormonise în stîncă prea aproape de lespedea care atîrna deasupra și s-a năruit stînca peste el. Așa părea și asta au găsit la anchetă.

– Deci, nu te-a frapat nimic ca fiind ciudat sau suspect?

– Ce să zic, mai mult ciudat decît suspect. Poziția în care l-au găsit era de mirare – cu capul în jos, ca un iepure sau un cîine scormonind în stîncă.

– Şi nu s-a găsit nimic lîngă cadavru?

– Hainele lui, mantaua cafenie şi o haină neagră, lungă, cu nasturi – o sutană, nu-i aşa? Erau foarte îngrijite.

– Nimic care să semene a armă?

– Doar o bucată de lemn. Am scos-o din pămînt cînd l-am dezgropat. Stătea aşezată destul de aproape de mîna lui dreaptă. M-am gîndit că n-ar fi rău s-o luăm cu noi la staţia de poliţie, poate era ceva important, dar nu prea a fost băgată în seamă. O am aici, domnule, dacă vreţi s-o vedeţi. Nu înţeleg de ce n-a fost azvîrlită după anchetă. N-am găsit nimic pe ea, nici amprente, nici sînge.

Se duse spre un dulap de la capătul încăperii şi scoase de acolo un obiect înfăşurat în plastic. Era o stinghie din lemn deschis la culoare cam de vreo şaizeci şi cinci de centimetri. Examinînd-o mai atent, Dalgliesh văzu nişte urme ce păreau de vopsea albastră.

– N-a stat în apă, domnule, mie aşa mi se pare, spuse sergentul Jones. Poate c-a găsit-o în nisip şi a cules-o de acolo, fără o intenţie precisă. E un fel de instinct, să culegi lucruri de pe plajă. Părintele Sebastian bănuia că provenea de la o veche cabină pentru înotători plasată chiar deasupra treptelor ce duceau spre plajă şi pe care colegiul o demolase. Se pare că părintele Sebastian socotea cabina vopsită în alb şi albastru o oroare şi că ar fi mai potrivit ceva simplu din lemn obişnuit. Zis şi făcut. E folosită şi ca să adăpostească barca pneumatică care-i bună atunci cînd înotătorii dau de belea. Vechea cabină începuse oricum să se dărăpăneze. Dar nu fusese îndepărtată în întregime – mai rămăseseră încă cîteva scînduri putrede depozitate acolo. Acum mi se pare că au dispărut toate.

– Amprente n-au existat?

– Amprentele sînt primul lucru care se caută. Cele lăsate de băiat au fost acoperite de căderea de nisip, dar am găsit un singur şir de urme întretăiate pe plajă, mai încolo. Erau sigur ale lui, aveam şi pantofii băiatului. Dar a mers mai mult pe pietriş, aşa cum ar fi făcut oricine. Nisipul era tare răvăşit la locul accidentului. Era şi de aşteptat. Doamna Munroe şi domnul Gregory şi cei doi preoţi nu-şi bătuseră capul să aibă grijă pe unde calcă.

– Pe dumneata te-a surprins verdictul?

– Ei bine, pot să spun că da. Un verdict deschis ar fi fost mai logic, totuşi. Domnul Mellish s-a alăturat juriului, aşa face el dacă-i vorba de un caz un pic mai complicat sau dacă există un interes public şi juriul a fost unanim, toţi cei opt membri. Nu putem nega că un verdict deschis nu e niciodată satisfăcător şi Colegiul St Anselm e foarte respectat în zonă. Nu zic că nu e izolat, dar tinerii ţin predici la bisericile de pe aici şi fac ceva fapte bune în comunitatea locală. Mă-nţelegeţi, eu nu zic că juriul a greşit. În orice caz, asta-i ce-au găsit.

– Sir Alred nu se poate plînge că ancheta n-a fost făcută temeinic, spuse Dalgliesh. Nu văd ce-aţi fi putut face mai mult.

– Nici eu nu văd, domnule Dalgliesh, şi procurorul tot aşa a zis.

Se părea că mai mult nu se poate afla şi, după ce-i mulţumi sergentului pentru ajutorul lui şi pentru cafea, Dalgliesh plecă. Bucata de lemn cu urme de vopsea fusese împachetată şi etichetată. Dalgliesh o luă cu el, fiindcă asta părea să fie de datoria lui, şi nu pentru că ar fi crezut că o să-i fie de folos.

La celălalt capăt al parcării un bărbat încărca cutii de carton în scaunul din spate al unui Rover. Uitîndu-se în jur, îl văzu pe Dalgliesh suindu-se în Jaguar, îl fixă cu privirea o clipă, apoi, hotărîndu-se parcă, veni pe neaşteptate spre el. Dalgliesh se trezi faţă în faţă cu un chip îmbătrînit înainte de vreme, răvăşit de lipsa de somn şi de suferinţă. Era un chip pe care-l văzuse prea des pînă atunci ca să nu-l recunoască.

– Trebuie să fiţi comandantul Dalgliesh, spuse. Ted Williams m-a anunţat că o să veniţi pe aici. Sînt inspectorul Roger Yerwood. Sînt în concediu de boală şi mă aflu aici ca să-mi strîng cîteva lucruri. Vreau doar să vă spun că o să mă vedeţi la St Anselm. Preoţii mă primesc la ei din cînd în cînd. E mai ieftin decît la hotel şi compania e mai plăcută decît la balamucul local – alternativa obişnuită. Şi încă ceva, mîncarea e mai bună.

Cuvintele îi ieşeau pe gură într-un şuvoi continuu de parcă fuseseră repetate şi se putea citi şi provocare, dar şi ruşine în ochii lui negri. Vestea nu îl bucură. Fără să ştie de ce, Dalgliesh crezuse că el va fi singurul oaspete.

Ca şi cum simţise această reacţie, Yarwood adăugă:

– Nu vă temeţi. N-am să apar la dumneavoastră în cameră după slujbă să beau un păhărel. Vreau să mă ţin departe de bîrfele poliţiei şi îndrăznesc să cred că şi dumneavoastră gîndiţi la fel.

Înainte ca Dalgliesh să apuce să facă mai mult decît să-i strîngă mîna, Yarwood dădu repede din cap, se întoarse pe călcîie şi se îndreptă iute spre maşina lui.

8

Dalgliesh spusese că va sosi la colegiu după prînz. Înainte de plecarea din Lowestoft găsi un magazin de delicatese de unde cumpără chiftele calde, un pachet mic de unt, nişte pateu şi o jumătate de sticlă de vin. Ca întotdeauna cînd călătorea la ţară, se aproviziona cu un pahar şi cu un termos de cafea.

Părăsind oraşul, o luă pe drumuri laterale, apoi pe o alee năpădită de buruieni, dar destul de lată pentru Jaguarul lui. Dădu de o barieră deschisă care oferea o largă panoramă asupra cîmpurilor ce îmbrăcau culorile toamnei şi acolo parcă pentru picnicul lui. Dar, mai întîi, îşi închise mobilul. Ieşind din maşină, se sprijini de stîlpul barierei şi închise ochii să asculte tăcerea. După astfel de momente tînjea, cînd nimeni din lume nu ştia exact unde se afla el şi nu-l putea contacta. Sunetele mărunte, aproape de nedesluşit ale naturii ajungeau pînă la el purtate de aerul frumos mirositor, din depărtare venea un cîntec de pasăre neştiută, o adiere murmura printre ierburile înalte, o creangă trosnea deasupra capului lui. După ce-şi termină prînzul, merse în pas săltat pe alee o jumătate de milă, se întoarse la maşină şi o luă îndărăt spre A 12, apoi se îndreptă spre Ballard's Mere.

Şi acolo, ceva mai devreme decît se aşteptase, dădu de cotitură; acelaşi frasin uriaş, dar năpădit de iederă, iar pe partea stîngă cele două căsuţe cochete cu grădinile din faţă bine îngrijite. Drumul îngust, ceva mai lat decît o potecă, era uşor curbat şi gardul viu încîlcit de pe buza malului ascundea vederii promontoriul, aşa că nu se desluşea nimic din îndepărtatul St Anselm în afară de o sclipire fugară a hornurilor înalte din cărămidă şi a domnului dinspre sud. Dar cînd ajunse la marginea stîncii şi o luă spre nord pe drumul pietros de coastă se desluşi departe un edificiu ciudat de cărămizi şi straturi de piatră, arătînd tot atît de

strălucitor şi ireal ca un decupaj din carton pe albastrul din ce în ce mai intens al cerului. Părea să înainteze spre el şi nu invers, înviind inexorabil imaginile copilăriei şi stările schimbătoare, pe jumătate uitate, de bucurie şi durere, nesiguranţă şi speranţă explozivă. Casa în sine părea neschimbată. Cele două movile de cărămidă în stil Tudor gata să se prăbuşească, cu smocuri de bălării şi ierburi ieşind din crăpături mai stăteau încă de pază la intrarea în curtea din faţă şi, trecînd printre ele, văzu din nou casa în toată măreţia ei.

În copilăria lui era la modă să dispreţuieşti arhitectura victoriană şi privise casa cu un adevărat dispreţ, deşi cam vinovat. Arhitectul, probabil prea influenţat de primul proprietar, încorporase toate trăsăturile în vogă pe atunci: coşuri înalte, ferestre în relief, o cupolă centrală, un turn sudic, o faţadă zimţată şi un portic imens din piatră. Dar acum i se părea că rezultatul era mai puţin supărător decît i se păruse în tinereţe şi că arhitectul realizase măcar un echilibru şi o proporţie deloc neplăcute în amestecul teatral de romantic medieval, reînviere a goticului şi domesticitate victoriană.

Fusese aşteptat, sosirea lui fusese dorită. Chiar înainte de a trînti portiera maşinii uşa din faţă se deschise şi o siluetă fragilă, şchiopătîndă, îmbrăcată într-o sutană neagră, coborî cu grijă cele trei trepte de piatră.

Îl recunoscu din prima clipă pe părintele Martin Petrie. Apoi fu extrem de surprins că fostul decan locuia încă aici – trebuie să fi avut peste optzeci de ani. Dar, fără îndoială, era bărbatul pe care în tinereţe îl venerase, ba chiar îl iubise. Ca un paradox, anii dispărură, dar semnele trecerii lor erau vizibile. Oasele feţei erau mai proeminente deasupra gîtului slab şi descărnat; şuviţa lungă de păr care-i traversa fruntea, cîndva de un castaniu bogat, era acum argintie şi la fel de mătăsoasă ca a unui bebeluş; gura mobilă cu buza de jos groasă era mai puţin fermă. Îşi strînseră mîinile. Lui Dalgliesh i se păru că apucase nişte oase dezarticulate învelite într-o mănuşă delicată de antilopă. Dar apăsarea mîinii părintelui Martin era încă puternică. Ochii, deşi mai mici, aveau acelaşi cenuşiu luminos şi şchiopătarea, o urmă a anilor de război, era mai pronunţată, dar putea încă să meargă fără baston. Iar

chipul, întotdeauna blînd, păstra încă grația de neconfundat a autorității spirituale. Privind prin ochii părintelui Martin, Dalgliesh își dădu seama că era binevenit nu numai ca vechi prieten; ceea ce văzu în privirea părintelui era un amestec de teamă și ușurare. Se minună din nou – și nu fără un sentiment de vină – cum de fusese plecat toți acești ani. Se întorsese inopinat și aproape mînat de un impuls; acum se întreba pentru prima oară ce îl aștepta de fapt la St Anselm.

Conducîndu-l în casă, părintele Martin spuse:

– Mă tem că trebuie să te rog să-ți muți mașina pe peluza din spatele casei. Părintelui Peregrine nu-i place să vadă mașini parcate în curtea din față. Dar nu-i nici o grabă. Ți-am rezervat vechiul tău apartament: Ieronim.

Intrară în holul vast cu podeaua mozaicată și cu scara mare de stejar ce ducea spre odăile de sus de-a lungul unei galerii. Amintirile îl năpădiră cu mirosul de tămîie, de ceară de mobile, de cărți vechi și de mîncare. În afara unei camere mici care fusese construită la stînga intrării, nimic nu părea schimbat. Ușa rămăsese deschisă și Dalgliesh zări un altar. Poate că încăperea era un spațiu de rugăciune, își zise el. Statuia din lemn a Fecioarei cu pruncul Hristos în brațe se afla tot în capul scării, cu lampa albastră arzînd sub ea și cu o vază de flori pe plinta de la picioarele ei. Se opri s-o privească și părintele Martin așteptă răbdător alături de el. Sculptura era o copie – una reușită – a Madonei cu Pruncul de la Muzeul Victoria și Albert, dar nu-și amintea autorul. Nu avea nimic din pietatea lugubră obișnuită la asemenea statui, nici o reprezentare simbolică a chinurilor ce aveau să vină. Atît mama, cît și copilul surîdeau, bebelușul ridicîndu-și brațele dolofane, Preacurata, abia ieșită din copilărie, bucurîndu-se de fiul ei.

În timp ce urcau scara, părintele Martin spuse:

– Cred că te miră că mă vezi. Oficial m-am pensionat, bineînțeles, dar colegiul m-a păstrat ca să ajut cu predarea teologiei pastorale. Părintele Sebastian Morell a fost decan aici în ultimii cincisprezece ani. Cred că ai dori să revezi locurile de altădată, dar părintele Sebastian ne așteaptă. Cred că ți-a auzit mașina, el aude tot. Biroul decanului este în aceeași cameră ca la ultima ta vizită.

Bărbatul care se ridică de la birou şi făcu un pas înainte ca să-i salute era foarte diferit de omul cu chip blînd care era părintele Martin. Era înalt cam de un metru nouăzeci şi mai tînăr decît se aşteptase Dalgliesh. Părul castaniu-deschis, doar uşor încărunţit, era pieptănat pe spate, dezgolind o frunte înaltă, frumoasă. O gură hotărîtă, un nas uşor acvilin şi o bărbie lungă dădeau forţă unui chip care, altfel, ar fi avut o frumuseţe prea convenţională, deşi austeră. Cu totul remarcabili erau ochii de un albastru-închis, limpede, o culoare pe care Dalgliesh o găsea derutant de nepotrivită cu privirea pătrunzătoare care se aţinti asupra lui. Era mai degrabă chipul unui om de acţiune, poate a unui soldat, decît a unui cadru academic. Sutana bine croită din gabardină neagră părea un veşmînt nepotrivit pentru un om care inspira o asemenea putere latentă.

Chiar şi lucrurile din încăpere erau nepotrivite. Biroul pe care se afla un computer şi o imprimantă, era agresiv modern, dar pe peretele de deasupra atîrna un crucifix sculptat de lemn care putea fi un obiect medieval. Peretele opus expunea o colecţie de schiţe din Vanity Fair reprezentînd prelaţi din epoca victoriană, unii cu mustăţi, alţii raşi, unii slabi, alţii rubiconzi, emanciaţi sau moderat pioşi, plini de încredere în sine deasupra crucilor de pe piept şi a mînecilor de poplin. De fiecare parte a căminului din piatră cu mottoul său sculptat se vedeau gravuri cu oameni şi peisaje ce păreau să ocupe un loc special în memoria proprietarului lor. Dar deasupra căminului se afla un cu totul altfel de tablou. Era un ulei de Burne-Jones[1], un minunat vis romantic expunînd faimoasa lumină a artistului care nu existase nicicînd pe pămînt sau în cer. Patru tinere femei, purtînd ghirlande şi rochii lungi roz sau cafenii din muslin înflorat, erau adunate în jurul unui pom plin de mare. Una dintre ele stătea cu o carte deschisă în faţa ei şi cu un pisoiaş cocoloşit pe braţul ei drept; una lăsase uşor lîngă ea o liră şi privea gînditoare în depărtare; celelalte două stăteau în picioare, una cu un braţ ridicat

[1] Burne-Jones, Sir Edward Coley (1833–1898), pictor englez şi ilustrator, născut la Birmingham. Pictura inspirată de teme biblice şi medievale se remarcă prin stilul romantic sentimental; reprezentant al şcolii prerafaelite. (n.red.)

culegînd un măr copt, cealaltă ţinîndu-şi buzunarul de la şorţ deschis ca să primească fructul cu mîini cu degete lungi şi delicate. Dalgliesh observă pe peretele din dreapta un alt obiect de Burne-Jones: un bufet cu două sertare pe picioare înalte şi drepte pe rotile şi două panouri pictate, unul reprezentînd o femeie hrănind nişte păsări, celălalt un copil cu miei. Îşi amintea şi de tablou, şi de bufet, dar în mod sigur fuseseră în refectoriu la vizita lui precedentă. Romantismul lor strălucitor părea nepotrivit cu austeritatea clericală a restului încăperii.

Un zîmbet de bun venit aduse o schimbare pe chipul decanului, dar fu atît de rapid, încît, la fel de bine, ar fi putut să nu fie mai mult decît un spasm al muşchilor.

– Adam Dalgliesh? Eşti foarte bine-venit. Părintele Martin mi-a spus că a trecut mult de cînd n-ai mai trecut pe aici. Am fi dorit să te fi întors cu un prilej mai fericit.

– Şi eu aş fi dorit asta, părinte, răspunse Dalgliesh. Sper că nu va trebui să vă deranjez mult timp.

Părintele Sebastian făcu un semn către fotoliile aflate de fiecare parte a căminului şi părintele Martin îşi trase şi el un scaun de lîngă masă.

După ce se aşezară, părintele Sebastian spuse:

– Trebuie să recunosc am fost surprins cînd a sunat comisarul-adjunct. Un comandant al Poliţiei Metropolitane să fie detaşat ca să raporteze despre felul cum a tratat poliţia provincială o problemă care, deşi tragică pentru toţi cei implicaţi sufleteşte, nu poate fi un incident major, după ce a fost subiectul unei anchete acum închisă oficial. Nu-i asta o pierdere de vreme? Făcu o pauză, apoi adăugă: Sau contrar regulamentului?

– Nu e contrar regulamentului. Neconvenţional, poate. Dar eu tot veneam în Suffolk şi s-a considerat că aşa se va economisi timp şi va fi poate mai bine pentru colegiu.

– Există cel puţin avantajul că te aduce din nou în mijlocul nostru. Vom răspunde, desigur, întrebărilor dumitale. Sir Alred n-a avut amabilitatea să ni se adreseze direct. N-a participat la anchetă – am înţeles că se afla în străinătate – dar a trimis un avocat ca să facă o expunere a dovezilor. După cum îmi amintesc, nu a exprimat nici o nemulţumire. Am avut foarte puţin de

a face cu Sir Alred şi nu ni s-a părut o persoană comodă. El nu s-a plîns niciodată că nu i-ar fi plăcut profesia aleasă de fiul lui – Sir Alred, în mod cert, nu o considera o vocaţie. Este greu să înţelegem motivele care-l fac să dorească redeschiderea cazului. Există doar trei alternative. Jocul murdar este exclus; Ronald nu avea duşmani aici şi nimeni n-avea de profitat de pe urma morţii lui. Sinucidere? Ar fi, desigur, o posibilitate trimită, dar nici purtarea lui din ultima vreme, nici atitudinea lui n-au dovedit un asemenea grad de nefericire. Mai rămîne moartea prin accident. M-aş fi aşteptat ca Sir Alred să accepte verdictul cu oarecare uşurare.

– A intervenit scrisoarea anonimă despre care cred că v-a vorbit comisarul-adjunct, spuse Dalgliesh. Dacă Sir Alred n-ar fi primit-o, nu-mi închipui că m-aş fi aflat aici.

O scoase din portmoneu şi o arătă. Părintele Sebastian îi aruncă o privire rapidă, apoi spune:

– E clar că a fost scrisă la computer. Avem şi aici computere – unul din ele îl vedeţi în biroul meu.

– N-aveţi idee cine ar fi putut s-o trimită?

Părintele Sebastian abia se uitase la ea, după care o dădu îndărăt cu un gest de respingere dispreţuitoare.

– Nici o idee. Avem şi noi duşmani. Poate că-i un cuvînt prea tare; mai corect ar fi să spunem că sînt oameni care ar prefera ca acest colegiu să nu existe. Dar opoziţia lor faţă de noi este ideologică, teologică şi financiară, o chestiune de resurse ale Bisericii. Nu pot să cred că cineva s-ar coborî pînă la această calomnie grosolană. Mă mir că Sir Alred a luat-o în serios. Ca om al puterii nu se poate să nu fie obişnuit cu înştiinţări anonime. Vă vom oferi, desigur, tot ajutorul necesar. Bineînţeles că mai întîi vei dori să vezi locul unde Ronald şi-a găsit sfîrşitul. Te rog să mă scuzi dacă îl voi lăsa pe părintele Martin să te întovărăşească. Am un oaspete după-masă şi alte chestiuni destul de urgente care-mi solicită atenţia. Vecernia are loc la ora cinci, dacă vrei să ni te alături. După aceea ne întîlnim aici la un pahar înainte de cină. Nu servim vin la mese vinerea, după cum cred că-ţi aminteşti, dar cînd avem oaspeţi ni se pare potrivit să le oferim vin de Xeres înainte de masă. În acest sfîrşit de săptămînă mai avem alţi patru oaspeţi. Arhidiaconul Crampton, unul dintre

epitropii colegiului; doamna profesor doctor Emma Lavenham, care vine o dată pe trimestru de la Cambridge ca să-i familiarizeze pe studenți cu moștenirea literară a anglicanismului; doctorul Clive Stannard, care folosește biblioteca noastră pentru cercetări; și un alt ofițer de poliție, inspectorul Roger Yarwood de la poliția locală, care se află acum în concediu de boală. Nici unul dintre ei nu a fost prezent în momentul morții lui Ronald. Dacă te interesează să afli cine locuia aici la acea vreme, părintele Martin îți va putea furniza o listă. Să te așteptăm la cină?

– Astă seară nu, părinte, vă rog să mă scuzați. Sper să mă întorc pentru ultima slujbă a zilei.

– Atunci ne vedem în biserică. Sper ca apartamentul să ți se pară confortabil.

Părintele Sebastian se ridică în picioare, întrevederea era, evident, încheiată.

9

– Îmi închipui că ai vrea să vizitezi biserica în drum spre apartamentul tău, spuse părintele Martin.

Era evident că privea acordul lui Dalgliesh, chiar entuziasmul lui, ca pe ceva de la sine înțeles și, într-adevăr, Dalgliesh nu avea nimic împotrivă. În bisericuța aceea erau obiecte pe care își dorise să le vadă din nou.

– *Madona* lui van der Weyden[1] e încă deasupra altarului? întrebă el.

– Da, este, răspunse. Ea și „Judecata de Apoi" sînt cele două atracții mai importante pe care le avem. Dar poate că cuvîntul „atracții" nu este prea potrivit. Nu vreau să spun că noi încurajăm vizitatorii. Nu avem mulți și aceștia vin întotdeauna anunțați. Nu facem reclamă obiectelor prețioase pe care le avem.

– Este tabloul lui van der Weyden asigurat, părinte?

– Nu, n-a fost niciodată. Nu putem să ne permitem prima de asigurare și, așa cum a spus și părintele Sebastian, pînza aceasta este de neînlocuit. Nu putem cumpăra alta cu bani. Dar avem grijă. Desigur, faptul că sîntem atît de izolați este un avantaj și acum avem în funcțiune un sistem de alarmă modern. Panoul este în interiorul ușii ce duce de la peristilul nordic la sanctuar și alarma acoperă și ușa principală dinspre sud. Cred că sistemul a fost instalat cu mult timp după vizita ta aici. Episcopul a insistat să cerem asistență în privința securității dacă pictura rămîne în biserică și avea, desigur, dreptate.

– Din cîte mi-aduc aminte, spuse Dalgliesh, biserica era deschisă toată ziua cînd veneam eu aici.

---

[1] Rogier van der Weiden (?1399–1464) – pictor flamand; unul dintre cei mai influenți artiști europeni din secolul al XV-lea. (n.red.)

– Da, așa-i, dar asta s-a întîmplat înainte ca specialiștii să decidă că pictura era autentică. Mă mîhnește că biserica trebuie să stea zăvorîtă, mai cu seamă într-un colegiu teologic. Din această cauză, cînd eram eu decan, am instalat micul paraclis. Presupun că l-ai văzut în stînga ușii cînd ai intrat aici. Paraclisul însuși nu poate fi sfințit, fiindcă face parte dintr-o altă clădire, dar altarul este sfințit și oferă studenților un loc unde se pot ruga singuri sau medita cînd biserica e încuiată după slujbe.

Trecură prin vestiarul din spatele casei prin care se ajungea la ușa care dădea spre peristilul din nord. Aici încăperea era împărțită în două de cuiere pentru haine dispuse deasupra unei bănci lungi, fiecare agățătoare avînd dedesubt un recipient pentru pantofi sau ghete de purtat în exterior. Majoritatea agățătorilor erau neocupate, dar vreo șase aveau sub ele mantale cafenii cu glugă. Fără îndoială că mantalele, ca și sutanele negre pe care studenții le purtau în interior, fuseseră recomandate de temuta fondatoare, Agnes Arbuthnot. Dacă așa era, probabil că nu uitase forța și asprimea vîntului de la răsărit pe această coastă neprotejată. În dreapta vestiarului, ușa pe jumătate deschisă spre spațiul utilitar lăsa să se vadă patru mașini de spălat mari și un uscător.

Dalgliesh și părintele Martin ieșiră din întunecimea casei în peristil și izul vag, dar persistent din locașul de învățătură al anglicanismului superior făcu loc aerului proaspăt și liniștii însorite din curte. Dalgliesh încearcă aceeași senzație din copilărie a întoarcerii în timp. Aici, stilului victorian ornamentat din cărămidă îi luă locul simplitatea pietrei. Peristilurile, cu stîlpii lor înguști și zvelți împrejmuiau cele trei laturi ale curții pietruite. În spatele pietrei de York un șir de uși identice din stejar duceau spre cele două etaje în care se aflau camerele studenților. Cele patru apartamente pentru oaspeți dădeau spre fațada vestică a clădirii principale și erau despărțite de zidul bisericii prin poarta din fier forjat în spatele căreia puteai zări acrii necultivați acoperiți de tufe îngălbenite și verdele mai bogat al cîmpurilor îndepărtate de sfeclă de zahăr. În mijlocul curții un uriaș castan sălbatic începuse să sufere primele ravagii ale toamnei. În partea de jos a trunchiului noduros, din care bucăți de coajă se desprindeau ca niște cruste, răsăriseră rămurele cu frunzele lor tinere

tot atît de verzi şi de gingaşe cu primii lăstari ai primăverii. Deasupra lor, ramurile enorme îşi arătau coloritul galben şi arămiu şi frunzele moarte zăceau răsucite pe pietre, uscate şi sfărîmicioase ca nişte degete mumificate printre nuanţele de mahon lustruit ale castanelor căzute.

Unele lucruri, se gîndea Dalgliesh, îi erau noi pe această scenă de demult, printre ele, desigur, şirurile de ghivece de teracotă neornamentată, dar elegant modelate de la picioarele stîlpilor. Trebuie să fi arătat minunat vara, dar acum tulpinele răsucite ale muşcatelor erau lemnoase, iar puţinele flori care mai rămăseseră nu erau decît un slab memento ale gloriei apuse. Şi cu siguranţă că fucsiile care se căţărau atît de viguros pe zidul dinspre apus al casei fuseseră sădite după plecarea lui. Era încă încărcat de flori, dar frunzele se uscau deja şi petalele căzute zăceau ca nişte şiroaie de sînge.

– O să trecem prin uşa de la sacristie, spuse părintele Martin.

Scoase un inel mare de chei din buzunarul sutanei.

– Mă tem că îmi cam trebuie ceva timp ca să găsesc cheile potrivite. Ştiu că ar trebui să le cunosc pînă acum, dar sînt atît de multe şi tare mi-e frică că n-o să mă deprind niciodată cu sistemul de pază. Este reglat aşa încît să-ţi lase un minut întreg pînă să trebuiască să apeşi cele patru numere, dar ţîrîitul e atît de slab că acum abia de-l mai aud. Părintelui Sebastian nu-i plac zgomotele puternice, mai ales în biserică. Cînd se declanşează alarma, face un zăngănit groaznic în clădirea principală.

– Să te ajut, părinte?

– A, nu, mulţumesc, Adam. Nu. Mă descurc singur. Nu mi-e niciodată greu să-mi amintesc numărul, fiindcă e anul cînd domnişoara Arbuthnot e înfiinţat colegiul: 1861.

Era un număr care-i putea uşor trece prin minte unui posibil intrus, îşi zise Dalgliesh.

Sacristia era mai mare decît îşi amintea Dalgliesh şi servea evident drept vestiar, garderobă şi oficiu. La stînga uşii ce dădea spre biserică se vedea un şir de agăţători de haine. Un alt zid era ocupat de un dulap fixat în perete şi înalt pînă-n tavan pentru odăjdii. Erau două scaune drepte din lemn şi o chiuvetă mică cu o scîndură de scurs lîngă un dulap pe a cărui suprafaţă de plastic

se vedea un ceainic electric şi o cafetieră. Două cutii mari de vopsea albă şi una mică de vopsea neagră, cu perii într-un borcan de marmeladă lîngă ele, erau aşezate frumos lîngă perete. În stînga uşii şi sub una dintre cele două ferestre era un birou mare cu sertare pe care se afla o cruce de argint. Deasupra se vedea un seif încastrat în zid. Văzîndu-l pe Dalgliesh că se uită la el, părintele Martin spuse:

– Părintele Sebastian a instalat seiful ca să păstrăm în el potirele şi discul de argint din secolul al şaptesprezecelea. Au fost lăsate moştenire colegiului de domnişoara Arbuthnot şi sînt foarte frumoase. Mai demult, din cauza valorii lor, erau ţinute în bancă, dar părintele Sebastian a socotit că trebuie folosite şi cred că avea dreptate.

Lîngă birou era un şir de fotografii sepia înrămate, aproape toate vechi, unele datînd din primele zile ale colegiului. Dalgliesh, pe care îl interesau fotografiile vechi, se apropie să le privească. Una, îşi zise el, trebuie să fie a domnişoarei Arbuthnot. Era flancată de doi preoţi, fiecare cu sutană şi baretă, amîndoi mai înalţi decît ea. După o examinare rapidă dar atentă, Dalgliesh nu mai avu nici o îndoială cui aparţinea personalitatea dominantă. Departe de a părea eclipsată de austeritatea clericală a tutorilor ei în haine negre, domnişoara Arbuthnot stătea perfect relaxată, cu degetele uşor împreunate peste faldurile fustei. Hainele ei erau simple dar costisitoare; chiar şi într-o fotografie puteai vedea luciul bluzei de mătase închise în nasturi pînă la gît, cu mînecile strîmte şi amploarea fustei. Nu purta bijuterii, în afara unei broşe cu camee la gît şi o singură cruce atîrnînd în piept. Sub coama de păr bogat şi foarte blond, pieptănat în sus, faţa avea formă de inimă, ochii cu privirea directă erau distanţaţi sub sprîncene drepte de culoare mai închisă. Dalgliesh se întreba cum ar fi arătat dacă această seriozitate uşor intimidantă ar fi fost scuturată de un hohot de rîs. Era, îşi zicea el, fotografia unei femei frumoase care nu se bucurase de frumuseţea ei şi care căutase în altă parte satisfacţiile puterii.

Mirosul de tămîie şi de fum de lumînare îi aminti de biserică. Străbătură pasajul din nord şi părintele Martin spuse:

– Cred că ai dori să revezi Judecata de Apoi.

Judecata de Apoi putea fi luminată de o lampă fixată de un stîlp din apropiere. Părintele Martin își ridică brațul și scena întunecată, greu de descifrat, se trezi la viață. Aveau în fața lor o descriere vie a judecății de apoi, pictate pe lemn, totul în formă de semilună cu un diametru în jur de 360 de centimetri. În centru se vedea figura lui Hristos în toată strălucirea, ținîndu-și mîinile rănite deasupra dramei de dedesubt. Figura centrală era evident Sfîntul Mihail. Ținea un paloș greu în mîna dreaptă, iar în stînga o balanță înclinată în care cîntărea sufletele celor drepți și celor păcătoși. La stînga lui, Diavolul, cu coada solzoasă și fălcile lascive desfăcute într-un rînjet, întruchiparea oroarei, se pregătea să-și ceară prada. Cei plini de virtute își ridicau mîinile palide în rugăciune, cei afurisiți erau o gloată învălmășită de hermafrodiți negricioși cu burțile umflate și cu gurile deschise. Lîngă ei, o ceată de diavoli mai mici cu furci și lanțuri se căzneau să-și vîre victimele în fălcile unui pește uriaș care în loc de dinți avea un șir de săbii. La stînga, Paradisul era zugrăvit ca un hotel în formă de castel cu un înger ca paznic al porții întîmpinînd sufletele lipsite de păcate. Sfîntul Petre în veșmînt de preot și cu o tiară triplă îi primea pe cei mai de seamă dintre fericiți. Erau toți goi, dar purtînd încă însemnele rangului lor; un cardinal cu pălăria lui stacojie, un episcop cu mitra lui, un rege și o regină, ambii încoronați. Exista puțină democrație în această viziune medievală a Paradisului, gîndea Dalgliesh. I se părea că toți fericiții aveau întipărită pe chipuri o expresie de plictiseală pioasă; cei afurisiți erau mult mai vioi, mai mult sfidători decît căiți în timp ce erau azvîrliți cu picioarele înainte în gîtlejul peștelui. Unul dintre ei, mai mare decît ceilalți, se împotrivea sorții și făcea gest de dispreț către Sfîntul Mihail. *Judecata de Apoi* expusă pe vremuri la vedere era menită să-i îngrozească pe credincioșii din Evul Mediu și să-i îndemne la virtute și supunere socială doar prin teama de iad. Acum era privită de învățații interesați și de vizitatorii moderni pentru care teama de iad nu mai avea nici o putere și care căutau paradisul în această lume, nu în cea viitoare.

În timp ce stăteau și se uitau împreună, părintele Martin spuse:

– Desigur, e o *Judecată* remarcabilă, poate chiar una dintre cele mai bune din țară, dar mi-aș dori s-o putem expune în altă

parte. S-ar putea să dateze de pe la 1480. Nu știu dacă ai văzut *Judecata* de la Wenhaston. Aceasta este atît de asemănătoare, încît se poate să fi fost pictată de același călugăr de la Blythburgh. Dacă a lor a fost lăsată în aer liber ani de zile și a fost restaurată, a noastră este mult mai bine conservată. Noi am avut noroc. A fost descoperită în anii 1930 într-o șură cu două etaje de lîngă Wisset unde era folosită ca să despartă o încăpere în două, așa că probabil a stat la loc uscat de prin 1800.

Părintele Martin închise lumina și continuă să pălăvrăgească fericit.

– Noi am avut un turn circular foarte vechi, mai izolat – trebuie să-l fi văzut pe cel de la Bramfield –, dar a dispărut de mult. Aceasta este o cristelniță sacramentală dar, după cum vezi, a mai rămas puțin din sculpturi. Legenda spune că cristelnița aceasta a fost pescuită din mare după o furtună cumplită pe la sfîrșitul anilor 1700. Nu știm sigur dacă a fost de la început aici sau dacă aparține uneia dintre bisericile scufundate în mare. Multe secole sînt reprezentate aici. După cum vezi, încă mai avem patru strane în formă de lojă.

În ciuda epocii în care au trăit, Dalgliesh se gîndi la victorieni cînd văzu acele strane încorporate în loje. Moșierul și familia lui puteau să stea acolo într-o izolare împrejmuită de lemn, nevăzuți de restul credincioșilor și abia zăriți de la amvon. Și-i imagina închiși acolo și se întreba dacă-și duceau cu ei pernițe și covorașe, dacă se aprovizionau cu sandviciuri, băuturi, și poate chiar cu o carte discret învelită ca să-și mai aline ceasurile de abstinență și plictiseala predicii. Cînd era adolescent se întrebase adesea ce-ar fi făcut moșierul dacă era slab de bășică. Cum putea el, ca de altfel și restul credincioșilor să reziste la două slujbe duminica pentru împărtășanie, să rabde predici lungi sau litanii rostite sau cîntate? Se obișnuia oare să vîri o oală de noapte sub scaunul de lemn?

Se îndreptară spre altar. Părintele Martin se apropie de un stîlp din spatele amvonului și răsuci un comutator. Într-o clipă întunericul din biserică păru să se adîncească și mai mult, cînd, cu un efect dramatic neașteptat, pictura prinse viață și culoare. Chipurile Preacuratei și ale Sfîntului Iosif, încremenite în adorația lor

tăcută vreme de mai bine de cinci sute de ani, părură pentru o clipă să se desprindă de pe lemnul pe care erau pictate şi să stea suspendate ca o viziune tremurîndă în aerul neclintit. Fecioara fusese pictată pe un fundal cafeniu de brocart ornamentat cu fire de aur care, cu bogăţia lui, îi punea în valoare simplitatea şi vulnerabilitatea. Era aşezată pe un scaun scund cu pruncul Hristos despuiat, odihnindu-se pe o pînză albă în poala ei. Faţa ei era un oval palid şi perfect, gura gingaşă sub un nas subţire, iar ochii cu pleoape grele sub sprîncene delicat arcuíte erau aţintiţi asupra copilului cu o expresie de mirare resemnată. De pe fruntea înaltă şi netedă şuviţele de păr castaniu ondulat îi cădeau pe mantia albastră spre mîinile delicate şi degetele care abia se atingeau în gestul rugăciunii. Copilul se uita în sus la ea cu amîndouă braţele ridicate de parc-ar fi prefigurat crucificarea. Sfîntul Iosif, în veşminte roşii, era aşezat în dreapta tabloului, un custode îmbătrînit înainte de vreme, pe jumătate adormit, sprijinindu-se greoi pe un baston.

Pentru o clipă Dalgliesh şi părintele Martin păstrară tăcerea. Părintele nu spuse nimic pînă nu stinse lumina. Dalgliesh se întrebă dacă se abţinuse de la conversaţie lumească atîta timp cît tabloul îşi exercita magia.

– Specialiştii par să fie de acord că este vorba de un Rogier van der Weyden autentic, pictat probabil între 1440 şi 1445, zise în cele din urmă. Celelalte două panouri s-ar putea să fi înfăţişat sfinţi cu portretele donatorului şi ale familiei sale.

– Care-i este provenienţa? întrebă Dalgliesh.

– Domnişoara Arbuthnot l-a dăruit colegiului după un an de la înfiinţarea acestuia. Ea îl vedea ca pe o piesă de altar şi noi nu ne-am gîndit niciodată să-l punem în altă parte. Cel care a chemat specialiştii a fost predecesorul meu, părintele Nicholas Warburg. Era foarte interesat de pictură, mai cu seamă de Renaşterea Olandeză şi avea o curiozitate firească să ştie dacă era autentic. În documentul care însoţea darul, domnişoara Arbuthnot îl descria doar ca parte a unui triptic pentru altar care-i înfăţişa pe Fecioara Maria şi pe Sfîntul Iosif, posibil atribuit lui Rogier van der Weyden. Nu pot să nu mă gîndesc că ar fi mai

bine dacă l-am lăsa în pace. Putem, pur şi simplu, să ne bucurăm de această pictură fără să ne obsedeze faptul că ar putea fi furat.

– Cum a făcut rost domnişoara Arbuthnot de el?

– Ah, l-a cumpărat. O familie cu multe proprietăţi funciare renunţa la unele dintre comorile ei de artă ca să poată să-şi întreţină moşia. Treburi de astea. Nu cred că domnişoara Arbuthnot l-a plătit foarte scump. Existau dubii privind autorul şi, chiar dacă era autentic, pictorul nu era atît de bine cunoscut sau atît de preţuit în anii 1860 cum este astăzi. Este o răspundere, bineînţeles. Ştiu că arhidiaconul este foarte convins că ar trebui mutat.

– Mutat unde?

– Într-o catedrală, poate, unde s-ar putea asigura o pază mai bună. Poate chiar într-o galerie sau un muzeu. Cred că i-a sugerat părintelui Sebastian că ar trebui vîndut.

– Şi banii să fie daţi săracilor?

– Ei bine, Bisericii. Alt argument al lui este că mai multă lume ar trebui să aibă şansa să se bucure de el. De ce trebuie ca un colegiu teologic mic şi izolat să-l adauge şi pe acesta la alte privilegii ale sale?

În vocea părintelui Martin se simţea o notă de amărăciune. Dalgliesh nu spuse nimic şi, după o pauză, tovarăşul lui, parcă simţind că, poate, mersese prea departe, continuă:

– Acestea sînt argumente întemeiate. Poate că ar trebui să le luăm în seamă, dar este greu să ne închipuim biserica fără piesa de altar. A fost donată de domnişoara Arbuthnot ca să fie aşezată deasupra altarului în această biserică şi cred că trebuie să rezistăm ideii de-a fi mutată de aici. Aş putea uşor să mă despart de *Judecata de Apoi*, dar nu de această pictură.

Dar, în timp ce se îndepărtau, mintea lui Dalgliesh începuse să se gîndească la probleme mai lumeşti. Chiar şi fără aluziile lui Sir Alred despre vulnerabilitatea colegiului îşi dădea seama cît de nesigur putea fi viitorul acestuia. Ce viitor pe termen lung putea avea colegiul, cu etosul lui neagreat de vederile precumpănitoare ale Bisericii, cu faptul că se instruiau aici doar douăzeci de studenţi, cu locul pe care-l ocupa, îndepărtat şi inaccesibil? Dacă viitorul lui era acum în cumpănă, moartea misterioasă a lui Ronald Treeves ar putea fi factorul care înclină

balanţa. Şi dacă colegiul se închidea, ce se va întîmpla cu van der Weyden, cu celelalte obiecte de preţ lăsate moştenire de domnişoara Arbuthnot, ce se va întîmpla cu clădirea însăşi? Amintindu-şi de fotografia aceea, era greu de crezut că ea nu prevăzuse această posibilitate. Chiar şi cu neplăcere, şi nu luase măsuri? Te ducea gîndul, ca întotdeauna, la întrebarea principală: cine profită? Ar fi vrut să-l întrebe pe părintele Martin, dar îşi spuse că ar dovedi lipsă de tact avînd în vedere locul unde se aflau. Dar întrebarea trebuia pusă.

10

Cele patru apartamente pentru oaspeţi primiseră, de la domnişoara Arbuthnot, numele celor patru doctori ai Bisericii Apusene: Grigore, Augustin, Ieronim şi Ambrozie. După această dovadă de preţiozitate teologică şi după ce a hotărît că cele patru căsuţe pentru personal să se numească Matei, Marcu, Luca şi Ioan, inspiraţia păruse s-o mai slăbească şi camerele studenţilor fură botezate, mai puţin fantezist, dar mai potrivit, cu numere în pasajele de nord şi de sud.

– Erai cazat la Ieronim cînd veneai aici în adolescenţă, spuse părintele Martin. Poate-ţi aminteşti. Acum este singurul apartament de două persoane, aşa că patul trebuie să fie confortabil. Este al doilea de la biserică. Mă tem că n-am să-ţi dau nici o cheie. N-am avut niciodată chei pentru camerele oaspeţilor. Totul este în siguranţă aici. Dacă ai ceva hîrtii care crezi că trebuie ţinute sub cheie le poţi pune în seiful din biroul domnişoarei Ramsey. Sper să te simţi bine aici, Adam. După cum ai văzut, apartamentele au fost renovate de la ultima ta vizită.

Aşa şi era. De unde înainte salonul fusese un loc plăcut, un depozit încărcat de obiecte de mobile desperecheate, cumpărat parea de la un tîrg de vechituri, iar acum era tot atît de gol şi funcţional precum camera de lucru a unui student. Aici nimic nu era de prisos; modernitatea convenţională şi fără pretenţii înlocuise individualitatea. Se vedea o masă cu sertare, care putea servi şi drept birou, aşezată în faţa ferestrei ce dădea spre apus peste tufăriş, două fotolii, unul de fiecare parte a radiatorului, o masă joasă şi o bibliotecă. La dreapta căminului era un bufet pe care se afla o tavă cu un ceainic electric, un vas pentru ceai şi două ceşti cu farfurioare.

– Există un frigider mic în dulapul acela şi doamna Pilbeam va pune acolo o sticlă mică de lapte în fiecare zi, spuse părintele

Martin. După cum vei vedea cînd te duci sus, am instalat un duş într-un colţ al camerei de baie. Sigur că-ţi aminteşti că atunci cînd ai fost aici ultima oară trebuia să străbaţi peristilul ca să foloseşti una dintre sălile de baie din clădirea principală.

Dalgliesh îşi amintea, într-adevăr. Fusese una dintre plăcerile şederii lui aici să iasă în halat în aerul dimineţii, cu un prosop în jurul umerilor, ori spre sala de baie, ori să-şi facă plimbarea de jumătate de milă spre cabina de pe faleză ca să înoate înainte de micul dejun. Micul duş modern nu era decît un biet înlocuitor.

– Te aştept aici pînă-ţi despachetezi lucrurile, dacă nu te deranjez, spuse părintele Martin. Am să-ţi arăt două lucruri.

Odaia de dormit era mobilată la fel de simplu ca încăperea de dedesubt. Se vedea un pat dublu de lemn cu o măsuţă lîngă el pe care era pusă o lampă de citit, un dulap în perete, o altă bibliotecă şi un fotoliu. Dalgliesh trase fermoarul genţii lui de voiaj şi agăţă singurul costum de haine pe care socotise necesar să-l ia cu el. După ce se spălă la repezeală se apropie de părintele Martin care stătea în faţa ferestrei cu ochii la promontoriu. Cînd Dalgliesh intră, scoase o foaie împăturită de hîrtie din buzunarul mantalei.

– Am un lucru pe care l-ai uitat aici cînd aveai paisprezece ani, spuse el. Nu ţi l-am trimis fiindcă nu eram sigur dacă o să-ţi placă să ştii că l-am văzut, dar l-am păstrat şi, poate, acum ai dori să ţi-l înapoiez. Sînt patru rînduri rimate. Presupun că îl poţi numi un poem.

Era, îşi zise Dalgliesh, o presupunere improbabilă. Îşi stăpîni un geamăt şi luă hîrtia întinsă spre el. Ce nebunie, stînjeneală sau îndrăzneală a tinereţii avea să fie dezgropată acum din trecut, spre neplăcerea lui? Văzîndu-şi scrisul de mînă, familiar şi totuşi ciudat lui, în ciuda caligrafiei îngrijite, puţin ezitant şi neformat, se simţi aruncat pe neaşteptate înapoi în timp cu mai multă putere decît ar fi făcut-o o fotografie veche, fiindcă era ceva mai personal. Era greu să crezi că mîna de băiat care se mişcase deasupra acestui sfert de coală de hîrtie era aceeaşi cu mîna care o ţinea acum.

Citi în gînd rîndurile.

Doliu

„Iar o zi minunată", ai spus trecînd
Cu glasul trist și ai pășit orbit pe drum.
N-ai zis: „Rog învăluie-mă-n haina ta
Afară-i soare, în pieptu-mi – jalnic scrum".

Aceste rînduri îi treziră o altă amintire obișnuită în copilăria lui: tatăl lui făcea o slujbă de înmormîntare, bulgării de pămînt îngrămădiți lîngă verdele viu al ierbii artificiale, cîteva coroane, vîntul învolburînd sutana tatălui său, mirosul florilor. Își amintea că acele rînduri fuseseră scrise după înmormîntarea unui copil singur la părinți. Își amintea și că își făcuse griji cu privire la adjectivul din ultimul rînd, gîndindu-se că nu era cel mai nimerit, dar nu fusese în stare să găsească unul mai potrivit.

– Mi s-au părut niște versuri remarcabile pentru un băiat de paisprezece ani, spuse părintele Martin. Dacă nu ții să ți le înapoiez, mi-ar plăcea să le păstrez.

Dalgliesh dădu din cap și îi întinse hîrtia în tăcere. Părintele Martin o împături și o vîrî înapoi în buzunar, cu ceva din satisfacția unui copil.

– Ați mai vrut să-mi arătați ceva, spuse Dalgliesh.

– Da, așa e. Poate ar fi bine să stăm jos.

Din nou părintele Martin își strecură o mînă în buzunarul adînc al mantalei. Scoase ceva care părea un caiet de școlar făcut sul și strîns cu un elastic. Netezindu-l în poală și încrucișîndu-și mîinile deasupra lui de parcă l-ar fi ocrotit, spuse:

– Înainte de a ne duce pe plajă, aș vrea să citești asta. Lucrurile se explică de la sine. Femeia care l-a scris a murit în urma unui atac de cord în seara cînd a făcut ultimele însemnări. S-ar putea să n-aibă nici o legătură cu moartea lui Ronald. I l-am arătat și părintelui Sebastian și părerea lui este că îl putem ignora fără probleme. S-ar putea să nu însemne nimic, dar mă îngrijorează. M-am gîndit că ar fi o idee bună să ți-l arăt și ție aici unde nu riscăm să fim deranjați. Cele două fragmente pe care aș vrea să le citești sînt primul și ultimul.

Îi întinse caietul și rămase tăcut pînă cînd Dalgliesh termină de citit.

– Cum ai dat de el, părinte? întrebă Dalgliesh.

– L-am căutat şi l-am găsit. Vineri, 13 octombrie, la ora şase şi un sfert, Margaret Munroe a fost găsită moartă de către doamna Pilbeam. Era în drum spre colegiu şi a fost surprinsă să vadă lumina aprinsă atît de devreme în Căsuţa Sfîntul Matei. După ce doctorul Metcalf – medicul internist care ne îngrijeşte pe noi cei de la St Anselm – a cercetat cadavrul şi acesta a fost îndepărtat, mi-am amintit de sfatul pe care i-l dădusem lui Margaret să scrie o relatare a felului cum l-a găsit pe Ronald şi m-am întrebat dacă făcuse acest lucru. Am găsit caietul sub un teanc de hîrtie de scris în sertarul unui birou pe care-l avea în locuinţa ei. Nu făcuse nici un efort serios pentru a-l ascunde.

– Şi, după părerea dumneavoastră, nimeni altcineva nu ştie despre existenţa acestui jurnal?

– Nimeni, în afară de părintele Sebastian. Sînt sigur că Margaret nu s-a confesat nici măcar doamnei Pilbeam, care, dintre toţi cei de aici, îi era cea mai apropiată. Şi nu exista nici un semn că locuinţa ei fusese scotocită. Moarta părea perfect liniştită cînd am fost chemat. Stătea în fotoliu cu puloverul pe care-l tricota în poală.

– Şi nu aveţi idee la ce se referă?

– Nici o idee. Trebuie să fi fost ceva legat de ce văzuse sau auzise în ziua morţii lui Ronald şi care i-a trezit unele amintiri, asta şi firele de praz dăruite de Eric Surtees. El este meşter aici şi-i dă o mînă de ajutor lui Reg Pilbeam. Dar sigur că ştii toate astea din jurnal. Nu pot să-mi închipui ce s-a întîmplat.

– A fost o moarte neaşteptată?

– Nu chiar. Suferea de o gravă afecţiune cardiacă de ani de zile. Doctorul Metcalf şi specialistul la care s-a dus în Ipswich au discutat cu ea despre posibilitatea unui transplant de inimă, dar ea s-a opus ferm oricărui fel de operaţie. Spunea că puţinele resurse existente trebuiau folosite salvînd tineri şi părinţi care au copii de crescut. Nu cred că Margaret se sinchisea foarte mult dacă trăia sau murea după ce fiul ei a fost ucis. Nu era deloc morbidă în privinţa asta, doar că nu era destul de legată de viaţă ca să lupte pentru ea.

– Aş vrea să iau cu mine acest jurnal, dacă se poate, spuse Dalgliesh. Poate că părintele Sebastian are dreptate, poate fi absolut lipsit de importanţă, dar e un document interesant dacă ne gîndim la împrejurările morţii lui Ronald.

Puse caietul în servietă, o închise şi fixă combinaţia lacătului. Rămaseră un timp în tăcere. Lui Dalgliesh i se părea că atmosfera era încărcată de temeri nerostite, bănuieli abia trezite şi o senzaţie generală de stînjeneală. Ronald Treeves murise în chip misterios şi o săptămînă după aceea, femeia care dăduse peste cadavrul lui şi care, mai tîrziu descoperise un secret ce ei i se păruse important, era şi ea moartă. Se putea să fie doar o coincidenţă. Pentru moment nu exista nici o dovadă de joc murdar, şi el împărtăşea ceea ce bănuia a fi repulsia părintelui Martin cînd auzea acele convinse rostite cu voce tare.

– Verdictul anchetei vi s-a părut surprinzător? spuse Dalgliesh.

– Da, oarecum surprinzător. Eu m-aş fi aşteptat la un verdict deschis. Dar gîndul că Ronald s-ar fi putut sinucide – şi printr-un gest atît de groaznic – e ceva ce noi, cei de aici, nu putem concepe uşor.

– Ce fel de băiat era Ronald? Era fericit aici?

– Nu sînt convins că era, deşi nu cred că alt colegiu teologic i s-ar fi potrivit mai bine. Era inteligent şi silitor, dar n-avea nici un pic de farmec bietul băiat. Era ciudat de raţional pentru un om atît de tînăr. Aş putea spune că era o combinaţie de nesiguranţă cu o mare mulţumire de sine. Nu avea prieteni apropiaţi – de fapt, prietenia mai strînsă nu este încurajată aici – şi cred că se simţea singur. Dar nimic din activitatea lui sau din viaţa lui de aici nu sugera că ar fi fost disperat sau înclinat spre păcatul cumplit al autodistrugerii. Sigur că dacă s-a sinucis noi sîntem, într-un fel, vinovaţi. Ar fi trebuit să ne dăm seama că suferea. Dar, pe de altă parte, nu lăsase să se vadă nimic.

– Şi eraţi mulţumit de vocaţia lui?

Părintele Martin nu se grăbi să răspundă.

– Părintele Sebastian era mulţumit, dar mă întreb dacă nu-l influenţau rezultatele la învăţătură ale lui Ronald. Băiatul nu era atît de inteligent cum se credea, totuşi era inteligent. Eu aveam îndoielile mele. Mi se părea că Ronald ţinea foarte mult să-şi

impresioneze tatăl. Sigur că nu putea să se măsoare cu lumea tatălui său, dar şi-a ales o carieră care nu ar fi făcut posibilă o comparaţie. Cu preoţia, mai cu seamă preoţia catolică, există întotdeauna tentaţia puterii. Odată hirotonit, ar fi putut să acorde iertarea. Asta cel puţin, tatăl lui nu putea să facă. N-am vorbit despre asta cu nimeni şi mă pot înşela. Cînd s-a discutat cererea lui de intrare la colegiu m-am simţit oarecum în dificultate. Nu este niciodată uşor pentru un decan să-şi aibă predecesorul încă în colegiu. Era o chestiune în care nu socoteam că am dreptul să mă opun părintelui Sebastian.

Cu un sentiment crescînd, dacă nu chiar inexplicabil, de nelinişte Dalgliesh îl auzi pe părintele Martin că spune:

– Şi acum, presupun că vrei să vezi unde a murit.

11

Eric Surtees ieşi din Căsuţa Sfîntul Ioan pe uşa din spate şi trecu printre şirurile ordonate de legume de toamnă ca să schimbe o vorbă cu porcii lui. Lilly, Marigold, Daisy şi Myrtle se buluciră spre el în goană, guiţînd în cor şi-şi ridicară rîturile trandafirii să-l adulmece. Indiferent în ce toane s-ar fi aflat, o vizită la coteţul porcilor şi la ocolul lor îngrădit pe care le construise cu mîna lui, îl mîngîia pe suflet. Dar astăzi, în timp ce se apleca s-o scarpine pe Myrtle pe spate, nimic nu reuşea să-i risipească neliniştea care-l apăsa ca un bolovan.

Sora lui vitregă, Karen, trebuia să sosească la ora ceaiului. De obicei venea cu maşina de la Londra o dată la trei săptămîni, în weekend şi, oricum ar fi fost vremea, acele două zile rămîneau întotdeauna însorite în amintirea lui, încălzind şi luminînd săptămînile dintre ele. În ultimii patru ani reuşise să-i schimbe viaţa. Acum nu-şi mai putea concepe viaţa fără ea. În mod normal, vizita ei din acest weekend va fi o gratificaţie; fusese la el doar cu o săptămînă în urmă. Dar ştia că vine, fiindcă avea să-i ceară ceva, să-l roage ceva ce el îi refuzase în săptămîna precedentă şi ştia că trebuia să facă cumva să găsească tăria de a refuza din nou.

Rezemîndu-se de gardul de la ocolul porcilor, îşi lăsă mintea să zboare la ultimii patru ani, la el şi la Karen. La început relaţia nu fusese bună. El avea douăzeci şi şase de ani cînd se întîlniseră pentru prima dată; ea era cu trei ani mai mică şi pînă a împlinit zece ani nici el şi nici mama lui nu ştiuseră de existenţa ei. Tatăl său, reprezentant al unui mare conglomerat de presă, condusese cu succes două întreprinderi cînd, după zece ani, tensiunea financiară şi fizică şi complicaţiile soldului îl copleşiseră, îşi încheiase socotelile cu jumătatea lui şi plecase. Nici Eric, nici maică-sa nu se întristaseră mult cînd îl văzură dispărînd; nimic n-o mulţumea

pe ea mai mult decît un necaz și soțul ei îi oferise unul care o ținu într-o stare de indignare satisfăcută și de luptă înverșunată pentru ultimii zece ani ai vieții. Se zbătu, dar fără succes, să pună stăpînire pe casa din Londra, insistă să aibă custodia unicului copil (în această privință nu se dădu nici o luptă) și duse o lungă luptă îndîrjită pentru alocația de venit. Eric nu-l mai văzuse niciodată pe tatăl lui.

Casa cu patru etaje făcea parte dintr-o construcție terasată în stil victorian de lîngă stația de metrou Oval. După moartea mamei lui, urmare a bolii Alzheimer, locui singur, fiind informat de avocatul tatălui său că putea continua să stea acolo fără să plătească chirie pînă la moartea tatălui său. Cu patru ani în urmă, un atac masiv de inimă îi pusese brusc capăt zilelor în timp ce se afla într-o călătorie și Eric a descoperit că locuința a fost lăsată ca bun comun lui și surorii sale vitrege.

O văzuse pentru prima oară la înmormîntarea tatălui. Evenimentul – care nu prea putea fi onorat cu un nume mai ceremonios – avusese loc într-un crematoriu din North London, fără a beneficia de prezența unui preot, de fapt, și fără a beneficia de persoane îndoliate, în afară de el, de Karen și de doi directori de la firma la care lucrase. Totul se rezolvase în cîteva minute.

Ieșind din crematoriu, sora lui vitregă îi spusese fără introducere:

– Așa a vrut tăticu'. Nu prea s-a sinchisit de religie. N-a vrut nici flori și nici oameni care să-l jelească. Trebuie să stăm de vorbă despre casă, dar nu acum. Am o întîlnire urgentă la birou. N-a fost ușor să scap de acolo.

Ea nu l-a invitat să-l ducă cu mașina, iar el s-a dus singur acasă. Dar a doua zi ea l-a vizitat. Își aducea aminte ca azi cum îi deschisese ușa. Purta, exact ca la înmormîntare, pantaloni strîmți negri de piele, un pulover larg și cizme cu tocuri înalte. Părul ei arăta țepos și parcă uns cu briliantină, iar pe partea stîngă a nasului avea o țintă sclipicioasă. Înfățișarea ei era convențional *outré*[1], dar, spre surprinderea lui, descoperi că nu-i displăcea felul cum arăta. Se duseră în camera din față, rar folosită,

[1] Excentric (în fr.) (n.tr.)

fără să schimbe o vorbă şi ea privi în jur întîi cu un ochi evaluator, apoi critic la ceea ce lăsase în urmă mama lui, la mobilele greoaie pe care el nu se sinchisise să le înlocuiască, la draperiile prăfuite atîrnate cu imprimeul către stradă, la poliţa de deasupra căminului încărcată de obiecte de prost-gust aduse din vacanţele petrecute de mama lui în Spania.

– Trebuie să luăm o hotărîre în privinţa casei, spusese ea. Putem s-o vindem acum şi să-şi ia fiecare jumătatea lui din sumă sau putem s-o închiriem. Sau cred că putem să cheltuim ceva bani pe nişte transformări şi să facem trei apartamente-studio. N-o să fie ieftin, dar tăticu' a lăsat o poliţă de asigurare şi nu mă deranjează s-o cheltui, dacă primesc mai mult la sută din chirii. Tu ce vrei să faci? Ai de gînd să rămîi aici?

– Eu nu vreau neapărat să rămîn la Londra, îi răspunsese el. Mă gîndeam că, dacă vindem casa, o să am destui bani să-mi cumpăr o căsuţă undeva. Aş putea să încerc să cultiv ceva pentru piaţă, ceva de genul ăsta.

– Atunci ai fi un fraier. O să ai nevoie de mai mult capital decît poţi să obţii şi, oricum, asta nu-i ceva profitabil, nu la scara la care te gîndeşti tu. Totuşi, dacă vrei să pleci de aici, cred că eşti nerăbdător să vinzi.

El se gîndise că ea ştie ce vrea şi, pînă la urmă, o să reuşească, indiferent de ce spunea el. Dar lui totul îi era aproape indiferent. O urmă din încăpere în încăpere, într-un fel de uimire.

– Nu mă deranjează să păstrez casa, dacă aşa vrei tu, spusese el.

– Nu-i vorba de ce vreau eu, e vorba de ce-i mai bine pentru amîndoi. Piaţa imobiliară e bună în prezent şi poate fi şi mai bună. Sigur că dacă facem transformări, asta o să-i scadă valoarea ca reşedinţă de familie. Pe de altă parte, o să ne alegem cu un venit regulat.

Şi asta, inevitabil, se şi întîmplase. Îşi dădea seama că la început îl dispreţuise dar, după ce se apucaseră de lucru atitudinea ei se schimbase simţitor. Fusese surprinsă şi încîntată să descopere cît de îndemînatic era, cîţi bani se economiseau fiindcă el ştia să zugrăvească şi să pună tapet, să facă rafturi, să instaleze dulapuri. Nu-şi bătuse capul niciodată să facă să arate mai bine casa care-i fusese cămin doar cu numele. Acum îşi descoperise

îndemînări neaşteptate care-i dădeau satisfacţii. Apelaseră la un instalator, un electrician şi la un constructor pentru treburile principale, dar majoritatea lucrurilor fuseseră făcute de Eric. Deveniseră fără să vrea parteneri. Sîmbăta cumpărau mobile la mîna a doua, chilipiruri de la raioanele de lenjerie de pat şi tacîmuri, arătîndu-şi unul altuia trofeele cu satisfacţia fericită a unor copii. El îi arătase cum să folosească fără riscuri o lampă de sudat, insistase asupra pregătirii potrivite a lemnăriei înainte de a o vopsi, în ciuda protestelor ei că nu era necesar, o uimise cu seriozitatea şi grija cu care măsura şi instala mobilierul din bucătărie. În timp ce lucrau, ea trăncănea despre viaţa ei, despre jurnalismul independent în care începuse să-şi facă un nume, despre plăcerea de a fi reuşit să-şi vadă numele tipărit, despre răutăţile şi bîrfa, şi micile scandaluri din lumea literară care lui i se părea străină şi înfricoşătoare. Era încîntat că nu-i cerea nimeni să facă parte din ea. El visa la o căsuţă, la o grădină de legume şi, poate, şi la pasiunea lui secretă: creşterea porcilor.

Şi îşi amintea – cum să nu-şi amintească? – ziua cînd deveniseră amanţi. El pusese jaluzele din şipci de lemn la una dintre ferestrele cu vedere spre sud şi tocmai zugrăveau pereţii împreună. Nu se prea omora cu munca şi, cînd treaba era la jumătate, a anunţat că-i era cald, că se simţea transpirată, stropită cu vopsea şi că voia să facă un duş. Era o ocazie să probeze eficacitatea băii nou-instalate. Aşa că se oprise şi el din lucru şi se aşezase cu picioarele încrucişate, sprijinit de unul dintre pereţii nezugrăviţi, urmărind lumina care se strecura printre jaluzelele pe jumătate deschise, zăbrelind duşumeaua stropită de vopsea.

Şi atunci apăruse ea. Îşi răsucise un prosop în jurul taliei, dar în rest era goală şi ducea un covoraş mare de baie pe braţ. L-a pus jos şi s-a aşezat pe vine, rîzînd la el, cu braţele întinse. Ca într-un fel de transă, el îngenunchease în faţa ei şi-i şoptise:

– Dar nu se poate, nu se poate. Sîntem frate şi soră.

– Doar pe jumătate. Cu atît mai bine. Rămîne în familie.

– Jaluzeaua, bîlbîise el. E prea multă lumină.

Ea sărise în sus şi trăsese jaluzeaua. Încăperea era aproape în întuneric. Se întorsese la el şi îi luase capul între sîni.

Pentru el fusese prima oară şi îi schimbase viaţa. Ştia că ea nu-l iubea şi nici el n-o iubea încă pe ea. În momentele acelea uimitoare în care făceau dragoste, el dăduse frîu liber fanteziilor lui secrete, romantice, gingaşe, violente, ruşinoase. Tot ce-şi imaginase vreodată devenea realitate. Pe urmă, într-o bună zi, pentru prima oară, cînd făceau dragoste mai în tihnă pe pat, el deschisese ochii, se uitase la ea şi-şi dăduse seama că asta se chema iubire.

Karen fusese cea care îi găsise slujba de la St Anselm. Avusese o treabă la Ipswich şi dăduse peste un exemplar din East Anglican Daily News. La întoarcerea acasă în seara aceea, venise să-l vadă – el tocmai lua o gustare la subsol, în timp ce lucrarea continua – şi adusese cu ea şi ziarul.

– Asta s-ar putea să-ţi convină. E o slujbă de meşter la un colegiu teologic, chiar la sud de Lowestoft. Cred că-i un loc destul de liniştit pentru tine. Ţi se oferă o căsuţă şi se pare că există şi o grădină şi aş crede că poţi să-i convingi să creşti nişte găini, dacă vrei.

– Nu-mi trebuie găini, aş prefera porci.

– În regulă, porci, dacă nu miroase prea rău. Nu plătesc mult, dar o să iei două sute cincizeci de lire chirii de aici. Poţi să te foloseşti de o parte din banii ăştia. Ei, ce zici?

Lui i se păruse prea frumos ca să fie adevărat.

– Sigur că s-ar putea să prefere un cuplu, adăugase ea, dar nu se pomeneşte de aşa ceva. Dar ar fi bine să ne grăbim. Te duc eu cu maşina mîine-dimineaţă, dacă vrei. Telefonează acum şi fixează o întîlnire, dau şi un număr de telefon.

A doua zi ea îl dusese la Suffolk şi îl lăsase la poarta colegiului, spunîndu-i că se va întoarce peste o oră. Avusese un interviu cu părintele Sebastian Morell şi cu părintele Martin Petrie. Se temuse să nu i se ceară referinţe de la vreo biserică sau să nu fie întrebat dacă se ducea la biserică regulat, dar nu se pomenise nimic de religie.

– Ai putea să iei nişte referinţe de la Primărie, bineînţeles, dar cel mai bine ar fi să le dovedeşti că eşti un meşter bun, spusese Karen. Acolo nu-i vorba de o muncă plicticoasă de birou. Am adus un aparat de fotografiat. O să fac nişte fotografii cu

dulapurile alea, cu rafturile şi cu accesoriile pe care le-ai instalat ca să le arăţi. Trebuie să-ţi faci reclamă, nu uita asta.

Dar nu fusese nevoia de asta. Le răspunsese simplu la întrebări şi scosese fotografiile cu un zel aproape înduioşător care dovedea cît de mult îşi dorea acea slujbă. Îl luaseră să-i arate căsuţa. Era mai mare decît se aşteptase sau dorise, dar se afla cam la şaptezeci şi cinci de metri în spatele colegiului, cu o vedere largă asupra tufăriei şi cu o mică grădină neîngrijită. Nu pomenise de porci înainte de a fi lucrat acolo mai mult de o lună, dar cînd făcu asta, nimeni nu ridică nici o obiecţie. Părintele Martin spusese cam neliniştit:

– N-o să scape afară, nu-i aşa, Eric? de parcă se propusese creşterea în cuşti a unor alsacieni.

– Nu, părinte. Mă gîndesc c-aş putea face un coteţ şi un ocol în care să-i ţin. O să vă arăt desenele, bineînţeles, înainte să cumpăr lemnul.

– Dar ce facem cu mirosul? întrebă părintele Sebastian. Mi se spune că porcii n-au miros, dar eu le cam simt mirosul. Sigur că s-ar putea să am un nas mai sensibil decît al altora.

– Nu, n-o să miroasă, părinte. Porcii sînt nişte făpturi tare curate.

Aşa că îşi primi căsuţa, grădina, porcii şi, o dată la trei săptămîni, o avea şi pe Karen. Nici nu-şi putea închipui o viaţă mai frumoasă.

La St Anselm aflase pacea la care visase toată viaţa. Nu pricepea de ce îi era atît de necesară această absenţă a zgomotelor, a gîlcevilor, a presiunilor din partea unor persoane cu care să nu se înţeleagă. Nu se putea spune că tatăl lui se purtase vreodată violent cu el. Cea mai mare parte a timpului nici măcar nu fusese prezent, şi cînd fusese prezent, căsătoria nearmonioasă a părinţilor lui fusese mai mult o pricină de bombăneli şi nemulţumiri rostite cu jumătate de gură decît voci răstite şi furie dezlănţuită. Încă din copilărie timiditatea părea să fi făcut parte din personalitatea lui. Chiar şi atunci cînd lucra la Primărie – o slujbă departe de a oferi provocări şi entuziasme – se ţinuse departe de izbucnirile ocazionale de furie, de conflictele minore pe care unii angajaţi păreau să le găsească necesare, ba chiar să le

provoace. Pînă s-o cunoască şi s-o iubească pe Karen, nici o companie din lume nu i se păruse mai de dorit decît a lui însuşi.

Şi acum, cu această pace, acest refugiu, cu grădina lui, cu porcii lui, cu o slujbă care-i plăcea şi pentru care era preţuit, şi cu vizitele regulate ale lui Karen – îşi găsise o viaţă care se potrivea fiecărui ungher al minţii lui şi fiecărei fibre a fiinţei lui. Dar, după numirea arhidiaconului Crampton ca epitrop, totul se schimbase. Teama de ceea ce ar fi putut să-i ceară Karen era doar o grijă în plus faţă de neliniştea copleşitoare care-l cuprinsese odată cu venirea arhidiaconului.

Cu prilejul primei vizite a arhidiaconului, părintele Sebastian îi spusese:

– S-ar putea ca arhidiaconul Crampton să vină să te cunoască, Eric, duminică sau luni. Episcopul l-a numit epitrop şi presupun că va socoti necesar să-ţi pună unele întrebări.

Ceva din vocea părintelui Sebastian cînd rostise ultimele cuvinte îl puseseră pe Eric în gardă.

– Întrebări despre munca mea de aici, părinte? spuse el.

– Despre condiţiile angajării tale, despre tot ce-i trece prin minte, desigur. S-ar putea să vrea să-ţi vadă locuinţa.

Aşa se şi întîmplase. Sosise luni dimineaţă, curînd după ora nouă. Spre deosebire de alte dăţi, Karen rămăsese la el duminică noaptea şi plecase în goană la şapte şi jumătate. Avea o întîlnire la Londra la ora zece şi plecase de la el extrem de tîrziu, avînd în vedere că traficul de luni dimineaţă pe A 12 era aglomerat, mai ales cînd te apropiai de Londra. În graba ei – şi Karen era veşnic grăbită – uitase că sutienul ei şi o pereche de chiloţi rămăseseră agăţate pe frînghia de rufe într-o latură a căsuţei. Pe ele îi căzură ochii arhidiaconului în timp ce se apropia pe potecă.

Fără să se prezinte, spuse:

– Nu ştiam că ai avut un oaspete.

Eric smulse obiectele ofensatoare de pe frînghie şi le vîrî în buzunar, dîndu-şi seama, chiar din prima clipă, că gestul lui jenat şi furiş fusese o greşeală.

– Sora mea a fost aici în weekend, părinte, spuse el.

– Nu sînt părintele tău. Eu nu folosesc acest cuvînt. Poţi să-mi spui domnule arhidiacon.

– Da, domnule arhidiacon.

Era foarte înalt, avea, cu siguranţă, mai mult de un metru optzeci, faţa îi era pătrată, cu ochi pătrunzători sub sprîncene groase, dar frumos arcuite şi cu barbă.

Merseră în tăcere pe potecă înspre coteţul porcilor. Măcar nu putea să se plîngă de aspectul grădinii, îşi spuse Eric.

Porcii îi întîmpinară cu guiţături mai ascuţite decît de obicei.

– Nu ştiam că tu creşti porci. Aprovizionezi colegiul cu carne de porc? spuse arhidiaconul.

– Uneori. Dar aici nu se mănîncă multă carne de porc. Carnea se cumpără de la măcelarul din Lowestoft. Eu doar cresc porci. L-am întrebat pe părintele Sebastian dacă am voie şi dumnealui a zis că da.

– Cît de mult timp îţi ocupă?

– Nu mult, păi... Nu mult, domnule arhidiacon.

– Par extrem de gălăgioşi, dar măcar nu miros.

La asta nu se dădu nici un răspuns. Arhidiaconul se întoarse spre casă şi Eric îl urmă. În salon îi oferi printr-un gest unul dintre cele patru scaune drepte cu fundul de răchită din jurul mesei pătrate. Arhidiaconul păru să nu observe invitaţia. Rămase cu spatele la cămin, rotindu-şi ochii în jurul camerei: cele două fotolii, dintre care unul era un balansoar, celălalt un scaun în stil Windsor cu o pernă vătuită din petice multicolore, biblioteca scundă care acoperea un întreg perete, afişele cu Blu Tack pe care i le adusese Karen şi le lipise pe perete.

– Presupun că lipiciul pe care l-ai folosit ca să fixezi afişele nu distruge peretele, spuse arhidiaconul.

– Nu poate să-l distrugă. E făcut special. E ca o gumă de mestecat.

Apoi arhidiaconul trase unul dintre scaune cu un hîrşîit şi se aşeză, făcîndu-i semn lui Eric să-l folosească pe celălalt. Întrebările care urmară nu fură puse agresiv, dar Eric se simţi ca un suspect la interogatoriu, acuzat de o crimă încă nenumită.

– De cît timp lucrezi aici? De patru ani, nu-i aşa?

– Da, domnule arhidiacon.

– Şi care-ţi sînt îndatoririle, mai exact?

Îndatoririle lui nu fuseseră niciodată precise.

– Sînt meşter la toate, spuse Eric. Repar tot ce se strică, dacă nu-i ceva electric, şi fac curăţenie pe afară. Asta înseamnă că spăl duşumelele peristilurilor, mătur curtea şi spăl geamurile. Domnul Pilbeam are în grijă curăţenia din interior şi mai vine şi o femeie de la Reydon să ne ajute.

– Nu s-ar putea spune că este o muncă anevoioasă. Grădina arată bine îngrijită. Îţi place să te ocupi de grădină?

– Da, foarte mult.

– Dar nu-i destul de mare ca să aprovizioneze colegiul cu legume.

– Nu toate legumele, dar cultiv mai multe decît am nevoie, aşa că-i duc ce prisoseşte doamnei Pilbeam la bucătărie şi uneori ofer legume în dar locatarilor altor căsuţe.

– Îţi plătesc pentru asta?

– Ah, nu, domnule arhidiacon. Nu plăteşte nimeni.

– Şi cu cît eşti plătit pentru îndatoririle acestea nu prea grele?

– Primesc salariul minim calculat la cinci ore de muncă pe zi.

Nu spuse că nici el, nici colegiul nu-şi făcuseră prea multe probleme privind numărul de ore. Uneori munca era făcută în mai puţin de cinci ore, alteori dura mai mult.

– Şi, în plus, foloseşti căsuţa fără să plăteşti chirie. Desigur că-ţi plăteşti încălzirea, lumina şi, bineînţeles, impozitul la primărie.

– Îmi plătesc impozitul la primărie.

– Şi duminicile?

– Duminica e ziua mea liberă.

– Eu mă refeream la biserică. Te duci la biserică aici?

Se ducea uneori la biserică, dar numai la vecernie, cînd stătea mai în fund, asculta muzica şi vocile liniştitoare ale părintelui Sebastian şi ale părintelui Martin, rostind vorbe care nu-i erau familiare, dar care-i sunau frumos în auz. Dar nu asta voise să spună arhidiaconul.

– Nu mă duc la biserică în fiecare duminică, spuse el.

– Dar părintele Sebastian nu ţi-a pus o astfel de întrebare cînd te-a numit în slujbă?

– Nu, domnule arhidiacon. M-a întrebat dacă pot să-mi fac treaba.

– Nu te-a întrebat dacă ești creștin?

Dar cel puțin de data asta putea da un răspuns.

– Sînt creștin, domnule arhidiacon, spuse el. Am fost botezat cînd eram mic. Am un certificat pe undeva. Se uită vag în jurul lui de parcă certificatul amintit cu înregistrarea botezului, cu imaginea sentimentală a lui Hristos binecuvîntînd pe cei mici, s-ar fi putut ivi brusc de undeva.

Urmară cîteva clipe de tăcere. Își dădu seama că răspunsul lui nu fusese mulțumitor. Se întreba dacă ar fi trebuit să-i ofere o ceașcă de cafea, dar sigur că la nouă și jumătate era prea devreme. Tăcerea se prelungi și arhidiaconul se ridică de pe scaun.

– Văd că trăiești foarte confortabil aici și părintele Sebastian pare mulțumit de dumneata, spuse el, dar nimic nu durează la infinit, oricît ar fi de confortabil. Colegiul St Anselm există de o sută patruzeci de ani, dar Biserica – chiar lumea întreagă – s-a schimbat mult în acest timp. Te-aș sfătui ca, în cazul în care afli de o altă slujbă care să-ți convină, să te gîndești serios s-o accepți.

– Vreți să spuneți că s-ar putea închide Colegiul St Anselm? întrebă el.

Își dădu seama că arhidiaconul mersese mai departe decît intenționase.

– N-am spus asta. Asemenea probleme nu trebuie să te preocupe pe dumneata. Te sfătuiesc doar, pentru binele dumitale, să nu crezi că ai o slujbă aici pe viață, asta-i tot.

Apoi plecă. Stînd în fața ușii, Eric îl privi cum străbate cu pași mari promontoriul în drum spre colegiu. Fu cuprins de o senzație neobișnuită. I se răsucea ceva în stomac și în gură simțea o amăreală ca de fiere. După o viață în care se ferise de emoții puternice, pentru prima oară de cînd se știa pe lume fu invadat de o reacție fizică copleșitoare. Prima fusese descoperirea iubirii lui pentru Karen. Dar de data asta era altceva. Era ceva la fel de puternic, dar mai neliniștitor. Știa că ceea ce simțea pentru prima oară în viață era ura față de o altă făptură omenească.

12

Dalgliesh aşteptă în hol în timp de părintele Martin se duse în camera lui ca să-şi ia mantaua neagră. Cînd reapăru, Dalgliesh spuse:

– Să luăm maşina pînă unde se poate? El ar fi preferat să meargă pe jos, dar ştia că pentru tovarăşul lui drumul lung pe plajă ar fi obositor, şi nu numai fizic.

Părintele Martin acceptă ideea cu o uşurare evidentă. Nici unul nu spuse nimic pînă nu ajunseră la punctul unde poteca de pe coastă o cotea spre apus ca să se întîlnească cu drumul către Lowestoft. Dalgliesh îşi trase uşor Jaguarul pe marginea potecii, apoi se aplecă înainte să-l ajute pe părintele Martin să-şi scoată centura. Deschise şi el portiera lui şi porniră spre plajă.

Cînd se termină poteca, o luară pe o cărare îngustă de nisip şi ierburi bătătorite mărginită de ferigi înalte pînă la mijloc şi de tufişuri. Din loc în loc tufişurile formau un fel de arc deasupra cărării şi înaintară într-o întunecime de tunel unde vuietul mării nu mai era decît un geamăt ritmic şi îndepărtat. Ferigile începuseră să îngălbenească şi să se usuce şi se părea că, cu fiecare pas pe care-l făceau miresmele pătrunzătoare, nostalgice ale toamnei erau tot mai prezente. Ieşiră din semiîntuneric şi văzură lacul desfăşurîndu-se înaintea lor cu netezeala lui sinistră şi întunecată, despărţită de nu mai mult de cincizeci de metri de prundiş de strălucirea talazurilor mării. Lui Dalgliesh i se păru că erau mai puţini buşteni negri înălţîndu-se ca nişte monumente preistorice ce stau de pază în jurul lacului. Se uită dacă mai rămăsese ceva din epavă, dar nu văzu decît o singură stinghie neagră, ca o înotătoare de rechin ivindu-se din întinderea netedă a nisipului.

Aici accesul la plajă era atît de lesnicios încît cele şase trepte pe jumătate acoperite cu nisip şi unica balustradă nici nu erau

necesare. Deasupra treptelor, construită într-o mică adîncitură, se vedea o colibă de stejar nevopsit, dreptunghiulară şi mai mare decît o cabină obişnuită de plajă. Lîngă ea era un morman de lemne acoperite cu o prelată. Dalgliesh ridică un colţ şi văzu o grămadă de scînduri şi de lemne frumos stivuite, pe jumătate vopsite cu albastru.

– Astea-s rămăşiţele vechii noastre cabine de înot, spuse părintele Martin. Arăta precum cabinele pictate de pe plaja Southwold, dar părintele Sebastian a socotit că era deplasată aici. Se dărăpănase şi era neplăcută la vedere aşa că am profitat de prima ocazie şi am demolat-o. Părintele Sebastian a considerat că o baracă simplă de lemn nevopsit ar arăta mai bine. Coasta asta este atît de pustie, încît nu prea avem nevoie de ea cînd venim să ne scăldăm, dar presupun că trebuie să avem un loc unde să ne dezbrăcăm. Nu vrem să încurajăm reputaţia noastră de excentricitate. Cabina adăposteşte şi mica noastră barcă de salvare. Poate fi riscant să înoţi pe coasta asta.

Dalgliesh nu luase cu el stinghia de lemn, de fapt nici nu i-ar fi servit la nimic. Nu se îndoia că provenea de la cabină. Oare Ronald Treeves o culesese la întîmplare, aşa cum faci de obicei cu un băţ găsit pe plajă fără nici un scop precis, poate doar ca să-l azvîrli în mare? O găsise aici sau în alt loc de pe prundiş? O luase cu intenţia de a scormoni marginea de nisip ieşită în afară de deasupra capului lui? Sau existase o a doua persoană care ţinuse în mînă acea stinghie de cherestea ruptă? Dar Ronald era tînăr şi se presupune că era zdravăn şi voinic. Cum putea să fi fost vîrît cu forţa în nisipul acela sufocant fără să se vadă vreun semn pe trupul lui?

Mareea se retrăgea şi ei mergeau de-a lungul fîşiei netede de nisip umed la marginea valurilor umflate ce se ridicau deasupra a două diguri. Erau evident noi, iar cele pe care şi le amintea el de pe vremea cînd era mic se ridicau între ele, acum nu mai mult decît nişte stîlpi cu vîrfuri pătrate înfipte adînc în nisip şi legate împreună de scînduri ce putrezeau.

Ridicîndu-şi mantaua ca să se suie pe capătul verde şi alunecos al unui dig, părintele Martin spuse:

– Comunitatea Europeană ne-a construit aceste diguri noi. Fac parte dintr-un sistem de întărituri împotriva înaintării mării. Au schimbat aspectul țărmului în unele locuri. Cred că este mai mult nisip acum decît îți amintești tu.

După ce parcurseseră vreo două sute de metri, părintele Martin spuse încet:

– Acesta-i locul, și începu să se apropie de stînci.

Dalgliesh observă o cruce înfiptă în nisip – era făcută din două bucăți de lemn legate strîns între ele.

– Am pus crucea aici a doua zi după ce l-am găsit pe Ronald, spuse părintele Martin. Pînă acum a rămas pe loc. Poate că trecătorii n-au vrut s-o deranjeze. Nu cred că o să dureze mult. Odată cu furtunile de iarnă, marea va ajunge pînă aici.

Deasupra crucii stînca nisipoasă era de un cărămiziu intens și, pe ici, pe colo, arăta de parcă fusese tăiată de o cazma. La marginea stîncii un smoc de ierburi tremura în aerul ce adia ușor. La dreapta și la stînga erau locuri în care stînca se deplasase, lăsînd crăpături și fisuri sub margini care atîrnau. Ar fi fost perfect posibil, își spuse el, să stai cu capul sub una din aceste ieșituri și să scormoni cu un băț, făcînd să se prăbușească o jumătate de tonă de nisip greu. Dar asta ar fi presupus un extraordinar act de voință sau de disperare. Nu-și putea imagina multe feluri de a muri mai îngrozitoare. Și dacă Ronald Treeves ținuse să se sinucidă, oare de ce nu a înotat în larg pînă cînd frigul și extenuarea l-ar fi învins? Oricum ar fi fost o opțiune mai îndurătoare. Pînă acum cuvîntul sinucidere nu fusese pomenit în discuția cu părintele Martin, dar acum simți că trebuia rostit.

– Această moarte, părinte, arată mai mult a sinucidere decît a accident. Dar dacă Ronald Treeves ținea să se omoare, de ce nu înotase în larg?

– Ronald n-ar fi făcut niciodată așa ceva. Se temea de mare. Nici măcar nu știa să înoate. El nu intra în apă cînd ceilalți veneau să înoate și nu cred să-l fi văzut vreodată plimbîndu-se pe plajă. Acesta-i unul dintre motivele pentru care m-am mirat că s-a hotărît să vină la St Anselm, în loc să încerce să se înscrie la unul dintre celelalte colegii teologice. Făcu o pauză, apoi continuă: Mă temeam că s-ar putea să te gîndești că sinuciderea era

mai probabilă decît un accident. Această posibilitate este profund întristătoare pentru noi toţi. Dacă Ronald Treeves s-a sinucis fără ca noi să ne fi dat seama cît era atît de nefericit, atunci înseamnă că l-am dezamăgit într-un mod de neiertat. Nu pot să cred că a venit aici cu intenţia de a comite ceea ce, pentru el, ar fi fost un păcat de moarte.

– Şi-a scos mantaua şi sutana şi le-a împăturit frumos, spuse Dalgliesh. Ar fi făcut asta dacă avea de gînd să scormonească stînca?

– Poate că da. Ar fi fost greu să scormoneşti undeva cu hainele astea pe tine. Era ceva teribil de sfîşietor în legătură cu aceste haine. Le-a aranjat cu atîta grijă, cu mînecile îndoite înăuntru. Era ca şi cum le împachetase pentru o călătorie. Dar, de fapt, el era un băiat ordonat.

Dar, îşi zise Dalgliesh, de ce să se urce pe stîncă? Dacă încerca să găsească ceva, ce putea fi acel lucru? Aceste maluri friabile, veşnic schimbătoare, din nisip compact cu un strat subţire de prundiş şi pietre nu prea puteau fi o adevărată ascunzătoare. Ştia şi el că se puteau găsi, uneori, lucruri interesante, printre care bucăţele de chihlimbar sau oase umane aduse de ape din cimitirele care se aflau de mult pe fundul mării. Dar dacă Treeves zărise un astfel de obiect, unde se afla acum? Nimic interesant nu fusese găsit lîngă cadavrul lui, în afara acelei stinghii de lemn.

Se întoarseră pe plajă în tăcere, Dalgliesh potrivindu-şi paşii cu mersul nesigur al părintelui Martin. Bătrînul preot îşi plecase capul să se apere de vînt şi-şi înfăşurase strîns mantaua neagră în jurul trupului. Pentru Dalgliesh era ca şi cum ar fi mers alături de personificarea morţii.

După ce se urcară din nou în maşină, Dalgliesh spuse:

– Aş vrea să schimb o vorbă cu persoana care a descoperit cadavrul doamnei Munroe – o doamnă Pilbeam, nu-i aşa? Şi m-ar ajuta dacă aş putea vorbi cu doctorul, dar e greu să găsesc o justificare pentru asta. Nu vreau să trezesc bănuieli acolo unde nu e nimic de bănuit. Această moarte a fost destul de tristă şi fără asta.

– Doctorul Metcalf este aşteptat la colegiu azi după-amiază, spuse părintele Martin. Unul dintre studenţi, Peter Buckhurst este în convalescenţă după o febră glandulară. S-a declanşat la

sfîrşitul trimestrului trecut. Părinţii lui lucrează peste Ocean, aşa că l-am ţinut aici în vacanţă ca să ne asigurăm că primeşte îngrijirea necesară. Cînd vine pe la noi, doctorul Metcalf foloseşte, de obicei, acest prilej ca să-şi plimbe cei doi cîini dacă are o jumătate de oră înainte de următoarea lui vizită. S-ar putea să-l prindem.

Avură noroc. În timp ce treceau printre turnuri şi intrau în curte, văzură un Range Rover parcat în faţa casei. Dalgliesh şi părintele Martin se dădură jos din maşină în timp de doctorul Metcalf cobora scara, cu trusa medicală în mînă şi întorcea capul ca să facă un semn de la revedere cuiva nevăzut din casă. Doctorul apăru ca un bărbat înalt, bătut de vreme care, după părerea lui Dalgliesh, se apropia de pensionare. Se îndreptă spre Range Rover, deschise portiera şi fu întîmpinat de lătrături puternice; doi dalmaţieni săriră afară şi se năpustiră asupra lui. Răstindu-se la ei, doctorul luă două castroane şi o sticlă de plastic pe care o deşurubă şi turnă apă în ele. Se auziră imediat lipăieli şi două cozi albe, puternice, începură să se agite.

În timp ce Dalgliesh şi părintele Martin se apropiau, doctorul strigă:

– Bună ziua, părinte. Peter face progrese, nu-s motive de îngrijorare. Acum ar trebui să iasă mai mult la aer. Mai puţină teologie şi mai mult aer proaspăt. Acum mă duc cu Ajax şi Jasper pînă la lac. Cu dumneata, toate bune, sper.

– Da, toate bune, mulţumesc, George. Dumnealui este Adam Dalgliesh de la Londra. O să stea aici o zi, două.

Doctorul întoarse capul să se uite la Dalgliesh şi, în timp ce-şi strîngeau mîinile, făcu un gest aprobator din cap, ca şi cum, din punct de vedere fizic, ieşise bine la inspecţie.

– Speram s-o văd pe doamna Munroe cît sînt aici, spuse Dalgliesh, dar e prea tîrziu. Nu ştiam că era atît de bolnavă, dar am înţeles de la părintele Martin că nu a fost vorba de o moarte neaşteptată.

Doctorul îşi scoase jacheta, trase un pulover voluminos din maşină şi-şi schimba pantofii cu cizme pentru plimbare.

– Moartea continuă să mă surprindă, spuse el. Ţi se pare că un pacient n-o mai duce nici o săptămînă şi, după un an, este pe picioare şi face numai prostii. La alţii te aştepţi să mai reziste

încă şase luni şi, cînd te duci la ei, afli că s-au prăpădit în timpul nopţii. De asta nu le spun niciodată pacienţilor cît mai au de trăit. Dar doamna Munroe ştia că inima ei era într-o stare proastă – doar era infirmieră – şi sigur că moartea ei nu m-a surprins. Putea să se ducă în orice clipă. Şi ea, şi eu ştiam asta.

– Ceea ce înseamnă că colegiul a fost scutit de neplăcerea unui nou examen post mortem atît de curînd după primul, zise Dalgliesh.

– Slavă Domnului, da! N-a fost necesar. Eu o consultam regulat; de fapt, am examinat-o şi în ziua de dinaintea morţii ei. Îmi pare rău că n-aţi mai apucat-o. Eraţi vechi prieteni? Ştia c-o să veniţi în vizită?

– Nu, răspunse Dalgliesh. Nu ştia.

– Păcat! Dacă ar fi ştiut că are ceva de aşteptat, poate că ar mai fi rezistat. Cu bolnavii de inimă nu se ştie niciodată. Nu se ştie niciodată cu nici un fel de pacienţi, dacă stăm bine să ne gîndim.

Dădu din cap în semn de rămas-bun şi porni cu cîinii sărind şi ţopăind pe lîngă el.

– Acum putem să vedem dacă doamna Pilbeam este acasă, dacă vrei, spuse părintele Martin. Te duc pînă la uşă, te prezint şi pe urmă vă las singuri.

13

La căsuţa Sfîntul Marcu uşa spre portic era larg deschisă şi lumina se răspîndea pe podeaua de gresie roşie, făcînd să strălucească frunzele plantelor din ghivecele de lut aşezate pe rafturi joase de ambele părţi. Părintele Martin abia apucase să ridice mîna la inelul de la intrare cînd uşa interioară se deschise şi doamna Pilbeam, zîmbitoare, se dădu la o parte ca să-i primească înăuntru. Părintele Martin îl prezentă repede şi plecă, după ce ezitase o clipă la uşă, neştiind sigur dacă trebuie sau nu să-şi dea binecuvîntarea.

Dalgliesh intră în micul salon încărcat de mobile cu senzaţia liniştitoare şi nostalgică a întoarcerii în copilărie. Exact în astfel de încăperi stătea ca băiat, cînd mama lui îşi făcea vizitele prin parohie, aşezat, cu picioarele atîrnate la masă şi mîncînd prăjitură cu fructe sau, de Crăciun, plăcinte cu carne, şi ascultînd vocea joasă şi oarecum şovăielnică a mamei lui. Totul în această cameră îi era familiar; căminul mic de fier cu hota împodobită; masa pătrată de mijloc acoperită cu o cuvertură roşie de dantelă şi cu o aspidistră mare într-un ghiveci verde în mijloc; cele două fotolii, dintre care unul era un balansoar, aşezate de fiecare parte a căminului; ornamentele de pe consolă; doi cîini de Staffordshire cu ochi plîngăreţi, o vază împopoţonată purtînd cuvintele „Cadou din Southand" şi o serie de fotografii în rame de argint. Pe pereţi atîrnau litografii victoriene în ramele lor originale de lemn de nuc; *Întoarcerea marinarului*, *Comoara bunicului*, un grup de copii neconvingător de curaţi cu părinţii lor mergînd spre biserică de-a lungul unei pajişti. Fereastra dinspre sud, larg deschisă, oferea o vedere asupra promontoriului, iar pervazul îngust era acoperit cu o mulţime de ghivece mici cu cactuşi şi violele africane. Singura notă discordantă o constituia televizorul mare şi un aparat video care dominau un colţ al camerei.

Doamna Pilbeam era o femeie scundă, grăsuţă, cu o faţă comunicativă, bronzată de vînt, şi cu un păr blond îngrijit pieptănat. Purtase un şorţ înflorat peste fustă, dar acum şi-l scoase şi-l agăţă de un cîrlig în spatele uşii. Îi făcu semn să se aşeze în balansoar şi în timp ce stăteau, faţă în faţă, Dalgliesh de-abia rezistă tentaţiei de a nu se lăsa pe spate şi a începe să se legene.

Urmărindu-l cum se uită la tablouri, spuse:

– Le am de la bunicu'. Am crescut cu tablourile astea. Reg zice că sînt un pic cam sentimentale, dar mie-mi plac. Acum nu se mai pictează aşa.

– Nu, răspunse Dalgliesh. Cu siguranţă.

Ochii care-l priveau erau blînzi, dar şi inteligenţi. Sir Alred Treeves ţinuse morţiş ca cercetările să fie discrete, dar asta nu însemna secretomanie. Doamna Pilbeam avea dreptul să ştie adevărul sau măcar atîta cît era necesar ca şi părintele Sebastian.

– Este vorba despre moartea lui Ronald Treeves, spuse el. Tatăl lui, Sir Alred, n-a putut să fie în Anglia în timpul anchetei şi m-a rugat să fac unele cercetări despre ceea ce s-a întîmplat cu adevărat ca să se convingă că verdictul a fost corect.

– Părintele Sebastian ne-a spus că o să veniţi şi o să ne puneţi nişte întrebări, răspunse doamna Pilbeam. Cam ciudată idee din partea lui Sir Alred, nu-i aşa? Ai fi zis că o să fie fericit să lase lucrurile la locul lor.

Dalgliesh se uita la ea.

– Aţi fost mulţumită în privinţa verdictului, doamnă Pilbeam?

– Ei bine, nu eu am găsit cadavrul şi nici la anchetă nu m-am dus. N-am avut nimic de a face cu treaba asta. Dar mi s-a părut cam ciudat. Toată lumea ştie că stîncile ale sînt riscante. Totuşi, bietul băiat e mort acum. Nu văd ce speră taică-său să obţină dacă răscoleşte lucrurile.

– Nu pot, desigur, să mai vorbesc cu doamna Munroe, dar mă întreb dacă v-a povestit cum a găsit cadavrul. Părintele Martin mi-a spus că eraţi prietene.

– Biata femeie! Da, s-ar putea spune că eram prietene, deşi Margaret era dintre acelea care-ţi pică pe cap cînd nu te aştepţi. Chiar şi atunci cînd Charlie a fost ucis, n-am simţit nici o clipă că eram cu adevărat apropiate. Fiul ei era căpitan în armată şi ea

era tare mîndră de el! Spunea că asta fusese tot ce-şi dorise; să fie soldat. A fost capturat de Armata Republicană Irlandeză. Cred că avea o misiune secretă şi l-au torturat ca să afle despre ce era vorba. După ce a primit vestea, m-am mutat la ea, dar am stat doar o săptămînă. Părintele Sebastian m-a rugat să fac asta, dar aş fi făcut-o oricum. Ea nu s-a împotrivit. Cred că nici n-a observat. Dar, dacă-i puneam mîncare în faţă, lua doar o îmbucătură. M-am bucurat cînd, într-o zi, mi-a cerut să plec. A zis: „Îmi pare rău, Rubi, că nu te-ai simţit mai bine aici. Ai fost tare drăguţă, dar acum te rog să pleci". Aşa că am plecat.

În toate săptămînile care au urmat am urmărit-o – era ca o persoană supusă la cazne în iad şi care nu putea să scoată un sunet. Ochii i se făcuseră imenşi, dar în rest se chircise. Mă gîndeam că nu putea să depăşească momentul – nici nu poţi, nu-i aşa, cînd e vorba de copilul tău? Apoi începuse să-şi revină. Aşa gîndeam eu şi toţi gîndeau la fel. Dar pe urmă i-au scos din închisoare pe criminalii ăia conform acordului Good Friday şi asta a umplut paharul. Şi cred că se simţea singură. Îi iubea doar pe băieţi – pentru ea erau mereu băieţi – şi îi îngrijea cînd erau bolnavi. Dar cred că ei erau cam sfioşi faţă de ea după moartea lui Charlie. Tinerilor nu le place să asiste la o nenorocire şi cine ar putea să-i învinuiască de asta?

– O să fie nevoiţi să asiste şi să-i facă faţă atunci cînd vor deveni preoţi.

– Ei, o să se deprindă, cu siguranţă. Sînt băieţi buni.

– Doamnă Pilbeam, vă plăcea de Ronald Treeves?

Femeia făcu o pauză înainte de a răspunde.

– Nu-i treaba mea să mă gîndesc dacă-mi plăcea sau nu. De fapt, nu-i treaba nimănui. Într-o comunitate mică nu e bine să ai preferinţe. Asta-i ceva cu care părintele Sebastian n-a fost niciodată de acord. Dar nu era băiat cu lipici şi nu cred că se simţea bine aici. Era cam prea mulţumit de sine şi-i critica prea mult pe alţii. Asta de obicei vine din nesiguranţă, nu-i aşa? Şi ţinea întotdeauna să ne amintească faptul că tatăl lui era bogat.

– Ştiţi cumva dacă era prieten, în mod deosebit, cu doamna Munroe?

– Cu Margaret? Da, cred că se poate spune asta. Obişnuia să meargă pe la ea destul de des, asta ştiu. De obicei, se aşteaptă ca studenţii să facă vizite doar invitaţi, dar cred că el trecea pe la Margaret mai mereu. Nu că ea s-ar fi plîns vreodată. Nu-mi imaginez ce găseau de vorbit. Poate că le plăcea să-şi ţină de urît.

– V-a povestit vreodată doamna Munroe cum a dat de cadavru?

– Nu prea mult şi eu n-am vrut s-o întreb. Sigur că totul a ieşit la iveală la anchetă şi am citit şi în ziare, dar nu m-am dus acolo. Toată lumea de aici vorbea despre asta, dar nu atunci cînd era pe aproape părintele Sebastian. El nu poate suferi bîrfa. Dar îmi închipui că ştiu toate amănuntele, într-un fel sau altul, şi prea multe n-au fost.

– V-a spus că a scris ceva despre asta?

– Nu, nu mi-a spus, dar nu mă miră. Margaret se pricepea la scris. Pînă să moară Charlie, îi scria în fiecare săptămînă. Cînd mergeam pe la ea o găseam la masă, scriind de zor, pagină după pagină. Dar nu mi-a spus c-ar fi scris ceva despre Ronald. De fapt, de ce mi-ar fi spus?

– Dumneavoastră aţi găsit-o moartă după atacul de inimă? Ce s-a întîmplat atunci, doamnă Pilbeam?

– Ei bine, am văzut lumină la ea cînd mă duceam spre colegiu, puţin după ora şase. N-o mai văzusem de cîteva zile – aşa, ca să stăm de vorbă – şi mă cam mustra conştiinţa. Mă gîndeam c-am neglijat-o şi că poate ar vrea să vină pe la noi să guste ceva la cină cu mine şi cu Reg şi să ne uităm împreună la televizor. Aşa că m-am dus la căsuţa ei. Şi am dat de ea, moartă în fotoliu.

– Uşa era descuiată sau aveaţi o cheie?

– Ah, era descuiată. Noi, pe aici, nu prea ne încuiem uşile. Am ciocănit şi cînd am văzut că nu răspunde, am intrat. Aşa obişnuiam. Şi am dat de ea. Era destul de rece şi stătea în fotoliu, ţeapănă ca o scîndură cu tricotajul în poală. Una dintre andrele era încă în mîna ei dreaptă, înfiptă în ochiul următor. Sigur că l-am chemat pe părintele Sebastian care l-a sunat pe doctorul Metcalf. Doctorul venise s-o consulte abia cu o zi înainte. Avea o inimă foarte bolnavă, aşa că n-au fost probleme cu certificatul de deces. A fost bine că s-a dus aşa. Bine-ar fi să avem toţi norocul ăsta.

– Şi n-aţi găsit nici o hîrtie, nici o scrisoare?

– Nu era nimic la vedere, iar eu, cu siguranță, nu m-am apucat să scotocesc prin sertare. De ce să fac așa ceva?

– Înțeleg, doamnă Pilbeam. Mă întrebam doar dacă era vreun manuscris, vreo scrisoare sau vreun document pe masă.

– Nu, nu era nimic pe masă. Totuși, era ceva ciudat. Nu se putea să fi tricotat atunci.

– De ce spuneți asta?

– Ei bine, ea tricota un pulover de iarnă pentru părintele Martin. El văzuse unul într-un magazin din Ipswich, îi povestise despre el, iar ea se gîndea să tricoteze unul asemănător și să i-l dăruiască de Crăciun. Dar avea un model destul de complicat, un fel de lanț cu ceva răsucit la mijloc și ea îmi tot spunea cît de greu era. Nu putea să tricoteze fără tiparul deschis în fața ei. Am văzut-o de multe ori și trebuia să se uite mereu pe tipar. Și purta pe nas alți ochelari, cei pe care-i punea ca să se uite la televizor. Folosea întotdeauna ochelarii cu rama de aur pentru o muncă migăloasă.

– Și tiparul nu era acolo?

– Nu, numai andrelele și ghemul de lînă din poală. Și ținea andrelele într-un chip ciudat. Ea nu tricota așa, îmi spusese că ăsta era stilul de pe continent. Foarte curios arăta. Ea obișnuia să țină andreaua din stînga mai rigid și o trecea pe cealaltă în jurul ei. Atunci m-am gîndit că era ciudat: avea tricotajul în poală, deși nu se putea să fi tricotat.

– Dar n-ați spus nimănui toate astea?

– Ce rost ar fi avut? Nu avea nici o importanță. O ciudățenie ca multe altele. Cred că nu se simțea bine și întinsese mîna după andrele și puloverul început și se așezase pe fotoliu, uitînd de tipar. Dar îi simt lipsa. Mi se pare atît de ciudat că locuința e goală și că ea a dispărut peste noapte. Nu pomenea niciodată de familia ei, dar s-a dovedit că avea o soră care locuia în Surbiton. Sora asta a aranjat să-i fie transportat trupul la Londra pentru incinerare și, împreună cu soțul, a venit să golească casa. Numai moartea aduce familia la fața locului. Margaret nu și-ar fi dorit o slujbă de pomenire, dar părintele Sebastian a luat măsuri să i se facă o slujbă foarte frumoasă la biserică. Fiecare avea rolul lui de jucat. Părintele Sebastian s-a gîndit că mie mi-ar plăcea să

citesc un pasaj din Sfîntul Pavel, dar eu am spus că preferam să spun doar o rugăciune. Nu știu de ce, dar eu nu mă omor după Sfîntul Pavel. Mi se pare că era cam intrigant. Existau grupurile alea mici de creștini care-și vedeau de treaba lor și se descurcau bine, una peste alta. Nimeni nu-i perfect. Și atunci Sfîntul Pavel pică în mijlocul lor și începe să-i conducă și să le caute pricină. Sau le trimitea una dintre epistolele lui necruțătoare. Mie nu mi-ar plăcea să primesc o asemenea scrisoare și i-am spus asta părintelui Sebastian.

– Și el ce-a zis?

– A zis că Sfîntul Pavel a fost unul dintre geniile religioase ale omenirii și că, dacă n-ar fi fost el, noi nu am fi acum creștini. Eu am zis: „Ei, părinte, ceva am fi fost“, și l-am întrebat ce credea el că am fi fost. Dar cred că nu știa. Mi-a spus că o să se gîndească la asta, dar, chiar dacă s-a gîndit, mie nu mi-a spus nimic. A zis că eu ridic probleme care nu se află în programa Facultății de Teologie din Cambridge.

Și acelea, își spuse Dalgliesh după ce refuzase invitația ei la ceai și prăjituri și după ce plecase, nu erau singurele probleme pe care le ridicase doamna Pilbeam.

14

Doctor Emma Lavenham plecă de la colegiul ei din Cambridge mai tîrziu decît sperase. Giles își luase prînzul la facultate și, în timp ce ea termina cu împachetatul, îi vorbise despre probleme care, zicea el, trebuiau rezolvate înainte de plecarea ei. Avea impresia că lui îi părea bine s-o facă să întîrzie. Lui Giles nu-i plăcuseră niciodată absențele ei trimestriale cînd se ducea timp de trei zile să țină prelegeri la Colegiul St Anselm. Niciodată nu obiectase deschis, poate pentru că ea ar fi considerat asta un amestec intolerabil în viața ei privată, dar avea mijloace mai subtile de a-și exprima nemulțumirea față de o activitate la care el nu participa și care avea loc într-o instituție pentru care, ca ateu declarat, nu prea avea respect. Dar nu putea să se plîngă că munca ei de la Cambridge avea de suferit.

Pornirea cu întîrziere la drum însemna că nu scăpa de partea cea mai grea a circulației de vineri noapte și desele ambuteiaje o umpleau de ciudă față de Giles pentru tacticile lui de a-i amîna plecarea și de iritare față de ea însăși că nu le rezistase mai bine. La sfîrșitul trimestrului trecut începuse să-și dea seama că Giles devenise mai posesiv și mai lacom în ce privește timpul și afecțiunea ei. Acum, cu perspectiva unei catedre într-o universitate din nord, gîndurile lui înclinau spre căsătorie, poate pentru că i se părea mijlocul cel mai sigur de a se asigura că ea îl va urma. Giles avea, și ea își dădea seama, idei clare în privința a ceea ce era, pentru el, soția potrivită. Din păcate, se părea că ea corespundea. Se hotărî ca, în următoarele trei zile cel puțin, să-și scoată bine din cap toate astea și celelalte probleme de la universitate.

Colaborarea cu colegiul începuse cu trei ani înainte. Înțelegea că părintele Sebastian o recrutase în felul lui obișnuit. Instalase antene printre cunoștințele lui de la Cambridge. Ce dorea

colegiul era un cadru universitar, de preferință tînăr, care să organizeze trei seminarii la începutul fiecărui trimestru despre „Moștenirea poetică a anglicanismului"; cineva cu reputație – sau pe cale să și-o facă –, care să comunice cu tineri studenți și care să se încadreze în etosul de la St Anselm. În ce consta acel etos, părintele Sebastian nu socotise necesar să explice. Postul acela, îi spusese mai tîrziu părintele Sebastian, era rezultatul direct al dorințelor fondatoarei colegiului, domnișoara Arbuthnot. Puternic influențată în această privință, ca și în altele, de prietenii ei din Înalta Biserică de la Oxford, considera important ca preoții anglicani nou hirotonisiți să știe cîte ceva despre moștenirea literară care era și a lor. Emma, în vîrstă de douăzeci și opt de ani, și recent numită lector universitar, fusese invitată la ceea ce părintele Sebastian numea o discuție neoficială privind posibilitatea ca ea să se alăture comunității respective pentru acele nouă zile pe an. Postul îi fusese oferit, iar Emma acceptase cu condiția ca poezia să nu se limiteze la scriitorii Bisericii Angliei și nici la o anumită perioadă. Îi precizase părintelui Sebastian că ar dori să includă poemele lui Gerard Manley Hopkins și să extindă perioada programată prin includerea unor poeți moderni, precum T.S. Eliot. Părintele Sebastian, evident satisfăcut că alesese persoana cea mai indicată pentru post, păru mulțumit să lase detaliile în seama ei. În afară că apăruse la al treilea seminar al ei, unde prezența lui tăcută avusese un efect oarecum intimidant, nu mai dovedise nici un interes față de curs.

Acele trei zile la St Anselm, precedate de un weekend, deveniseră importante pentru ea, erau așteptate cu nerăbdare și nu o dezamăgeau niciodată. Viața la Cambridge nu era lipsită de tensiuni și anxietăți. Obținuse lectoratul universitar devreme – poate prea devreme, își spunea ea. Trebuia să împace predarea, care-i plăcea, cu necesitatea de a face lucrări de cercetare, cu răspunderile administrației și îngrijirea pastorală a studenților care i se adresau mai întîi ei, în număr din ce în ce mai mare, în legătură cu problemele lor. Mulți dintre ei erau primii din familia lor care studiau la universitate. Veneau plini de așteptări și neliniști. Unii, care se descurcaseră bine la învățătură la început, găseau listele de lectură descurajant de lungi, altora le era dor de casă,

chiar dacă se ruşinau să recunoască, şi nu se simţeau în stare să facă faţă acestei vieţi noi care-i intimida.

Nici una dintre aceste presiuni nu era uşurată de exigenţele lui Giles şi de complicaţiile propriei vieţi emoţionale. Era o uşurare să se bucure de pacea minunat rînduită şi izolată de la Colegiul St Anselm, să vorbească despre poezia pe care o iubea unor tineri inteligenţi care nu erau stresaţi de ideea de a scrie săptămînal un eseu cu dorinţa pe jumătate mărturisită să-i facă plăcere cu opinii acceptabile şi care nu se întristau la perspectiva examenelor Tripos[1]. Îi simpatiza şi, deşi în general descuraja abordările romantice sau amoroase ocazionale, ştia că şi ei o plăceau, se bucurau să vadă o femeie în colegiu, aşteptau cu nerăbdare sosirea ei şi o priveau ca pe un aliat. Şi nu numai studenţii o aşteptau. Era întotdeauna întîmpinată ca un prieten. Primirea pe care i-o făcea de fiecare dată părintele Sebastian – calmă şi oarecum oficială – nu-i putea ascunde satisfacţia de a fi ales persoana potrivită. Ceilalţi preoţi se arătau şi mai încîntaţi s-o vadă.

În timp ce vizitele ei la St Anselm erau o plăcere anticipată, întoarcerile ei regulate, supuse, acasă, la tatăl ei nu puteau să se petreacă fără să-şi simtă inima grea. După părăsirea postului său de la Oxford se mutase într-un apartament dintr-un conac de lîngă staţia Marylebone. Zidurile roşii de cărămidă îi aminteau de culoarea cărnii crude, iar mobila greoaie, pereţii cu tapet întunecat şi ferestrele acoperite cu perdele de reţea creau o permanentă atmosferă sumbră pe care tatăl ei părea să n-o observe niciodată. Henry Lavenham se căsătorise tîrziu şi soţia lui murise de cancer la sîn după naşterea celei de a doua fiice a lor. Emma nu avea decît trei ani pe atunci şi mai tîrziu i se păruse că tatăl ei transferase asupra nou-născutului toată dragostea pe care o simţise pentru soţia lui, întărită de milă pentru copilul neajutorat şi fără mamă. Emma ştiuse întotdeauna că ea era cea mai puţin iubită. N-o încercaseră resentimentele sau gelozia faţă de sora ei, dar compensase lipsa de iubire prin muncă şi succese. Două cuvinte îi răsunaseră în urechi din adolescenţă: strălucită

[1] Metodă de evaluare la Universitatea Cambridge. Numele vine de la un taburet cu trei picioare pe care stăteau în Evul Mediu studenţii examinaţi. (n.red.)

şi frumoasă. Amîndouă fuseseră o povară – prima, perspectiva succesului care-i venise prea uşor ca să fie luat în serios; a doua, o uimire, uneori chiar un chin. Se făcuse frumoasă doar în adolescenţă şi se uita în oglindă încercînd să definească şi să evalueze acest bun extraordinar şi supraevaluat, deja pe jumătate conştientă că a arăta bine şi a fi drăgúţ erau avantaje, însă frumuseţea era un dar primejdios şi mai greu de stăpînit.

Pînă cînd sora sa, Marianne, a împlinit unsprezece ani, cele două fete fuseseră în grija unei surori a tatălui ei, o femeie inteligentă, neexpansivă şi conştiincioasă, total lipsită de instinct matern, dar care, la nevoie, ştia care-i erau îndatoririle. Le îngrijise bine, fără sentimentalisme, dar dispăruse în lumea ei cu cîini, bridge şi călătorii în străinătate de îndată ce socotise că Marianne era destul de mare ca să poată ea să plece. Fetele se despărţiseră de ea fără regrete.

Şi acum Marianne era moartă, ucisă de un şofer beat la a treisprezecea ei aniversare, şi Emma cu tatăl ei rămăseseră singuri. Cînd mergea să-l viziteze, el o trata cu o amabilitate scrupuloasă, aproape penibilă. Se întreba dacă lipsa lor de comunicare şi evitarea oricărei manifestări de afecţiune – pe care cu greu o putea numi înstrăinare, căci ce altceva fuseseră ei decît nişte străini? – nu era cumva rezultatul sentimentului că acum, cînd trecuse de şaptezeci de ani şi era văduv, ar fi fost înjositor şi jenant să-i pretindă dragostea de care pînă atunci nu dăduse nici un semn că ar avea nevoie.

Şi acum, în sfîrşit, se apropia de capătul călătoriei ei. Drumul îngust către mare era folosit rar, cu excepţia weekendurilor din timpul verii, şi în seara aceasta ea era singurul călător. Drumul se întindea în faţa ei, palid, umbrit şi uşor sinistru în lumina care se stingea. Ca întotdeauna cînd venea la St Anselm avea senzaţia că se apropia de o coastă gata să se prăbuşească, nedomesticită, misterioasă şi izolată atît în timp, cît şi în spaţiu.

În timp ce cotea spre nord de-a lungul potecii ce ducea spre Colegiul St Anselm şi coşurile înalte, precum şi turnul casei se profilau negre şi ameninţătoare pe cerul mohorît, zări o siluetă scundă înaintînd cu greu cam la cincizeci de metri înaintea ei. Îl recunoscu pe părintele John Betterton.

Oprindu-se lîngă el, coborî geamul şi spuse:

– Vreţi să urcaţi, părinte?

El clipi, nerecunoscînd-o din primul moment. Apoi îi oferi cunoscutul lui zîmbet dulce şi copilăros.

– Emma! Mulţumesc, mulţumesc. Mi-ar plăcea să merg cu dumneata. M-am plimbat mai mult decît aveam de gînd în jurul lacului.

Purta o haină de tweed gros şi de gît îi atîrna un binoclu. Se urcă în maşină, aducînd cu el, impregnat în haine, mirosul umed şi rece al apei.

– Aţi avut noroc cu urmărirea păsărilor, părinte?

– Nu erau decît obişnuitele înaripate din partea locului.

Rămaseră într-o tăcere amicală. Fusese o vreme, ce-i drept scurtă, cînd Emma nu se simţise bine în prezenţa părintelui John. Asta se întîmplase la prima ei vizită, cu trei ani în urmă, cînd Raphael îi povestise despre faptul că preotul fusese la închisoare.

– Cineva s-ar putea să vă spună la Cambridge, dacă nu chiar aici, şi aş prefera să auziţi de la mine, îi spusese el. Părintele John a recunoscut că a abuzat de nişte băieţi din cor. Acesta-i cuvîntul care s-a folosit, dar mă îndoiesc că a fost vorba de un abuz adevărat. A fost trimis la închisoare pentru trei ani.

– Eu nu prea mă pricep la legi, îi răspunsese Emma, dar sentinţa mi se pare prea aspră.

– N-a fost vorba numai de cei doi băieţi. Un alt preot dintr-o parohie învecinată, Matthew Crampton, n-a făcut de lucru, a mai scormonit după nişte dovezi şi a venit cu trei tineri. Ei l-au acuzat pe părintele John de enormităţi şi mai grave. După spusele lor, abuzul practicat asupra lor cu ani în urmă i-a transformat în şomeri, în nefericiţi, delicvenţi şi antisociali. Minţeau, dar cu toate astea, părintele John s-a recunoscut vinovat. Avea motivele lui.

Deşi nu era la fel de convinsă ca Raphael de inocenţa părintelui John, Emma simţea o mare milă faţă de el. Părea un om care se refugiase într-o lume a lui, protejîndu-şi personalitatea vulnerabilă, de parcă ducea cu el ceva fragil pe care pînă şi o mişcare bruscă o putea sfărîma. Era tot timpul politicos şi blînd şi nu-i putea remarca tortura lăuntrică decît în puţinele ocazii cînd ea îl privea în ochi şi trebuia să-şi abată privirile de la suferinţa lui.

Poate că îl apăsa şi povara vinei. Într-o anume măsură încă mai dorea ca Raphael să nu-i fi spus. Nu-şi putea închipui cum fusese viaţa lui în puşcărie. Ar fi putut oricine, se întreba ea, să-şi aducă o asemenea nenorocire pe cap de bună voie? Şi viaţa lui la St Anselm numai uşoară nu putea fi. Ocupa un apartament privat la etajul al treilea cu sora lui necăsătorită care, cu toată înţelegerea, putea fi descrisă drept excentrică. Deşi Emmei îi fusese limpede în puţinele ocazii cînd îi văzuse împreună că el îi era devotat, poate că pînă şi dragostea era mai mult o povară în plus decît o mîngîiere.

Se întreba dacă să deschidă discuţia despre moartea lui Ronald Treeves. Citise o scurtă relatare în ziarele naţionale, iar Raphael, care, pentru nu se ştie ce motive, se considera dator s-o ţină la curent cu ce se întîmpla la Colegiul St Anselm, îi telefonase ca s-o informeze. După ce se gîndise puţin, îi scrisese părintelui Sebastian o scrisoare de condoleanţe scurtă, alegîndu-şi cu grijă cuvintele şi primise un răspuns şi mai scurt în caligrafia lui elegantă. Sigur că ar fi fost firesc să-i vorbească acum părintelui John despre Ronald, dar ceva o reţinu. Simţea că subiectul n-ar fi fost bine-venit, ba ar fi fost chiar dureros.

Şi acum, Colegiul St Anselm începu să se vadă clar, acoperişurile, coşul înalt, căpiţele, turelele, turnul şi cupola părînd să se întunece odată cu scăderea luminii. În faţă, cei doi stîlpi dărăpănaţi ai gheretei elisabetane dărîmate îşi transmiteau neînfricatele lor mesaje mute; simboluri falice brute, santinele vajnice înaintea duşmanului ce se apropia neîncetat, semne stăruitoare ale sfîrşitului inevitabil al acelei case. Oare prezenţa părintelui John, se întreba Emma, ori gîndul la Ronald Treeves, înecîndu-se cu ultima răsuflare sub povara nisipului o făcea să simtă acest val de tristeţe şi teamă nedefinită? Pînă atunci nu venise niciodată la St Anselm fără bucurie; acum o copleşea un sentiment vecin cu teama.

Cînd se apropiară de intrare, uşa din faţă se deschise şi ea zări silueta lui Raphael conturîndu-se pe lumina din hol. Era limpede că se uitase după ea. Stătea acolo în sutana lui neagră, nemişcat de parcă ar fi fost dăltuit în piatră, privind în jos spre ei. Îşi amintea de prima oară cînd îl văzuse; se holbase la el, nevenindu-i să

creadă, apoi rîsese că nu reuşise să-şi ascundă surpriza. Un alt student, Stephen Morby, era şi el acolo şi izbucnise şi el în rîs.

– Extraordinar, nu? Eram într-o cîrciumă din Raydon şi o femeie s-a apropiat şi i-a zis: „De unde vii, zeu al Olimpului?“ Îmi venea să sar pe masă, să-mi dezvelesc pieptul şi să strig: „Uită-te la mine! Uită-te la mine!“ Slabă speranţă.

Vorbise fără nici o urmă de invidie. Poate îşi dădea seama că frumuseţea la un bărbat nu era darul care părea a fi şi, într-adevăr, Emmei îi era imposibil să se uite la Raphael fără să-şi amintească, cu superstiţie, de zîna cea rea de la botez. I se părea interesant că se putea uita la el cu plăcere, dar fără cea mai mică reacţie sexuală. Poate că avea mai mult succes la bărbaţi decît la femei. Dar, chiar dacă avea putere asupra ambelor sexe, nu părea conştient de acest lucru. Aflase din confidenţele pe care i le făcea cu uşurinţă că el ştia că este frumos şi că frumuseţea îl făcea deosebit. Îşi preţuia aspectul excepţional şi din această cauză avea o părere bună despre sine, dar nu prea-i păsa de efectul asupra altora.

Faţa i se destinse într-un zîmbet şi coborî treptele spre ea cu braţele întinse înainte. În starea de spirit în care se afla gestul îi păru mai puţin un bun venit, decît un avertisment. Părintele John, cu o aplecare a capului şi un zîmbet de despărţire, se îndepărtă cu paşii lui mărunţi.

Raphael îi luă laptopul şi valijoara Emmei şi-i spuse:

– Bun venit. Nu vă pot promite un weekend agreabil, dar s-ar putea să vi se pară interesant. Avem ca oaspeţi doi poliţişti – unul de la New Scotland Yard, nici mai mult, nici mai puţin! Comandantul Dalgliesh a venit să ne chestioneze în legătură cu moartea lui Ronald Treeves. Şi mai este şi altcineva, chiar mai puţin bine-venit în ceea ce mă priveşte. Am de gînd să mă ţin departe de el şi-ţi recomand să faci acelaşi lucru: arhidiaconul Mathew Crampton.

15

Mai avea o vizită de făcut. Dalgliesh se întoarse puţin în camera lui, apoi trecu prin uşa de fier din poarta dintre Ambrozie şi zidul de cremene al bisericii şi o luă pe cărarea de vreo optzeci de metri ce ducea spre căsuţa Sfîntul Ioan. Se făcuse tîrziu şi ziua se stingea pe cerul învăpăiat tivit cu trandafiriu, dinspre apus. Lîngă cărare un şir de ierburi înalte şi delicate se clătinau în vîntul ce se înteţea, apoi se lipeau de pămînt sub o rafală neaşteptată. În spatele lui, faţada dinspre apus a Colegiului St Anselm era stropită de lumină şi cele trei căsuţe locuite străluceau ca nişte avanposturi luminoase ale unei fortăreţe asediate, subliniind conturul întunecat al căsuţei Sfîntul Matei.

Pe măsură ce lumina scădea, zgomotul mării se înteţea, geamătul ei slab, ritmic înălţîndu-se pînă la un vuiet înăbuşit. Îşi amintea din vizitele copilăriei cum ultima lumină a amurgului aducea mereu cu ea această senzaţie a mării prinzînd puteri noi, de parcă noaptea şi întunericul erau aliaţii ei fireşti. Obişnuia să stea la fereastra din Ieronim, aruncîndu-şi privirile la tufăria ce-şi pierdea culoarea, imaginîndu-şi un ţărm pe care castelele de nisip prăbuşit vor pieri în cele din urmă, strigătele şi rîsetele copiilor vor fi potolite, şezlongurile strînse şi îndepărtate, iar marea îşi va intra în drepturi, rostogolind oasele marinarilor înecaţi în jurul scheletelor vechilor epave.

Uşa căsuţei Sfîntul Ioan era deschisă şi lumina se prelingea pe cărarea ce ducea spre portiţa nouă. Zări pereţii de lemn ai coteţului porcilor la dreapta şi auzi gîfîituri şi încăierări înăbuşite. Simţi mirosul animalelor care însă nu era nici puternic, nici neplăcut. Dincolo de coteţul porcilor se zărea grădina cu şiruri ordonate de legume, aracii înalţi sprijinind ultima cultură de fasole căţărătoare şi, la capătul grădinii, lucirea unei sere mici.

La sunetul paşilor lui, Eric Surtees se ivi în cadrul uşii. Părea să şovăie, apoi, fără să zică nimic, se dădu într-o parte şi făcu un gest stîngaci, poftindu-l înăuntru. Dalgliesh ştia că părintele Sebastian anunţase personalul în legătură cu vizita sa iminentă, deşi n-ar fi putut spune ce explicaţii le dăduse. Avea senzaţia că era aşteptat, dar nu bine-venit.

– Domnul Surtees? întrebă. Eu sînt comandantul Dalgliesh de la Poliţia Metropolitană. Cred că părintele Sebastian v-a explicat că am venit să pun cîteva întrebări în legătură cu moartea lui Ronald Treeves. Tatăl lui nu se afla în Anglia în timpul anchetei şi, firesc, ar dori să ştie cît se poate de mult despre împrejurările morţii fiului său. Aş vrea să stăm cîteva minute de vorbă, dacă se poate.

Surtees aprobă din cap.

– Desigur. Vreţi să intraţi?

Dalgliesh îl urmă în încăperea din dreapta coridorului. Căsuţa era cît se poate de diferită de aspectul casnic confortabil al locuinţei doamnei Pilbeam. Deşi se vedea o masă de mijloc din lemn simplu cu patru scaune cu spătar drept, camera fusese mobilată ca un loc de muncă. Peretele din faţa uşii era dotat cu stelaje de pe care atîrnau şiruri de unelte de grădinărit imaculat de curate, cazmale, furci, săpăligi, alături de foarfeci şi ferăstraie, în timp ce rafturi de lemn cu compartimente dedesubt păstrau cutii de scule şi unelte mai mici. Exista şi un banc de lucru în faţa unei ferestre cu o lampă fluorescentă deasupra. Uşa spre bucătărie era deschisă şi dintr-acolo venea un miros puternic şi neplăcut. Surtees fierbea mîncarea pentru mica lui turmă de porci.

Îşi trase un scaun de lîngă masă. Se auzi hîrşîitul lui pe podeaua de piatră.

– Dacă vreţi să mă aşteptaţi aici, mă duc să mă spăl, spuse el. Tocmai veneam de la porci.

Prin uşa deschisă, Dalgliesh îl vedea la chiuvetă, spălîndu-se de zor şi stropindu-se cu apă pe păr şi pe faţă. Părea un om care se curăţa de mai mult decît de o murdărie superficială. Pe urmă apăru cu prosopul încă în jurul gîtului şi se aşeză în faţa lui Dalgliesh, ţeapăn ca un par şi cu privirea încordată a unui deţinut

care-şi face curaj înainte de interogatoriu. Deodată spuse cu o voce exagerat de tare:

– Vreţi nişte ceai?

Dalgliesh acceptă, gîndindu-se că asta l-ar mai relaxa.

– Dacă nu-i un deranj prea mare,

– Nici un deranj. Folosesc punguliţe de ceai. Lapte sau zahăr?

– Doar lapte.

Se întoarse după cîteva minute şi puse două căni grele pe masă. Ceaiul era tare şi foarte fierbinte. Nici unul din ei nu începu să bea. Dalgliesh nu discutase niciodată cu cineva care să dea atît de mult impresia că ştie ceva sau că era vinovat. Dar ce ştia? Era ridicol să-ţi închipui că acest băiat cu aer sfios – pentru că nu era de fapt mult mai mult decît un băiat – ucisese o fiinţă vie. Pînă şi porcilor li se tăia gîtul într-un loc igienic, respectînd regulile stricte ale unui abator autorizat. Nu că lui Surtees i-ar lipsi forţa unei confruntări fizice, îşi spuse Dalgliesh. Sub mînecile scurte ale cămăşii lui cadrilate, muşchii braţelor ieşeau în relief ca nişte frînghii, iar mîinile îi erau aspre şi atît de nepotrivite ca mărime cu restul corpului, încît păreau a-i fi fost grefate. Faţa delicată îi era bronzată de soare şi vînt şi nasturii descheiaţi ai cămăşii aspre de bumbac dezvăluiau o bucăţică de piele albă şi moale ca de copil.

Ridicîndu-şi cana, Dalgliesh spuse:

– Ai crescut întotdeauna porci sau numai de cînd ai venit să lucrezi aici? Asta a fost acum patru ani, nu?

– Doar de cînd am venit aici. Mi-au plăcut întotdeauna porcii. Cînd am primit slujba asta, părintele Sebastian mi-a spus că pot să cresc vreo şase dacă nu sînt prea gălăgioşi şi nu miros. Sînt nişte animale foarte curate. Oamenii se înşală cînd spun că miros.

– Le-ai construit coteţul singur? Mă miră că ai folosit lemn. Credeam că porcii pot distruge aproape orice.

– Da, sigur că pot. Dar aici e lemn doar pe dinafară. Părintele Sebastian a insistat în privinţa asta. Nu poate să sufere cimentul. L-am căptuşit cu cărămizi.

Surtees aşteptase pînă începuse Dalgliesh să bea şi atunci îşi ridicase şi el cana. Dalgliesh se miră cît de mult îi plăcea ceaiul.

– Ştiu foarte puţine lucruri despre porci, dar aud că sînt deştepţi şi prietenoşi, spuse el.

Surtees se relaxă vizibil.

– Da, aşa-i. Puţine animale sînt atît de deştepte. Mie mi-au plăcut întotdeauna.

– Ce noroc pe Colegiul St Anselm! Înseamnă că aici se mănîncă şuncă fără miros de chimicale şi fără zeama aia mirositoare şi neapetisantă. Şi carne de porc sacrificat corect.

– De fapt nu-i cresc pentru colegiu. Îi cresc... ca să-mi ţină companie. Sigur că, la un moment dat, trebuie tăiaţi şi asta a devenit o problemă acum. Sînt atîtea regulamente ale Uniunii Europene cu privire la abatoare şi trebuie să apelezi mereu la un veterinar, încît lumea nu mai vrea să accepte doar cîteva animale. Şi mai e şi *problema transportului*, dar este un fermier – domnul Harrison – chiar la ieşirea din Blythburgh, care mă ajută. Îmi trimit porcii la abator cu ai lui. Şi întotdeauna taie cîţiva porci pentru nevoile lui, aşa că pot să-i aprovizionez pe preoţi cu o bucată frumoasă din cînd în cînd. Aici nu se mănîncă multă carne de porc, dar le place şunca. Părintele Sebastian insistă să plătească, dar eu cred că ar trebui s-o ia gratis.

Dalgliesh se mira, şi nu pentru prima oară, cum oamenii îşi iubeau sincer animalele, se ocupau intens de binele lor şi le satisfăceau nevoile cu devotament, dar, în acelaşi timp, se consolau atît de repede după ce le tăiau. Trecu la scopul vizitei.

– L-ai cunoscut pe Ronald Treeves, vreau să spun, l-ai cunoscut personal? întrebă el.

– Nu chiar. Ştiam că era unul dintre studenţi şi l-am întîlnit pe-aici, dar nu stăteam de vorbă. Cred că era cam singuratic. Vreau să spun că, atunci cînd îl întîlneam, era de obicei singur.

– Ce s-a întîmplat în ziua cînd a murit? Erai aici?

– Da, eram aici cu sora mea. Era weekend şi ea venise pe la mine. Nu l-am văzut pe Ronald în sîmbăta aia şi prima oară cînd am aflat că dispăruse a fost atunci cînd domnul Pilbeam a trecut pe la noi şi ne-a întrebat dacă a fost aici. I-am spus că n-a fost. N-am mai auzit nimic altceva cînd am ieşit pe la cinci ca să mătur nişte frunze căzute pe peristil şi în curte şi să spăl duşumeaua de piatră. Plouase în ajun şi peristilurile erau cam murdare. De

obicei, mă duc să mătur şi să curăţ cu furtunul după slujbe, dar după liturghie părintele Sebastian mă rugase să fac curat înainte de vecernie. Tocmai făceam asta, cînd domnul Pilbeam mi-a spus că au găsit cadavrul lui Ronald Treeves. Mai tîrziu, înainte de vecernie, părintele Sebastian ne-a strîns pe toţi în bibliotecă şi ne-a spus ce se întîmplase.

– Trebuie să fi fost un mare şoc pentru toată lumea.

Surtees îşi privea mîinile, încă împreunate şi odihnindu-se pe masă. Deodată le trase de pe masă şi le ascunse, ca un copil vinovat, şi se aplecă înainte. Spuse cu voce scăzută:

– Da. Un şoc. Şi chiar asta a fost, nu?

– Pare-se că eşti singurul grădinar de la St Anselm. Cultivi pentru dumneata sau pentru colegiu?

– Cultiv legume mai mult pentru mine şi pentru oricine are nevoie. Nu ajunge pentru colegiu, mai ales cînd sînt toţi studenţii aici. Cred că aş putea să măresc grădina, dar mi-ar lua prea mult timp. Pămîntul e destul de bun, socotind că e aproape de mare. Sora mea îşi ia de obicei legume la Londra cînd vine pe aici şi îi dau şi domnişoarei Betterton. Ea găteşte pentru dînsa şi pentru părintele John. Îi mai dau şi doamnei Pilbeam.

– Doamna Munroe a lăsat un jurnal, spuse Dalgliesh. Spune acolo că ai fost drăguţ şi i-ai dus cîteva fire de praz pe 11 octombrie, ziua dinaintea morţii ei. Îţi aminteşti?

Urmă o pauză, apoi Surtees spuse:

– Da, aşa cred. Poate că i-am adus. Nu-mi mai amintesc.

Dalgliesh spuse blînd:

– Nu a trecut atît de demult, nu? Doar o săptămînă şi ceva. Eşti sigur că nu-ţi aminteşti?

– Da, acum îmi amintesc. I-am dus prazul seara. Doamna Munroe spunea mereu că-i plăcea prazul cu sos de brînză la cină, aşa că i-am dus cîteva fire.

– Şi ce s-a întîmplat?

Se uită în sus, sincer mirat.

– Nimic. Nu s-a întîmplat nimic. Vreau să zic, mi-a mulţumit şi le-a luat în casă.

– N-ai intrat în casă?

– Nu. Ea nu m-a invitat şi nici nu aveam de gînd să intru. Vreau să zic că o aveam pe Karen aici şi voiam să mă întorc la mine. În săptămîna aia a stat pînă joi dimineaţă. De fapt mă dusesem aşa, la noroc. Mă gîndeam că doamna Munroe s-ar putea să fie la doamna Pilbeam. Dacă n-o găseam acasă, i-aş fi lăsat prazul la uşă.

– Dar era acasă. Eşti sigur că n-a spus nimic, că nu s-a întîmplat nimic? I-ai dat doar prazul şi atîta tot?

El aprobă din cap.

– I l-am dat şi am plecat.

În acel moment, Dalgliesh auzi un huruit de maşină care se apropia. Surtees trebuie să fi auzit în acelaşi timp. Îşi trase scaunul în spate cu evidentă uşurare şi spuse:

– Trebuie să fie Karen. Sora mea. A venit în weekend.

Maşina se oprise. Surtees o zbughi afară. Dalgliesh îi simţi nerăbdarea de a rămîne singur cu sora lui, poate s-o avertizeze în legătură cu prezenţa lui, aşa că îl urmă şi se opri în cadrul uşii.

Din maşină ieşise o femeie şi acum ea şi fratele ei stăteau alături, privindu-l pe Dalgliesh. Fără să vorbească, ea se întoarse şi scoase din maşină un rucsac mare şi cîteva pungi de plastic, după care trînti portiera. Se îndreptară spre casă încărcaţi de bagaje.

– Karen, dumnealui este comandantul Dalgliesh la New Scotland Yard, spuse Surtees. Pune întrebări în legătură cu Ronald.

Nu purta nimic pe cap şi părul ei negru era scurt şi ţepos. Cîte un cerc greu de aur în fiecare ureche sublinia paloarea feţei cu osatură delicată. Ochii înguşti sub sprîncenele subţiri şi arcuite aveau irişi negri sclipitori. Cu o gură plină conturată apăsat cu ruj roşu strălucitor, faţa ei era un desen pictat cu grijă în negru, alb şi roşu. Uitătura pe care i-o aruncă lui Dalgliesh fu iniţial ostilă, o reacţie faţă de un vizitator neaşteptat şi nedorit. În timp ce continuau să se privească, deveni estimativă, apoi prudentă.

Intrară cu toţii în camera de lucru. Karen Surtees lăsă rucsacul pe masă. Dînd din cap către Dalgliesh, îi spuse fratelui ei:

– Ar fi bine să bagi mîncarea asta de la Mark & Spencer în frigider imediat. Mai e un bax cu sticle de vin în maşină.

Surtees se uită cînd la unul, cînd la celălalt şi ieşi afară. Fără să spună nimic, fata începu să scoată diverse haine şi conserve din rucsac.

– Sigur că n-ai chef de oaspeţi acum, dar, fiindcă tot sînt aici, o să facem economie de timp, dacă poţi să-mi răspunzi la cîteva întrebări, spuse Dalgliesh.

– Daţi-i drumul! Apropo, numele meu este Karen Surtees. Sînt sora vitregă a lui Eric. V-aţi apucat cam tîrziu de treabă. Nu văd ce rost ar mai avea acum să puneţi întrebări despre Ronald Treeves. S-a făcut o anchetă. Deces accidental. Şi nici măcar nu există un cadavru de dezgropat. Taică-său l-a incinerat la Londra. Nu s-au deranjat să vă spună? Oricum, nu înţeleg ce legătură are asta cu Poliţia Metropolitană. Nu-i treaba poliţiei de la Suffolk?

– În esenţă, este, dar Sir Alred vrea, fireşte, să afle mai multe despre moartea fiului său. Eu tot veneam prin părţile astea, aşa că m-a rugat să aflu ce pot.

– Dacă ţinea neapărat să ştie cum a murit fiu-său n-avea decît să vină la anchetă. Îmi închipui că are mustrări de conştiinţă şi vrea să arate că este un tată grijuliu. Oricum, care-i problema lui? Vrea să spună că Ronald a fost ucis de cineva?

Era ciudat să auzi acel cuvînt blestemat rostit cu atîta uşurinţă.

– Nu, nu cred că vrea să spună asta.

– Ei bine, nu pot să-l ajut. M-am întîlnit cu fiul lui doar o dată sau de două ori cînd ieşise la plimbare şi nu ne-am spus decît „bună dimineaţa“ sau „ce zi frumoasă“, platitudini de-astea fără nici un sens.

– Eraţi prieteni?

– Nu sînt prietenă cu nici unul dintre studenţi. Şi dacă prin prieteni înţelegeţi ce cred eu că înţelegeţi, eu vin aici ca să mai schimb aerul de la Londra şi să-l văd pe frate-miu, nu să mă împerechez cu studenţii! Nu că le-ar face rău, dacă te uiţi cum arată.

– Aţi fost aici în weekend-ul cînd a murit Ronald Treeves?

– Exact! Am sosit vineri seara, cam la ora la care am venit astăzi.

– L-aţi văzut în weekend-ul acela?

– Nu, nici unul din noi nu l-a văzut. Prima oară cînd am aflat că lipseşte a fost atunci cînd a venit domnul Pilbeam să ne întrebe dacă-l văzuserăm. Am spus că nu şi cu asta, basta! Uitaţi ce e, dacă mai vreţi să ştiţi ceva, putem s-o lăsăm pe mîine? Vreau să mă liniştesc, să despachetez, să beau nişte ceai, înţelegeţi ce vreau să spun? Ieşirea din Londra a fost un coşmar. Deci, dacă nu vă deranjează, eu aş lăsa-o pe mîine, nu că ar mai fi ceva de spus. În ceea ce mă priveşte, el nu era decît un student oarecare.

– Dar trebuie să vă fi format o părere despre decesul ăsta, şi dumneata, şi Eric. Trebuie să fi discutat despre asta.

Surtees terminase cu depozitarea alimentelor şi venea din bucătărie. Karen se uită la el.

– Sigur că am discutat despre asta, tot colegiul ăsta nenorocit trebuie să fi discutat despre asta. Dacă vrei să ştiţi, părerea mea este că probabil s-a sinucis. Nu ştiu de ce şi nici nu-i treaba mea. Aşa cum spuneam, abia de-l cunoşteam, dar pare un accident foarte ciudat. Trebuia să fi ştiut că stîncile sînt periculoase. Noi toţi ştim, sînt destule anunţuri de avertizare. Oricum, ce treabă avea pe plajă?

– Asta este una dintre întrebări, spuse Dalgliesh.

Le mulţumi şi era gata să plece cînd îi veni brusc o idee. Spuse, adresîndu-se lui Surtees:

– Prazul pe care i l-ai dus doamnei Munroe... cum l-ai împachetat? Îţi aminteşti? L-ai pus într-o pungă sau l-ai dus neîmpachetat?

Surtees păru uimit.

– Nu-mi aduc aminte. Cred că l-am împachetat într-un ziar. Asta fac de obicei cu legumele, cu cele mari, în orice caz.

– Mai ţii minte ce ziar ai folosit? Ştiu că nu-i uşor. Apoi, cum Surtees nu zicea nimic, adăugă: Era un ziar mare sau o gazetă de scandal? Ce ziar primiţi aici?

Karen fu cea care răspunse pînă la urmă:

– Era un exemplar din *Sole Bay Weekly Gazette*. Eu sînt ziaristă. Obişnuiesc să fiu atentă la ziare.

– Erai aici, în bucătărie?

– Cred că da. În orice caz l-am văzut pe Eric împachetînd prazul. Mi-a spus că i-l ducea doamnei Munroe.

– Poți să-ți aduci aminte din ce dată era ziarul?

– Nu. Nu-mi aduc aminte. Îmi amintesc ce ziar era fiindcă, așa cum spuneam, am obiceiul să mă uit la ziare. Eric l-a deschis la pagina din mijloc unde era o poză cu înmormîntarea unui fermier local. A ținut să participe și vițica lui preferată, așa că au dus animalul la mormînt cu panglici negre legate de coarne și în jurul gîtului. N-aș crede s-o fi băgat și în biserică. Genul de poze care le plac directorilor de ziare!

Dalgliesh se întoarse către Surtees.

– Cînd apare *Sole Bay Gazette?*

– Joia. De obicei eu n-o citesc înainte de weekend.

– Deci ziarul pe care l-ai folosit era probabil cel de săptămîna precedentă. Întoarse capul spre Karen și spuse: Mulțumesc, m-ați ajutat foarte mult. Și văzu din nou în ochii ei acea privire rapidă care-l cîntărea.

Îl conduseră pînă la ușă. Cînd întoarse capul la poartă îi văzu stînd unul lîngă altul, urmărindu-l pînă se asigurară că plecase. Apoi se întoarseră în aceeași clipă și închiseră ușa în urma lor.

16

După cina lui solitară la Crown din Southwold, Dalgliesh avea de gînd să se întoarcă la St Anselm la timp ca să participe la ultima slujbă din acea zi. Dar masa, care era prea bună ca s-o înghită la repezeală, dură mai mult decît se așteptase și pînă să se întoarcă și să-și parcheze Jaguarul, slujba începuse. Așteptă în apartamentul lui pînă văzu o rază de lumină traversînd curtea și ușa dinspre sud a bisericii deschizîndu-se ca să iasă micul grup de credincioși. Se îndreptă spre sacristie de unde părintele Sebastian tocmai ieșea și intenționa ca să încuie ușa după el.

– Putem sta puțin de vorbă, părinte? spuse Dalgliesh. Sau preferați s-o lăsăm pe mîine?

Știa că la St Anselm era obiceiul ca cei din colegiu să păstreze tăcerea după slujba de seară, dar decanul răspunse:

– O să dureze mult, domnule comandant?

– Sper că nu, părinte.

– Atunci acum, dacă vrei. Mergem în biroul meu?

Odată ajunși acolo, decanul se așeză în spatele biroului și-i făcu semn lui Dalgliesh să se așeze pe scaunul din fața lui. De data asta nu va fi o discuție plăcută stînd pe fotoliile joase din fața focului. Decanul nu avea de gînd să înceapă el conversația sau să-l întrebe pe Dalgliesh la ce concluzii ajunsese în legătură cu moartea lui Ronald Treeves. În schimb, așteptă într-o tăcere care, deși nu era ostilă, lăsa impresia că-i punea răbdarea la încercare.

– Părintele Martin mi-a arătat jurnalul doamnei Munroe, începu Dalgliesh. Se pare că Ronald Treeves petrecea mai mult timp cu ea decît ar fi fost de așteptat și, desigur, tot ea fusese cea care-i găsise cadavrul. Asta face ca fiecare referire la el din jurnal să fie importantă. Mă refer mai ales la ultimul paragraf, cel

scris în ziua morții ei. N-ați luat în serios mărturia ei că descoperise un secret care o îngrijorase?

– Mărturie? răspunse părintele Sebastian. Ce termen judiciar, domnule comandant. Am luat-o în serios fiindcă era, evident, ceva serios pentru ea. Am avut îndoieli în privința citirii unui jurnal personal, dar fiindcă părintele Martin o sfătuise să-l scrie, îl interesa să știe ce scrisese. Poate că era o curiozitate firească, deși eu nu pot să nu mă gîndesc că jurnalul trebuia distrus fără a fi citit. Totuși, faptele par să fie simple. Margaret Munroe era o femeie inteligentă, cu cap. Descoperise ceva care o îngrijora, făcuse mărturisiri persoanei interesate și era mulțumită. Oricare ar fi fost explicația care i se dăduse, a liniștit-o. N-am fi cîștigat nimic și aș fi făcut mult rău dacă mă apucam să scormonesc lucrurile. Sper că nu sugerezi că ar fi trebuit să convoc întreg colegiul și să întreb dacă avea cineva vreun secret pe care i-l împărtășise doamnei Munroe. Prefer să mă bazez pe cuvîntul ei scris, anume că explicația care i se dăduse nu mai comporta noi acțiuni.

– Ronald Treeves părea să fi fost un singuratic, părinte, afirmă Dalgliesh. Vă plăcea băiatul?

Era o întrebare primejdios de provocatoare, dar părintele Sebastian o primi fără să clintească. Privindu-l, lui Dalgliesh i se păru că observă o ușoară înăsprire a feței lui frumoase, dar nu putea fi sigur.

Răspunsul decanului, atunci cînd veni, putea să implice mustrare, dar vocea lui nu trăda vreun resentiment:

– În relațiile mele cu studenții nu-mi pun problema că îmi place sau nu-mi plece cineva, și nici n-ar fi potrivit să fac așa ceva. Favoritismul sau senzația de favoritism este deosebit de riscantă într-o comunitate mică. Ronald era un tînăr complet lipsit de farmec, dar de cînd este farmecul o virtute creștină?

– Dar v-ați pus întrebarea dacă era fericit aici?

– Nu este treaba Colegiului St Anselm să încurajeze fericirea personală. Mi-aș fi făcut probleme dacă aș fi crezut că era nefericit. Noi luăm foarte în serios răspunderea noastră pastorală față de studenți. Ronald nici n-a căutat ajutor, nici n-a dat nici un semn că ar avea nevoie de așa ceva. Asta nu exclude propria mea vină. Religia era importantă pentru Ronald și era profund

dedicat vocației lui. Sigur că nu se îndoia că sinuciderea este un păcat grav. Actul acela nu putea fi făcut din impuls; făcuse acea jumătate de milă pînă la lac, pe urmă mersese poticnindu-se prin nisip de-a lungul țărmului. Dacă s-a omorît, nu putea face asta decît din disperare. Ar fi trebuit să fi știut acest lucru despre orice student și n-am știut.

– Sinuciderile comise de cei tineri și sănătoși sînt întotdeauna misterioase, observă Dalgliesh. Mor și nimeni nu știe de ce. Poate că nici ei n-ar fi în stare să explice.

– Nu v-am cerut iertarea, domnule comandant. Nu făceam decît să expun faptele.

Se așternu tăcerea. Următoarea întrebare a lui Dalgliesh era tot atît de directă, dar trebuia pusă. Se întreba dacă vorbea prea fără înconjur, era chiar fără tact cu întrebările lui, dar socotea că părintele Sebastian va aprecia stilul direct și va disprețui tactul. Între ei se înțelegea mai mult decît se rostea.

– Mă întrebam cine va avea de profitat dacă se închide colegiul, zise Dalgliesh.

– Eu aș profita, printre alții. Dar cred că orice astfel de întrebare ar primi un răspuns mai adecvat din partea avocaților noștri. Stannard, Fox și Perronet au servit colegiul de la înființarea sa și Paul Perronet este în prezent și administrator. Au biroul în Norwich. Ar putea să-ți spună cîte ceva despre istoria noastră, dacă te interesează. Știu că uneori lucrează și sîmbăta dimineața. Vrei să vă programez? Să văd dacă-l pot găsi acasă.

– Asta m-ar ajuta, părinte.

Decanul întinse mîna spre telefonul lui de birou. Nu era nevoie să verifice numărul. După ce apăsă pe butoane urmă o scurtă pauză, apoi spuse:

– Paul? Aici Sebastian Morell. Te sun de la birou. Lîngă mine se află domnul comandant Dalgliesh. Îți amintești că am vorbit joi seara despre vizita lui? Are de pus cîteva întrebări despre colegiu la care m-aș bucura să-i poți răspunde... Da, tot ce întreabă. Nu trebuie să ascunzi nimic... Drăguț din partea ta, Paul. Vă pun în legătură.

Fără să mai spună nimic îi trecu receptorul lui Dalgliesh. O voce profundă spuse:

– Aici Paul Perronet. Voi fi la birou mîine-dimineață. Am o întîlnire la zece, dar dacă puteți veni devreme, să zicem la nouă, o să avem timp suficient. Mă găsiți de la opt și jumătate. Părintele Sebastian o să vă dea adresa. Sîntem foarte aproape de catedrală. Atunci ne vedem la zece. Perfect!

După ce Dalgliesh se duse iar la locul lui, decanul zise:

– Mai e ceva pentru astă-seară?

– Mi-ar fi de ajutor, părinte, dacă aș putea să arunc un ochi peste dosarul personal al lui Margaret Munroe, dacă îl mai aveți.

– Ar fi fost, desigur, ceva confidențial dacă ea s-ar mai afla printre noi. Dar, de vreme ce este moartă, nu văd de ce n-aș face-o. Domnișoara Ramsey îl ține într-un dulap încuiat în camera de alături. O să vi-l aduc.

Ieși din încăpere și Dalgliesh auzi hîrșîitul sertarului de la dulapul de oțel. După cîteva clipe decanul se întoarse și îi întinse o mapă cafenie din carton. Nu întrebă ce legătură putea exista între dosarul doamnei Munroe și tragedia morții lui Ronald Treeves și Dalgliesh credea că știe de ce. Recunoscuse în părintele Sebastian un tactician experimentat care n-ar fi pus o întrebare dacă socotea că răspunsul putea fi sau neașteptat, sau nedorit. Făgăduise cooperare și avea să i-o acorde, dar va cumula toate cererile supărătoare și nedorite pînă va veni momentul oportun cînd îi va spune cît de mult i s-a cerut, cît era de puțin justificat și cît de ineficient a fost rezultatul. Nimeni nu era mai priceput să-și atragă adversarii pe un teren pe care nu-l puteau apăra legitim.

– Vrei să iei dosarul cu dumneata, domnule comandant? întrebă părintele Sebastian.

– Da, părinte. Îl aduc înapoi mîine.

– Ei, atunci, dacă nu mai este nimic pentru moment, vă spun: „Noapte bună".

Se ridică și deschise ușa ca să iasă Dalgliesh. Ar fi putut fi un gest de politețe. Lui Dalgliesh i se păru că seamănă mai mult cu un director de școală care se asigură că un părinte recalcitrant își lua, în sfîrșit, tălpășița.

Ușa spre peristilul sudic era deschisă. Pilbeam nu o încuiase încă pentru noapte. Curtea, luminată doar de becurile slabe de perete, era foarte întunecată și doar două dintre camerele

studenţilor, ambele pe galeria din sud, lăsau să se întrevadă o geană de lumină. În timp ce coti spre Ieronim, văzu două siluete stînd alături lîngă uşa de la Ambrozie. Una îi fusese prezentată la ceai şi chipul palid ce lucea sub lumina din perete era de neconfudat. Cealaltă era a unei femei. Auzindu-i paşii, ea întoarse capul spre el şi, cînd Dalgliesh ajunse la uşă, ochii li se întîlniră şi timp de o secundă se priviră uimiţi unul pe altul. Lumina cădea pe un chip de o frumuseţe gravă, uluitoare, şi el fu cuprins de o emoţie care-l încerca rar acum.

– Nu cred că v-aţi cunoscut, spuse Raphael. Emma, dumnealui este comandantul Dalgliesh care a venit tocmai de la Scotland Yard ca să ne spună cum a murit Ronald. Domnule comandant, v-o prezint pe Emma Lavenham, doctor în literatură, care vine de la Cambridge de trei ori pe an ca să ne civilizeze. După ce am participat, cu credinţă, la ultima slujbă am hotărît, separat, să ieşim afară ca să ne uităm la stele. Ne-am întîlnit la marginea stîncii. Acum, ca o gazdă bună, o conduc îndărăt la apartamentul ei. Noapte bună, Emma.

Glasul şi atitudinea lui erau posesive şi Dalgliesh simţi că ea ar vrea să-l contrazică.

– Eram perfect capabilă să mă orientez singură, spuse ea. Totuşi îţi mulţumesc, Raphael.

O clipă el avu aerul că voia să-i ia mîna, dar ea spuse un hotărît „Noapte bună“, care păru să-i cuprindă pe amîndoi şi intră repede în salonul ei.

– Stelele ne-au dezamăgit, zise Raphael. Noapte bună, domnule comandant. Sper că aveţi tot ce vă trebuie.

Se întoarse pe călcîie şi păşi repede pe pietrişul curţii spre camera lui din peristilul de nord.

Dintr-un motiv pe care îi era greu să-l explice, Dalgliesh se simţi iritat. Raphael Arbuthnot era un tînăr spiritual care, fără îndoială, era mai arătos decît i-ar fi priit. Se părea că era un descendent al familiei Arbuthnot care înfiinţase Colegiul St Anselm. Dacă aşa era, cît de mult urma să moştenească în cazul în care colegiul era silit să-şi închidă porţile?

Se instală la birou hotărît şi deschise dosarul doamnei Munroe, studiind atent fiecare pagină. Venise la St Anselm pe 1 mai 1994 de la Ashcombe House, un azil de lîngă Norwich.

Colegiul St Anselm dăduse anunţuri atît în *Church Times*, cît şi în ziarul local pentru o femeie internă care să se ocupe de lenjerie şi să ajute la treburile gospodăriei. Boala de inimă a doamnei Munroe fusese recent diagnosticată şi scrisoarea ei de ofertă arăta că munca de infirmieră devenise prea grea pentru ea şi că era în căutarea unui post ca internă cu îndatoriri mai uşoare. Referinţele ei de la directoarea azilului fuseseră bune, deşi nu exagerat de entuziaste. Doamna Munroe, care-şi începuse slujba pe 1 iunie 1988, fusese o infirmieră conştiincioasă şi devotată, dar poate cam rezervată în relaţiile cu alţii. Îngrijirea muribunzilor devenise prea extenuantă pentru ea, atît din punct de vedere fizic, cît şi sufletesc, dar azilul considera că va putea îndeplini unele responsabilităţi ca infirmieră într-un colegiu de tineri sănătoşi şi va fi mulţumită să facă acest lucru, pe lîngă sarcina de-a se ocupa de lenjerie. Odată venită acolo, se pare că fusese rar absentă. Existau foarte puţine cereri adresate părintelui Sebastian pentru învoiri şi se părea că prefera să-şi petreacă concediile în căsuţa ei, unde i se alătura şi unicul ei fiu, ofiţer o de armată. După citirea dosarului, impresia generală era că doamna Munroe fusese o femeie conştiincioasă, muncitoare, deosebit de retrasă şi pe care o interesau puţine lucruri în afară de fiul ei. Exista o notă ataşată la dosar în care se spunea că fiul îi fusese ucis la optsprezece luni după sosirea ei la St Anselm.

Puse dosarul în sertarul biroului, făcu un duş şi se băgă în pat. Închizînd lumina, încercă să se liniştească ca să adoarmă, dar întîmplările de peste zi nu se lăsară alungate. Era din nou pe plajă cu părintele Martin. Avea în faţa ochilor acea manta cafenie şi acea sutană atît de atent împăturite de parcă băiatul îşi făcuse bagajele pentru o călătorie, şi poate că aşa şi văzuse el lucrurile. Oare se dezbrăcase ca să se caţere cîţiva metri pe nisipul instabil întărit cu pietre şi fixat nesigur cu smocuri de ierburi amestecate cu pămînt? Şi de ce făcuse această încercare? La ce spera? La ce spera să ajungă, să găsească? Aceasta era o porţiune de coastă unde, din cînd în cînd, fragmente de schelete de mult îngropate se iveau din nisip sau din suprafaţa stîncii, aduse cu multe generaţii înainte din cimitirele înecate ce zăceau acum la o milă depărtare sub mare. Dar nimic nu fusese văzut de cei de la locul faptei. Chiar dacă Treeves ar fi zărit curba netedă a

unui cap de mort sau capătul unui os lung ieşind din nisip, de ce socotise necesar să-şi scoată sutana şi mantaua înainte de a încerca să ajungă la ele? Pentru Dalgliesh hainele frumos împăturite ascundeau ceva cu mai mult înţeles. Nu fusese oare o lepădare deliberată, aproape ceremonială, de viaţă, de vocaţie, poate chiar de credinţă?

De la imaginea acelei morţi îngrozitoare, gîndurile lui, luptîndu-se cu mila, curiozitatea şi bănuielile, poposiră asupra jurnalului lui Margaret Munroe. Citise ultimele paragrafele de atîtea ori, încît putea să le spună pe dinafară. Ea descoperise un secret atît de important încît nu pe putuse hotărî să-l consemneze decît aluziv. Vorbise cu persoana interesată şi, la cîteva ore după acea dezvăluire, era moartă. Judecînd după starea inimii ei, decesul ar fi putut surveni oricînd. Poate că fusese grăbit de nelinişte, de nevoia de a se vedea urmările descoperirii ei. Dar putea să fie o moarte de care ar fi putut profita cineva. Şi cît de uşor ar fi putut fi ucisă! O femeie bătrînă care suferea de inimă, singură în locuinţa ei, un doctor care o consultase regulat şi care n-ar fi ezitat să elibereze certificatul de deces. Şi de ce, dacă purta ochelarii pentru distanţă, avea tricotajul în poală? Şi, dacă urmărea un program atunci cînd murise, cine închisese televizorul? Toate aceste ciudăţenii puteau, desigur, să fie explicate. Era sfîrşitul zilei şi ea era obosită. Chiar dacă ar fi ieşit la lumină mai multe probe – şi ce alte probe ar mai fi putut să existe? – nu prea erau speranţe să se poată rezolva acum misterul. Asemeni lui Ronald Treeves, fusese incinerată. Îi trecu prin minte că St Anselm era ciudat de prompt în a se debarasa de morţii lui, dar acest lucru era nedrept. Atît Sir Alred, cît şi sora doamnei Munroe excluseseră colegiul de la funeralii.

Îi părea rău că nu văzuse trupul neînsufleţit al lui Ronald Treeves. Era întotdeauna frustrant să ai probe la a doua mînă şi nici nu se făcuseră fotografii la locul faptei. Dar relatările fuseseră destul de clare şi toate indicau sinuciderea. Dar de ce? Treeves ar fi socotit acest act ca pe un păcat, un păcat de moarte. Ce putea fi atît de grav încît să-l împingă la un sfîrşit atît de îngrozitor?

17

Orice vizitator al unui oraş istoric dintr-un comitat se convinge, după peregrinările lui, că cele mai frumoase clădiri din centru sînt, invariabil, birourile avocaţilor. Domnii Stannard, Fox & Perronet nu făceau excepţie. Firma se afla la distanţă mică de catedrală într-o clădire elegantă în stil georgian şi era separată de trotuar printr-o bandă îngustă de pietriş. Uşa lucioasă din faţă cu ciocănelul în chip de cap de leu, zugrăveala proaspătă, ferestrele nemînjite de funinginea oraşului care reflectau lumina plăpîndă a dimineţii şi perdelele imaculate de dantelă – toate dovedeau respectabilitatea, prosperitatea şi caracterul exclusiv al firmei. La oficiul de recepţie, care se vedea că făcuse cîndva parte din încăperea din faţă mai mare şi frumos proporţionată, o fată cu chip senin ridică ochii de pe o revistă şi-l întîmpină pe Dalgliesh cu vocea ei plăcută cu accent de Norfolk.

– Sînteţi comandantul Dalgliesh, nu-i aşa? Domnul Perronet vă aşteaptă. Mi-a spus să vă rog să vă duceţi direct sus. La primul etaj, în faţă. Secretara dumnealui nu vine sîmbăta, sîntem doar noi doi, dar nu mi-e greu să vă fac o cafea, dacă doriţi.

Dalgliesh îi mulţumi cu un zîmbet, refuză invitaţia şi porni pe scări privind fotografiile înrămate ale foştilor membri ai firmei.

Bărbatul care-l aştepta în faţa uşii biroului şi făcu un pas spre el era mai în vîrstă decît sugera vocea de la telefon, sigur peste cincizeci şi cinci de ani. Era înalt de peste un metru optzeci, osos, cu un maxilar proeminent, cu ochi cenuşii blînzi în spatele unor ochelari cu ramă de baga şi cu păr de culoarea paiului cu şuviţe linse peste o frunte înaltă. Era faţa unui actor, mai degrabă decît a unui avocat. Era îmbrăcat elegant cu un costum nu prea nou în dungi înguste, închis la culoare, dar cu o croială foarte reuşită, a cărui austeritate era înviorată de o cămaşă în dungi late

albastre şi un papion roz cu picăţele albastre. Părea conştient de aerul său oarecum excentric pe care, de altfel, făcea tot posibilul să-l afişeze.

Încăperea în care fu condus Dalgliesh era aproape de ceea ce se aşteptase. Biroul era în stil georgian şi nu avea pe el hîrtii sau teancuri de documente. Se vedea un tablou în ulei, cu siguranţă al unuia dintre fondatori, deasupra căminului elegant din marmură, iar peisajele în acuarelă, aliniate cu grijă, erau destul de bune ca să fi fost de Cotman, cum probabil şi erau.

– Nu vreţi cafea? Foarte înţelept. E prea devreme. Eu ies la o cafea pe la unsprezece. Fac o plimbare pînă la St Peter Mancroft. Asta-mi dă prilejul să mai ies din birou. Sper că scaunul acesta nu e prea scund. Nu? Luaţi-l pe celălalt, dacă preferaţi. Părintele Sebastian m-a rugat să vă răspund la toate întrebările pe care doriţi să mi le puneţi despre Colegiul St Anselm. Perfect! Sigur că dacă aceasta ar fi o anchetă oficială a poliţiei aş avea datoria, ca şi dorinţa de a coopera.

Blîndeţea ochilor lui cenuşii era înşelătoare. Puteau fi iscoditori.

– Nu-i vorba de o anchetă oficială, afirmă Dalgliesh. Situaţia mea este ambiguă. Presupun că părintele Sebastian v-a spus că Sir Alred Treeves nu e mulţumit de verdictul anchetei legate de moartea fiului său. A cerut Poliţiei Metropolitane să facă o cercetare preliminară ca să vadă dacă este cazul să se continue acţiunea. Eu aveam oricum de gînd să vin în zonă şi mai ştiu cîte ceva despre Colegiul St Anselm, deci a fost o ocazie de care am profitat ca să fac această vizită. Sigur că dacă sînt indicii privitoare la un caz de crimă, problema va deveni oficială şi va fi pasată poliţiei din Suffolk.

– Nu e mulţumit de verdict? întrebă Paul Perronet. Eu credeam că s-a simţit oarecum uşurat.

– El a socotit că probele de moarte accidentală sînt neconcludente.

– Aşa o fi fost, dar nu s-a dovedit nimic altceva. Un verdict deschis ar fi fost mai potrivit.

– Apărînd într-un moment dificil pentru colegiu, publicitatea n-ar fi fost de dorit, zise Dalgliesh.

– Aşa-i, dar tragedia a fost tratată cu mare discreţie. Părintele Sebastian se pricepe la astfel de probleme. De-a lungul timpului St Anselm a avut parte de ceva publicitate negativă. În 1923, a fost acel scandal legat de homosexualitate cînd preotul lector de istoria bisericii – un anume părinte Cuthbert – s-a îndrăgostit nebuneşte de unul dintre studenţi şi au fost descoperiţi de decan *in flagrante delicto*. Mergeau amîndoi pe tandemul părintelui Cuthbert către docurile din Felixstowe şi către libertate, după ce presupun că-şi schimbaseră sutanele cu pantaloni bufanţi victorieni. O imagine încîntătoare, aşa mi-am spus întotdeauna. Pe urmă a fost un scandal şi mai serios în 1932, cînd decanul de pe atunci s-a convertit la religia romano-catolică şi a luat cu el jumătate din personalul didactic şi o treime dintre studenţi. Asta cred c-a făcut-o pe Agnes Arbuthnot să se răsucească în mormînt! Dar este adevărat că publicitatea de acum vine într-un moment nefericit. Chiar aşa!

– Aţi fost şi dumneavoastră la anchetă?

– Da, am fost, ca reprezentant al colegiului. Această firmă a reprezentat Colegiul St Anselm de la înfiinţarea sa. Domnişoara Arbuthnot – de fapt familia Arbuthnot, în general – avea o antipatie faţă de Londra, şi cînd tatăl ei s-a mutat mai tîrziu în Suffolk şi a construit casa în 1842 ne-a rugat să preluăm noi afacerile lor juridice. Sigur că eram departe, dar cred că el voia o firmă din East Anglia mai degrabă decît una neapărat din Suffolk. Domnişoara Arbuthnot a continuat colaborarea după moartea tatălui ei. Unul dintre partenerii mai vechi de aici a fost întotdeauna curator al colegiului. Domnişoara Arbuthnot a menţionat acest lucru în testamentul ei, specificînd că acesta trebuie să fie membru corespondent al Bisericii Angliei. Eu sînt curatorul actual. Nu ştiu ce vom face în viitor dacă toţi partenerii noştri de aici sînt romano-catolici, nonconformişti sau necredincioşi, pur şi simplu. Cred c-ar trebui să convingem pe cineva să se converteasca. Pînă acum, totuşi, a existat întotdeauna un partener care să poată îndeplini condiţiile necesare.

– Este o firmă veche, nu-i aşa? întrebă Dalgliesh.

– A fost fondată în 1792. N-a rămas nici un Stannard în firmă acum. Ultimul este cadru academic la una dintre noile

universităţi, cred. Dar vom avea un tînăr Fox în curînd – vreau să spun o tînără Fox. Priscilla Fox a absolvit abia anul trecut şi este de mare viitor, îmi place continuitatea.

– Am înţeles de la părintele Martin că moartea tînărului Treeves poate grăbi închiderea Colegiului St Anselm, zise Dalgliesh. În calitate de custode, aşa credeţi şi dumneavoastră?

– Mă tem că da. Să o grăbească, da, dar nu s-o producă. După cum cred că ştiţi, Biserica duce o politică de centralizare a învăţămîntului teologic în mai puţine centre, dar Colegiul St Anselm a fost întotdeauna un soi de anomalie. Se poate închide mai curînd acum, dar închiderea lui este, vai, inevitabilă. Nu este doar o chestiune de politică religioasă şi de resurse. Etosul este demodat. Colegiul St Anselm şi-a avut întotdeauna criticii săi – că este prea „elitist“, prea „snob“, „prea izolat“, chiar şi că „studenţii sînt prea bine hrăniţi“. Vinul este, desigur, foarte bun. Eu am grijă să nu-mi fac vizitele trimestriale în Postul Mare sau vinerea. Dar cea mai mare parte este moştenit. Nu costă colegiul nici un bănuţ. Bătrînul canonic Cosgrove i-a donat pivniţele cu cinci ani în urmă. Bătrînul avea gusturi fine. Ar trebui să le ajungă pînă la închidere.

– Dacă şi cînd se va întîmpla asta, ce se va alege de clădirile şi bunurile lor? întrebă Dalgliesh.

– Părintele Sebastian nu v-a spus?

– Mi-a spus că el va fi unul dintre beneficiari, dar m-a trimis la dumneavoastră pentru amănunte.

– Exact! Exact!

Domnul Perronet se ridică de la birou şi deschise un dulap de la stînga căminului. Scoase cu oarecare efort o cutie mare pe care scria cu vopsea albă ARBUTHNOT.

– Dacă vă interesează istoria colegiului, şi presupun că da, poate că este bine să începem cu începutul. Aici se află totul. Da, puteţi citi povestea familiei închisă într-o cutie mare, neagră. Voi începe cu tatăl lui Agnes Arbuthnot, Claude Arbuthnot, care a murit în 1859. Confecţiona nasturi şi catarame – nasturi pentru ghetele acelea înalte pe care le purtau doamnele, nasturi pentru ceremonii şi catarame, lucruri de astea – într-o fabrică de dincolo de Ipswich. S-a descurcat extrem de bine şi a devenit foarte bogat.

Agnes, născută în 1830, a fost primul copil. După ea venea Edwin, născut în 1823 şi Clara, născută cu doi ani mai tîrziu. Nu trebuie să ne ocupăm prea mult de Clara. N-a fost niciodată măritată şi a murit de tuberculoză în 1849 în Italia. A fost înmormîntată la Roma în cimitirul protestant – într-o companie foarte bună, bineînţeles. Bietul Keats! Ei, asta făceau pe vremurile acelea, călătoreau spre sud în speranţa unei însănătoşiri. Numai voiajul era suficient ca să-i omoare. Păcat că nu s-a dus la Torquay să se odihnească acolo. Oricum, cu Clara am terminat.

Cel care a construit casa, desigur, a fost bătrînul Claude. Îşi făcuse plinul şi ţinea să arate acest lucru. Chiar aşa! I-a lăsat casa lui Agnes. Banii au fost împărţiţi între ea şi fratele ei, Edwin, şi am înţeles că au fost nişte disensiuni legate de moştenirea proprietăţii. Dar Agnes era ataşată de casă şi locuia în ea, pe cînd Edwin nu, aşa că i-a revenit ei casa. Sigur că, dacă tatăl ei, un protestant rigid, ar fi ştiut ce va face cu ea, lucrurile ar fi putut sta altfel. Oricum, averea n-o poţi lua cu tine în groapă. I-a lăsat-o ei şi asta a fost. La un an după moartea lui, ea a plecat să stea la Oxford cu o prietenă de pe vremea şcolii, a intrat sub influenţa Mişcării de la Oxford şi s-a hotărît să înfiinţeze Colegiul St Anselm. Casa exista, desigur, dar ea a mai construit cele două peristiluri, a restaurat şi a încorporat biserica în ansamblu şi a construit cele patru căsuţe pentru angajaţi.

– Cu Edwin ce s-a întîmplat? întrebă Dalgliesh.

– El a devenit explorator. În afara lui Claude, bărbaţii din familie păreau cu toţii să fi avut pasiunea călătoriilor. De fapt, a făcut parte din nişte echipe celebre de săpături arheologice din Orientul Mijlociu. Venea rar în Anglia şi a murit la Cairo în 1890.

– El a fost cel care a dat colegiului papirusul de la St Anselm? întrebă Dalgliesh.

În acel moment ochii, din spatele ochelarilor cu ramă de baga devenirà circumspecţi. Urmă o clipă de tăcere, după care Perronet spuse:

– Aşadar, sînteţi informat despre asta. Părintele Sebastian nu mi-a spus.

– Ştiu foarte puţin. Tatăl meu aflase secretul şi, deşi era întotdeauna discret, eu am prins nişte aluzii cînd eram amîndoi la

St Anselm. Un băiat de paisprezece ani are un auz mai ascuţit şi o minte mai iscoditoare decît îşi dau seama, uneori, adulţii. Tata mi-a spus cîte ceva şi m-a pus să făgăduiesc că o să păstrez secretul. De fapt, nici nu aveam de gînd să procedez altfel.

– Ei bine, părintele Sebastian mi-a spus să vă răspund la toate întrebările, dar despre papirus n-am multe de spus, zise Perronet. Probabil că ştiţi tot atît de mult ca şi mine. În mod cert a fost dat domnişoarei Arbuthnot în 1887 de către fratele ei care era, cu siguranţă, capabil să-l falsifice sau să pună pe cineva să facă asta. Era un amator de farse şi aşa ceva l-ar fi atras. Era un ateu fervent. Poate un ateu să fie fervent? Oricum, era împotriva religiei.

– Ce-i cu papirusul ăsta, exact?

– Pare să fi fost o scrisoare din partea lui Pilat din Pont către un ofiţer din gardă cu privire la îndepărtarea unui anume cadavru. Domnişoara Arbuthnot era de părere că era un fals şi majoritatea decanilor care au văzut scrisoarea de atunci încoace au fost de acord. Mie nu mi-a fost arătat papirusul, dar i-a fost arătat tatălui meu şi cred că şi bătrînului Stannard. Tatăl meu era convins că nu era autentic, dar spunea că, dacă fusese falsificat, treaba fusese făcută cu multă isteţime.

– Este ciudat că Agnes Arbuthnot nu l-a distrus, zise Dalgliesh.

– Ah, nu cred că-i ciudat. Nu, n-aş spune ciudat. Există o notă aici printre hîrtii. Am să vă prezint doar esenţa, dacă se poate. Ea era de părere că, dacă ar fi fost distrus, fratele ei ar fi făcut problema publică şi distrugerea lui ar fi servit pentru a dovedi autenticitatea lui. Odată distrus, nimeni nu ar mai fi putut să dovedească faptul că nu era un fals. A lăsat instrucţiuni clare că trebuia păstrat în posesia fiecărui decan succesiv şi predat succesorului doar la moartea lui.

– Ceea ce înseamnă că acum se află în mîinile părintelui Martin, zise Dalgliesh.

– Exact! Părintele Martin trebuie să-l aibă pe undeva. Cred că nici măcar părintele Sebastian nu ştie unde e. Dacă vreţi mai multe informaţii despre acest subiect, trebuie să vorbiţi cu el. Dar nu văd ce legătură are cu moartea lui Ronald Treeves.

– Nici eu nu văd, pentru moment, zise Dalgliesh. Ce s-a mai întîmplat cu familia după moartea lui Edwin Arbuthnot?

– A avut un fiu, Hugh, născut în 1880, ucis pe cîmpul de luptă de pe Somme în 1916. Şi bunicul meu a murit în acea bătălie. Morţii războiului încă ne mai bîntuie visele, nu-i aşa? A lăsat după el doi fii, cel mai mare, Edwin, născut în 1903, nu s-a căsătorit şi a murit la Alexandria în 1979. Apoi a fost Claude, născut în 1905. El a fost bunicul lui Raphael Arbuthnot, care este student la colegiu acum. Dar bineînţeles că ştiţi asta. Raphael Arbuthnot este ultimul descendent al familiei.

– Dar el nu are dreptul la moştenire? întrebă Dalgliesh.

– Nu – din păcate nu este legitim. Testamentul domnişoarei Arbuthnot a fost detaliat şi precis. Nu cred că iubita doamnă s-a gîndit că vreodată colegiul va fi închis, dar predecesorul meu de aici, care, în acea vreme, se ocupa de afacerile familiei, a subliniat că această eventualitate trebuia consemnată. Exact! Testamentul specifică faptul că proprietatea şi toate obiectele din colegiu şi din biserică donate de domnişoara Arbuthnot şi prezente la momentul închiderii să fie împărţite în cote egale la toţi descendenţii direcţi ai tatălui său, cu condiţia ca aceşti descendenţi să fie legitimi potrivit legii engleze şi să fie membri activi ai Bisericii Angliei.

– O formulare neobişnuită, desigur, „legitimi potrivit legii engleze", zise Dalgliesh.

– N-aş spune asta. Domnişoara Arbuthnot era o reprezentantă tipică a clasei şi a timpului său. Cînd era vorba de proprietate, victorienii erau întotdeauna atenţi la posibilitatea unui pretendent străin, născut cu o legitimitate dubioasă, în urma unei căsătorii contractată nereglementar. Există cîteva cazuri notorii. În lipsa unui moştenitor legitim, proprietatea şi bunurile ei trebuie împărţite, din nou în cote egale, între preoţii rezidenţi la colegiu în momentul închiderii acestuia.

– Ceea ce înseamnă că beneficiarii sînt părintele Sebastian Merell, părintele Martin Perie, părintele Peregrine Glover şi părintele John Betterton. Asta-i puţin cam dur pentru Raphael, nu-i aşa? Presupun că nu există nici un dubiu privind legitimitatea?

– În privinţa primului punct trebuie să fiu de acord. Nedreptatea nu i-a scăpat, bineînţeles, părintelui Sebestian. Problema închiderii colegiului s-a pus serios pentru prima oară acum doi

ani şi atunci el a vorbit cu mine. Este oarecum nemulţumit, şi asta e firesc, de termenii testamentului şi mi-a sugerat că, în eventualitatea închiderii colegiului, să se ajungă la unele aranjamente între beneficiari pentru ca Raphael să aibă o parte din beneficiu. În mod normal, desigur, moştenirile pot fi modificate prin acordul beneficiarilor, dar chestiunea, în acest caz, este complicată. I-am spus că nu pot da pe loc răspunsuri simple la nici o chestiune legată de cedarea proprietăţii. Există, de pildă, în biserică acel tablou extrem de valoros. Domnişoara Arbuthnot l-a donat bisericii cu condiţia să fie aşezat deasupra altarului. Dacă biserica rămîne în funcţiune, va fi oare mutat de aici sau se va face un aranjament prin care cel responsabil de biserică să-l poată achiziţiona? Epitropul recent numit, arhidiaconul Crampton, se agită să-l vadă mutat într-un loc de mai mare securitate sau să fie vîndut în beneficiul diecezei, în general. El ar dori ca toate obiectele de valoare să fie mutate. I-am spus că eu aş regreta o asemenea acţiune prematură, dar el poate avea cîştig de cauză. El are o mare influenţă şi o asemenea acţiune ne-ar asigura că Biserica, şi nu indivizii, va beneficia în momentul închiderii colegiului.

Apoi mai este şi problema clădirilor. Mărturisesc că nu văd cum ar putea fi folosite şi, de altfel, peste douăzeci de ani s-ar putea să nu mai fie în picioare. Marea avansează rapid de-a lungul coastei. Eroziunea le afectează valoarea în mod considerabil. Obiectele din interior, chiar şi fără acea pictură, s-ar putea să crească în valoare, mai cu seamă argintăria, cărţile şi mobilele.

– În plus mai este şi papirusul de la St Anselm, zise Dalgliesh.

Din nou i se păru că remarca lui nu picase bine.

– Probabil că şi el va intra în mîinile beneficiarilor, răspunse Perronet. Asta ar putea crea noi complicaţii. Dar dacă colegiul se închide şi nu va mai exista un decan, papirusul va face parte din proprietate.

– Dar se presupune că este un obiect valoros, fie că este autentic sau nu.

– Va avea o valoare considerabilă pentru oricine e interesat de bani sau de putere, zise Paul Perronet.

„Ca Sir Alred Treeves“, își spuse Dalgliesh. Dar era greu să-ți închipui că Sir Alred l-a băgat deliberat pe fiul său adoptiv în colegiu cu scopul de a pune mîna pe papirusul de la St Anselm, chiar dacă ar fi știut de existența lui.

– Nu există nici o îndoială în privința lui Raphael?

– Ah, nu, domnule comandant, nu! Mama lui, cînd a rămas însărcinată, n-a făcut nici un secret din faptul că nu era măritată și nici nu ținea să se mărite. N-a pomenit niciodată numele tatălui, deși și-a exprimat disprețul și ura față de el. După nașterea copilului l-a lepădat în fața colegiului, într-un coș cu un bilețel pe care scria: „Se spune că propovăduiți mila creștinească, așa că aplicați-o asupra acestui bastard. Dacă vreți bani, cereți-i tatălui meu“. Bilețelul este aici, printre hîrtiile familiei Arbuthnot. A fost ceva nemaipomenit din partea unei mame.

Așa a și fost, își spuse Dalgleish. Femeile își mai abandonează copii, uneori chiar îi strîng de gît. Dar această respingere dovedise o brutalitate calculată, mai ales din partea unei femei căreia nu-i lipseau nici banii, nici prietenii.

– A plecat imediat în străinătate și cred că a călătorit mult în Orientul Îndepărtat și în India în următorii zece ani sau așa ceva. Se pare că a petrecut mai tot timpul în compania unei prietene, o doctoriță care s-a sinucis chiar înainte ca domnișoara Clara Arbuthnot să se întoarcă în Anglia. Clara a murit de cancer la Ashcombe House, un azil de pe lîngă Norwich, pe 30 aprilie 1988.

– Fără să-și fi văzut vreodată copilul?

– Nici nu l-a văzut, nici nu a arătat vreun interes față de el. Sigur că a murit tragic de tînără. Lucrurile poate că s-ar fi schimbat. Tatăl ei, care trecuse de cincizeci de ani cînd se căsătorise, era un om bătrîn cînd se născuse nepotul lui; n-ar fi putut să se descurce cu el și nici n-a dorit. Dar a stabilit pe numele lui un mic fond sub tutelă. Decanul colegiului de pe atunci a devenit tutore legal după moartea bunicului. De fapt colegiul i-a servit drept cămin lui Raphael. Preoții, în general, s-au purtat extrem de bine cu băiatul. Au socotit potrivit ca el să se ducă la școala pregătitoare și să se bucure de compania altor băieți și aceasta a fost un lucru bun. Apoi a urmat școala generală. Fondul sub

tutelă s-a dus pe taxe. Dar majoritatea vacanțelor și le petrecea la colegiu.

Telefonul de pe birou sună. Paul Perronet spuse:

– Sally îmi spune că a sosit vizitatorul următor. Mai doriți să știți ceva, domnule comandant?

– Nu, nimic, mulțumesc. Nu știu cît de relevante vor fi toate astea, dar îmi pare bine că m-am informat. Mulțumesc că ați acordat atîta timp problemelor mele.

– Se pare că ne-am îndepărtat foarte mult de moartea acelui biet băiat, răspunse Perronet. Vă rog să-mi comunicați și mie rezultatele cercetărilor dumneavoastră. În calitate de curator, sînt interesat. Perfect!

Dalgliesh făgădui că așa va face. Se avîntă pe strada însorită spre impunătoarea catedrală St Mary Mancroft. De fapt, el era în vacanță. Avea dreptul să petreacă cel puțin o oră făcînd ceea ce-i plăcea.

Cîntări cele aflate. Era o coincidență ciudată că Clara Arbuthnot murise în același azil unde Margaret Munroe fusese infirmieră. Dar poate că nu era chiar atît de ciudat. Se putea ca domnișoara Arbuthnot să fi dorit să moară în locurile unde se născuse, postul de la Colegiul St Anselm fusese anunțat în ziarele locale și doamna Munroe tocmai căuta de lucru. Dar cele două femei se poate să nu se fi întîlnit. Își propuse să verifice datele, dar, în mintea lui, totul era clar. Domnișoara Arbuthnot murise cu o lună înainte ca doamna Munroe să-și fi preluat serviciul la azil.

Aflase însă și ceva extrem de neplăcut. Oricare ar fi fost adevărul morții lui Ronald Treeves, aceasta precipitase închiderea Colegiului St Anselm. Și cînd acest lucru se va întîmpla, patru membri ai personalului aveau să devină oameni foarte bogați.

Hotărîse că St Anselm va aprecia absența lui o bună parte din zi, dar îi spusese părintelui Martin că va fi acolo la cină. După două ceasuri de plăcută explorare a orașului găsi un restaurant unde nici mîncarea, nici decorul nu erau pretențioase și comandă un prînz simplu. Mai avea ceva de făcut înainte de a se întoarce la colegiu. Consultînd cartea de telefon de la restaurant, descoperi adresa editorilor publicației *Sole Bay Weekly Gazette*. Sediul lor, unde publicau un număr de ziare și reviste

locale, se afla într-o clădire joasă de cărămizi care arăta mai mult a garaj, aproape de una dintre intersecţiile de la ieşirea din oraş. Nu fu nici o problemă să obţină exemplare mai vechi ale ziarului. Pe Karen Surtees nu o trădase memoria: într-adevăr, în numărul pe săptămîna de dinaintea morţii doamnei Munroe era o poză cu o viţică împodobită cu panglici la mormîntul stăpînului ei.

Dalgliesh parcase în faţa clădirii şi se întoarse la maşină ca să studieze ziarul. Era un săptămînal tipic de provincie, preocupările lui privind viaţa locală şi interesele rurale şi de mic oraş fiind o evadare plăcută din previzibilele probleme ale ziarelor naţionale. Găseai acolo relatări despre concursurile de whist organizate în satele din jur, oferte de serviciu, competiţii de aruncare cu săgeata, înmormîntări şi informaţii despre întîlniri ale grupurilor şi asociaţiilor locale. Era o pagină cu fotografii de miri şi mirese, cu capetele alăturate, zîmbind la aparat şi mai multe pagini de reclame de case, vile şi bungalouri cu poze ale proprietăţilor respective. Patru pagini erau dedicate anunţurilor personale şi altor reclame. Doar două articole se refereau la chestiuni mai puţin inocente din lumea din afară. Şapte imigranţi ilegali fuseseră descoperiţi într-un hambar şi se bănuia că fuseseră aduşi de o barcă a unui localnic. Poliţia făcuse două arestări în legătură cu un transport de cocaină, trezind suspiciuni că ar putea exista un dealer local.

Împăturind ziarul, Dalgliesh se gîndi că din bănuiala lui nu se alesese nimic. Dacă ceva din acea gazetă îi trezise interesul lui Margaret Munroe, secretul murise odată cu ea.

18

Cuviosul Matthew Crampten, arhidiacon de Reydon, alese calea cea mai scurtă spre St Anselm din parohia lui de la Cressingfield, chiar la sud de Ipswich. Se îndreptă spre A 12 cu sentimentul plăcut că îşi lăsase parohia, soţia şi camera lui de lucru în bună rînduială. Nici măcar în tinereţe nu pleca vreodată de acasă fără gîndul, niciodată rostit cu voce tare, că s-ar putea să nu se mai întoarcă. Nu era o îngrijorare serioasă, dar gîndul acesta nu-l părăsea nicicînd, ca şi alte temeri nemărturisite care se încolăceau, ca un şarpe adormit, în străfundurile minţii lui. Uneori îşi spunea că îşi petrecuse toată viaţa în aşteptarea zilnică a sfîrşitului ei. Micile ritualuri diurne ale existenţei nu aveau nimic de a face cu această preocupare morbidă pentru mortalitate şi nici cu credinţa lui, ci erau mai mult, recunoştea asta, o moştenire a insistenţelor mamei lui de fiecare dimineaţă de a-şi pune indispensabili curaţi, căci, motiva ea, chiar în acea zi ar putea fi călcat de o maşină şi expus privirilor infirmierelor, doctorilor şi antreprenorului de pompe funebre ca o victimă de plîns a nepăsării materne. Cînd era băiat, îşi imaginase uneori scena finală: stătea întins pe catafalc, iar mama lui arăta împăcată şi mulţumită la gîndul că, cel puţin, murise cu chiloţi curaţi.

Făcuse ordine după prima lui căsătorie, aşa cum îşi făcea ordine pe birou. Acea apariţie tăcută la colţ de scară sau întrezărită prin fereastra camerei de lucru, şocul neaşteptat la auzul rîsului pe jumătate uitat fură din fericire potolite, acoperite de îndatoriri ale parohiei, de rutina săptămînală, de cea de a doua căsătorie a sa. Îşi îngropase prima căsătorie într-un ungher întunecat al minţii lui şi trăsese zăvorul, dar nu înainte de a emite, aproape oficial, o sentinţă asupra ei. Auzise pe cineva din parohie, mama unui copil dislexic şi cam surd, povestind cum fiica ei fusese

„înregistrată" de autoritatea locală şi prin asta înţelesese că nevoile copilului fuseseră stabilite şi se luaseră măsurile necesare. Deci, într-un context foarte diferit, dar cu o fermitate asemănătoare, înregistrase căsătoria. Cuvintele, nerostite, nu fuseseră niciodată încredinţate hîrtiei, dar în gînd le putea spune pe de rost, de parcă vorbea despre o cunoştinţă întîmplătoare, întotdeauna referindu-se la el însuşi la persoana a treia. Acea rapidă şi finală rezumare a căsătoriei îi era întipărită în minte, întotdeauna scrisă cu caractere italice.

Arhidiaconul Crampton se căsătorise cu prima sa soţie curînd după ce devenise vicar al unei parohii dintr-o zonă săracă a oraşului. Barbara Hampton era cu zece ani mai tînără, frumoasă, voluntară şi dezechilibrată – fapt pe care familia ei nu-l dezvăluise niciodată. La început căsătoria fusese fericită. Ştia că era norocosul soţ al unei femei pentru care nu făcuse prea mult ca s-o merite. Sentimentalismul ei era luat drept bunătate; familiaritatea ei cu străinii, frumuseţea şi generozitatea ei o făcuseră foarte populară în parohie. Luni de zile, problemele fură fie neremarcate, fie nediscutate. Pe urmă personalul bisericii şi enoriaşii veneau la vicariat cînd ea nu era de faţă şi povesteau lucruri jenante. Izbucniri de furie, ţipete, insulte, incidente despre care el credea că se întîmplau numai în prezenţa lui, făcuseră ocolul parohiei. Ea refuza să fie tratată, pe motiv că el era cel bolnav. Începu să bea mai zdravăn şi mai des.

Într-o după-amiază, la patru ani după nuntă, el trebuia să se ducă să viziteze nişte enoriaşi bolnavi şi, ştiind că ea se băgase în pat să se odihnească, sub pretextul că era obosită, el se dusese să vadă cum se simte. Deschizînd uşa, el crezu că ea dormea liniştit şi plecă, nedorind s-o deranjeze. Întorcîndu-se acasă în seara aceea, descoperi că era moartă. Luase o supradoză de aspirină. Ancheta constatase că fusese vorba de sinucidere. El se învinovăţea că se căsătorise cu o femeie prea tînără pentru el şi nepotrivită ca soţie de vicar. Îşi găsi fericirea în cea de a doua căsătorie, mai potrivită, dar nu încetase niciodată să-şi jelească prima soţie.

Aceasta era povestea, aşa cum o înregistrase în gînd, dar acum şi-o amintea mai rar. După optsprezece luni se căsătorise

din nou. Un vicar necăsătorit, mai ales unul care devenise văduv în mod tragic, este inevitabil privit ca o țintă legitimă de pețitorii din parohie. Avea impresia că cea de a doua soție a sa îi fusese aleasă de alții, un aranjament pe care el îl aprobase fericit.

Astăzi avea o treabă de făcut, ceva ce-i făcea plăcere, deși încerca să se convingă că era o datorie: să-l facă pe părintele Sebastian să accepte ideea că Colegiul St Anselm trebuia închis și să găsească probe în plus care să facă acest lucru tot atît de grabnic pe cît era de inevitabil. Își spunea, și chiar credea, că Colegiul St Anselm – costisitor de întreținut, izolat, cu doar douăzeci de studenți selectați atent, ultraprivilegiați și elitiști – era un exemplu de tot ce era greșit în Biserica Angliei. Admitea, și se felicita pentru onestitate, că antipatia pentru acea instituție se extindea și asupra conducătorului ei – de ce trebuia să-și spună decan? – și că acea antipatie era profund personală, mergînd dincolo de orice diferend în probleme legate de biserică sau teologie. Admitea că, în parte, aceasta se datora unor resentimente de clasă. El considera că se luptase pentru hirotonisire și pentru a fi remarcat. De fapt, nu prea fusese nevoie de luptă. În anii de universitate drumul îi fusese netezit de burse destul de generoase, iar mama lui își răsfățase întotdeauna unicul fiu. Dar Morell era fiu și nepot de episcopi, iar un strămoș din secolul al optsprezecelea fusese unul dintre marii prinți episcopi ai Bisericii. Familia Morell se simțise întotdeauna bine în palate și arhidiaconul știa că adversarul său își va întinde tentaculele influenței personale și de familie ca să ajungă la sursele puterii de la Whitehall, din universități și din Biserică și nu va ceda nici cît negru sub unghie în lupta pentru păstrarea privilegilor.

Și mai fusese și soția aceea a lui groaznică, cu față de cal, numai Dumnezeu știa de ce se însurase cu ea. Lady Veronica locuise la colegiu cu ocazia primei vizite a arhidiaconului, cu mult înainte de a fi fost numit epitrop, și stătuse în stînga lui la masă. Prilejul nu fusese fericit pentru nici unul dintre ei. Ei bine, acum era moartă. Măcar avea să fie scutit de vocea aceea aristocratică jignitoare, semănînd cu un nechezat, și care era rezultatul a secole de aroganță și lipsă de sensibilitate. Ce știa ea sau bărbatul ei despre sărăcie și lipsuri umilitoare, cînd trebuiseră ei oare să

trăiască cu problemele de nerezolvat ale unei parohii decăzute, dintr-o zonă săracă? Morell nu lucrase ca preot de parohie decît doi ani, şi atunci într-un oraş provincial prosper. Şi de ce un om cu abilităţile lui intelectuale şi cu reputaţia lui se mulţumea să conducă un mic colegiu teologic izolat era un mister pentru arhidiacon şi, după cum îşi închipuia, nu numai pentru el.

Dar putea să existe, desigur, o explicaţie şi ea se afla în termenii regretabili ai testamentului domnişoarei Arbuthnot. Cum de o lăsaseră consilierii juridici să facă aşa ceva? Bineînţeles că ea nu putea să ştie că tablourile şi argintăria pe care le donase Colegiului St Anselm aveau să crească atît de mult în valoare timp de aproape un secol şi jumătate. În anii din urmă, Colegiul St Anselm fusese întreţinut de către Biserică. Era moralmente just ca atunci cînd colegiul se va desfiinţa, bunurile să treacă în mîinile Bisericii şi a acţiunilor caritabile ale Bisericii. Era de neconceput ca domnişoara Arbuthnot să fi intenţionat să-i transforme în milionari pe cei patru preoţi întîmplător rezidenţi în momentul desfiinţării colegiului, unul dintre ei în vîrstă de optzeci de ani, iar altul un om care abuzase de copii şi fusese întemniţat. O să aibă el grijă ca toate lucrurile de valoare să fie scoase din colegiu înainte de a fi oficial desfiinţat. Sebastian Morell nu putea să se opună fără să se expună acuzaţiei de egoism şi lăcomie. Campania lui ocolită de a păstra Colegiul St Anselm în funcţiune era, probabil, un şiretlic ca să-şi mascheze interesul pentru pradă.

Liniile războiului fuseseră oficial trasate şi el pornise cu încredere spre ceea ce era de aşteptat să fie o încăierare decisivă.

19

Părintele Sebastian ştia că urma să aibă o confruntare cu arhidiaconul înainte de sfîrşitul săptămînii, dar nu dorea ca ea să aibă loc în biserică. Era pregătit, chiar nerăbdător, să rămînă pe poziţii, dar nu în faţa altarului. Dar cînd arhidiaconul spuse că voia să vadă tabloul lui Rogier van der Weyden, părintele Sebastian, neavînd nici o scuză să nu-l însoţească şi socotind că ar fi fost nepoliticos să-i dea doar cheile, se consolă cu gîndul că vizita va fi probabil scurtă. Ce putea arhidiaconul să reproşeze în biserică, poate doar mirosul stăruitor de tămîie? Se hotărî să-şi ţină firea şi, dacă era posibil, să reducă conversaţia la banalităţi. Sigur că într-o biserică doi preoţi puteau să-şi vorbească fără duşmănie.

Porniră de-a lungul peristilului din nord şi merseră în tăcere pînă la uşa sacristiei. Nu se rosti nici un cuvînt pînă cînd părintele Sebastian nu răsuci comutatorul care lumina tabloul.

Părintele Sebastian nu găsise niciodată cuvintele potrivite ca să descrie efectul produs asupra lui de această bruscă dezvăluire a imaginii şi nu încercă să le găsească acum. Trecu o jumătate de minut pînă cînd arhidiaconul deschise gura. Vocea lui tună nefiresc de tare în aerul liniştit.

– N-ar trebui să se afle aici, bineînţeles. Nu v-aţi gîndit niciodată serios s-o mutaţi în altă parte?

– Unde s-o mutăm, domnule arhidiacon? A fost donat colegiului de domnişoara Arbuthnot tocmai ca să fie pus în biserică, deasupra altarului.

– Nu este un loc cîtuşi de puţin sigur pentru ceva atît de valoros. Cît face, după părerea dumitale? Cinci milioane? Opt milioane? Zece milioane?

– N-am idee. Dacă tot veni vorba de siguranţă, piesa de altar stă aici de peste o sută de ani. Unde exact propuneţi să fie mutată?

– Într-un loc mai sigur, undeva unde se pot bucura de ea şi alţi oameni. Soluţia cea mai bună – şi am discutat asta şi cu episcopul – ar fi să vindeţi tabloul unui muzeu unde ar fi expus publicului. Biserica sau oricare asociaţie caritabilă serioasă va şti să folosească banii cu rost. Acelaşi lucru se poate spune şi despre cele două potire mai valoroase pe care le aveţi. Este nepotrivit ca obiecte de o asemenea valoare să fie ţinute pentru satisfacţia personală a douăzeci de studenţi.

Părintele Sebastian se simţi tentat să citeze un vers din Scriptură: „De ce nu s-a vîndut mirul acesta cu trei sute de dinari şi să-i fi dat săracilor?" dar se abţinu prudent. Totuşi, nu-şi putu reţine nota de jignire din glas.

– Piesa de altar este proprietatea colegiului. Este sigur că nu va fi vîndută cît sînt eu decan şi nici nu va fi îndepărtată de aici. Argintăria va fi ţinută în seiful sanctuarului şi va fi folosită pentru scopul care i-a fost destinat.

– Chiar dacă prezenţa ei înseamnă că biserica trebuie să fie ţinută încuiată şi nu este disponibilă studenţilor?

– Cum să nu fie disponibilă? Nu trebuie decît să ceară cheile.

– Nevoia de a te ruga este uneori mai spontană decît grija de a cere cheile.

– De asta şi avem paraclisul.

Arhidiaconul dădu să plece şi părintele Sebastian se duse să stingă lumina.

– În orice caz, după ce se va închide colegiul, tabloul va trebui mutat de aici, zise arhidiaconul. Nu ştiu care sînt intenţiile diecezei în legătură cu locul acesta – vreau să spun cu biserica însăşi. Este prea izolată ca să mai slujească din nou ca biserică de parohie, chiar dacă ar fi preluată de o echipă de preoţi. De unde să-i iei pe credincioşi? Nu este de aşteptat ca acela care va cumpăra casa să dorească şi o capelă particulară, dar nu se ştie niciodată. Este greu să-ţi închipui pe cineva interesat s-o cumpere. Este izolată, greu de administrat, nu ajungi uşor aici şi nici nu ai acces direct la plajă. Nu se prea potriveşte pentru un hotel

sau pentru o casă de convalescenţi. Şi, cu eroziunea coastei, nu poţi fi sigur că va mai sta în picioare peste douăzeci de ani.

Părintele Sebastian aşteptă să se asigure că poate vorbi calm:

– Vorbiţi, domnule arhidiacon, de parcă hotărîrea de închidere a Colegiului St Anselm a fost deja luată. Îmi închipui că, în calitatea mea de decan, ar fi trebuit să fiu consultat. Nimeni n-a vorbit cu mine şi nici nu mi-a scris.

– Sigur că vei fi consultat. Va fi îndeplinit întregul proces plicticos. Dar sfîrşitul este inevitabil, ştii asta perfect. Biserica Angliei centralizează şi raţionalizează învăţămîntul său teologic. De mult trebuia să se facă reforma. Colegiul St Anselm este prea mic, prea izolat, prea costisitor şi prea elitist.

– Elitist, domnule arhidiacon?

– Folosesc acest cuvînt dinadins. Cînd aţi acceptat ultima oară un student din sistemul şcolar de stat?

– Stephen Morby a venit prin sistemul de stat. Se pare că este studentul nostru cel mai inteligent.

– Primul, presupun. Şi, fără îndoială, pe calea Oxfordului şi cu rezultatele bune la învăţătură care se cer. Şi cînd veţi accepta o studentă? Cînd veţi avea o femeie preot în personalul dumneavoastră?

– Nici o femeie nu s-a oferit.

– Exact! Fiindcă femeile ştiu cînd nu sînt dorite.

– Cred că istoria recentă nu vă va da dreptate. Noi nu avem prejudecăţi. Biserica sau mai degrabă Sinodul a luat hotărîrile necesare. Dar acest loc este prea mic ca să facă faţă şi unor studente în teologie. Pînă şi colegiile teologice mai mari găsesc acest lucru dificil. Studenţii sînt aceia care suferă. Eu nu voi prezida niciodată o instituţie bisericească în care unii membri refuză să primească sfinţirea din mîna altora.

– Şi elitismul nu este singura voastră problemă. Dacă Biserica nu se adaptează la necesităţile secolului al douăzeci şi unulea, va muri. Viaţa pe care o duc tinerii de aici este ridicol de privilegiată, total diferită de viaţa bărbaţilor şi a femeilor pe care urmează să-i slujească. Studiul limbilor greacă şi ebraică îşi are locul său, nu neg asta, dar trebuie să ne gîndim şi la ceea ce pot

oferi noile discipline. Ce învaţă ei despre sociologie, relaţii rasiale, cooperarea între religii?

Părintele Sebastian reuşi să-şi stăpînească vocea.

– Instrucţia oferită aici este printre cele mai bune din ţară. Rapoartele inspecţiilor dovedesc acest lucru. Şi este ridicol să se pretindă că cei de aici nu sînt în legătură cu viaţa reală şi nu sînt instruiţi ca să fie de folos acelei vieţi. De la Colegiul St Anselm au plecat preoţi care au trudit în zonele cele mai defavorizate şi mai dificile din ţară şi de peste ocean. Ce aveţi de spus despre părintele Donovan care a murit de febră tifoidă în Orientul Îndepărtat, fiindcă nu a vrut să-şi părăsească turma sau de părintele Bruce care a fost martirizat în Africa? Şi mai sînt şi alţii. La Colegiul St Anselm s-au format doi dintre cei mai distinşi episcopi ai secolului.

– Au fost episcopi la vremea lor, nu a noastră. Vorbiţi despre trecut. Pe mine mă preocupă nevoile prezentului, mai ales nevoile tineretului. N-o să aducem lumea la credinţă cu practici depăşite, cu o liturghie arhaică şi cu o Biserică percepută ca pretenţioasă, plicticoasă, pentru clasa mijlocie, chiar rasistă. Colegiul St Anselm a devenit nepotrivit cu noua epocă.

– Ce doriţi, de fapt? întrebă părintele Sebastian. O Biserică fără mistere, despuiată de acea învăţătură, toleranţă şi demnitate care au constituit virtuţiile anglicanismului? O Biserică lipsită de umilinţă în faţa misterului inefabil şi a iubirii pentru Dumnezeul cel Atotputernic? Slujbe cu imnuri banale, o liturghie devalorizată şi împărtăşania îndeplinită ca pe un ospăţ al enoriaşilor? O Biserică pentru Britania Indiferentă? Nu aşa îndeplinesc eu slujbele la St Anselm. Regret, dar recunosc că există diferenţe legitime în viziunea noastră asupra preoţiei. Şi nu vorbesc părtinitor.

– Ah, dar eşti părtinitor, replică arhidiaconul. Dă-mi voie să fiu sincer, Morell.

– Aţi fost sincer. Şi credeţi că acesta este locul potrivit?

– Colegiul St Anselm va fi închis. A servit bine în trecut, fără îndoială, dar este depăşit în prezent, învăţătura pe care o oferă este bună, dar este oare mai bună decît era cea de la

Chichester, Salisbury sau Lincoln? Ei au trebuit să accepte să li se închidă porțile.

– Nu va fi închis. Cît trăiesc eu nu va fi închis. Nu sînt lipsit de relații.

– Ah, asta știm! Chiar de asta mă plîng eu – de puterea relațiilor, de faptul că cunoașteți persoanele potrivite, că vă mișcați în cercurile potrivite, că șoptiți ceva la urechea potrivită. Această viziune a Angliei este tot atît de depășită ca și colegiul. Lumea lui Lady Veronica este moartă!

Auzindu-l, mînia cu greu stăpînită a părintelui Sebastian se dezlănțui. Abia mai putea vorbi, dar cuvintele, distorsionate de ură, izbucniră în sfîrșit rostite de o voce greu de recunoscut.

– Cum îndrăzniți? Cum îndrăzniți măcar să pomeniți numele soției mele?

Se holbau unul la celălalt ca niște luptători. Arhidiaconul fu acela care își recăpătă primul vocea.

– Îmi pare rău. Am fost nestăpînit și nemilos. Cuvinte nepotrivite într-un loc nepotrivit! Plecăm?

Făcu un gest ca și cum ar fi vrut să întindă mîna, apoi se răzgîndi. Merseră în tăcere de-a lungul peretelui din nord spre ușa sacristiei. Părintele Sebastian se opri brusc și spuse:

– Aici mai este cineva. Nu sîntem singuri.

Rămaseră pe loc cîteva clipe și ascultară, apoi arhidiaconul spuse:

– Nu aud nimic. Nu sîntem decît noi în biserică, este limpede. Cînd am intrat, ușa era încuiată și alarma în funcțiune. Nu-i nimeni aici.

– Sigur că nu. Cum putea să fie? Mi s-a părut doar.

Părintele Sebastian puse alarma, încuie ușa exterioară către sacristie în urma lui și intrară împreună în peristilul din nord. Scuzele fuseseră exprimate, dar părintele Sebastian știa că vorbele rostite nu vor fi uitate. Era nemulțumit de el însuși fiindcă-și pierduse stăpînirea de sine. Atît el, cît și arhidiaconul greșiseră, dar el era gazda și era mai responsabil. Și arhidiaconul nu făcuse decît să articuleze ceea ce alții gîndeau și spuneau. Simți cum coboară asupra lui o adîncă depresie și, odată cu ea, o emoție mai puțin familiară și mai acută decît aprehensiunea. Era teama.

20

Ceaiul de sîmbătă după-amiaza de la St Anselm nu era ceva protocolar, se servea celor care-şi anunţau prezenţa dinainte în salonul studenţilor, în partea din spate a casei. Erau, de obicei, puţini, mai ales dacă avea loc un meci de fotbal care merita atenţia.

La ora trei, Emma, Raphael Arbuthnot, Henry Bloxham şi Stephen Morby leneveau în salonul doamnei Pilbeam care se afla între bucătăria principală şi pasajul ce ducea la peristilul sudic. Din acelaşi pasaj porneau nişte trepte abrupte ce duceau spre pivniţă. Bucătăria, cu aragazul cu patru cuptoare, tăbliile de oţel strălucitor şi echipamentul modern, era interzisă studenţilor. Aici, în micul ei salon de alături, cu soba lui cu gaz şi cu masa pătrată de lemn, doamna Pilbeam obişnuia adesea să facă biscuiţi şi prăjituri şi să prepare ceaiul. Încăperea avea un aer plăcut, gospodăresc, chiar puţin sărăcăcios în contrast cu curăţenia chirurgicală a bucătăriei. Căminul originar, cu hota lui de fier decorată, era încă la locul lui şi, deşi pepitele strălucitoare erau acum sintetice, iar combustibilul era gazul, conferea o atracţie plăcută încăperii.

Salonul acesta era, în mare măsură, domeniul doamnei Pilbeam. Pe consolă se aflau cîteva dintre comorile ei personale, majoritatea aduse de foştii studenţi din vacanţă; un ceainic ornamentat, o colecţie de căni şi urcioare, cîini de porţelan care-i plăceau şi chiar şi o păpuşă mică îmbrăcată ţipător ale cărei picioare subţiri atîrnau peste marginea consolei.

Doamna Pilbeam avea trei fii care acum erau împrăştiaţi pe la casele lor şi Emma îşi dădu seama că ea se bucura de acele întruniri săptămînale cu cei tineri la fel de mult cît gustau studenţii eliberarea de austeritatea masculină a rutinei lor zilnice. Ca şi ei, Emmei îi făcea bine afecţiunea maternă, dar nesentimentală a doamnei Pilbeam. Se întreba dacă părintele Sebastian aproba

total participarea ei la aceste adunări neoficiale. Nu se îndoia că el știa; puține lucruri care se întîmplau la colegiu scăpau atenției părintelui Sebastian.

În această după-amiază doar trei studenți erau prezenți. Peter Buckhurst, încă în convalescență după febra lui glandulară, se odihnea în camera lui.

Emma stătea cuibărită între pernițele unui fotoliu de răchită la dreapta căminului, în timp ce Raphael își întinsese picioarele lungi din fotoliul opus. Henry desfășurase pe un capăt al mesei cîteva pagini din ediție de sîmbătă a ziarului *The Times*, iar la celălalt capăt Stephen primea o lecție de artă culinară de la doamna Pilbeam. Mama lui dintr-o țară nordică, în casa terasată în care fusese crescut, socotea că băieții nu trebuie să ajute în gospodărie; așa gîndise și mama ei și mama acesteia, înaintea ei. Dar Stephen, pe cînd se afla la Oxford, se logodise cu o tînără strălucită, de profesie genetician, cu vederi mai egalitariste, mai puțin tradiționale. În această după-amiază, sub încurajările doamnei Pilbeam și, din cînd în cînd, sub înțepăturile celorlalți studenți, învăța să facă aluat de plăcintă și tocmai frămînta cu făină un amestec de untură și unt.

– Nu așa, domnule Stephen, îl mustră doamna Pilbeam. Folosește-ți degetele ușor, ridică-ți mîinile și lasă amestecul să curgă în castron. Cum faci dumneata poate să înghită o mulțime de aer.

– Dar mă simt ca un cretin.

– Chiar arăți ca un cretin! spuse Henry. Dacă Alison a ta te-ar vedea acum s-ar cam îndoi că poți să zămislești cei doi copii străluciți pe care sigur ai de gînd să-i faci.

– Nu, nici vorbă, răspunse Stephen, zîmbind fericit și nostalgic.

– Coca asta are o culoare ciudată. De ce nu te duci la supermarket? Acolo se vinde un aluat minunat.

– Nimic nu-i ca aluatul de casă, domnule Henry. Nu-l descurajați. Acum începe să arate cum trebuie. E timpul să turnați apa rece. Nu, nu luați cana. Se pune cîte o lingură o dată.

– Aveam o rețetă foarte bună de mîncare de pui cînd locuiam la Oxford, spuse Stephen. Cumperi niște bucăți de pui de la supermarket, pe urmă adaugi o cutie de supă de ciuperci. Sau

poţi folosi supă de roşii, de fapt, orice fel de supă. Întotdeauna iese bine. E gata coca, doamna Pilbeam?

Doamna Pilbeam se uită în castron unde coca luase forma unei mase lucioase.

– O să facem mîncarea de pui săptămîna viitoare. Acum arată destul de bine. Înveliţi-o în staniol şi puneţi-o la frigider să se odihnească.

– Da' de ce trebuie să se odihnească? Eu sînt ăla care a obosit! Întotdeauna are culoarea asta? Parcă-i murdară.

– Detectivul unde-i? întrebă Raphael, ridicîndu-se.

Henry fu cel care răspunse, cu ochii încă pe ziar:

– Nu vine înainte de cină, aşa se pare. L-am văzut plecînd cu maşina imediat după micul dejun. Trebuie să spun că m-am simţit uşurat. Nu-i o prezenţă chiar plăcută pe aici.

– Ce speră să mai descopere? zise Stephen. Nu poate să redeschidă ancheta. Sau poate? Poţi să obţii o a doua anchetă cînd cadavrul a fost incinerat?

Henry se uită în sus şi spuse:

– Îmi imaginez că ar fi destul de greu. Întreabă-l pe Dalgliesh, el este expertul. Şi, spunînd asta, se întoarse la *The Times*.

Stephen se duse la chiuvetă să se spele pe mîini de făină, apoi spuse:

– Mă cam mustră conştiinţa în legătură cu Ronald. Nu prea ne-am bătut capul cu el, nu-i aşa?

– Să ne batem capul? Aşa trebuia? Colegiul St Anselm nu e o şcoală pregătitoare. Raphael îşi piţigăii vocea şi spuse pe un ton pedant: „Acesta-i tînărul Treeves, Arbuthnot, o să-l ai coleg de dormitor. Nu-l slăbi din ochi. Arată-i cum merg lucrurile aici". Poate că Ronald credea că e încă la şcoală – avea obiceiul ăla urît de a eticheta totul. Găici cu numele lui la toate hainele, etichete lipicioase pe toate cele. Ce-şi închipuia că o să facem? O să-i furăm lucrurile?

– Orice moarte subită produce emoţii previzibile: şoc, durere, furie, sentimentul de vină, spuse Henry. Am trecut de şoc, n-am simţit multă durere şi n-avem motive să fim furioşi. Rămîne sentimentul de vină. Următoarele noastre spovedanii o

să sune plicticos de uniform. Părintele Beeding o să se sature să tot audă numele lui Ronald Treeves.

– Preoţii de la St Anselm nu vă asculta spovedaniile? se miră Emma.

– Ferească sfîntul, rîse Henry. Putem fi incestuoşi, dar nici chiar aşa! De două ori pe trimestru vine un preot de la Framlingham. Terminase cu ziarul şi acum îl împături cu grijă.

– Că tot a venit vorba despre Ronald, v-am spus că l-am văzut vineri seara înainte să moară?

– Nu, nu ne-ai spus, răspunse Raphael. Unde l-ai văzut?

– L-am văzut cînd pleca de la ocolul porcilor.

– Ce căuta el acolo?

– De unde să ştiu eu? Poate că scărpina porcii pe spate. Mi s-a părut abătut, la un moment dat parcă plîngea. El nu cred că m-a văzut. A trecut pe lîngă mine ca un orb şi a luat-o spre promontoriu.

– Ai pomenit ceva despre asta poliţiei?

– Nu, n-am spus nimic nimănui. Tot ce m-a întrebat poliţia – cu o lipsă de tact revoltătoare – a fost dacă eu credeam că Ronald avea vreun motiv să se sinucidă. Faptul că a plecat de la ocolul porcilor cu o seară înainte, chiar cu un aer abătut, nu însemna că avea de gînd să-şi vîre capul sub o tonă de nisip. Şi nici nu puteam fi sigur de ceea ce văzusem. Aproape că s-a lovit de mine, dar era întuneric. Poate că n-a fost decît o închipuire. Se pare că Eric n-a spus nimic, altfel s-ar fi pomenit de asta la anchetă. Oricum, Ronald s-a văzut mai tîrziu, în aceeaşi seară, cu domnul Gregory care a spus că s-a comportat normal în timpul lecţiei de greacă.

– Totuşi, a fost ciudat, nu-i aşa? afirmă Stephen.

– Mai ciudat cînd te gîndeşti în urmă decît părea la momentul acela. Nu pot să-mi scot asta din minte. Ronald parcă bîntuie pe aici, nu? Uneori pare mai prezent fizic, mai real decît era cînd se afla în viaţă.

Se aşternu tăcerea. Emma nu spusese nimic. Se uita la Henry şi ar fi vrut, ca de atîtea ori pînă atunci, să poată ghici ce fel de om era. Îşi amintea de conversaţia cu Raphael curînd după ce Henry venise la colegiu.

– Henry mă uimeşte. Pe tine nu?

– Voi toţi mă uimiţi, răspunse ea.

– Asta-i bine. Nu vrem să fim transparenţi. De fapt, şi tu ne uimeşti. Dar Henry – ce caută el aici?

– Ce cauţi şi tu, aş zice.

– Dacă aş cîştiga jumătate de milion bani peşin cu perspectiva unei bonificaţii de încă un milion pentru bună purtare la Crăciun, mă îndoiesc că le-aş da cu piciorul în schimbul a şaptesprezece mii pe an, asta dacă ai noroc şi dacă mai găseşti o parohie decentă în viitor. Au fost vîndute unor familii de şmecheri cu gust pentru arhitectura victoriană. Tot ce putem noi să obţinem o să fie o casă modestă cu loc de parcare pentru o maşină Fiesta la mîna a doua. Îţi aminteşti acel pasaj neplăcut din Sfîntul Luca despre tînărul bogat îndepărtîndu-se trist fiindcă avea mari averi? Eu mă văd pe mine în locul lui. Din fericire, eu sînt sărac şi bastard. Crezi că Dumnezeu a aranjat în aşa fel lucrurile ca să nu fim ispitiţi cu tentaţii la care El ştie foarte bine că nu ne-a dat tăria să rezistăm?

– Istoria secolului al douăzecilea nu prea sprijină această teorie, răspunsese Emma.

– Poate c-am să supun această idee atenţiei părintelui Sebastian, să-i sugerez s-o dezvolt într-o predică. Dar dacă mă gîndesc serios, mai bine nu.

Vocea lui Raphael o trezi la realitate:

– Ronald îţi cam ţinea cursul pe loc, nu-i aşa? Se pregătea cu grijă ca să găsească întrebări inteligente pe care să ţi le pună şi toate paginile alea mîzgălite cu disperare. Probabil că-şi nota pasaje utile pentru predici viitoare. Nimic nu e mai grozav decît o intercalare de versuri ca să ridici mediocrul la memorabil, mai ales dacă congregaţia nu-şi dă seama că e vorba de un citat.

– M-am întrebat uneori de ce venea, zise Emma. Seminariile sînt opţionale, nu-i aşa?

Raphael izbucni într-un hohot de rîs, pe jumătate ironic, pe jumătate vesel; pe Emma o irită.

– Da, draga mea, aşa-i. Numai că într-un loc ca ăsta „opţional" nu înseamnă exact ce înseamnă în altă parte. Să spunem că un anume comportament este mai acceptabil decît altele.

– Oh, Doamne! Şi eu care credeam că veniţi la curs fiindcă vă place poezia.

– Ne place poezia! zise Stephen. Problema este că sîntem doar douăzeci. Asta înseamnă că sîntem tot timpul sub observaţie. Preoţii n-au ce să facă, totul depinde de număr. De aceea Biserica socoteşte că şaizeci este numărul potrivit pentru un colegiu teologic – şi Biserica are dreptate. Arhidiaconul are dreptate cînd spune că colegiul este prea mic.

Raphael spuse iritat:

– Ah, arhidiaconul! Trebuie neapărat să vorbim despre el?

– Bine, n-o să vorbim. Totuşi omul ăsta e o combinaţie ciudată, nu? De fapt, Biserica Angliei constă din patru confesiuni diferite, nu dintr-una singură, dar care dintre ele i se potriveşte lui? Nu e un iubitor de succese. Propovăduieşte Sfînta Scriptură, dar acceptă femeile-preot. Tot timpul spune că trebuie să ne reformăm ca să putem sluji noului secol, dar nu prea este reprezentativ pentru teologia liberală şi nu acceptă compromisuri în privinţa divorţului şi a avortului.

– Este un victorian întîrziat, interveni Henry. Cînd se află aici mă simt ca într-un roman de Trollope, numai că rolurile au fost inversate. Părintele Sebastian ar trebui să fie arhidiaconul Grantly, iar Crampton să joace rolul lui Slope.

– Nu, nu Slope, îl contrazise Stephen. Slope era un ipocrit. Măcar arhidiaconul este sincer.

– Oh, nu mai poate de sincer ce e! făcu Raphael. Hitler a fost şi el sincer. Gingis Han a fost sincer. Fiecare tiran este sincer!

– În parohia lui nu e tiran, spuse calm Stephen. De fapt cred că e un bun preot de parohie. Nu uitaţi că am petrecut o săptămînă acolo pentru secundariat de Paştele trecut. Enoriaşilor le place de el. Le plac chiar şi predicile lui. Cum spunea unul dintre epitropii bisericii: „Ştie ce crede şi ne spune asta deschis. Şi nu există în parohia aceea un om necăjit sau nevoiaş care să nu-i fie recunoscător“. Noi îi vedem doar defectele; cînd se află aici este alt om.

– A urmărit un alt preot şi l-a băgat în închisoare, spuse Raphael. Numeşti asta milă creştină? Pe părintele Sebastian îl urăşte: asta-i iubire frăţească? Şi urăşte locul acesta şi tot ce reprezintă el. Încearcă să închidă porţile Colegiului St Anselm.

– Dar părintele Sebastian se străduieşte să-l ţină deschis, zise Henry. Eu ştiu în terenul cui se află mingea.

– Eu nu sînt chiar atît de sigur. Moartea lui Ronald n-a fost de ajutor.

– Biserica nu poate să închidă un colegiu teologic fiindcă unul dintre studenţi a murit. În orice caz, trebuie să plece duminică după micul dejun. Se pare că trebuie să se întoarcă în parohia lui. Îl mai suportăm doar la două mese. Ar fi bine să te porţi frumos, Raphael.

– Părintele Sebastian m-a avertizat făcîndu-mi semn cu degetul. O să încerc să mă stăpînesc cît pot.

– Şi, dacă nu reuşeşti, o să-i ceri iertare arhidiaconului înainte de plecarea lui dimineaţă?

– Ah, nu, răspunse Raphael. Am impresia că nimeni nu va trebui să-şi ceară iertare arhidiaconului dimineaţă.

Zece minute mai tîrziu studenţii plecară să-şi ia ceaiul în salonul lor.

– Arăţi obosită, domnişoară, spuse doamna Pilbeam. Rămîi să iei o gură de ceai cu mine, dacă vrei. Dacă stai comod acolo, de-acum o să fie mai puţină agitaţie.

– Mi-ar plăcea, doamnă Pilbeam. Mulţumesc.

Doamna Pilbeam trase o măsuţă lîngă ea şi puse deasupra o cană mare de ceai şi un biscuit uns cu unt şi gem. Ce plăcut era, îşi spunea Emma, să stai în linişte cu o altă femeie, să asculţi scîrţîitul fotoliului de răchită cînd se aşază doamna Pilbeam, să adulmeci biscuiţii calzi cu miros de unt şi să priveşti flăcările albastre ale focului.

Ar fi vrut să nu fi vorbit despre Ronald Treeves. Nu-şi dăduse seama cît de mult umbrea colegiul acea moarte încă misterioasă. Şi nu numai acea moarte. Doamna Munroe se stinsese firesc, în pace, poate că se şi bucurase că viaţa i se sfîrşise, dar era încă o povară, încă o pierdere pentru o mică comunitate în care ravagiile morţii nu puteau trece neobservate. Henry avea dreptate: ne simţim tot timpul vinovaţi. Îi părea rău că nu se străduise mai mult cu Ronald, că nu fusese mai bună şi mai răbdătoare cu el. Imaginea lui, aproape poticnindu-se lîngă căsuţa lui Surtees, îi stăruia în minte şi nu putea s-o alunge.

Şi acum mai era şi arhidiaconul. Antipatia lui Raphael pentru el devenise o obsesie. Şi era mai mult decît antipatie. În vocea lui simţise ură; aceasta nu era un sentiment pe care se aşteptase să-l întîlnească la St Anselm. Îşi dădea seama cît de mult ajunsese să conteze pe aceşte vizite la colegiu. Îi venea în minte cuvinte familiare din Cartea de Rugăciuni. Acea pace pe care lumea nu o poate oferi. Dar pacea fusese zdruncinată de imaginea unui băiat care deschidea gura să respire puţin aer dar nu găsea decît nisipul ucigaş. Şi Colegiul St Anselm făcea şi el parte din acea lume. Tinerii or fi fiind ei studenţi la Teologie, iar profesorii lor preoţi, dar erau tot oameni. Colegiul putea să se afle într-o izolare simbolic dispreţuitoare între mare şi zona nepopulată a promontoriului, dar viaţa dintre pereţii lui era intensă, strict controlată, claustrofobică. Ce emoţii nu puteau înflori în această atmosferă de seră?

Şi ce se putea spune de Raphael, un băiat crescut fără mamă în această lume retrasă, evadînd doar în lumea la fel de masculină şi de controlată a şcolii preparatoare şi a celei publice? Avea, într-adevăr, o vocaţie sau doar plătea o datorie veche în singurul fel pe care-l ştia? Pentru prima oară se trezi că-i critica pe preoţi în sinea ei. Sigur că se gîndiseră că Raphael ar fi trebuit să fie educat la un alt colegiu. Se gîndea că părintele Sebastian şi părintele Martin aveau o înţelepciune şi o bunătate greu de înţeles de cei care, ca şi ea, găseau în religie organizată un cadru de străduinţă morală mai mult decît ultimul liman al înţelegerii adevărului. Dar revenea mereu la acelaşi gînd neliniştitor: preoţii erau şi ei oameni.

Se stîrnise vîntul. Îl auzea acum ca pe un geamăt întrerupt, abia deosebit de geamătul mai puternic al mării.

– Ne aşteaptă un vînt şi mai tare, dar nu cred că o să se dezlănţuie de tot pînă dimineaţă, spuse doamna Pilbeam. Totuşi, noaptea e să fie destul de agitată, aşa se pare.

Îşi băură ceaiul în tăcere, apoi doamna Pilbeam spuse:

– Sînt băieţi buni, ştiţi, toţi sînt băieţi buni.

– Da, răspunse Emma. Ştiu că sînt. Şi i se păru că ea era aceea care oferea alinare.

21

După-amiaza, părintele Sebastian nu era mare amator de ceai. Nu mînca prăjituri niciodată și era de părere că biscuiții și sandviciurile nu făceau decît să-i strice pofta de mîncare la cină. Socotea nimerit să-și facă apariția la ora patru cînd erau oaspeți, dar, de obicei, nu stătea decît ca să-și bea cele două cești de ceai Earl Grey cu lămîie și să-i întîmpine pe nou-veniți. În această sîmbătă lăsase saluturile pe seama părintelui Martin, dar la patru și zece minute consideră politicos să-și facă apariția. Dar abia ajunsese la jumătatea scării, cînd fu întîmpinat de arhidiacon care dădu buzna peste el.

– Morell, trebuie să vorbesc ceva cu dumneata. În biroul dumitale, te rog.

Asta ce mai era? își zise părintele Sebastian plictisit în timp ce urca scara în spatele arhidiaconului. Crampton suia treptele cîte două o dată și, ajuns în fața biroului, păru gata să se năpustească prin ușă fără nici o ceremonie. Părintele Sebastian, intrînd mai liniștit, îl invită să se așeze pe unul dintre scaunele din fața căminului, dar nu fu luat în seamă și cei doi bărbați rămaseră în picioare față în față atît de aproape, încît părintele Sebastian simțea izul acru al respirației celuilalt. Fu silit să privească cei doi ochi învăpăiați și observa brusc și cu neplăcere fiecare detaliu al feței lui Crampton: cele două fire de păr din nara stîngă, petele roșii de furie sus, pe pomeți, și o firimitură, probabil, de biscuit cu unt agățată de colțul gurii. Stătea și-l privea, în timp ce arhidiaconul încerca să-și revină.

Cînd Crampten vorbi, era mai calm, dar amenințarea din glasul lui era de neconfundat.

– Ce caută ofițerul ăla de poliție aici? Cine l-a poftit?

– Comandantul Dalgliesh. Credeam că am explicat...

– Nu Dalgliesh. Yarwood. Roger Yarwood.

Părintele Sebastian spuse calm:

– La fel ca dumneata, domnul Yarwood este oaspetele nostru. Este detectiv inspector la Poliţia din Suffolk şi are o săptămînă de concediu.

– A fost ideea dumitale să-l ai ca oaspete aici?

– Ne vizitează ocazional şi este bine-venit. Acum este în concediu de boală. Ne-a scris să ne întrebe dacă poate veni pentru o săptămînă. Este un om care ne place şi ne bucurăm să-l avem printre noi.

– Yarwood a fost inspectorul de poliţie care a condus ancheta după moartea soţiei mele. Vrei să-mi spui că nu ştiai?

– Cum era să ştiu, domnule arhidiacon? Nimeni de aici nu ştia. Yarwood n-a pomenit ceva despre asta. El vine aici ca să mai uite de muncă. Îmi dau seama că este neplăcut pentru dumneata să-l găseşti aici şi-mi pare rău că s-a întîmplat aşa. Evident că prezenţa lui trezeşte amintiri foarte triste. Dar este o extraordinară coincidenţă, nimic mai mult. Asemenea lucruri se întîmplă în fiecare zi. Inspectorul Yarwood s-a transferat la Suffolk de la Poliţia Metropolitană acum cinci ani, cred. Asta a fost la scurt timp după moartea soţiei dumitale.

Părintele Sebastian evită să folosească cuvîntul „sinucidere“, dar ştia că plutea nerostit între ei. Moartea tragică a primei soţii a arhidiaconului era bine cunoscută în cercurile clericale, după cum era firesc.

– Trebuie să plece, bineînţeles, zise arhidiaconul. Nu sînt pregătit să stau alături de el la cină.

Părintele Sebastian se simţi sfîşiat între o milă sinceră, deşi nu atît de puternică încît să-l chinuie, şi un sentiment mai personal.

– Nu sînt pregătit să-i spun să plece, zise el. După cum am mai spus, este oaspete aici. Oricare ar fi amintirile pe care vi le trezeşte, cu siguranţă este posibil ca doi oameni adulţi să stea la aceeaşi masă fără să provoace scandal.

– Scandal?

– Cuvîntul mi se pare potrivit. De ce sînteţi atît de furios, domnule arhidiacon? Yarwood nu-şi făcea decît datoria. Nu era nimic personal între voi doi.

– A făcut din acest lucru ceva personal din clipa cînd a apărut la vicariat. Omul ăsta m-a acuzat, mai mult sau mai puţin, de crimă. Venea zi după zi, chiar şi atunci cînd eram cît se poate de abătut şi vulnerabil, bătîndu-mă la cap cu întrebări, scormonind fiecare detaliu al căsniciei mele, chestiuni personale care nu aveau nici o legătură cu el, absolut nici o legătură! După anchetă şi verdict m-am plîns la Poliţia Metropolitană. M-aş fi dus şi la Autoritatea de Sesizări a Poliţiei, dar ştiam că n-o să ia cererea mea în serios şi, între timp, mă străduiam să uit totul. Dar Poliţia Metropolitană a început o anchetă şi a admis că Yarwood fusese, probabil, exagerat de zelos.

– Exagerat de zelos? Părintele Sebastian invocă obişnuitul motiv: Presupun că a vrut să-şi facă datoria.

– Datoria? Asta n-avea nici o legătură cu datoria! Credea că face din asta un caz şi-şi măreşte reputaţia. Ar fi fost o adevărată lovitură pentru el, nu-i aşa? Un preot local acuzat de uciderea soţiei lui. Ştii cît rău poate face o asemenea afirmaţie în dioceză, în parohie? M-a chinuit şi i-a făcut plăcere să mă chinuie.

Părintelui Sebastian îi era greu să împace această acuzaţie cu acel Yarwood pe care-l cunoştea el. Era conştient că-l încearcă sentimente contradictorii: simpatie pentru arhidiacon, indecizie dacă să vorbească sau nu cu Yarwood, grija de a nu supăra fără rost un om despre care credea că era încă fragil, atît fizic, cît şi psihic, şi nevoia de a traversa acel weekend fără să-l întărîte şi mai mult pe Crampton. Toate aceste nelinişti se adunau, absurd şi ridicol, în jurul întrebării dominante legate la plasarea la masă a oaspeţilor. Nu putea să-i pună pe cei doi ofiţeri de poliţie alături; vor încerca să evite să se angajeze într-o discuţie profesională şi nici el nu dorea aceasta la masa lui. (Părintele Sebastian nu se gîndea niciodată la refectoriu altfel decît la „sufrageria lui“ sau „masa lui“.) Era evident că nici Raphael, nici părintele John nu puteau fi plasaţi nici lîngă Arhidiacon, nici în faţa lui. Clive Stannard era un oaspete plicticos chiar şi în cele mai bune momente; nu putea să i-l impună nici lui Crampton, nici lui Dalgliesh. Şi-ar fi dorit ca soţia lui să fie vie şi să se afle acolo. Nimic din toate astea nu s-ar fi întîmplat dacă Veronica ar fi fost în viaţă. Simţi un impuls de ranchiună că ea îl părăsise atît de inadmisibil.

Atunci se auzi o bătaie în uşă. Bucuros de orice întrerupere părintele Sebastian spuse:

– Poftiţi! şi Raphael intră.

– O să te ocupi de treaba asta, nu-i aşa, Morell? îi spuse arhidiaconul părintelui Sebastian, apoi ieşi.

Părintele Sebastian, deşi bucuros de întrerupere, nu era în dispoziţia de a fi primitor şi întrebă tăios:

– Ce este, Raphael?

– În legătură cu inspectorul Yarwood, părinte. Ar prefera să nu vină la cină cu toată lumea. Ar vrea să ştie dacă e posibil să i se aducă ceva în camera lui.

– E bolnav?

– Nu cred că e într-o stare foarte bună, dar n-a spus că se simte rău. L-a văzut pe arhidiacon la ceai şi îmi închipui că nu vrea să-l întîlnească din nou, dacă se poate. Nu s-a oprit jos să mănînce, aşa că m-am dus la el în cameră să văd dacă e bine.

– Şi ţi-a spus ce-l supără?

– Da, părinte, mi-a spus.

– N-avea dreptul să-ţi facă confidenţe ţie sau oricui altcuiva de aici. Era ceva neprofesionist şi nepotrivit şi trebuia să-l opreşti.

– N-a spus mare lucru, părinte, dar ce a spus a fost interesant.

– Tot ce a spus trebuia să rămînă nerostit. Ar fi bine să te duci le doamna Pilbeam s-o rogi să-i pregătească ceva pentru cină. Supă şi salată, cam aşa ceva.

– Cred că asta-i tot ce-şi doreşte, părinte. A spus că ar vrea să fie lăsat în pace.

Părintele Sebastian se întrebă dacă era bine să vorbească cu Yarwood, dar se decise să se abţină. Poate că ceea ce-şi dorea omul, să fie lăsat în pace, era cel mai bun lucru. Arhidiaconul trebuia să plece mîine dimineaţa după un mic dejun luat devreme fiindcă voia să fie înapoi la parohia lui să ţină predica Cuminecăturii de duminică de la ora zece şi jumătate. Insinuase că o persoană importantă avea să se afle printre credincioşi. Cu puţin noroc, cei doi bărbaţi nu se vor mai întîlni.

Cu paşi obosiţi decanul coborî scara spre salonul studenţilor şi cele două ceşti de ceai Earl Grey.

22

Refectoriul avea faţada spre sud şi era aproape o copie, în privinţa stilului şi proporţiilor, a bibliotecii, cu acelaşi acoperiş în formă de butoi şi un număr egal de ferestre înalte înguste, deşi acestea nu aveau vitralii figurative, fiind făcute din ochiuri de geam de un verde palid, delicat, cu un desen de struguri şi frunze de viţă-de-vie. Pereţii dintre ele erau înviorați de trei mari picturi prerafaelite, toate dăruite de fondatoare. Un tablou de Dante Gabriel Rosetti înfăţişa o fată cu păr roşu învăpăiat, aşezată în faţa unei ferestre şi citind o carte care, cu puţină imaginaţie, putea fi interpretată drept pioasă. În al doilea, de Edward Burne-Jones, trei fete cu păr negru dansau într-un vîrtej de mătase brună-aurie sub un portocal – o operă clar laică – în timp ce al treilea, care era cel mai mare, de William Holman Hunt, arăta un preot în faţa unei capele de lemn, botezînd un grup de bretoni din vechime. Nu erau picturi pe care Emma ar fi dorit să le aibă, dar nu se îndoia că reprezentau o parte valoroasă a moştenirii Colegiului St Anselm. Încăperea însăşi fusese concepută ca o sufragerie de familie, dar i se părea destinată ostentaţiei, mai mult decît vieţii practice şi intime. Chiar şi tradiţionala familie victoriană, numeroasă, s-ar fi simţit, cu siguranţă, izolată şi nu prea în largul ei în acest moment al grandorii paternale. Colegiul St Anselm făcuse – era clar – puţine schimbări ca să adapteze sufrageria nevoilor unei instituţii. Masa ovală de stejar sculptat ocupa încă centrul încăperii, dar fusese prelungită la mijloc cu aproape doi metri de lemn simplu. Scaunele, incluzînd imaginea ornamentală a sculptorului înarmat, erau, fără îndoială originale şi, în locul obişnuitei ferestre spre bucătărie, mîncarea era servită de pe un bufet lung acoperit cu o faţă de masă albă.

Doamna Pilbeam servea la masă ajutată de doi studenţi care făceau această muncă cu rîndul. Soţii Pilbeam mîncau aceleaşi feluri, dar la masa din salonul doamnei Pilbeam. Emma, la prima ei vizită, se minunase cît de bine funcţiona acest straniu aranjament. Doamna Pilbeam părea că ştie din instinct momentul exact cînd în sufragerie se termina un fel şi-şi făcea apariţia la timp. Nu se suna clopoţelul şi primele feluri principale erau consumate în tăcere, în timp ce unul dintre studenţi citea de la un pupitru înalt din stînga uşii. Şi această îndatorire era îndeplinită cu rîndul.

Alegerea subiectului era lăsată pe seama studentului respectiv şi lecturile nu trebuiau neapărat să fie din Biblie sau texte religioase. În timpul vizitelor ei, Emma îl auzise pe Henry Bloxham citind din *Tărîm pustiu*[1], Stephen Morby oferise o lectură vioaie dintr-o povestire de P.G. Wodehouse, în timp ce Peter Buckhurst alesese *Jurnalul unui nimeni*[2]. Pentru Emma avantajul acestui sistem, în afara interesului pentru textele citite şi dezvăluirea preferinţelor personale, era că putea să se bucure de mîncarea excelentă pregătită de doamna Pilbeam fără să fie nevoită să discute fleacuri şi să întoarcă capul cînd într-o parte, cînd într-alta.

Cu părintele Sebastian în capul mesei, cina la Colegiul St Anselm avea ceva din ceremonia unei case particulare. Dar, cînd lectura şi primele două feluri se sfîrşiră, liniştea părea să fie prielnica conversaţiei care, în mod normal, se desfăşura plăcut, în timp ce lectorul îşi lua farfuria de pe plită şi cei prezenţi se mutau, în cele din urmă, pentru a-şi lua cafeaua în salonul studenţilor sau, prin uşa sudică, în curte. Deseori conversaţia continua pînă venea vremea ultimei slujbe a zilei. După această slujbă se obişnuia ca studenţii să se ducă în camerele lor şi să respecte tăcerea.

Deşi, conform tradiţiei, fiecare student se aşeza pe următorul scaun gol, părintele Sebastian însuşi aranja plasarea oaspeţilor şi a personalului. Îl aşezase pe arhidiaconul Crampton la

[1] *The Waste Land*, poem apărut în 1922 al poetului englez de origine americană T. S. Eliot (1888-1965), laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1948. (n.red.)
[2] *The Diary of a Nobody*, lucrare clasică a literaturii umoristice engleze, de George şi Weedon Grossmith, apărută în 1892. (n.red.)

stînga lui, pe Emma lîngă el, cu părintele Martin de cealaltă parte. La dreapta lui era comandantul Dalgliesh, alături era părintele Peregrine şi apoi Clive Stannard. George Gregory cina doar ocazional la colegiu, dar în această seară era prezent, stînd între Stannard şi Stephen Morby; Emma se aşteptase să-l vadă pe inspectorul Yarwood, dar nu apăru şi nimeni nu comentă absenţa lui. Trei dintre cei patru studenţi rezidenţi îşi luară locurile şi, asemeni restului celor prezenţi, stăteau în spatele scaunelor lor, gata pentru rugăciunea de mulţumire. Abia atunci intră şi Raphael, încheindu-şi sutana. Murmura o scuză şi, deschizînd cartea pe care o avea cu el, îşi luă locul la pupitrul de lectură. Părintele Sebastian rosti o rugăciune în latină, se auzi o mişcare de scaune şi toţi se aşezară pentru primul fel.

Luîndu-şi locul lîngă arhidiacon, Emma îi simţea apropierea fizică, aşa cum bănuia că o simţea şi el pe a ei. Înţelese din instinct că el reacţiona în faţa femeilor cu o sexualitate puternică, deşi suprimată. Era tot atît de înalt ca părintele Sebastian, dar mai robust, cu umeri largi, cu un grumaz vînjos şi cu trăsături frumoase, puternice. Părul îi era aproape negru, barba abia începea să-i încărunţească, iar ochii adînc împlîntaţi în orbite sub sprîncene atît de bine conturate încît păreau pensate dădeau un aer de feminitate masculinităţii sale întunecate, lipsite de zîmbet. Părintele Sebastian i-l prezentase Emmei la sosirea lor în sufragerie şi el îi strînsese mîna fără căldură privind-o surprins, de parcă ea era o enigmă pe care trebuia să o rezolve înainte de terminarea cinei.

Primul fel fusese deja pus pe masă – vinete coapte cu ardei în ulei de măsline. Se auzi un uşor clinchet de furculiţe cînd se apucară să mănînce şi, ca şi cum aşteptase acest semnal, Raphael începu lectura. Spuse de parcă ar fi anunţat o lecţie în biserică:

– Acesta este primul capitol din *Turlele din Barchester* de Anthony Trollope.

Era o carte cunoscută de Emma, căreia îi plăceau romanele victoriene, dar se miră de alegerea lui Raphael. Se mai întîmpla ca studenţii să citească din romane, dar, de obicei, se alegea un pasaj independent de rest. Raphael citea bine şi Emma se trezi mîncînd cu o încetineală de mofturos în timp ce mintea ei era ocupată de cadru şi de povestire. Colegiul St Anselm era o casă

potrivită pentru o lectură din Trollope. Sub tavanul cavernos cu arcade își imagina camera de dormit a episcopului în palatul din Barchester și pe arhidiaconul Grantly veghind lîngă patul de moarte al tatălui său, știind că, dacă bătrînul va trăi pînă la căderea guvernului, așa cum era de așteptat din moment în moment – el nu putea spera să-și urmeze părintele la scaunul de episcop. Era un pasaj emoționant – acel fiu mîndru și ambițios căzînd în genunchi și rugîndu-se să fie iertat pentru păcatul de a fi dorit moartea tatălui său.

Vîntul se întețise continuu de la primele ore ale serii, iar acum zguduia casa în rafale puternice, ca de mitralieră. Din cînd în cînd, Raphael se oprea din citit ca un profesor ce aștepta să se potolească o clasă de copii neastîmpărați. În pauze, vocea lui suna nefiresc, limpede și de rău augur.

Emma își dădu seama că dinspre persoana întunecată de lîngă ea nu se mai simțea nici o mișcare. Aruncă o privire spre mîinile arhidiaconului și observă că erau încleștate pe cuțit și pe furculiță. Peter Buckhurst circula în tăcere cu vinul, dar arhidiaconul își acoperi paharul cu mîna cu încheieturi albite, așa încît Emma aproape că se aștepta să se facă țăndări sub palma lui. Urmărindu-i mîna, i se păru că se mărește, devenind aproape monstruoasă în mintea ei, cu firele negre de păr zbîrlite de-a lungul degetelor. Observă și că Dalgliesh, care stătea în fața lui, se uitase o clipă la arhidiacon cu o privire cercetătoare. Emma nu putea să creadă că tensiunea pe care i-o transmitea cu atîta forță dinspre vecinul ei, nu putea fi simțită de întreaga masă, dar numai comandantul Dalgliesh părea conștient de ea. Gregory mînca în tăcere, dar cu o plăcere vizibilă. Își ridica rar privirile pînă ce Raphael începu să citească. Apoi începu să se uite la el cu un amuzament ușor ironic.

Vocea lui Raphael continuă să se audă în timp ce doamna Pilbeam și Peter Buckhurst strînseră în liniște farfuriile și se aduse felul principal: friptură cu cartofi, morcovi și fasole fiartă. Arhidiaconul părea că încearcă să-și revină, dar nu mînca mai nimic. După primele două feluri care trebuiau urmate de fructe, brînză și biscuiți, Raphael închise cartea, se duse la plita încinsă ca să-și ia farfuria și se așeză la masă. Emma se uită la părintele

Sebastian. Fața lui era rigidă și se uita de-a lungul mesei la Raphael care, așa cum i se părea Emmei, refuza ferm să-i întîlnească privirea.

Nimeni nu părea dornic să rupă tăcerea pînă cînd arhidiaconul, făcînd un efort, întoarse capul către Emma și începu o conversație destul de pompoasă despre relația ei cu colegiul. Cînd a fost angajată? Ce preda? Studenții, în general, i se păreau receptivi? Cum socotea ea, personal, că predarea limbii engleze și a poeziei religioase se potrivea cu programa teologică? Știa că el încerca s-o facă să se simtă bine sau măcar să pornească o conversație, dar totul suna ca un interogatoriu și își dădea seama, cu stînjeneală, că în liniștea din jur întrebările lui și răspunsurile ei sunau nefiresc de tare. Se tot uita la Adam Dalgliesh, la dreapta decanului, la capul brunet aplecat spre cel mai blond. Părea că au multe să-și spună. Cu siguranță, nu discutau despre moartea lui Ronald, nu aici, la masă. Din cînd în cînd simțea privirea lui Dalgliesh fixată asupra ei. Ochii li se încrucișară scurt și ea se uită repede în altă parte, pe urmă se înfurie pe sine însăși pentru stîngăcia ei jenată de o clipă și întoarse capul spre arhidiacon să-i suporte curiozitatea.

În cele din urmă trecură în salon să-și bea cafeaua, dar schimbarea locului nu reuși să înviorеze conversația. Deveni un schimb dezordonat de platitudini și, cu mult înainte să sosească momentul pregătirii pentru slujbă, adunarea se sparse. Emma fu printre primii care plecară. În ciuda furtunii simțea nevoia de aer curat și de mișcare înainte de a se duce la culcare. În seara asta o să lipsească de la slujbă. Era pentru prima oară de cînd venea aici că simțise acut nevoia de a ieși din casă. Dar, cînd ajunse la ușa ce ducea spre peristilul sudic, forța vîntului o izbi ca o lovitură fizică. În curînd, va fi greu să te mai ții pe picioare. Nu era o seară potrivită pentru o plimbare solitară pe promontoriul care devenise deodată neprietenos. Se întreba ce făcea Adam Dalgliesh. Probabil că i se părea politicos să asiste la slujbă. Pentru ea nu rămînea decît munca – munca ei de totdeauna – și să se ducă la culcare mai devreme. Merse de-a lungul peristilului sudic slab luminat către Ambrozie și către singurătate.

23

Era ora nouă și douăzeci și nouă și Raphael, intrînd ultimul în sacristie, îl găsi doar pe părintele Sebastian scoțîndu-și mantaua înainte de a-și pune roba pentru slujbă. Raphael avea mîna pe clanța ușii dinspre biserică cînd părintele Sebastian spuse:

– Ai ales acel capitol din Trollope dinadins ca să-l tulburi pe arhidiacon?

– Este un capitol care-mi place, părinte. Omul acela mîndru și ambițios, îngenunchind lîngă patul tatălui său, nutrind speranța secretă că episcopul va muri la timp. Este unul dintre capitolele cele mai impresionante din tot ce a scris Trollope. M-am gîndit că ar putea să-l aprecieze toată lumea.

– Eu nu te întreb despre o apreciere literară a lui Trollope. Nu mi-ai răspuns la întrebare. L-ai ales ca să-l superi pe arhidiacon?

Raphael răspunse calm:

– Da, părinte.

– Presupun că din cauza celor aflate de la inspectorul Yarwood înainte de cină.

– Era abătut. Arhidiaconul a intrat nepoftit în camera lui și l-a înfruntat. Roger s-a scăpat cu ceva și mai tîrziu mi-a spus că era un secret și că trebuie să încerc să uit totul.

– Și metoda ta de a uita a fost să alegi dinadins un capitol de proză care nu numai că ar fi tulburat profund un oaspete al acestei case, dar dădea la iveală faptul că inspectorul Yarwood ți-a făcut niște confidențe.

– Acel pasaj, părinte, n-avea cum să-l deranjeze pe arhidiacon decît dacă ceea ce mi-a spus Roger era adevărat.

– Înțeleg. Îl imitai pe Hamlet. Ai creat necazuri și nu mi-ai ascultat instrucțiunile despre cum trebuie să te porți cu arhidiaconul cît timp ne este oaspete. Trebuie să stăm să ne gîndim

puţin şi tu, şi eu. Eu trebuie să cîntăresc dacă conştiinţa îmi permite să te recomand pentru hirotonisire. Tu trebuie să cîntăreşti dacă ţi se potriveşte, într-adevăr, să devii preot.

Era prima oară cînd părintele Sebastian exprima în cuvinte îndoielile pe care nu îndrăznea să le recunoască nici măcar în gînd. Se strădui să se uite în ochii lui Raphael în timp ce-i aştepta răspunsul.

– Dar avem de ales, părinte, şi eu, şi dumneavoastră? răspunse Raphael calm.

Ceea ce-l surprinse pe părintele Sebastian nu fu răspunsul, ci tonul cu care fusese spus. Auzi în vocea lui Raphael ceea ce văzu şi în ochii lui, nu provocare, nu o sfidare a autorităţii lui, nici măcar nota de detaşare ironică obişnuită, ci ceva mai neliniştitor şi mai dureros; o urmă de resemnare tristă care era, în acelaşi timp, un strigăt de ajutor.

Fără să spună nimic, părintele Sebastian termină cu îmbrăcatul, apoi îl aşteptă pe Raphael să-i deschidă uşa de la sacristie şi-l urmă în întunericul luminat de lumînări din biserică.

24

Dalgliesh era singurul membru al congregației la slujba de seară. Se așeza la mijlocul intervalului din dreapta și-l privi pe Henry Bloxham care purta o sutană albă cum aprinde două lumînări la altar și șirul de lumînări din suporturile lor de sticlă de-a lungul stranelor corului. Henry deschisese zăvoarele porții mari dinspre sud înaintea sosirii lui Dalgliesh și acesta stătea liniștit, așteptînd să audă în spatele lui scîrțîitul aspru al ușii. Dar nici Emma, nici alți oaspeți sau membri ai personalului nu sosiră. Biserica era luminată slab, iar el stătea singur într-un calm concentrat în care tumultul furtunii părea atît de îndepărtat, încît ar fi putut să aparțină unei alte realități. În cele din urmă, Henry deschise lumina de deasupra altarului și tabloul lui van der Weyden umplu de lumină aerul liniștit. Henry îngenunche în fața altarului și se întoarse la sacristie. Două minute mai tîrziu cei patru preoți rezidenți intrară, urmați de studenți și de arhidiacon. Siluetele în sutane albe care se mișcau aproape fără zgomot își ocupaseră locurile cu o demnitate negrăbită și părintele Sebastian își înălță vocea, spărgînd tăcerea cu prima rugăciune:

– Fie ca Domnul Atotputernic să ne dăruiască o noapte liniștită și un sfîrșit desăvîrșit.

Slujba se desfășura în cantus planus și cu o perfecțiune izvorîtă din obișnuință și practică. Dalgliesh se ridica sau îngenunchea după cum se cerea și-și alătura glasul la răspunsuri; nu voia să fie un simplu privitor. Își scoase din minte orice gînd despre Ronald Treeves și despre moarte. Nu se afla aici ca ofițer de poliție; nu i se cerea să aducă altceva cu el decît supunerea inimii.

După scurta rugăciune de sfîrşit, dar înaintea binecuvîntării, arhidiaconul se ridică din strană să rostească cazania. Se hotărî să stea în faţa grilajului de la altar în loc să se ducă la amvon sau la pupitrul oratorului. Dalgliesh se gîndi că era mai bine aşa, căci altfel ar fi trebuit să predice unei congregaţii cu un singur membru şi, desigur, persoanei căreia avea cel mai puţin interesul de a i se adresa. Cazania fu scurtă – mai puţin de şase minute – dar fu plină de forţă şi rostită calm, ca şi cum arhidiaconul ştia că vorbele nedorite cîştigau în intensitate dacă erau spuse cu voce joasă. Stătea acolo, întunecat şi bărbos, ca un profet din Vechiul Testament, în timp ce audienţa în sutane să aşezase jos fără să-şi îndrepte privirile spre el, tot atît de nemişcată ca nişte statui.

Tema cazaniei fu disciplina creştină în lumea modernă şi era un atac împotriva aproape tot ceea ce reprezentase Colegiul St Anselm de peste o sută de ani şi împotriva a tot ce preţuia părintele Sebastian. Mesajul era limpede. Biserica nu putea să supravieţuiască slujind nevoile unui secol violent, tulburat şi din ce în ce mai necredincios decît dacă se reîntorcea la principiile fundamentale ale credinţei. Disciplina modernă nu era o chestiune de acceptare a unui limbaj arhaic, deşi frumos, în care cuvintele mai adesea ascundeau decît afirmau realitatea credinţei. Exista tentaţia supraevaluării inteligenţei şi a realizărilor intelectuale, aşa încît teologia devenea un exerciţiu filosofic pentru justificarea scepticismului. La fel de ademenitor era accentul exagerat pus pe ceremonie, odăjdii şi punctele disputate ale procedurii, obsesia excelenţei muzicale competitive care prea adesea transforma o slujbă din biserică într-un spectacol public. Biserica nu era o organizaţie socială în care clasa mijlocie îndestulată îşi putea satisface dorinţa de frumuseţe, ordine, nostalgie şi iluzia spiritualităţii. Doar prin întoarcerea la adevărul Evangheliei putea spera Biserica să îndeplinească nevoile lumii moderne.

Sfîrşind cazania, arhidiaconul se întoarse la strana lui, în timp ce studenţii şi preoţii îngenuncheau, iar părintele Sebastian rosti binecuvîntarea finală. După ce mica procesiune părăsi

biserica, Henry se întoarse să stingă lumînările şi să închidă lumina de deasupra altarului. Apoi se duse la uşa dinspre sud să-i ureze lui Dalgliesh un politicos „noapte bună“ şi să încuie uşa în urma lui. În afara celor două cuvinte, nimeni nu spuse nimic.

Ascultînd hîrşîitul fierului, Dalgliesh simţi că era exclus pentru totdeauna de la ceva ce nu înţelesese şi nu acceptase niciodată pe deplin şi care acum era zăvorît pentru el pe vecie. Apărat de peristil de întreaga forţă a furtunii, traversă cei cîţiva metri de la uşa bisericii la Ieronim şi la odihnă.

Cartea a doua

MOARTEA UNUI ARHIDIACON

1

Arhidiaconul nu mai zăbovi după slujbă. Împreună cu părintele Sebastian își scoase în liniște odăjdiile în sacristie și spuse un tăios „noapte bună" înainte de a ieși în peristiul bătut de vînt.

Curtea era un vîrtej de sunete și furie. Ploaia de mai devreme se sfîrșise, dar vîntul puternic dinspre sud-est, întețindu-se, bătea în rafale și se răsucea în jurul castanului sălbatic, șuierînd printre frunzele din vîrf și încovoind ramurile groase ce se ridicau și cădeau cu încetineala maiestoasă a unui dans funerar. Ramurile mai subțiri și rămurelele se rupeau și cădeau ca niște bețe de artificii folosite pe pietriș. Peristilul dinspre sud nu se murdărise încă, dar frunzele căzute, rostogolindu-se și răsucindu-se prin curte, deja se îngrămădiseră într-un terci apos la ușa sacristiei și de-a lungul zidului peristilului nordic.

La intrarea în colegiu, arhidiaconul răzui cîteva urme de frunze ce i se lipiseră de tălpile pantofilor lui negri și traversă vestiarul către hol. În ciuda furtunii violente, casa era ciudat de liniștită. Se întreba dacă cei patru preoți erau încă în sacristie sau în biserică; poate că țineau o întrunire indignată despre cazania lui. Își închipuia că studenții se retrăseseră în camerele lor. Era ceva neobișnuit, aproape de rău augur, în aerul calm și vag ințepător.

Nu era încă zece și jumătate. Se simțea agitat și nu avea chef să se retragă atît de devreme, dar scurta plimbare pe afară pe care, brusc, și-o dorise, părea imposibilă, chiar riscantă, trebuind să înfrunte întunericul și furia vîntului. La Colegiul St Anselm știa că exista obiceiul să se păstreze tăcerea după ultima slujbă a zilei și, deși nu prea aproba această convenție, nu ținea să fie văzut încălcînd-o. Își amintea că era un televizor în salonul studenților, dar programele de sîmbătă nu erau prea bune și nu dorea

să deranjeze. Dar poate că ar găsi o carte acolo şi că nu va obiecta nimeni dacă va urmări ştirile de noapte de la ITV.

Dar, după ce deschise uşa, văzu că încăperea nu era goală. Tînărul care îi fusese prezentat la prînz drept Clive Stannard se uita la un film şi, cînd întoarse capul auzindu-l că intră, păru deranjat de prezenţa lui. Arhidiaconul ezită o clipă, pe urmă spuse un scurt „noapte bună", ieşi pe uşa dinspre treptele ce duceau la pivniţă şi se încumetă să străbată curtea spre Augustin.

Pe la zece patruzeci era în pijama şi halat, gata de culcare. Citise un capitol din Evanghelia Sfîntului Marcu şi-şi spusese obişnuitele rugăciuni, dar astă-seară ambele nu fuseseră decît un exerciţiu de rutină pe linia pietăţii convenţionale. Ştia cuvintele din Scriptură pe dinafară şi le murmurase pe tăcute, ca şi cum încetineala şi atenţia faţă de fiecare cuvînt îl ajutau să extragă din ele un înţeles ce-i fusese pînă atunci refuzat. Îşi scoase halatul şi se uită dacă fereastra era bine închisă în faţa furtunii şi se sui în pat.

Amintirea este cel mai bine ţinută în frîu prin acţiune. Acum, stînd ţeapăn între cearşafurile strînse în jurul lui şi ascultînd mugetul vîntului, îşi dădu seama că somnul nu se va lăsa uşor ademenit. Ziua plină şi neplăcută îl agita. Poate că era mai bine să se lupte cu vîntul şi să facă o plimbare. Se gîndi la predica lui, dar cu satisfacţie, nu cu regret. O pregătise cu grijă şi o rostise calm, dar cu pasiune şi autoritate. Aceste lucruri trebuiau spuse şi el le spusese, şi dacă predica îl întărîtase şi mai mult pe Sebastian Morell, dacă nemulţumirea şi antipatia se transformaseră în duşmănie, ei bine, asta nu putuse fi evitat. Nu era vorba, îşi spunea el, că ar fi ţinut să devină nepopular; era important pentru el să se aibă bine cu oamenii pe care-i respecta. Era ambiţios şi ştia că o mitră de episcop nu se obţinea înverşunînd o parte importantă a Bisericii, chiar dacă influenţa ei era mai puţin puternică decît păruse cîndva. Dar Sebastian Morell nu mai era atît de influent cum îşi închipuia. În această bătălie putea fi sigur că se află în tabăra învingătorilor. Dar existau, îşi spunea el, bătălii de principii care trebuiau duse pentru ca Biserica Angliei să supravieţuiască pentru a sluji noului mileniu. Închiderea Colegiului St Anselm putea fi doar o încăierare măruntă în acel război, dar era una pe care s-ar fi bucurat să o cîştige.

Aşadar ce găsea el atît de neliniştitor la Colegiul St Anselm? De ce socotea că aici, pe această coastă izolată, bătută de vînturi, viaţa spirituală trebuia trăită cu o intensitate mai mare decît în altă parte, că el şi întregul lui trecut erau judecate? Nu se putea spune că Colegiul St Anselm avea o lungă istorie de devotament şi credinţă. Desigur, biserica era medievală; puteai, îşi zicea el, în aerul acela liniştit să auzi ecoul a secole de cîntări bisericeşti, deşi el nu simţise niciodată acest lucru. Pentru el, o biserică era funcţională, un locaş de închinăciune, nu unul căruia să i te închini. Colegiul St Anselm nu era decît opera unei fete bătrîne victoriene cu prea mulţi bani, prea puţină minte şi un gust pentru odăjdii şi preoţi celibatari. Poate că femeia fusese pe jumătate nebună. Era ridicol ca influenţa ei dăunătoare să mai domine un colegiu din secolul al douăzeci şi unulea.

Mişcă tare din picioare încercînd să îndepărteze cearşafurile apăsătoare. Îşi dori brusc ca Muriel să se afle alături de el, să se poată întoarce spre corpul ei apatic, confortabil, spre braţele ei primitoare pentru uitarea de o clipă pe care ţi-o oferă sexul. Dar, chiar în clipa cînd, în gînd, întindea mîna spre ea, se strecură între ei, ca de atîtea ori în patul conjugal, amintirea celuilalt trup cu braţele delicate ca de copil, cu sînii ascuţiţi, cu gura deschisă, explorîndu-i corpul. „Îţi place aşa? Dar aşa? Dar aşa?"

Iubirea lor fusese o greşeala de la bun început, necugetată şi atît de previzibil dezastruoasă, că se mira acum cum de se înşelase atît de tare. Totul nu fusese decît o poveste romantică ieftină. Începuse într-un cadru de poveste romantică ieftină – o croazieră pe Mediterana. Un preot cunoscut de el, care fusese angajat ca ghid într-un voiaj spre şantierele arheologice şi istorice din Italia şi Asia, se îmbolnăvise în ultimul moment şi-l propusese pe el ca înlocuitor. Bănuia că organizatorii nu l-ar fi ales pe el dacă s-ar fi prezentat un candidat mai calificat, dar el avusese un succes surprinzător. Din fericire pentru el, în această croazieră nu existaseră profesori eruditi printre pasageri. Printr-o pregătire conştiincioasă preliminară şi prin înarmarea cu cele mai bune ghiduri reuşise să-i impresioneze pe ceilalţi pasageri.

Barbara se aflase pe vapor într-o croazieră instructivă împreună cu mama ei şi cu tatăl vitreg. Era cea mai tînără dintre

pasageri, iar el nu fusese singurul bărbat care o fermecase. Lui i se păruse că arăta mai mult ca un copil decît ca o fată de nouăsprezece ani – un copil născut în afara timpului său. Părul negru ca pana corbului tăiat scurt cu un breton deasupra unor ochi albaştri, imenşi, o faţă în formă de inimă şi buze mici şi pline, silueta de băieţoi subliniată de rochiţa foarte scurtă de bumbac pe care o purta îi dădeau un aer de prin anii 1920. Pasagerii mai în vîrstă, care trecuseră prin perioada anilor treizeci şi aveau amintiri din acea decadă agitată, oftau nostalgic şi socoteau că semăna cu Claudette Colbert la tinereţe. Pentru el imaginea aceea era falsă. Ea era lipsită de sofisticarea unui star de cinema, avea doar o inocenţă şi o veselie copilăroase ca şi o vulnerabilitate care-l făcea pe el să-şi interpreteze dorinţa sexuală ca pe o nevoie de a fi duios şi protector. Nu-i venise să creadă că fusese atît de norocos cînd ea se hotărîse să-l aleagă pe el şi să-i dea atenţie, ca pe urmă să se lege de el cu un ataşament posesiv. Peste trei luni erau căsătoriţi. El avea treizeci şi nouă de ani, ea doar douăzeci.

Învăţînd într-o serie de şcoli în care se pleda în favoarea multiculturalismului şi ortodoxiei liberale, nu ştia nimic despre Biserică, dar era avidă de informaţie şi instrucţie. Abia mai tîrziu îşi dăduse el seama că relaţia dintre profesor şi elev era, pentru ea, profund erotică. Ei îi plăcea să fie dominată, şi nu numai fizic. Dar nici unul dintre lucrurile care o entuziasmau nu dura, inclusiv cel faţă de căsătorie. Biserica unde era el vicar îşi vînduse clădirea mare victoriană şi construise pe acelaşi teren o casă modernă cu două etaje fără calităţi arhitectonice, dar mai practic de gospodărit. Nu era casa la care se aşteptase ea.

Extravagantă, voluntară, capricioasă, se dovedi curînd că era opusul soţiei potrivite pentru un preot ambiţios al Bisericii Anglicane. Chiar şi relaţia lor sexuală era încărcată de anxietate. Dorea să facă dragoste mai ales cînd era foarte obosit sau în rarele ocazii cînd aveau oaspeţi peste noapte şi el se gîndea, cu jenă, la pereţii subţiri ai dormitorului, în timp ce ea şoptea vorbe de iubire ce puteau atît de uşor să se prefacă în ţipete exprimînd reproşuri şi pretenţii. A doua zi, la micul dejun, ea apărea în halat, izbitor de cochetă, ridicîndu-şi cu ochi somnoroşi şi triumfători braţele aşa încît mătasea subţire se desfăcea.

De ce se căsătorise cu el? Pentru a fi protejată? Ca să scape de mama şi de tatăl vitreg pe care-i ura? Ca să i se poarte de grijă, să fie răsfăţată, să i se facă pe plac? Ca să se simtă în siguranţă? Ca să fie iubită? Ajunsese să-i fie groază de toanele ei, de izbucnirile ei de furie şi ţipete, încerca să ascundă totul, să nu se afle în parohie dar, curînd, scînteile ajunseră şi la el. Îşi amintea cu jenă şi revoltă de vizita unuia dintre epitropi care, din întîmplare, era doctor.

– Soţia dumitale nu este pacienta mea, desigur, domnule vicar, şi nu vreau să mă amestec, dar nu stă bine cu sănătatea. Cred că trebuie să încerci să cauţi ajutor la un profesionist.

Dar cînd el sugerase ca ea să se ducă la psihiatru sau măcar la un internist, fu întîmpinat cu plînsete şi acuzaţii că încerca să scape de ea, s-o bage într-o casă de sănătate.

Afară, vîntul care pentru cîteva minute se mai potolise, se înteţi din nou într-un vuiet asurzitor. De obicei îi plăcea să-i asculte furia din tihna patului său; acum, această încăpere mică, funcţională, îi părea mai puţin un sanctuar, şi mai mult o închisoare. De la moartea Barbarei se rugase să fie iertat că se căsătorise cu ea, că îi refuzase dragostea şi înţelegerea; niciodată nu ceruse iertare că-i dorise moartea. Acum, în acest pat îngust, începu, cu durere, să se confrunte cu trecutul. Nu un act de voinţă îl făcu să deschidă zăvoarele acelei temniţe întunecate în care-şi îngropase căsătoria. Viziunile ce începură să i se perinde prin minte nu le chemase el. Ceva – acea întîlnire traumatică cu Yerwood, locul acela, Colegiul St Anselm, toate se străduiau să-l asigure că nu avea nici o alternativă.

Prins între un vis şi un coşmar, se închipuia într-o cameră de interogatoriu, modernă, funcţională, neutră. Apoi îşi dădu seama că era salonul vechiului său vicariat. Stătea pe o canapea, între Dalgliesh şi Yarwood. Încă nu îi puseseră cătuşe, dar ştia că fusese deja judecat şi găsit vinovat, că ei aveau toate probele care le trebuiau. Se derula în faţa ochilor lui într-o acuzaţie voalată, filmată în secret. Din cînd în cînd, Dalgliesh spunea: „Opreşte-te aici" şi Yarwood ridica mîna. Imaginea se oprea şi ei o priveau într-o tăcere acuzatoare. Toate micile greşeli şi răutăţi, ca şi marele

eșec în dragoste îi trecură prin față. Și acum, în cele din urmă, vedeau cum se desfășoară bobina finală; inima întunericului.

Acum nu se mai afla pe canapea, prizonier între cei doi acuzatori ai săi. Se mutase în cadru ca să repete fiecare mișcare, fiecare cuvînt, să încerce fiecare emoție de parcă totul avea loc pentru prima oară. Era într-o după-amiază, tîrziu, într-o zi mohorîtă de mijloc de octombrie, o ploaie fină ca o ceață cădea încontinuu de două zile dintr-un cer de metal. El se întorsese după ce vizitase timp de două ore cîțiva enoriași bolnavi și țintuiți la pat. Ca întotdeauna, încercase, conștiincios, să le satisfacă nevoile individuale, previzibile; doamna Oliver, oarba, care dorea să i se citească un pasaj din scriptură și să se roage împreună cu ea; bătrînul Sam Possinger care, la fiecare vizită, retrăia bătălia de la Alamein; doamna Poley, întemnițată în corsetul ei, avidă de ultimele bîrfe din parohie, Carl Llomas, care nu călcase niciodată la St Botolph, dar îi plăcea să discute despre teologie și defectele Bisericii Anglicane. Doamna Poley se chinuise ajutată de el să ajungă pînă la bucătărie și să facă ceai, scoțînd dintr-o cutie de tablă turta dulce pe care, o pregătise pentru el. Făcuse greșeala să i-o laude cu patru ani în urmă, la prima lui vizită, și acum era condamnat s-o mănînce în fiecare săptămînă, nereușind să recunoască că nu-i plăcea turta dulce. Dar ceaiul fierbinte și concentrat fusese bine venit și avea să-l scutească să și-l mai prepare acasă.

Își parcă mașina Vauxhall Cavalier pe drum și porni spre ușa de la intrare, pe poteca cimentată care despărțea pajiștea buretoasă, saturată de apă, pe care petale de trandafir ofilite se dizolvau în iarba necosită. Casa era cufundată în tăcere și el intră, ca de obicei, cu teamă. Barbara fusese posomorîtă și agitată la masa de dimineață și neliniștea ei, ca și faptul că nu-și bătuse capul să se îmbrace, erau întotdeauna un semn rău. La prînz, cînd avuseseră supă din plic și salată, încă în halat, împinse farfuria deoparte, spunînd că era prea obosită ca să mănînce; își va petrece după-amiaza în pat și va încerca să doarmă.

– Du-te la enoriașii tăi bătrîni și plicticoși, îi spusese iritată. Oricum, numai de ei îți pasă. Nu mă deranja cînd te întorci. Nu vreau să aud iar de ei. Nu mai vreau să aud de nimic.

El nu-i răspunsese, dar o urmărise cu un val de furie și neputință cum urca încet scara, cu cordonul de mătase al halatului desfăcut, cu capul plecat, mai mult decît disperată.

Acum, întorcîndu-se acasă, copleșit de neliniște, închise ușa de la intrare în urma lui. Era încă în pat sau așteptase să plece el, se îmbrăcase și se dusese într-unul din raidurile ei distructive și umilitoare din parohie? Trebuia să afle. Urcă scara încet; dacă dormea, n-avea de gînd s-o trezească.

Ușa spre dormitor era închisă și el apăsă încet clanța. Camera era în semiîntuneric, perdelele erau trase pe jumătate peste fereastra lată care dădea spre dreptunghiul de iarbă netunsă, spre brazdele triunghiulare ce alcătuiau grădina și, mai încolo, spre șirurile identice de case îngrijite. Făcu un pas spre pat și, în timp ce ochii i se deprindeau cu lumina slabă, o văzu limpede. Stătea culcată pe partea dreaptă, cu o mînă îndoită sub obraz. Mîna stîngă era azvîrlită peste așternuturi. Se aplecă și o auzi respirînd, încet și chinuit, simți izul de vin din respirația ei și un miros mai puternic, dulceag și neplăcut de vomă. Pe noptieră era o sticlă de Cabernet Sauvignon. Lîngă ea, aplecată pe o parte și cu dopul puțin desfăcut se vedea o sticluță goală pe care o recunoscu. Conținuse tablete de aspirină solubilă.

El își spuse că dormea, că era beată, că nu dorea să fie deranjată. Aproape instinctiv, ridică sticla de vin și tocmai se uită să vadă cît băuse cînd ceva ca o voce de avertizare îl făcu să o pună la loc. Observă o batistă ce ieșea de sub pernă. O luă și șterse sticla, apoi o azvîrli pe pat. I se părea că gesturile lui erau tot atît de lipsite de voință pe cît erau pline de sens. Apoi o lăsă acolo, închizînd ușa în urma lui și se duse jos. Își spuse din nou: doarme, e beată, nu vrea să fie deranjată. După o jumătate de oră se duse în camera lui de lucru, își scoase calm hîrtiile pentru întîlnirea de la ora șase a Consiliului Bisericesc Parohial și părăsi casa.

Nu avea o reprezentare mentală, nu avea o amintire a acelei întîlniri, dar ținea minte că se întorsese acasă cu mașina împreună cu Melvyn Hopkins, unul dintre epitropi. Îi promisese lui Melvyn că îi va arăta ultimul raport al comitetului bisericesc privind răspunderile sociale și-i spusese să vină cu el la vicariat. De-aici încolo imaginile se desfășurau din nou clar. El se scuzase

că Barbara nu era acolo și-i spusese lui Melvyn că nu se simțise bine. Se dusese iar spre dormitor, deschisese încet ușa și văzuse în lumina scăzută trupul nemișcat, sticla de vin și sticluța cu medicamente răsturnată pe o parte. Se apropiase de pat. De data asta nu se mai auzea respirația slabă, hîrîită. Îi atinsese obrazul cu mîna și văzu că era rece; își dădu seama că murise. Și atunci i se mai trezi o amintire, niște cuvinte auzite sau citite undeva, nu mai știa unde, dar îngrozitoare, prin implicațiile lor. Era întotdeauna înțelept să ai pe cineva cu tine cînd descopereai un cadavru.

Nu putea să retrăiască evenimentele din timpul slujbei de la biserică sau incinerarea; nu-și mai amintea nimic. În locul lor, se ivea o droaie de chipuri: înțelegătoare, neliniștite, sincer îngrijorate – gonindu-se în întuneric, schimonosite și grotești. Și acum, iată și acea față care îl îngrozea. Stătea din nou pe canapea, dar de data aceasta cu sergentul Yarwood și cu un tînăr în uniformă care nu arăta mai în vîrstă decît coriștii lui și care tăcuse tot timpul interogatoriului.

– Și, cînd v-ați întors acasă după vizitele prin parohie, puțin după ora cinci, așa cum spuneți, ce-ați făcut, domnule?

– V-am spus, domnule sergent. M-am dus sus în dormitor să văd dacă soția mea mai dormea încă.

– Cînd ați deschis ușa, lampa de lîngă pat era aprinsă?

– Nu, nu era. Draperiile erau aproape complet trase și camera era în semiîntuneric.

– V-ați apropiat de ea?

– V-am spus, domnule sergent. M-am uitat doar înăuntru, am văzut că soția mea era încă în pat și mi-am închipuit că dormea.

– Și cînd s-a dus la culcare?

– La prînz. Cred că pe la douăsprezece și jumătate. A spus că nu-i e foame și că dorea să se culce.

– Nu vi s-a părut ciudat că încă mai dormea după cinci ore?

– Nu, nu mi s-a părut ciudat. Spunea că era obosită. Soția mea dormea des după-amiaza.

– Nu v-ați gîndit că putea să fie bolnavă? Nu v-ați gîndit să vă duceți lîngă pat și să vă asigurați că n-a pățit nimic? Nu v-ați dat seama că putea să aibă urgent nevoie de un doctor?

– Am spus – m-am săturat să tot spun – credeam că doarme.

– Aţi văzut cele două sticle de pe noptieră, cea de vin şi cea cu aspirină solubilă?

– Am văzut sticla de vin. M-am gîndit că soţia mea băuse.

– A luat sticla de vin cu ea în pat?

– Nu, n-a luat-o. Cred că a venit jos s-o ia după ce am plecat eu.

– Şi a dus-o la ea în pat?

– Aşa cred. Nu mai era nimeni altcineva în casă. Sigur că a luat-o cu ea în pat. Altfel cum ar fi ajuns pe noptieră?

– Ei, asta-i întrebarea, nu-i aşa? Vedeţi, pe sticla de vin nu erau amprente. Puteţi să explicaţi asta?

– Sigur că nu pot. Cred că le-a şters. Era o batistă pe jumătate vîrîtă sub pernă.

– Pe care aţi putut s-o vedeţi, deşi n-aţi văzut sticla răsturnată?

– Atunci n-am văzut-o. Am văzut-o mai tîrziu cînd am descoperit cadavrul.

Şi aşa, întrebările continuau. Yarwood se întorcea mereu, uneori cu tînărul poliţist în uniformă, alteori singur. Crampton ajunsese să se îngrozească de fiecare dată cînd suna soneria de la uşă şi abia îndrăznea să se uite pe fereastră de teamă să nu dea cu ochii de silueta aceea în haină cenuşie venind hotărîtă pe potecă, întrebările erau mereu aceleaşi, iar răspunsurile lui deveniră neconvingătoare pînă şi pentru propriile urechi. Chiar şi după anchetă şi după verdictul aşteptat de sinucidere persecuţia continuă. Barbara fusese incinerată cu cîteva săptămîni mai înainte. Nu mai rămăsese nimic din ea decît cîţiva pumni de oase măcinate, înmormîntate într-un colţ al cimitirului, şi totuşi Yarwood îşi continua cercetările.

Niciodată Nemesis nu apăruse într-o formă mai personală. Yarwood arăta ca un vînzător ambulant, care insista cu încăpăţînare, imun la respingere, aducînd cu el ca pe un miros urît din gură, izul eşecului. Era cam pirpiriu, înalt doar atît cît să fie admis în poliţie, cu pielea palidă şi cu o frunte înaltă osoasă şi ochi negri, şireţi. Rareori se uita direct la Crampton în timpul interogatoriului, fixîndu-şi privirile la jumătatea distanţei dintre ei, ca şi cum asculta de o voce interioară. Vocea lui era mereu monotonă şi tăcerea dintre întrebări era grea de o ameninţare ce părea să se extindă

mai mult decît asupra victimei. Rareori își anunța sosirea, dar părea să știe cînd îl putea găsi pe Crampton acasă și aștepta cu o răbdare aparent docilă la ușa principală pînă cînd era poftit în tăcere. Nu existau niciodată cuvinte preliminare, doar întrebările stăruitoare.

– Puteți spune că a fost o căsătorie fericită, domnule?

Impertinența lui îl reduse la tăcere pe Crampton, pe urmă se trezise răspunzînd cu o voce atît de răgușită încît abia și-o recunoștea:

– Cred că pentru poliție fiecare relație, chiar și cea mai sfîntă, poate fi clasificată. Trebuie să ne prezentați un chestionar privind căsătoria, ar economisi timp pentru toată lumea. Marcați căsuța potrivită: Foarte fericită. Fericită. Acceptabil de fericită. Cam nefericită. Nefericită. Foarte nefericită. Execrabilă.

Urmară cîteva clipe de tăcere, apoi Yarwood spuse:

– Și ce căsuță ați marca, domnule?

Pînă la urmă făcuse o plîngere oficială către șeful poliției și vizitele încetară. I se spusese că după anchetă s-a recunoscut că sergentul Yarwood își depășise atribuțiile, mai ales fiindcă venea singur și efectua o cercetare pentru care nu fusese autorizat. Rămăsese în amintirea lui Crampton ca o figură sumbră, acuzatoare. Timpul, noua parohie, numirea lui în funcția de arhidiacon, a doua sa căsătorie – nimic nu putea să potolească furia clocotitoare care-l consuma ori de cîte ori se gîndea la Yarwood.

Și acum, omul își făcuse din nou apariția. Nu-și amintea exact ce-și spuseseră unul altuia. Știa doar că propria indignare și amărăciune se revărsaseră într-un șuvoi de insulte grele.

După moartea Barbarei se rugase, mai întîi regulat, apoi tot mai rar cerînd iertare pentru păcatele lui față de.ea: iritare, intoleranță, lipsă de iubire, neputința de a înțelege sau de a ierta. Dar păcatul de a-i fi dorit moartea nu fusese lăsat să prindă rădăcini în mintea lui. Și primise iertare pentru păcatul mai mărunt al neglijării. Se exprimase prin cuvintele medicului Barbarei cînd se întîlniseră înaintea anchetei.

– M-a obsedat un lucru. Dacă mi-aș fi dat seama cînd am venit acasă că Barbara nu dormea – că era în comă – dacă aș fi chemat o ambulanță, situația ar fi fost alta?

Primise răspunsul care-l absolvea de orice:

– Cu cantitatea pe care o băuse situaţia ar fi fost aceeaşi.

De ce oare locul acesta îl silea să se confrunte cu toate minciunile lui, şi cele mari, şi cele mici? El ştiuse că ea se afla în pericol de moarte. Sperase ca ea să moară. Era, în ochii lui Dumnezeu, la fel de vinovat de crimă de parcă ar fi dizolvat el acele tablete şi i le-ar fi vîrît pe gît, de parcă i-ar fi ţinut paharul cu vin la buze. Cum putea el să continue să se îngrijească de alţii, să predice iertarea păcatelor, cînd nu-şi recunoscuse păcatul? Cum putea să stea în faţa credincioşilor seara următoare cu acest întuneric în inimă?

Întinse mîna şi aprinse lampa de pe noptieră. Inundă încăperea cu lumină, o lumină mai puternică decît aceea blîndă la care citise pasajul din scriptură din acea seară se dădu jos din pat şi îngenunche, îngropîndu-şi capul în mîini. Nu era nevoie să caute cuvintele; îi veniră firesc şi, odată cu ele şi făgăduiala de iertare şi pace.

– Doamne, îndură-te de mine, păcătosul.

În timp ce stătea aşa, îngenuncheat, telefonul său mobil de pe noptieră rupse tăcerea cu ţîrîitul lui vesel, discordant. Sunetul era atît de neaşteptat, de strident că, timp de cinci secunde, nu-l recunoscu. Apoi se ridică ţeapăn în picioare şi întinse mîna să răspundă la apel.

2

Cu puţin înainte de ora cinci şi jumătate, părintele Martin se trezi ţipînd de groază. Se ridică în pat şi rămase ţeapăn ca o marionetă, privind ţintă, cu ochii larg deschişi, în întunericul din încăpere. Broboane de sudoare începură să-i alunece pe frunte şi îi intrară în ochi, înţepîndu-l. Le şterse şi îşi simţi pielea întinsă şi rece ca gheaţa, de parcă intrase deja în *rigor mortis*. Treptat, pe măsură ce groaza care-l cuprinsese în timpul coşmarului se risipea, camera începu să prindă contur în jurul lui. Forme cenuşii, mai mult imaginare decît vizibile, începură să apară din întunerc, devenind liniştitor de familiare: un scaun, scrinul, tăblia de la picioarele patului, conturul ramei unei fotografii. Draperiile erau trase peste cele patru ferestre circulare, dar dinspre est se zărea dunga subţire de lumină slabă ce plutea deasupra mării chiar şi în cele mai întunecate nopţi. Îşi dădea seama că afară era furtună. În cursul serii vîntul se înteţise tot mai mult şi, în momentul cînd părintele îşi îndeplinise toate ritualurile înainte de culcare, ajunsese să urle în jurul turnului precum o harpie prevestitoare a morţii. Acum însă se auzea un vuiet înfundat, mai mult ameninţător decît liniştitor şi, stînd nemişcat în capul oaselor, părintele ascultă în tăcere. Nu auzi nici paşi care să urce scările, nici o voce care să-l cheme.

Cu doi ani în urmă cînd apăruseră coşmarurile, părintele ceruse să-i fie dată această cămăruţă circulară din turnul sudic, motivînd că îi plăcea priveliştea largă asupra mării şi a coastei şi era atras de linişte şi singurătate. Îi era tot mai greu să urce treptele, dar măcar putea spera că propriile ţipete care îl trezeau nu aveau să fie auzite. Dar, cumva, părintele Sebastian ghicise adevărul sau măcar o parte din el. Părintele Martin îşi aminti scurta conversaţie pe care o avuseseră într-o duminică, după slujbă.

– Dormi bine, părinte? îl întrebase părintele Sebastian.

– Destul de bine, mulţumesc.

– Dacă eşti tulburat de vise rele, ştiu că există căi de a fi ajutat. Nu mă gîndesc la consiliere psihologică, nu în sensul obişnuit al termenului, dar am auzit că uneori ajută dacă vorbeşti despre trecut cu alte persoane care au trăit aceleaşi experienţe traumatizante.

Conversaţia îl surprinsese pe părintele Martin. Părintele Sebastian nu făcuse nici un secret din neîncrederea pe care o manifesta faţă de psihiatri spunînd că ar fi înclinat să-i respecte mai mult dacă ar putea să-i explice fundamentele medicale sau filosofice ale acestei discipline sau dacă ar putea să-i dea o definiţie a diferenţei dintre minte şi creier. Însă întotdeauna fusese surprins de cît de multe ştia părintele Sebastian despre tot ceea ce se petrecea între zidurile Mănăstirii St Anselm. Părintele Martin nu arătase foarte multă plăcere faţă de acest subiect astfel încît acesta fusese abandonat. Ştia că nu era singurul supravieţuitor al unui lagăr de prizonieri japonez care era torturat la bătrîneţe de ororile pe care o minte tînără reuşise să le înăbuşe. Nu dorea să stea într-un cerc şi să-şi discute propriile probleme cu tovarăşi de suferinţă, deşi citise că unii considerau că această experienţă le fusese de ajutor. Era o problemă personală, pe care trebuia s-o rezolve singur.

Iar acum vîntul creştea în intensitate – un geamăt ritmic care se transforma într-un urlet, apoi într-un scrîşnet intens ce părea mai degrabă o manifestare a unei forţe perfide, nu a uneia naturale. Îşi împinse picioarele peste marginea patului, îşi puse papucii şi se îndreptă cu paşi ţepeni spre fereastra dinspre est ca să o deschidă. Pala rece de vînt care îl izbi fu asemenea unui curent tămăduitor care îi curăţă gura şi nările de duhoarea fetidă a junglei, acoperind gemetele şi ţipetele omeneşti cu amestecul lui strident de zgomote, limpezindu-i mintea de cele mai cumplite imagini.

Coşmarul era întotdeauna acelaşi. Rupert fusese tîrît înapoi în lagăr cu o noapte înainte, iar acum prizonierii erau aliniaţi să asiste la decapitare. După cum fusese torturat, băiatul de-abia putuse să meargă spre locul unde avea să fie ucis şi se prăbuşise în genunchi aproape cu uşurare. Făcuse însă un ultim efort şi

reuşise să-şi înalţe capul înainte ca lama să cadă asupra lui. Pentru două secunde capul rămăsese pe loc, apoi se rostogolise încet şi jetul puternic de sînge ţîşnise ca o ultimă celebrare a vieţii. Aceasta era imaginea pe care o îndura părintele Martin noapte de noapte.

Cînd era treaz, aceleaşi întrebări îl torturau în permanenţă. De ce încercase Rupert să evadeze cînd ştia că această tentativă era un act de sinucidere? De ce nu-i mărturisise intenţiile sale? Şi, cel mai rău dintre toate, de ce nu încercase el însuşi să facă un gest de protest înainte ca lama să cadă, de ce nu încercase cu ultimele puteri să-i smulgă paznicului sabia şi să moară împreună cu prietenul lui? Dragostea pe care o simţise pentru Rupert, împărtăşită, dar neconsumată, fusese unica din întreaga lui viaţă. Restul nu reprezentase decît un exerciţiu de bunăvoinţă generală sau practica bunătăţii iubitoare. În pofida momentelor de bucurie, unele chiar de fericire spirituală rară, părintele Martin purtase mereu în suflet povara întunecată a acelei trădări. Nu avea dreptul să fie în viaţă. Însă exista un loc în care putea găsi mereu linişte sufletească şi spre acel loc dorea să se îndrepte acum.

Îşi luă legătura de chei de pe noptieră, îşi tîrşîi picioarele pînă la cuierul de lîngă uşă şi-şi îmbrăcă vechea jachetă tricotată cu petice de piele la coate pe care o purta iarna pe sub haina preoţească. Îşi puse apoi mantaua, deschise în linişte uşa şi începu să coboare scările.

Nu avea nevoie de lanternă – la fiecare palier ardea un bec care răspîndea o lumină slabă, iar scara în spirală spre etajul de dedesubt, întotdeauna periculoasă, era bine luminată cu lămpi prinse de perete. În casă domnea o tăcere deplină, iar geamătul înăbuşit de afară scotea în evidenţă liniştea dinăuntru care părea chiar mai ameninţătoare decît simpla absenţă a sunetelor omeneşti. Era greu de crezut că în spatele uşilor închise existau oameni care dormeau, că această atmosferă tăcută răsunase vreodată de graba paşilor sau de vocile puternice ale bărbaţilor ori că uşa grea de stejar de la intrare nu stătea închisă şi zăvorîtă de generaţii întregi.

În hol, o singură lumină roşie aprinsă la picioarele Fecioarei cu Pruncul făcea să strălucească chipului zîmbitor al

Mamei şi dădea o tentă rozalie braţelor grăsuţe întinse ale lui Hristos copil. Lemnul părea să fie însufleţit, transformat în materie vie. Părintele traversă cu paşi neauziţi holul şi intră în vestiar. Şirul de mantale cafenii era primul semn că în acea clădire se aflau oameni; mantalele atîrnau ca nişte relicve uitate ale unei generaţii demult dispărute. Acum părintele Martin putea auzi foarte clar sunetul vîntului şi cînd descuie uşa care dădea spre peristilul nordic acesta se înălţă brusc, cu o furie renăscută.

Spre surprinderea sa, lumina de deasupra uşii din spate era stinsă, la fel şi şirul de becuri aflate de-a lungul peristilului. Însă cînd întinse mîna şi apăsă pe comutator, galeria se lumină dînd la iveală pavajul de piatră acoperit cu un strat gros de frunze. Chiar în clipa în care închise uşa în spatele lui o altă pală de vînt scutură copacul uriaş şi frunzele căzute în jurul trunchiului fură ridicate şi se învîrtejiră în jurul picioarelor lui. Se rotiră împrejur ca un stol de păsări cafenii, îl atinseră blînd pe obraz şi se aşezară uşoare ca nişte pene pe umerii mantalei lui.

Părintele se îndreptă spre sacristie, paşii lui strivind frunzele uscate. Îi trebui ceva timp să identifice la lumina slabă cele două chei cu care descuie uşa. Aprinse lumina de la comutatorul de lîngă uşă, formă codul pentru a opri sunetul insistent al alarmei şi pătrunse apoi în biserică. Întrerupătorul care acţiona cele două şiruri de becuri de deasupra navei se afla în dreapta şi părintele întinse mîna spre el, dar apoi văzu cu surprindere, dar fără nelinişte, că spotul care lumina *Judecata de Apoi* era aprins astfel încît partea de vest a bisericii era scăldată în strălucirea lui. Fără să mai aprindă luminile din navă, o luă pe lîngă zidul de nord, umbra lui prelingîndu-se odată cu el de-a lungul lespezilor de piatră.

Ajunse la *Judecata de Apoi* şi rămase transfigurat de groază în faţa a ceea ce se afla la picioarele lui. Sîngele încă nu se împrăştiase. Se afla acolo, exact în locul în care îşi căuta el refugiu, roşu ca în coşmarurile sale. Nu ţîşnea într-un jet puternic, avîntat, ca dintr-o fîntînă, ci era răspîndit în pete şi pîrîiaşe pe dalele de piatră. Acum nu mai curgea, ci părea să tremure şi să devină vîscos chiar sub privirile părintelui. Coşmarul nu se încheiase. Era încă prins fără scăpare într-un loc al ororii, dar unul din care nu putea să scape trezindu-se. Ori asta, ori era nebun.

Închise ochii şi se rugă: „Doamne Dumnezeule, ajută-mă!" Apoi raţiunea învinse şi părintele Martin deschise ochii, străduindu-se să privească din nou imaginea de coşmar.

Simţurile lui, incapabile să cuprindă întreaga scenă în enormitatea şi oroarea ei, o înregistrau treptat, detaliu cu detaliu: craniul zdrobit; ochelarii arhidiaconului aruncaţi ceva mai departe, dar întregi; cele două sfeşnice de alamă aşezate de fiecare parte a corpului, într-un act de sacrilegiu dispreţuitor; mîinile arhidiaconului întinse în laturi, părînd să se agaţe de pietre, dar arătînd mai albe şi mai fragile decît fuseseră în timpul vieţii; cămaşa de noapte matlasată întărindu-se odată cu sîngele care o îmbibase. În cele din urmă, părintele Martin ridică ochii spre *Judecata de Apoi*. Diavolul care dansa în prim-planul tabloului avea acum ochelari, o mustaţă şi o bărbiţă scurtă, iar braţul lui drept fusese alungit într-un gest de sfidare vulgară. La picioarele *Judecăţii de Apoi* se afla o cutie mică de vopsea neagră, cu pensula frumos aşezată pe capac.

Părintele Martin se dădu înapoi clătinîndu-se şi căzu în genunchi lîngă capul arhidiaconului. Încercă să se roage, dar cuvintele nu voiau să vină. Brusc simţi nevoia să vadă şi alţi oameni, să audă zgomotul paşilor omeneşti, să simtă consolarea companiei altora. Fără să gîndească clar, se îndreptă clătinîndu-se spre partea de vest a bisericii şi trase o dată, cu putere, de sfoara clopotului. Acesta răsună la fel de dulce ca de fiecare dată, dar în urechile lui sunetul păru un zgomot îngrozitor de puternic.

Apoi se duse spre uşa dinspre sud şi, cu mîini tremurătoare, reuşi în cele din urmă să tragă cele două zăvoare masive de fier. Vîntul pătrunse înăuntru aducînd cu el cîteva frunze moarte. Lăsă uşa întredeschisă şi se îndreptă cu paşi mai puternici şi mai siguri acum, înapoi spre cadavru. Simţea nevoia să spună cîteva cuvinte şi acum găsise puterea să le rostească.

Stătea încă în genunchi, cu marginea mantalei înmuiată în sînge, cînd auzi zgomot de paşi şi vocea unei femei. Emma îngenunche alături de el şi-i înconjură umerii cu braţele. Părintele Martin simţi atingerea moale a părului ei pe obraz, iar parfumul dulce şi delicat al pielii ei îi alungă din minte mirosul metalic al sîngelui.

– Haide, părinte, vino acum. Totul e în regulă, zise ea.

Dar nu era nimic în regulă. Nu avea să mai fie vreodată ceva în regulă.

Încercă să-şi ridice privirile spre ea, dar nu reuşi să-şi înalţe capul; numai buzele putea să şi le mişte. Şopti:

– Oh, Doamne, ce am făcut, ce am făcut?

Apoi simţi braţele ei încordîndu-se de groază. Amîndoi auziră scîrţîitul uşii masive dinspre sud deschizîndu-se în spatele lor.

3

Dalgliesh reuşea de obicei să adoarmă fără greutate, chiar şi într-un pat străin. Anii de activitate ca detectiv îi imunizaseră trupul faţă de disconfortul diferitelor tipuri de canapele şi, dacă avea o lampă lîngă pat sau o lanternă ca să poată citi ceva înainte de culcare – o condiţie necesară – mintea lui abandona întîmplările zilei la fel de uşor cum o făceau şi membrele sale obosite. Însă noaptea aceasta era diferită. Camera era foarte potrivită pentru somn: patul era confortabil fără să fie moale, veioza de pe noptieră se afla la înălţimea optimă pentru citit, aşternuturile erau plăcute. Dalgliesh îşi scoase exemplarul din *Beowulf* în traducerea lui Seamus Heaney şi citi primele cinci pagini cu o perseverenţă încăpăţînată, ca şi cum îndeplinea un ritual nocturn obligatoriu şi nu se lăsa în voia unei plăceri de mult aşteptate. Dar curînd poezia îl captivă şi Dalgliesh citi neîntrerupt pînă la ora douăzeci şi trei, cînd stinse veioza şi se pregăti pentru somn.

Dar în seara asta somnul nu voia să vină. Clipa aşteptată, cînd mintea se eliberează de povara realităţii şi se scufundă fără teamă în scurta moarte nocturnă, îl ocoli. Poate că furia vîntului îl ţinea treaz. În mod obişnuit îi plăcea să stea întins în pat şi să adoarmă auzind zgomotul furtunii, dar această furtună era diferită. Vîntul se potolea puţin, urma o linişte totală care anticipa ceea ce avea să urmeze, apoi se auzea un geamăt înfundat care creştea în intensitate pînă se transforma într-un urlet ce părea scos de un cor de demoni nebuni. În aceste perioade de crescendo, Dalgliesh auzea castanul uriaş din curte trosnind şi avea brusc o viziune cum ramurile acestuia se rup, trunchiul ciopîrţit se prăbuşeşte, mai întîi oarecum ezitant, apoi într-o cădere terifiantă care face crengile din partea de sus a coroanei să pătrundă prin ferestrele dormitorului. Şi, ca un acompaniament rezonant

şi permanent al tumultului vîntului, se auzea frămîntarea mării. Părea imposibil ca vreo ființă să poată rezista acestui asalt combinat al vîntului şi apei.

Într-o perioadă de acalmie, Dalgliesh aprinse veioza şi se uită la ceas. Fu surprins să vadă că era cinci şi jumătate. Aşadar, trebuie să fi dormit – sau cel puțin moțăit – timp de mai bine de şase ore. Începea să se întrebe dacă nu cumva furtuna îşi epuizase forța, cînd geamătul porni din nou şi se înălță iarăşi într-un urlet crescînd. În perioada de linişte care urmă la urechile lui Dalgliesh ajunse un sunet diferit, dar atît de familiar din copilărie, încît îl recunoscu instantaneu: dangătul unui clopot de biserică. Fu doar unul singur, clar şi melodios. Timp de o clipă se întrebă dacă nu cumva sunetul era reminiscența unui vis uitat. Apoi îşi dădu seama de realitate – fusese treaz pe deplin. Ştia ce auzise. Ascultă încordat, dar clopotul nu se mai urmă auzi.

Reacționă rapid. Era un obicei foarte vechi de-al lui să nu se culce niciodată înainte să-şi aşeze la îndemînă toate lucrurile de care ar putea avea nevoie în caz de urgență. Îşi puse halatul, preferă pantofii în locul papucilor şi luă o lanternă, grea precum o armă, din noptiera de lîngă pat.

Părăsindu-şi apartamentul pe întuneric şi orientîndu-se numai la lumina lanternei, închise încet în spatele lui uşa de la intrare şi ieşi afară, unde fu întîmpinat de rafalele bruşte de vînt şi de frunzele ridicate de ele, care i se roteau în jurul capului asemenea unui stol de păsări înnebunite. Şirurile de lumini slabe de pe pereții peristilurilor dinspre nord şi sud erau suficiente numai să contureze pilaştrii zvelți şi să arunce o lumină nepămînteană asupra dalelor din pavaj. Casa cea mare era scufundată în întuneric şi nu văzu lumină la nici o fereastră cu excepția celei alăturate căsuței Ambrozie, unde ştia că dormea Emma. Trecînd în fugă pe lîngă ea, nu se opri să o strige, dar simți cum îl cuprinde teama. O fantă subțire de lumină arăta că uşa masivă dinspre partea de sud a bisericii este deschisă. Balamalele din lemnul de stejar scîrțîiră cînd Dalgliesh împinse uşa şi apoi o închise în urma lui.

Timp de cîteva secunde, nu mai mult, rămase înmărmurit în fața tabloului ce i se înfățişa înaintea ochilor. Nu exista nici un obstacol între el şi *Judecata de Apoi* şi putu vedea tabloul

încadrat de două coloane de piatră, atît de puternic luminat încît culorile stinse păreau să strălucească într-o bogăție inimaginabilă de nuanțe parcă de-abia pictate. Şocul desfigurării cu vopsea neagră pălea în fața grozăviei și mai mari care se afla la picioarele lui. Silueta întinsă a arhidiaconului zăcea cu fața în jos înaintea *Judecății de Apoi*, ca într-un gest de supremă adorare. Două sfeșnice masive de alamă erau puse ceremonios de fiecare parte a capului său. Balta de sînge era fără îndoială de un roșu mai aprins decît al sîngelui omenesc. Chiar și cele două siluete aflate alături păreau nenaturale: preotul cu păr alb în mantaua lui neagră, întinsă în jurul lui, îngenuncheat și aproape îmbrățișînd cadavrul și fata ghemuită lîngă el, ținîndu-l cu brațul pe după umeri. Pentru o clipă, dezorientat, Dalgliesh putu chiar să-și imagineze că diavolii negri din *Judecata de Apoi* săriseră din tablou și dansau în jurul capului ei.

Auzind ușa, fata întoarse capul, apoi sări imediat în picioare și alergă spre el.

– Slavă Domnului că ai venit!

Emma se agăță de el și Dalgliesh știu, cînd o cuprinse cu brațele și o simți tremurînd, că gestul ei era un simplu impuls instinctiv de ușurare.

Ea se desprinse aproape imediat și spuse:

– E părintele Martin. Nu pot să-l fac să se miște de acolo.

Brațul stîng al părintelui Martin era întins peste trupul lui Crampton și palma i se odihnea în balta de sînge. Dalgliesh își stinse lanterna, îl cuprinse de umăr și spuse cu blîndețe:

– Sînt Adam, părinte. Haide acum. Sînt aici. Totul e în regulă.

Bineînțeles că nu era în regulă. Chiar în momentul cînd rostea cuvintele anodine își dădu seama de falsitatea lor.

Părintele Martin nu se clinti și Dalgliesh îi simți umărul rigid, cuprins parcă de *rigor mortis*. Dalgliesh vorbi iarăși, de data asta mai hotărît:

– Haide să mergem, părinte. Trebuie să vii acum. Nu mai poți face nimic.

De data aceasta, ca și cum în cele din urmă cuvintele pătrunseseră în mintea lui, părintele Martin se lăsă ridicat în picioare. Își privi mîna însîngerată cu un fel de mirare copilărească,

apoi o șterse de manta. „Asta va complica căutarea urmelor de sînge“, își zise Dalgliesh. Compasiunea pentru tovarășii săi era depășită de preocupări mai presante: necesitatea imperativă de a menține scena crimei cît mai puțin contaminată posibil și de a se asigura că metoda prin care fusese săvîrșită crima rămînea secretă. Dacă ușa dinspre sud era, ca de obicei, zăvorîtă, ucigașul trebuie să fi venit dinspre sacristie, prin peristilul de nord. Cu blîndețe și cu ajutorul Emmei care îl susținea pe preot din partea dreaptă, îl conduse spre șirul de scaune aflat cel mai aproape de ușă.

Îi făcu pe amîndoi să se așeze și îi spuse Emmei:

– Așteaptă aici cîteva minute. Nu voi întîrzia mult. Voi zăvorî ușa dinspre sud și voi ieși prin sacristie. O să încui ușa după mine. Nu lăsa pe nimeni să intre. Apoi se întoarse spre părintele Martin. Mă auzi, părinte?

Părintele Martin își ridică pentru prima oară ochii și privirile li se întîlniră. Durerea și groaza erau atît de mari, încît Dalgliesh aproape că nu putu să suporte.

– Da, da. Sînt în regulă. Îmi pare rău, Adam. M-am purtat cum nu trebuie. Acum sînt bine.

Era departe de a fi bine, dar cel puțin era capabil să priceapă ce i se spune.

– Trebuie să vă rog ceva acum, zise Dalgliesh. Îmi pare rău dacă par insensibil și nu este momentul potrivit să vă cer asta, dar este ceva important. Nu spuneți nimănui ce ați văzut în dimineața asta. Nimănui. Ați înțeles amîndoi ce v-am spus?

Amîndoi murmurară o confirmare, apoi părintele Martin spuse mai tare:

– Am înțeles.

Dalgliesh se pregătea să plece, cînd Emma îl întrebă:

– Nu mai e aici, nu-i așa? Nu se ascunde undeva în biserică?

– Nu mai e aici, dar am să verific acum, oricum.

Nu voia să aprindă mai multe lumini. După cîte se părea, numai el și Emma auziseră dangătul clopotului. Ultimul lucru pe care îl dorea era ca alți oameni să se adune la locul crimei. Se întoarse la ușa dinspre sud și puse la loc zăvorul masiv din fier. Cu lanterna în mînă, examină rapid, dar metodic interiorul bisericii, atît pentru liniștea Emmei, cît și a lui. Din lunga sa experiență

își putuse da seama imediat că arhidiaconul nu murise recent. Deschise porțița spre cele două loji cu strane și trecu raza lanternei peste ele, apoi îngenunche și se uită dedesubt. Atunci descoperi un indiciu. Cineva stătuse în rîndul al doilea. Praful de pe o porțiune a scaunului fusese șters și, cînd Dalgliesh se puse în genunchi și lumină cu lanterna spațiul adînc de dedesubt, văzu că cineva stătuse ghemuit acolo.

Își încheie cercetarea rapidă, dar minuțioasă și se duse iarăși la cele două siluete așezate.

– E în regulă, nu e nimeni aici în afară de noi, le spuse. Ușa de la sacristie e încuiată, părinte?

– Da, este. Am încuiat-o după mine.

– Vrei să-mi dai cheile, te rog?

Părintele Martin scotoci în buzunarul mantalei și îi dădu mănunchiul de chei. Îi trebuiră ceva timp ca degetele lui tremurătoare să indice cheile potrivite.

– Nu va dura mult, repetă Dalgliesh. O să încui ușa după mine. Vă descurcați pînă mă întorc?

– Nu cred că părintele Martin ar trebui să rămînă multă vreme aici, răspunse Emma.

– Nici n-o va face.

„Ar trebui să dureze numai cîteva minute ca să-l aduc pe Roger Yarwood“, își zise Dalgliesh. Indiferent cine va prelua investigația, acum avea nevoie de ajutor. Mai era, desigur, o chestiune de protocol. Yarwood era ofițer în Poliția din Suffolk. Pînă cînd șeful poliției va decide care dintre ofițerii săi se va ocupa de investigație, Yarwood va avea însărcinarea temporară. Găsi cu ușurare o batistă în buzunarul halatului și se folosi de ea ca să nu lase amprente pe ușa sacristiei. Resetă alarma și încuie ușa în urma lui, apoi începu să alerge pe covorul de frunze moarte, gros de cîțiva centimetri, care acoperea acum peristilul nordic, îndreptîndu-se grăbit spre apartamentele oaspeților. Roger Yarwood, își aminti Dalgliesh, se afla în căsuța Grigore.

Locul era cufundat în întuneric și Dalgliesh străbătu salonașul la lumina lanternei după care îl strigă pe Yarwood de la capătul de jos al scărilor. Nu primi nici un răspuns. Dalgliesh urcă în dormitor și descoperi că ușa este deschisă. Yarwood se dusese

la culcare, dar acum aşternuturile erau date la o parte. Dalgliesh deschise uşa dinspre duş, dar nici acolo nu era nimeni. Aprinse lumina şi verifică dulapul. Înăuntru nu se afla nici o haină şi nici nu se zăreau alte încălţări în afară de papucii lui Yarwood aşezaţi lîngă pat. La un moment dat, Yarwood trebuie să fi ieşi afară, în furtună.

Era inutil să înceapă să-l caute singur. Yarwood ar fi putut fi oriunde pe promontoriu. În schimb, preferă să se întoarcă imediat la biserică. Emma şi părintele Martin stăteau în aceeaşi poziţie în care îi lăsase.

– Părinte, du-te cu domnişoara Lavenham în apartamentul ei, spuse el cu blîndeţe. O să facă nişte ceai pentru amîndoi. Bănuiesc că părintele Sebastian va dori să vorbească membrilor colegiului, dar deocamdată dumneata poţi să stai acolo liniştit şi să te odihneşti.

Părintele Martin îşi ridică privirea. În ochii lui se citea ceva asemănător nedumeririi unui copil, care îţi provoca milă.

– Dar părintele Sebastian va dori să mă vadă, spuse el.

Emma fu cea care îi răspunse:

– Desigur, dar n-ar fi bine să aşteptăm pînă cînd comandantul Dalgliesh o să discute cu el? Cel mai înţelept ar fi să mergem la mine. Acolo pot să pregătesc un ceai. Ştiu că ţi-ar plăcea să bei unul.

Părintele Martin dădu aprobator din cap şi se ridică în picioare.

– Înainte să pleci, părinte, trebuie să verific dacă s-a umblat la seif, zise Dalgliesh.

Intrară în sacristie şi Dalgliesh îi ceru combinaţia cifrului. Apoi, cu o batistă în mînă ca să nu şteargă eventualele amprente care s-ar fi putut afla pe butonul circular al încuietorii, îl roti formînd combinaţia de cifre şi deschise uşa. Înăuntru, deasupra unui teanc de documente, se afla un săculeţ din piele moale, legat la gură cu un şnur. Dalgliesh îl puse pe birou şi îl deschise, scoţînd din el două potire magnifice, bătute cu pietre preţioase şi un disc, din perioada anterioară Reformei, învelite în mătase albă – un dar din partea fondatoarei Colegiului St Anselm.

Părintele Martin rosti încet:

– Nu lipsește nimic.

Dalgliesh puse obiectele înapoi în săculețul pe care îl băgă în seif și formă combinația. Așadar, motivul nu fusese jaful – însă nici o clipă nu-și închipuise că ar fi putut să fie.

Așteptă pînă cînd Emma și părintele Martin ieșiră pe ușa dinspre sud, apoi o încuie în urma lor și ieși prin sacristie în peristilul plin de frunze dinspre nord. Furtuna începuse să se potolească și, deși Dalgliesh avea în fața ochilor urmările ei – crengi rupte, frunze smulse –, vîntul nu se mai manifesta acum decît prin cîteva rafale puternice. După ce străbătu peristilul, urcă cele două etaje pînă la apartamentul decanului.

Părintele Sebastian îi răspunse rapid cînd bătu la ușă. Purta o cămașă matlasată de lînă, dar părul ciufulit îl făcea să pară neobișnuit de tînăr. Cei doi bărbați se uitară unul la celălalt. Chiar înainte să scoată un cuvînt, Dalgliesh avu impresia că decanul știa despre ce era vorba. Cuvintele sunară dur, dar nu exista o modalitate ușoară sau blîndă de a da o asemenea veste.

– Arhidiaconul Crampton a fost ucis. Părintele Martin i-a găsit cadavrul în biserică imediat după ora cinci și jumătate în dimineața asta.

Decanul scoase din buzunar un ceas de mînă.

– Acum e aproape șase. De ce nu mi s-a spus mai devreme?

– Părintele Martin a tras clopotul ca să dea alarma și eu l-am auzit. La fel și domnișoara Lavenham care a sosit prima la locul crimei. Între timp a fost necesar să fac anumite lucruri. Iar acum trebuie să sun la poliția din Suffolk.

– Dar de această treabă nu ar trebui să se ocupe mai întîi inspectorul Yarwood?

– Așa ar trebui, dar Yarwood lipsește. Pot să folosesc biroul dumneavoastră, părinte?

– Desigur. Mă îmbrac și vin și eu. Mai știe cineva de asta?

– Încă nu, părinte.

– Atunci eu sînt cel care trebuie să le spună.

Închise ușa și Dalgliesh se îndreptă spre biroul aflat la etajul inferior.

4

Numărul de telefon de la poliția de Suffolk de care avea nevoie se afla în portofelul din camera sa, dar după cîteva secunde de gîndire Dalgliesh putu să și-l amintească. De îndată ce își declină identitatea și aceasta fu verificată, primi numărul de acasă al șefului poliției. După aceea totul se desfășură rapid și simplu. Avea de-a face cu oameni obișnuiți să fie treziți la orice oră ca să ia decizii și să acționeze. Raportă cele întîmplate pe scurt, dar fără să omită nimic. Nu fu nevoie să repete ceva de două ori.

Urmă o pauză de cîteva secunde înainte ca șeful poliției să vorbească:

– Faptul că Yarwood a dispărut e o complicație majoră. Alred Treeves e o alta, dar mai puțin importantă. Totuși, nu văd cum am putea prelua noi investigația. Însă nu putem pierde vremea. Primele trei zile sînt întotdeauna vitale. O să vorbesc cu comisarul. Aveți nevoie de o echipă de căutare?

– Nu încă. S-ar putea ca Yarwood să se fi dus la o plimbare și chiar să se fi întors pînă acum. Dacă nu, o să adun cîțiva studenți de aici să-l căutăm imediat ce se luminează. O să vă raportez de îndată ce apar noutăți. Dacă nu îl găsim, cred că ar trebui să preluați cercetările.

– Bine. O să confirme și superiorii dumneavoastră, dar cred că ar fi bine să considerați că investigația vă aparține. O să discut detaliile cu cei de la Poliția Metropolitană, dar bănuiesc că doriți să aveți propria echipă.

– Ar fi mai simplu.

De-abia atunci, după ce făcu o pauză, șeful poliției spuse:

– Știu un lucru sigur despre cei de la St Anselm. Sînt niște oameni buni. Transmiteți-i părintelui Sebastian toată compasiunea

mea. Povestea asta o să-i afecteze mai mult decît poate părea la prima vedere.

După cîteva minute cei de la Scotland Yard îl sunară ca să-i comunice detaliile înțelegerii la care se ajunsese. Dalgliesh va prelua cazul. Inspectorii detectivi Kate Miskin și Piers Tarrant împreună cu sergentul Robbins porniseră cu mașina, iar echipa tehnică, un fotograf și trei anchetatori criminaliști, urma să ajungă în scurt timp. Întrucît Dalgliesh se afla deja la fața locului, nu se considerase necesar să se accepte cheltuirea unor fonduri pentru trimiterea unui elicopter. Echipa tehnică va sosi cu trenul la Ipswich, iar poliția din Suffolk va aranja transportul la colegiu. Kynaston, medicul legist cu care colabora de obicei Dalgliesh, se afla deja la locul unei alte crime și era probabil să fie prins acolo pentru restul zilei. Legistul Ministerului de Interne de pe plan local era în concediu la New York, dar înlocuitorul lui, doctorul Mark Ayling, era la datorie și era disponibil. Părea că ideea cea mai bună era să se apeleze la el. Orice material care trebuia analizat din punct de vedere legist putea fi trimis fie la laboratorul din Huntingdon, fie la cel din Lambeth, în funcție de cît de ocupate erau fiecare.

Părintele Sebastian așteptase plin de tact fără să intre în birou cît timp Dalgliesh vorbise la telefon. Auzind că, după toate aparențele, convorbirile telefonice luaseră sfîrșit, intră și spuse:

– Aș dori să mă duc acum la biserică. Dumneavoastră aveți propriile responsabilități, domnule comandant, dar și eu le am pe ale mele.

– Este imperativ necesar ca mai întîi să organizăm căutarea lui Roger Yarwood, îi răspunse Dalgliesh. Cine este cel mai potrivit student pentru o asemenea misiune?

– Stephen Morby. Propun ca el și Pilbeam să plece în căutare cu Land Rover-ul.

Se îndreptă spre telefonul de pe birou. Nu durá mult pînă i se răspunse.

– Bună dimineața, Pilbeam. Te-ai îmbrăcat? Bine. Te rog trezește-l pe domnul Morby și veniți imediat în biroul meu.

Nu după multă vreme Dalgliesh auzi pași urcînd grăbiți pe scară. La ușă se opriră pentru o clipă, apoi cei doi bărbați intrară.

Dalgliesh nu-l mai văzuse înainte pe Pilbeam. Era un bărbat înalt – avea cu siguranţă peste un metru optzeci –, bine făcut, cu un gît vînjos şi un chip de ţăran, bronzat şi bătut de vînt, şi cu părul rar, de culoarea paiului. Lui Dalgliesh i se păru că zăreşte ceva familiar în înfăţişarea lui, apoi îşi dădu seama că semăna foarte bine cu un actor al cărui nume nu îi venea pe moment în minte, dar care apărea deseori în filme în rolul subofiţerului nu foarte deştept, dar demn de încredere, care murea invariabil demn în ultima rolă a filmului spre gloria eroului principal.

Pilbeam rămase în aşteptare, total relaxat. Pe lîngă el, Stephen Morby – care nu era un pirpiriu – părea un băietan. Părintele Sebastian i se adresă lui Pilbeam:

– Domnul Yarwood a dispărut. Mi-e teamă că a plecat din nou să se plimbe.

– Nu era o noapte prea potrivită pentru plimbare, părinte.

– Exact. S-ar putea să se întoarcă în orice clipă, dar nu cred că ar trebui să mai zăbovim. Vreau să-l iei pe domnul Morby şi Land Rover-ul şi să plecaţi în căutarea lui. Îţi merge telefonul mobil?

– Da, părinte.

– Sună de îndată ce ai noutăţi. Dacă nu e pe promontoriu sau lîngă lac, nu vă pierdeţi vremea căutînd mai departe. S-ar putea ca atunci să fie treaba poliţiei. Şi Pilbeam...

– Da, părinte.

– Cînd vă întoarceţi, cu sau fără domnul Yarwood, veniţi direct la mine, fără să vorbiţi cu altcineva în prealabil. Acelaşi lucru e valabil şi pentru tine, Stephen. Ai înţeles?

– Da, părinte.

– S-a întîmplat ceva, nu-i aşa? întrebă Stephen Morby. Ceva mai mult decît faptul că domnul Yarwood a dispărut.

– O să vă explic atunci cînd o să vă întoarceţi. S-ar putea să nu puteţi face nimic pînă cînd nu se luminează, dar vreau să începeţi să vă pregătiţi. Luaţi-vă lanterne, pături şi cafea fierbinte. Şi, Pilbeam, o să mă adresez întregii comunităţi la şapte şi jumătate, în bibliotecă. Vrei să fii amabil să-i spui soţiei tale să vină pînă aici?

– Da, părinte.

După ce ieşiră cei doi, părintele Sebastian spuse:

– Amîndoi sînt băieţi deştepţi. Dacă Yarwood se află pe promontoriu, o să-l găsească. Am crezut de cuviinţă că e mai bine să amîn orice explicaţie pînă la întoarcerea lor.

– A fost o decizie înţeleaptă.

Devenea evident că darul înnăscut de conducător a părintelui Sebastian îl ajuta să se adapteze rapid la acele împrejurări necunosute. Dalgliesh îşi zise că nu dorea să afle cum e cînd un suspect ia parte activ la o investigaţie. Situaţia trebuia tratată cu mare grijă.

– Aţi avut dreptate, desigur, spuse decanul. Găsirea lui Yarwood era o prioritate. Dar acum poate că ar trebui să mă duc acolo unde îmi este locul – la căpătîiul arhidiaconului.

– Aş dori mai întîi să vă pun cîteva întrebări, părinte. Cîte chei de la biserică există şi cine le are?

– Este absolut necesar să facem asta acum?

– Da, părinte. După cum aţi spus şi dumneavoastră, aveţi nişte responsabilităţi, dar şi eu am.

– Şi ale dumneavoastră au prioritate?

– În momentul de faţă, da.

Părintele Sebastian se strădui să-şi ascundă nerăbdarea din glas cînd răspunse:

– Există şapte seturi de două chei de la sacristie – una de la o yală şi alta de la o încuietoare Chubb. La uşa dinspre sud există numai zăvoare. Fiecare dintre cei patru preoţi rezidenţi are un set, iar celelalte trei se află în dulapul de lîngă uşa biroului domnişoarei Ramsey. Este necesar să încuiem biserica din cauza pieselor de altar şi a argintăriei, dar orice student poate semna şi obţine cheile dacă are nevoie să intre în biserică. Studenţii, nu personalul intern, se ocupă de curăţenia din biserică.

– Iar personalul şi vizitatorii?

– Au acces în biserică numai dacă sînt însoţiţi de unul dintre posesorii cheilor, cu excepţia perioadei cînd au loc slujbele. Întrucît există patru slujbe zilnic – cea de dimineaţă, euharistia, slujba de seară şi vecernia –, accesul lor e practic liber. Nu-mi place că există restricţii, dar acesta este preţul pe care îl plătim pentru tabloul lui van der Weyden de deasupra altarului. Problema e că tinerii nu au mereu grijă să pună alarma. Tot

personalul şi vizitatorii au cheia de la poarta de fier care dă dinspre curtea vestică spre promontoriu.

– Şi care dintre membrii colegiului ştie codul de la sistemul de alarmă?

– Toată lumea, îmi închipui. Ne păzim comorile împotriva intruşilor, nu a noastră.

– Ce fel de chei au studenţii?

– Toţi au cîte două chei, una de la poarta de fier pe care intră de obicei şi una fie de la uşa spre peristilul de nord, fie de la cel dinspre sud, în funcţie de cum sînt amplasate camerele lor. Nici unul nu are cheile de la biserică.

– Şi cheile lui Ronald Treeves au fost înapoiate după moartea lui?

– Da. Se află într-un sertar din biroul domnişoarei Ramsey, dar nici el nu avea, desigur, cheile de la biserică. Acum aş dori să merg la arhidiacon.

– Desigur. În drum, părinte, am putea verifica dacă cele trei seturi de chei de rezervă se află în dulapul lor.

Părintele Sebastian nu răspunse. În timp ce treceau prin încăperea alăturată, părintele se duse la un birou îngust aflat în stînga căminului. Acesta nu era încuiat. Înăuntru se găseau două şiruri de cîrlige cu chei care aveau înscrisă denumirea locului unde se potriveau. Pe primul rînd existau trei cîrlige etichetate BISERICĂ. Unul era gol.

– Părinte, vă aduceţi aminte cînd aţi văzut ultima dată cheile de la biserică?

Părintele Sebastian se gîndi o clipă apoi răpunse:

– Cred că ieri-dimineaţa, înainte de prînz. Atunci a fost livrată nişte vopsea pentru Surtees ca să zugrăvească sacristia. Pilbeam a venit să ia un set de chei şi eu eram aici în birou cînd a semnat pentru ele, şi tot aici mă aflam şi cînd le-a adus înapoi, după maximum cinci minute.

Se duse spre sertarul din dreapta al biroului domnişoarei Ramsey şi scoase un registru.

– Cred că o să găsiţi aici care este ultima intrare pentru chei. După cum vedeţi, nu le-a ţinut mai mult de cinci minute. Dar ultima persoană care le-a văzut a fost Henry Bloxham. El era

responsabil cu pregătirea bisericii pentru vecernie seara trecută. Eram aici cînd a luat setul de chei şi în biroul de alături cînd a venit înapoi cu ele. Dacă ar fi lipsit vreun set, mi-ar fi spus.

– L-aţi văzut efectiv cînd le-a pus înapoi, părinte?

– Nu. Eram în biroul meu, dar uşa dintre camere era deschisă şi mi-a urat noapte bună. Nu există o intrare în registrul pentru chei. Studenţii care iau cheile înainte de slujbă nu trebuie să semneze pentru ele. Iar, acum, domnule comandant, mă văd nevoit să insist să mergem în biserică.

Casa era cufundată încă în tăcere. Traversară fără să vorbească holul mozaicat. Cînd părintele Sebastian se îndreptă spre uşa care dădea spre vestiar, Dalgliesh spuse:

– O să evităm pe cît posibil să mergem prin peristilul de nord.

Nici unul nu rosti nici un cuvînt pînă cînd ajunseră la uşa de la sacristie. Părintele Sebastian scotoci în buzunar după chei, dar Dalgliesh interveni:

– Mă ocup eu de asta, părinte.

Descuie uşa, o încuie la loc în urma lor şi intrară în biserică. Lăsase aprinsă lumina de deasupra *Judecăţii de Apoi* şi scena de la baza tabloului se vedea clar, în toată grozăvia ei. Paşii părintelui Sebastian nu avură nici o ezitare cînd se îndreptă într-acolo. Nu spuse nimic, dar se uită mai întîi la tabloul vandalizat, apoi în jos, la adversarul său mort. Făcu semnul crucii şi îngenunche într-o rugăciune mută. Privindu-l, Dalgliesh se întrebă prin ce cuvinte comunica părintele Sebastian cu Dumnezeul lui. Era puţin probabil că se ruga pentru sufletul arhidiaconului – acest lucru ar fi reprezentat o anatemă pentru protestantismul intransigent al lui Crampton.

Se mai întrebă ce cuvinte ar fi considerat el însuşi potrivite dacă s-ar fi rugat în acel moment. „Ajută-mă să rezolv acest caz fără să-i rănesc pe cei nevinovaţi şi apără-i pe cei din echipa mea“. Ultima dată cînd îşi amintea să se fi rugat cu fervoare şi cu credinţa că rugăciunea lui era îndreptăţită fusese atunci cînd soţia lui era pe moarte – şi rugăciunea nu-i fusese auzită sau, dacă i-a fost, nu i se dăduse nici un răspuns. Se gîndi la moarte, la caracterul ei final şi inevitabil. Meseria lui îl atrăgea în parte

şi pentru că-i dădea iluzia că moartea era un mister care poate fi rezolvat şi că, odată găsită soluţia, toate pasiunile de nestăpînit ale vieţii, toate îndoielile şi toate temerile pot fi împăturite frumos ca nişte veşminte.

Îl auzi pe părintele Sebastian vorbind, de parcă acesta devenise conştient de prezenţa tăcută al lui Dalgliesh şi simţise nevoia să îl implice, fie şi numai ca ascultător, în slujba lui secretă de ispăşire a păcatelor. Cuvintele familiare rostite cu vocea sa minunată erau mai mult o declaraţie solemnă, nu o rugăciune şi ele reflectară atît de straniu gîndurile lui Dalgliesh, încît acestuia i se păru că le aude pentru prima dată şi fu scuturat de un fior de veneraţie.

– Întru început Tu, Doamne, pămîntul l-ai întemeiat şi cerurile sînt lucrul mîinilor Tale; Ele vor pieri, dar Tu rămîi şi toate ca o haină se vor învechi; Şi ca pe un veşmînt le vei strînge şi ca o haină vor fi schimbate. Dar Tu acelaşi eşti şi anii Tăi nu se vor sfîrşi.

5

Dalgliesh se bărbieri, făcu un duş şi se îmbrăcă rapid – practica îndelungată spunîndu-şi cuvîntul – şi la şapte şi douăzeci şi cinci de minute se afla în biroul decanului. Părintele Sebastian se uită la ceas.

– E timpul să mergem în bibliotecă. La început o să spun eu cîteva cuvinte, apoi o să vă las pe dumneavoastră să vorbiţi. Sînteţi de acord?

– E foarte bine.

Era pentru prima dată în timpul acelei vizite cînd Dalgliesh mergea în bibliotecă. Părintele Sebastian aprinse o serie de becuri suspendate deasupra rafturilor şi Dalgliesh fu dintr-odată năpădit de amintirea lungilor seri de vară cînd citea aici, sub privirile fără viaţă ale busturilor înşirate deasupra rafturilor, a luminii soarelui la apus care poleia cotoarele de piele ale cărţilor şi scălda în nuanţe de purpuriu lemnul lustruit, a serilor nesfîrşite cînd vuietul mării părea să prindă putere odată cu stingerea zilei. Dar acum, tavanul înalt, cu bîrne, era cufundat în întuneric, iar vitraliile ferestrelor gotice erau doar un abis negru modelat cu plumb.

De-a lungul peretelui de nord, un şir de rafturi aşezate în unghi drept între ferestre alcătuiau nişe în care se aflau un birou şi un scaun. Părintele Sebastian se duse la prima nişă, luă două scaune şi le plasă unul lîngă altul în mijlocul încăperii.

– Vom avea nevoie de patru scaune, trei pentru femei şi unul pentru Peter Buckhurst, zise el. Încă nu s-a înzdrăvenit destul de mult ca să poată sta în picioare prea mult timp – nu că va dura foarte mult, bănuiesc. Nu are rost să punem şi un scaun pentru sora părintelui John. E bătrînă şi rareori iese din apartamentul ei.

Fără nici un cuvînt, Dalgliesh îl ajută să ducă şi celelalte două scaune şi părintele Sebastian le aşeză în linie, apoi se dădu un pas înapoi dorind parcă să verifice exactitatea aranjamentului.

În hol se auziră sunete uşoare de paşi şi cei trei studenţi, toţi îmbrăcaţi cu sutane negre, intrară ca şi cum s-ar fi înţeles în prealabil şi rămaseră în picioare în spatele scaunelor. Stăteau drepţi şi nemişcaţi, cu feţele serioase şi palide şi cu ochii aţintiţi asupra părintele Sebastian. Tensiunea pe care prezenţa lor o adusese în încăpere era aproape palpabilă.

La mai puţin de un minut sosiră doamna Pilbeam şi Emma. Părintele Sebastian le indică printr-un gest scaunele şi femeile se aşezară fără un cuvînt, aplecîndu-se puţin una către cealaltă, ca şi cum ar fi putut găsi consolare chiar şi în cea mai uşoară atingere a umerilor. Ca o recunoaştere a importanţei momentului, doamna Pilbeam îşi scosese halatul alb de lucru şi avea un aer nepotrivit de festiv, îmbrăcată într-o fustă verde de lînă şi o bluză de un albastru-deschis, împodobită cu o broşă mare la gît. Emma era foarte palidă, dar se îmbrăcase cu grijă, de parcă încercase să impună ordine şi normalitate în situaţia nefirească pe care o crease crima. Pantofii maro cu toc jos erau lustruiţi şi purta pantaloni de catifea cafenie, o bluză crem ce părea proaspăt călcată şi o vestă de piele.

Părintele Sebastian îi spuse lui Buckhurst:

– Nu vrei să stai jos, Peter?

– Aş prefera să rămîn în picioare, părinte.

– Eu aş prefera să stai jos.

Fără să comenteze Peter Buckhurst luă loc lîngă Emma.

Cei trei preoţi sosiră după aceea. Părintele John şi părintele Peregrine se aşezară de-o parte şi de alta a celor trei studenţi. Părintele Martin, ca şi cum ar fi dat curs unei invitaţii nerostite, veni lîngă părintele Sebastian.

– Mi-e teamă că sora mea doarme încă şi nu am vrut s-o trezesc, zise părintele John. Dacă e nevoie, aţi putea s-o chemaţi mai tîrziu?

– Desigur, murmură Dalgliesh.

O văzu pe Emma aruncîndu-i părintelui Martin o privire plină de îngrijorare afectuoasă şi ridicîndu-se pe jumătate de pe

scaun. „E tot atît de bună pe cît e de deșteaptă și de frumoasă“, gîndi el. Inima lui tresări – o senzație tot atît de puțin familiară, pe cît era de puțin bine-venită. „Oh, Doamne, nu vreau complicația asta. Nu acum. Niciodată“, își zise.

Încă așteptau. Secundele se transformară în minute înainte să audă iarăși zgomot de pași. Ușa se deschise și intră George Gregory, urmat îndeaproape de Clive Stannard. Acesta din urmă fie nu se trezise la timp, fie nu considerase că este necesar să facă vreun efort să fie punctual. Își pusese pantalonii și o haină de tweed peste pijamaua cu dungi care se zărea de sub gulerul hainei și era adunată deasupra pantofilor. Spre deosebire de el, Gregory se îmbrăcase cu grijă, cămașa și cravata lui fiind imaculate.

– Îmi pare rău că v-am făcut să așteptați, spuse Gregory. Nu suport să mă îmbrac înainte să fac un duș.

Se postă în spatele Emmei și-și puse brațul pe spătarul scaunului ei, apoi și-l îndepărtă, simțind, poate, că gestul era nepotrivit. Ochii lui îl fixau pe părintele Sebastian cu îngrijorare, dar și cu o undă de curiozitate amuzată, după cum i se păru lui Dalgliesh. Considera însă că Stannard era cu adevărat înspăimîntat și încerca să ascundă acest lucru cu o nonșalanță care era în egală măsură prefăcută și stînjenitoare.

– Nu e puțin cam devreme pentru dramatism, întrebă el. Presupun că s-a întîmplat ceva. Nu ar fi bine să aflăm ce anume?

Nimeni nu-i răspunse. Ușa se deschise din nou și intrară și ultimii sosiți. Eric Surtees purta hainele de lucru. Rămase șovăind lîngă ușă și îi aruncă o privire întrebătoare lui Dalgliesh, ca și cum era surprins să îl vadă acolo. Karen Surtees, strălucitoare ca un papagal în puloverul lung și roșu pe deasupra pantalonilor verzi, nu-și făcuse timp decît să-și dea cu ruj pe buze. Ochii, lipsiți de machiaj, arătau obosiți și somnoroși. După o clipă de ezitare, ocupă locul liber și fratele său se mută în spatele scaunului ei. Toți cei chemați erau acum prezenți. Lui Dalgliesh îi trecu prin minte că semănau cu un grup pestriț de invitați la o nuntă, care poza fără tragere de inimă în fața unui fotograf exagerat de entuziast.

– Să ne rugăm, spuse părintele Sebastian.

Îndemnul fu total neaşteptat. Numai preoţii şi studenţii reacţionară instinctiv plecîndu-şi capetele şi împreunîndu-şi mîinile. Femeile păreau nesigure ce anume trebuiau să facă, dar după ce îi aruncară o privire părintelui Martin se ridicară în picioare. Emma şi doamna Pilbeam îşi aplecară capetele, iar Karen Surtees se uită cu o neîncredere sfidătoare la Dalgliesh, de parcă l-ar fi considerat direct responsabil pentru acest fiasco stînjenitor. Gregory se uita drept înainte cu un zîmbet pe buze, iar Stannard se încruntă şi-şi mută greutatea de pe un picior pe celălalt. Părintele Sebastian rosti rugăciunea de dimineaţă, apoi făcu o scurtă pauză şi rosti cuvintele din slujba de vecernie pe care le spusese în urmă cu aproape zece ore:

– „Întru început Tu, Doamne, pămîntul l-ai întemeiat şi cerurile sînt lucrul mîinilor Tale; Ele vor pieri, dar Tu rămîi şi toate ca o haină se vor învechi; Şi ca pe un veşmînt le vei strînge şi ca o haină vor fi schimbate. Dar Tu acelaşi eşti şi anii Tăi nu se vor sfîrşi".

Urmă un cor de „amin", murmurat de femei, rostit cu o mai mare forţă de studenţi şi întreg grupul se foi. Era mai puţin o mişcare şi mai mult o răsuflare de uşurare. „Ştiu acum, desigur că ştiu. Dar unul dintre ei a ştiut de la bun început", îşi spuse Dalgliesh. Femeile se aşezară din nou. Dalgliesh simţi intensitatea privirilor aţintite asupra decanului. Cînd acesta începu să vorbească, vocea lui era calmă şi aproape lipsită de intonaţie:

– Noaptea trecută o mare nenorocire s-a abătut asupra comunităţii noastre. Arhidiaconul Crampton a fost ucis cu brutalitate în biserică. Trupul său a fost descoperit de părintele Martin la cinci şi jumătate azi-dimineaţă. Comandantul Dalgliesh, care era oaspetele nostru pentru o altă chestiune, este încă oaspetele nostru, dar acum este şi ofiţerul de poliţie însărcinat cu anchetarea crimei. Este datoria, dar şi dorinţa noastră să-l ajutăm cum putem, răspunzîndu-i cinstit la toate întrebările şi nefăcînd nimic, cu vorba sau cu fapta, să împiedicăm ancheta poliţiei sau să-i facem pe poliţişti să simtă că prezenţa lor nu este bine-venită. Le-am telefonat studenţilor care sînt plecaţi în acest weekend şi le-am spus celor care trebuiau să vină azi-dimineaţă să mai întîrzie o săptămînă. Noi, cei de aici, trebuie să încercăm

să ne continuăm viața și munca la colegiu în timp ce cooperăm pe deplin cu poliția. Am pus căsuța Sfîntul Matei la dispoziția domnului Dalgliesh și a poliției. La solicitarea domnului Dalgliesh biserica și peristilul de nord sînt închise, iar accesul în acea zonă este interzis. Misa se va ține în oratoriu la ora obișnuită și toate slujbele se vor desfășura acolo pînă cînd biserica va fi redeschisă și pregătită pentru serviciul divin. Moartea arhidiaconului este acum treaba poliției. Nu faceți speculații, nu bîrfiți între voi. Desigur, o crimă nu poate fi ținută în secret. Inevitabil, știrea se va răspîndi, în cadrul Bisericii și al laicilor. Vreau să vă cer să nu telefonați și să nu spuneți nimic despre asta – totul să rămînă între acești pereți. Dacă sînt probleme care vă îngrijorează, puteți veni la mine sau la părintele Martin. Se opri, după care adăugă: La fel ca întotdeauna. Acum o să-l rog pe domnul Dalgliesh să vă adreseze cîteva cuvinte.

Adunarea îl ascultase într-o tăcere mormîntală. Numai la auzul cuvîntului „ucis", Dalgliesh auzise un țipăt slab, rapid înăbușit venind – credea Dalgliesh – dinspre doamna Pilbeam. Raphael, alb ca varul, stătea atît de țeapăn, încît Dalgliesh se temea să nu leșine. Eric Surtees se uită îngrozit la sora lui, apoi își feri rapid privirea și își fixă ochii asupra părintelui Sebastian. Gregory se încrunta, foarte concentrat. Aerul încă rece era încărcat de teamă. În afară de privirea aruncată de Surtees surorii lui, nici unul nu îndrăznea să se uite în ochii celorlalți. „Poate, își zise Dalgliesh, le e teamă de ceea ce ar putea să vadă."

Dalgliesh era mirat că părintele Sebastian nu făcuse nici o referire la absența lui Yarwood, Pilbeam și Stephen Morby și îi era recunoscător pentru discreția lui. Se decise să spună pe scurt ceea ce voia. Nu avea obiceiul, atunci cînd ancheta o crimă, să-și ceară scuze pentru neplăcerile provocate – aceste neplăceri cauzate celor implicați reprezentau cel mai mic rău dintre cele pe care o crimă le răspîndea în jur.

– S-a căzut de acord că acest caz va fi preluat de Poliția Metropolitană, spuse el. O mică echipă de ofițeri de poliție și din serviciile tehnice vor sosi în această dimineață. După cum v-a comunicat părintele Sebastian, biserica este închisă, la fel și peristilul de nord și ușa din casă care dă spre acea zonă. Eu sau unul

dintre ofiţerii mei va sta de vorbă cu dumneavoastră la un moment dat pe parcursul zilei. Oricum, am economisi timp dacă am stabili imediat un lucru. A părăsit vreunul dintre dumneavoastră camera aseară, după vecernie? A fost cineva în biserică sau în apropierea ei? A văzut sau a auzit azi-noapte careva dintre dumneavoastră ceva ce ar putea să aibă legătură cu această crimă?

Urmă un moment de tăcere, după care Henry spuse:

– Am ieşit în jurul orei zece şi jumătate să iau nişte aer şi să fac un pic de mişcare. Am făcut cinci ture rapide în jurul peristilurilor şi m-am întors în cameră. Stau la numărul doi, în peristilul de sud. Nu am auzit şi nu am văzut nimic neobişnuit. Vîntul se înteţise şi sufla rafale de frunze în peristilul din nord. Asta-i tot ce îmi amintesc.

– Tu ai fost studentul care a aprins lumînările înainte de vecernie şi a deschis uşa dinspre sud. Ai adus cheia de la biserică din birou? întrebă Dalgliesh.

– Da. Am luat-o chiar înainte de slujbă şi am dus-o înapoi după aceea. Erau trei chei cînd am luat-o şi trei după ce am dus-o înapoi.

– O să mai întreb o dată, zise Dalgliesh. A părăsit vreunul dintre dumneavoastră camera după vecernie?

Aşteptă o clipă, dar nu veni nici un răspuns, astfel încît continuă:

– O să vreau să văd hainele şi pantofii pe care i-aţi purtat aseară şi, ceva mai tîrziu, va trebui să luăm amprentele tuturor celor de la St Anselm pentru a le putea identifica pe cele necunoscute. Şi asta este valabil pentru toţi cei prezenţi.

Se aşternu iarăşi tăcerea după care Gregory spuse:

– Aş avea o întrebare pentru domnul Dalgliesh. Par să lipsească trei oameni, printre care un ofiţer de la poliţia din Suffolk. Are vreo importanţă acest fapt, vreau să spun pentru mersul investigaţiei?

– Nici una, în momentul de faţă, îi răspunse Dalgliesh.

Această întrerupere a tăcerii îl provocă pe Stannard să-şi dea drumul la gură:

– Pot să întreb de ce domnul comandant presupune că aceasta este ceea ce poliţia ar descrie drept „o treabă din interior“?

În timp ce nouă ni se cercetează hainele şi ni se iau amprentele, vinovatul se află probabil la kilometri întregi depărtare. La urma urmelor, locul ăsta nu e deloc sigur. Eu, unul, nu am de gînd să dorm la noapte aici fără să am un zăvor la uşă.

– Îngrijorarea ta e normală. O să aranjez să se pună încuietori la camera dumitale şi la ale celorlalţi patru oaspeţi şi o să vi se dea cheile necesare, răspunse părintele Sebastian.

– Şi care e răspunsul la întrebarea mea? De ce se presupune că ar trebui să fie unul dintre noi?

Era pentru prima dată cînd această posibilitate era rostită cu glas tare şi lui Dalgliesh i se părea că toţi cei de faţă erau hotărîţi să privească ţintă înainte, de parcă orice privire ar fi putut transmite o acuzaţie.

– Nu s-a făcut nici o presupunere de genul acesta, spuse el.

– Închiderea peristilului de nord presupune că studenţii care au camerele acolo vor trebui să le elibereze temporar, interveni părintele Sebastian. Avînd în vedere că atît de mulţi studenţi lipsesc, acest lucru este valabil numai pentru tine, Raphael. Vei preda cheile şi ţi se vor da în schimb o cheie de la camera 3 şi de la uşa dinspre peristilul sudic.

– Dar ce se întîmplă cu lucrurile mele, părinte? Cărţile şi hainele? Nu pot să mi le iau?

– Trebuie să te descurci fără ele deocamdată. Colegii tăi îţi vor putea împrumuta cele necesare. Nu am cuvinte să subliniez cît este de important să nu intraţi în zonele în care poliţia a interzis accesul.

Fără alte comentarii, Raphael luă din buzunar un mănunchi de chei, scoase două dintre ele şi i le dădu părintelui Sebastian.

– Am înţeles că toţi preoţii rezidenţi au chei de la biserică, spuse Dalgliesh. Puteţi să verificaţi acum dacă le aveţi?

Părintele Betterton vorbi pentru prima dată:

– Mi-e teamă că nu am cheile la mine. Întotdeauna le las pe un scaun de lîngă pat.

Dalgliesh încă avea mănunchiul de chei ale părintelui Martin pe care acesta i le dăduse în biserică şi acum se duse la ceilalţi doi preoţi, verificînd dacă aveau pe inel cheile de la biserică.

Se întoarse spre părintele Sebastian, care zise:

– Cred că deocamdată am spus tot ceea ce era necesar. Programul stabilit pentru astăzi va fi respectat pe cît posibil. Nu vom spune rugăciunea de dimineață, dar propun să ținem liturghia la prînz în oratoriu. Vă mulțumesc.

Se întoarse și ieși cu pași hotărîți din încăpere. Se auzi zgomot de tălpi tîrșîite pe podea. Ceilalți se uitară unii la alții, apoi, unul cîte unul, se îndreptară spre ușă.

Dalgliesh își închisese telefonul mobil în timpul întîlnirii, dar cînd îl deschise sună imediat. Era Stephen Morby.

– Domnule comandant Dalgliesh? L-am găsit pe inspectorul Yarwood. Căzuse într-un șanț la jumătatea drumului înspre mănăstire. Am încercat să vă sun mai devreme, dar n-am reușit să prind legătura. Zăcea pe jumătate în apă și este inconștient. Credem că are un picior rupt. Nu am vrut să-l mișcăm din loc ca să nu-i agravăm rana, dar nici nu puteam să-l lăsăm să zacă acolo. L-am scos cu mare atenție din șanț și am chemat o ambulanță. Chiar acum este suit în ea. Îl vor duce la spitalul din Ipswich.

– Ați acționat foarte bine, zise Dalgliesh. Cît de grav este?

– Paramedicii cred că o să fie bine, dar încă nu și-a recăpătat cunoștința. O să-l însoțesc în ambulanță. O să vă pot spune mai multe cînd mă voi întoarce. Domnul Pilbeam o să vină în spatele nostru cu mașina, așa că o să mă întorc cu el.

– Bine, răspunse Dalgliesh. Întoarce-te cît mai curînd posibil. Am nevoie de amîndoi aici.

Dalgliesh îi comunică noutățile părintelui Sebastian care zise:

– Mi-era teamă că asta s-a întîmplat. Acesta e tiparul bolii de care suferă. Am înțeles că e vorba de o formă de claustrofobie și atunci cînd îl apucă o criză trebuie să iasă la aer curat și să se plimbe. După ce l-a părăsit soția, luîndu-i și copiii, obișnuia să dispară zile întregi. Uneori mergea pe jos pînă se prăbușea și poliția îl găsea și îl aducea înapoi. Slavă Domnului că a fost găsit și, se pare, la timp. Iar acum, dacă vreți să veniți în birou, putem discuta ceea ce doriți la căsuța Sfîntul Matei.

– Mai tîrziu, părinte. Mai întîi trebuie să mă întîlnesc cu familia Betterton.

– Cred că părintele John s-a întors în apartamentul său. E la etajul al treilea, pe latura de nord. Fără îndoială că și el vă caută.

Părintele Sebastian era prea deştept ca să facă speculaţii cu glas tare despre posibila implicare a lui Yarwood în crimă. Dar, în mod sigur, mila creştină nu era chiar atît de mare. Într-un colţ al minţii lui trebuie să fi sperat că aceasta era cea mai bună rezolvare posibilă: o crimă înfăptuită de un om care nu era, temporar, responsabil pentru acţiunile lui. Iar dacă Yarwood nu supravieţuia, avea să rămînă mereu un suspect. Moartea lui ar putea fi foarte convenabilă pentru cineva.

Înainte să se îndrepte spre apartamentul lui Betterton, Dalgliesh se duse în propriul apartament ca să-l sune pe şeful poliţiei.

6

Lîngă ușa îngustă de stejar de la apartamentul lui Betterton se afla o sonerie, dar Dalgliesh nu apucă să apese pe buton că părintele John și apăru în cadru și îl invită înăuntru.

– Dacă vreți să așteptați o clipă, o s-o chem și pe sora mea. Cred că e în bucătărie. Avem aici, în apartament, o chicinetă și ea preferă să mănînce separat în loc să se alăture comunității. Lipsesc doar o clipă.

Încăperea în care intrase Dalgliesh era joasă, dar avea patru ferestre cu muluri care dădeau spre mare. Camera era supraîncărcată cu piese de mobilier care păreau să fie relicve ale locuințelor anterioare: scaune joase tapițate, cu spătare cu nasturi, o canapea desfundată în fața șemineului, cu spătarul acoperit cu o învelitoare din bumbac indian, o masă rotundă din mahon solid, așezată în mijlocul camerei, împrejurul căreia se aflau șase scaune disparate din punct de vedere al vechimii și stilului, un birou cu suport plasat între două ferestre, o varietate de măsuțe încărcate cu nimicuri strînse în două vieți lungi – fotografii în rame de argint, bibelouri de porțelan, cutiuțe de lemn și argint și un bol cu pot-pourri al cărui parfum dispăruse demult, în aerul cu iz stătut, de praf.

Peretele din partea stîngă a ușii era acoperit în întregime cu o bibliotecă. Aici erau cărțile tinereții părintelui John, din zilele de studenție și de preoție, dar exista și un șir de volume negre pe care stătea scris *Piesele anului*, datînd din anii 1930–1940. Lîngă ele se găsea un rînd de cărți polițiste broșate. Dalgliesh observă că părintele John era un fan înrăit al scriitoarelor din epoca de aur: Dorothy L. Sayers, Margery Allingham și Ngaio Marsh. În partea dreaptă a ușii era sprijinit un sac de golf cu vreo șase

crose. Era un obiect neobişnuit într-o cameră în care nu exista nici o altă dovadă a interesului pentru sport.

Tablourile era la fel de diferite ca şi celelalte artefacte: picturi victoriene în ulei, foarte sentimentale ca subiect, dar reuşite ca execuţie, stampe cu flori, vreo două goblenuri şi acuarele realizate probabil de strămoşii lui victorieni – erau prea bune ca să fi fost făcute de amatori, dar nu suficient de bune ca să fie opera unor profesionişti.

Dar în pofida atmosferei întunecate, se simţea că încăperea era locuită, fiind prea plină de particularităţi şi prea confortabilă ca să pară deprimantă. Cele două fotolii cu spătar înalt din faţa şemineului aveau fiecare alături o măsuţă şi o veioză cu abajur. Aici fratele şi sora stăteau confortabil şi citeau aşezaţi faţă în faţă.

Cînd domnişoara Betterton intră în încăpere, Dalgliesh fu izbit de ciudata deosebire produsă de neobişnuita repartizare a genelor familiale. La prima vedere, era greu de crezut că cei doi Betterton erau înrudiţi îndeaproape. Părintele John era scund şi îndesat, cu un chip blînd pe care se citea o expresie perpetuă de uimire neliniştită. Sora lui era cu cel puţin cincisprezece centimetri mai înaltă, cu un trup osos şi o privire suspicioasă. Numai asemănarea urechilor cu lobi lungi, pleoapele căzute şi gura mică şi bosumflată dovedea înrudirea familială. Ea părea cu mult mai în vîrstă decît fratele ei. Părul de culoarea oţelului era împletit la spate şi prins în vîrful capului cu un pieptene din care vîrfurile părului uscat ieşeau în afară ca o friză ornamentală. Purta o fustă din tweed subţire, lungă aproape pînă în pămînt, o bluză în dungi care părea să fie a fratelui ei şi o jachetă lungă, cafenie, cu găuri făcute de molii în mîneci.

– Agatha, acesta este domnul comandant Dalgliesh de la Scotland Yard, spuse fratele John.

– Un poliţist?

Dalgliesh întinse mîna, zicînd:

– Da, domnişoară Betterton, sînt poliţist.

Mîna care îi fusese întinsă după o scurtă ezitare era rece şi atît de fragilă încît Dalgliesh putea să simtă fiecare os.

Domnişoara Betterton spuse cu o voce educată, cu inflexiuni muzicale, pe care cei care nu o posedă o consideră total nenaturală:

– Mi-e teamă că ai venit unde nu trebuie, domnul meu. Nu avem nici un cîine pe aici.

– Domnul Dalgliesh nu are nimic de-a face cu cîinii, Agatha.

– Am crezut că ai spus că este hingher.

– Nu, nu, am spus că e comandant, nu hingher.[1]

– Ei bine, nici vapoare nu avem. Se întoarse spre Dalgliesh. Vărul Raymond a fost comandant în ultimul război. În batalionul rezerviştilor voluntari din Marina Regală, nu în marina propriu-zisă. Cred că le ziceau The Wavy Navy din cauza dungilor aurii ondulate de pe mînecă. Oricum, a fost ucis, aşa că nu are importanţă. Nu are rost să devii foarte sentimental în ceea ce priveşte o crosă de golf, dar uneori îţi e greu să te desparţi de ele. De ce nu porţi uniformă, domnule Dalgliesh? Îmi place să văd un bărbat în uniformă. O sutană preoţească nu-i acelaşi lucru.

– Sînt comandant de poliţie, domnişoară Betterton. E un rang specific poliţiei metropolitane – nu are nimic de-a face cu Marina.

Părintele John, considerînd că acest dialog durase suficient de mult, interveni:

– Agatha dragă, s-a întîmplat ceva îngrozitor. Vreau să mă asculţi cu mare atenţie şi să rămîi foarte calmă. Arhidiaconul Crampton a fost ucis. De aceea domnul comandant Dalgliesh trebuie să stea de vorbă cu tine, cu noi toţi. Trebuie să-l ajutăm cum putem ca să-l descopere pe cel care a comis această faptă îngrozitoare.

Apelul lui la calm fu complet inutil. Domnişoara Betterton primi noutăţile fără să clipească şi fără să arate nelinişte sau tulburare. Se întoarse spre Dalgliesh.

– Aşadar, tot ai nevoie de un cîine poliţist. Păcat că nu te-ai gîndit să aduci unul. Unde a fost omorît? Mă refer la arhidiacon.

– În biserică, domnişoară Betterton.

– Părintelui Sebastian nu o să-i placă treaba asta. Nu ar fi bine să-i spui?

– I s-a spus, Agatha, rosti fratele ei. Toată lumea a aflat.

---

[1] În engleză, *commander* („comandant“) şi *dog handler* („hingher“), termenii folosiţi în original, au o pronunţie asemănătoare. (n.red.)

– Nu o să i se ducă dorul, aici, în casa asta cel puțin. Era un om extrem de neplăcut, comandante. Mă refer la arhidiacon, desigur. Ți-aș putea explica de ce am părerea asta, dar astea sînt chestiuni confidențiale de familie. Sînt sigur că înțelegi asta. Pari să fii un ofițer inteligent și discret. Cred că asta vine din faptul că ai făcut parte din Marină. Unii oameni sînt mai buni morți. Nu vreau să spun de ce arhidiaconul se numără printre ei, dar poți să fii convins că lumea va fi mai plăcută fără el. Dar trebuie să faceți ceva în legătură cu corpul. Nu poate să rămînă în biserică. Părintelui Sebastian nu o să-i placă asta absolut deloc. Și ce se întîmplă cu slujbele? O să se mai poată ține în situația asta? Eu nu particip, nu sînt o persoană religioasă, dar fratele meu o face și nu cred că i-ar plăcea să pășească peste cadavrul arhidiaconului. Indiferent ce gîndești despre un om, asta nu e o situație plăcută.

– Cadavrul va fi scos de acolo, domnișoară Betterton, dar biserica va trebui să rămînă închisă cel puțin cîteva zile, răspunse Dalgliesh. Trebuie să vă pun cîteva întrebări. Dumneavoastră sau fratele dumneavoastră ați părăsit apartamentul după slujba de aseară?

– Și de ce-am fi făcut una ca asta, comandante?

– Asta vă întreb, domnișoară Betterton. A părăsit vreunul din dumneavoastră apartamentul după ora douăzeci și două?

Se uită de la unul la celălalt.

– Noi ne culcăm la ora unsprezece seara, răspunse părintele John. Nu am ieșit din apartament după vecernie și nici mai tîrziu și sînt sigur că nici Agatha nu a făcut-o. Ce motiv ar fi avut?

– Ați fi auzit dacă celălalt ar fi ieșit?

De data asta domnișoara Betterton fu cea care răspunse:

– Bineînțeles că nu. Nu stăm treji întrebîndu-ne ce face celălalt. Fratele meu e absolut liber să se plimbe prin casă noaptea dacă are chef, deși nu văd de ce ar face-o. Cred că te întrebi, comandante, dacă vreunul din noi l-a omorît pe arhidiacon. Nu sînt proastă. Știu unde vrei să ajungi. Ei bine, n-am făcut-o și cred că nici fratele meu nu a făcut-o. Nu e genul de om de acțiune.

Fratele John, vizibil tulburat, replică vehement:

– Sigur că n-am făcut-o, Agatha. Cum poți să te gîndești la una ca asta?

– Nu nu m-am gîndit, ci comandantul. Se întoarse spre Dalgliesh. Arhidiaconul avea de gînd să ne dea afară. Mi-a spus mie. Să ne dea afară din apartament.

– Nu avea cum să facă asta, Agatha. Trebuie să fi înţeles tu greşit, zise părintele John.

– Cînd s-a întîmplat asta, domnişoară Betterton? întrebă Dalgliesh.

– Ultima dată cînd arhidiaconul a fost aici. Era într-o luni dimineaţa. M-am dus la crescătoria de porci să văd dacă Surtees are nişte legume pe care mi le-ar putea da. E foarte îndatoritor cînd cineva are nevoie de el. Tocmai plecam cînd m-am întîlnit cu arhidiaconul. Cred că şi el venea să capete nişte legume pe gratis sau poate că voia să vadă porcii. L-am recunoscut imediat. Desigur, nu mă aşteptam să-l văd şi probabil că l-am întîmpinat cu o oarecare duritate. Nu sînt o ipocrită, nu-mi place să mă prefac că îmi sînt simpatice anumite persoane. Şi, cum nu sînt o persoană credincioasă, nu trebuie să fac pe mironosiţa. Şi nimeni nu mi-a spus că se afla în vizită la colegiu. De ce nu mi se spun şi mie aceste lucruri? Nici nu aş fi ştiut că este aici dacă nu mi-ar fi spus Raphael Arbuthnot. Se întoarse spre Dalgliesh. Cred că l-ai cunoscut pe Raphael Arbuthnot. E un băiat minunat şi foarte deştept. Din cînd în cînd ia cina cu noi şi citim împreună o piesă. Ar fi putut să fie actor dacă nu l-ar fi prins preoţia. Poate să joace orice rol şi să imite orice voce. E un talent remarcabil.

– Sora mea iubeşte teatrul, explică părintele John. Ea şi Raphael merg o dată la trei luni la Londra dimineaţa pentru cumpărături, să ia masa de prînz şi să meargă la matineu.

– Cred că înseamnă mult pentru el să evadeze de aici, zise domnişoara Betterton. Dar mi-e teamă că nu mai am auzul aşa de ager cum îl aveam odată. Actorii din ziua de azi nu sînt învăţaţi să declame. Murmură şi iar murmură. Crezi că au ore de murmurat la şcoala de teatru şi stau toţi în cerc şi murmură unul la altul? Chiar dacă stăm în stal în primele rînduri, uneori tot mi-e greu să aud. Bineînţeles că nu mă plîng lui Raphael. Nu vreau să-i rănesc sentimentele.

Dalgliesh spuse cu blîndeţe:

– Dar mai exact ce v-a spus arhidiaconul cînd aţi avut impresia că vă ameninţă că vă dă afară din apartament?

– Era ceva despre oamenii care se mulţumesc să trăiască din fondurile bisericii fără să dea nimic înapoi.

– Nu avea cum să spună asta, Agatha, interveni părintele John. Eşti sigură că îţi aminteşti cu precizie?

– Poate că nu a folosit exact cuvintele astea, John, dar asta a vrut să spună. Apoi a zis că n-ar trebui să mă bazez pe faptul că voi putea sta aici toată viaţa. L-am înţeles perfect. Ne ameninţa că o să ne dea afară.

– Dar n-ar fi putut să facă asta, Agatha, zise părintele John, tulburat. Nu avea o asemenea putere.

– Asta mi-a spus şi Raphael cînd i-am povestit întîmplarea. Am discutat despre asta cînd a fost ultima oară aici la cină. I-am zis lui Raphael că dacă îl poate băga pe fratele meu la închisoare, poate face orice. Raphael mi-a replicat: „O, nu, nu poate. O să-l împiedic să facă asta".

Părintele John, exasperat de turnura pe care o luase discuţia, se dusese lîngă fereastră, de unde spuse:

– Se apropie o motocicletă pe drumul de lîngă coastă. Ce ciudat! Nu cred că aşteptam pe cineva în dimineaţa asta. Poate că pe dumneavoastră vă caută, domnule comandant.

Dalgliesh se apropie de fereastră şi răspunse:

– Trebuie să plec acum, domnişoară Betterton. Mulţumesc pentru colaborare. S-ar putea să mai am cîteva întrebări de pus – dacă va fi cazul o să vă întreb la ce oră vă va conveni să ne întîlnim. Iar acum, părinte, aş putea să văd legătura de chei pe care o aveţi?

Părintele John dispăru şi se întoarse aproape imediat cu inelul lui de chei. Dalgliesh compară cele două chei de la biserică cu cele de pe inelul părintelui Martin.

– Unde aţi lăsat cheile astea noaptea trecută, părinte?

– La locul lor obişnuit, pe scaunul de lîngă pat. Întotdeauna le las acolo pe timpul nopţii.

Cînd plecă, lăsîndu-l pe părintele John cu sora lui, Dalgliesh aruncă o privire spre crosele de golf. Capetele lor ieşeau din sac, iar metalul strălucea, curat. Imaginea mentală era incomod de

clară şi de convingătoare. Era nevoie de cineva cu o privire ageră să o mînuiască şi ar fi fost dificil de ascuns pînă în momentul folosirii ei – atunci cînd atenţia arhidiaconului ar fi fost concentrată asupra tabloului vandalizat al *Judecăţii de Apoi*. Dar oare asta constituia o problemă atît de mare? Crosa ar fi putut fi ascunsă în spatele unul pilastru. Şi cu o armă de lungimea asta riscul pătării cu sînge ar fi fost mult diminuat. Lui Dalgliesh îi veni brusc în minte imaginea vie a unui tînăr blond, aşteptînd nemişcat în umbră, cu crosa în mînă. Arhidiaconul nu s-ar fi sculat din pat să meargă la biserică dacă ar fi fost chemat de Raphael, dar aici era vorba de un tînăr care, după spusele domnişoarei Betterton, putea imita vocea oricui.

7

Sosirea doctorului Mark Ayling era cu atît mai surprinzătoare, cu cît era atît de matinală. Dalgliesh cobora scările dinspre apartamentul fraţilor Betterton cînd auzi zgomotul motocicletei în curte. Pilbeam descuiase porţile mari, aşa cum făcea la fiecare răsărit, şi Dalgliesh ieşi în lumina obscură a unei dimineţi cu miros proaspăt care, după tumultul nopţii, părea de un calm obosit. Chiar şi sunetul mării era înăbuşit. Motocicleta puternică dădu roată curţii şi se opri în faţa intrării principale. Motociclistul îşi scoase casca, desfăcu legăturile care ţineau prinsă de portbagaj o geantă şi, cu casca sub braţ, urcă treptele cu pas vioi, cu indiferenţa unui curier care livrează un pachet obişnuit.

– Mark Ayling, spuse el. Cadavrul e în biserică, nu-i aşa?

– Adam Dalgliesh. Da, pe aici. O să trecem prin casă şi o să ieşim pe uşa dinspre sud. Am încuiat-o pe cea care dă din casă în peristilul de nord.

Holul era pustiu şi lui Dalgliesh i se păru că paşii doctorului Ayling sunau nefiresc de tare pe podeaua mozaicată. Nu era de aşteptat ca medicul legist să se strecoare discret prin mînăstire, dar sosirea lui era cu totul lipsită de tact. Dalgliesh se întrebă dacă n-ar trebui să-l găsească pe părintele Sebastian şi să-i prezinte pe unul celuilalt, dar se hotărî să nu o facă. Asta nu era, la urma urmelor, o vizită de curtoazie şi cu cît se întîrzia mai puţin, cu atît era mai bine. Dar nu avea nici o îndoială că sosirea legistului fusese observată şi, în vreme ce străbăteau culoarul pe lîngă treptele spre pivniţă şi către uşa ce dădea în peristilul sudic, Dalgliesh avu sentimentul neplăcut, deşi iraţional, că se făcea vinovat de încălcarea bunelor maniere. Investigarea unei crime într-o atmosferă caracterizată de lipsă de cooperare şi de antagonism abia mascat era mai puţin complicată, reflectă Dalgliesh,

decît să aibă de-a face cu subtilitățile sociale și teologice ale actualei scene a crimei.

Traversară curtea pe sub crengile pe jumătate dezgolite de frunze ale uriașului castan și ajunseră la ușa sacristiei fără să schimbe vreo vorbă. În timp ce Dalgliesh o descuia, Ayling întrebă:

– Unde pot să-mi schimb hainele?

– Aici. E jumătate sacristie, jumătate birou.

Schimbatul hainelor însemna pentru Ayling să-și scoată costumul de piele înlocuindu-l cu un halat trei sferturi de culoare maro și să-și pună în locul ghetelor papuci moi peste care își trase șosete albe de bumbac.

Dalgliesh încuie ușa sacristiei în spatele lor și zise:

– Este puțin probabil ca ucigașul să fi intrat pe ușa asta. Dar încui biserica pînă la sosirea echipei de criminaliști de la Londra.

Ayling își așeză frumos costumul de piele pe scaunul ergonomic din fața biroului și își puse ghetele alături, după care întrebă:

– De ce anchetează Poliția Metropolitană acest caz? E în jurisdicția celor din Suffolk.

– În momentul de față la colegiu se află un polițist din Suffolk. Dar e o situație complicată. Eu mă aflam aici pentru o altă problemă, așa că a părut logic ca eu să preiau și actuala investigație.

Explicația păru să-l mulțumească pe Ayling.

Intrară amîndoi în biserică. Luminile din navă erau slabe, dar suficiente, se pare, pentru o congregație care știa liturghia pe dinafară. Se apropiară de *Judecata de Apoi*. Dalgliesh își ridică mîna să-și ferească privirea de spotul luminos. În obscuritatea plină de mirosul greu de tămîie, care dădea iluzia că se întindea dincolo de zidurile bisericii într-un întuneric parcă nesfîrșit, strălucirea razei de lumină era șocant de puternică, mai puternică decît și-o amintea Dalgliesh. Poate, își zise el, prezența unei terțe persoane transforma totul într-o scenă dintr-o piesă de la Grand Guignol[1] – corpul actorului aranjat în mod voit artistic, așezarea

[1] Theatre du Grand Guignol, teatru parizian de la începutul secolului al XX-lea specializat în prezentarea de piese cu subiecte macabre în care erau descrise foarte grafic violențe extrem de șocante. (n.red.)

inspirată a celor două sfeşnice de-o parte şi de alta a capului, Dalgliesh, un privitor tăcut în umbra unui pilastru, aşteptîndu-şi rîndul să-şi spună replica.

Ayling, rămas pentru o clipă nemişcat din cauza strălucirii neaşteptate, părea că evaluează efectul tabloului teatral. Cînd începu să se învîrtă în jurul cadavrului cu paşi neauziţi, semăna cu un regizor care analizează unghiul camerei de luat vederi, dorind să se convingă că poza morţii era şi realistă, şi reuşită din punct de vedere artistic. Dalgliesh observă extrem de clar detaliile: vîrful ros al papucului negru de piele care căzuse din piciorul drept al lui Crampton, cît de mare şi de ciudat părea acum piciorul gol, cît de urît şi de alungit era degetul mare. Cum faţa arhidiaconului era pe jumătate ascunsă, acel picior care nu avea să se mai mişte vreodată căpătase o forţă mai mare decît dacă întregul corp ar fi fost dezgolit, provocînd un sentiment puternic de milă şi revoltă.

Dalgliesh îl întîlnise pe Crampton numai în treacăt şi prezenţa lui îi provocase doar un vag resentiment faţă de un oaspete neaşteptat şi nu tocmai amabil. Dar acum simţea o furie mai intensă ca niciodată, aşa cum nu mai simţise la vreo scenă a crimei. Se trezi repetînd nişte cuvinte care îi erau familiare, deşi sursa lor îi scăpa pe moment: „Cine a făcut o asemenea faptă?“ Avea să descopere răspunsul şi atunci cînd o va face va găsi şi proba – de această dată nu va clasa dosarul ştiind identitatea făptaşului, mobilul şi metoda de înfăptuire a crimei, dar neavînd puterea de a face arestarea. Povara acelui eşec din trecut îl apăsa încă puternic, dar acest caz îl va ajuta în cele din urmă să se elibereze de ea.

Ayling încă se învîrtea cu mare grijă în jurul cadavrului, neslăbindu-l din ochi, de parcă descoperise un fenomen interesant, dar neobişnuit, şi nu era sigur cum avea să reacţioneze la cercetarea sa atentă. Se aşeză pe vine lîngă cap, adulmecă delicat rana şi întrebă:

– Cine este?

– Îmi cer scuze. Nu mi-am dat seama că nu vi s-a spus. E arhidiaconul Crampton. De-abia fusese numit epitrop la acest colegiu şi sosise sîmbătă dimineaţă.

– Cineva nu-l prea avea la inimă, dacă nu cumva surpinsese un intrus și fapta nu are conotații personale. Există aici ceva care merită furat?

– Piesa de altar e valoroasă, dar e dificil de scos. Nu există dovezi că cineva ar fi încercat una ca asta. În seiful din sacristie sînt niște obiecte de argint valoroase, dar nu s-a umblat la seif.

– Iar sfeșnicele sînt încă aici, zise Ayling. Deși sînt de alamă – nu prea merită să fie furate. Nu există prea multe dubii în legătură cu arma sau cu cauza morții – o lovitură în partea dreaptă a craniului deasupra urechii făcută cu un obiect contondent cu o muchie ascuțită. Nu știu dacă prima lovitură l-a ucis, dar sigur l-a doborît. Apoi atacatorul a lovit din nou. Aș spune că se observă o frenezie în modul cum a atacat.

Se ridică, apoi înălță cu mîna înmănușată sfeșnicul pe care nu se vedeau urme de sînge.

– E greu. Îți trebuie ceva forță. O femeie sau un bărbat mai în vîrstă ar fi trebuit să-și folosească ambele mîini. În plus, e nevoie de un ochi ager întrucît victima nu avea să stea pe loc, întors convenabil cu spatele spre un străin sau spre cineva în care nu avea încredere. Cum a intrat aici – la Crampton mă refer?

Dalgliesh își dădu seama că avea de-a face cu un medic legist nu foarte preocupat de limitele precise ale responsabilităților proprii.

– Din cîte știu, nu avea o cheie. Fie i-a dat cineva drumul înăuntru, fie a găsit ușa descuiată. *Judecata de Apoi* a fost vandalizată. Se poate să fi fost ademenit să vină aici.

– Pare să fi fost o acțiune din interior. Numărul suspecților se reduce convenabil. Cînd a fost descoperit?

– La cinci și jumătate. Eu am sosit patru minute mai tîrziu. Judecînd după aspectul sîngelui și după instalarea stării de *rigor mortis* de pe o parte a feței, bănuiesc că era mort de circa cinci ore.

– O să-i iau temperatura, dar mă îndoiesc că voi fi mai precis de-atît. A murit în jur de miezul nopții, plus sau minus o oră.

– Dar sîngele? întrebă Dalgliesh. A țîșnit mult?

– Nu la prima lovitură. Știți cum e cu loviturile astea la cap, în zona asta. Sîngerarea se produce în interiorul cavității craniene. Dar nu s-a mulțumit numai cu o lovitură. La cea de-a doua

sîngele a țîșnit. Mai mult o împroșcare decît un șuvoi puternic. Dacă atacatorul este dreptaci, cred că s-a murdărit de sînge pe brațul drept, poate și pe piept. Probabil și el s-a așteptat la asta. Poate a venit îmbrăcat numai în cămașă, cu mînecile suflecate. Sau să fi purtat un tricou, sau mai bine să fi fost gol-pușcă. S-au mai văzut cazuri.

Dalgliesh nu aflase nimic nou – și el se gîndise la asta.

– Dar victimei nu i s-ar fi părut asta un pic surprinzător? întrebă Dalgliesh.

Ayling ignoră întreruperea.

– Totuși, ar fi trebuit să se miște rapid. Nu se putea baza pe faptul că victima o să stea întoarsă cu spatele mai mult de o secundă sau două. Nu ar fi avut timp să-și suflece mîneca și să apuce sfeșnicul din locul în care îl ascunsese.

– Și unde credeți că a fost locul ăsta?

– Într-una din lojele cu strane? Ar fi fost cam departe. Poate l-a pus în spatele unei coloane. Desigur, a ascuns numai un sfeșnic. Apoi l-a adus pe celălalt și a aranjat micul tablou. Mă întreb de ce s-a obosit să facă asta. Nu știu de ce, dar nu mi se pare un act de răzbunare.

Cum Dalgliesh nu răspunse, continuă:

– O să-i iau temperatura să văd dacă mă ajută să stabilesc mai precis ora morții, dar mă îndoiesc că o să fie mult diferită de estimarea inițială. O să vă pot spune mai multe după autopsie.

Dalgliesh nu dori să asiste la această primă violare a intimității corpului, ci se plimbă încet pe culoarul central al bisericii pînă cînd, întorcîndu-și capul, văzu că Ayling terminase și se ridicase în picioare.

Reveniră amîndoi în sacristie. În timp ce legistul se dezbrăca de halat și își punea costumul de piele, Dalgliesh îl întrebă:

– Doriți o cafea? Cred că se poate aranja.

– Nu, mulțumesc. Mă presează timpul și cred că preoții nu au chef să mă vadă. O să fac autopsia mîine-dimineață și o să vă sun, dar nu mă aștept la surprize. Coronerul va dori raportul autopsiei. E foarte scrupulos. Cred că și dumneavoastră îl vreți. Cred că o să pot folosi laboratorul Poliției Metropolitane, dacă la Huntingdon este ocupat. Probabil nu poate fi mutat pînă cînd nu

termină echipa de criminalişti şi fotograful, dar sunaţi-mă cînd sînteţi gata. Cred că cei de aici aşteaptă să fie luat din biserică.

Cînd Mark Ayling fu gata de plecare, Dalgliesh încuie sacristia şi puse alarma. Din motive care nu-i erau clare, nu dorea ca doctorul să străbată iarăşi casa.

– Putem ieşi pe poarta care dă spre promontoriu. Astfel nu o să ne întîlnim cu nimeni.

Străbătură curtea pe poteca de iarbă bătătorită. Peste tufăriş, Dalgliesh vedea luminile celor trei căsuţe ocupate. Păreau nişte avanposturi singuratice ale unei garnizoane asediate. Şi la Sfîntul Matei era lumină şi Dalgliesh bănuia că doamna Pilbeam, cu o cîrpă de praf şi un aspirator, o pregătea pentru poliţişti. Se gîndi iarăşi la Margaret Munroe şi la moartea ei atît de oportună, iar în minte îi apăru o convingere pe cît de puternică, pe atît de iraţională în aparenţă: cele trei morţi aveau legătură. Sinuciderea aparentă, moartea naturală constatată, crima brutală – între ele exista un fir care le lega. Poate era subţire şi întortocheat, dar, odată depistat, îl va conduce pe Dalgliesh în inima misterului.

În curtea din faţă, aşteptă pînă cînd Ayling se urcă pe motocicletă şi se îndepărtă cu zgomot. Se pregătea să se întoarcă în casă cînd văzu luminile laterale ale unei maşini. Tocmai cotise de pe drumul de acces şi venea rapid pe alee. În cîteva secunde îşi dădu seama că era Alfa Romeo lui Piers Tarrant. Primii doi membri ai echipei sosiseră.

8

Inspectorul Piers Tarrant primi un telefon la ora şase şi un sfert. După zece minute era gata de plecare. I se ceruse s-o ia în drum şi pe Kate Miskin şi îşi zise că acest lucru nu-l va întîrzia; apartamentul lui Kate de pe malul Tamisei, chiar în apropiere de Wapping, se afla pe ruta de ieşire din Londra pe care avea de gînd s-o folosească. Sergentul Robbins locuia la granița cu Essex-ul şi urma să vină cu propria maşină la locul faptei. Cu puțin noroc, Piers spera să îl întreacă. Ieşi din apartament pe străzile pustii şi liniştite ale unei dimineți de duminică. Îşi luă Alfa Romeo din garajul pe care îl obținuse cu ajutorul poliției londoneze, îşi aruncă trusa de criminalist în spate şi o luă spre est pe acelaşi drum pe care Dalgliesh plecase cu două zile în urmă.

Kate îl aştepta la intrarea în blocul unde avea un apartament cu vedere spre fluviu. Piers nu fusese niciodată invitat înăuntru şi nici ea nu-i văzuse apartamentul din City. O fascina Tamisa, cu umbrele şi strălucirea ei mereu schimbătoare, cu undele întunecate şi viața comercială agitată în aceeaşi măsură în care City îl fascina pe el. Apartamentul lui Piers avea numai trei camere situate deasupra unui magazin de delicatese, pe o străduță laterală de lîngă Catedrala St Paul. Considera că amiciția cu cei din Poliția Metropolitană nu trebuie să facă parte din lumea lui în afara orelor de program şi nici nu era interesat să discute despre viața lui sexuală. Nimic din apartamentul lui nu era inutil şi totul era ales cu atenție şi pe cît de scump îşi putea permite. City, cu bisericile şi aleile lui, cu pasajele pietruite şi curțile rar vizitate, erau atît un hobby, cît şi o detaşare de viața profesională. Asemenea lui Kate, era fascinat de fluviu, dar ca parte a vieții şi a istoriei City-ului. Mergea în fiecare zi la lucru cu bicicleta şi

folosea mașina numai cînd pleca din Londra dar, cînd conducea, trebuia să aibă o mașină care îi plăcea.

Kate se așeză pe locul din dreapta, își puse centura și, după un scurt salut, nu scoase nici un cuvînt pe parcursul primilor kilometri. Piers îi putea simți surescitarea și știa că și ea simțea același sentiment la el. O plăcea și o respecta, dar relația lor profesională nu era lipsită de mici frecușuri ocazionale cauzate de resentimente, iritare sau competiție. Dar asta era ceva care împărtășeau – acest flux de adrenalină la începutul unei anchete într-un caz de crimă. Uneori Piers se întreba dacă acest sentiment aproape visceral de emoție nu se apropia neliniștitor de mult de setea de sînge; în mod sigur avea ceva dintr-un sport sîngeros.

După ce lăsară în urma lor Docklands, Kate spuse:

– OK, pune-mă la curent. Ai studiat teologia la Oxford. Trebuie să știi ceva despre locul acesta.

Faptul că studiase odinioară teologia la Oxford era unul dintre puținele lucruri despre el pe care Kate le știa și nu încetase niciodată să o intrige. Uneori Piers își imagina că ea credea că el avea o intuiție specială ori cunoștințe ezoterice care îi ofereau un avantaj cînd venea vorba de înțelegerea motivelor și de meandrele inimii omenești. Uneori îi zicea: „La ce servește teologia? Spune-mi. Ai ales să petreci trei ani studiind-o. Adică, trebuie să fi simțit că o să te alegi cu ceva din asta, ceva util sau important“. Piers se îndoia că ea îl crezuse cînd îi spusese că alegerea teologiei îi oferise șansa obținerii unui loc la Oxford mai mult decît istoria pe care ar fi preferat-o. Nu îi mărturisise însă ce obținuse cu adevărat: o fascinație pentru complexitatea bastioanelor intelectuale pe care oamenii le pot construi ca să reziste atacurilor neîncrederii. Propria neîncredere rămăsese nezdruncinată, dar nu regretase nici o clipă acei trei ani.

– Știu cîte ceva despre St Anselm, dar nu prea multe, începu Piers. Am avut un prieten care a mers acolo după obținerea diplomei, dar am pierdut legătura. Am văzut fotografii ale locului. Este un conac victorian imens, aflat într-una dintre cele mai sumbre zone ale coastei de est. Există mai multe legende care s-au țesut în jurul colegiului. Ca majoritatea legendelor, probabil au un sîmbure de adevăr. Aparține Bisericii Superioare, probabil adeptă

a respectării stricte a literei cărţii de rugăciuni catolice – nu sînt prea sigur – cu unele adăugiri romane, punînd mare bază pe teologie, practic opunîndu-se faţă de tot ceea ce s-a întîmplat în anglicanism în ultimii cincizeci de ani şi nu ai nici o şansă să intri în rîndul lor fără o diplomă luată cu notă maximă. Dar am auzit că mîncarea e foarte bună.

– Mă îndoiesc că o să avem ocazia s-o gustăm. Aşadar, e un colegiu elitist?

– Poţi să spui asta, dar la fel este şi Manchester United.

– Te-ai gîndit să te duci acolo?

– Nu, fiindcă nu am studiat teologia ca să intru în rîndurile Bisericii. Oricum nu m-ar fi acceptat. Nu aveam note destul de bune. Decanul are tendinţa de a fi pretenţios. Este o autoritate în Richard Hooker. OK, nu mă întreba, este vorba de un teolog din secolul al şaisprezecelea. Poţi să mă crezi că oricine a scris o lucrare de referinţă despre Hooker nu este un amator din punct de vedere intelectual. Am putea avea probleme cu reverendul doctor Sebastian Morell.

– Şi victima? A zis AD ceva despre el?

– Numai că e vorba de un arhidiacon Crampton şi că a fost găsit mort în biserică.

– Şi ce e un arhidiacon?

– E un fel de Rottweiler al Bisericii. El – sau poate fi şi o ea – are grijă de proprietăţile bisericii, îi pune în funcţie pe preoţi în parohii. Arhidiaconii au în responsabilitate un număr de parohii pe care le vizitează o dată pe an. Este echivalentul spiritual al Înaltului Inspector al Maiestăţii Sale.

– Aşadar, zise Kate, va fi vorba de unul dintre acele cazuri autonome, în care toţi suspecţii se găsesc sub acelaşi acoperiş şi noi va trebui să ne purtăm cu mănuşi ca să evităm telefoanele particulare date comisarului sau plîngerile venite din partea arhiepiscopului de Canterbury. Dar de ce am fost aleşi noi?

– AD nu a stat prea mult la discuţii. Doar îl ştii. Oricum, a dorit ca noi să pornim imediat la drum. Se pare că un poliţist din Suffolk se afla în vizită la colegiu noaptea trecută. Şeful poliţiei este de părere că nu ar fi recomandabil să preia ei cazul.

Kate nu mai puse alte întrebări, dar Piers avea impresia că ei nu-i convenea că lui îi telefonase Dalgliesh. Ea îi era, de fapt, superioară pe plan ierarhic, deşi nu profita de poziţia ei. Piers se întrebă dacă nu ar trebui să sublinieze că AD nu făcuse altceva decît să economisească timp sunîndu-l pe el primul, întrucît avea o maşină mai rapidă şi urma să şofeze, dar se decise că era mai bine să tacă.

După cum se aştepta, îl întrecură pe Robbins pe breteaua Colchester. Piers ştia că, dacă s-ar fi aflat Kate la volan, ar fi micşorat viteza pentru ca echipa să sosească odată cu ei. În schimb, el îi făcu un semn cu mîna lui Robbins şi apăsă pedala de acceleraţie.

Kate îşi lăsase capul pe tetieră şi părea că moţăie. Aruncînd o privire spre chipul ei cu trăsături puternice, dar frumoase, Piers se gîndi la relaţia dintre ei. Se schimbase în ultimii doi ani de la publicarea raportului Macpherson. Deşi cunoştea puţine lucruri despre viaţa ei personală, ştia că era copil din flori şi că fusese crescută de o bunică în cea mai sumbră dintre zonele sărace ale oraşului, la ultimul etaj al unei clădiri înalte. Negrii îi fuseseră vecini şi prieteni la şcoală. Faptul că i se spusese că face parte dintr-o forţă de poliţie în care rasismul era instituţionalizat o umpluse de un resentiment profund care – Piers îşi dădea seama acum – îi schimbase întreaga atitudine faţă de slujbă. Fiind ceva mai sofisticat din punct de vedere politic decît ea, dar şi mai cinic, Piers încercase să inducă un oarecare calm în disputele lor aprinse.

– Luînd în consideraţie acest raport, te-ai înrola în Poliţia Metropolitană dacă ai fi negru? îl întrebase ea.

– Nu, dar la fel aş proceda şi ca alb. Însă am făcut-o şi nu văd de ce Macpherson ar trebui să mă facă să renunţ la slujba mea.

Piers ştia unde dorea să ajungă – la un post de conducere în Brigada Antiteroristă. Acolo erau acum adevăratele oportunităţi. Între timp era mulţumit cu postul pe care îl avea, într-o echipă de prestigiu, cu un şef pretenţios pe care îl respecta şi cu destulă varietate şi emoţii ca să nu se plictisească.

– Înseamnă că asta îşi doresc? Să-i descurajeze pe negri să dorească o asemenea slujbă şi să-i îndepărteze pe ofiţerii nerasişti, cu bun-simţ? întrebase Kate.

– Pentru Dumnezeu, Kate, las-o baltă! Începi să devii enervantă!

– Raportul afirmă că o acţiune este rasistă dacă victima o percepe ca atare. Eu consider că acest raport este rasist – mă discriminează pe mine ca ofiţer alb. Prin urmare, acum unde fac plîngerea?

– Ai putea să încerci la cei care se ocupă de relaţiile interrasiale, dar nu cred că o să obţii vreun rezultat satisfăcător. Discută cu AD despre asta.

Nu ştia dacă o făcuse, dar măcar îşi păstrase slujba. Însă Piers îşi dădea seama că acum lucra cu o altă Kate. Era tot conştiincioasă, muncitoare, dedicată sarcinii pe care o avea de rezolvat. Niciodată nu ar fi lăsat baltă echipa. Dar ceva dispăruse – credinţa că munca de poliţie era o vocaţie personală şi o îndatorire publică şi că îi datora mai mult decît activitatea asiduă şi dedicarea. Piers obişnuia să considere această implicare personală prea romantică şi naivă. Acum îşi dădea seama ce mult îi lipsea. Cel puţin, îşi spuse, raportul Macpherson distrusese pentru totdeauna respectul ei exagerat pentru justiţie.

La opt şi jumătate traversau satul Wrentham, încă învăluit în calmul dimineţii care părea cu atît mai profund cu cît copacii şi gardurile vii dezgolite de frunze purtau urmele unei furtuni nocturne care abia atinsese Londra. Kate îşi reveni din starea de somnolenţă şi consultă harta, uitîndu-se apoi pe geam după răspîntia spre Ballard's Mere. Piers reduse viteza.

– AD a spus că nu poate fi uşor trecută cu vederea, zise el. Uită-te după un frasin bătrîn şi uscat pe partea dreaptă şi după vreo două căsuţe din cremene de partea cealaltă.

Frasinul, îmbrăcat cu o iederă deasă, era uşor de observat, dar cînd intrară pe drumul care nu era mai mare decît o alee, dintr-o singură privire îşi putură da seama ce se întîmplase. O cracă uriaşă fusese smulsă din trunchi şi acum zăcea în iarbă, lucind în lumina dimineţii albă şi fină ca un os. Din ea ieşeau ramuri moarte ca nişte degete noduroase. Pe trunchiul copacului se vedea rana uriaşă lăsată de craca smulsă, iar drumul, acum practicabil, era încă plin de resturi: viţe de iederă, crenguţe şi frunze verzi şi galbene împrăştiate.

La ferestrele ambelor căsuțe se zărea lumină. Piers opri pe marginea drumului și claxonă. În cîteva secunde, silueta unei femei trupeșe, între două vîrste se îndrepta spre ei pe aleea grădinii. Avea o față plăcută, arsă de vînt, sub o coamă de păr ciufulit și purta un halat înflorat peste ceea ce părea o cămașă de noapte.

Kate deschise geamul. Piers se aplecă peste ea și zise:

– Bună dimineața. Ați cam avut ceva necazuri pe aici.

– A căzut aseară la zece, chiar la fix. A fost o furtună, vedeți dumneavoastră. O furtună cumplită. Noroc că am auzit cînd a căzut – nu că am fi putut să n-o auzim, după zgomotul pe care l-a făcut. Soțul meu s-a temut să nu se producă vreun accident și a pus lumini de avertizare roșii de ambele părți. Apoi, azi-dimineață, Brian al meu și domnul Daniels, vecinul nostru, au luat tractorul și au scos-o de pe drum. Nu merge prea multă lume pe drumul ăsta, decît dacă se duc în vizită la preoți sau la studenții de la colegiu. Totuși ne-am gîndit să nu așteptăm pînă o s-o mute primăria.

– Cînd ați curățat drumul, doamnă...? întrebă Kate.

– Finch. Doamna Finch. La șase și jumătate. Era încă întuneric, dar Brian a vrut s-o facă înainte să plece la lucru.

– Norocul nostru, spuse Kate. Ați fost foarte amabili, mulțumim. Așadar, nimeni nu ar fi putut trece cu mașina în nici o direcție între zece seara și șase și jumătate azi-dimineață?

– Așa e domnișoară. A fost numa' un domn cu motocicleta – se ducea la colegiu, fără doar și poate. Nu ai unde să te duci pe drumu' ăsta. Încă nu s-a-ntors.

– Și nimeni altcineva n-a mai trecut?

– Eu nu am mai văzut pe nimeni – și de obicei văd, că bucătăria este în față.

Îi mulțumiră încă o dată, își luară rămas-bun și plecară. Aruncînd o privire în urmă, Kate o văzu pe doamna Finch uitîndu-se după ei cîteva secunde înainte să pună iarăși zăvorul la poartă și să se îndepărteze cu pași legănați spre casă.

– O motocicletă care nu s-a întors. Ar putea fi legistul, deși ar fi de așteptat să vină cu mașina. Ei bine, avem ceva noutăți pentru AD. Dacă ăsta e singurul drum de acces...

Kate era cu ochii pe hartă.

– Chiar este, cel puţin pentru autovehicule. Înseamnă că daca e vorba de un ucigaş din afara colegiului trebuie să fi sosit înainte de ora zece seara şi nu se poate să fi plecat, cel puţin nu pe drum. Sa fie o treabă din interior?

– Cam aşa a lăsat AD să se înţeleagă, răspunse Piers.

Problema accesului spre promontoriu era atît de importantă încît Kate se pregătea să spună că era surprinzător că AD nu trimisese pe cineva să-i pună întrebări doamnei Finch. Dar apoi îşi dădu seama. Pînă la sosirea ei şi a lui Piers la St Anselm, pe cine ar fi putut să trimită?

Drumul îngust era pustiu. Era mai jos decît cîmpurile înconjurătoare şi era mărginit de tufişuri, astfel încît apariţia întinderii verzi a Mării Nordului, încreţite de valuri, o surprinse plăcut pe Kate. Înspre nord, pe fundalul cerului se contura un conac victorian impunător.

În timp ce se apropiau, Kate exclamă:

– Doamne, ce monstruozitate! Cine s-o fi gîndit să construiască o astfel de casă la numai cîţiva metri de mare?

– Nimeni. Cînd a fost construită nu se afla la cîţiva metri de mare.

– Doar nu admiri aşa ceva?!

– Oh, nu ştiu. Emană o anumită încredere.

Un motociclist se apropie de maşina lor şi trecu în goană pe lîngă ei.

– Probabil acesta era medicul legist, spuse Kate.

Piers încetini în timp ce trecură printre două coloane în ruină din cărămidă roşie spre locul unde îi aştepta Dalgliesh.

9

Căsuţa Sfîntul Matei cu greu ar fi putut oferi un spaţiu adecvat sau suficient în cazul unei investigaţii extinse, dar Dalgliesh socotise că era îndeajuns pentru actuala anchetă. Nu existau posibilităţi de cazare ale poliţiei la kilometri întregi împrejur, iar să aducă rulotele pînă la promontoriu ar fi fost o soluţie ilogică şi costisitoare. Dar cazarea la colegiu avea neajunsurile ei, inclusiv locul unde puteau să ia masa. În orice nenorocire sau situaţie de urgenţă, de la crimă la drame personale, oamenii tot trebuie să mănînce şi să doarmă. Îşi aminti că, după moartea tatălui său, preocuparea mamei lui legată de modul cum putea casa parohială din Norfolk adăposti peste noapte toţi invitaţii, de preferinţele lor culinare şi de mîncarea care ar trebui servită întregii parohii, atenuase, cel puţin pentru moment, durerea pierderii. Sergentul Robbins se ocupa deja de problemele curente, telefonînd la hotelurile de pe lista sugerată de părintele Sebastian pentru a face rezervări pentru sine, Kate şi Piers, precum şi pentru cei trei criminalişti. Dalgliesh avea să rămînă în apartamentul de oaspeţi.

Căsuţa era cea mai neobişnuită locaţie pentru anchetarea unei crime din întreaga sa carieră. În încercarea de a îndepărta orice urmă fizică a unei ocupări anterioare, sora doamnei Munroe reuşise să lase casa atît de lipsită de personalitate încît pînă şi aerul părea insipid. Cele două cămăruţe de la parter erau mobilate cu piese evident rămase pe dinafară din apartamentele de oaspeţi, amplasate convenţional, dar care creau o atmosferă jalnică. În camera de zi din stînga intrării se găseau un fotoliu din lemn, cu o pernă decolorată, din petice, şi un scaun jos, din şipci, cu o rezemătoare pentru picioare, plasate de o parte şi de alta a unui şemineu victorian. În centrul încăperii se afla o masă pătrată de stejar, cu patru scaune; alte două erau puse lîngă

perete. În stînga șemineului, în biblioteca micuță, se găseau numai o Biblie îmbrăcată în piele și un exemplar din *Prin oglindă*[1]. Camera din dreapta părea ceva mai atrăgătoare, avînd o măsuță pusă lîngă un perete, două scaune de mahon cu picioare butucănoase, o sofa ponosită și un fotoliu asemănător. Cele două camere de la etaj erau goale. Lui Dalgliesh camera de zi i se părea cea mai potrivită să servească drept birou și pentru interviuri; cea de vizavi drept cameră de așteptare, în vreme ce unul din dormitoare, unde exista o priză de telefon și un număr suficient de prize, putea adăposti computerul deja trimis de poliția din Suffolk.

Problema mesei fusese rezolvată. Pe Dalgliesh îl îngrozea gîndul de a lua cina cu comunitatea monastică. Credea că prezența lui va inhiba pînă și abilitatea de a face conversație a părintelui Sebastian. Decanul făcuse invitația, dar nu se aștepta să fie acceptată. Dalgliesh avea să ia masa de seară în altă parte. Însă se înțeleseseră ca toți să primească din partea colegiului supă și sandviciuri sau o gustare la ora treisprezece. Chestiunea plății fusese deocamdată trecută discret cu vederea de ambele părți, dar situația nu era lipsită de un element de bizarerie. Dalgliesh se întreba dacă nu cumva acesta va fi primul caz de crimă în care ucigașul a oferit cazare și mîncare gratuite ofițerului anchetator.

Erau nerăbdători să se apuce de treabă, dar mai întîi trebuiau să vadă cadavrul. Dalgliesh, însoțit de Kate, Piers și Robbins, se duse la biserică, unde toți se încălțară cu un soi de galoși ca să nu lase urme plantare și se îndreptară de-a lungul peretelui de nord spre *Judecata de Apoi*. Putea fi sigur că nici unul dintre subalternii lui nu va încerca să-și mascheze oroarea prin glume proaste sau macabre; oricine făcea asta nu avea să rămînă mult în echipa lui. Dalgliesh aprinse spotul luminos și stătură o clipă să privească în tăcere trupul neînsuflețit. Identitatea celui pe care trebuia să-l prindă încă nu se întrevedea nici măcar vag, dar ceea ce aveau în fața ochilor era opera lui în toată monstruozitatea ei grotescă și trebuiau s-o privească.

Numai Kate vorbi:

---

[1] *Through The Looking Glass*, roman de Lewis Carroll (n.tr.)

– Unde este locul obişnuit al sfeşnicelor, domnule? întrebă ea.

– Pe altar.

– Şi cînd a fost văzut ultima oară *Judecata de Apoi* nevandalizată?

– La slujba de vecernie, pe la nouă şi jumătate.

Încuiară biserica în urma lor, puseră alarma şi se întoarseră la sediul lor improvizat. Se pregăteau pentru discuţiile preliminare şi pentru informarea prealabilă anchetei propriu-zise. Dalgliesh ştia că această etapă nu putea fi făcută în grabă. Informaţiile pe care nu le dădea acum sau care nu erau perfect înţelese puteau determina întîrzieri ulterioare, neînţelegeri şi greşeli. Începu să relateze detaliat, dar concis tot ceea ce văzuse şi făcuse de la sosirea la St Anselm, inclusiv investigarea morţii lui Ronald Treeves şi conţinutul jurnalului lui Margaret Munroe. Stăteau cu toţii la masă, fără să scoată un cuvînt în majoritatea timpului, luîndu-şi notiţe.

Kate stătea cu spatele drept, cu ochii fixaţi asupra blocnotesului, ridicîndu-i uneori spre chipul lui Dalgliesh cu o intensitate deconcertantă. Era îmbrăcată aşa cum era de obicei în timpul anchetelor: cu pantofi comozi, pataloni strîmţi şi o jachetă bine croită. Iarna, purta ca şi acum pe sub haină un pulover pe gît din caşmir, iar vara o bluză de mătase. Părul castaniu-deschis era pieptănat pe spate şi prins într-o coadă scurtă, groasă şi împletită. Nu părea machiată şi chipul ei, cu trăsături mai degrabă armonioase decît frumoase, reflecta felul cum era cu adevărat: onestă, demnă de încredere, conştiincioasă, dar probabil nu împăcată pe deplin cu sine.

Piers, agitat ca de obicei, nu putea sta locului prea multă vreme. După cîteva tentative de a-şi găsi o poziţie comodă, se aşezase invers pe scaun, înconjurînd cu picioarele sale cele ale scaunului şi cu braţele în jurul spătarului. Însă faţa lui cu trăsături mobile, uşor durdulie, era plină de interes, iar ochii adormiţi, de culoarea ciocolatei, îşi păstrau privirea obişnuită de amuzament curios. Deşi atenţia lui era mai puţin evidentă decît cea a lui Kate, nu-i scăpa nimic. Era îmbrăcat lejer, cu o cămaşă verde de pînză şi pantaloni cafenii din acelaşi material – o ţinută

scumpă, chiar dacă nepretențioasă, la fel de atent aleasă ca și aceea, mai convențională, a lui Kate.

Robbins, la patru ace ca un șofer, stătea relaxat la capătul mesei și se ridica din cînd în cînd să mai facă niște cafea și să le umple cănile.

După ce Dalgliesh își temină relatarea, Kate întrebă:

– Cum o să-i spunem acestui criminal, domnule?

Abandonînd sobrietatea obișnuită, echipa alegea invariabil un nume la începutul investigației.

– Cain ar fi potrivit. E scurt și are conotație biblică, chiar dacă nu e prea original, zise Piers.

– Atunci Cain să fie, fu de acord Dalgliesh. Acum să ne apucăm de treabă. Vreau amprentele tuturor celor care se aflau la colegiu noaptea trecută, inclusiv pe cele ale vizitatorilor și ale personalului de la căsuțe. Amprentele arhidiaconului vor fi luate de echipa de criminaliști. Ar fi bine să faceți din asta o prioritate înainte să începem interogatoriile. Examinați apoi hainele pe care le-au purtat rezidenții ieri, inclusiv ale preoților. Am cercetat mantalele maro ale studenților. Pare să nu lipsească nici una și să fie curate, dar mai uitați-vă o dată.

– Este puțin probabil să fi purtat o manta sau o sutană, nu-i așa? zise Piers. De ce ar fi făcut-o? Dacă Crampton a fost ademenit în biserică se aștepta să-l găsească pe celălalt în ținută de noapte – pijama sau halat. Apoi lovitura a venit probabil foarte rapid, în momentul în care Crampton era întors spre tablou. Criminalul a avut poate timp să-și suflece mîneca pijamalei. Mai mult ca sigur nu se încurca cu o manta groasă de serj. Desigur, ar fi putut fi complet dezbrăcat sau doar parțial gol pe sub halat, pe care apoi și l-a dat jos. Chiar și așa, trebuie să fi acționat al naibii de repede.

– Legistul a făcut sugestia nu foarte originală că era dezbrăcat, zise Dalgliesh.

– Nu e chiar atît de greu de crezut, domnule. În definitiv, de ce trebuia sa i se arate lui Crampton? Tot ce a trebuit să facă a fost să descuie ușa sudică și să o lase întredeschisă. Apoi a aprins spotul ca să lumineze *Judecata de Apoi* și s-a ascuns în spatele unei coloane. Probabil că arhidiaconul a fost surprins să vadă că

nu-l așteaptă cineva, dar s-ar fi dus oricum spre tablou, atras de lumină și fiindcă acela care îl chemase îi spusese că fusese vandalizat și cum anume.

– Nu ar fi fost normal să-l sune pe părintele Sebastian înainte să vină în biserică? întrebă Kate.

– Nu înainte să se convingă cu propriii ochi. Nu ar fi vrut să se facă de rîs dînd alarma inutil. Dar mă întreb ce scuză a găsit criminalul ca să explice ce căuta în biserică la ora aceea. O urmă de lumină, poate? A fost trezit de furtună, s-a uitat pe geam, a văzut o siluetă și i s-a părut suspect? Dar probabil că nici nu s-a pus această problemă. Primul gînd al lui Crampton ar fi fost să meargă în biserică.

– Și în cazul în care Cain purta o manta, de ce să o ducă înapoi în casă și să păstreze cheile? întrebă Kate. Cheile lipsă reprezintă proba esențială. Criminalul nu putea să riște să fie găsite asupra lui. Era ușor să scape de ele – să le ascundă oriunde pe promontoriu –, dar de ce să nu le ducă înapoi? Dacă a avut curajul să se strecoare și să le ia, este de presupus că ar fi avut curajul să se ducă înapoi și să le returneze.

– Nu și dacă era murdar de sînge fie pe mîini, fie pe haine, fu de părere Piers.

– Dar de ce să fie? Am discutat despre asta. Și nu avea de ce să grăbească – ar fi avut timp să meargă în camera lui să se spele. Nu se aștepta ca trupul să fie descoperit pînă dimineața, cînd se deschidea biserica pentru rugăciunea de la șapte și un sfert. Mai este însă ceva.

– Ce anume? întrebă Dalgliesh.

– Oare faptul că cheile nu au fost puse la loc nu indică un criminal din afara casei? Toți preoții aveau motive întemeiate să se găsească acolo la orice oră din zi și din noapte. Nu ar fi riscat nimic dacă ar fi pus cheile la loc.

– Uiți un lucru, Kate, zise Dalgliesh. Ei nu aveau nevoie să le ia. Cei patru preoți au deja chei și eu am verificat că încă se află în posesia lor.

– Dar unul dintre ei ar fi putut lua un set tocmai ca să arunce bănuiala asupra unui membru al personalului, asupra studenților sau oaspeților, spuse Piers.

– E o posibilitate, la fel cum mîzgălirea tabloului s-ar putea să nu aibă nimic de-a face cu crima, remarcă Dalgliesh. Există o răutate copilărească în modul cum a fost vandalizat, care nu se potriveşte cu brutalitatea uciderii. Dar lucrul cel mai neobişnuit din acest caz este motivul pentru care crima a fost înfăptuită în acest fel. Dacă cineva ar fi dorit moartea lui Crampton, ar fi putut să-l omoare fără să-l atragă în biserică. Nici unul dintre oaspeţi nu are încuietoare sau cheie la uşă. Oricine din colegiu ar fi putut intra în camera lui Crampton şi să-l ucidă în pat. Chiar şi cuiva din afară nu i-ar fi fost greu să facă asta, dacă ştia planul colegiului. Este foarte uşor să sari peste o poartă ornamentală din fier.

– Dar ştim că nu se poate să fi fost cineva din afară, chiar şi fără cheile lipsă, interveni Kate. Nici o maşină nu ar fi putut trece de craca aceea căzută pe drum după ora zece seara. Cain ar fi putut veni pe jos, presupun, să se suie în copac sau să meargă de-a lungul plajei. Dar nu ar fi fost foarte uşor avînd în vedere furtuna de noaptea trecută.

– Criminalul ştia unde poate găsi cheile şi codul pentru alarmă, spuse Dalgliesh. Pare o treabă din interior, dar trebuie să rămînem deschişi faţă de toate posibilităţile. Vreau doar să subliniez că dacă ucigaşul ar fi comis crima într-un mod mai puţin spectaculos şi bizar ar fi fost mai greu de crezut că vinovat e cineva de la St Anselm. Ar fi existat întotdeauna posibilitatea ca un oarecare să fi intrat, poate un hoţ care a aflat că uşile nu se încuie, şi să-l fi ucis pe Crampton panicat cînd acesta s-a trezit la momentul nepotrivit. Nu era o variantă probabilă, dar nici nu putea fi trecută cu vederea. Acest ucigaş nu numai că a vrut să-l omoare pe Crampton, dar a vrut şi ca această crimă să fie atribuită cuiva de la St Anselm. Odată ce vom descoperi motivul, o să ne aflăm pe drumul cel bun.

Sergentul Robbins stătuse tăcut puţin mai la o parte, luîndu-şi notiţe. Două dintre nenumăratele sale talente erau abilitatea de a lucra discret şi de a stenodactilografia, dar memoria lui era atît de bună şi de precisă, încît notiţele îi erau rareori necesare. Deşi avea gradul cel mai mic, era un membru cu drepturi depline al echipei şi Kate se aştepta ca Dalgliesh să-i ceară părerea. Acesta întrebă:

– Ai vreo teorie, sergent?

– Încă nu, domnule. Este aproape sigur o treabă din interior, dar pe cel care a făcut-o nu-l deranjează ca noi să ştim asta. Dar mă întreb dacă sfeşnicul de la altar a jucat un rol în crimă. Putem şti cu siguranţă că asta a fost arma crimei? Bine, este plin de sînge, dar se poate să fi fost luat de pe altar şi folosit după ce Crampton a fost ucis. Autopsia nu va putea demonstra – cel puţin, nu în mod convingător – că prima lovitură a fost dată cu sfeşnicul, doar dacă există pe el urme din sîngele şi creierul lui Crampton.

– Ce părere ai? Elementul central al misterului nu este diferenţa dintre crima evident premeditată şi frenezia atacului?

– Să presupunem că nu a fost premeditată. Sîntem destul de siguri că Crampton a fost ademenit aici sub pretextul că ucigaşul voia să-i arate tabloul vandalizat. Cineva îl aştepta. Are loc apoi un schimb furios de cuvinte. Cain îşi pierde cumpătul şi îl loveşte. Crampton cade la pămînt. Apoi Cain, rămas lîngă cadavru, vede o modalitate de a arunca vina asupra colegiului. Ia cele două sfeşnice, cu unul îl loveşte iarăşi pe Crampton, apoi le plasează de-o parte şi de alta a capului.

– Este posibil, acceptă Kate, dar asta înseamnă că ucigaşul avea deja ceva la îndemînă – ceva destul de greu ca să crape un craniu.

Robbins continuă:

– Putea fi un ciocan, orice fel de unealtă grea, un obiect de grădinărit. Să presupunem că a văzut o lumină în biserică şi s-a dus să cerceteze, înarmîndu-se cu ce i-a fost la îndemînă. Apoi l-a găsit pe Crampton acolo, între ei a izbucnit o ceartă violentă şi Cain l-a lovit.

– Dar de ce să se ducă cineva în biserică noaptea, singur, înarmat doar cu o armă improvizată? obiectă Kate. De ce să nu sune pe cineva din casă?

– Poate că a preferat să vadă întîi despre ce este vorba şi poate că nu era singur. Poate mai era cineva cu el.

„Poate o soră“, îşi zise Kate. Era o teorie interesantă.

Dalgliesh rămase tăcut o clipă apoi spuse:

– Noi patru avem foarte multe de făcut. Propun să ne apucăm de treabă.

Se opri, întrebîndu-se dacă să spună cu glas tare ceea ce îi trecea prin minte. Aveau de-a face clar cu o crimă. Nu dorea să complice investigaţia cu probleme care ar fi putut să nu aibă nici o relevanţă. Pe de altă parte, era important ca ceilalţi să ţină cont de bănuielile lui, aşa că spuse:

– Cred că trebuie să vedem această crimă în contextul altor două morţi – a lui Treeves şi a doamnei Munroe. Am o bănuială – care nu e mai mult de atît în etapa asta – că există o legătură între ele. Poate că această legătură este fragilă, dar cred că este reală.

Sugestia fu întîmpinată cu cîteva secunde de tăcere. Dalgliesh sesiză surpriza pe care o produsese. Apoi Piers spuse:

– Am crezut, domnule, că eraţi mai mult sau mai puţin convins că Treeves s-a sinucis. Dacă a fost ucis, ar fi o coincidenţă cam prea mare să avem doi criminali la St Anselm. Dar moartea lui Treeves a fost o sinucidere sau un accident, nu-i aşa? Uitaţi-vă la fapte aşa cum le-aţi prezentat. Cadavrul a fost găsit la două sute de metri de singurul drum de acces spre plajă. Era greu să fie cărat peste mal şi este puţin probabil să fi mers de bunăvoie cu ucigaşul. Treeves era un bărbat sănătos şi puternic. Nu aveai cum să răstorni peste el o jumătate de tonă de nisip, doar dacă nu a fost în prealabil drogat, îmbătat sau lovit ca să-şi piardă cunoştinţa. Nici unul dintre lucrurile astea nu s-a întîmplat. Aţi spus că autopsia a fost foarte minuţioasă.

Kate i se adresă direct lui Piers:

– Bine, să acceptăm că a fost vorba de o sinucidere. Dar sinuciderea trebuie să aibă un motiv. Ce anume l-a determinat? Sau cine? Trebuie să existe un motiv.

– Însă nu şi pentru uciderea lui Crampton, în mod sigur. Acesta nici măcar nu se afla la St Anselm la momentul respectiv. Nu avem nici un motiv să presupunem că cei doi se cunoşteau.

Kate continuă încăpăţînată:

– Doamna Munroe şi-a amintit ceva din trecutul ei care o îngrijora. A vorbit cu persoana implicată şi la scurtă vreme după aceea a murit. Mie mi se pare că moartea ei e dubios de convenabilă.

– Pentru cine, pentru numele lui Dumnezeu? Avea inima slabă. Ar fi putut muri oricînd.

– A scris acea notă în jurnal, le reaminti ea. Era ceva ce-şi amintise, ceva ce ştia. Şi era persoana cel mai uşor de ucis – o femeie bătrînă cu inima slabă – mai ales dacă nu avea nici un motiv să se teamă de ucigaş.

– OK, ştia ceva. Asta nu înseamnă că era şi ceva important, protestă Piers. Putea să fie vreun păcat minor, ceva ce părintele Sebastian şi ceilalţi preoţi nu ar fi privit cu ochi buni, dar restul lumii nu l-ar fi luat în serios. Iar în acest moment ea a fost deja incinerată, iar casa asta curăţată de orice probă posibilă. Oricum, ce şi-a amintit s-a întîmplat în urmă cu doisprezece ani. Cine ar comite o crimă pentru aşa ceva?

– Adu-ţi aminte că ea a descoperit cadavrul lui Treeves, spuse Kate.

– Şi ce dacă? Nota din jurnal e foarte explicită. Nu şi-a amintit acel incident din trecut cînd a văzut cadavrul, ci cînd Surtees i-a adus nişte praz din grădină. De-abia atunci a pus lucrurile cap la cap, trecutul şi prezentul.

– Praz – informaţie. Ar putea fi un joc de cuvinte?[1]

– Pentru Dumnezeu, Kate, asta-i Agatha Christie! Piers se întoarse spre Dalgliesh. Vreţi să spuneţi, domnule, că acum anchetaţi două crime – Crampton şi doamna Munroe?

– Nu. Nu am de gînd să pun în pericol investigarea crimei numai din cauza unei bănuieli. Ceea ce vreau să spun este că ar putea exista o legătură şi ar trebui să ţinem cont de ea. Sînt multe de făcut şi ar trebui să ne apucăm de treabă. Prioritară este luarea amprentelor şi interogarea preoţilor şi a studenţilor. De asta te vei ocupa tu, Kate, împreună cu Piers. Cred că de mine s-au săturat. La fel şi Surtees, aşa că ar fi bine să discutaţi cu el şi cu sora lui. Există unele avantaje atunci cînd îi confruntăm cu cineva nou. Nu o să avansăm prea mult în investigaţie pînă cînd inspectorul Yarwood nu se înzdrăveneşte suficient ca să fie interogat. Conform celor de la spital, asta se va întîmpla pînă marţi, dacă avem noroc.

---

[1] Joc de cuvinte intraductibil. În engleză *leek* („praz“) se pronunţă identic cu *leak* („a ieşi la iveală“). (n.tr.)

– Dacă există o şansă cît de redusă ca el să se afle în posesia unei dovezi vitale sau dacă este suspect, nu ar trebui să fie supravegheat discret? întrebă Piers.

– Chiar este ţinut discret sub observaţie, îi răspunse Dalgliesh. În privinţa asta ne ajută poliţia din Suffolk. Nu a fost în camera lui noaptea trecută. Este posibil chiar să-l fi văzut pe asasin. Din acest motiv nu l-am lăsat neprotejat.

Se auzi sunetul unei maşini care venea hurducîndu-se pe promontoriu. Sergentul Robbins se duse la fereastră.

– Au sosit domnul Clark şi criminaliştii, domnule.

Piers se uită la ceas.

– Nu-i rău, dar ar fi fost mai bine să vină tot drumul cu maşina. Ceea ce îţi ia mult timp este pînă ieşi din Ipswich. Noroc că trenul nu s-a defectat.

Dalgliesh îi spuse lui Robbins:

– Spune-le să-şi aducă aparatura aici. Pot să folosească cel de-al doilea dormitor. Şi probabil vor dori să bea o cafea înainte să se apuce de lucru.

– Am înţeles, domnule.

Dalgliesh decise că ofiţerii criminalişti puteau să se schimbe în echipamentul de lucru în biserică, dar la depărtare de scena crimei. Brian Clark, şeful echipei, căruia i se spunea Nobby, nu mai lucrase cu Dalgliesh. Calm, lipsit de emoţii şi de umor, nu era cel mai grozav dintre colegi, dar avea reputaţia unui om serios şi meticulos şi, atunci cînd binevoia să vorbească, spunea lucruri interesante. Dacă era ceva de descoperit, el avea s-o facă. Era un om care nu se entuziasma uşor şi, aflat chiar şi în faţa celei mai valoroase dovezi potenţiale, Clark ar fi exclamat: „OK, oameni buni, staţi calmi. E numai o urmă palmară, doar nu e Sfîntul Potir". De asemenea, credea în delimitarea atribuţiilor. Misiunea sa era să descopere, să adune şi să păstreze în bună stare dovezile, nu să se bage peste munca detectivilor. Pentru Dalgliesh, care încuraja munca în echipă şi era receptiv la ideile noi, această rezervă aflată la limita taciturnului era un dezavantaj.

Acum – şi nu era pentru prima oară – Dalgliesh îi simţea lipsa lui Charlie Ferris, criminalistul cu care colaborase în investigaţia din cazul Berowne/Harry Mack. Şi acele crime avuseseră

loc într-o biserică. Dalgliesh şi-l amintea bine pe Ferris – un bărbat mărunţel, cu părul de culoarea nisipului, cu trăsături ascuţite şi suplu ca un ogar – care se mişca uşor, ca un atlet nerăbdător în aşteptarea sunetului pistolului care să dea startul cursei. Îşi aminti de echipamentul uimitor pe care Ferret îl improvizase pentru muncă: pantaloni scurţi albi şi tricou cu mîneci scurte, cască de cauciuc strîns lipită de cap, care îl făcea să semene cu un înotător care uitase să-şi scoată hainele. Dar Ferret ieşise la pensie şi se retrăsese în Somerset unde avea o cîrciumioară şi cînta în corul bisericii cu o voce răsunătoare de bas.

Un alt medic legsit, o nouă echipă de criminalişti – curînd li se va schimba, poate, şi numele departamentului. Dalgliesh trebuia să se considere mulţumit că măcar o mai avea pe Kate Miskin. Dar acum nu era momentul să-şi bată capul cu starea de spirit a lui Kate sau cu viitorul ei. Poate, îşi zise, înaintarea în vîrstă îl făcea să fie tot mai puţin tolerant faţă de schimbare.

Măcar fotograful era un personaj familiar. Barney Parker trecuse de vîrsta pensionării şi acum lucra cu jumătate de normă. Era un omuleţ volubil, vînos, cu ochi ageri, vesel, care rămăsese neschimbat de cînd îl ştia Dalgliesh. Cealaltă slujbă pe care o avea era să facă fotografii pentru nunţi şi probabil că frumuseţea mireselor contrabalansa cumva rigiditatea dezolantă a muncii de poliţie. Avea, într-adevăr, ceva din inoportunitatea enervantă a unui fotograf de nunţi, în felul cum privea de jur împrejur scena crimei, de parcă voia să se asigure că nu mai existau şi alte cadavre care abia aşteptau să le acorde atenţie. Dalgliesh aproape că se aştepta să îi pună să se aranjeze pentru poza de familie. Dar era un fotograf excelent şi nimeni nu putea să-i reproşeze ceva.

Dalgliesh îi însoţise în biserică, îi condusese prin sacristie şi spre scena crimei. Se schimbaseră pe o bancă de lîngă uşa de sud într-o tăcere care, considera Dalgliesh, nu avea nimic de-a face cu sfinţenia locului, şi rămaseră pe loc ca un grup de astronauţi în salopetele albe cu glugă, privindu-l pe Nobby Clark cum îl urmează pe Dalgliesh înapoi spre sacristie. Lui Dalgliesh i se părea că, cu gluga costumului strînsă în jurul feţei şi cu dinţii din faţă ieşiţi uşor în afară, Clark nu mai avea nevoie

decît de o pereche de urechi lungi ca să semene cu un iepure uriaş şi nemulţumit.

– Mai mult ca sigur criminalul a intrat pe uşa sacristiei dinspre peristilul de nord, zise Dalgliesh. Asta înseamnă că va trebui să examinăm pavajul pentru eventuale urme, deşi mă îndoiesc că vom găsi ceva util sub maldărele de frunze. Uşa nu are clanţă, dar amprentele tuturor celor de aici pot apărea pe orice parte a uşii.

Mergînd mai departe în biserică, Dalgliesh continuă:

– Se poate să găsim amprente pe tablou şi pe peretele de lîngă el, deşi ucigaşul trebuie să fi fost nebun să nu poarte mănuşi. Sfeşnicul din dreapta are urme de sînge şi de păr, dar am fi norocoşi să găsim amprente. Ceea ce e interesant se află aici.

Îl conduse pe Clark spre intervalul central, spre cea de-a doua lojă cu bănci pentru credincioşi.

– Cineva a stat ascuns aici, sub bancă. Praful a fost şters de pe o zonă întinsă. Nu ştiu dacă veţi găsi amprente pe lemn, dar există o şansă.

– E-n regulă, domnule, răspunse Clark. Însă unde va lua masa echipa? Nu pare să existe vreun local prin apropiere şi nu aş vrea să întrerup cercetările. Am nevoie de cît mai multă lumină naturală.

– Cei de la colegiu vor asigura sandviciuri. Robbins va avea grijă să facă rost de cazare pentru la noapte. Mîine vom vedea ce progrese am făcut.

– Cred că o să am nevoie de mai mult de două zile, domnule. E vorba de frunzele din peristilul de nord. Trebuie sortate şi examinate.

Dalgliesh se îndoia că o asemenea activitate titanică va avea un rezultat pe măsură, dar nu dorea să descurajeze atenţia evidentă a lui Clark pentru detalii. Îşi luă rămas-bun de la ceilalţi doi membri ai echipei şi îi lăsă să-şi facă munca.

10

Înainte de a începe interogararea fiecărui membru al colegiului în parte, prioritară era amprentarea tuturor celor de la St Anselm. Sarcina căzu în seama lui Piers și Kate. Amîndoi știau că Dalgliesh prefera ca femeilor să li se ia amprentele de o femeie detectiv. Înainte să înceapă, Piers zise:

– A trecut multă vreme de cînd nu am mai făcut așa ceva. Tu ocupă-te, ca de obicei, de femei. În ceea ce mă privește, asta mi se pare o grijă inutilă. Ai zice că luarea amprentelor e ca un fel de viol.

Kate făcea pregătirile necesare.

– Poți s-o vezi și ca un fel de viol, zise ea. Vinovată sau nevinovată, nu mi-ar plăcea ca un ofițer de poliție să-mi înșface degetele.

– E cam impropriu termenul. Se pare că sala de așteptare e plină, lipsesc doar preoții. Cu cine să începem?

– Haide să-l chemăm pe Arbuthnot.

Kate era interesată de diferitele reacții ale suspecților care se prezentară mai mult sau mai puțin sfioși în ora următoare. Părintele Sebastian, care sosi împreună cu ceilalți preoți, dădu dovadă de o cooperare morocănoasă, dar nu putu să-și ascundă o grimasă de dezgust cînd Piers îi luă degetele să le curețe cu apă și săpun, apoi i le presă în tușieră. Nu se stăpîni să nu spună:

– Cred că pot să fac și singur asta.

Piers nu se lăsă deloc impresionat.

– Îmi pare rău, domnule. E vorba de obținerea unei amprente bune pe margini. E necesară experiență pentru asta.

Părintele John nu scoase nici o vorbă de la început pînă la sfîrșit, dar era alb ca varul la față și Kate observă că tremura. În timpul scurtei proceduri își ținuse ochii închiși. Părintele Martin păru sincer interesat și privi cu o uimire aproape copilărească

modelul complicat de linii şi bucle care reprezenta identitatea lui unică. Părintele Peregrine, cu ochii aţintiţi spre colegiu, unde era nerăbdător să se întoarcă, păru să nu-şi dea seama prea bine ce i se întîmplă. Numai cînd îşi văzu degetele pline de cerneală, mormăi că speră că petele se vor putea şterge cu uşurinţă şi că studenţii vor avea grijă să se spele cu grijă pe mîini înainte să vină la bibliotecă. Avea să pună un bilet în acest sens la avizier.

Nici unul dintre studenţi sau dintre membrii personalului nu le făcu probleme, dar Stannard veni pregătit să considere întreaga procedură drept o încălcare grosolană a libertăţilor civile.

– Bănuiesc că aveţi dreptul să faceţi asta, nu? întrebă el.

– Da, domnule, îi răspunse Piers calm, cu consimţămîntul dumneavoastră şi în condiţiile legii poliţiei şi a probelor penale. Cred că sînteţi familiarizat cu legislaţia.

– Şi dacă nu-mi dau consimţămîntul, fără îndoială că puteţi obţine un mandat judecătoresc. După ce veţi face o arestare – dacă ajungeţi să faceţi aşa ceva – şi se va dovedi că sînt nevinovat, bănuiesc că amprentele mele vor fi distruse. Cum pot să fiu sigur că se va întîmpla asta?

– Aveţi dreptul să asistaţi la distrugerea lor, dacă faceţi o cerere în acest sens.

– Voi face asta, zise el cu degetele în tuşieră. Puteţi fi al naibii de siguri că o s-o fac.

Acum terminaseră şi ultima persoană care fusese amprentată, Emma Lavenham, plecase. Kate întrebă cu o nepăsare atît de evidentă încît şi ei i se păru că tonul îi sună fals:

– Ce părere crezi că are AD despre ea?

– E un bărbat heterosexual, şi poet pe deasupra. Are aceeaşi părere pe care orice bărbat heterosexual şi poet o are cînd vede o femeie frumoasă. Ceea ce cred eu e că i-ar plăcea s-o ducă în cel mai apropiat pat.

– Oh, haide, chiar trebuie să fii atît de vulgar? Nu te poţi gîndi la o femeie fără s-o asociezi cu patul?

– Ce puritană eşti, Kate. M-ai întrebat ce gîndeşte el, nu ce ar face. AD îşi ţine toate instinctele sub control, asta-i problema lui. Dar prezenţa ei e ciudată aici, nu-i aşa? De ce crezi că a adus-o părintele Sebastian? Ca o modalitate temporară de testare

a rezistenței la tentații? Ai fi crezut că un băiat drăguț ar fi o alegere mai inspirată. Dar cei patru pe care i-am întîlnit pînă acum par deprimant de heterosexuali.

– Sînt convinsă că ți-ai fi dat seama dacă ar fi fost altfel.

– La fel și tu. Apropo de frumusețe, ce părere ai de Adonis Raphael?

– Numele e foarte adecvat, nu crezi? Mă întreb dacă ar fi arătat tot așa dacă ar fi fost botezat Albert. Arată mult prea bine și e conștient de asta.

– Te-a excitat?

– Nu, și nici tu, de altfel. E timpul să facem niște vizite. Cu cine să începem? Cu părintele Sebastian?

– Începem de la vîrf?

– De ce nu? Și după asta, AD vrea să fiu cu el cît timp el îl interoghează pe Arbuthnot.

– Și cine îl va intervieva pe decan?

– Eu. Cel puțin, la început.

– Crezi că o să fie mai deschis față de o femeie? S-ar putea să ai dreptate, dar nu mi-aș pune mari speranțe în asta. Preoții aceștia sînt obișnuiți cu confesionalul. Asta îi face să se priceapă să păstreze secretele, inclusiv pe ale lor.

11

– Desigur, veţi dori să o vedeţi pe doamna Crampton înainte să plece, spusese părintele Sebastian. O să vă trimit un mesaj cînd e pregătită să vă întîlnească. Dacă va dori să viziteze biserica, bănuiesc că nu-i nici o problemă.

Dalgliesh îi răspunsese scurt că da. Se întrebase dacă părintele Sebastian considera firesc ca, dacă doamna Crampton dorea să vadă locul unde murise soţul ei, Dalgliesh să fie acela care s-o însoţească. Se putea ca doamna Crampton să nu vrea să meargă în biserică. Indiferent de intenţia ei, era important ca ei doi să se întîlnească.

Mesajul că doamna Crampton era pregătită să-l primească îi fu adus la căsuţă de Stephen Morby, care era folosit acum de părintele Sebastian pe post de curier principal. Dalgliesh observase cît de mult îi displăcea lui Morell să folosească telefonul.

Cînd intră în biroul decanului, doamna Crampton se ridică de pe scaun şi veni spre el, cu mîna întinsă şi privirea aţintită asupra lui. Era mai tînără decît se aşteptase Dalgliesh, cu sîni mari şi talie subţire şi cu un chip deschis, nefardat. Nu purta pălărie, şi părul scurt, castaniu, periat pînă devenise strălucitor, părea sa fi fost tuns de un stilist. Lui Dalgliesh aproape că îi venea să creadă că venea direct de la coafor, dacă această idee n-ar fi fost absurdă. Era îmbrăcată cu un costum de tweed albastru cu bej, împodobit cu o broşă mare pe rever. Era o bijuterie modernă, care arăta nepotrivit pe materialul costumului. Dalgliesh se întrebă dacă fusese un cadou de la soţul ei şi şi-o pusese ca un semn de loialitate sau de sfidare. O haină scurtă era pusă pe spătarul unui scaun. Era foarte calmă şi palma care îi strînse mîna lui Dalgliesh era rece, dar fermă.

Introducerea făcută de părintele Sebastian fu scurtă şi formală. Dalgliesh rosti cuvintele obişnuite de condoleanţe şi regret. Le adresase atît de des familiilor victimelor încît nici nu-şi mai amintea numărul. Oricum, lui îi sunaseră întotdeauna nesincer.

– Doamna Crampton ar dori să viziteze biserica şi ar dori s-o însoţiţi, zise părintele Sebastian. Dacă aveţi nevoie de mine, mă găsiţi aici.

Străbătură împreună peristilul de sud şi apoi curtea pavată cu pietre. Cadavrul arhidiaconului fusese luat, dar echipa de criminalişti încă cerceta clădirea, iar unul dintre ei curăţa de frunze peristilul sudic, examinînd cu atenţie fiecare frunză. Exista deja o cărare curăţată spre uşa sacristiei.

În biserică era frig şi Dalgliesh observă că însoţitoarea sa tremura, aşa că o întrebă:

– Vreţi să vă aduc haina?

– Nu, mulţumesc, domnule comandant. Sînt bine.

O conduse spre *Judecata de Apoi*. Nu era nevoie să-i spună că acolo se petrecuse crima – dalele erau încă pătate cu sîngele soţului ei. Cu un gest natural, puţin ţeapăn, ea îngenunche. Dalgliesh se îndepărtă pe culoarul central. Peste cîteva minute ea i se alătură.

– Putem să stăm jos puţin? întrebă ea. Bănuiesc că vreţi să-mi puneţi nişte întrebări.

– Putem sta de vorbă în biroul părintelui Sebastian sau în biroul de la căsuţa Sfîntul Matei dacă vă este mai comod.

– M-aş simţi mai bine aici.

Cei doi criminalişti se retrăseseră, plini de tact, în sacristie. După o clipă de tăcere, ea întrebă:

– Cum a murit soţul meu, domnule comandant? Părintele Sebastian a ezitat să-mi zică.

– Părintelui Sebastian nu i s-a spus cum s-a întîmplat, doamnă Crampton.

Ceea ce, desigur, nu însemna că nu ştia. Dalgliesh se întrebă dacă ei îi trecuse prin minte o asemenea posibilitate.

– E important pentru succesul investigaţiei ca detaliile să fie ţinute în secret deocamdată, continuă el.

– Înţeleg. Nu o să spun nimic.

Dalgliesh zise cu blîndeţe:

– Arhidiaconul a fost ucis cu o lovitură în cap. Totul trebuie să se fi petrecut foarte repede. Nu cred că a suferit. S-ar putea să nu fi avut timp nici măcar să simtă şocul sau teama.

– Mulţumesc, domnule comandant.

Se lăsă din nou o tăcere ciudat de liniştitoare şi Dalgliesh nu se grăbi să o rupă. Chiar şi în suferinţă – pe care o suporta cu stoicism – femeia răspîndea un sentiment de linişte. „Oare aceasta era calitatea care îl atrăsese pe arhidiacon la ea?", se întrebă Dalgliesh. Tăcerea se prelungi. Aruncîndu-i o privire, Dalgliesh văzu lucirea unei lacrimi pe obraz. Ea îşi ridică mîna şi o şterse, dar cînd vorbi, vocea îi era sigură:

– Soţul meu nu a fost bine-venit aici, domnule comandant, dar ştiu că este imposibil ca cineva de la St Anselm să-l fi ucis. Refuz să cred că un membru al unei comunităţi creştine ar fi fost capabil de o asemenea faptă diabolică.

– Asta e o întrebare pe care trebuie s-o pun, spuse Dalgliesh. Soţul dumneavoastră avea duşmani sau exista cineva care să-i dorească răul?

– Nu. Era foarte respectat în parohie. S-ar putea spune chiar că era iubit, deşi ăsta nu e cuvîntul pe care l-ar fi folosit el. A fost un preot bun, înţelegător şi conştiincios şi nu precupeţea nici un efort pentru enoriaşii săi. Nu ştiu dacă v-a spus cineva că era văduv cînd ne-am căsătorit. Prima lui soţie s-a sinucis. Era o femeie foarte frumoasă, dar cu probleme mintale, iar el era foarte îndrăgostit de ea. Tragedia l-a afectat profund, dar a reuşit să-şi revină. Începea să înveţe cum să fie iarăşi fericit. Am fost fericiţi împreună. E o cruzime că toate speranţele lui s-au năruit în felul acesta.

– Aţi spus că nu a fost bine-venit la St Anselm, spuse Dalgliesh. Asta era din cauza diferenţelor teologice sau la mijloc erau alte motive? A discutat cu dumneavoastră despre vizita de aici?

– Discuta tot cu mine, domnule comandant, tot în afară de ceea ce i se spunea la spovedanie. Considera că St Anselm devenise inutil. Nu era singurul care gîndea în acest fel. Cred că pînă şi părintele Sebastian îşi dă seama că acest colegiu este anacronic şi va trebui închis. Existau diferende de opinii între membrii

comunității bisericești, ceea ce nu a ușurat deloc lucrurile. Bănuiesc că știți despre problema cu părintele John Betterton.

– Mi-am dat seama că a existat o problemă, dar nu cunosc detalii, rosti Dalgliesh.

– E o poveste veche și tragică. Cu ani în urmă, părintele Betterton a fost găsit vinovat de delicte sexuale asupra unor băieți de cor și a fost condamnat la închisoare. Soțul meu a descoperit o parte a probelor și a compărut ca martor în proces. Nu eram căsătoriți încă în momentul respectiv – era la scurt timp după moartea soției lui –, dar știu că a fost foarte afectat. A făcut ceea ce a considerat a fi de datoria lui, dar asta i-a provocat o mare durere.

Dalgliesh se gîndi că durerea mai mare fusese suportată de părintele John.

– V-a spus ceva soțul dumneavoastră înainte de a veni aici, ceva care să vă dea de înțeles că și-ar fi aranjat vreo întîlnire cu cineva sau că avea motive să creadă că această vizită va fi deosebit de dificilă? o întrebă el.

– Nu, nimic. Sînt sigură că nu și-a aranjat nici o întîlnire în afară de cele cu oamenii de aici. Nu aștepta cu plăcere weekendul, dar nici nu era îngrozit de această perspectivă.

– Ați mai luat legătura de cînd a sosit aici, ieri?

– Nu, nu mi-a telefonat, dar nici nu mă așteptam să o facă. Singurul telefon pe care l-am primit, în afară de cele care priveau treburile parohiei, a fost de la dieceză. Se pare că au pierdut numărul de mobil al soțului meu și doreau să-l aibă înregistrat.

– La ce oră ați primit acest telefon?

– Destul de tîrziu. Am fost surprinsă fiindcă trebuie să fi fost după închiderea programului diecezei. A fost sîmbătă, cu puțin înainte de nouă și jumătate seara.

– Ați discutat cu persoana care a sunat? Era un bărbat sau o femeie?

– Părea să fie un bărbat. La momentul respectiv am crezut că e bărbat, deși n-aș putea să jur. Nu, nu pot să spun că am discutat; i-am dat doar numărul. Mi-a mulțumit și a închis imediat.

„Normal că a făcut asta, își zise Dalgliesh. Nu voia să vorbească mai mult decît era necesar. Tot ce a dorit a fost numărul,

pe care nu putea să-l obţină altfel, numărul la care avea să-l sune pe arhidiacon în acea noapte din biserică pentru a-l chema să-şi întîlnească moartea. Nu era acesta răspunsul la una dintre problemele aflate la baza cazului? Dacă arhidiaconul a fost ademenit în biserică de un apel telefonic pe mobil, cum aflase criminalul numărul? Acel apel de la nouă şi jumătate seara nu ar trebui să fie dificil de depistat şi rezultatul ar putea fi învinuirea cuiva de la St Anselm. Dar mai rămînea un mister. Criminalul – căruia era mai bine să-i spună Cain – nu era prost. Crima fusese planificată cu mare atenţie. Oare Cain nu s-ar fi aşteptat ca Dalgliesh să discute cu doamna Crampton? Nu era posibil – nu, mai mult decît posibil – ca apelul să iasă la iveală? O altă posibilitate îi trecu lui Dalgliesh prin minte. Oare nu exact asta şi-a dorit Cain să se întîmple?

12

După amprentare, Emma adună din camera ei nişte hîrtii de care avea nevoie şi se pregătea să plece spre bibliotecă, moment în care auzi sunetul unor paşi grăbiţi în peristilul de sud şi Raphael o prinse din urmă.

– Aş vrea să te rog ceva, zise el. E un moment potrivit?

Emma era să spună: „Dacă nu durează prea mult", dar după ce îi aruncă o privire se răzgîndi. Nu ştia dacă avea nevoie de alinare, dar sigur părea să aibă nevoie de aşa ceva. Aşa că îi răspunse:

– E în ordine. Dar nu aveai pregătirea cu părintele Peregrine?

– S-a amînat. Cei de la poliţie au trimis după mine. Acum mă duc acolo, să mă perpelească. De aceea voiam să-ţi vorbesc. Bănuiesc că nu ai fi de acord să-i spui lui Dalgliesh că am fost împreună noaptea trecută? După ora unsprezece noaptea ar fi momentul-cheie. Pînă atunci am un fel de alibi.

– Împreună, unde?

– În apartamentul tău sau al meu. De fapt, vreau să te întreb dacă ai putea spune că ne-am culcat împreună noaptea trecută.

Emma se opri din drum şi se întoarse spre el.

– Nu, nu voi face asta! zise ea. Raphael, ceea ce-mi ceri este ieşit din comun. De obicei nu eşti atît de necioplit.

– Dar nu ar fi un lucru ieşit din comun s-o fi făcut – sau este?

Emma începu să meargă cu paşi mari, dar el se ţinu după ea.

– Uite ce e, zise ea, nu te iubesc şi nu sînt îndrăgostită de tine.

– E o distincţie drăguţă, interveni el. Dar ai putea să te gîndeşti că e posibil. S-ar putea să consideri că ideea nu este cu totul respingătoare.

Emma se întoarse spre el.

– Raphael, dacă m-aş fi culcat cu tine noaptea trecută, nu mi-ar fi fost ruşine să recunosc. Dar nu am făcut-o, nu o voi face şi nu am de gînd să mint. În afară de lipsa de moralitate a unei minciuni, ar fi o prostie periculoasă. Crezi că l-aş putea induce în eroare pe Adam Dalgliesh, măcar şi pentru o clipă? Chiar dacă m-aş pricepe să mint – ceea ce nu e cazul – el şi-ar da seama de adevăr. E meseria lui să ştie adevărul. Vrei să creadă că tu l-ai omorît pe arhidiacon?

– Probabil că deja crede asta. Alibiul pe care îl am nu e prea convingător. Am fost să-i ţin companie lui Peter pînă trecea furtuna, dar a adormit înainte de miezul nopţii, aşa că eu aş fi putut să mă strecor cu uşurinţă afară. Bănuiesc că Dalgliesh exact asta o să creadă că am făcut.

– Să presupunem că te suspectează – ceea ce eu nu cred –, dar dacă o să-i prezinţi un alibi fals o să te suspecteze şi mai tare. Nu te recunosc deloc, Raphael. E o cerere stupidă, patetică şi ne insultă pe amîndoi. De ce faci asta?

– Poate că am vrut să aflu ce părere ai, în principiu, despre ideea asta.

– De obicei, o femeie nu se culcă cu un bărbat în principiu, ci cu unul în carne şi oase, îi replică ea.

– Şi, desigur, părintelui Sebastian nu i-ar plăcea să audă una ca asta.

Rostise cuvintele cu o ironie voit degajată, dar Emmei nu-i scăpase nota de amărăciune din glas.

– Bineînţeles că nu i-ar plăcea. Eşti unul dintre studenţi, iar eu sînt oaspete aici. Chiar dacă aş fi vrut să mă culc cu tine – ceea ce nu s-a întîmplat – ar fi o încălcare a bunelor maniere.

Asta îl făcu să rîdă, dar sunetul era lipsit de veselie.

– Bune maniere! exclamă el. Da, presupun că şi ăsta e un motiv întemeiat. Este pentru prima dată cînd am fost refuzat cu un astfel de pretext. Eticheta moralităţii sexuale. Poate ar trebui să introducem în programa de studiu un seminar de etică.

– Dar de ce, Raphael? îl întrebă ea din nou. Trebuie să fi ştiut că o să capeţi un astfel de răspuns.

– Fiindcă am crezut că, dacă aş putea să te fac să mă placi – sau poate chiar să mă iubeşti puţin – n-aş mai fi într-o asemenea situaţie încîlcită. Totul ar fi bine.

– Dar nu s-ar întîmpla asta, îi zise ea, cu mai multă blîndeţe. Dacă viaţa ne este încîlcită, nu putem căuta dragostea în speranţa că lucrurile se vor îndrepta.

– Dar oamenii fac asta.

Rămaseră tăcuţi lîngă uşa sudică a colegiului. Emma se întoarse să intre. Brusc, Raphael o opri, o luă de mînă şi, aplecîndu-se, o sărută pe obraz.

– Îmi pare rău, Emma, îi spuse. Ştiam că nu are nici un rost. Era doar un vis. Iartă-mă, te rog.

Se întoarse şi Emma îl urmări cu privirea cum se îndepărtează prin peristil şi aşteptă pînă îl văzu că iese pe poarta de metal. Ea intră în clădire, derutată şi nefericită. Ar fi trebuit să fie mai înţelegătoare, mai plină de compasiune? Oare el dorise să-i mărturisească ceva şi ea ar fi trebuit să-l încurajeze? Dar dacă lucrurile mergeau prost pentru el – şi Emma credea că asta se întîmpla – ce rost avea să caute pe cineva care să le îndrepte? Dar, într-un fel, nu procedase şi ea la fel cu Giles? Obosită de insistenţe, de cererea dovezilor de iubire, de gelozii şi rivalităţi, nu decisese ea că Giles, cu statutul, puterea şi inteligenţa lui ar putea să-i ofere măcar aparenţa unei relaţii astfel încît să fie lăsată în pace să se ocupe de ceea ce preţuia cel mai mult în viaţă – munca ei? După ce se va întoarce la Cambridge o să-i spună adevărul. Nu avea să fie o despărţire prea uşoară – Giles nu era obişnuit să fie respins –, dar acum nu era momentul să se gîndească la asta. Trauma viitoare pălea în comparaţie cu tragedia de la St Anselm din care făcea şi ea parte, fără scăpare.

13

Cu puțin înainte de ora treisprezece, părintele Sebastian îl sună pe părintele Martin, care se afla în bibliotecă și compunea niște eseuri, și îl întrebă dacă ar putea schimba cîteva cuvinte. Așa proceda de obicei părintele Sebastian – telefona personal. Din ziua în care preluase funcția de decan, avusese mare grijă să nu-l cheme pe predecesorul lui prin intermediul unui student sau al unui membru al personalului; noua conducere, foarte diferită de precedenta, nu avea să fie caracterizată printr-o exercitare lipsită de tact a autorității. Pentru majoritatea oamenilor perspectiva ca decanul anterior să rămînă în continuare la colegiu și să aibă un post de profesor cu jumătate de normă ar fi reprezentat un adevărat dezastru. Întotdeauna fusese considerat adecvat ca decanul care părăsea funcția, nu numai să plece într-o manieră demnă și bine pusă la punct, dar s-o și facă la o distanță cît mai mare de colegiu. Dar aranjamentul la care se ajunsese cu părintele Martin, gîndit la început ca soluție temporară după plecarea neașteptată a unui lector de teologie pastorală, continuase printr-un consimțămînt reciproc în folosul ambelor părți. Părintele Sebastian nu arătase nici un fel de inhibiție sau de stînjeneală să ocupe locul predecesorului său în biserică, să preia și să reorganizeze funcționarea biroului sau să stea în capul mesei cînd mîncau și nici să introducă schimbările planificate cu atît de multă grijă. Părintele Martin nu-i purtase pică și, chiar ușor amuzat, înțelesese perfect situația. Părintelui Sebastian nu-i trecuse nici o clipă prin minte că un predecesor ar putea reprezenta vreo amenințare pentru autoritatea lui sau pentru ideile novatoare propuse de el. Nici nu îi făcea confidențe, nici nu-l consulta pe părintele Martin. Dacă avea nevoie de informații privind chestiuni

administrative, le lua din dosare sau de la secretară. Avînd atît de multă încredere în forțele proprii, probabil ar fi reușit să-l integreze chiar și pe arhiepiscopul de Canterbury printre subordonații lui, fără nici un fel de probleme.

Relația dintre el și părintele Martin era una de încredere și respect și, din partea părintelui Martin, de afecțiune. Întrucît acestuia din urmă îi venise greu să creadă, în timpul perioadei cît fusese decan al colegiului, că deținea cu adevărat acea funcție, îl acceptase pe succesorul său cu bunăvoință și chiar cu o oarecare ușurare. Și, chiar dacă uneori își dorea ca relația lor să fie ceva mai caldă, își dădea seama că acest lucru nu este posibil. Acum însă, așezat pe scaunul pe care îl ocupa de obicei în fața șemineului și observînd agitația neobișnuită a părintelui Sebastian, era conștient, cu o oarecare neliniște, că se aștepta ceva de la el – încurajare, sfaturi sau doar compasiunea reciprocă a unei îngrijorări împărtășite. Rămase nemișcat și, închizînd ochii, rosti o scurtă rugăciune.

Părintele Sebastian încetă să se mai plimbe prin încăpere și spuse:

– Doamna Crampton a plecat acum zece minute. A fost o întîlnire dureroasă. După care adăugă: dureroasă pentru amîndoi.

– Nici nu putea să fie altfel, răspunse părintele Martin.

I se păru că detectează în vocea decanului o vagă notă iritată, de resentiment, din cauză că arhidiaconul pusese capac la toate relele înfăptuite anterior lăsîndu-se – cu atîta lipsă de considerație – ucis chiar sub acoperișul lor. Acest gînd îl duse spre altul, chiar și mai lipsit de respect în împrejurările de față. Ce i-ar fi spus Lady Machbeth văduvei lui Duncan, dacă aceasta ar fi venit la castelul Iverness ca să vadă cadavrul? „Ce întîmplare nefericită, doamnă, eu și soțul meu o regretăm profund. A fost o vizită atît de reușită pînă în acel moment... noi am făcut tot ce-am putut ca Maiestatea Sa să se simtă bine." Părintele Martin era uimit și șocat că o idee atît de îngrozitor de nepotrivită i s-a putut strecura în minte. Probabil, își zise, devenea frivol.

– A insistat să meargă în biserică să vadă unde a murit soțul ei, continuă părintele Sebastian. Lucru nerecomandabil, după părerea mea, dar comandantul Dalgliesh a fost de acord. A fost

foarte hotărîtă cînd a spus că doreşte ca el, nu eu, s-o însoţească. A fost un gest nepotrivit, dar am considerat că nu are rost să protestez. Desigur, asta înseamnă că a văzut *Judecata de Apoi*. Dacă Dalgliesh are încredere că ea nu o să spună nimic despre acest act de vandalism, eu de ce să nu am încredere în cei de aici?

Părintele Martin nu dori să-i aducă aminte că doamna Crampton nu era suspectă în cazul de crimă, aşa cum erau ei.

Părintele Sebastian, devenind parcă brusc conştient de propria agitaţie, veni şi se aşeză în faţa colegului său.

– Nu mă simţeam cu inima împăcată s-o las să se ducă singură acasă cu maşina, aşa că i-am sugerat ca Stephen Morby s-o însoţească. Desigur, nu ar fi fost convenabil, căci acesta ar fi trebuit să ia trenul şi apoi un taxi din Lowestoft pe drumul de întoarcere. Oricum, mi-a spus că preferă să fie singură. Am rugat-o să rămînă la masă – ar fi putut să ia masa în linişte aici sau în apartamentul meu. Sala de mese nu ar fi fost un loc potrivit.

Părintele Martin aprobă în tăcere. Ar fi fost o masă foarte stînjenitoare, dacă doamna Crampton ar fi stat printre suspecţi şi ar fi primit castronul cu cartofi, înmînat cu amabilitate poate chiar de ucigaşul soţului ei.

– Mi-e teamă că am dezamăgit-o, continuă decanul. De obicei, în astfel de ocazii se folosesc expresii comune, dar care îşi pierd sensul – nu mai sînt decît o bolboroseală de cuvinte banale, care nu au nici un înţeles şi nici o legătură cu credinţa.

– Orice ai spus, părinte, nimeni nu s-ar fi descurcat mai bine, îl încurajă părintele Martin. Sînt momente în care orice cuvinte sînt inutile.

Doamna Crampton, îşi zise, nu ar fi considerat potrivite şi nici nu ar fi avut nevoie de îndemnurile părintelui Sebastian referitoare la tăria sufletească sau la nădejdea pe care trebuie să şi-o piardă creştinii.

Părintele Sebastian se foi stînjenit pe scaun, apoi se strădui să rămînă nemişcat.

– Nu i-am spus nimic doamnei Crampton despre altercaţia pe care am avut-o cu soţul ei ieri după-amiază, în biserică. I-ar fi provocat o suferinţă şi mai mare şi asta nu i-ar fi făcut deloc bine. Regret profund cele întîmplate. Este chinuitor să ştiu că

arhidiaconul a murit purtînd în suflet o asemenea supărare. Nu a fost o stare de grație – pentru nici unul din noi.

Părintele Martin spuse cu blîndețe:

– Nu putem ști, părinte, ce stare de spirit avea arhidiaconul cînd a murit.

Părintele Sebastian însă continuă:

– Mi s-a părut puțin cam lipsit de sensibilitate din partea lui Dalgliesh să-și trimită subordonații să ia declarațiile preoților. Ar fi fost mult mai potrivit ca el să fi vorbit cu noi toți. Normal, am cooperat, la fel cum au făcut, sînt sigur, toți ceilalți. Aș dori ca poliția să fie mai deschisă în fața posibilității ca o persoană din afara colegiului să fie răspunzătoare pentru crimă, deși nu pot să cred că inspectorul Yarwood are ceva de-a face cu asta. Totuși, cu cît va fi în stare să vorbească mai repede, cu atît mai bine. Și, firesc, aștept cu nerăbdare redeschiderea bisericii. Inima colegiului nu poate să bată fără ea.

– Nu cred că vom fi lăsați să ne întoarcem pînă cînd *Judecata de Apoi* nu este curățată, zise părintele Martin. Și poate acest lucru nici nu e posibil de făcut. Vreau să spun, poate că este nevoie să rămînă așa cum este, ca probă.

– Asta e o absurditate! Fără îndoială că s-au făcut fotografii și asta ar trebui să fie de ajuns. Totuși, curățarea tabloului este o sarcină dificilă, care trebuie făcută de specialiști. *Judecata de Apoi* face parte din patrimoniul național. Nu-l putem lăsa pe Pilbeam să-l șteargă cu terebentină. Și trebuie să aibă loc o slujbă de sfințire înainte ca biserica să-l poată folosi din nou. Am fost la bibliotecă să iau canoanele, dar nu mi-au oferit prea multă îndrumare. Canonul F 15 se ocupă de profanarea bisericilor, dar nu dă indicații despre resfințire. Ar mai fi, desigur, ritul roman pe care l-am putea adapta, dar e mai mult complicat decît recomandabil. Presupune organizarea unei procesiuni conduse de un purtător de cruce, urmat de episcopul cu mitră și pastori, de preoții care efectuează liturghia, de diaconi și de alți preoți cu veșminte de ceremonie, care să treacă prin fața oamenilor înainte să intre în biserică.

– Nu-mi pot închipui că episcopul ar dori să ia parte la așa ceva, zise părintele Martin. Ai luat legătura cu el, nu-i așa, părinte?

– Desigur. O să vină aici miercuri seara. A sugerat, plin de considerație, că mai devreme ar fi un moment nepotrivit și pentru noi, și pentru poliție. A discutat, fără îndoială, cu membrii consiliului de administrație și nu am nici o îndoială că îmi va comunica formal decizia lor cînd va veni. St Anselm va fi închis la sfîrșitul acestui trimestru. Speră că se vor putea face aranjamente ca studenții să fie primiți la alte colegii teologice. Probabil că la Cuddesdon și la St Stephen's House, deși nu va fi un lucru ușor. Deja am stat de vorbă cu rectorii.

Revoltat, părintele Martin vru să protesteze vehement, dar vocea lui bătrînă nu reuși decît să rostească patetic cu vocea tremurîndă:

– Dar asta este îngrozitor! Avem la dispoziție mai puțin de două luni. Ce se va întîmpla cu familiile Pilbeam, Surtees, cu personalul cu jumătate de normă? Oamenii ăștia o să fie aruncați afară din case?

– Bineînțeles că nu, părinte. Vocea părintelui Sebastian trăda o notă de nerăbdare. Colegiul teologic St Anselm va fi închis la sfîrșitul acestui trimestru, dar personalul rezident va fi menținut pînă cînd se va decide viitorul clădirilor. Acest lucru este valabil și pentru personalul cu jumătate de normă. Am vorbit la telefon cu Paul Perronet și joi va veni aici împreună cu ceilalți membri ai consiliului de administrație. E îngrijorat ca nu cumva ceva de valoare să fie scos acum din biserică sau din colegiu. Testamentul doamnei Arbuthnot a fost foarte clar în ceea ce privește intențiile ei, dar, fără îndoială, din punct de vedere legal lucrurile sînt complicate.

Părintele Martin cunoștea prevederile testamentului de cînd fusese decan. „Noi, cei patru preoți, vom deveni niște oameni bogați“, îi trecu prin minte, dar fără să rostească acest lucru cu glas tare. „Cît de bogați?“ se întrebă. Gîndul îl îngrozi. Descoperi că îi tremură mîinile. Privindu-și venele ca niște șnururi mov și petele maronii care păreau mai mult niște urme de boală decît semne de bătrînețe, simți cum puterile și așa slabe îl părăsesc.

Uitîndu-se la părintele Sebastian văzu, într-o străfulgerare subită de intuiție, un chip palid și stoic, dar care ascundea o minte ce evalua deja viitorul, insensibilă la ravagiile durerii și

ale neliniştii. De această dată nu mai exista scăpare de pedeapsă. Tot ceea ce planificase şi construise părintele Sebastian se prăbuşea în scandal şi oroare. Va supravieţui, dar acum, poate pentru prima oară, ar fi avut nevoie să primească o asigurare că acest lucru se va întîmpla.

Stăteau unul în faţa celuilalt în tăcere. Părintele Martin ar fi dorit să poată găsi cuvintele potrivite, dar acestea refuzau să vină. Timp de cincisprezece ani nici măcar o dată nu i se ceruse sfatul, încurajarea, compătimirea sau ajutorul. Iar acum, cînd era nevoie de ele, se simţea complet neajutorat. Eşecul lui era mai profund decît acest moment. Părea să cuprindă întreaga lui activitate ca preot. Ce le dăruise credincioşilor lui, studenţilor de la St Anselm? Bunătate, afecţiune, toleranţă şi înţelegere – dar toate acestea erau o monedă comună a tuturor oamenilor bine intenţionaţi. Reuşise el, pe parcursul activităţii lui, să schimbe măcar o viaţă? Îşi aminti cuvintele unei femei pe care le auzise întîmplător cînd pleca de la ultima lui parohie: „Părintele Martin este un preot despre care nimeni nu vorbeşte de rău". Acum acele vorbe păreau cea mai gravă condamnare.

După un moment se ridică şi părintele Sebastian îl urmă.

– Ai vrea, părinte, să mă uit peste ritul roman să văd dacă poate fi adaptat pentru nevoile noastre? îl întrebă el.

– Mulţumesc, părinte, ar fi foarte util, îi răspunse părintele Sebastian şi se duse apoi spre scaunul de la birou în timp ce părintele Martin ieşi din încăpere şi închise uşor uşa în urma lui.

14

Primul student ales pentru interogatoriul oficial fu Raphael Arbuthnot. Dalgliesh se decise ca la întrevedere să participe şi Kate. Arbuthnot nu venise la timp şi de-abia după zece minute de la ora fixată Robbins îl invită să intre în camera de interogatoriu.

Dalgliesh fu surprins să constate că Raphael nu îşi revenise – arăta tot atît de şocat şi de afectat ca în timpul întîlnirii din bibliotecă. Poate chiar şi acest scurt interval de timp scurs de la acel moment îl făcuse să-şi dea seama cu şi mai mare claritate de pericolul în care se afla. Se mişca ţeapăn, ca un bătrîn, şi refuză invitaţia lui Dalgliesh de a se aşeza. În schimb, preferă să rămînă în picioare în spatele scaunului, ţinîndu-se atît de strîns cu ambele mîini de spătar încît încheieturile degetelor i se albiră; şi faţa îi era albă ca varul. Kate avea impresia absurdă că, dacă ar întinde mîna ca să-i atingă pielea sau buclele, ar simţi sub degete duritatea pietrei. Contrastul dintre capul cu trăsături elene şi negrul veşmîntului preoţesc părea totodată impresionant, dar şi teatral.

– Nimeni dintre cei care stăteau aseară la masă, aşa cum am făcut şi eu, nu puteau să nu observe faptul că nu-l plăceai pe arhidiacon, zise Dalgliesh. Care e motivul?

Felul cum începu discuţia îl luă prin surprindere pe Arbuthnot. Probabil, îşi zise Kate, se aşteptase la o deschidere mai familiară a discuţiei – întrebări preliminare nevinovate despre trecutul personal şi abia apoi altele, mai provocatoare. Arbuthnot îl privi ţintă pe Dalgliesh şi rămase tăcut.

Părea imposibil ca printre buzele acelea încleştate să iasă vreun cuvînt, dar cînd vorbi vocea îi era calmă:

– Aş prefera să nu vorbesc despre asta. Nu e suficient că nu îl plăceam? Făcu o pauză, apoi continuă: Nu e doar atît. Îl uram. Ura faţă de el devenise o obsesie. Îmi dau seama acum de acest

lucru. Poate că transferam asupra lui ura pe care nu voiam să admit că o simțeam pentru altcineva sau pentru altceva – o persoană, un loc, o instituție.

Reuşi să schițeze un zîmbet trist, apoi spuse:

– Dacă m-ar auzi părintele Sebastian ar spune că iar mă las în voia pasiunii mele jalnice pentru psihanaliza de amator.

Kate îi spuse cu o voce surprinzător de blîndă:

– Ştim despre condamnarea părintelui John.

Oare doar i se păruse, se întrebă Dalgliesh, sau mîinile încordate ale lui Raphael se mai relaxaseră un pic?

– Desigur. Era de aşteptat să ne verificați pe toți. Bietul părinte John! Aşadar, ştiți că arhidiaconul a fost unul dintre martorii acuzării. El, nu juriul, a fost acela care l-a băgat pe părintele John la închisoare.

– Juriul nu bagă pe nimeni la închisoare, zise Kate. Judecătorul face asta. Apoi adăugă, de parcă îi era teamă ca nu cumva Raphael să leşine: De ce nu stați jos, domnule Arbuthnot?

După o clipă de ezitare, el se aşeză şi făcu un efort evident să se relaxeze.

– Oamenii pe care îi urîm nu ar trebui să fie omorîți. Asta le oferă un avantaj necinstit. Nu eu l-am omorît, dar mă simt vinovat de parcă aş fi făcut-o.

– Ai ales singur pasajul din Trollope pe care l-ai citit ieri la masă?

– Da. Întotdeauna ne alegem singuri ceea ce o să citim.

– Un arhidiacon total diferit, din altă epocă, zise Dalgliesh. Un om ambițios îngenunchează lîngă tatăl său aflat pe patul de moarte şi îi cere iertare pentru că i-a dorit moartea. Mi se pare că arhidiaconul a luat-o ca pe ceva personal.

– Asta şi doream. Urmă un alt moment de tăcere, după care Raphael zise: Întotdeauna m-am întrebat de ce l-a urmărit pe părintele John cu atîta îndîrjire. Doar nu era el însuşi homosexual şi asta – o modalitate de a ascunde această pornire, îngrozit că ar putea fi şi el trădat. Acum ştiu că încerca să-şi ispăşească vina prin intermediul altuia.

– Vină pentru ce? întrebă Dalgliesh.

– Cred că ar fi mai bine să-l întrebați pe inspectorul Yarwood.

Dalgliesh se hotărî să nu zăbovească pentru moment asupra acestui subiect. Nu era singura întrebare pe care trebuia să i-o pună lui Yarwood. Dar pînă cînd Yarwood nu-şi revenea, Dalgliesh orbecăia prin întuneric. Îi ceru lui Raphael să-i spună ce făcuse cu exactitate după vecernie.

– Mai întîi m-am dus în cameră. Trebuie să păstrăm tăcerea după vecernie, dar regula nu e întotdeauna aplicată. Tăcere nu înseamnă să nu vorbim unii cu alţii. Nu procedăm precum călugării trapişti, dar de obicei ne ducem în camere. Am citit şi am lucrat la un eseu pînă pe la zece şi jumătate. Vîntul bătea cu putere – ştiţi asta, domnule, doar eraţi aici –, aşa că m-am hotărît să mă duc în casa pentru a vedea dacă Peter – adică Peter Buckhurst – se simte bine. Este în convalescenţă după febra glandulară şi nu şi-a revenit complet. Ştiu că nu poate suferi furtunile – nu e vorba de fulgere, de tunete sau de ploaia puternică, ci doar de urletul vîntului. Mama lui a murit într-o cameră alăturată, într-o noapte cu vînt puternic, pe vremea cînd el avea şapte ani şi de atunci nu-l mai poate suferi.

– Cum ai intrat în casă?

– Ca de obicei. Camera mea este N3, în peristilul de nord. Am trecut prin vestiar, am străbătut holul şi am urcat pînă la etajul doi. Acolo, în spatele casei, e o infirmerie, unde Peter a dormit în ultimele săptămîni. Era evident că nu dorea să fie singur, aşa ca i-am spus că o să rămîn cu el toată noaptea. Mai exista un pat în cameră şi am dormit acolo. Deja îi cerusem voie părintelui Sebastian să plec din colegiu după vecernie – promisesem să particip la prima liturghie a unui prieten la o biserică de lîngă Colchester –, dar n-am vrut să-l las singur pe Peter, aşa că m-am hotărît să plec azi-dimineaţă devreme. Ştiam că slujba începe abia la zece şi jumătate, deci puteam să ajung.

– Domnule Arbuthnot, de ce nu mi-ai spus toate astea cînd eram în bibliotecă azi-dimineaţă? îl întrebă Dalgliesh. Am întrebat dacă şi-a părăsit cineva camera după vecernie.

– Dumneavoastră aţi fi spus? Ar fi fost foarte umilitor pentru Peter, nu-i aşa, să afle tot colegiul că îi este frică de vînt.

– Şi ce aţi făcut toată seara?

– Am vorbit, apoi eu i-am citit. O povestire de Saki, dacă vă interesează.

– Ați mai văzut pe altcineva decît pe Peter Buckhurst după ce ați intrat în clădire pe la zece și jumătate?

– Numai pe părintele Martin. A trecut pe la noi în jurul orei unsprezece, dar nu a vrut să stea. Și el era îngrijorat din pricina lui Peter.

– Fiindcă știa că domnul Buckhurst se teme de vînt?

– E ceva care nu mă miră la părintele Martin. Nu cred însă că altcineva de la colegiu știe, cu excepția noastră.

– V-ați întors în camera dumneavoastră la un moment dat în timpul nopții?

– Nu. Există o baie lîngă infirmerie dacă doream să fac un duș și nu aveam nevoie de pijama.

– Domnule Arbuthnot, sînteți absolut sigur că ați încuiat ușa casei care dă spre peristilul de nord cînd v-ați dus la prietenul dumneavoastră?

– Sînt absolut sigur. Domnul Pilbeam de obicei verifică ușile pe la ora unsprezece, cînd o încuie pe cea din față. El o să poată să confirme că era încuiată.

– Și nu ați părăsit infirmeria pînă dimineața?

– Nu. Am stat acolo toată noaptea. Eu și Peter am stins veiozele de pe noptiere pe la miezul nopții și ne-am pregătit de culcare. Nu știu ce-a făcut el, dar eu am dormit buștean. M-am trezit cu puțin înainte de șase și jumătate și am văzut că Peter încă dormea. Tocmai mă duceam spre camera mea cînd m-am întîlnit cu părintele Sebastian care ieșea din birou. Nu a părut surprins să mă vadă și nici nu m-a întrebat de ce n-am plecat. Acum îmi dau seama că era preocupat de alte lucruri. Mi-a spus doar să sun pe toată lumea, pe studenți, pe cei din personal și pe oaspeți și să le cer să vină la șapte și jumătate la bibliotecă. Îmi aduc aminte că l-am întrebat: „Și ce se întîmplă cu slujba de dimineață, părinte?“, iar el mi-a replicat: „A fost anulată“.

– V-a dat vreo explicație pentru această cerere? îl întrebă Dalgliesh.

– Nu, nici una. Și, pînă nu am venit împreună cu ceilalți la bibliotecă, nu am știut ce se întîmplă.

– Şi nu mai aveţi nimic să ne spuneţi, absolut nimic, în legătură cu uciderea arhidiaconului?

Urmă o tăcere lungă, timp în care Arbuthnot îşi privea ţintă mîinile împreunate în poală. Apoi, ca şi cum ar fi luat o hotărîre, îşi ridică ochii şi se uită fix la Dalgliesh, după care spuse:

– Aţi pus o mulţime de întrebări. Ştiu că asta vă este meseria. Acum pot să pun şi eu o întrebare?

– Desigur, deşi nu pot promite că vă voi răspunde, spuse Dalgliesh.

– Este evident că dumneavoastră – poliţia, adică – sînteţi convinşi că arhidiaconul a fost ucis de cineva care a dormit la colegiu. Trebuie să aveţi nişte motive întemeiate pentru asta. Adică, nu e mai probabil ca o persoană din afară să fi intrat în biserică, probabil pentru a fura, şi să fi fost surprins de Crampton? La urma urmelor, acest loc nu e sigur. Hoţului nu i-ar fi fost greu să intre în curte şi, probabil, nici să intre în casă pentru a lua cheile de la biserică. Oricine a stat vreodată aici putea şti unde sînt ţinute. Aşa că mă întreb de ce vă concentraţi atenţia asupra noastră – adică, a preoţilor şi a studenţilor.

– Opţiunile în ceea ce-l priveşte pe criminal sînt mult mai numeroase, îi răspunse Dalgliesh. Mai multe nu vă pot spune.

– Vedeţi, spuse Raphael, m-am gîndit – mă rog, toţi de aici am făcut-o... Dacă cineva de la colegiu l-a omorît pe Crampton, acela trebuie să fi fost eu. Nimeni nu ar fi vrut sau nu ar fi putut s-o facă. Nimeni nu-l ura mai tare şi, chiar dacă l-ar fi urît, n-ar fi în stare de crimă. Mă întreb dacă aş fi putut s-o fac fără să ştiu. Poate că m-am sculat noaptea şi m-am întors în cameră, apoi l-am văzut intrînd în biserică. Nu se poate să mă fi dus după el, să fi izbucnit o ceartă violentă şi să-l fi omorît?

– De ce credeţi asta? îl întrebă Dalgliesh calm.

– Pentru că varianta asta măcar e posibilă. Dacă asta e ceea ce numiţi „o treabă din interior", atunci cine ar fi putut s-o facă? Şi există şi o probă care susţine această idee. Cînd m-am întors în cameră azi-dimineaţă, după ce le-am telefonat tuturor să vină la bibliotecă, mi-am dat seama că cineva fusese înăuntru în timpul nopţii. Chiar lîngă uşă, în cameră, era o crenguţă ruptă. Dacă nu a luat-o cineva, ar trebui să fie încă acolo. Acum că aţi închis

accesul în peristilul de nord, nu pot să mă duc să verific. Presupun că reprezintă un fel de probă, nu-i așa? Dar ce fel de probă?

– Sînteți sigur că această crenguță nu se afla în cameră cînd ați plecat, după vecernie, să vedeți ce face Peter Buckhurst? îl întrebă Dalgliesh.

– Sînt sigur. Aș fi observat-o. Nu aveam cum să nu o văd. Cineva a intrat în camera mea după ce am plecat să văd ce face Peter. Trebuie să mă fi întors la un moment dat în timpul nopții. Cine altcineva putea să fi fost la ora aceea și pe furtună?

– Ați suferit vreodată în viață de amnezie temporară? se interesă Dalgliesh.

– Nu, niciodată.

– Și îmi spuneți adevărul, că nu vă amintiți să-l fi omorît pe arhidiacon?

– Da, jur.

– Tot ce pot să vă spun este că persoana care a ˌomis crima nu ar avea nici o îndoială în legătură cu cele întîmplate noaptea trecută.

– Vreți să spuneți că m-aș fi trezit azi-dimineață cu mîinile murdare de sînge – la modul literal?

– Nu vrea să spun nimic mai mult decît am spus. Cred că, deocamdată, e suficient. Dacă vă mai amintiți ceva, dați-ne neîntîrziat de știre.

Expedierea această rapidă fu neașteptată, după cum își dădu seama Kate.

– Mulțumesc, murmură Arbuthnot neluîndu-și ochii de la Dalgliesh, apoi plecă.

Cei doi așteptară pînă cînd ușa se închise în urma lui, după care Dalgliesh întrebă:

– Ei, ce părere ai, Kate – e un actor desăvîrșit sau un tînăr nevinovat și îngrijorat?

– Aș spune că e un actor destul de bun. Cu o asemenea înfățișare, e inevitabil. Știu că asta nu-l face vinovat. Cu toate astea, e o poveste bine ticluită, nu? Practic, a mărturisit mai mult sau mai puțin crima, în speranța că o să afle exact ce știm. Iar noaptea petrecută cu Buckhurst nu-i oferă un alibi – putea cu ușurință să se strecoare afară după ce băiatul a adormit, să ia

cheile de la biserică şi să-l sune apoi pe arhidiacon. Ştim de la domnişoara Betterton că se pricepe să imite diverse voci. Putea să se prefacă a fi oricare dintre preoţi şi, dacă era văzut în casă, nimeni nu s-ar fi mirat. Chiar dacă Peter Buckhurst s-a trezit şi a observat că Raphael nu mai era acolo, este foarte posibil să nu vrea să-şi trădeze prietenul. Mult mai simplu era să se convingă singur că patul alăturat nu este gol.

– Ar fi bine să stăm de vorbă cu el acum, zise Dalgliesh. Tu şi Piers puteţi face asta. Dar dacă Arbuthnot a luat cheia, de ce nu a pus-o înapoi cînd s-a înapoiat în casă? O posibilitate ar fi ca ucigaşul lui Crampton să nu se fi întors la colegiu – doar dacă, desigur, nu chiar asta doreşte să credem. Dacă Raphael este cel care l-a ucis pe arhidiacon – şi pînă nu vorbim cu Yarwood, el e suspectul principal – cea mai deşteaptă mişcare ar fi fost să arunce cheia. Ai observat că nu a menţionat nici măcar o dată posibilitatea ca Yarwood să fie suspectul? Nu e prost deloc; trebuie să-şi fi dat seama de posibila semnificaţie a dispariţiei lui Yarwood. Nu poate fi atît de naiv încît să presupună că un ofiţer de poliţie nu este capabil de crimă.

– Şi crenguţa din camera lui? întrebă Kate.

– El spune că încă mai este acolo şi n-am nici o îndoială că e adevărat. Întrebarea e, cum a ajuns acolo şi cînd? Asta înseamnă că echipa de criminalişti trebuie să-şi extindă aria de cercetare pînă la camerele lui Arbuthnot. Dacă spune adevărul – şi asta ar fi o poveste cam ciudată – crenguţa ar putea fi un element important. Dar crima asta a fost plănuită cu multă atenţie. Dacă Arbuthnot avea intenţii ucigaşe, de ce să complice lucrurile ducîndu-se în camera lui Peter? Dacă prietenul lui era înspăimîntat cu adevărat de furtună, Arbuthnot nu putea să-l părăsească. Şi nu putea să se bazeze pe faptul că băiatul adormea, chiar şi la miezul nopţii.

– Dar dacă spera să-şi fabrice un alibi, Peter Buckhurst era probabil singura lui şansă. La urma urmei, un tînăr bolnav şi speriat este uşor de păcălit în ceea ce priveşte ora. Bunăoară dacă Arbuthnot a planificat crima pentru miezul nopţii, putea foarte simplu să-i şoptească lui Buckhurst cînd se pregăteau de culcare că era trecut de douăsprezece.

– Lucru care l-ar fi ajutat, Kate, dacă legistul ar putea să ne spună cu mai multă precizie cînd a fost ucis Crampton. Arbuthnot nu are alibi, dar lucrul acesta e valabil pentru toţi cei din colegiu.

– Inclusiv Yarwood.

– Şi el ar putea fi cel care deţine cheia întregii afaceri. Trebuie să continuăm investigaţia dar, pînă nu se înzdrăveneşte suficient ca să poată fi interogat, s-ar putea să ne lipsească un element esenţial.

– Nu îl consideri suspect, nu? întrebă Kate.

– Deocamdată, trebuie să fie, dar e puţin probabil. Nu văd cum un om cu o sănătate mintală atît de precară ar putea plănui şi pune în aplicare o crimă atît de elaborată. Dacă prezenţa atît de neaşteptată a lui Crampton la St Anselm i-ar fi provocat o furie criminală, l-ar fi atacat în timp ce dormea.

– Dar asta e valabil pentru toţi suspecţii, domnule.

– Exact. Aşa că ne întoarcem la întrebarea de bază. De ce a fost pusă la cale crima în acest fel?

Nobby Clark şi fotograful se aflau la uşă. Chipul lui Clark adoptase o expresie de reverenţă solemnă, de parcă intra într-o biserică. Era un semn sigur că avea veşti bune. Se îndreptă spre masă şi întinse fotografii Polaroid cu amprente: de la arătător la degetul mic al mîinii drepte şi, alături de ele, amprenta palmară, tot de la mîna dreaptă, observîndu-se partea laterală a degetului mare şi cele patru urme clare ale degetelor. Lîngă ele puse un formular standard de amprentare.

– Ale doctorului Stannard, domnule. Nu puteaţi spera pentru ceva mai clar. Urma palmară se afla pe piatra de pe peretele din dreapta *Judecăţii de Apoi*, iar cealaltă e de pe scaunul din a doua boxă. Putem preleva amprenta palmară, dar nu e necesar cu ceea ce avem. Nu are rost să le trimitem la sediu pentru verificare. Rareori am văzut nişte amprente mai clare. Sînt, fără doar şi poate, ale doctorului Stannard.

15

– Dacă Stannard e Cain, spuse Piers, aceasta va fi cea mai scurtă investigaţie pe care am făcut-o pînă în prezent. Ne întoarcem la smogul din Londra. Păcat. De-abia aşteptam să iau masa la Crown şi să mă plimb pe plajă înainte de micul dejun.

Dalgliesh stătea lîngă fereastra dinspre est privind marea de dincolo de promontoriu. Se întoarse şi zise:

– Eu nu mi-aş pierde speranţa.

Trăseseră biroul de lîngă fereastră şi îl aşezaseră în mijlocul încăperii, cu două scaune cu spătarul drept alături. Stannard avea să stea pe fotoliul din faţa biroului. Fizic, se va simţi cît se poate de comod, dar din punct de vedere psihologic va fi dezavantajat.

Aşteptau în tăcere. Dalgliesh nu părea să aibă chef de vorbă, iar Piers lucrase cu el destulă vreme ca să ştie cînd să păstreze tăcerea. Probabil că Robbins nu reuşea să dea de Stannard. Trecură cinci minute înainte să audă uşa de la intrare deschizîndu-se.

– Doctorul Stannard, domnule, zise el şi se aşeză discret într-un colţ cu un blocnotes în mînă.

Stannard intră cu paşi iuţi, răspunse scurt la salutul lui Dalgliesh şi se uită împrejur de parcă se întreba unde trebuia să se aşeze.

– Pe fotoliu, domnule doctor.

Stannard se uită în jur cu o atenţie nedisimulată, de parcă dezaproba aspectul încăperii, apoi se aşeză, se lăsă pe spătar, după care păru să considere ca neadecvată lejeritatea poziţiei şi se repoziţionă pe marginea fotoliului, cu picioarele lipite şi mîinile în buzunarele hainei. Privirea lui, fixată asupra lui Dalgliesh, era mai degrabă întrebătoare decît provocatoare, dar Piers îi sesiză resentimentul, dar şi ceva mai puternic care i se păru a fi teamă.

Nimeni nu este în elementul lui cînd este implicat în investigarea unei crime; chiar şi martorii raţionali şi cu spirit civic, care se ştiu nevinovaţi, pot ajunge să aibă resentimente faţă de întrebările poliţiei şi nimeni nu le face faţă cu o conştiinţă complet împăcată. Delicte minore, vechi şi lipsite de relevanţă ies la suprafaţa minţii, precum spuma laptelui. Chiar şi aşa, Piers îl găsi pe Stannard deosebit de antipatic. Îşi spuse că nu era numai prejudecata pe care o avea împotriva mustăţilor pe oală; pur şi simplu nu-i plăcea omul. Chipul lui Stannard, cu un nas subţire şi mult prea lung şi cu ochi apropiaţi, era marcat de o evidentă nemulţumire. Era chipul unui om care nu obţinuse niciodată cu adevărat ceea ce considera că merită de drept. Oare, se întrebă Piers, ce se întîmplase? Absolvise al doilea în loc de primul, aşa cum se aşteptase? Un post de lector la o fostă universitate politehnică în loc de Oxbridge? Mai puţină putere, mai puţini bani, mai puţin sex decît considera că merită? Probabil că nu era vorba de prea puţin sex. Femeile păreau inexplicabil atrase de genul acesta de Che Guevara. Oare el n-o pierduse la Oxford pe Rosie în favoarea unui asemenea diletant cu mutra acră? Poate, recunoscu el, din cauza aceasta avea idei preconcepute. Avea prea multă experienţă, ca să nu-şi ţină în frîu asemenea sentimente, dar chiar şi numai acest gînd îi dădu un fel de satisfacţie perversă.

Lucrase destul de mult timp cu Dalgliesh ca să ştie ce rol va juca fiecare. El va pune majoritatea întrebărilor; AD va interveni atunci cînd va considera de cuviinţă. Dar nu cu ceva la care martorul s-ar fi putut aştepta. Piers se întrebă dacă Dalgliesh era conştient cît de intimidantă era prezenţa lui întunecată, tăcută şi atentă.

Piers se prezentă şi începu să pună întrebările preliminare obişnuite, cu o voce fără modulaţii. Numele, adresa, data naşterii, ocupaţia, starea civilă. Răspunsurile lui Stannard erau scurte. În cele din urmă zise:

– Nu văd ce importanţă are starea mea civilă pentru toate astea. De fapt, trăiesc cu cineva. O femeie.

Fără să-i răspundă, Piers îl întrebă:

– Şi cînd aţi sosit, domnule?

– Vineri noaptea. Trebuie să plec diseară, înainte de masă. Presupun că nu există vreun motiv care să mă împiedice?

– Veniţi cu regularitate aici, domnule?

– Se poate spune şi aşa. În ultimele optsprezece luni şi ceva, am venit din cînd în cînd în weekend.

– Aţi putea fi mai precis?

– Cam de şase ori, bănuiesc.

– Cînd aţi fost ultima dată?

– Acum o lună. Am uitat data exactă. Atunci, am sosit vineri noaptea şi am stat pînă duminică. Spre deosebire de weekendul ăsta, atunci nu s-a întîmplat nimic.

Dalgliesh interveni pentru prima dată:

– De ce veniţi aici în vizită, domnule doctor?

Stannard deschise gura, apoi ezită. Piers se întrebă dacă Stannard dorise să răspundă: „De ce nu?", apoi se răzgîndise. Răspunsul, cînd veni în cele din urmă, părea să fi fost pregătit cu grijă:

– Fac cercetări pentru o carte despre viaţa de familie a primilor adepţi ai Mişcării Oxfordiene, cu referire la copiii şi adolescenţii de atunci, la căsătoriile ulterioare şi, dacă a existat, la viaţa de familie. Intenţia este de a studia primele experienţe pe drumul evoluţiei religioase şi sexuale. Întrucît aceasta este o instituţie anglicano-catolică, biblioteca este deosebit de utilă şi am acces la ea. Bunicul meu a fost Samuel Stannard, unul dintre partenerii de la firma Stannard, Fox şi Perronet din Norwich. Ei au fost avocaţii Colegiului St Anselm încă de la fondare, iar înainte ai familiei Arbuthnot. Venind aici combin cercetarea cu relaxarea.

– Cît de mult a avansat cercetarea? îl întrebă Piers.

– E într-o fază incipientă. Nu prea am timp liber. Contrar opiniei generale, profesorii sînt extrem de ocupaţi.

– Dar aveţi la dumneavoastră hîrtii, ciorne cu ceea ce aţi lucrat pînă acum?

– Nu. Toate documentele sînt la colegiu.

– Cu atîtea vizite... aş fi zis că aţi epuizat pînă acum posibilităţile de documentare din biblioteca de aici. Dar celelalte biblioteci? Bodleian, de exemplu? întrebă Piers.

– Mai sînt şi alte biblioteci în afară de Bodleian, îi răspunse Stannard acru.

– Adevărat. Mai e şi Pusey House de la Oxford. Cred că au o colecţie remarcabilă despre Mişcarea Oxfordiană. Custodele

de acolo ar putea fi de mare ajutor. Piers se întoarse spre Dalgliesh. Şi mai e şi biblioteca din Londra, desigur. Mai există Biblioteca Doctor Williams din Bloomsbury, domnule?

Înainte ca Dalgliesh să poată răspunde – dacă avea intenţia s-o facă – Stannard izbucni:

– Ce naiba vă priveşte unde îmi fac eu cercetările? Şi dacă vreţi să demonstraţi că Poliţia Metropolitană recrutează din cînd în cînd ofiţeri educaţi, lăsaţi-o baltă! Nu mă impresionaţi.

– Doream doar să vă fiu de folos, îi răspunse Piers. Aşadar, aţi venit aici în ultimele optsprezece luni de vreo şase ori ca să lucraţi în bibliotecă şi să vă relaxaţi în weekend. Arhidiaconul Crampton a mai fost aici în vreuna dintre aceste ocazii?

– Nu. Nu l-am mai întîlnit pînă în acest weekend. El a sosit de-abia sîmbătă. Nu ştiu exact cînd, dar eu l-am văzut prima dată la ora ceaiului. Ceaiul era servit în salonul studenţilor şi încăperea era destul de plină cînd am sosit eu, pe la ora şaisprezece. Cineva – cred că era Raphael – m-a prezentat celor pe care nu-i cunoşteam, dar nu aveam chef de conversaţie aşa că am luat o ceaşcă de ceai şi vreo două sandvişuri şi m-am dus la bibliotecă. Nebunul ăla de părinte Peregrine şi-a ridicat nasul din cărţi ca să-mi spună că intrarea în bibliotecă nu este permisă cu mîncare şi băutură. M-am dus deci în camera mea. L-am văzut apoi pe arhidiacon la cină. După cină am lucrat în bibliotecă pînă cînd toată lumea s-a dus la vecernie. Eu sînt ateu, aşa că nu m-am dus.

– Şi cînd aţi aflat de crimă?

– Chiar înainte de şapte dimineaţa cînd m-a sunat Raphael Arbuthnot să-mi spună că va avea loc o întrunire generală şi că toată lumea trebuie să se prezinte la bibliotecă la şapte şi jumătate. Nu îmi place să mi se vorbească de parcă aş fi un elev, dar m-am gîndit că merită să văd despre ce e vorba. În ceea ce priveşte crima, ştiu mai puţine decît dumneavoastră.

– Aţi asistat vreodată la slujbele de aici? întrebă Piers.

– Nu. Veneam aici pentru bibliotecă şi pentru un weekend liniştit, nu ca să asist la slujbe. Acest lucru nu pare să-i deranjeze pe preoţi, aşa că nu văd ce vă priveşte pe dumneavoastră.

– A, dar ne priveşte, domnule Stannard, ne priveşte. Vreţi să spuneţi că nu aţi fost niciodată în biserică?

– Nu, nu spun asta. Nu-mi răstălmăciţi vorbele. Se poate să fi intrat de curiozitate într-una dintre vizite. Am văzut, cu siguranţă, *Judecata de Apoi*, care prezintă un anumit interes pentru mine. Vreau să spun că nu am asistat niciodată la slujbe.

Fără să ridice privirea din hîrtiile aflate în faţa lui, Dalgliesh întrebă:

– Cînd aţi fost ultima dată în biserică, doctore Stannard?

– Nu-mi amintesc. Cum aş putea? În orice caz, nu în acest weekend.

– Şi cînd l-aţi văzut ultima oară pe arhidiacon în acest weekend?

– După slujbă. I-am auzit pe cîţiva dintre rezidenţi întorcîndu-se pe la zece şi un sfert. Eram în salonul studenţilor şi mă uitam la o casetă video. Nu era nimic interesant la televizor şi acolo au mai multe casete video. Mi-am pus *Patru nunţi şi o înmormîntare*. Îl mai văzusem, dar merita să-l mai văd şi a doua oară. Crampton a intrat în salon, dar a văzut că nu am chef de companie, aşa că a plecat.

– Aşadar, dumneavoastră trebuie să fi fost ultima persoană – sau printre ultimele – care l-a văzut în viaţă, spuse Piers.

– Lucru pe care bănuiesc că îl consideraţi suspect. Nu eu am fost ultima persoană care l-a văzut în viaţă – criminalul a fost. Nu eu l-am omorît. Uite ce e, de cîte ori trebuie s-o spun? Nu îl cunoşteam. Nu m-am certat cu el şi nici nu m-am apropiat de biserică ieri-seara. Eram deja în pat la unsprezece şi jumătate. După ce s-a terminat filmul, am ieşit pe uşa dinspre peristilul sudic şi m-am dus în camera mea. Vîntul bătea cu putere la ora aceea şi nu era o noapte potrivită să te plimbi şi să iei o gură de aer. M-am dus direct în apartamentul meu. E la numărul 1, în peristilul de sud.

– Se vedea vreo lumină în biserică?

– Eu nu am observat. Dacă stau să mă gîndesc, nu am văzut lumină nici în camerele studenţilor, nici în cele ale preoţilor. În ambele curţi era obişnuita lumină chioară.

– Înţelegeţi că trebuie să stabilim pe cît de clar posibil filmul evenimentelor petrecute în orele de dinaintea morţii arhidiaconului, spuse Piers. Aţi auzit sau aţi văzut ceva care ar putea fi semnificativ?

Stannard rîse fără veselie.

– Bănuiesc că o mulţime de lucruri s-au petrecut, dar nu pot citi mintea oamenilor. Am avut impresia că arhidiaconul nu a fost tocmai bine-venit, dar n-am auzit pe nimeni amenințîndu-l cu moartea.

– Aţi vorbit cu el după ce vi s-a făcut cunoştinţă?

– Doar la cină, cînd i-am cerut untul şi el mi l-a dat. Nu mă pricep să fac conversaţie de complezenţă, aşa că mi-am concentrat atenţia asupra mîncării şi a vinului care erau calitativ superioare companiei. Nu a fost o masă foarte veselă. Nu a fost tocmai toţi-băieţii-împreună-sub-oblăduirea-lui-Dumnezeu – sau a lui Sebastian Morell, ceea ce este cam acelaşi lucru. Dar şeful dumneavoastră a fost prezent. Poate să vă spună cum a fost la cină.

– Domnul comandant ştie ce a văzut şi ce a auzit. Acum vă întrebăm pe dumneavoastră.

– V-am spus, nu a fost o masă veselă. Studenţii păreau abătuţi, părintele Sebastian prezida adunarea cu o politeţe de gheaţă şi unii nu-şi puteau lua ochii de la Emma Lavenham, lucru pentru care nu sînt de condamnat. Raphael Arbuthnot a citit un fragment din Trollope – un romancier pe care nu-l cunosc, dar care mi s-a părut destul de inofensiv. Dar nu şi arhidiaconului. Şi dacă Arbuthnot a dorit să-l pună într-o situaţie penibilă, şi-a ales momentul potrivit. E dificil să te prefaci că te bucuri de cină cînd îţi tremură mîinile şi eşti pe punctul de a vomita în farfurie. După cină toţi au plecat în grabă spre biserică şi de atunci nu i-am mai văzut pe nici unul pînă cînd n-a intrat Crampton în salon în timp ce mă uitam la film.

– Şi nici nu aţi văzut, nici nu aţi auzit nimic dubios în timpul nopţii?

– Ne-aţi întrebat asta şi la întrunirea din bibliotecă. Dacă aş fi văzut sau auzit ceva dubios, aş fi spus pînă acum.

Piers fu cel care puse următoarea întrebare:

– Şi nu aţi pus piciorul în biserică în timpul acestei vizite, nici pentru slujbă, nici cu altă ocazie?

– De cîte ori trebuie să vă spun acelaşi lucru? Răspunsul e nu. Nu. Nu. Nu.

Dalgliesh ridică privirea şi se uită la Stannard.

– Atunci cum explicaţi faptul că amprentele dumneavoastră proaspete se află pe peretele de lîngă *Judecata de Apoi* şi pe scaunul din a doua boxă? Praful de sub scaun a fost şters. Este foarte probabil ca specialiştii noştri să găsească urme pe haina dumneavoastră. Acolo vă ascundeaţi cînd arhidiaconul a intrat în biserică?

Piers îl văzu îngrozindu-se. Ca întotdeauna, acest lucru îl întristă. Nu se simţea triumfător, ci doar ruşinat. Una era să pui un suspect într-o situaţie dezavantajoasă, alta era să asişti la transformarea unui om într-un animal îngrozit. Stannard păru să se micşoreze din punct de vedere fizic, ca un copil subnutrit aflat într-un fotoliu prea mare pentru el. Încă îşi ţinea mîinile în buzunare, apoi încerca să îşi cuprindă trupul cu ele. Materialul subţire se întinse şi lui Piers i se păru că aude pînza cum se rupe la cusături.

– Probele sînt incontestabile, spuse calm Dalgliesh. Aţi minţit din momentul cînd aţi intrat în această încăpere. Dacă nu l-aţi ucis pe arhidiaconul Crampton ar fi recomandabil să spuneţi adevărul acum – tot adevărul.

Stannard rămase tăcut. Îşi scosese mîinile din buzunare şi le ţinea încleştate în poală. Îşi plecase fruntea deasupra lor ca un om care se roagă. Părea să se gîndească şi toţi aşteptară în tăcere. Cînd, în cele din urmă, îşi înălţă capul şi vorbi, părea să fi trecut peste momentul culminant al fricii şi să poată continua. În vocea lui, Piers observă un amestec de încăpăţînare şi aroganţă.

– Nu eu l-am omorît pe Crampton şi nu puteţi dovedi că am făcut-o. Da, am minţit în legătură cu faptul că nu am fost în biserică. Era normal. Ştiam că dacă vă spun adevărul o să mă consideraţi imediat suspectul principal. Totul e foarte convenabil, nu? Ultimul lucru pe care îl vreţi e să acuzaţi pe cineva de la St Anselm. Eu sînt tocmai potrivit pentru aşa ceva; preoţii aceia sînt sacrosanţi. Ei bine, nu eu am făcut-o.

– Atunci ce aţi căutat în biserică? îl întrebă Piers. Doar nu vă aşteptaţi să credem că v-aţi dus să vă rugaţi?

Stannard nu răspunse. Părea să se îmbărbăteze pentru explicaţia inevitabilă pe care trebuia s-o dea sau poate îşi alegea cuvintele cele mai convingătoare şi mai potrivite. Cînd vorbi, îşi

fixă privirea pe peretele din fața lui, evitînd cu grijă ochii lui Dalgliesh. Vocea îi era stăpînită, dar avea o notă abia ascunsă de autojustificare iritată.

– Bine, recunosc că aveți dreptul la o explicație și este de datoria mea să v-o ofer. Este total nevinovată și nu are nimic de-a face cu moartea lui Crampton. Avînd în vedere acest lucru, v-aș fi recunoscător dacă m-ați asigura de confidențialitatea acestei discuții.

– Știți bine că nu putem face asta, zise Dalgliesh.

– Uite ce e, v-am spus că nu are nimic de-a face cu moartea lui Crampton. L-am întîlnit prima dată sîmbătă. Nu-l mai văzusem în viața mea. Nu m-am certat cu el și nu aveam nici un motiv să-i doresc moartea. Urăsc violența. Sînt un pacifist și asta nu este doar o convingere politică.

– Domnule doctor, interveni Dalgliesh, vreți să-mi răspundeți la întrebare? Vă ascundeați în biserică. De ce?

– Asta încerc să vă spun. Căutam ceva. E vorba de un document pe care puținii oameni care știu de existența lui îl numesc papirusul de la St Anselm. Se spune că este un ordin semnat de Pilat din Pont și adresat căpitanului gărzilor prin care se ordonă îndepărtarea trupului crucificat al unui agitator politic. Cred că vă dați seama de importanța documentului. I-a fost dat fondatoarei Mănăstirii St Anselm, domnișoara Arbuthnot, de fratele ei și a rămas în custodia decanului pînă acum. Se spune că documentul este un fals, dar cum nimănui nu i se permite să-l vadă sau să-l examineze din punct de vedere științific, întrebarea rămîne fără răspuns. Evident, documentul este extrem de interesant pentru orice om de știință adevărat.

– Ca dumneavoastră, bunăoară? întrebă Piers. Nu mi-am dat seama că sînteți expert în documentele prebizantine. Nu sînteți sociolog?

– Asta nu mă împiedică să fiu interesat de istoria bisericii.

– Așadar, continuă Piers, știind că este puțin probabil să primiți permisiunea de a vedea documentul, v-ați decis să-l furați.

Stannard îi aruncă lui Piers o privire profund disprețuitoare, apoi spuse cu ironie:

– Cred că definiția legală a furtului este luarea unui lucru cu intenția deposedării permanente a proprietarului. Sînteți ofițer de poliție și credeam că știți acest lucru.

– Domnule Stannard, interveni Dalgliesh, poate că este un lucru natural pentru dumneavoastră să fiți nepoliticos sau poate că aceasta este o metodă plăcută, chiar dacă puerilă, de eliberare a tensiunii, dar nu este recomandabil să o folosiți cînd sînteți cercetat într-un caz de crimă. Așadar, ați mers la biserică. De ce credeați că papirusul era ascuns acolo?

– Părea să fie o alegere firească. Am cercetat cărțile din bibliotecă – cel puțin, atît cît am putut cu părintele Peregrine prezent în permanență, atent la orice mișcare, chiar dacă se prefăcea că nu observă nimic. Am considerat că venise momentul să-mi îndrept atenția în altă direcție. Mi-a trecut prin minte că documentul ar fi putut fi ascuns sub *Judecata de Apoi*. M-am dus în biserică sîmbătă după-amiază. La colegiu e întotdeauna liniște după prînz.

– Cum ați intrat în biserică?

– Aveam chei. Am fost aici chiar după Paști, cînd majoritatea studenților sînt plecați și domnișoara Ramsey era în concediu. Am împrumutat cheile de la biserică, una Chubb și una de yală, din birou și am făcut copii la Lowestoft. Nu li s-a simțit lipsa în cele două ore cît mi-a trebuit să fac asta. Dacă cineva observa ceva, eram pregătit să spun că le-am găsit în peristilul de sud. Oricine putea să le piardă.

– V-ați gîndit la toate. Unde sînt acum aceste chei?

– După ce Sebastian Morell a aruncat bomba azi-dimineață în bibliotecă, mi-am spus că nu era tocmai potrivit să fie găsite în posesia mea. Dacă vreți să știți, am scăpat de ele. Mai exact, le-am șters de amprente și le-am îngropat la marginea stîncii.

– Ați fi în stare să le mai găsiți? întrebă Piers.

– Probabil. S-ar putea să dureze ceva timp, dar știu locul unde le-am îngropat cu o aproximație de, să zicem, zece metri.

– Atunci ar fi bine să le găsiți, spuse Dalgliesh. Sergentul Robbins vă va însoți.

– Și ce aveați de gînd să faceți cu papirusul dacă îl găseați? se interesă Piers.

– Să-l copiez. Să scriu un articol despre el pentru ziare şi pentru presa de specialitate. Îmi propusesem să-l aduc acolo unde este locul oricărui document de o asemenea importanţă: la cunoştinţa publicului.

– Pentru bani, pentru glorie ştiinţifică sau pentru amîndouă?

Stannard îi aruncă o privire plină de venin.

– Dacă aş fi scris o carte, aşa cum aveam de gînd, evident că aş fi făcut bani.

– Bani, faimă, prestigiu academic, poza în ziare. Oamenii pot omorî şi pentru mai puţin.

Înainte ca Stannard să poată protesta, Dalgliesh spuse:

– Bănuiesc că nu aţi găsit papirusul.

– Nu. Am luat cu mine un cuţit de lemn pentru hîrtie sperînd să pot scoate ceea ce ar fi putut fi ascuns între *Judecata de Apoi* şi peretele bisericii. Mă suisem pe unul dintre scaune ca să ajung la tablou cînd am auzit pe cineva intrînd în biserică. Am pus repede scaunul la loc şi m-am ascuns. Se pare că ştiţi unde.

– În a doua lojă cu strane, îi răspunse Piers. Ca în jocurile de şcolari. Cam umilitor, nu? Nu puteaţi să vă puneţi în genunchi? Nu, probabil că nu aţi fi fost foarte convingător prefăcîndu-vă că vă rugaţi.

– Şi să recunosc că am cheile de la biserică? Destul de ciudat, asta nu mi s-a părut o idee prea bună. Se întoarse spre Dalgliesh. Dar pot să vă dovedesc că spun adevărul. Nu m-am uitat să văd cine a intrat, dar cînd s-au mutat pe culoarul central spre navă i-am auzit clar: erau Morell şi arhidiaconul. Se certau în legătură cu viitorul colegiului. Aş putea să reproduc mare parte a conversaţiei. Am o memorie auditivă foarte bună şi cei doi nu vorbeau încet. Dacă vreţi să găsiţi pe cineva care are un cui împotriva arhidiaconului, nu trebuie să căutaţi prea departe. Una dintre ameninţările acestuia a fost că va lua din biserică valoroasa piesă de altar.

Piers întrebă pe un ton, fără îndoială, plin de interes:

– Şi ce explicaţie aveaţi de gînd să daţi dacă s-ar fi uitat sub strane şi v-ar fi văzut? Vreau să spun, se vede că aţi pus la cale lucrurile cu mare atenţie. Să presupun că aveaţi o explicaţie pregătită şi pentru această situaţie?

Stannard trată întrebarea de parcă ar fi fost vorba de o intervenţie nu prea inteligentă venită din partea unui copil nu foarte dotat.

– Ideea e absurdă. De ce ar fi căutat acolo? Chiar dacă s-ar fi uitat la strane, de ce ar fi îngenuncheat să se uite dedesubt? Dacă ar fi făcut-o, evident că m-aş fi aflat într-o situaţie cam neplăcută.

– Şi acum vă aflaţi într-o situaţie neplăcută, domnule doctor, zise Dalgliesh. Recunoaşteţi că aţi făcut o încercare eşuată de a cerceta biserica. Cum putem fi siguri că nu v-aţi întors mai tîrziu sîmbătă noaptea?

– Va dau cuvîntul meu că nu am făcut-o. Ce pot să spun? Apoi adăugă agresiv: Şi nu puteţi să dovediţi că am făcut-o.

– Aţi spus că aţi folosit un cuţit de lemn ca să sondaţi peretele în spatele tabloului, zise Piers. Sînteţi sigur că numai asta aţi folosit? Nu v-aţi dus în bucătăria de la St Anselm în noaptea aceea, în timp ce congregaţia era la vecernie, şi nu aţi luat un alt cuţit?

Şi de data asta nonşalanţa prefăcută a lui Stannard, aroganţa şi agresivitatea abia ascunse fură înlocuite de o groază adevărată. Pielea din jurul buzelor umede şi foarte roşii se albi, iar pe pomeţi îi ieşiră în evidenţă linii roşii pe tenul de un cenuşiu-verzui nesănătos.

Se întoarse cu întregul trup spre Dalgliesh cu o vehemenţă care îl făcu aproape să răstoarne fotoliul.

– Dumnezeule, Dalgliesh, trebuie să mă crezi! Nu m-am dus la bucătărie! Nu aş putea să înfig un cuţit în nimeni, nici măcar într-un animal. Nu aş putea tăia nici gîtul unei pisici. E absurd! E îngrozitor să sugerezi asta! Am fost în biserică numai o dată, jur, şi tot ce aveam cu mine a fost cuţitul de lemn. Pot să vi-l arăt. Îl aduc acum.

Se ridicase pe jumătate de pe fotoliu şi privea cu disperare, pe rînd, spre cele două chipuri imobile. Nimeni nu scoase vreo vorbă. Apoi Stannard spuse cu o undă de speranţă şi triumf:

– Mai e ceva. Cred că pot să dovedesc că nu m-am întors. Am sunat-o pe prietena mea din New York pe la unsprezece şi jumătate, ora locală. Relaţia noastră trece printr-o perioadă dificilă şi vorbim aproape în fiecare zi la telefon. Am folosit

mobilul şi pot să vă dau numărul ei. Doar nu aş fi vorbit o jumătate de oră cu ea dacă aveam de gînd să-l omor pe arhidiacon.

– Nu, zise Piers. Nu, dacă omorul a fost premeditat.

Dar uitîndu-se în ochii îngroziţi ai lui Stannard, Dalgliesh ştiu că avea în faţa lui un suspect care putea fi cu siguranţă eliminat de pe listă. Stannard nu avea nici o idee cum murise arhidiaconul.

– Trebuie să mă întorc la universitate luni dimineaţa, puse Stannard. Aveam de gînd să plec diseară. Pilbeam urma să mă ducă la Ipswich. Nu mă puteţi reţine aici, n-am făcut nimic rău.

Văzînd că nu primeşte nici un răspuns, adăugă cu o voce pe jumătate împăciuitoare, pe jumătate furioasă:

– Uite ce e, am paşaportul la mine. Îl port întotdeauna asupra mea. Nu conduc, aşa că e util pentru identificare. Presupun că dacă vi-l dau temporar nu aveţi nimic împotrivă să plec.

– Inspectorul Tarrant îl va prelua şi vă va da o chitanţă, zise Dalgliesh. Nu am terminat cu dumneavoastră, dar sînteţi liber să plecaţi.

– Şi bănuiesc că aveţi de gînd să-i spuneţi lui Sebastian Morell ce s-a întîmplat.

– Nu, spuse Dalgliesh. Dumneavoastră o să o faceţi.

16

Dalgliesh, părintele Sebastian şi părintele Martin se întîlniseră în biroul părintelui Sebastian. Acesta îşi amintise aproape cuvînt cu cuvînt discuţia pe care o avusese cu arhidiaconul în biserică. Relată dialogul de parcă recita ceva învăţat pe de rost, dar lui Dalgliesh nu-i scăpă nota de dezgust pentru sine din vocea sa. La sfîrşit, decanul amuţi, fără să dea vreo explicaţie sau vreo justificare. În acest timp părintele Martin rămăsese tăcut pe scaunul său de lîngă şemineu cu capul aplecat, nemişcat şi atent de parcă asculta o confesiune.

Urmă o pauză, după care Dalgliesh spuse:

– Mulţumesc, părinte. Ceea ce mi-aţi spus concordă cu relatarea doctorului Stannard.

– Iertaţi-mă că mă amestec în domeniul dumneavoastră de activitate, zise părintele Sebastian, dar faptul că Stannard se ascundea în biserică sîmbătă după-amiaza nu înseamnă că nu s-a întors mai tîrziu în noaptea aceea. Să înţeleg că l-aţi exclus din anchetă?

Dalgliesh nu avea de gînd să-i dezvăluie faptul că Stannard nu ştia cum murise arhidiaconul. Se întreba dacă părintele Sebastian uitase semnificaţia cheii lipsă, cînd decanul spuse:

– Evident, faptul că a făcut o dublură a cheii presupune că nu avea nevoie să ia una din birou. Dar ar fi putut face asta ca să arunce bănuiala asupra altcuiva.

– Asta ar însemna că omorul a fost premeditat şi nu a fost un impuls de moment, răspunse Dalgliesh. Stannard nu a fost exonerat – la momentul actual nimeni nu a fost –, dar i-am spus că poate să plece şi presupun că o să vă bucuraţi să nu-l mai vedeţi pe aici.

– Chiar foarte mult. Începuserăm să bănuim că explicaţia lui pentru venirea aici – studierea vieţii domestice a primilor adepţi

ai Mişcării Oxfordiene – reprezintă un paravan pentru un alt interes. Mai ales părintele Peregrine era bănuitor. Dar bunicul lui Stannard a fost partener la firma de avocatură care s-a ocupat de problemele colegiului încă din secolul al nouăsprezecelea. A făcut foarte multe pentru noi şi nu aveam cum să nu-i facem pe plac nepotului său. Poate că arhidiaconul avea dreptate – sîntem prea inteligenţi ca să rămînem sclavii trecutului. Întîlnirea cu Stannard nu a fost foarte plăcută. Atitudinea lui era o combinaţie de fanfaronadă şi sofisme. Mi-a oferit o scuză nu foarte originală pentru lăcomia şi necinstea lui: sfinţenia cercetării istorice.

Părintele Martin nu scosese nici un cuvînt pe durata întregii discuţii. El şi Dalgliesh ieşiră în tăcere din birou. Afară, părintele se opri brusc şi întrebă:

– Aţi dori să vedeţi papirusul de la St Anselm?

– Mi-ar face plăcere.

– Îl ţin în camera mea.

Urcară scările în spirală spre turn. Priveliştea era spectaculoasă, dar camera nu era prea confortabilă. Părea mobilată cu piese disparate, prea vechi ca să fie văzute de vizitatori, dar prea bune ca să fie aruncate. Un asemenea amestec eficient poate produce o atmosferă de intimitate veselă, dar aici era deprimant. Dalgliesh se îndoia că părintele Martin observase acest lucru.

Pe peretele dinspre nord se găsea un mică gravură religioasă într-o ramă de piele maro. Nu o vedea prea bine, dar nu părea să aibă prea multe merite artistice, iar culorile erau atît de slabe încît era dificil de sesizat chiar şi figura centrală a Fecioarei cu Pruncul. Părintele o luă de pe perete şi desprinse partea de sus a ramei, după care scoase gravura. Dedesubt, între două geamuri de sticlă, era ceva ce părea un carton gros, crăpat şi rupt pe margini, acoperit cu şiruri de litere negre, ascuţite. Părintele Martin nu îl duse la fereastră şi Dalgliesh nu reuşi să descifreze cuvintele latine, cu excepţia antetului. Părea să existe un semn rotund în colţul din dreapta, unde papirusul se rupsese. Dalgliesh văzu clar compoziţia în zigzag a trestiei din care fusese făcut.

– A fost examinat numai o dată, imediat după ce l-a primit domnişoara Arbuthnot, spuse părintele Martin. Se pare că nu există nici o îndoială că papirusul este foarte vechi, datînd aproape

sigur din primul secol după Hristos. A fost uşor pentru fratele ei, Edwin, să îl obţină. Era, după cum bănuiesc că ştiţi, egiptolog.

– Dar de ce i l-a dat surorii lui? întrebă Dalgliesh. E un lucru ciudat să facă asta, indiferent de provenienţa lui. Dacă era un fals menit să discrediteze religia creştină, de ce să-l ţină secret? Iar dacă-l considera original, nu era cu atît mai firesc să-l aducă la cunoştinţa lumii întregi?

– Acesta este unul dintre motivele principale pentru care l-am considerat întotdeauna un fals, spuse părintele Martin. De ce să-l dea, dacă era original, cînd această descoperire i-ar fi aduce faimă şi prestigiu? Desigur, poate că a dorit ca sora lui să-l distrugă. Probabil că îl fotografiase şi, dacă ea ar fi făcut acest lucru, ar fi putut acuza colegiul de distrugerea deliberată a unui papirus de o importanţă crucială. Cred că domnişoara Arbuthnot a acţionat cu înţelepciune procedînd astfel. Motivele lui sînt mai puţin explicabile.

– Mai este şi întrebarea de ce s-ar fi obosit Pilat să-şi formuleze cererea în scris, zise Dalgliesh. În mod sigur, un cuvînt spus cui trebuia era modalitatea obişnuită.

– Nu neapărat. Mie asta nu mi se pare ceva ciudat.

– Dar această problemă poate fi soluţionată într-un fel sau altul, dacă doriţi asta. Chiar dacă papirusul datează din vremea lui Hristos, cerneala poate fi datată prin examinarea cu carbon. Acum este posibil să ştim adevărul.

Părintele Martin asambla iarăşi, cu mare grijă, tabloul. În cele din urmă îl atîrnă pe perete şi se dădu înapoi să vadă dacă l-a pus drept.

– Asta înseamnă, Adam, că tu crezi că adevărul nu poate face rău niciodată.

– N-aş spune asta. Dar cred că trebuie să-l căutăm, indiferent cît de neplăcut ar putea fi răspunsul.

– Asta e meseria ta – să cauţi adevărul. Desigur, niciodată nu îl poţi găsi în întregime. Cum ai putea? Eşti un om foarte deştept, dar ceea ce faci nu are întotdeauna ca rezultat dreptatea. Există dreptatea omului şi dreptatea lui Dumnezeu.

– Nu sînt atît de arogant, părinte. Îmi limitez ambiţia la dreptatea oamenilor sau măcar să mă apropii cît pot de ea. Şi

nici măcar asta nu depinde de mine. Meseria mea este să fac arestări. Juriul decide vinovăţia sau nevinovăţia şi judecătorul stabileşte pedeapsa.

– Şi rezultatul este dreptatea?

– Nu întotdeauna. Poate că nici măcar de multe ori. Dar, într-o lume imperfectă, asta este tot ce putem obţine.

– Nu neg importanţa adevărului, spuse părintele Martin. Cum aş putea să fac asta? Vreau doar să spun că uneori căutarea lui poate fi periculoasă, la fel şi adevărul cînd e descoperit. Tu sugerezi că papirusul de la Anselm ar trebui examinat şi adevărul stabilit prin datarea cu carbon. Dar acest lucru nu va opri controversa. Oamenii vor spune că papirusul este atît de convingător încît trebuie să fie o copie a unuia anterior şi original. Alţii vor prefera să nu dea crezare experţilor. Ne vom confrunta cu ani întregi de controverse care nu ne vor face nici un bine. Mereu va rămîne ceva misterios în legătură cu papirusul. Nu vrem să dăm naştere unui alt Giulgiu de la Torino.

Mai era o întrebare pe care Dalgliesh dorea să o pună, dar ezită conştient de infatuarea ei, de faptul că, odată pusă, va primi un răspuns onest şi probabil dureros.

– Părinte, dacă papirusul ar fi examinat şi ar fi posibil să se afle cu o certitudine aproape absolută că este original, v-ar afecta în vreun fel credinţa?

Părintele Martin zîmbi şi spuse:

– Fiule, fiind un om care a avut în fiecare oră a vieţii siguranţa că trăieşte în prezenţa lui Hristos, de ce m-ar preocupa ce s-a întîmplat cu rămăşiţele pămînteşti?

În biroul de jos, părintele Sebastian o chemase pe Emma să treacă pe la el. O aşteptă să se aşeze pe scaun şi spuse:

– Bănuiesc că doreşti să te întorci la Cambridge cît mai curînd posibil. Am vorbit cu domnul Dalgliesh şi nu are nimic împotrivă. Înţeleg că la momentul actual nu are căderea să-i reţină aici pe cei care doresc să plece, cu condiţia ca poliţia să ştie unde pot fi găsiţi. Nu se pune problema, desigur, ca preoţii sau studenţii să plece.

Enervarea la limita furiei pe care o resimţea o făcu pe Emma să spună pe un ton mai aspru decît intenţiona:

– Vreţi să spuneţi că aţi discutat cu domnul Dalgliesh ce ar trebui să fac eu? Părinte, acest lucru nu ar trebui să-l decidem noi doi?

– Îmi pare rău, Emma, nu m-am exprimat cum trebuie. Nu a fost aşa. Eu am fost cel care a presupus că ai dori să pleci.

– Dar de ce? De ce aţi presupus una ca asta?

– Copilă, printre noi se află un ucigaş. Trebuie să acceptăm acest lucru. M-aş simţi mai uşurat dacă ai pleca de aici. Ştiu•că nu avem nici un motiv să presupunem că vreunul dintre noi este în pericol la St Anselm, dar aici nu are cum să fie un loc foarte fericit sau liniştit pentru tine... sau pentru oricine altcineva.

Emma spuse cu o voce mai blîndă:

– Asta nu înseamnă că vreau să plec. Aţi spus că viaţa de la colegiu ar trebui să continue pe cît de normal e posibil. Am crezut că asta înseamnă că voi rămîne şi voi ţine cele trei seminarii obişnuite. Nu văd ce are asta de-a face cu poliţia.

– Nimic, Emma. Am vorbit cu Dalgliesh, fiindcă ştiam că trebuie să am această discuţie cu tine. Înainte de asta mi s-a părut necesar să aflu dacă vreunul dintre noi este, în realitate, liber să plece. Nu ar fi avut nici un rost să discut dorinţele tale pînă nu clarificam acest lucru. Te rog să-mi ierţi lipsa de tact. Toţi sîntem, într-o oarecare măsură, prizonierii modului în care am fost crescuţi. Mă tem că instinctul meu este să arunc femeile şi copiii în barca de salvare. Este un obicei de care soţia mea se plîngea mereu, adăugă el zîmbind.

– Şi ce se întîmplă cu doamna Pilbeam şi cu Karen Surtees? Ele o să plece?

Părintele Sebastian ezită şi zîmbi trist. Emmei îi veni chiar să rîdă.

– Oh, părinte, doar nu o să-mi spuneţi că amîndouă sînt în siguranţă fiindcă au cîte un bărbat să le apere?

– Nu, nu intenţionam să agravez jignirea pe care ţi-am adus-o. Domnişoara Surtees a spus poliţiei că intenţionează să rămînă cu fratele ei pînă cînd este arestat cineva. S-ar putea să mai stea o vreme. Cred că ea este cea care va oferi protecţie, nu invers. Am sugerat celor doi Pilbeam ca doamna Pilbeam să

meargă în vizită la unul dintre fiii ei căsătoriţi, dar ea a întrebat cu o oarecare asprime cine se va ocupa de gătit.

Emmei îi trecu prin minte un gînd neliniştitor.

– Îmi pare rău că am fost atît de dură şi poate că sînt egoistă, spuse ea. Dacă ar fi mai uşor pentru dumneavoastră – pentru toată lumea – să plec, atunci aşa o sa fac. Nu vreau să fiu o povară sau să vă sporesc grijile. Mă gîndeam numai la ce îmi doresc eu.

– Atunci te rog să rămîi. Prezenţa ta, mai ales în următoarele trei zile, s-ar putea să-mi sporească grijile, dar reprezintă o contribuţie nepreţuită la confortul şi liniştea noastră. Întotdeauna a fost bine cînd ai venit aici, Emma. E bine şi acum.

Ochii li se întîlniră din nou şi Emma putu citi fără urmă de îndoială sentimentele pe care le văzu în ei: plăcere şi uşurare. Îşi întoarse privirea, temîndu-se că părintele ar putea citi, la rîndul lui, un sentiment mai puţin acceptabil: milă. „Nu mai este tînăr şi ceea ce se întîmplă e îngrozitor pentru el, reprezintă probabil sfîrşitul tuturor lucrurilor pentru care a muncit şi pe care le-a iubit", îşi spuse Emma.

17

Prînzul la St Anselm era o masă mai simplă decît cina, alcătuită de obicei dintr-o supă urmată de o varietate de salate cu carne rece şi un fel vegetarian cald. La fel ca şi cina, se desfăşura în mare parte în tăcere. Astăzi tăcerea era chiar şi mai bine-venită pentru Emma şi, bănuia ea, pentru toţi ceilalţi. Cînd comunitatea era adunată, tăcerea părea singurul răspuns posibil în faţa acestei tragedii îngrozitoare, bizare şi de neînţeles, despre care nu se putea vorbi. Tăcerea de la St Anselm era întotdeauna o binecuvîntare şi reprezenta mult mai mult decît lipsa conversaţiei. Acum reuşi să confere mesei iluzia vagă a normalităţii. Totuşi, pofta de mîncare lipsea şi chiar şi castroanele cu supă fură împinse la o parte pe jumătate pline, în timp ce doamna Pilbeam se mişca printre ei, albă la faţă, ca un robot.

Emma îşi propusese să se întoarcă la Ambrozie să lucreze, dar ştia că îi va fi imposibil să se concentreze. Dintr-un impuls pe care nu şi-l putea explica, se decise să vadă dacă George Gregory era acasă. El nu se afla întotdeauna la colegiu atunci cînd venea ea în vizită, dar, atunci cînd era, se simţeau bine unul în compania celuilalt fără ca între ei să existe relaţii intime. Dar acum Emma simţea nevoia să stea de vorbă cu cineva care era de la St Anselm, dar nu era membru al colegiului, cu cineva în prezenţa căruia nu trebuia să-şi cîntărească fiecare cuvînt. Ar fi o uşurare să poată discuta despre crimă cu o persoană pe care – bănuia ea – această întîmplare mai degrabă ar intriga-o, în loc s-o afecteze personal.

Gregory era acasă. Uşa căsuţei Sfîntul Luca era deschisă şi, apropiindu-se, auzi că Gregory asculta Handel. Emma recunoscu discul pe care-l avea şi ea – altistul James Bowman interpretînd *Ombra Mai Fu*. Vocea de o frumuseţe şi o claritate

desăvîrşite răsuna deasupra promontoriului. Emma aşteptă pînă cînd muzica se opri şi, chiar în momentul cînd se pregătea să bată la uşă, îl auzi invitînd-o să intre. Gregory bea cafea şi aroma bogată umplea încăperea. Emma nu mai aşteptase să li se servească şi cafeaua la colegiu, dar cînd el se oferi să aducă încă o ceaşcă, fu de acord. Gregory puse o măsuţă lîngă un scaun scund de răchită şi Emma se lăsă pe spate, surprinzător de bucuroasă că se afla aici.

Nu venise avînd nişte idei clare în minte, dar era ceva ce trebuia să spună. Se uită la el cum toarnă cafeaua. Bărbuţa ascuţită dădea un uşor aer sinistru, mefistofelic, unei feţe mai degrabă frumoase decît atrăgătoare. Avea o frunte înaltă, iar părul grizonat îi cădea pe spate în valuri atît de regulate de parcă ar fi fost făcute cu ondulatorul. De sub pleoapele subţiri ochii priveau lumea cu un dispreţ amuzat sau ironic. Era un bărbat care avea grijă de înfăţişarea lui. Emma ştia că alerga sau înota zilnic, cu excepţia celor mai friguroase luni ale anului. În timp ce îi dădea ceaşca, ea îi văzu din nou defectul fizic pe care el nu făcea nici o încercare să îl ascundă. Jumătatea superioară a degetului mijlociu de la mîna stîngă îi fusese retezată accidental în adolescenţă cu un topor. Gregory îi explicase împrejurările încă de la prima întîlnire şi Emma îşi dăduse seama că el simţise nevoia să sublinieze că fusese vorba de un accident care i se datora, nu de un defect din naştere. O surprinsese faptul că lui îi displăcea atît de evident acest lucru şi se simţea obligat să-şi justifice defectul fizic care era clar că nu reprezenta nici un impediment. Era, se gîndise ea, o măsură a sentimentului de demnitate personală.

– Vreau să te consult – nu, nu e termenul potrivit – vreau să discut ceva cu tine, îi spuse ea.

– Sînt flatat, dar de ce m-ai ales pe mine? Nu ar fi mai potrivit unul dintre preoţi?

– Nu pot să-l îngrijorez pe părintele Martin cu asta şi ştiu ce ar spune părintele Sebastian – sau, cel puţin, cred că ştiu, deşi uneori reacţionează surprinzător.

– Dar dacă este o chestiune de morală, este de presupus că ei sînt specialiştii.

– Bănuiesc că este o întrebare morală – sau măcar este o întrebare etică –, dar nu sînt sigură că vreau opinia unui specialist. Cît de mult crezi că ar trebui să cooperăm cu poliția? Cît ar trebui să le spunem?

– Asta e întrebarea, nu-i așa?

– Da, asta este.

– Am putea răspunde cu exactitate. Presupun că vrei ca ucigașul lui Crampton să fie prins, nu? Nu ai nimic împotrivă? Nu consideri că, în anumite circumstanțe, crima este scuzabilă?

– Nu, nu am crezut asta nici un moemnt. Vreau ca toți criminalii să fie prinși. Nu sînt sigură ce ar trebui să li se întîmple după aceea, dar, chiar dacă este posibil să simți pentru ei empatie – chiar simpatie –, tot vreau să fie prinși.

– Dar nu vrei să participi prea activ în prinderea lor?

– Nu vreau să fie afectați nevinovații.

– A, dar nu ai cum să împiedici asta, zise Gregory. Asta se întîmplă mereu în cazul unei investigații de crimă – nevinovații sînt afectați. La ce nevinovat anume te referi?

– Aș prefera să nu spun.

Urmă o tăcere, apoi ea continuă:

– Nu știu de ce te plictisesc cu asta. Bănuiesc că am vrut să stau de vorbă cu cineva care nu se numără cu adevărat printre membrii colegiului.

– Vorbești cu mine fiindcă nu sînt important pentru tine. Nu ești atrasă de mine din punct de vedere sexual. Ești mulțumită să fii aici, fiindcă nimic din ce ne-am spune nu ar putea să afecteze relația noastră – nu e nimic de afectat. Mă consideri inteligent, cinstit, imperturbabil și de aceea ai încredere în mine. Toate astea sînt adevărate. Și, întîmplător, nu crezi că eu l-am ucis părintele Crampton. Ai perfectă dreptate, nu eu am făcut-o. Practic nu m-a deranjat cînd trăia și, cu atît mai puțin, acum cînd e mort. Recunosc că mă încearcă o curiozitate firească în legătură cu identitatea ucigașului, dar asta e tot. Și aș vrea să știu cum a murit, dar nu ai de gînd să-mi spui și nu vreau să risc să mă refuzi. Dar, desigur, și eu sînt implicat. Toți sîntem. Dalgliesh încă nu m-a chemat, dar nu mă amăgesc că asta se datorează faptului că sînt la coada listei lui de suspecți.

– Şi ce o să spui cînd te va chema?

– O să-i răspund cinstit la întrebări. Nu o să mint. Dacă mi se va cere părerea, o să-mi aleg cuvintele cu cea mai mare atenţie. Nu o să mă lansez în teorii şi nu o să ofer informaţii care nu mi s-au cerut. În mod sigur nu o să le fac munca – sînt plătiţi suficient pentru asta, slavă Domnului. Şi o să ţin cont că întotdeauna o să pot să adaug ceva la cele spuse de mine anterior, dar, odată rostite, cuvintele nu pot fi luate înapoi. Asta intenţionez să fac. Cînd Dalgliesh sau subalternii lui o să binevoiască să mă cheme voi fi probabil prea arogant sau prea curios ca să pot respecta ce mi-am propus. Te ajută cu ceva răspunsul meu?

– Aşadar, părerea ta e să nu minţi, dar nici să spui mai mult decît este necesar. Să aştepţi să fii întrebat, apoi să răspunzi cinstit.

– Cam aşa ceva.

Apoi Emma îi puse o întrebare pe care ar fi vrut să i-o pună încă de la prima întîlnire. Era ciudat că tocmai astăzi venise momentul potrivit.

– Nu prea ai la inimă St Anselm, nu-i aşa? Asta din cauză că nu eşti credincios sau fiindcă ai impresia că nici ei nu sînt?

– A, ei sînt credincioşi, nu încape îndoială. Numai că ceea ce cred ei nu mai are importanţă. Nu mă refer la învăţăturile morale; moştenirea iudeo-creştină a creat civilizaţia occidentală şi ar trebui să fim recunoscători pentru asta. Dar biserica pe care o slujesc este pe moarte. Cînd mă uit la *Judecata de Apoi* încerc să înţeleg ce semnificaţie avea pentru bărbaţii şi femeile din secolul al XV-lea. Dacă viaţa este scurtă, grea şi plină de durere, trebuie să speri în existenţa raiului. Biserica le oferea alinare şi lumină, imagini şi poveşti, şi speranţa unei vieţi veşnice. Secolul XXI oferă alte compensaţii. Fotbalul, de exemplu. Acolo ai parte de ritual, culoare, dramatism şi sentimentul apartenenţei; fotbalul are înalţii lui preoţi, chiar şi martirii lui. Apoi mai sînt cumpărăturile, arta şi muzica, călătoriile, alcoolul şi drogurile. Toţi avem propriile resurse de a ne feri de cele două grozăvii ale vieţii omeneşti – plictiseala şi ideea că sîntem muritori. Şi acum – Dumnezeu să ne ajute – mai există şi internetul. Pornografie accesibilă prin atingerea cîtorva taste. Dacă doreşti să găseşti o reţea de pedofili sau să afli cum să fabrici o bombă ca să-i arunci în aer

pe cei care nu sînt de acord cu tine, totul îți este accesibil. Plus, desigur, o mină fără fund de alte informații, unele chiar precise.

– Dar cînd toate acestea dau greș, chiar și muzica, poezia, arta? întrebă Emma.

– Atunci, draga mea, voi apela la știință. Dacă sfîrșitul promite să fie neplăcut, o să mă bazez pe morfină și pe mila doctorilor. Sau poate că o să înot la nesfîrșit în mare și o să arunc o ultimă privire spre cer.

– De ce stai aici? De ce ai acceptat această slujbă?

– Fiindcă îmi face plăcere să predau greaca veche unor tineri inteligenți. Tu de ce ai ales mediul universitar?

– Fiindcă îmi place să predau literatura engleză tinerelor și tinerilor inteligenți. Asta e o parte a răspunsului. Uneori mă întreb spre ce mă îndrept exact. Mi-ar plăcea mai mult să am o activitate creativă originală decît să analizez creativitatea altora.

– Te-ai împotmolit în hățișul junglei universitare? Eu am avut mare grijă să evit asta. Locul ăsta mi se potrivește de minune. Am suficiente fonduri ca să nu fiu nevoit să muncesc cu normă întreagă. Am o viață la Londra – una pe care preoții nu ar aproba-o deloc –, dar mă stimulează contrastul. Am nevoie și de liniște, ca să scriu și să gîndesc. Aici o am. Nu sînt deranjat de vizitatori. Mă feresc de ei cu scuza că nu am decît un dormitor. Pot să mănînc la colegiu cînd am chef și sînt sigur că pot obține o mîncare excelentă, vinuri întotdeauna băubile și uneori chiar remarcabile, iar convestația este de cele mai multe ori stimulativă, rareori plicticoasă. Îmi place să mă plimb singur și pustietatea acestei coaste mi se potrivește. Cazarea și masa îmi sînt asigurate gratuit, dar, pe de altă parte, colegiul plătește o sumă derizorie pentru predarea la un standard pe care, altminteri, ar fi greu să îl obțină sau să și-l permită. Acest criminal a făcut imposibilă continuarea acestei situații. Încep să-l urăsc cu adevărat.

– Mai îngrozitoare este ideea că ar putea fi cineva de aici, cineva pe care îl cunoaștem.

– O treabă din interior, cum ar spune scumpa noastră poliție. Trebuie să fie așa, nu? Haide, Emma, nu ești o lașă. Acceptă adevărul! Ce hoț ar veni cu mașina prin beznă, prin furtună, la o biserică de la capătul lumii, pe care nu se putea aștepta s-o

găsească deschisă, în speranța că va sparge cutia milei și va face rost de cîțiva bănuți? Iar cercul suspecților nu este foarte mare. Tu ești exclusă, draga mea. Desigur, cel care a ajuns primul la locul crimei este întotdeauna suspect în povestirile polițiste – care, pot să spun, sînt pasiunea preoților –, dar cred că poți fi sigură că tu ești exceptată. Mai rămîn cei patru studenți care se aflau la colegiu noaptea trecută și alți șapte: familia Pilbeam, Surtees și sora lui, Yarwood, Stannard și eu. Presupun că nici chiar Dalgliesh nu îi suspectează cu adevărat pe preoți, deși probabil că nu-i exclude cu totul, mai ales dacă ține cont de aforismul lui Pascal: „Oamenii nu fac niciodată un rău atît de deplin și cu atîta bucurie ca atunci cînd îl fac dintr-o convingere religioasă".

Emma nu dorea să vorbească despre preoți, așa că spuse:

– Putem cu siguranță să-i excludem pe cei doi Pilbeam, nu?

– Este destul de improbabil să fie ei criminalii, dar așa sîntem toți. Însă m-ar întrista să mă gîndesc că o bucătăreasă atît de bună și-ar putea petrece restul vieții în închisoare. OK, îi excludem pe cei doi Pilbeam.

Emma se pregătea să spună că cei patru studenți puteau fi și ei eliminați, dar ceva o făcu să se oprească. Îi era teamă de ceea ce ar putea să audă. În schimb spuse:

– Ești sigură că tu nu ești suspectat? Nu aveai nici un motiv să-l urăști pe arhidiacon. De fapt, uciderea lui ar putea determina închiderea colegiului. Nu este asta ultimul lucru pe care îl dorești?

– Oricum asta avea să se întîmple. E de mirare că a rămas deschis atît de mult timp. Dar ai dreptate, nu aveam nici un motiv să-i doresc moartea lui Crampton. Dacă aș fi capabil să omor pe cineva – ceea ce nu sînt, doar în caz de autoapărare – l-aș omorî probabil pe Sebastian Morell.

– Pe părintele Sebastian? De ce?

– E o poveste veche. M-a împiedicat să devin membru al All Souls[1]. Acum nu mai contează, dar la vremea respectivă m-a afectat mult. O, Doamne, chiar foarte mult. Pur și simplu a scris

---

[1] Colegiu din cadrul Universității Oxford înființat în 1438 de Henric al VI-lea. Anual, dintre cei mai buni studenți ai universității sînt aleși doi, trei membri ai acestui colegiu, alegerea reprezentînd una dintre cele mai înalte distincții academice din Marea Britanie. (n.tr.)

o recenzie plină de răutate referitoare la ultima mea carte, sugerînd, abia mascat, că aş fi vinovat de plagiat. Lucru total neadevărat. A fost vorba de una dintre acele coincidenţe de expresii şi idei care pot apărea uneori. Dar scandalul iscat nu mi-a fost de ajutor.

– Ce îngrozitor!

– Nu chiar. Se mai întîmplă, ştii bine. E coşmarul oricărui scriitor.

– Dar de ce ţi-a oferit slujba asta? Nu se poate să fi uitat.

– Nici măcar o dată nu a adus vorba despre asta. Este posibil să fi uitat. Pentru mine a fost important la momentul respectiv, dar evident că pentru el nu a fost. Chiar dacă şi-a amintit cînd am solicitat postul, mă îndoiesc că acest lucru l-a pus pe gînduri – nu cînd era vorba să obţină un profesor excelent pentru St Anselm, şi asta pe bani puţini.

Emma nu răspunse. Privindu-i capul aplecat, Gregory o îndemnă:

– Mai ia nişte cafea, apoi spune-mi ultimele bîrfe de la Cambridge.

18

Cînd Dalgliesh sună să-l cheme pe George Gregory să vină la căsuţa Sfîntul Matei, Gregory spuse:

– Speram să putem discuta aici. Aştept un telefon de la agentul meu care are numărul de aici. Nu suport telefoanele mobile.

Un telefon de afaceri duminica i se părea puţin probabil lui Dalgliesh. Ca şi cum i-ar fi simţit neîncrederea, Gregory adăugă:

– Trebuie să mă întîlnesc mîine cu ea la prînz în Londra, la Ivy. Am presupus că acest lucru nu mai este posibil acum sau, dacă e posibil, nu e potrivit. De aceea am încercat să dau de ea, fără succes însă. I-am lăsat un mesaj pe robotul telefonic în care i-am cerut să mă sune. Evident, dacă nu pot fi sigur că mesajul ajunge la ea astăzi sau mîine-dimineaţă, va trebui să mă duc la Londra. Presupun că nu aveţi nimic împotrivă.

– Nu, în momentul de faţă. Aş prefera ca toţi cei de la St Anselm să rămînă aici, cel puţin pînă la încheierea primei părţi a investigaţiei.

– Nu am nici un gînd să fug, vă asigur. Ba chiar dimpotrivă. Nu trăieşti în fiecare zi cu emoţia indirectă a unei crime.

– Nu cred că domnişoara Lavenham împărtăşeşte această idee, replică Dalgliesh.

– Sigur că nu, biata copilă. Însă ea a văzut cadavrul. Fără impactul vizual terifiant, crima reprezintă un *frisson* atavic, desprins parcă din Agatha Christie, nu din realitate. Ştiu că este de presupus că teroarea imaginară este mai puternică decît cea reală, dar cred că acest lucru nu este valabil şi în cazul crimei. În mod sigur, cineva care a văzut cu ochii lui victima unei crime nu-şi va putea niciodată şterge din minte această imagine. Aşadar, veţi veni aici? Mulţumesc.

Comentariile lui Gregory fuseseră lipsite total de sensibilitate, dar erau în mare parte corecte. Ca detectiv proaspăt numit în Departamentul de Investigații Criminale, cînd îngenunchease lîngă cadavrul primei victime pe care o vedea și pe care nu avea să o uite niciodată, Dalgliesh simțise pentru întîia dată, cu un amestec de șoc, furie și milă, puterea distructivă a criminalului. Se întrebă cum suporta Emma Lavenham situația, dacă putea sau dacă ar fi trebuit să facă ceva ca să o ajute. Probabil că nu. Ar putea interpreta orice încercare fie ca o intervenție nedorită, fie ca un semn de milă. Nu exista nici o persoană la St Anselm cu care putea vorbi deschis despre ceea ce văzuse în biserică, poate doar cu excepția părintelui Martin, iar acesta, bietul de el, probabil ca avea nevoie el însuși de ajutor și consolare, ca să mai fie în stare sa le ofere. Ar putea, desigur, să plece și să ducă odată cu ea și secretul, dar nu era genul de femeie care să fugă. De ce oare era atît de sigur de asta, cu toate că nu o cunoștea? Se decise să și-o scoata temporar din minte pe Emma și să se concentreze asupra chestiunii pe care o avea de rezolvat în acel moment.

Se bucura că Gregory îl invitase să se întîlnească la căsuța Sfîntul Luca. Nu avea de gînd să-i interogheze pe studenți în camerele lor sau în vreo locație aleasă de ei; era mai potrivit, mai rapid și economisea timp dacă veneau ei la el. Dar pe teren propriu, Gregory va fi în elementul lui și suspecții care se simt liniștiți pot lăsa mai ușor garda jos. Dalgliesh putea afla mult mai multe despre martorul său din cercetarea discretă a locuinței lui decît dintr-o duzină de întrebări directe. Cărțile, tablourile, aranjarea obiectelor oferă uneori indicii mai clare decît cuvintele.

În timp ce Dalgliesh și Kate îl urmau pe Gregory în salonul aflat în partea stîngă, Dalgliesh remarcă încă o dată individualitatea fiecareia dintre cele trei căsuțe, de la confortul domestic vesel al familiei Pilbeam, la atelierul aranjat cu grijă al celor doi Surtees, plin de miros de lemn, terebentină și mîncare pentru animale, și la această locuință care vădea prezența unui om de cultură aproape obsedat de ordine. Căsuța fusese adaptată pentru a servi cele două interese principale ale lui Gregory – literatura clasica și muzica. Toată camera din față era plină de rafturi de cărți, din podea pînă în tavan, cu excepția spațiului de deasupra

șemineului victorian bogat ornamentat, unde era atîrnată o reproducere a *Arcului lui Constantin* a lui Piranesi. Era evident că pentru Gregory era important ca înălțimea rafturilor să corespundă exact cu cea a cărților – o manie pe care Dalgliesh o împărtășea –, iar impresia creată era de încăpere ordonată, bogat tapetată cu piele maronie cu auriu, care lucea discret. Un birou simplu de stejar pe care se afla un computer împreună cu un scaun ergonomic se găseau la fereastră, care nu avea perdele, ci un oblon de lemn.

Trecură prin arcada fără ușă spre o încăpere adiacentă, alcătuită în cea mai mare parte din sticlă și care se întindea pe toată lungimea căsuței. Aici era salonul lui Gregory, mobilat cu scaune confortabile și ușoare de răchită și o sofa, o măsuță pentru băuturi și una mai mare, rotundă, la capătul îndepărtat al camerei, acoperită cu teancuri de cărți și de reviste. Chiar și acestea erau puse în ordine, aranjate, se pare, după mărime. Acoperișul de sticlă și părțile laterale aveau obloane care, își zise Dalgliesh, erau absolut necesare pe timpul verii. Chiar și acum camera aflată spre sud era plăcut de caldă. Afară, terenul era acoperit de tufărișul dezgolit de frunze, în depărtare se vedeau vîrfurile copacilor din jurul lacului, iar spre est, întinderea cenușie a Mării Nordului.

Scaunele joase nu erau adecvate desfășurării unui interogatoriu, dar nu aveau unde altundeva să se așeze. Scaunul lui Gregory era îndreptat spre sud; se lăsă pe spătar, își sprijini capul de rezemătoare și își întinse picioarele lungi, complet degajat, de parcă se afla într-un club.

Dalgliesh începu cu întrebări al căror răspuns îl cunoștea deja din studierea dosarelor personale. Cel al lui Gregory oferise mult mai puține informații decît cele ale studenților. Primul document, o scrisoare de la Colegiul Keble din Oxford, dezvăluia clar cum ajunsese Gregory la St Anselm. Dalgliesh, care avea o memorie fenomenală a cuvîntului scris, și-o amintea cu exactitate:

Acum că Bradley a ieșit în sfîrșit la pensie (cum Dumnezeu ai reușit?), se zvonește că ești în căutarea unui înlocuitor. Mă întreb dacă te-ai gîndit la George Gregory. Înțeleg că în acest moment este ocupat cu o nouă traducere a lui Euripide și caută o

slujbă cu o jumătate de normă, preferabil la ţară, unde să-şi poată vedea liniştit de munca lui. Din punct de vedere academic, desigur, nu ai putea găsi ceva mai bun; este un profesor extraordinar. Este exemplul clasic al învăţatului care niciodată nu îşi foloseşte în totalitate întregul potenţial. Nu este o persoană cu care să te înţelegi foarte uşor, dar cred că ar fi potrivit pentru scopurile tale. Am vorbit cu el cînd a luat masa aici vinerea trecută. Nu i-am promis nimic, dar i-am spus că o să aflu ce părere ai. Presupun că şi banii sînt un considerent, dar nu cel principal. Ceea ce urmăreşte cu adevărat este liniştea.

Acum Dalgliesh zise:

– Aţi venit aici în 1995 cu invitaţie.

– Aţi putea spune că am fost căutat. Colegiul avea nevoie de un profesor cu experienţă care să predea greaca veche şi ceva ebraică. Eu doream o slujbă de profesor cu jumătate de normă, preferabil la ţară, care să îmi ofere şi cazare. Am o casă la Oxford, dar deocamdată este închiriată. Chiriaşul este responsabil şi chiria mare. Este un aranjament pe care nu vreau să-l stric. Părintele Martin ar califica întîlnirea noastră drept providenţială; părintele Sebastian a considerat-o încă un exemplu al puterii sale de a comanda evenimentele în avantajul său şi al colegiului. Nu pot vorbi în numele colegiului, dar cred că nici una din părţi nu a regretat aranjamentul.

– Cînd l-aţi cunoscut pe arhidiaconul Crampton?

– În timpul primei vizite pe care a făcut-o în urmă cu circa trei luni cînd a fost numit curator. Nu-mi amintesc data exactă. A mai venit şi acum două săptămîni, apoi ieri. A doua oară s-a deranjat să vină să mă caute ca să mă întrebe exact în ce termeni cred eu că am fost angajat aici. Am avut impresia că, dacă îl lăsam, avea de gînd să mă catehizeze. L-am trimis la Sebastian Morell să se intereseze în ceea ce priveşte prima problemă; în cea de-a doua, m-am comportat suficient de nesuferit ca să-l determin să-şi caute alte victime, mai uşor de impresionat – familia Surtees, bănuiesc.

– Şi vizita aceasta?

– Nu l-am mai văzut pînă ieri la cină. Nu a fost o adunare prea veselă, dar ştiţi asta, doar aţi participat, aşa că aţi văzut şi aţi auzit tot atîtea ca şi mine, poate chiar mai multe. După masă nu am mai aşteptat cafeaua şi m-am întors aici.

– Şi restul nopţii, domnule Gregory?

– L-am petrecut aici. Am citit, am lucrat, am corectat vreo şase lucrări ale studenţilor. Apoi am ascultat muzică, Wagner, după care m-am culcat. Şi, ca să nu vă mai obosiţi să întrebaţi, nu am ieşit deloc în timpul nopţii. Nu am văzut pe nimeni şi nu am auzit nimic în afară de furtună.

– Cînd aţi aflat de moartea arhidiaconului?

– Cînd m-a sunat Raphael Arbuthnot la şapte fără un sfert ca să-mi spună că părintele Sebastian a organizat o întrunire de urgenţă a tuturor rezidenţilor în bibliotecă, la şapte şi jumătate. Nu a dat nici o explicaţie şi de-abia cînd ne-am adunat cu toţii, după cum ni s-a cerut, am aflat de crimă.

– Ce reacţie aţi avut cînd aţi auzit ştirea?

– Greu de explicat. În mare măsură a fost şocul iniţial şi neîncrederea. Nu-l cunoşteam pe om, aşa că nu aveam de ce să simt durere personală sau regret. Şarada din bibliotecă a fost extraordinară, nu-i aşa? Morell se pricepe la aşa ceva. Bănuiesc că a fost ideea lui. Stăteam cu toţii acolo, ca membrii unei familii destrămate, aşteptînd să fie citit testamentul. Am spus că prima mea reacţie a fost una de şoc şi acesta este adevărul. Dar am fost şocat, nu surprins. Cînd am intrat în bibliotecă şi am văzut chipul Emmei Lavenham, mi-am dat seama că este vorba de ceva grav. Cred că am ştiut, chiar înainte ca Morell să vorbească, ce avea să spună.

– Ştiaţi că arhidiaconul Crampton nu era un vizitator tocmai bine-venit la St Anselm?

– Încerc să mă detaşez de politica internă a colegiului; instituţii mici şi îndepărtate ca aceasta pot deveni un adevărat focar de bîrfe şi insinuări. Dar nu sînt surd şi orb. Cred că majoritatea dintre noi ştim că viitorul colegiului este incert şi că arhidiaconul Crampton era hotărît să-l închidă cît mai curînd.

– Acest lucru v-ar fi deranjat?

– Nu aş fi fost bucuros, dar am luat în consideraţie acest lucru la scurtă vreme după ce am sosit aici. Dar, avînd în vedere

viteza cu care se mişcă Biserica Anglicană, eram sigur că nu se va întîmpla nimic cel puţin zece ani de acum înainte. O să regret pierderea căsuţei, mai ales că am plătit pentru extinderea ei. Acest loc este propice pentru munca mea şi îmi va părea rău să plec. Există, desigur, o şansă să nu fiu nevoit s-o fac. Nu ştiu cum va proceda biserica în ceea ce priveşte clădirea, dar nu va fi o proprietate uşor de vîndut. Poate că o să reuşesc să o cumpăr. E prea devreme să mă gîndesc la asta şi nici măcar nu ştiu dacă aparţine împuterniciţilor bisericii sau diecezei. Lumea asta îmi este cu totul străină.

Aşadar, ori Gregory nu cunoştea prevederile testamentului domnişoarei Arbuthnot, ori avea grijă să ascundă acest lucru. Deocamdată nu mai exista nici o noutate de spus şi Gregory se pregătea să se ridice de pe fotoliu.

Însă Dalgliesh nu terminase.

– Ronald Treeves a fost unul dintre elevii dumneavoastră?

– Desigur. Predau greaca veche şi ebraica tuturor studenţilor, cu excepţia celor care au studiat limbile clasice înainte de a veni aici. Treeves terminase geografia; asta înseamnă că avea să le studieze aici trei ani şi începea să înveţe greaca de la alfabet. Desigur, am uitat – iniţial aţi venit aici să anchetaţi moartea lui. Acum, prin comparaţie, pare relativ lipsită de importanţă, nu-i aşa? Oricum, întotdeauna a fost neimportantă, ca posibilă crimă, vreau să zic. Un verdict mai logic ar fi sinucidere.

– Asta aţi considerat că este cînd aţi văzut cadavrul?

– Este o părere pe care mi-am format-o imediat ce am avut timp să mă gîndesc cu calm. Hainele împăturite au fost cele care m-au convins. Un tînar care are de gînd să escaladeze o stîncă nu-şi aranjează mantaua şi sutana cu atîta grijă. Treeves a venit aici pentru lecţia de greacă vineri seara, înainte de vecernie, şi părea să se comporte normal; asta înseamnă că nu era deosebit de vesel, dar niciodată nu era. Nu-mi amintesc să fi vorbit ceva deosebit, în afară de ceea ce se referea strict la traducerea la care lucram. Am plecat la Londra imediat după aceea şi mi-am petrecut noaptea la club. Cînd mă întorceam duminică după-amiază, am fost oprit de domnişoara Munroe.

– Cum era? întrebă Kate.

– Ronald Treeves? Lipsit de emoţii, muncitor, inteligent – dar, probabil, nu atît de inteligent pe cît se credea – nesigur pe sine, remarcabil de intolerant pentru un tînăr. Cred că tăticul a jucat un rol important în viaţa lui. Bănuiesc că de asta şi-a ales acest drum; dacă nu eşti în stare să-ţi urmezi tăticul în domeniul lui de activitate, atunci poţi să faci orice. Dar niciodată nu am discutat despre viaţa lui particulară. Una dintre regulile mele este să nu am relaţii cu studenţii. Altfel te poate pîndi dezastrul, mai ales într-un colegiu atît de mic ca acesta. Eu sînt aici ca să predau greaca şi ebraica, nu să fac pe psihiatrul cu ei. Cînd am spus că am nevoie de linişte, asta implică şi lipsa presiunii din partea personalităţii umane. Apropo, credeţi că ştirea despre crima aceasta o să se răspîndească, public vreau să zic? Cred că ne putem aştepta la obişnuitul val de ziarişti.

– Evident că acest lucru nu poate fi ţinut în secret la infinit, spuse Dalgliesh. Analizez împreună cu părintele Sebastian cum ar putea fi de ajutor Departamentul de relaţii publice. Cînd va fi ceva de spus, o să organizăm o conferinţă de presă.

– Şi nu aveţi nimic împotrivă să plec la Londra astăzi?

– Nu am căderea să vă împiedic.

Gregory se ridică încet în picioare.

– Totuşi, cred că o să anulez întîlnirea de mîine. Am presentimentul că aici se vor petrece lucruri mult mai interesante decît o discuţie plicticoasă despre îndatoririle editorului meu şi despre amănuntele noului meu contract. Presupun că aţi prefera să nu-i spun motivul adevărat pentru care anulez întîlnirea.

– Ne-ar fi de ajutor în acest moment.

Gregory se îndreptă spre uşă.

– Păcat. Mi-ar fi plăcut să-i explic că nu pot veni la Londra fiindcă sînt suspect într-un caz de crimă. La revedere, domnule comandant. Dacă aveţi nevoie de mine, ştiţi unde să mă găsiţi.

19

Echipa își încheie ziua la fel cum o începuse, reunindu-se în căsuța Sfîntul Matei. Dar acum se aflau în cea mai confortabilă din cele două încăperi, așezați pe canapea și pe fotolii în timp ce beau o ultimă cafea. Era timpul să evalueze progresele făcute. Momentul și locul de unde i se telefonase doamnei Crampton fuseseră verificate. Apelul fusese făcut de la aparatul de pe holul de lîngă salonașul doamnei Pilbeam, la ora 21.28. Era o probă nouă și importantă, care dovedea ceea ce bănuiseră de la început: că ucigașul era de la St Anselm.

Piers cercetase implicațiile acestei descoperiri.

– Dacă am avut dreptate și ucigașul l-a sunat mai tîrziu pe arhidiacon pe mobil, toți cei care au participat la vecernie sînt exonerați. Înseamnă că mai rămîn Surtees și sora lui, Gregory, inspectorul Yarwood, familia Pilbeam și Emma Lavenham. Bănuiesc că nici unul dintre noi nu o poate suspecta pe domnișoara Lavenham și îl scoatem din calcul și pe Stannard.

– Nu în întregime, interveni Dalgliesh. Nu avem autoritatea de a-l reține și sînt aproape sigur că habar nu avea cum a murit Crampton. Asta nu înseamnă în mod necesar că nu este implicat. Va pleca de la St Anselm, dar nu și din mințile noastre.

– Mai este ceva însă, zise Piers. Arbuthnot a sosit în sacristie chiar înainte de slujba. Am primit această informație de la părintele Sebastian care, bineînțeles, nu avea idee cît de importantă este. Eu și Robbins am verificat, domnule. Amîndoi am reușit să alergăm de la ușa care dă înspre peristilul sudic, de-a lungul curții, în zece secunde. Ar fi avut timp să dea telefonul și să ajungă la biserică pînă la nouă și jumătate.

– Dar nu ar fi fost riscant? Oricine ar fi putut să-l vadă.

– În întuneric? Şi cu lumina slabă din curte? Şi cine ar fi putut să-l vadă? Toată lumea era în biserică. Riscul nu era deloc mare.

– Mă întreb dacă ar fi prematur, domnule, să-i eliminăm pe toţi cei din biserică, spuse Robbins. Să presupunem că a existat şi un complice al lui Cain. Nimic nu ne indică faptul că a fost doar un singur criminal. Oricine se afla în biserică înainte de 21.28 nu ar fi putut să dea telefon, dar asta nu înseamnă că nici unul nu a fost implicat în crimă.

– O conspiraţie? zise Piers. Ar fi putut fi. Erau destui care îl urau. Poate au fost implicaţi o femeie şi un bărbat. Cînd i-am interogat împreună cu Kate pe cei doi Surtees, am observat clar că ascundeau ceva. Eric era de-a dreptul îngrozit.

Singurul suspect care dezvăluise ceva interesant fusese Karen Surtees. Ea susţinuse că nici ea, nici fratele ei nu părăsise deloc căsuţa Sfîntul Ioan în seara respectivă. Se uitaseră la televizor pînă la ora unsprezece şi apoi se culcaseră. Cînd Kate o întrebase dacă vreunul din ei ar fi putut ieşi fără ca celălalt să observe, Karen răspunsese: „Este un mod nu foarte subtil de a întreba dacă vreunul din noi a ieşit în furtună ca să-l omoare pe arhidiacon. Ei bine, nu am făcut-o. Şi dacă vreţi să ştiţi dacă Eric ar fi putut pleca fără ca eu să observ, răspunsul este nu. Ei bine, nu am făcut-o. Dormim în acelaşi pat, dacă vreţi neapărat să ştiţi. De fapt, sîntem fraţi vitregi şi, chiar dacă nu am fi fost, investigaţi o crimă, nu un incest, şi chestia asta oricum nu-i treaba voastră".

– Şi amîndoi aţi fost convinşi că spune adevărul? întrebă Dalgliesh.

– Expresia de pe chipul fratelui ei ne-a demonstrat asta. Nu ştiu dacă îl prevenise în prealabil în legătura cu ceea ce avea de gînd să ne spună, dar el n-a fost prea încîntat. Şi e cam ciudat, nu-i aşa, că s-a oferit să ne informeze despre asta. Ar fi putut foarte bine să spună că furtuna i-a ţinut treji cea mai mare parte a nopţii şi astfel aveau un alibi. Sînt de acord că e o femeie căreia îi place să şocheze, dar asta nu e un motiv suficient ca să ne vorbească de incest – dacă despre asta e vorba.

– Dar asta arată că dorea cu orice preţ să aibă un alibi, nu-i aşa? fu de părere Piers. E ca şi cum cei doi gîndesc totul în

perspectivă şi spun adevărul fiindcă s-ar putea să fie nevoiţi s-o facă în instanţă.

În apartamentul lui Raphael Arbuthnot din peristilul de nord fusese găsită o crenguţă, dar criminaliştii nu mai descoperiseră nimic interesant. Pe parcursul zilei lui Dalgliesh i se confirmase părerea lui iniţială privind importanţa crenguţei. Dacă teoria sa era justă, aceasta reprezenta într-adevăr un indiciu vital, dar considera că era prematur să dea glas suspiciunilor lui.

Discutară apoi rezultatele interogatoriilor particulare. Cu excepţia lui Raphael, toţi cei de la colegiu sau din căsuţe susţinuseră că se aflau în pat la unsprezece şi jumătate şi, deşi fuseseră deranjaţi de forţa vîntului, nu văzuseră şi nu auziseră nimic neobişnuit pe parcursul nopţii. Părintele Sebastian fusese cooperant, dar rece şi făcuse mari eforturi să-şi ascundă neplăcerea de a fi interogat de nişte subordonaţi. Încă de la început le spusese că nu le putea acorda decît puţin timp întrucît aştepta sosirea doamnei Crampton. Nici nu era nevoie de mai mult. Decanul pretindea că lucrase la un articol pentru o revistă teologică şi că era în pat la ora unsprezece şi jumătate, după ce băuse obişnuitul păhărel de dinainte de culcare. Părintele John Betterton şi sora lui citiseră pînă la zece şi jumătate, după care domnişoara Betterton preparase o ceaşcă de cacao. Cei doi Pilbeam se uitaseră la televizor şi se pregătiseră pentru noaptea furtunoasă cu cîteva ceşti de ceai.

Pe la ora opt, era timpul să încheie ziua. Criminaliştii plecaseră de multă vreme la hotel şi acum Kate, Piers şi Robbins se despărţiră şi ei. A doua zi, Kate şi Robbins aveau să se ducă la Ashcombe House să vadă dacă puteau afla ceva despre perioada pe care Margaret Munroe o petrecuse acolo. Dalgliesh încuie în servietă hîrtiile importante şi traversă promontoriul spre curtea de vest către Ieronim.

Telefonul sună – era doamna Pilbeam. Părintele Sebastian spusese că, dacă doreşte, comandantul Dalgliesh poate să ia cina în apartament, ceea ce l-ar scuti de drumul pînă la Southwold. Urma să se servească numai supă şi carne rece cu salată, apoi ceva fructe, dar, dacă asta era suficient, Pilbeam îi va aduce bucuros mîncarea. Uşurat să nu mai fie nevoit să facă un drum

cu mașina, Dalgliesh îi mulțumi și îi spuse că oferta era bine-venită. Cina sosi zece minute mai tîrziu, adusă de Pilbeam. Dalgliesh bănuia că acesta nu dorise să o lase pe soția lui să străbată pe întuneric nici măcar distanța scurtă a curții. Cu o dexteritate surprinzătoare, trase biroul de lîngă perete, puse masa și aranjă mîncarea.

– Dacă lăsați tava afară lîngă ușă, o să o iau eu cam peste o oră, spuse Pilbeam.

În termos se afla supă-cremă de legume cu paste, evident preparată în casă. Doamna Pilbeam mai pusese un castron cu brînză Parmezan rasă, unt și chifle calde, învelite într-un șervet. Sub un capac se găsea o farfurie cu salată și o bucată de șuncă excelentă. Cineva, poate părintele Sebastian, îi dăduse o sticlă de vin roșu, dar Dalgliesh, nedorind să o bea singur, o puse în dulap și își făcu o cafea după ce termină de mîncat. Lăsă tava la ușă și, cîteva minute mai tîrziu, auzi pașii ageri ai lui Pilbeam pe pietrele din curte. Dalgliesh deschise ușa ca să-i mulțumească și să-i ureze noapte bună.

Descoperi că, din nefericire, oboseala fizică pe care o resimțea se împletea cu agitația – combinație care alungă orice urmă de somn. Tăcerea era stranie și cînd se duse la fereastră văzu colegiul ca pe o siluetă întunecată, cu turnurile, coșurile și cupola alcătuind o masă compactă profilată pe cerul de nuanță mai deschisă. Banda în albastru și alb a poliției încă înconjura coloanele peristilului de nord, acum curățat aproape complet de frunze. În lumina răspîndită de becul aflat deasupra ușii dinspre peristilul sudic, pietrele din pavajul curții străluceau și florile de fucsia păreau nefiresc de vii și nepotrivite, ca o pată de vopsea roșie aruncată pe peretele de piatră.

Dalgliesh se pregăti să citească, dar tăcerea care îl înconjura nu-l ajuta deloc. Oare ce avea locul ăsta, se întrebă, de îl făcea să se simtă de parcă viața lui era supusă unei judecăți? Reflectă la anii lungi de celibat autoimpus de la moartea soției lui. Oare nu se folosite de muncă pentru a evita angajamentele presupuse de dragoste, să mențină inviolabilitatea apartamentului extrem de ordonat de lîngă Tamisa care arăta exact cum îl lăsase dimineața, atunci cînd se întorcea noaptea acasă? A fi un observator

detaşat al vieţii nu era un lucru lipsit de demnitate; să ai o slujbă care îţi asigura păstrarea intimităţii proprii şi îţi oferea o scuză – era o datorie profesională – să invadezi intimitatea altora avea unele avantaje pentru un scriitor. Dar nu era şi ceva lipsit de noblețe? Dacă stăteai retras prea multă vreme, nu exista pericolul de a înăbuşi, poate chiar de a pierde, acel spirit însufleţitor pe care preoţii îl numesc suflet? În minte îi veniră şase versuri şi Dalgliesh luă o foaie de hârtie, o rupse în două şi le notă:

Epitaf la moartea unui poet

Cel atît de înţelept este acum îngropat
Zace în mormîntul proaspăt săpat,
Unde mîini nu-l cuprind, nici buze nu-l vor
Unde vocea iubirii nu-l cheamă uşor,
Ce ciudat că nu poate şti, nici pricepe
Că asta-i libertatea eternă.

După o clipă notă dedesubt: „Cu scuze lui Marvell". Se gîndi la zilele cînd compunea poezii cu uşurinţa cu care alcătuise aceste versuri ironice. Acum îşi alegea şi aranja cuvintele într-un mod mai cerebral, mai calculat. Oare exista ceva în viaţa lui care să fie spontan?

Îşi spuse că această introspecţie devenea morbidă. Ca să scape de starea asta trebuia să iasă din St Anselm. Tot ce îi trebuia înainte de culcare era o plimbare cu pas iute. Închise uşa căsuţei, trecu pe lîngă Ambrozie de unde nu se vedea nici o lumină în spatele draperiilor bine trase şi, descuind poarta de fier, o luă hotărît spre sud, îndreptîndu-se spre mare.

20

Domnişoara Arbuthnot fusese cea care instituise regula ca la uşile studenţilor să nu existe încuietori. Emma se întrebă ce anume crezuse bătrîna că ar putea face uneori aceştia înăuntru încît să-şi dorească încuierea uşii. Fusese oare o teamă nemărturisită faţă de eventuale relaţii sexuale? Probabil ca o consecinţă, nici la locuinţele oaspeţilor nu existau încuietori. Poarta de fier zăvorîtă de lîngă biserică oferea toată protecţia considerată necesară pe timpul nopţii; ce ar fi fost de speriat dincolo de acea barieră cu design elegant? Întrucît nu exista o tradiţie a încuietorilor şi a zăvoarelor, în colegiu nu se găseau asemenea obiecte şi Pilbeam fusese prea ocupat toată ziua ca să rezolve această problemă – să meargă la Lowestoft să le cumpere, în cazul în care ar fi găsit un magazin deschis duminica. Părintele Sebastian o întrebase pe Emma dacă s-ar simţi mai bine să stea peste noapte în clădirea principală, dar Emma, nedorind să-şi trădeze nervozitatea, îl asigurase că totul este în regulă. Părintele Sebastian nu o mai întrebase şi a doua oară şi, cînd se întoarse acasă după vecernie şi observase că încă nu existau încuietori, Emma fusese prea mîndră să-l caute pe părinte să-şi mărturisească teama şi să spună că s-a răzgîndit.

Aşa că se dezbrăcă, îşi puse un halat, apoi se aşeză în faţa laptopului hotărîtă să lucreze. Însă era prea obosită. Gîndurile şi cuvintele i se amestecau în minte cu întîmplările de peste zi. De-abia spre sfîrşitul dimineţii Robbins o căutase şi o invitase să vină la interogatoriu. Acolo, Dalgliesh cu inspectorul Miskin în stînga lui o întrebase pe scurt despre evenimentele petrecute în noaptea precedentă. Emma le povestise cum fusese trezită de urletul vîntului şi cum auzise clar clopotul bătînd o dată. Nu-şi putea da seama de ce îşi pusese capotul şi se dusese să cerceteze.

Acum gestul i se părea pripit și prostesc. Probabil că era pe jumătate adormită sau poate că acel unic dangăt auzit prin vuietul vîntului trezise o amintire pe jumătate ascunsă în subconștient a clopotelor insistente auzite în copilărie și adolescență – o chemare care trebuia ascultată fără șovăire.

Dar era complet trează cînd împinsese ușa bisericii și văzuse între coloane *Judecata de Apoi* luminată și cele două siluete, una întinsă la pămînt și cealaltă prăbușită lîngă ea, într-o atitudine de milă sau disperare. Dalgliesh nu-i ceruse să descrie scena în detaliu. De ce ar fi făcut-o, își spusese ea – doar fusese și el acolo. Dalgliesh nu-și exprimase compasiunea sau îngrijorarea pentru efectele pe care tragica întîmplare le-ar fi putut avea asupra ei – însă ea nu suferise, de fapt, nici o pierdere. Nu încercase, își spuse Emma, s-o menajeze; dacă ar fi avut ceva de întrebat, nu ar fi ezitat să o facă, indiferent de ceea ce simțea ea. Cînd sergentul Robbins o invitase în camera de interogatoriu și comandantul Dalgliesh se ridicase de pe scaun, invitînd-o să ia loc, Emma își spusese: „Acesta nu este omul care a scris *Un caz fără răspuns și alte poeme*, ci un polițist". În această situație, nu puteau fi aliați. Existau oameni pe care ea îi iubea și dorea să-i protejeze; el nu avea alt stăpîn decît adevărul. La sfîrșitul discuției veni și întrebarea de care Emma se temuse cel mai tare:

– Părintele Martin a spus ceva cînd te-ai apropiat de el?

Emma făcu o pauză înainte să răspundă:

– Da, doar cîteva cuvinte.

– Ce anume, domnișoară Lavenham?

Ea nu răspunse. Nu dorea să mintă, dar numai amintirea acelor cuvinte părea acum un act de trădare.

Tăcerea se prelungi; în cele din urmă Dalgliesh spuse:

– Domnișoară Lavenham, ai văzut cadavrul. Ai văzut ce i se întîmplase arhidiaconului. Era un bărbat înalt, puternic. Părintele Martin are aproape 80 de ani și este din ce în ce mai slăbit. Sfeșnicul de alamă, dacă se dovedește a fi arma crimei, nu e prea ușor de mînuit. Chiar crezi că părintele Martin ar fi putut s-o facă?

Emma izbucni cu vehemență:

– Bineînțeles că nu! Este un om incapabil de cruzime. Este blînd, și iubitor, și bun – cel mai bun om pe care îl cunosc.

Niciodată nu mi-a trecut prin cap una ca asta. Nimeni nu s-ar gîndi la așa ceva.

Comandantul Dalgliesh întrebă încet:

– Atunci de ce crezi că eu m-aș gîndi?

Repetă întrebarea. Emma îl privi drept în ochi.

– A spus: „Oh, Doamne, ce am făcut? Ce am făcut?"

– Și ce crezi că a vrut să spună prin asta – gîndindu-te ulterior la vorbele respective?

Se gîndise și ea la asta. Nu erau niște vorbe care puteau fi uitate. Nimic din acea scenă nu va putea fi uitat vreodată. Emma continuă să-și țină privirea ațintită asupra anchetatorului.

– Cred că a vrut să spună că arhidiaconul ar fi încă în viață dacă nu ar fi venit la St Anselm. Poate că nu ar fi fost ucis dacă ucigașul nu ar fi știut cît de mult îi displăcea arhidiaconului acest loc. Acest sentiment ar fi putut contribui la moartea lui. Colegiul are o parte din vină.

– Da, afirmă Dalgliesh cu blîndețe, asta mi-a spus și părintele Martin că a vrut să spună prin acele vorbe.

Emma se uită la ceas. Era unsprezece și douăzeci. Știind că îi va fi imposibil să lucreze, se duse la culcare. Întrucît căsuța ei se afla la capătul șirului de case, dormitorul avea două ferestre, una din ele dînd spre peretele de sud al bisericii. Emma trase draperiile înainte să se suie în pat și încercă din răsputeri să nu se gîndească la ușa descuiată. Închise ochii, dar imaginile morții ieșiră la suprafața retinei ca o pată de sînge, imaginația făcînd realitatea să apară și mai îngrozitoare. Emma revăzu balta vîscoasă de sînge, dar acum deasupra ei se găseau și creierii împrăștiați ai arhidiaconului. Imaginile grotești ale diavolilor damnați cu rînjetul pe față prinseră viață făcînd gesturi obscene. Cînd deschise ochii sperînd să alunge ororile, Emma simți că întunericul încăperii o apasă și chiar și aerul i se părea că miroase a moarte.

Se sculă din pat și deschise fereastra care dădea spre terenul plin de lăstăriș. De afară pătrunse aerul curat binecuvîntat și Emma privi peisajul cuprins de tăcere și cerul presărat de stele.

Se duse înapoi în pat, dar somnul se încăpățîna să nu vină. Picioarele îi tremurau de oboseală, dar teama era mai puternică decît epuizarea fizică. În cele din urmă, Emma se ridică din pat

şi coborî la parter. Să privească în întuneric uşa aceea neîncuiată era mai puţin stresant decît să şi-o imagineze cum se deschide încet; să stea în salon era mai bine decît să stea în pat, neajutorată, aşteptînd să audă sunetul unor paşi hotărîţi urcînd scările. Se întrebă dacă n-ar trebui să blocheze uşa cu spătarul unui scaun fixat sub clanţă, dar nu se simţea în stare să facă un gest care părea în acelaşi timp înjositor şi inutil. Îşi dispreţuia propria laşitate şi încerca să se convingă că nimeni nu-i voia răul. Apoi însă îi veni iarăşi în minte imaginea oaselor sfărîmate. Cineva de pe promontoriu, probabil cineva de la colegiu, luase un sfeşnic de alamă şi zdrobise craniul arhidiaconului, lovindu-l de nenumărate ori într-o frenezie în care setea de sînge se combina cu ura. Putea fi asta acţiunea unui om normal? Exista oare cineva care să fie în siguranţă la St Anselm?

În acel moment auzi zgomotul aspru al uşii de fier care se deschide şi clinchetul închiderii zăvorului, urmat de sunetul unor paşi siguri, dar uşori – nu se furişau. Emma deschise uşa cu grijă şi aruncă o privire afară, cu inima zbătîndu-i-se nebuneşte în piept. Dalgliesh deschidea uşa de la Ieronim. Probabil că Emma făcuse un zgomot, fiindcă Dalgliesh se întoarse şi se apropie de ea. Emma îi deschise uşa – uşurată că îl vedea, că vedea o altă fiinţă umană. Ştia că toate astea i se citeau pe faţă.

– Totul este în regulă? o întrebă el.

– Nu chiar, în momentul de faţă, dar o să fie, reuşi ea să zîmbească. Mi-a fost imposibil să adorm.

– Credeam că te-ai mutat în clădirea principală, spuse Dalgliesh. Nu te-a invitat părintele Sebastian?

– Ba da, dar am crezut că nu o să am nici o problemă dacă rămîn aici.

Dalgliesh aruncă o privire înspre biserică şi zise:

– Aici nu e un loc foarte potrivit pentru tine. Vrei să facem schimb? Cred că o să ţi se pară mai confortabil la mine.

Emma nu reuşi să-şi ascundă uşurarea.

– Dar nu o să te incomodeze asta?

– Nu, deloc. Mîine o să putem să ne mutăm lucrurile. Acum nu ai nevoie decît de aşternuturi. Mi-e teamă că cearşaful tău nu o să se potrivească în patul meu care e dublu.

– N-am putea să schimbăm doar pernele şi cuvertura? întrebă ea.

– Bună idee.

Ducîndu-şi aşternuturile în Ieronim, Emma văzu că Dalgliesh îşi adusese jos perna şi pătura şi le pusese pe un fotoliu. Lîngă ele se afla o geantă de voiaj din pînză şi piele. Probabil că îşi luase cele necesare pentru noapte şi pentru ziua următoare. Ducîndu-se spre dulap, Dalgliesh îi spuse:

– Cei de la colegiu mi-au oferit obişnuitele băuturi nevinovate, iar în frigider este nişte lapte. Ai vrea o cacao sau o ciocolată caldă? Sau, dacă preferi, am o sticlă de vin roşu.

– Aş bea nişte vin, mulţumesc.

Dalgliesh mută pătura ca ea să poată sta în fotoliu. Din dulapul micuţ scoase sticla de vin roşu, un tirbuşon şi două pahare de apă.

– Evident că cei de la colegiu nu se aşteaptă ca oaspeţii să bea vin. Avem numai pahare de apă sau căni.

– E în regulă. Dar asta înseamnă să începi sticla cu vin.

– Cel mai potrivit moment să o începi este atunci cînd ai nevoie de ea.

Emma era surprinsă cît de în largul ei se simţea în prezenţa lui Dalgliesh. „De asta aveam nevoie – de prezenţa cuiva", îşi spuse ea. O vreme nu vorbiră, pînă nu terminară primul pahar cu vin. Apoi Dalgliesh îi povesti cum venise la colegiu cînd era copil, despre preoţi, cum mergea cu bicicleta la Lowestoft ca să cumpere peşte, despre plăcerea lecturii solitare în bibliotecă, noaptea. O întrebă despre programa pentru cursul predat de ea la St Anselm, cum îşi alesese poeţii care erau studiaţi, cum reacţionau studenţii. Nu pomeniră nimic de crimă. Discuţia lor nu avea sincope, dar nici nu era forţată. Emmei îi plăcea vocea lui. Avea senzaţia că o parte a minţii ei era detaşată, plutea deasupra lor şi era mîngîiată de sunetul acestui schimb de replici rostite cu voce scăzută.

Cînd Emma se ridică şi spuse noapte bună, Dalgliesh se sculă şi el imediat în picioare şi rosti cu un formalism pe care nu îl arătase pînă atunci:

– Voi dormi în acest fotoliu, dacă nu ai nimic împotrivă. Dacă inspectorul Miskin ar fi fost aici, aş fi rugat-o pe ea să rămînă. Întrucît nu este, o să-i ţin eu locul – dacă nu ai nimic împotrivă.

Emma îşi dădu seama că Dalgliesh încerca să o ajute, că nu dorea să-i impună nimic, dar că ştia cît de mult se temea de singurătate.

– Însă nu ar fi o bătaie de cap îngrozitoare? întrebă ea. Nu o să te poţi odihni deloc.

– O să mă simt foarte confortabil. Sînt obişnuit să dorm în fotolii.

Dormitorul de la Ieronim era aproape identic cu cel de alături. Veioza era aprinsă şi Emma văzu că Dalgliesh nu-şi luase cărţile. Citise – sau în mod sigur recitea – *Beowulf.* Mai era şi o ediţie Penguin broşată, veche şi uzată, din *Primii romancieri victorieni* a lui David Cecil, cu o fotografie a autorului, arătînd ridicol de tînăr, iar preţul era în vechea monedă. Aşadar, ca şi ea, lui Dalgliesh îi plăcea să cumpere cărţi din anticariate. Cea de-a treia carte era *Mansfield Park.* Emma se întrebă dacă ar trebui să i le ducă, dar nu dorea să-l deranjeze acum, după ce îşi uraseră noapte bună.

Era ciudat să doarmă în patul lui. Spera că Dalgliesh nu o dispreţuieşte pentru laşitatea pe care o dovedise. Uşurarea de a-l şti la parter era nemăsurată. Închise ochii în întuneric şi nu mai regăsi imaginile morţii, aşa că în cîteva minute dormea profund.

Se trezi după o noapte fără vise şi văzu, uitîndu-se la ceas, că era ora şapte. Casa era cufundată în tăcere şi, cînd coborî, constată că Dalgliesh plecase deja, luîndu-şi perna şi pătura. Deschisese fereastra de parcă ar fi vrut să nu lase în urmă nici măcar mirosul respiraţiei lui. Emma ştia că nu avea să spună nimănui unde îşi petrecuse noaptea.

Cartea a treia

VOCI DIN TRECUT

1

Ruby Pilbeam nu avea nevoie de ceas deşteptător. Timp de optsprezece ani se trezise, fie iarnă, fie vară, la ora şase. La fel făcu şi luni dimineaţa şi întinse mîna ca să aprindă veioza. Imediat Reg se foi, dădu la o parte aşternuturile şi se pregăti să se dea jos din pat. La Ruby ajunse mirosul cald al trupului său, dîndu-i, ca întotdeauna, un sentiment de confort familiar. Se întrebă dacă Reg chiar dormea sau doar stătuse liniştit, aşteptînd-o pe ea să facă prima mişcare. Nici unul nu dormise, cu excepţia cîtorva scurte perioade de somn superficial, iar la ora trei se sculaseră din pat şi coborîseră în bucătărie să bea un ceai şi să aştepte venirea dimineţii. Apoi epuizarea reuşise, din fericire, să învingă şocul şi oroarea şi la patru dimineaţa se întorseseră în pat. Dormiseră agitat, dar dormiseră.

Amîndoi fuseseră ocupaţi toată duminica şi numai activitatea neîncetată dăduse acelei zile îngrozitoare aparenţa normalităţii. Noaptea trecută, ghemuiţi unul în celălalt la masa din bucătărie, discutaseră despre crimă în şoaptă, de parcă micile încăperi confortabile de la căsuţa Sfîntul Marcu erau pline de oameni care urmăreau să tragă cu urechea. Conversaţia lor fusese reţinută, plină de bănuieli nerostite, propoziţii întrerupte şi tăceri nefericite. Chiar şi să spui că era absurd să se sugereze că cineva de la St Anselm putea fi criminalul însemna să asociezi locul şi fapta într-o alăturare trădătoare; rostirea unui nume, chiar şi pentru a-l exonera de orice vină, însemna acceptarea gîndului că un rezident al colegiului ar fi putut înfăptui o asemenea ticăloşie.

Dar ajunseseră la două teorii posibile, cu atît mai liniştitoare cu cît induceau credinţa în ele. Înainte să se întoarcă în pat, repetaseră amîndoi mental poveştile ca pe o incantaţie. Cineva furase cheile de la biserică, cineva care vizitase St Anselm, cu luni

înainte probabil, știa unde se află și că biroul domnișoarei Ramsey nu era niciodată încuiat. Aceeași persoană stabilise o întîlnire cu arhidiaconul Crampton înainte de sosirea lui sîmbătă. De ce se întîlniseră în biserică? Ce loc ar fi fost mai potrivit? Nu se puteau întîlni în apartamentul oaspeților fără riscuri, iar pe promontoriu nu exista un loc izolat. Poate că arhidiaconul luase chiar el cheile și descuiase biserica în așteptarea musafirului său. Apoi urmase sosirea, cearta, furia criminală. Poate că vizitatorul plănuise crima și venise cu o armă – un pistol, o bîtă, un cuțit. Nu li se spusese cum fusese ucis arhidiaconul, dar amîndoi își imaginaseră, în parte, sclipirea și lovitura de cuțit. Apoi fuga, cățărarea peste poarta de fier, calea de scăpare a criminalului prin locul prin care venise.

Cea de-a doua teorie era și mai plauzibilă, făcîndu-i să se simtă mai liniștiți. Arhidiaconul împrumutase cheile și se dusese la biserică avînd propriile scopuri. Intrusul era un hoț care voia să fure pictura de la altar sau argintăria. Arhidiaconul îl surprinsese, iar hoțul, de teamă, îl lovise. După această explicație, acceptată tacit ca fiind logică, nici Ruby, nici soțul ei nu mai discutaseră ceva despre crimă în acea noapte.

De obicei, Ruby se ducea singură la colegiu. Micul dejun era servit abia la ora opt, după slujba de la șapte și jumătate, dar lui Ruby îi plăcea să-și planifice de la început treburile zilei. Părintele Sebastian lua micul dejun în salonașul lui privat și acolo trebuia aranjată masa, care consta invariabil în suc proaspăt de portocale, cafea și două felii de pîine integrală prăjită cu dulceață de portocale facută de Ruby. La opt și jumătate, doamna Bardwell și doamna Stacey, femeile care o ajutau în fiecare zi, soseau de la Reydon, cu vechiul Ford al doamnei Bardwell. Astăzi însă nu veneau. Părintele Sebastian le telefonase și le ceruse să-și amîne venirea cu vreo două zile. Ruby se întrebă ce explicație le dăduse, dar nu dorea să întrebe. Asta însemna că ea și Reg aveau mai mult de muncă, dar Ruby se bucura că era scutită de curiozitatea lor avidă, de speculații, de inevitabilele exclamații de groază. Îi trecu prin minte că o crimă ar putea fi chiar interesantă pentru cineva care nu cunoștea victima și care nu era bănuită de înfăptuirea ei. În mod sigur, Elsie Bardwell ar face din țînțar armăsar.

De obicei, Reg venea la casă după şase şi jumătate, dar astăzi plecară într-acolo împreună. Reg nu-i dădu nici o explicaţie, dar ea ştia motivul. St Anselm nu mai era un loc sfînt şi sigur. El lumina cu raza lanternei puternice cărarea cu iarbă bătătorită care ducea spre poarta de fier ce dădea în curtea de vest. Ceaţa uşoară a zorilor se strecura deasupra lăstărişului, dar lui Ruby i se părea că merge printr-un întuneric de nepătruns. Reg lumină cu lanterna poarta pentru a găsi gaura cheii. Dincolo de poartă, şirul de lumini slabe din curţi luminau coloanele zvelte şi aruncau umbre peste aleile de piatră. Curtea de nord era încă blocată cu bandă şi jumătate din lungimea ei era acum curăţată de frunze. Trunchiul castanului se ridica negru şi nemişcat din învălmăşeala de frunze căzute. Cînd raza lanternei lumină în treacăt fucsiile de pe peretele de est, florile roşii sclipiră ca nişte picături de sînge. Pe coridorul care separa salonaşul de bucătărie, Ruby întinse mîna să aprindă lumina. Dar întunericul nu era total. În faţă, coridorul era luminat de o fîşie de lumină care venea din pivniţă.

– Ce ciudat, Reg, zise ea. Uşa de la pivniţă e deschisă. Cineva s-a trezit devreme. Sau n-ai avut grijă s-o închizi aseară?

– Ba era închisă. Crezi că aş fi lăsat-o deschisă?

Se îndreptară spre capătul scărilor de piatră. Erau scăldate în lumina puternică a becurilor şi, de-a lungul lor, de fiecare parte, exista o balustradă trainică de lemn. Jos, perfect vizibil în strălucirea orbitoare, se găsea trupul întins al unei femei.

Ruby scoase un strigăt ascuţit.

– Oh, Doamne! E domnişoara Betterton.

Reg o împinse pe Ruby la o parte şi zise:

– Rămîi aici, fetiţo.

Ruby auzi clămpănitul pantofilor lui pe piatră. Ezită numai cîteva secunde, apoi îl urmă, ţinîndu-se strîns cu ambele mîini de balustrada din stînga şi împreună îngenuncheară lîngă trup.

Domnişoara Betterton era întinsă pe spate, cu capul înspre ultima treaptă. Pe frunte avea o singură tăietură adîncă, acoperită cu sînge uscat şi limfă. Purta un halat spălăcit de lînă indiană peste o cămaşă de noapte albă. Părul încărunţit şi rar îi era

împletit într-o coadă al cărei capăt era prins cu un elastic răsucit. Ochii, aţintiţi înspre vîrful scării, erau deschişi şi lipsiţi de viaţă.

– O, Doamne Dumnezeule, nu! şopti Ruby. Biata de ea! Biata de ea!

Întinse o mînă peste trup într-un gest instinctiv care, îşi dădu imediat seama, era inutil. Simţea în mirosul răspîndit de păr şi de halat izul acru al bătrîneţii neîngrijite şi se întrebă dacă asta este tot ce va rămîne din domnişoara Betterton cînd orice altceva avea să dispară. Copleşită de milă şi disperare, îşi retrase mîna. Cînd era în viaţă, domnişoara Betterton nu ar fi vrut s-o atingă; de ce să îi impună acum un astfel de gest?

Reg îşi îndreptă spatele.

– E moartă, zise el. Moartă de-a binelea. Se pare că şi-a frînt gîtul. N-avem cum s-o ajutăm. Ar fi bine să te duci după părintele Sebastian.

Sarcina de a-l trezi pe părintele Sebastian, de a găsi cuvintele potrivite şi puterea de a le rosti, o îngrozea pe Ruby. Ar fi preferat ca Reg să fie cel care ducea aceste veşti, dar asta ar fi însemnat să rămînă singură cu cadavrul şi această pespectivă era chiar şi mai înfricoşătoare. Pentru prima oară teama deveni mai puternică decît mila. Tainiţele pivniţei se întindeau înaintea ei, mari zone de întuneric în care se ascundeau grozăvii închipuite. Nu era o femeie cu imaginaţie în exces, dar acum i se părea că universul familiar al îndatoririlor uzuale, al muncii conştiincioase, al prieteniei şi dragostei începea să se destrame sub ochii ei. Ştia că dacă Reg ar întinde o mînă, pivniţa, cu pereţii ei văruiţi şi rafturile cu sticle de vin etichetate, ar deveni familiară şi inofensivă cum era cînd venea împreună cu părintele Sebastian să aducă vinul pentru cină. Dar Reg nu întinse mîna. Totul trebuia să rămînă exact aşa cum era.

Pentru Ruby, fiecare treaptă părea înaltă cît un munte şi, în timp ce urca scara, îşi simţi deodată picioarele prea slabe ca să o susţină. Aprinse toate luminile din hol şi rămase o clipă pe loc adunîndu-şi puterile înainte să suie cele două etaje pînă la apartamentul părintelui Sebastian. La început, bătăile ei fură prea timide şi Ruby trebui să bată cu putere înainte ca uşa să se deschidă dintr-odată, luînd-o prin surprindere, şi în faţa ei să apară

părintele Sebastian. Nu-l mai văzuse niciodată în halat şi, pentru o clipă, dezorientată de şoc, avu impresia că are înaintea ochilor un străin. Văzînd-o, trebuie să fi fost şi el şocat, pentru că părintele întinse o mînă să o susţină şi o trase în cameră.

– E domnişoara Betterton, părinte, zise Ruby. Eu şi Reg am găsit-o la capătul scărilor din pivniţă. Mi-e teamă că a murit.

Fu mirată de siguranţa din glasul ei. Fără un cuvînt, părintele Sebastian închise uşa şi o însoţi grăbit în jos pe scări, ţinînd-o cu mîna de braţ. La intrarea în pivniţă, Ruby se opri şi îl privi pe părinte cum coboară şi îi spune cîteva cuvinte lui Reg, apoi îngenunchează lîngă cadavru.

După cîteva clipe, se ridică în picioare. Cînd îi vorbi lui Reg, vocea lui, ca de obicei, era calmă şi autoritară:

– A fost un şoc pentru amîndoi. Cred că ar fi mai bine dacă v-aţi vedea de îndatoririle zilnice. Eu şi comandantul Dalgliesh vom face ceea ce este necesar. Numai munca şi rugăciunile ne vor ajuta să rezistăm acestor vremuri teribile.

Reg urcă scările spre soţia lui şi împreună, fără să rostească un cuvînt, se duseră la bucătărie.

– Presupun că vor dori micul dejun ca de obicei, spuse ea.

– Desigur, iubita mea. Nu au cum să facă faţă zilei cu stomacul gol. Ai auzit ce a spus părintele Sebastian – trebuie să ne vedem liniştiţi de treabă, ca de obicei.

Ruby îl privi cu ochi vrednici de milă.

– A fost un accident, nu-i aşa?

– Sigur că da. S-ar fi putut întîmpla oricînd. Bietul părinte John. Va fi îngrozitor pentru el.

Dar Ruby avea oarecare îndoieli. Desigur, va fi un şoc – orice moarte subită era. Însă, în mod sigur, nu era uşor de trăit cu domnişoara Betterton. Se întinse după şorţul alb şi începu, copleşită de tristeţe, să prepare micul dejun.

Părintele Sebastian se duse la birou şi îl sună pe Dalgliesh la Ieronim. Dalgliesh îi răspunse atît de repede încît era evident că nu-l trezise din somn. Îi dădu vestea şi, după cinci minute, amîndoi se aflau lîngă cadavru. Părintele Sebastian îl privi pe Dalgliesh cum se apleacă şi atinge chipul domnişoarei Betterton cu o mînă experimentată; apoi se ridică şi se uită la ea în tăcere.

– Desigur că părintele John trebuie anunțat, spuse părintele Sebastian. Îmi revine această responsabilitate. Îmi închipui că încă doarme, dar trebuie să-l văd înainte să vină la oratoriu pentru slujba de dimineață. O să fie o lovitură grea pentru el. A fost o femeie destul de dificilă, dar era singura lui rudă și erau apropiați. Însă nu făcu nici un gest să plece. În schimb, întrebă: Aveți idee cînd s-a întîmplat?

– După starea de *rigor mortis* presupun că a murit în urmă cu circa șapte ore, răspunse Dalgliesh. Medicul legist o să poată să ne spună mai multe. Nu este posibil să se facă o evaluare exactă dintr-o examinare superficială. Va trebui, desigur, să se efectueze o autopsie.

– Înseamnă că a murit după vecernie, probabil înainte de miezul nopții. Chiar și așa, trebuie să fi străbătut holul în mare liniște. Însă întotdeauna a fost o femeie liniștită. Se mișca precum o umbră cenușie. Făcu o pauză, apoi adăugă: Nu vreau ca fratele ei s-o vadă aici, în felul acesta. Putem s-o ducem în camera ei, nu? Știu că nu era o femeie credincioasă. Trebuie să îi respectăm dorințele. Nu și-ar fi dorit să fie pusă nici în biserică – chiar dacă aceasta ar fi fost deschisă – nici în oratoriu.

– Trebuie să rămînă în locul unde este, părinte, pînă cînd o examinează medicul legist. Sîntem nevoiți să o considerăm o moarte suspectă.

– Dar măcar putem s-o acoperim. O să aduc un cearșaf.

– Da, sigur că putem s-o acoperim, spuse Dalgliesh. Cînd părintele Sebastian se întoarse spre scări, îl întrebă: Aveți idee ce căuta aici, părinte?

Părintele Sebastian se răsuci, ezită și apoi spuse:

– Mi-e teamă că știu. Domnișoara Betterton se servea cu cîte o sticlă cu vin destul de frecvent. Toți preoții știau despre asta și îmi închipui că și studenții, chiar și personalul bănuia ceva. Nu lua mai mult de o sticlă, cam de două ori pe săptămînă, și niciodată nu era din cel mai bun vin. Normal că am discutat problema cu părintele John cît mai delicat posibil. M-am hotărît să nu acționez în nici un fel dacă lucrurile nu degenerau. Părintele John plătea cu regularitate pentru sticlele cu vin, cel puțin pentru sticlele pe care le descoperea. Firește că ne dădeam seama că

scara abruptă reprezenta un pericol pentru o femeie în vîrstă. De aceea treptele erau atît de bine luminate și am înlocuit sfoara cu balustrade de lemn.

– Așadar, după ce ați descoperit că aveați hoț în cadrul comunității, i-ați pus o balustradă sigură ca să-i ușurați furtișagurile și ca să nu-și rupă gîtul? făcu Dalgliesh.

– Vă deranjează acest lucru, domnule comandant?

– Nu, avînd în vedere prioritățile pe care le aveți, bănuiesc că nu.

Îl privi pe părintele Sebastian cum se îndepărtează, urcînd cu hotărîre treptele și apoi dispare, închizînd ușa în urma lui. Chiar și la o examinare superficială era clar că își frînsese gîtul. Avea o pereche de papuci de piele și Dalgliesh observă că talpa de la cel drept se desprinsese. Scara era bine luminată și comutatorul se afla la circa o jumătate de metru de prima treaptă. Întrucît lumina era mai mult ca sigur aprinsă cînd căzuse, era puțin probabil să se fi împiedicat pe întuneric. Dar dacă s-ar fi împiedicat de prima treaptă, în mod sigur ar fi fost găsită prăbușită pe scară, fie cu fața în jos, fie întinsă pe spate. Pe a treia treaptă de jos, Dalgliesh observase ceea ce părea o mică pată de sînge. Poziția cadavrului sugera că ar fi fost aruncată prin aer, se lovise cu capul de treapta de piatră și se dăduse peste cap. Dar nu ar fi putut fi aruncată cu o asemenea forță decît dacă ar fi alergat cu viteză maximă înspre scară. Ceea ce, desigur, era ridicol. Dar dacă fusese împinsă? Dalgliesh fu copleșit de un sentiment deprimant și aproape copleșitor de neputință. Dacă era vorba de o crimă, dată fiind talpa desprinsă cum ar fi putut s-o dovedească vreodată? Decesul lui Margaret Munroe fusese declarat oficial din cauze naturale. Trupul fusese incinerat, iar cenușa, îngropată sau împrăștiată. Cît de utilă îi era această moarte ucigașului arhidiaconului Crampton?

Dar, deocamdată, investigația va fi preluată de experții în medicină legală. Mark Ayling va fi chemat la o a doua posibilă scenă a crimei ca să estimeze ora morții, dînd tîrcoale cadavrului asemenea unui animal de pradă. Nobby Clark și echipa lui se vor tîrî prin pivniță căutînd indicii pe care probabil nu le vor găsi. Dacă existase ceva ce văzuse sau auzise Agatha Betterton, vreo

informaţie pe care, imprudentă, o spusese cui nu trebuia, Dalgliesh nu avea nici o şansă s-o mai afle acum.

Aşteptă pînă cînd părintele Sebastian se întoarse cu un cearşaf cu care acoperi respectuos trupul neînsufleţit al femeii, apoi urcară împreună treptele pivniţei. Părintele Sebastian stinse lumina şi, întinzîndu-se, trase zăvorul aflat în partea de sus a uşii.

Mark Ayling sosi cu promptitudinea lui obişnuită şi mai zgomotos ca data trecută. Tropăind pe hol alături de Dalgliesh, spuse:

– Speram să pot aduce raportul autopsiei arhidiaconului Crampton, dar e încă în curs de dactilografiere. Nu conţine însă nimic surprinzător. Moartea a fost provocată de lovituri multiple în cap cu un corp contondent cu o muchie ascuţită, cum ar fi un sfeşnic de alamă. Aproape sigur cea de-a doua lovitură i-a fost fatală. Altfel, era un bărbat între două vîrste care putea aştepta nerăbdător să iasă la pensie.

Îşi puse mănuşi subţiri de latex înainte să coboare cu atenţie treptele de la pivniţă, dar de data asta nu îşi mai puse echipamentul de lucru şi examinarea cadavrului, deşi deloc superficială, îi luă puţin timp.

În cele din urmă, se ridică în picioare şi spuse:

– A murit de circa şase ore. Cauza morţii: şi-a rupt gîtul. Desigur, nu a fost nevoie să vin eu ca să ştiţi asta. Filmul întîmplărilor pare destul de clar: a căzut cu forţă pe scări, s-a lovit cu fruntea de a treia treaptă de jos şi s-a răsucit pe spate. Bănuiesc că vă puneţi obişnuita întrebare: a căzut sau a fost împinsă?

– M-am gîndit să vă întreb şi asta.

– La prima vedere, aş spune că a fost împinsă, dar aveţi nevoie de ceva mai concret decît o primă impresie. Nu aş depune mărturie în acest sens la tribunal. Problema o reprezintă unghiul abrupt al scării, care parcă a fost proiectată să omoare femei bătrîne. Dată fiind panta scării, este posibil nici să nu fi atins treptele pînă cînd nu s-a lovit cu fruntea. Aş spune că moartea accidentală este cel puţin la fel de posibilă precum crima. Dar de ce această bănuială, apropo? Credeţi că a văzut ceva sîmbătă noaptea? Şi, oricum, ce căuta în pivniţă?

– Avea obiceiul să rătăcească noaptea, răspunse Dalgliesh prudent.

– Căuta vin, nu?

Dalgliesh rămase tăcut. Medicul legist își închise trusa și adăugă:

– O să trimit o ambulanță să o ia și o să-i fac autopsia cît mai curînd posibil, dar mă îndoiesc că o să vă spun ceva ce nu știți. Se pare că moartea vă urmărește, nu? Am preluat slujba asta temporar, înlocuindu-l pe Colby Brooksbank care se află în New York la nunta fiului său, și sînt chemat să cercetez mai multe morți violente decît se întîmplă în mod obișnuit în șase luni. Ați aflat ceva de la biroul coronerului despre data anchetei în cazul Crampton?

– Încă nu.

– O să aflați. A luat deja legătura cu mine.

Aruncă o ultimă privire spre cadavru și spuse cu o blîndețe surprinzătoare:

– Biata de ea. Cel puțin a murit repede. Două secunde de groază și apoi neantul. Ar fi preferat să moară în propriul pat – dar, în definitiv, cine n-ar vrea?

2

Dalgliesh nu considerase necesar să anuleze ordinul pe care i-l dăduse lui Kate de a merge la Ashcombe House şi, la ora nouă, ea şi Robbins erau deja pe drum. Frigul dimineţii era pătrunzător. Prima geană de lumină se răspîndise, roz ca sîngele diluat, peste întinderea cenuşie a mării. Cădea o burniţă fină şi aerul avea un miros acru. În timp ce ştergătoarele întindeau şi apoi curăţau murdăria de pe parbriz, Kate văzu un peisaj lipsit de culoare în care chiar şi cîmpurile cu sfeclă de zahăr din depărtare îşi pierduseră verdele strălucitor. Trebuia să lupte cu resentimentul vag iscat de faptul că fusese aleasă pentru o misiune pe care o considera, în gîndul ei, o pierdere de vreme. AD acorda rareori credit flerului, dar Kate ştia din propria experienţă că flerul unui detectiv îşi are de obicei originea în realitate; un cuvînt, o privire, o coincidenţă, ceva aparent nesemnificativ sau fără legătură cu ancheta principală se înrădăcinează în subconştient şi dă naştere unui sentiment de nelinişte. Deseori, acesta se dovedeşte lipsit de importanţă, dar uneori oferă indiciul esenţial şi numai nechibzuiţii îl ignoră. Nu-i plăcea să lase scena crimei în responsabilitatea lui Piers, dar existau şi compensaţii. Conducea Jaguarul lui AD şi asta era o satisfacţie deosebită de plăcerea obişnuită de a merge cu maşina.

Şi nici nu regreta foarte mult plecarea de la St Anselm. Rareori participase la investigaţia unei crime care să o facă să se simtă, atît fizic, cît şi psihic, atît de puţin în largul ei. Colegiul era prea masculin, prea izolat, chiar şi prea claustrofobic pentru a fi confortabil. Preoţii şi studenţii afişaseră o politeţe fără cusur, dar era o curtoazie neplăcută. Vedeau în ea mai întîi o femeie şi abia apoi un ofiţer de poliţie şi Kate avea impresia că rezultatul acelei bătălii fusese decis. Avea impresia că ei se află în posesia

unor cunoştinţe secrete, o sursă ezoterică de autoritate care o diminua discret pe a ei. Se întrebă dacă AD şi Piers simţeau acelaşi lucru. Probabil că nu, dar ei erau bărbaţi şi St Anselm, în pofida blîndeţii aparente, era, aproape sfidător, o lume masculină. Mai mult, era o lume universitară, şi acolo AD şi Piers se simţeau în elementul lor. O parte din vechea stare de nesiguranţă socială şi de instrucţie reveni. Credea că reuşise să se împace cu ideea, chiar dacă nu o depăşise complet. Era umilitor că mai puţin de o jumătate de duzină de bărbaţi în sutane negre erau în stare să-i reînvie acele vechi îndoieli. Cu o uşurare evidentă, Kate coti spre vest de pe drumul din vîrful stîncii şi sunetul pulsatoriu al mări se pierdu treptat. Kate simţea că îi zvîcnise prea mult în urechi.

Ar fi preferat s-o însoţească Piers. Cel puţin ar fi putut discuta despre caz de pe picior de egalitate, s-ar fi contrazis şi ar fi argumentat, şi ar fi fost mult mai deschisă decît putea fi cu un cadru inferior. Pe Kate începea s-o enerveze sergentul Robbins – întotdeauna considerase că e prea bun ca să fie adevărat. Aruncă o privire spre profilul băieţesc, clar conturat, la ochii cenuşii care priveau drept înainte şi se întrebă încă o dată ce îl determinase să aleagă profesia de poliţist. Dacă văzuse în asta o vocaţie, ei bine, la fel se întîmplase şi cu ea. Avusese nevoie de o slujbă în care să se simtă utilă, unde lipsa unei diplome universitare să nu fie considerată un dezavantaj, o slujbă care să fie stimulativă, interesantă şi variată. Pentru ea munca în poliţie fusese un mijloc de a lăsa pentru totdeauna în urmă mizeria şi sărăcia din copilărie, duhoarea scărilor îmbibate de urină din clădirile Ellison Fairweather. Serviciul îi oferise mult, inclusiv apartamentul care dădea spre Tamisa, despre care cu greu îi venise să creadă că îi aparţine. În schimb, se dedicase serviciului cu o loialitate şi cu un devotament care uneori o surprindeau chiar şi pe ea. Pentru Robbins, care în timpul liber era predicator mirean, era probabil o vocaţie să-l servească pe Dumnezeul lui nonconformist. Kate se întrebă dacă acea credinţă era diferită de cea a părintelui Sebastian şi, dacă da, cît de diferită şi care erau motivele – considera însă că nu era momentul propice pentru o discuţie pe teme teologice. Şi ce rost ar avea? La şcoală, în clasa ei fuseseră copii

de treisprezece naționalități și de aproape tot atîtea religii. În ceea ce o privea, nici una nu conținea o filosofie coerentă. Își spuse că putea trăi fără credința în Dumnezeu; nu era însă sigură că putea trăi fără munca ei.

Azilul se afla într-un sat la sud-est de Norwich.

– Nu are rost să nimerim într-un blocaj în oraș, zise Kate. Ai grijă să nu ratăm drumul spre Bramerton, la dreapta.

După cinci minute părăsiră Autostrada 146 și o luară cu viteză mai mică pe drumul mărginit de un gard viu desfrunzit, în spatele căruia bungalouri cu acoperișuri roșii și case identice dovedeau cucerirea terenurilor extravilane de către suburbii.

– Mama a murit într-un azil în urmă cu doi ani, zise Robbins. Boala obișnuită – cancer.

– Îmi pare rău. Vizita asta nu o să fie prea ușoară pentru tine.

– Nu-i nimic. S-au purtat minunat cu mama acolo. Și cu noi, de altfel.

– Totuși o să-ți reînvie amintiri dureroase, spuse Kate cu ochii la drum.

– Ceea ce e dureros este ceea ce a suferit mama înainte să meargă la azil. Urmă o pauză lungă, apoi continuă: Henry James numea moartea „acel lucru distins".

„Oh, Doamne, întîi AD și poezia lui, apoi Piers care știe tot despre Richard Hooker, iar acum Robbins citează din Henry James! De ce nu pot să-mi trimită un sergent pentru care provocare literară înseamnă Jeffrey Archer?"

– Am avut un prieten, un bibliotecar, care s-a străduit să mă facă să-mi placă Henry James, zise ea. Pînă ajungeam la sfîrșitul unei fraze, uitam începutul. Mi-am amintit un articol critic în care se spunea că unii scriitori mușcă mai mult decît pot mesteca. Henry James mestecă mai mult decît a mușcat?

– Am citit numai *O coardă prea întinsă* și asta după ce am văzut filmul la televizor. Am dat undeva peste citatul acela despre moarte și mi-a rămas în minte.

– Sună bine, dar nu este adevărat. Moartea este ca nașterea – dureroasă, murdară și lipsită de demnitate. Sau așa este în majoritatea cazurilor.

„Poate aşa e mai bine, îşi zise ea. Ne aduce aminte că sîntem animale. Poate ne-ar fi mai bine dacă am încerca să ne comportăm mai mult ca nişte animale bune şi mai puţin ca nişte dumnezei.“

Urmă o pauză lungă, apoi Robbins spuse încet:

– Moartea mamei nu a fost lipsită de demnitate.

„Ei bine, gîndi Kate, s-a numărat printre cei norocoşi.“

Găsiră azilul fără greutate. Se afla într-o casă solidă din cărămidă roşie, la marginea satului. Un indicator mare îi direcţionă spre o alee din dreapta clădirii, spre o parcare. În spatele ei se afla azilul, o clădire modernă fără etaj, cu o peluză în faţă pe care erau plantate două răzoare circulare cu mai multe specii de arbuşti scunzi şi cu iarbă-neagră care înveseleau peisajul în verde, mov şi auriu.

În zona de primire, la prima vedere săreau în ochi lumina, florile şi activitatea. Două persoane se aflau deja la recepţie, o femeie care făcea aranjamente să-şi scoată a doua zi soţul la o plimbare cu maşina şi un preot care aştepta cu răbdare. Pe lîngă ei trecu o fetiţă într-un cărucior, cu capul chel împodobit ridicol cu o panglică roşie avînd o fundă uriaşă la mijloc. Se uită la Kate cu o privire goală, total lipsită de curiozitate. O tînără – evident mama – intră cu un căţeluş în braţe. Copilul strigă: „O ducem pe Trixie s-o vadă pe buni!“, în timp ce căţeluşul începu s-o lingă pe ureche. O tînără asistentă într-un halat roz, cu ecuson, traversă în tăcere holul susţinînd de braţ un bătrîn emaciat. Vizitatorii soseau încărcaţi cu pachete şi flori, schimbînd saluturi vesele. Kate se aşteptase la o atmosferă de linişte reverenţioasă, nu la această activitate plină de preocupare dintr-o clădire cu o funcţionalitate strict definită, însufleţită de venirea şi plecarea oamenilor care se simţeau aici ca acasă.

Femeia grizonată, fără uniformă, de la recepţie se întoarse spre ei şi se uită la legitimaţia lui Kate de parcă sosirea a doi poliţişti de la Poliţia Metropolitană era ceva obişnuit.

– Aţi sunat mai devreme, nu-i aşa? întrebă ea. Directoarea – domnişoara Whetstone – vă aşteaptă. Biroul ei este drept înainte.

Domnişoara Whetstone îi aştepta la uşă – fie că era obişnuită ca vizitatorii să sosească prompt, fie avea un auz excepţional şi

fusese prevenită de sosirea lor. Îi invită înăuntru – o încăpere în care trei pereți erau de sticlă. Era situată în centrul clădirii de unde se vedeau două coridoare înspre nord și sud. Fereastra dinspre est dădea spre o grădină care lui Kate i se părea că are un caracter mai pregnant instituțional decît însuși azilul. Văzu o pajiște îngrijită, cu bănci de lemn la intervale regulate de-a lungul unor alei pietruite și cu răzoare spațiate cu atenție, în care boboci de trandafir ofiliți aruncau o pată de culoare printre tufișurile desfrunzite.

Domnișoara Whetstone le făcu semn să stea pe două scaune, se așeză la rîndul ei în spatele biroului și le zîmbi încurajator, asemenea unei profesoare care întîmpină doi elevi noi, nu foarte străluciți. Era o femeie bondoacă, avînd un piept mare și păr cenușiu tăiat cu breton deasupra unor ochi cărora – bănuia Kate – nu le scăpa aproape nimic, dar care judecau totul cu o evidentă compasiune. Purta o uniformă de culoare albastru-deschis, cu o curea argintie și avea un ecuson în piept. În pofida atmosferei degajate, era limpede că la Ashcombe House se respectau statutul și virtuțiile unei directoare de modă veche.

– Investigăm moartea unui student de la Colegiul Teologic St Anselm, începu Kate. Cadavrul a fost descoperit de doamna Margaret Munroe, care a lucrat aici înainte de a obține o slujbă la St Anselm. Nu există nici un incidiu că ar fi avut vreo legătură cu moartea tînărului, dar a lăsat în jurnalul ei o relatare amănunțită despre modul cum a descoperit cadavrul. Ulterior a notat că tragedia a făcut-o să-și amintească ceva ce i se întîmplase cu doisprezece ani în urmă. Se pare că era un eveniment care, atunci cînd și l-a amintit, i-a provocat îngrijorare. Am dori să aflăm despre ce era vorba. Întrucît în urmă cu doisprezece ani lucra aici, este posibil să aibă legătură cu ceva ce s-a întîmplat aici, cineva cu care s-a întîlnit, un pacient de care a avut grijă. Ne întrebam dacă ne-ar putea ajuta dosarele dumneavoastră. Sau poate mai există vreun membru al personalului care s-o fi cunoscut și cu care să stăm de vorbă.

Pe drum, Kate repetase în minte ce avea să spună, alegînd, eliminînd și evaluînd fiecare cuvînt și frază. Făcuse acest lucru pentru a se lămuri pe sine, nu numai pe domnișoara Whetstone.

Înainte de plecare fusese pe punctul să-l întrebe pe AD ce anume trebuia să caute, dar nu dorise să-și mărturisească ignoranța, confuzia și lipsa dorinței de a îndeplini această sarcină.

Ca și cum sesizase ceea ce simțea, Adam Dalgliesh spusese:

– În urmă cu doisprezece ani s-a petrecut ceva important. Pe atunci, Margaret Munroe lucra la azilul Ashcombe House. În urmă cu doisprezece ani, pe 30 aprilie 1988, Clara Arbuthnot a murit la azil. Faptele pot avea sau nu legătură. E mai mult o tatonare a terenului decît o investigație concretă.

– Îmi dau seama că poate exista o legătură între moartea lui Ronald Treeves, indiferent cum s-a petrecut, și cea a doamnei Munroe. Însă nu mi-e prea clar ce legătură au toate astea cu uciderea arhidiaconului Crampton.

– Nici eu, Kate, dar am sentimentul că între aceste trei morți – a lui Ronald Treeves, a lui Margaret Munroe și a lui Crampton – există o legătură. Poate nu directă, dar există. Este, de asemenea, posibil ca Margaret Munroe să fi fost ucisă. Dacă asta s-a întîmplat, atunci moartea ei și a lui Crampton au în mod sigur legătură. Nu-mi vine să cred că la St Anselm există doi criminali.

Argumentul i se păruse plauzibil la momentul respectiv. Acum, după ce rostise micul ei discurs, îndoielile îi reveniră. Oare îl repetase prea mult? Ar fi fost oare mai bine să se bazeze pe inspirația de moment? Privirea directă și sceptică a domnișoarei Whetstone nu o ajuta să și le risipească.

– Dați-mi voie să văd dacă v-am înțeles bine, inspectore. Margaret Munroe a murit de curînd din cauza unui atac de cord și a lăsat un jurnal în care se referă la un eveniment important din viața ei care s-a petrecut cu doisprezece ani în urmă. Acest lucru are legătură cu o altă anchetă pe care o desfășurați și sînteți nerăbdători să aflați despre ce este vorba. Întrucît acum doisprezece ani ea lucra aici, dumneavoastră sugerați că ar putea fi ceva care să aibă de-a face cu azilul. Sperați că arhivele noastre v-ar putea fi de ajutor sau că cineva care încă lucrează aici o cunoștea și și-ar putea aminti incidentele de atunci.

– Este o încercare cu bătaie lungă, știu, spuse Kate. Dar acest lucru a fost notat în jurnal și trebuie să investigăm.

– Şi are legătură cu un tînăr găsit mort. Moartea aceea a fost suspectă?

– Nu există astfel de indicii, domnişoară Whetstone.

– Dar s-a petrecut o crimă la St Anselm de curînd. În provincie veştile circulă repede. Arhidiaconul Crampton a fost omorît. Vizita aceasta are legătură cu ancheta respectivă?

– Nu avem motive să afirmăm asta. Interesul nostru pentru jurnal este anterior uciderii arhidiaconului Crampton.

– Înţeleg. Ei bine, toţi avem datoria să ajutăm poliţia şi nu am nimic împotrivă să cercetez dosarul doamnei Munroe şi să vă dau toate informaţiile care v-ar putea fi de folos, cu condiţia să nu fie ceva despre care ea nu ar dori să se afle, dacă ar mai fi în viaţă. Eu nu cred că în dosar se află ceva care să vă folosească. La Ashcombe House se petrec deseori evenimente semnificative, inclusiv moartea şi pierderea celor dragi.

– Potrivit informaţiilor pe care le deţinem, aici a murit o pacientă, domnişoara Clara Arbuthnot, cu o lună înainte de angajarea doamnei Munroe. Am dori să verificăm datele şi să aflăm dacă este posibil ca cele două femei să se fi întîlnit.

– Acest lucru pare puţin probabil, dacă nu cumva s-au întîlnit în afara azilului Ashcombe House. În orice caz, pot verifica datele. Toată dosarele se află acum pe computer, desigur, dar nu am ajuns să le înregistrăm şi pe cele de acum doisprezece ani. Păstrăm dosarele angajaţilor doar pentru eventualitatea în care ni s-ar putea cere referinţe de la alţi angajatori. Toate sînt ţinute în clădirea principală. Însă ar putea exista anumite informaţii din dosarul medical al domnişoarei Arbuthnot pe care să le consider confidenţiale. Sper că înţelegeţi că pe acelea nu vi le pot dezvălui.

– Ne-ar fi de folos dacă am putea vedea ambele dosare – cel de angajat – al doamnei Munroe şi cel medical – al domnişoarei Arbuthnot, spuse Kate.

– Nu pot să accept acest lucru. Desigur, această situaţie este neobişnuită. Niciodată nu mi s-a mai cerut aşa ceva. Nici dumneavoastră nu mi-aţi oferit prea multe informaţii privind interesul pe care îl manifestaţi faţă de doamna Munroe sau faţă de domnişoara Arbuthnot. Cred că ar trebui să discut cu doamna Barton, preşedinta noastră, înainte de a merge mai departe.

Kate nu se hotărîse cum să reacţioneze, cînd Robbins interveni:

– Dacă toate astea sună cam neclar este din cauză că nici noi nu ştim ce căutăm. Ştim doar că ceva important s-a petrecut în viaţa doamnei Munroe cu doisprezece ani în urmă. Părea o femeie a cărei viaţă era centrată asupra slujbei şi e posibil ca întîmplarea să aibă legătură cu Ashcombe House. N-aţi putea să vă uitaţi în cele două dosare şi să verificaţi dacă datele noastre sînt corecte? Iar dacă nu găsiţi nimic interesant în dosarul doamnei Munroe înseamnă că vă facem să pierdeţi timpul degeaba. Dacă există ceva important, atunci puteţi să vă consultaţi cu doamna Barton înainte să decideţi dacă puteţi să ne spuneţi despre ce este vorba.

Domnişoara Whetstone îl privi ţintă o clipă.

– Pare un lucru rezonabil. Să văd dacă pot obţine dosarele. S-ar putea să dureze un timp.

În acel moment, uşa se deschise şi o asistentă îşi băgă capul înăuntru.

– Ambulanţa tocmai a adus-o pe doamna Wilson, domnişoară Whetstone. Este însoţită de fiicele ei.

Chipul doamnei Whetstone se lumină de fericire. Părea că întîmpină un oaspete într-un hotel prestigios.

– Bine. Bine. Vin. Vin acum. O să o punem cu Helen, nu? Cred că se va simţi mai confortabil cu cineva de vîrsta ei. Se întoarse spre Kate. O să fiu puţin ocupată. Doriţi să reveniţi sau să aşteptaţi?

Kate simţi că prezenţa ei fizică în birou oferea cele mai mari şanse să obţină rapid informaţiile.

– O să aşteptăm, dacă nu vă deranjează, spuse Kate, dar domnişoara Whetstone ieşise pe uşă înainte să-şi poată termina fraza.

Apoi Kate îi zise lui Robbins:

– Mulţumesc, domnule sergent. Mi-ai fost de mare ajutor.

Se duse la fereastră şi rămase privind agitaţia de pe coridor. Aruncîndu-i o privire lui Robbins văzu că faţa albă îi era împietrită de durere. Lui Kate i se păru chiar că distinge, în colţul ochiului, o lacrimă şi îşi feri iute privirea. „Nu sînt la fel de bună sau de blîndă, îşi zise, cum eram acum doi ani. Ce se întîmplă cu

mine? AD avea dreptate cînd am vorbit cu el. Dacă nu pot să am toate calitățile necesare pentru slujba asta – și asta înseamnă și omenie – atunci mai bine plec.“

Gîndindu-se la Dalgliesh, își dori brusc, cu intensitate, să fie și el prezent. Zîmbi, amintindu-și cum, într-o astfel de situație, el nu ar fi rezistat atracției pe care cuvintele o exercitau asupra lui. Uneori lui Kate i se părea că, pentru el, cititul era o obsesie. Era prea scrupulos ca să cerceteze hîrtiile lăsate pe birou, dacă acestea nu aveau legătură cu ancheta, dar în mod sigur s-ar fi dus să studieze numeroasele bilețele prinse de panoul de plută care obtura o parte din fereastră.

Nici ea, nici Robbins nu scoaseră o vorbă și rămaseră în picioare la fel ca în momentul cînd domnișoara Whetstone se ridicase de pe scaun. Nu au avut mult de așteptat. După mai puțin de un sfert de oră ea se întoarse cu două dosare, se așeză la birou și le deschise în fața ei.

– Vă rog să luați loc.

Kate se simțea ca un candidat la un interviu în așteptarea expunerii umilitoare a unui CV deloc impresionant.

Era evident că domnișoara Whetstone studiase dosarele în prealabil.

– Mi-e teamă că nu conțin nimic care să vă ajute, spuse ea. Margaret Munroe a venit aici pe 1 iunie 1988 și a plecat pe 30 aprilie 1994. Suferea de o boală de inimă care se agrava, așa că doctorul ei i-a recomandat să-și caute o slujbă mai puțin solicitantă. S-a dus, așa cum știți, la St Anselm, în principal ca să aibă grijă de lenjerie și de eventualele probleme medicale minore care puteau apărea într-un colegiu mic, unde se aflau mai ales tineri sănătoși. La dosarul ei sînt puține acte, cu excepția cererilor anuale pentru concediu de odihnă, a certificatelor medicale și a unui raport anual confidențial. Eu am sosit la șase luni după plecarea ei, așa că nu am cunoscut-o personal, dar se pare că a fost o angajată conștiincioasă și plină de compasiune, deși lipsită de imaginație. Lipsa imaginației poate fi o virtute; lipsa sentimentalismului este, în mod cert. Nu putem să-i ajutăm prea mult pe cei de aici cu efuziuni sentimentale.

– Și domnișoara Arbuthnot? întrebă Kate.

– Clara Arbuthnot a murit cu o lună înainte ca Margaret Munroe să vină la noi. Aşa că nu este posibil să fi fost îngrijită de doamna Munroe şi, dacă s-au întîlnit, nu a fost în calitate de pacient şi cadru medical.

– Domnişoara Arbuthnot a murit singură? întrebă Kate.

– Nici un pacient nu moare singur aici, inspectore. Nu avea rude, într-adevăr, dar un preot, reverendul Hubert Johnson, a venit la căpătîiul ei, înainte să moară, la solicitarea ei.

– Ar fi posibil să vorbim cu el, domnişoară Whetstone?

– Mi-e teamă că asta depăşeşte chiar şi capacitatea Poliţiei Metropolitane. Era pacient aici în acea perioadă, a primit îngrijire un timp şi a murit doi ani mai tîrziu.

– Aşadar, acum nu mai există nimeni care să o fi cunoscut personal pe doamna Munroe în urmă cu doisprezece ani?

– Shirley Legge este cea mai veche membră a personalului. Aici nu există o fluctuaţie mare a personalului, dar munca presupune nişte solicitări deosebite şi noi considerăm necesar ca asistentele şi infirmierele să fie uneori mutate de la cazurile terminale. Cred că este singura asistentă care era aici în urmă cu doisprezece ani, deşi va trebui să verific. Sinceră să fiu, inspectore, nu prea am timp. Puteţi să staţi de vorbă cu ea – cred că astăzi este de serviciu.

– Mi-e teamă că v-am cam dat bătaie de cap, dar ne-ar fi de folos să o întîlnim. Mulţumesc, spuse Kate.

Domnişoara Whetstone dispăru din nou, lăsînd cele două dosare pe birou. Primul impuls al lui Kate a fost să se uite prin ele, dar ceva o opri. În parte, convingerea că domnişoara Whetstone fusese sinceră cu ei şi nu mai era nimic nou de aflat şi în parte fiindcă fiecare mişcare putea fi văzută prin peretele de sticlă. De ce să rişte să provoace ostilitatea domnişoarei Whetstone acum? Nu ar fi ajutat investigaţia.

Directoarea se întoarse după cinci minute împreună cu o femeie între două vîrste, cu trăsături ascuţite, pe care o prezentă drept doamna Shirley Legge. Doamna Legge nu pierdu vremea.

– Doamna directoare mi-a spus că întrebaţi de Margaret Munroe. Mi-e teamă că nu pot să vă ajut. Am cunoscut-o, dar nu prea bine. Nu se apropia prea mult de oameni. Îmi amintesc

că era văduvă și avea un fiu care cîștigase o bursă la o școală publică, nu-mi amintesc care anume. Voia să meargă în armată și cred că armata îi plătea universitatea înainte să obțină slujba. Ceva de genul ăsta. Îmi pare rău să aud că a murit. Cred că nu erau decît ei doi, așa că fiului trebuie să-i fie greu.

– Fiul ei a murit cu cîțiva ani în urmă, spuse Kate. A fost ucis în Irlanda de Nord.

– Înseamnă că asta i-a frînt inima. Cred că nu i-a păsat prea mult dacă mai trăiește sau moare după cele întîmplate. Băiatul era viața ei. Îmi pare rău că nu vă pot ajuta mai mult. Dacă i s-a întîmplat ceva important în timp ce se afla aici, nu mi-a spus mie. Ați putea încerca să stați de vorbă cu Mildred Fawcett. Se întoarse spre domnișoara Whetstone. Vă amintiți de Mildred, domnișoară Whetstone? A ieșit la pensie la scurtă vreme după venirea dumneavoastră. O cunoștea pe Margaret Munroe. Am impresia că au făcut școala pregătitoare împreună la vechiul spital Westminster. Poate nu strică să vorbiți cu ea.

– Domnișoară Whetstone, spuse Kate, aveți cumva adresa ei la dosar?

– Nu-i nevoie de asta, interveni Shirley Legge. Vă pot spune eu unde stă. Încă ne mai trimitem felicitări de Crăciun. Și are o adresă care îți rămîne în minte. E o casă chiar lîngă Medgrave, aproape de A 146; se numește Clippety-Clop[1]. Cred că în apropiere se aflau cîndva grajduri de cai.

Măcar aici avuseseră noroc. Mildred Fawcett s-ar fi putut retrage la pensie în Cornwall sau în nord-est. În schimb, casa aceasta se afla în drumul lor spre St Anselm. Kate le mulțumi domnișoarei Whetstone și lui Shirley Legge pentru ajutor și întrebă dacă poate să se uite într-o carte de telefon. Și de data asta avură noroc. Numărul doamnei Fawcett era listat.

La recepție se afla o cutie de lemn cu eticheta: „Fonduri pentru flori". Kate împături și băgă înăuntru o bancnotă de cinci lire. Se îndoia că asta putea fi considerată o cheltuială decontabilă din fondurile poliției și nu era sigură dacă gestul fusese unul de generozitate sau o mică donație superstițioasă făcută sorții.

[1] În traducere aproximativă, „tropa-trop" (n.tr.)

3

Înapoi în mașină, cu centurile de siguranță legate, Kate sună la Clipperty-Clop, dar nu primi nici un răspuns.

– Ar trebui să raportez ce am aflat sau ce nu am aflat, mai bine zis, îi spuse lui Robbins.

Conversația fu scurtă. Kate închise telefonul și zise:

– Ne întîlnim cu Mildred Fawcett după cum am stabilit, dacă o găsim. Apoi trebuie să ne întoarcem cît mai rapid. Medicul legist tocmai a plecat.

– AD a spus cum s-a întîmplat? A fost un accident?

– E prea devreme să spună, dar așa se pare. Și dacă nu a fost, cum naiba dovedim asta?

– A patra moarte, spuse Robbins.

– Da, sergente, știu și eu să număr.

Kate străbătu cu grijă aleea, dar, odată ieșită pe drumul principal, acceleră. Realiza că moartea domnișoarei Betterton era îngrijorătoare din mai multe privințe, acum că șocul inițial trecuse. Kate nu simțea de obicei nevoia să știe că poliția, atunci cînd era în acțiune, reușea și să controleze lucrurile. O investigație poate merge bine sau rău, dar polițiștii erau cei care puneau întrebări, cercetau, disecau, evaluau, decideau strategia și țineau în mînă frîiele. Însă în cazul Crampton exista ceva special, o neliniște subtilă și nespusă, care stătuse undeva ascunsă în cotloanele minții chiar de la început și pe care pînă acum nu o înfruntase. Era conștientizarea faptului că puterea ar putea aparține altcuiva, că, în ciuda inteligenței și experienței lui Dalgliesh, exista o altă minte la fel de inteligentă și cu o experiență diferită, care acționa aici. Kate se temea că acest control care, odată pierdut, nu mai putea fi recăpătat, trecuse deja în mîinile altcuiva. Era nerăbdătoare să se întoarcă la St Anselm cît mai curînd posibil.

Între timp, era inutil să facă speculaţii; pînă acum călătoria nu adusese nimic nou.

– Îmi pare rău că am fost atît de brutală, spuse ea. Nu are rost să discutăm despre asta pînă nu avem mai multe fapte. Deocamdată să ne concentrăm să ducem la bun sfîrşit misiunea care ne-a fost încredinţată.

– Dacă umblăm după cai verzi, măcar se îndreaptă într-o direcţie care nu ne abate din drum, răspunse Robbins.

Cînd se apropiară de Medgrave, Kate încetini la o viteză de melc; ar fi pierdut mai mult timp dacă ar fi ratat casa decît dacă mergeau atît de încet.

– Tu uită-te în stînga, spuse ea. Putem să întrebăm, dar aş prefera să nu o facem. Nu vreau să ne facem cunoscută vizita.

Nu fură nevoiţi să întrebe. În timp ce se apropiau de sat, observară o căsuţă curată de cărămidă, cu ţiglă, aflată la vreo zece metri de marginea verde a drumului, pe o uşoară ridicătură a terenului. Pe o pancartă albă de pe poartă se afla scris cu litere negre, îngrijite: CASA CLIPPERTY-CLOP. Avea o verandă centrală, cu data, 1893, sculptată în piatră, şi două ferestre arcuite identice la parter, iar deasupra lor alte trei. Era zugrăvită într-un alb strălucitor, geamurile sclipeau şi dalele care duceau la uşa din faţă erau curăţate de buruieni. Prima impresie era de ordine şi confort.

Parcară pe marginea drumului şi merseră pe alee ca să bată cu ciocănelul de metal în formă de potcoavă de pe uşă. Nu primiră nici un răspuns.

– Probabil că nu este acasă, zise Kate, dar merită să ne ducem şi în spate să vedem.

Burniţa care pornise mai devreme se oprise şi, deşi aerul era încă rece, ziua se luminase şi se distingeau fîşii de cer albastru înspre est. O alee de piatră din stînga casei ducea spre o poartă descuiată şi spre grădină. Kate, născută şi crescută la oraş, ştia puţine despre grădinărit, dar putu să-şi dea seama imediat că aici se vedea mîna unui pasionat. Spaţiul dintre arbuşti şi copaci, desenul atent al răzoarelor şi parcela îngrijită cu legume de la capătul grădinii arătau că domnişoara Fawcett era o expertă. Terenul uşor ridicat îi oferea şi priveliştea. Peisajul de toamnă se

întindea nestingherit într-o varietate de nuanțe de verde, auriu și cafeniu sub cerul din East Anglia.

O femeie cu o săpăligă în mînă, aplecată asupra unui răzor, se ridică la apariția lor și le veni în întîmpinare. Era înaltă, cu un aspect de țigancă, avînd un chip cafeniu, foarte ridat; părul negru, cu numai cîteva fire albe, era strîns la ceafă. Purta o fustă lungă de lînă, cu un șorț din pînză de sac deasupra, care avea un buzunar central mare, pantofi grei și mănuși de grădinărit. Nu păru nici surprinsă, nici nedumerită să îi vadă.

Kate se prezentă, îl prezentă și pe sergentul Robbins, îi arătă legitimația și repetă pe scurt ceea ce îi spusese anterior domnișoarei Whetstone, apoi adăugă:

– La azil nu au putut să ne ajute, dar doamna Shirley Legge a spus că lucrați acolo în urmă cu doisprezece ani și că o cunoșteați pe doamna Munroe. Am găsit numărul dumneavoastră și am încercat să vă telefonăm, dar nu ne-ați răspuns.

– Bănuiesc că eram la capătul grădinii. Prietenii îmi spun că ar trebui să-mi iau un mobil, dar ăsta e ultimul lucru de care am nevoie. Sînt o oroare. Am renunțat să mai merg cu trenul pînă nu introduc compartimente unde telefoanele mobile sînt interzise.

Spre deosebire doamna Whetstone, nu puse nici o întrebare. Puteai crede, își zise Kate, că vizitele polițiștilor de la Poliția Metropolitană erau ceva obișnuit. O privi fix pe Kate și spuse:

– Veniți înăuntru și-o să vedem dacă vă pot fi de folos.

Fură conduși printr-o cămară pavată cu cărămidă, cu o chiuvetă de piatră sub fereastră și rafturi și dulapuri pe peretele opus. Miroasea a pămînt umed și a mere, cu un ușor iz de parafină. Încăperea era evident utilizată parțial ca magazie, parțial ca șopron pentru unelte. Kate observă o ladă cu mere pe raft, ceapă pe o funie, legate cîte două, găleți, un furtun de grădină încolăcit pe un cîrlig și un stelaj cu unelte de grădinărit, toate curate. Domnișoara Fawcett își scoase șorțul și pantofii și îi conduse, în picioarele goale, în salon.

Atmosfera dinăuntru trăda o viață independentă și solitară. În fața șemineului se afla un fotoliu cu spătar înalt, o veioză cu abajur pe o măsuță în stînga lui, o altă măsuță cu un teanc de cărți în dreapta. O masă rotundă aflată în fața ferestrei era pusă pentru

o singură persoană, iar celelalte trei scaune fuseseră împinse lîngă perete. O pisică mare, brun-roşcată, pufoasă ca o pernă, stătea pe un scaun scund, cu spătar tapiţat. La intrarea lor, motanul îşi înălţă capul fioros, îi privi ţintă, supărat, coborî de pe scaun şi se strecură în cămară. Auziră zgomotul făcut de ghearele lui pe podea. Kate îşi zise că nu văzuse niciodată o pisică mai urîtă.

Domnişoara Fawcett trase două scaune cu spătar drept, apoi se duse spre un dulap aflat într-o nişă din stînga şemineului.

– Nu ştiu dacă vă pot ajuta, spuse ea, dar dacă ceva important i s-a întîmplat lui Margaret Munroe în timp ce lucram amîndouă la azil, probabil că am menţionat acest lucru în jurnal. Tatăl meu insista, cînd eram copii, să ţinem un jurnal şi am rămas cu obiceiul acesta. E ca rugăciunile înainte de culcare; odată început în copilărie, există o obligaţie morală să continui, indiferent cît de neplăcut e. Aţi spus în urmă cu doisprezece ani. Asta înseamnă în 1988.

Se aşeză pe un scaun în faţa şemineului şi luă ceva ce semăna cu un caiet de şcolar.

– Vă amintiţi dacă aţi îngrijit o anume domnişoară Clara Arbuthnot cînd aţi lucrat la Ashcombe House? întrebă Kate.

Dacă domnişoarei Fawcett i se păru ciudată menţionarea bruscă a numelui Clarei Arbuthnot nu o arătă în nici un fel.

– Mi-o amintesc pe domnişoara Arbuthnot. Am fost asistenta responsabilă de îngrijirea ei, de la internare pînă în ziua morţii, cinci săptămîni mai tîrziu.

Îşi scoase etuiul din buzunarul fustei şi întoarse paginile jurnalului. Îi luă ceva timp pînă să găsească săptămîna căutată; după cum se temea Kate, interesul domnişoarei Fawcett era captat de alte însemnări. Kate se întrebă dacă nu cumva se mişca încet în mod deliberat. După un minut în care citi în tăcere, domnişoara Fawcett îşi apăsă ambele mîini peste cele scrise. Încă o dată, Kate îi înfruntă privirea atentă şi inteligentă.

– Există aici o menţiune despre Clara Arbuthnot şi Margaret Munroe. Însă mă aflu într-o situaţie dificilă. Am promis atunci să păstrez secretul şi nu văd nici un motiv pentru care nu mi-aş respecta cuvîntul.

Kate se gîndi înainte să vorbească.

– Informaţiile pe care le deţineţi pot fi cruciale pentru noi din alte motive decît aparenta sinucidere a unui student. Este cu adevărat important să ştim ce aţi scris, şi asta cît mai curînd posibil. Clara Arbuthnot şi Margaret Munroe sînt amîndouă decedate. Credeţi că ar dori să păstraţi tăcerea în loc să ajutaţi justiţia?

Domnişoara Fawcett se ridică în picioare.

– Vreţi să vă plimbaţi prin grădină cîteva minute? spuse ea. O să bat în geam cînd vă puteţi întoarce. Trebuie să mă gîndesc singură la asta.

O lăsară stînd în picioare. Afară, se plimbară unul lîngă celălalt pînă la capătul grădinii şi rămaseră privind cîmpurile. Kate murea de nerăbdare.

– Jurnalul ăla era la cîţiva paşi, zise ea. Nu era nevoie decît să arunc o privire. Şi ce-o să ne facem dacă nu va mai dori să spună nimic? OK, există posibilitatea obţinerii unei citaţii dacă se ajunge la tribunal, dar cum ştim că jurnalul este relevant? Probabil e notat cum ea şi Munroe s-au dus la Frinton şi au făcut sex sub dig.

– Nu există nici un dig la Frinton, răspunse Robbins.

– Iar domnişoara Arbuthnot era pe moarte. Of, ar fi bine să ne întoarcem. Nu vreau să ratez semnul din geam.

Cînd fură chemaţi, intrară în salon tăcuţi, dorind să nu-şi trădeze nerăbdarea.

– Am cuvîntul dumneavoastră că informaţiile pe care le căutaţi sînt necesare pentru investigaţia actuală şi că, dacă se dovedesc irelevante, nu se va lua în consideraţie ceea ce vă spun?

– Nu putem spune, domnişoară Fawcett, dacă se vor dovedi relevante sau nu, îi spuse Kate. Dacă sînt importante, atunci vor trebui dezvăluite, posibil şi ca probe. Nu vă pot da asigurări, pot numai să vă cer ajutorul.

– Vă mulţumesc pentru sinceritate, îi răspunse domnişoara Fawcett. Întîmplător, aveţi noroc. Bunicul meu a fost şef la o secţie de poliţie şi eu fac parte din generaţia – tot mai redusă numeric, din păcate – care încă are încredere în poliţie. Sînt gata să vă spun ce ştiu şi să vă înmînez jurnalul, dacă informaţiile sînt folositoare.

Kate consideră că un argument suplimentar ar fi inutil şi chiar contraproductiv. Spuse doar „mulţumesc" şi aşteptă.

– M-am gîndit în timp ce erați în grădină. Mi-ați spus că vizita asta este ca urmare a morții unui student de la Colegiul St Anselm. Ați mai spus că nu există indicii că Margaret Munroe are vreo legătură cu moartea respectivă, cu excepția faptului că ea a descoperit cadavrul. Dar trebuie să fie mai mult decît atît, nu-i așa? Nu v-ați afla aici, un inspector și un sergent, dacă nu ar exista suspiciuni în privința morții. Este vorba de anchetarea unei crime, nu?

– Da, așa este, îi răspunse Kate. Facem parte din echipa care investighează uciderea arhidiaconului Crampton de la Colegiul St Anselm. S-ar putea să nu existe nici o legătură cu ceea ce ați notat despre doamna Munroe, dar uneori trebuie să verificăm. Bănuiesc că ați aflat de moartea arhidiaconului Crampton.

– Nu, zise domnișoara Fawcett, nu știam. Rareori cumpăr un cotidian și nu am televizor. Crima schimbă lucrurile. Există o însemnare în jurnal, pe 27 aprilie 1988, care o privește pe doamna Munroe. Problema este că la momentul respectiv amîndouă am jurat să păstrăm secretul.

– Domnișoară Fawcett, aș putea vedea însemnarea?

– Nu cred că v-ar lămuri foarte tare dacă ați citi-o. Am notat foarte puține detalii. Dar îmi amintesc mai multe decît ceea ce am scris aici. Cred că este de datoria mea să vă spun, deși mă îndoiesc că are vreo importanță pentru ancheta dumneavoastră, și, oricum, mi-ați promis că, dacă nu are, chestiunea nu va fi cercetată în continuare.

– Asta putem să vă promitem, spuse Kate.

Domnișoara Fawcett stătea cu spatele drept și cu palmele apăsate pe paginile deschise de parcă dorea să le ferească de ochi prea curioși.

– În aprilie 1988 mă ocupam de pacienții aflați în fază terminală la Ashcombe House. Știați, desigur, acest lucru. Una dintre pacientele mele mi-a spus că dorea să se mărite înainte să moară, dar intenționa să păstreze secretul în legătură cu ceremonia. Mi-a cerut să-i fiu martoră și am fost de acord. Nu era treaba mea să pun întrebări și nici nu am pus. Era o dorință exprimată de o pacientă pe care ajunsesem să o îndrăgesc și despre care știam că nu mai are mult de trăit. Am fost surprinsă că a mai

avut putere pentru ceremonie. S-a obținut aprobarea arhidiaconului și totul s-a desfășurat la prînz, pe 27, la o biserică micuță, St Osyth din Clampstoke-Lacey, lîngă Norwich. Ceremonia a fost oficiată de reverendul Hubert Johnson pe care pacienta mea îl întîlnise la azil. Pe mire nu l-am văzut pînă cînd nu a sosit cu mașina să ne ia pe mine și pe pacienta mea, fiind evident că urma să facem o călătorie la țară. Părintele Hubert urma să găsească un al doilea martor, dar nu a reușit. Nu-mi amintesc acum ce s-a întîmplat. În timp ce ne pregăteam de plecare am văzut-o pe Margaret Munroe. Tocmai fusese la un interviu cu directoarea pentru un post de infirmieră. De fapt, chiar eu îi sugerasem să facă asta. Știam că mă puteam baza pe discreția ei absolută. Făcuserăm împreună cursul pregătitor la vechiul spital Westminster din Londra, deși ea era, desigur, cu mult mai tînără decît mine. Eu m-am înscris tîrziu, după o scurtă carieră academică. Tatăl meu s-a opus vehement opțiunii mele în privința profesiei, așa că a trebuit să aștept pînă după moartea lui ca să mă înscriu la școala de infirmiere. Căsătoria a avut loc, iar eu și pacienta ne-am întors la azil. Părea mult mai fericită și mai împăcată în acele ultime zile, însă nici una din noi nu a mai vorbit despre acest subiect. Atît de multe s-au întîmplat în timpul anilor petrecuți la azil, încît mă îndoiesc că mi-aș fi amintit de această întîmplare dacă nu m-ar mai fi întrebat și altcineva despre asta. Văzînd cuvintele scrise, chiar și fără vreun nume menționat, mi-am reamintit totul cu o claritate uimitoare. Era o zi minunată; curtea bisericii era galbenă, plină de narcise și soarele strălucea cînd am ieșit de sub portal.

– Pacienta era Clara Arbuthnot? întrebă Clara.

– Da, răspunse domnișoara Fawcett privind-o în ochi.

– Și mirele?

– Nu am idee. Nu-mi pot aminti chipul sau numele lui și mă îndoiesc că Margaret v-ar fi putut ajuta dacă ar fi fost în viață.

– Dar sigur a semnat certificatul de căsătorie în calitate de martor și numele trebuie să fi fost menționat acolo.

– Probabil că da. Dar nu exista nici un motiv special pentru care l-ar fi ținut minte. La urma urmei, la căsătoria de la biserică, în timpul ceremoniei sînt folosite numai prenumele. Făcu

o pauză, apoi continuă: Trebuie să mărturisesc că nu am fost foarte sinceră cu dumneavoastră. Am avut nevoie de timp să mă gîndesc cît şi dacă să vă spun. Nu era necesar să consult jurnalul înainte să vă răspund la întrebare. Mă mai uitasem de curînd la acea dată. Joi, 12 octombrie, Margaret Munroe m-a sunat de la o cabină telefonică din Lowestoft. M-a întrebat de numele miresei şi i l-am spus. N-am ştiut să-i zic şi numele mirelui. Nu este trecut în jurnal şi, chiar dacă l-am ştiut vreodată, l-am uitat de mult.

– Vă amintiţi ceva, orice, despre mire? întrebă Kate. Vîrsta, cum arăta, cum vorbea? A mai venit vreodată la azil?

– Nu, nici măcar cînd Clara era pe moarte şi, din cîte ştiu, nu a luat parte la slujba de incinerare. Aranjamentele s-au făcut printr-o firmă de avocaţi din Norwich. Nu l-am mai văzut niciodată. Totuşi, mai este ceva. Am observat cînd stăteam în faţa altarului şi i-a pus inelul Clarei. Îi lipsea partea de sus a inelarului de la mîna stîngă.

Unda de triumf şi de emoţie care o străbătu fu atît de intensă încît Kate se temu să nu i se observe pe chip. Nu se uită la Robbins şi, încercînd să-şi controleze vocea, întrebă:

– V-a mărturisit vreodată domnişoara Arbuthnot motivul acestei căsătorii? Este posibil, de exemplu, să fi existat vreun copil?

– Un copil? Nu mi-a pomenit niciodată că ar avea un copil şi, din cîte îmi amintesc, în dosarul ei medical nu era menţionată existenţa vreunei sarcini. Nici un copil nu a vizitat-o; dar, la fel, nici bărbatul cu care se căsătorise.

– Aşadar, nu v-a spus nimic?

– Numai că plănuia să se căsătorească, lucru care trebuia ţinut în cel mai mare secret, şi că avea nevoie de ajutorul meu, pe care i l-am şi oferit.

– Mai există cineva căruia ar fi putut să-i mărturisească ceva?

– Preotul care a cununat-o, părintele Hubert Johnson, a petrecut mult timp cu domnişoara Arbuthnot înainte de moartea ei. Îmi amintesc că a împărtăşit-o şi i-a ascultat confesiunea. Trebuia să am grijă să nu fie deranjaţi cînd erau împreună. Trebuie

să-i fi spus tot, fie în calitate de prieten, fie de preot. Dar şi el era grav bolnav la momentul respectiv şi a murit doi ani mai tîrziu.

Nu mai aveau nimic de aflat şi, după ce îi mulţumiră domnişoarei Fawcett pentru ajutor, Kate şi Robbins se întoarseră la maşină. Domnişoara Fawcett îi privea din pragul casei şi Kate dori să iasă din raza ei vizuală înainte să găsească un loc potrivit pe marginea drumului în care să oprească Jaguarul. Luă telefonul şi spuse cu satisfacţie:

– Am ceva pozitiv de raportat. În cele din urmă, am găsit un fir.

4

După prînz, întrucît părintele John nu apăru, Emma urcă și ciocăni la ușa apartamentului său. O îngrozea gîndul să-l întîlnească, dar cînd deschise ușa părea foarte puțin schimbat. Fața i se lumină cînd o văzu și o pofti înăuntru.

– Părinte, îmi pare atît de rău, cumplit de rău, spuse ea, de-abia reținîndu-și lacrimile.

Își zise că trebuia să rostească niște cuvinte de alinare, nu să-i sporească amărăciunea. Dar parcă încerca să aline un copil. Simțea nevoie să îl ia în brațe. Părintele John o conduse spre un scaun din fața șemineului, care, bănuia Emma, îi aparținuse surorii lui, și se așeză în fața ei.

– Mă întrebam dacă poți face ceva pentru mine, Emma, începu el.

– Desigur. Orice, părinte.

– E vorba de hainele ei. Știu că trebuie sortate și date de pomană. Pare foarte devreme să ne gîndim la asta acum, dar probabil că ne vei părăsi la sfîrșitul săptămînii și mă întrebam dacă te-ai putea ocupa de asta. Știu că doamna Pilbeam ar dori să mă ajute. E foarte amabilă, dar aș prefera să faci tu asta. Poate mîine, dacă îți convine.

– Desigur, părinte. O să mă ocup după seminarul de după-amiază.

– Toate lucrurile ei sînt în dormitor. Trebuie să fie și cîteva bijuterii. Dacă sînt, vrei să le vinzi tu în locul meu? Aș vrea ca banii să ajungă la fondul de întrajutorare a prizonierilor. Cred că trebuie să existe vreunul.

– Sînt convinsă că există, părinte. O să-l descopăr eu. Dar nu ați vrea să vă uitați la bijuterii și să decideți dacă nu este ceva ce ați dori să păstrați?

– Nu, mulţumesc, Emma. E foarte drăguţ din partea ta să te gîndeşti la asta, dar aş prefera să vinzi tot. Făcu o pauză, apoi continuă: Poliţia a fost aici azi-dimineaţă şi a cercetat apartamentul şi camera ei. Inspectorul Tarrant a venit însoţit de unul dintre criminaliştii aceia în halate albe, pe care mi l-a prezentat drept domnul Clark.

– Ce au căutat în apartament? întrebă Emma cu o voce tăioasă.

– Nu au spus. Nu au stat mult şi au lăsat totul în ordine. Nici nu ţi-ai fi dat seama că au fost aici. Altă pauză, după care urmă: Inspectorul Tarrant m-a întrebat unde am fost şi ce am făcut noaptea trecută între vecernie şi ora şase dimineaţa.

– Dar asta este inacceptabil! exclamă Emma.

Părintele John zîmbi cu tristeţe.

– Nu e chiar aşa. Trebuie să pună aceste întrebări. Inspectorul Tarrant a fost plin de tact. Nu îşi făcea decît meseria.

Emma se gîndi furioasă cîtă durere de pe lume era provocată de oameni care pretindeau că îşi făceau numai datoria. Vocea liniştită a părintelui John îi întrerupse gîndurile:

– Medicul legist a fost aici, dar bănuiesc că l-ai auzit cînd a sosit.

– Întreaga comunitate trebuie să-l fi auzit. Nu a fost o sosire discretă.

Părintele John zîmbi.

– Nu a fost, nu-i aşa? Nici el nu a stat mult. Comandantul Dalgliesh m-a întrebat dacă doresc să fiu prezent cînd iau corpul, dar i-am răspuns că aş prefera să stau aici singur. La urma urmelor, nu pe Agatha o luau. Ea a plecat de multă vreme.

„*De multă vreme*. Oare ce a vrut să spună cu asta?“ se întrebă Emma. Cele trei cuvinte răsunară în mintea ei, sonore ca un clopot de înmormîntare.

Ridicîndu-se să plece, Emma îi luă mîna din nou şi spuse:

– Atunci ne vedem mîine, părinte, cînd vin să strîng lucrurile. Eşti sigur că nu te mai pot ajuta şi cu altceva?

Părintele îi mulţumi, apoi spuse:

– Ar mai fi ceva. Sper că nu profit de bunătatea ta, dar aş dori să-l găseşti pe Raphael. Nu l-am mai văzut de cînd s-a

întîmplat asta, dar cred că va fi foarte afectat. Întotdeauna a fost bun cu Agatha şi ştiu că ea îl iubea.

Emma îl găsi pe Raphael stînd pe marginea stîncii, cam la o sută de metri de colegiu. Cînd ajunse lîngă el, Raphael se aşeză pe iarbă şi Emma făcu la fel, întinzîndu-i mîna. Privind ţintă marea, fără să se întoarcă spre Emma, Raphael spuse:

– Era singura care ţinea la mine!

– Ştii că nu este adevărat, Raphael, exclamă Emma.

– Vreau să spun că ţinea la *mine*. Chiar la mine. Raphael. Nu ca subiect al unei bunăvoinţe generale, ca la un candidat potrivit pentru preoţie. Nu ca la ultimul Arbuthnot rămas – chiar şi din flori. Probabil că ţi s-a spus. Am fost abandonat aici cînd eram bebeluş într-unul dintre acele coşuri de nuiele, cu mînere pe ambele părţi. Ar fi fost mai potrivit să fiu lăsat în stuful de lîngă lac, dar probabil că mama s-a gîndit că nu aveam să fiu descoperit acolo. Cel puţin i-a păsat îndeajuns ca să mă abandoneze la colegiu, unde să fiu găsit. Nu prea au avut de ales şi m-au păstrat. Totuşi, asta le-a oferit 25 de ani în care s-au simţit folositori, exercitîndu-şi virtutea carităţii.

– Sînt sigură că nu asta simt.

– Asta simt eu. Ştiu că par egoist şi că-mi plîng singur de milă. Chiar aşa e. Nu trebuie să mi-o spui. Credeam că totul va fi în regulă dacă te puteam convinge să te măriţi cu mine.

– Raphael, asta e ridicol. Ştii şi tu asta, dacă gîndeşti cu mintea limpede. Căsătoria nu este o terapie.

– Dar ar fi fost ceva clar, mi-ar fi oferit un punct de ancorare.

– Biserica nu-ţi oferă aşa ceva?

– Ba da, după ce voi fi preot. Atunci nu va mai exista cale de întoarcere.

Emma se gîndi profund un moment, apoi spuse:

– Nu este obligatoriu să te hirotoniseşti. Trebuie să fie decizia ta, nu a altcuiva. Dacă nu eşti sigur, nu ar trebui să mergi mai departe.

– Parcă eşti Gregory. Dacă pomenesc cuvîntul „vocaţie“, îmi spune să nu vorbesc ca un personaj dintr-un roman de Graham Greene. Ar fi bine să ne întoarcem. Făcu o pauză, apoi rîse. Uneori, în acele călătorii la Londra, putea fi o adevărată pacoste, dar niciodată nu mi-am dorit să fiu însoţit de altcineva.

Se ridică și se îndepărtă cu pași mari spre colegiu. Emma nu încercă să-l prindă din urmă. Începu să se plimbe încet pe marginea stîncii, simțind o mare tristețe pentru Raphael, pentru părintele John și pentru toți oamenii de la St Anselm pe care îi iubea.

Ajunsese la poarta de fier dinspre curtea de vest, cînd se auzi strigată pe nume și, întorcîndu-se, o văzu pe Karen Surtees venind cu pași vioi către ea dinspre lăstăriș. Se mai văzuseră în weekendurile anterioare, cînd amîndouă rămăseseră la colegiu, dar nu își vorbiseră niciodată, cu excepția unui salut ocazional. În pofida acestui lucru, Emma nu simțise existența unui antagonism între ele. Așteptă cu o oarecare curiozitate să vadă ce avea de spus acum. Karen aruncă o privire înapoi spre căsuța Sfîntul Ioan înainte să vorbească.

– Scuză-mă că am strigat așa după tine. Voiam doar să schimbăm o vorbă. E adevărat că bătrîna Betterton a fost găsită moartă în pivniță? Părintele Martin a trecut pe la noi azi-dimineață ca să ne anunțe, dar nu ne-a spus foarte multe.

Emma nu vedea nici un motiv pentru care să ascundă puținele date pe care le deținea, așa că spuse:

– Cred că s-a împiedicat de treapta de sus.

– Sau a fost împinsă? Oricum, asta este o moarte pe care nu ne-o pot pune în cîrcă mie sau lui Eric bineînțeles, dacă a murit înainte de miezul nopții. Aseară am fost la Ipswich să vedem un film și să luăm masa. Am vrut să scăpăm de aici o oră, două. Bănuiesc că nu ai idee cum merge investigația? Vreau să spun, în cazul uciderii arhidiaconului.

– Absolut deloc. Poliția nu ne spune nimic, răspunse Emma.

– Nici măcar comandantul cel chipeș? Nu, bănuiesc că nu ar face asta. Doamne, omul ăla e de-a dreptul sinistru! Îmi doresc să plece, să se întoarcă la Londra. Oricum, eu și Eric rămînem aici pînă la sfîrșitul săptămînii. Mai era ceva ce doream să te întreb. Nu știu dacă poți să mă ajuți sau dacă vrei s-o faci, dar nu am pe cine altcineva să întreb. Mergi la biserică? Iei împărtășania?

– Da, uneori.

– Sînt curioasă în legătură cu anafura pe care ți-o dau. Ce se întîmplă? Adică, deschizi gura și părintele ți-o pune pe limbă sau întinzi mîna și o iei?

Discuția era bizară, dar Emma răspunse:

– Unii oameni deschid gura, dar în bisericile anglicane se obişnuieşte să întinzi palmele, una deasupra celeilalte.

– Şi presupun că părintele stă şi te priveşte cînd înghiţi anafura?

– Se poate, dacă rosteşte toate cuvintele din cartea de rugăciuni în dreptul tău, dar de obicei trece la următorul credincios şi se poate să mai dureze puţin pînă cînd el sau alt preot vine cu potirul. De ce vrei să ştii?

– Nu am un motiv anume. Eram doar curioasă. Mă gîndeam să merg la o slujbă şi doream să ştiu cum se procedează ca să nu mă fac de rîs. Dar nu trebuie să ai confirmarea? Adică, probabil că mă vor refuza.

– Nu cred că se va întîmpla asta. Mîine-dimineaţă se va ţine o slujbă în oratoriu, spuse Emma, apoi adăugă, nu fără o undă răutăcioasă în glas: Ai putea să-i spui părintelui Sebastian că vrei să participi. O să-ţi pună probabil unele întrebări. S-ar putea să dorească să te spovedeşti mai întîi.

– Să mă spovedesc părintelui Sebastian! Ţi-ai ieşit din minţi? Cred ca regenerarea mea spirituală poate să aştepte pînă mă întorc la Londra. Apropo, cît timp te gîndeşti să stai?

– Ar trebui să plec joi, dar pot să mai rămîn o zi. O să mai rămîn aici probabil pînă la sfîrşitul săptămînii.

– Ei bine, mult noroc şi mulţumesc pentru informaţii.

Se întoarse şi se îndreptă repede, cu umerii căzuţi, înapoi spre căsuţa Sfîntul Ion.

Urmărind-o cu privirea, Emma îşi spuse că era foarte bine că cealaltă nu dorea să mai rămînă. Ar fi fost tentant să stea de vorbă despre crimă cu o altă femeie de vîrsta ei – tentant, dar, probabil, nu foarte înţelept. Karen ar fi putut s-o chestioneze despre descoperirea cadavrului arhidiaconului, să-i pună întrebări care ar fi fost dificil de evitat. Toată lumea de la St Anselm respectase reticenţa Emmei, dar discreţia nu se număra printre calităţile lui Karen Surtees. Emma îşi continuă plimbarea, nedumerită. Dintre toate întrebările pe care Karen ar fi putut să i le pună, aceasta era ultima la care Emma s-ar fi aşteptat.

5

Era unu şi un sfert cînd Kate şi Robbins au ajuns înapoi. Dalgliesh observă că, în timp ce raporta în detaliu desfăşurarea misiunii lor, Kate încerca să-şi ascundă nota de triumf şi de satisfacţie din glas. Întotdeauna, în momentele de mare succes, era detaşată şi profesionistă, dar entuziasmul îi răzbătea din voce şi din ochi, iar lui Dalgliesh îi plăcea acest lucru. Poate că vechea Kate revenea, acea Kate pentru care munca de poliţie fusese mai mult decît o simplă meserie, un salariu adecvat şi perspectiva promovării, mai mult decît o scară pe care să urce din mlaştina lipsurilor şi a sărăciei care îi marcaseră copilăria. Dalgliesh sperase să o poată vedea din nou pe acea Kate.

Îi comunicase vestea despre căsătorie prin telefon, imediat ce ea şi Robbins îi mulţumiseră şi îşi luaseră rămas-bun de la domnişoara Fawcett. Dalgliesh îi ceruse lui Kate să obţină o copie a certificatului de căsătorie şi să se întoarcă la St Anselm cît mai curînd posibil. Studiind harta, Kate văzuse că se aflau la numai vreo douăzeci de kilometri de Clampstoke-Lacey şi i se păruse firesc să încerce mai întîi la biserică.

Dar nu avuseseră noroc. St Osyth făcea parte acum dintr-o parohie reunită şi în prezent acolo slujea temporar un preot nou. Acesta se afla în vizită la una dintre celelalte biserici şi tînăra lui soţie nu ştia nimic de situaţia registrelor parohiei, nici măcar nu cunoştea despre ce este vorba şi singura sugestie pe care putu să le-o dea a fost să aştepte întoarcerea soţului ei. Acesta urma să apară înainte de cină, dacă nu cumva avea să fie invitat la masă de unul dintre enoriaşi. În acest caz, probabil va telefona, deşi uneori era atît de preocupat de problemele parohiei încît uita. Nota vagă de resentiment ţîfnos pe care Kate o simţi în vocea ei îi sugeră că asta nu se întîmpla tocmai rar. În aceste condiţii, cea

mai bună idee părea ca Robbins şi Kate să meargă la Ofiţerul Stării Civile din Norwich şi acolo avură mai mult noroc – obţinură rapid o copie a certificatului de căsătorie.

Între timp, Dalgliesh îi telefonase lui Paul Perronet la Norwich. Avea nevoie de răspunsuri la două întrebări importante, înainte să stea de vorbă cu George Gregory. Prima se referea la clauzele exacte ale testamentului domnişoarei Arbuthnot. Cea de-a doua avea în vedere prevederile unei anumite legi ale Parlamentului şi data la care aceasta intrase în vigoare.

Kate şi Robbins nu se opriseră pe drum să mănînce la prînz şi se repeziră cu poftă asupra pateurilor cu brînză şi a cafelei oferite de doamna Pilbeam.

– Acum putem să ghicim cum s-a întîmplat ca Margaret Munroe să-şi aducă aminte de nuntă, spuse Dalgliesh. Scria în jurnal, se gîndea la trecut şi cele două imagini s-au suprapus – Gregory, pe ţărm, scoţîndu-şi mănuşa de la mîna stîngă şi căutîndu-i pulsul lui Ronald Treeves şi pagina cu fotografii de la nunţi din *Sole Bay Weekly Gazette*. Fuziunea dintre viaţă şi moarte. A doua zi i-a telefonat domnişoarei Fawcett, nu de acasă, unde ar fi putut fi deranjată, ci de la o cabină telefonică din Lowestoft. A primit confirmarea a ceea ce în mod sigur bănuia: numele miresei. Abia apoi a discutat cu persoana cea mai interesată. Existau numai doi bărbaţi care puteau fi implicaţi: George Gregory şi Raphael Arbuthnot. Şi la cîteva ore de la discuţie şi de la primirea confirmării, Margaret Munroe era moartă.

Împăturind copia certificatului de căsătorie, continuă:

– O să stăm de vorbă cu Gregory acasă la el, nu aici. Aş vrea să vii cu mine, Kate. Maşina lui e aici, aşa că, dacă nu e acasă, nu poate fi prea departe.

– Dar certificatul de căsătorie nu-i dă lui Gregory nici un motiv ca să-l ucidă pe arhidiacon, zise Kate. Asta ar fi trebuit să se petreacă în urmă cu 25 de ani. Raphael Arbuthnot nu poate primi moştenirea. Testamentul prevede că trebuie să fie copil legitim, conform legislaţiei britanice.

– Dar căsătoria exact asta face, îl face legitim conform legii.

Gregory probabil că de-abia sosise, căci, atunci cînd le deschise uşa, purta un trening negru, cu mîneci lungi, şi avea un

prosop pe după gît. Părul îi era umed și bumbacul treningului îi era lipit de piept și de brațe.

Fără să le facă loc să intre, îi întrebă:

– Tocmai voiam să fac un duș. Este ceva urgent?

Îi făcea să se simtă la fel de inoportuni și de bine-veniți ca niște vînzători ambulanți și Dalgliesh văzu în ochii lui, pentru prima dată, provocarea unei dușmănii pe care nu făcea nici un efort să și-o ascundă.

– Este urgent, spuse Dalgliesh. Putem intra?

Conducîndu-i prin birou înspre încăperea din spate, Gregory zise:

– Aveți, domnule comandant, aerul unui om care crede că, în sfîrșit, face progrese. S-ar putea spune că era cazul să se întîmple asta. Să sperăm că nu are să se termine totul în Marea Deznădejdii.

Le făcu semn înspre o canapea, iar el se așeză la birou, rotindu-se cu scaunul ergonomic și întinzîndu-și picioarele. Apoi începu să-și șteargă cu mișcări energice părul cu prosopul. În cealaltă parte a încăperii, Dalgliesh îi simți mirosul de transpirație.

Fără să scoată certificatul de căsătorie din buzunar, rosti:

– V-ați căsătorit cu Clara Arbuthnot pe 27 aprilie 1988 la Biserica St Osyth, în Clampstoke-Lacey, Norfolk. De ce nu mi-ați spus? Credeați că circumstanțele acestei căsătorii nu erau relevante în investigația crimei?

Cîteva secunde Gregory rămase tăcut și nemișcat, dar cînd vorbi glasul îi era calm și lipsit de îngrijoare. Dalgliesh se întrebă dacă Gregory se pregătise cu zile în urmă pentru această confruntare.

– Bănuiesc că prin „circumstanțele acestei căsătorii“ vă referiți la semnificația datei. Nu v-am spus fiindcă nu am considerat că este treaba dumneavoastră. Asta e primul motiv. Cel de-al doilea este că i-am promis soției mele că această căsătorie va rămîne secretă pînă cînd îl voi informa pe fiul nostru – și, întîmplător, Raphael este fiul meu. Al treilea motiv este că încă nu i-am spus pentru că am considerat că nu a sosit momentul potrivit să fac asta. Oricum, se pare că îmi forțați mîna.

– Mai ştie cineva de la St Anselm despre acest lucru? întrebă Kate.

Gregory o privi de parcă o observa pentru prima dată şi nu îi plăcea ceea ce vedea.

– Nimeni. Evident, vor trebui să afle şi, la fel de evident, mă vor condamna pentru că i-am ascuns atît de multă vreme acest lucru lui Raphael. Şi lor, desigur. Avînd în vedere natura umană, o să le fie foarte greu să ierte o asemenea ofensă. Nu mă văd ocupînd această locuinţă pentru multă vreme. Întrucît am acceptat slujba de aici numai ca să pot să-mi cunosc fiul şi cum St Anselm este condamnat să fie închis, acest lucru nici nu mai contează. Dar aş dori să închei acest episod din viaţa mea într-un mod mai plăcut şi la un moment ales de mine.

– De ce tot acest secret? îl întrebă Kate. Nici chiar personalului de la azil nu i s-a spus nimic. De ce v-aţi mai căsătorit dacă nu trebuia să afle nimeni?

– Am crezut că am explicat asta. Lui Raphael urma să i se spună, dar atunci cînd consideram eu potrivit. Cu greu îmi puteam închipui că o să fiu implicat într-o investigaţie de crimă şi că poliţia o să-mi scotocească în viaţa particulară. Încă nu a sosit momentul potrivit, dar cred că o să aveţi satisfacţia să-i spuneţi acum.

– Nu, răspunse Dalgliesh. Asta e responsabilitatea dumneavoastră, nu a noastră.

Cei doi bărbaţi se priviră, apoi Gregory rosti:

– Bănuiesc că aveţi dreptul la o explicaţie, în măsura în care pot s-o dau. Ar trebui să ştiţi mai bine decît majoritatea bărbaţilor că motivele noastre sînt rareori atît de simple şi niciodată atît de pure cum par. Ne-am întîlnit la Oxford cînd eu îi eram îndrumător. Era o tînără de 18 ani, uimitor de frumoasă şi cînd mi-a dat clar de înţeles că dorea o aventură, nu eram eu omul să rezist. A fost un dezastru umilitor. Nu mi-am dat seama că era confuză în ceea ce priveşte sexualitatea ei şi mă folosea în mod deliberat ca pe un experiment. Nu a făcut alegerea fericită. Fără îndoială că aş fi putut fi mai sensibil şi aş fi putut da dovadă de mai multă imaginaţie, dar nu am considerat niciodată actul sexual drept un exerciţiu de inventivitate acrobatică. Eram

prea tînăr şi poate prea îngîmfat ca să iau un eşec sexual la modul filosofic; iar acela a fost un eşec răsunător. Omul poate să suporte multe, dar nu dezgustul arătat pe faţă. Mi-e teamă că nici eu nu am fost foarte amabil. Nu mi-a spus că era însărcinată pînă cînd nu a fost prea tîrziu pentru un avort. Cred că a încercat să se convingă singură că nu avea să se întîmple nimic. Era o femeie cam nesăbuită. Raphael moşteneşte de la mama lui frumuseţea, dar nu şi inteligenţa. Nici nu s-a pus problema căsătoriei, ideea unui angajament m-a îngrozit toată viaţa, iar ea şi-a arătat ura faţă de mine într-un mod care nu lăsa loc de dubii. Nu mi-a spus nimic despre naştere, dar mi-a scris mai tîrziu ca să mă anunţe că a născut un băiat pe care l-a lăsat la St Anselm. După aceea a plecat în străinătate cu o femeie şi nu ne-am mai întîlnit.

N-am ţinut legătura cu ea, dar probabil că ea s-a preocupat să ştie pe unde mă aflam. La începutul lui aprilie 1988 mi-a scris să-mi spună că este pe moarte şi mi-a cerut s-o vizitez la azilul Ashcombe House de lîngă Norwich. Atunci mi-a cerut să ne căsătorim. Explicaţia pe care mi-a dat-o a fost că vrea să facă asta de dragul fiului ei. De asemenea, cred că îşi găsise credinţa în Dumnezeu. Asta era o tendinţă în familia Arbuthnot, să-l găsească pe Dumnezeu, de obicei în momentele cele mai neplăcute pentru familia lor.

– Atunci de ce trebuia păstrat secretul? repetă Kate întrebarea.

– Ea a insistat. Am făcut aranjamentele necesare şi doar am sunat-o la azil cerînd să o iau la o plimbare. Asistenta care avea grijă de ea cunoştea secretul şi a fost principalul martor. Mi-amintesc că a fost o problemă cu cel de-al doilea martor, dar o femeie care venise la azil pentru un interviu a fost de acord să ne ajute. Preotul era un coleg de suferinţă pe care Clara îl cunoscute la azil şi care, ocazional, îi oferea ceea ce se numeşte, cred, alinare sufletească. St Osyth din Clampstoke-Lacey era biserica lui. El a reuşit să obţină licenţa din partea arhiepiscopului aşa că nu a fost necesară publicarea anunţului de căsătorie. Am îndeplinit formalităţile necesare, apoi am condus-o pe Clara înapoi la azil. Ea a vrut să păstrez certificatul de căsătorie pe care îl mai am şi astăzi. A murit trei zile mai tîrziu. Femeia care o îngrijea mi-a scris că a murit fără dureri şi că nunta i-a oferit, în cele din

urmă, liniştea sufletească. Mă bucur că am putut să am un asemenea efect asupra vieţii ei; în viaţa mea căsătoria nu a schimbat nimic. Clara mi-a cerut să-i spun totul lui Raphael cînd aveam să consider că a sosit momentul potrivit.

– Şi aţi aşteptat doisprezece ani. Aveaţi intenţia să-i spuneţi vreodată?

– Nu neapărat. În mod sigur nu aveam de gînd să-mi împovărez existenţa cu un fiu sau să-l împovărez pe el cu un tată. Nu am făcut nimic pentru el, nu am luat parte deloc la creşterea lui. Părea lipsit de nobleţe să apar brusc în faţa lui ca şi cum scopul meu era să-l evaluez şi să văd dacă era un fiu care merita recunoaşterea.

– Nu asta aţi şi făcut în realitate? făcu Dalgliesh.

– Pledez vinovat. Mi-am descoperit o oarecare curiozitate sau poate a fost îndemnul acelor gene insistente. A fi părinte este, la urma urmei, singura noastră şansă la o imortalitate indirectă. Am făcut cercetări directe şi anonime şi am descoperit că a fost plecat în străinătate doi ani după universitate, apoi a revenit aici şi şi-a anunţat intenţia de a deveni preot. Întrucît nu urmase Teologia, trebuia să facă un curs de trei ani. În urmă cu şase ani am fost invitat aici pentru o săptămînă. Mai tîrziu am aflat că era un post liber cu jumătate de normă pentru un profesor de greacă veche şi l-am solicitat eu.

– Ştiţi că St Anselm se va închide în mod sigur, spuse Dalgliesh. După moartea lui Ronald Treeves şi uciderea arhidiaconului, acest lucru se va întîmpla mai repede decît era de aşteptat. Vă daţi seama că aveaţi un motiv să-i fi dorit moartea lui Crampton? Atît dumneavoastră, cît şi Raphael. Nunta dumneavoastră a avut loc după intrarea în vigoare a Legii legitimităţii din 1976 care v-a făcut fiul legitim. Articolul doi al legii prevede că, atunci cînd părinţii unui copil nelegitim se căsătoresc şi tatăl are domiciliul în Anglia sau în Ţara Galilor, acel copil devine legitim de la data căsătoriei. Am citit exact clauzele testamentului domnişoarei Agnes Arbuthnot. În cazul în care colegiul se închide, toate posesiunile încredinţate de ea acestuia urmează să fie împărţite între urmaşii tatălui ei, de parte feminină sau masculină, cu condiţia ca aceştia să fie credincioşi practicanţi ai

Bisericii Anglicane şi să fie legitimi din punct de vedere legal. Raphael Arbuthnot este singurul moştenitor. Vreţi să-mi spuneţi că nu ştiaţi toate astea?

Pentru prima dată Gregory dădu semne că-şi pierde masca de detaşare ironică. Glasul îi era poruncitor:

– Băiatul nu ştie. Îmi dau seama că acest lucru vă dă un motiv convenabil să mă faceţi suspectul principal. Nici chiar inventivitatea dumneavoastră nu poate găsi un motiv pentru Raphael.

Existau, desigur, alte motive decît cîştigul material, dar Dalgliesh nu insistă.

– Avem numai cuvîntul dumneavoastră că Raphael nu ştie de moştenirea lui, spuse Kate.

Gregory se ridică în picioare, dominînd-o.

– Atunci trimiteţi după el şi o să-i spun aici şi acum.

Dalgliesh interveni:

– Este oare ăsta un gest înţelept sau blînd?

– Nu dau doi bani dacă este sau nu! Nu am de gînd să accept ca Raphael să fie acuzat de crimă! Trimiteţi după el şi îi spun personal. Dar mai întîi am de gînd să fac un duş. Nu vreau să mă prezint drept tatăl lui puţind a transpiraţie.

Dispăru în casă şi îi auziră paşii pe trepte. Dalgliesh îi zise lui Kate:

– Du-te la Nobby Clark şi cere-i un sac pentru probe. Vreau treningul acela. Şi cere-i lui Raphael să vină aici în cinci minute.

– Oare e necesar să facem asta, domnule?

– De dragul lui, da, este. Gregory are perfectă dreptate; singurul mod în care ne poate convinge că Raphael Arbuthnot nu ştie nimic despre părinţii lui este să fim prezenţi cînd i se spune.

Kate se întoarse în cîteva momente cu sacul pentru probe. Gregory era încă la duş.

– M-am întîlnit cu Raphael. Va veni în cinci minute.

Aşteptară în tăcere. Dalgliesh aruncă o privire prin încăperea ordonată şi spre biroul care se vedea prin uşa deschisă; computerul de pe masa de lîngă perete, şirul de fişete cenuşii, rafturile cu tomuri legate în piele, meticulos aranjate. Nimic nu era inutil, nimic nu era doar de ornament sau de spectacol. Era

sanctuarul unui bărbat ale cărui interese erau de ordin intelectual şi căruia îi plăcea o viaţă ordonată şi pusă la punct. Dalgliesh se gîndi cu o ironie sumbră că această viaţă tocmai era pe punctul de a se complica.

Auziră uşa deschizîndu-se şi Raphael intră în încăpere din camera adiacentă. După cîteva secunde sosi şi Gregory, de data aceasta îmbrăcat în pantaloni şi o cămaşă bleumarin proaspăt călcată, însă cu părul încă nepieptănat.

– Probabil că ar fi bine să ne aşezăm cu toţii, zise el.

Toată lumea luă loc şi Raphael, nedumerit, se uită la Gregory, apoi la Dalgliesh, însă nu spuse nimic.

Gregory îşi privi fiul, apoi continuă:

– Trebuie să-ţi spun ceva. Nu eu am ales acest moment, dar poliţia s-a amestecat în treburile mele particulare mai mult decît m-am aşteptat, aşa că nu am de ales. M-am căsătorit cu mama ta pe 27 aprilie 1988, o ceremonie care, probabil, consideri că ar fi trebuit să aibă loc cu 26 de ani în urmă. Nu există o modalitate de a-ţi spune asta fără să par melodramatic. Eu sînt tatăl tău, Raphael.

Raphael îl fixă cu privirea, apoi rosti:

– Nu cred. Nu este adevărat.

Era reacţia obişnuită, firească, faţă de o ştire şocantă şi deloc bine-venită.

– Nu cred, repetă mai tare, dar pe faţa lui se citea altceva. Culoarea i se scurse de pe frunte, obraji şi gît într-un ritm vizibil, de parcă fluxul sangvin normal ar fi fost inversat. Se ridică în picioare şi rămase nemişcat, privind disperat de la Dalgliesh la Kate, de parcă dorea să primească o infirmare a veştii. Chiar şi muşchii feţei părură să-i cadă pentru o clipă, iar ridurile incipiente să se adîncească. Şi, un moment, înainte să dispară la fel de repede cum apăruse, Dalgliesh văzu pentru prima dată o urmă de asemănare cu tatăl lui.

– Nu fi plicticos, Raphael, spuse Gregory. Putem să jucăm această scenă şi fără să recurgem la doamna Henry Wood. Întotdeauna mi-a displăcut melodrama victoriană. Crezi că asta este un lucru de glumă? Domnul comandant Dalgliesh are o copie a certificatului de căsătorie.

– Asta nu înseamnă că eşti tatăl meu.

– Mama ta a făcut sex numai cu un bărbat în toată viața ei – și anume cu mine. Mi-am asumat răspunderea în scrisoarea pe care i-am trimis-o mamei tale. Din anumite motive, ea mi-a solicitat acea mică recunoaștere a nebuniei dintre noi. După nuntă, ea mi-a înapoiat corespondența pe care noi doi o purtaserăm. Și, desigur, există și testul ADN. Faptele sînt de necontestat. Făcu o pauză, apoi spuse: Îmi pare rău că acest fapt îți repugnă atît de mult.

Vocea lui Raphael era atît de rece încît parcă nici nu era a lui:

– Și ce s-a întîmplat? Povestea obișnuită, bănuiesc. I-ai tras-o, ai lăsat-o cu burta la gură, după care ți-ai zis că nu-ți surînde ideea căsătoriei sau a responsabilității părintești și ai preferat s-o ștergi?

– Nu chiar. Nici unul din noi nu-și dorea un copil și nici nu s-a pus problema căsătoriei. Eu eram mai în vîrstă și presupun că în mare parte vina a fost a mea. Mama ta avea doar optsprezece ani. Oare religia ta nu se bazează pe actul iertării cosmice? De ce nu o ierți? Ți-a fost mai bine cu preoții decît ți-ar fi fost cu oricare din noi.

După o tăcere îndelungată, Raphael spuse:

– Aș fi moștenit St Anselm.

Gregory îl privi pe Dalgliesh care interveni:

– Ești moștenitorul, dacă nu există cumva niște chichițe legale pe care le-am trecut cu vederea. M-am consultat cu avocații. Agnes Arbuthnot a prevăzut în testamentul ei că, în eventualitatea în care colegiul se închide, tot ce a lăsat moștenire acestei instituții va reveni moștenitorilor legitimi ai tatălui ei, de parte feminină sau masculină, condiția fiind ca aceștia să fie membri activi ai Bisericii Anglicane. Nu a scris „născuți în cadrul căsătoriei", ci „legitimi conform legilor Angliei". Părinții tăi s-au căsătorit după ce prevederile Legii legitimității din 1976 au intrat în vigoare. Asta înseamnă că ești legitim.

Raphael se îndreptă spre fereastra de sud și rămase tăcut privind promontoriul.

– Bănuiesc că o să mă obișnuiesc cu asta, spuse el. M-am obișnuit cu gîndul că am avut o mamă care m-a abandonat ca pe un sac de haine vechi în fața la Armata Salvării. M-am obișnuit să nu cunosc numele tatălui meu și să nu știu nici măcar dacă

mai este în viaţă. M-am obişnuit să fiu crescut într-un colegiu teologic cînd restul celor din generaţia mea aveau un cămin. O să mă obişnuiesc şi cu asta. Tot ce vreau în acest moment este să nu te mai văd niciodată.

Dalgliesh se întrebă dacă Gregory observase în glasul fiului său unda de emoţie rapid reprimată.

– Fără îndoială că acest lucru se poate aranja, răspunse Gregory, dar nu acum. Bănuiesc că domnul Dalgliesh doreşte să rămîn aici. Această informaţie palpitantă mi-a oferit şi un mobil. Ca şi ţie, de altfel.

– Tu l-ai omorît? se întoarse Raphael spre el.

– Nu, dar tu?

– Doamne, e ridicol! Raphael se întoarse spre Dalgliesh. Credeam că treaba dumneavoastră e să investigaţi crime, nu să răvăşiţi vieţile oamenilor.

– Mi-e teamă că aceste două lucruri merg deseori mînă în mînă.

Dalgliesh îi aruncă o privire lui Kate, apoi se îndreptară împreună spre uşă.

– Evident că va trebui să i se spună şi lui Sebastian Morell, spuse Gregory. Aş prefera să lăsaţi asta în seama mea sau a lui Raphael. Se întoarse înspre fiul lui. Ai ceva împotrivă?

– Eu nu o să spun nimic. Spune-i ce vrei. Mie mi-e perfect indiferent. Acum zece minute nu aveam un tată. Nici acum nu am.

– Cît vă propuneţi să mai aşteptaţi? îl întrebă Dalgliesh pe Gregory. Asta nu poate să dureze la infinit.

– Nu va dura, deşi, după doisprezece ani, o săptămînă pare nesemnificativă. Aş prefera să păstrez tăcerea pînă la finalizarea investigaţiei, presupunînd că acest lucru se va întîmpla. Dar probabil că nu e o idee practică. O să-i spun la sfîrşitul săptămînii, dar cred că mi se poate permite să-mi aleg locul şi momentul.

Raphael părăsise deja casa şi, prin ferestrele mari, aburite de ceaţa venită dinspre apă, îl puteau vedea străbătînd cu paşi mari promontoriul şi îndreptîndu-se spre mare. Privind în urma lui, Kate spuse:

– Oare o să fie bine? N-ar trebui să meargă cineva după el?

– Va supravieţui, îi răspunse Gregory. El nu e Ronald Treeves. Cu toate că-şi plînge de milă, Raphael a fost protejat toată viaţa. Fiul meu ştie să-şi poarte de grijă.

Cînd Nobby Clark fu chemat să ia treningul, Gregory nu avu nimic împotrivă să îl predea şi privi cu un amuzament sardonic cum era băgat în sacul pentru probe şi etichetat. Apoi îi conduse pe Dalgliesh, Kate şi Clark pînă la uşă cu cea mai mare deferenţă, de parcă şi-ar fi luat rămas-bun de la nişte oaspeţi dragi.

În timp ce se îndreptară spre Sfîntul Matei, Kate spuse:

– Acesta este un mobil. Bănuiesc că Gregory trebuie să fie principalul nostru suspect, dar nu prea are sens, nu? Adică, este evident că locul ăsta va fi închis. Raphael ar fi moştenit oricum pînă la urmă totul. Nu era nici o grabă.

– Ba era, o contrazise Dalgliesh. Gîndeşte-te, Kate.

Nu-i dădu nici o explicaţie şi Kate ştia că nu trebuia să întrebe.

Ajunseră la căsuţă şi Piers apăru în cadrul uşii.

– Tocmai voiam să vă sun, domnule, spuse el. Am primit un telefon de la spital. Inspectorul Yarwood şi-a revenit şi putem să stăm de vorbă cu el. Mi s-a sugerat să lăsăm acest lucru pe mîine, cînd va fi mai odihnit.

6

Toate spitalele, își zise Dalgliesh, indiferent de situația sau de arhitectura lor, sînt asemănătoare; același miros, aceeași vopsea, aceleași indicații pentru vizitatori către secții și saloane, aceleași tablouri inofensive pe coridoare, alese să asigure, nu să provoace, aceiași vizitatori cu flori și pachete care se îndreaptă plini de încredere spre pacienții cunoscuți, același personal îmbrăcat într-o varietate de uniforme și halate, deplasîndu-se preocupat în mediul familiar, aceleași chipuri obosite și hotărîte. Cîte spitale vizitase de pe vremea cînd era doar detectiv și-i supraveghea pe prizonieri sau pe martori, lua declarații pe patul de moarte, chestiona cadrele medicale care aveau pe cap probleme mai importante decît propriile lui preocupări?

În timp ce se apropiau de secția în care era internat Yarwood, Piers spuse:

– Încerc să stau departe de spitale. Aici capeți boli de care nu mai scapi și dacă cei care vin să te viziteze nu te obosesc de moarte, sigur vizitatorii altor pacienți vor reuși să facă asta. Nu poți niciodată să dormi suficient, iar mîncarea este necomestibilă.

Privindu-l, Dalgliesh își zise că aceste cuvinte ascundeau o repulsie mai profundă, aflată la limita fobiei.

– Doctorii sînt ca polițiștii. Nu te gîndești la ei pînă cînd nu ai nevoie de ei și apoi te aștepți să facă minuni. Aș vrea să rămîi afară în timp ce vorbesc cu Yarwood, cel puțin la început. Dacă o să am nevoie de un martor, o să te chem. Trebuie să procedez cu tact.

Un intern, arătînd ridicol de tînăr și cu nelipsitul stetoscop în jurul gîtului, le confirmă că inspectorul Yarwood putea fi intervievat și îi îndrumă spre un mic salon lateral. Afară, un polițist în uniformă stătea de pază. La apropierea lor se ridică rapid și luă poziție de drepți.

– Detectiv Lane, nu-i aşa? Nu cred că mai este nevoie să rămîi, odată ce discut cu inspectorul Yarwood. Bănuiesc că te bucuri că eşti liber.

– Da, domnule. Cam ducem lipsă de personal.

„Cine nu are aceeaşi problemă?" se întrebă Dalgliesh.

Patul lui Yarwood era plasat astfel încît putea privi peste acoperişurile uniforme ale suburbiei. Avea un picior suspendat de un scripete. După întîlnirea din Lowestoft se mai văzuseră numai o dată la St Anselm. Atunci Dalgliesh fusese şocat de aerul de resemnare obosită de pe chipul celuilalt. Acum părea dărîmat şi oboseala se transformase într-o expresie de totală înfrîngere. Spitalele iau mai mult decît corpul omului, îşi zise Dalgliesh – nimeni nu arată bine în aceste paturi înguste, strict funcţionale. Nu numai starea fizică a lui Yarwood se înrăutăţise, ci şi cea de spirit şi se uita cu ochi întunecaţi spre Dalgliesh, ruşinat că soarta potrivnică îl făcuse să coboare atît de mult.

În timp ce îşi strîngeau mîinile, lui Dalgliesh îi fu imposibil să evite prima întrebare banală:

– Cum te simţi?

Yarwood evită să dea un răspuns direct.

– Dacă Pilbeam şi flăcăul nu m-ar fi găsit atunci, sigur n-aş mai fi scăpat. Şi atunci, gata cu emoţiile, gata cu claustofobia. Ar fi fost mai bine pentru Sharon, şi pentru copii, şi pentru mine. Îmi pare rău dacă par că mă plîng. În şanţul acela, înainte să-mi pierd cunoştinţa, nu am simţit durere, nici teamă, numai pace sufletească. Nu ar fi fost un mod prea neplăcut de a muri. Adevărul este, domnule Dalgliesh, că aş fi preferat să mă fi lăsat acolo.

– Eu nu. Am avut parte de destule morţi la St Anselm.

Nu adăugă că se mai petrecuse una.

Yarwood rămase cu privirea aţintită deasupra acoperişurilor.

– Nu aş mai fi fost nevoit să încerc să supravieţuiesc, nu m-aş mai fi simţit un asemenea ratat nenorocit.

Căutînd cuvinte de alinare pe care ştia că nu poate să le găsească, Dalgliesh spuse:

– Trebuie să-ţi spui că, indiferent de situaţia cumplită în care te afli în prezent, asta nu va dura la nesfîrşit. Nimic nu e veşnic.

– Dar ar putea să se înrăutăţească. E greu de crezut, dar se poate.

– Numai dacă laşi tu să se întîmple acest lucru.

Se lăsă un moment de tăcere, apoi Yarwood spuse cu un efort vizibil:

– Ai dreptate. Îmi pare rău că te-am dezamăgit. Ce s-a întîmplat mai exact? Ştiu că arhidiaconul Crampton a fost ucis, însă doar atît. Pînă acum aţi reuşit să ţineţi departe de presa naţională amănuntele crimei, iar radiourile locale nu au dat decît informaţii sumare. Ce s-a întîmplat? Bănuiesc că m-ai căutat după descoperirea cadavrului şi ai constatat că dispărusem. Exact de asta aveai nevoie – un criminal în libertate şi singurul om la care puteai apela pentru o mînă de ajutor profesionist străduindu-se să pară cel mai bun suspect. E ciudat, dar nu reuşesc să-mi trezesc nici un interes pentru asta, nu mă pot determina să-mi pese. Eu, care eram odată luat drept un ofiţer care făcea exces de zel. Dar, apropo, nu eu l-am ucis.

– Nici nu am crezut că ai făcut-o. Crampton a fost descoperit în biserică şi faptele pe care le cunoaştem pînă acum sugerează că a fost ademenit acolo. Dacă ai fi vrut să-i faci de petrecanie, n-ar fi trebuit decît să baţi la uşa de alături.

– Dar asta este valabil pentru toţi cei din colegiu.

– Criminalul a dorit să arunce vina asupra celor din St Anselm. Arhidiaconul a fost principala victimă, dar intenţia a fost să nu fie şi singura. Nu cred că doreai să faci rău colegiului.

Urmă o pauză; Yarwood închise ochii şi îşi clătină neliniştit capul pe pernă.

– Nu, nu doream, spuse el. Iubesc acel loc. Iar acum am dus de rîpă şi asta.

– Nu e atît de uşor să duci de rîpă St Anselm. Cum i-ai cunoscut pe preoţi?

– S-a întîmplat în urmă cu trei ani. Eram sergent pe atunci, abia angajat în poliţia din Suffolk. Părintele Peregrine lovise un camion pe un drum din Lowestoft. Nimeni nu a fost rănit, dar a trebuit să-i iau o declaraţie. Era prea aiurit ca să fie un şofer atent şi am reuşit să-l fac să renunţe la şofat. Cred că preoţii mi-au fost recunoscători. În orice caz, nu a părut să-i deranjeze cînd am început să mă duc pe acolo. Nu ştiu ce avea locul respectiv, dar mă simţeam diferit cînd mă aflam acolo. După ce Sharon m-a părăsit, am început să merg duminica la slujba de dimineaţă. Nu

sînt o persoană religioasă şi habar nu am ce se întîmpla. Nici nu contau explicaţiile. Pur şi simplu îmi plăcea să mă aflu acolo. Preoţii au fost buni cu mine. Nu te iscodesc, nu te invită să faci confidenţe, doar te acceptă aşa cum eşti. Am avut de toate – doctori, psihiatri, consilieri, tot tacîmul. St Anselm era diferit. Nu, nu le-aş face rău. Dar este un poliţist la uşa mea, nu-i aşa? Nu sînt prost. Sînt un pic nebun, dar nu prost. Mi-a fost afectat piciorul, nu creierul.

– E pentru protecţia ta. Nu aveam de unde să ştiu ce ai văzut, ce probe ai fi putut să ne oferi. S-ar fi putut ca cineva să dorească să te elimine.

– E puţin cam exagerat, nu crezi?

– Am preferat să nu risc. Îţi aminteşti ce s-a întîmplat sîmbătă noaptea?

– Da, pînă mi-am pierdut cunoştinţa în şanţ. Plimbarea prin furtună mi-e puţin neclară – mi s-a părut că a durat mai puţin decît în realitate –, dar restul îmi amintesc. Cea mai mare parte, în orice caz.

– Haide să începem cu începutul. La ce oră ai plecat din cameră?

– Cam la cinci minute după miezul nopţii. Furtuna m-a trezit. Pînă atunci moţăisem, nu dormisem profund. Am aprins lumina şi m-am uitat la ceas. Ştii cum e cînd ai o noapte proastă. Stai în pat sperînd că e mai tîrziu decît crezi, că în curînd va fi dimineaţă. Apoi m-a apucat panica. Am încercat să mi-o stăpînesc. Zăceam acolo transpirînd, înţepenit de groază. Trebuia să ies din cameră, din casă, din St Anselm. La fel s-ar fi întîmplat, indiferent unde m-aş fi aflat. Trebuie să-mi fi pus o haină peste pijama şi pantofii în picioarele goale. Partea asta nu mi-o amintesc. Vîntul nu mă îngrijora prea tare. Într-un fel, cred că m-a ajutat. Aş fi ieşit chiar şi pe viscol, în şase metri de zăpadă. Doamne, dacă aş fi putut s-o fac!

– Pe unde ai ieşit?

– Pe poarta de fier dintre biserică şi Ambrozie. Am o cheie – toţi vizitatorii au una. Dar ştii asta.

– Am găsit poarta închisă, spuse Dalgliesh. Îţi aminteşti s-o fi încuiat în urma ta?

– Trebuie s-o fi făcut, nu? Este genul de lucruri pe care le fac automat.

– Ai văzut pe cineva lîngă biserică?

– Pe nimeni. Curtea era goală.

– Şi nu ai auzit nimic, nu ai văzut nici o lumină? Nu ai văzut uşa bisericii deschisă, de exemplu?

– Nu am auzit decît vîntul şi nu cred că era vreo lumină aprinsă în biserică. Dacă a fost, nu am observat-o. Cred că aş fi văzut-o dacă uşa bisericii ar fi fost larg deschisă, însă nu, dacă era doar întredeschisă. Am văzut pe cineva, dar nu lîngă biserică. Era mai devreme, cînd treceam prin faţa uşii căsuţei Ambrozie. Era Eric Surtees, dar nu se afla lîngă biserică. Era în peristilul de nord şi intra în casă.

– Ţi s-a părut ceva ciudat?

– Nu chiar. Nu pot descrie ce am simţit în acel moment – să respir în acel curent rapid de aer, sentimentul de a fi în afara pereţilor. Dacă m-aş fi gîndit la Surtees, aş fi zis că probabil a fost chemat să se ocupe de vreo urgenţă domestică. Este omul bun la toate, nu?

– După miezul nopţii, în mijlocul furtunii?

Între ei se lăsă tăcerea. Era interesant, îşi zise Dalgliesh, cum interogatoriul acesta, în loc să-l îngrijoreze pe Yarwood, părea să-i fi ridicat moralul şi să-i fi abătut gîndurile, cel puţin temporar, de la povara propriilor necazuri.

– E cam improbabil să fie criminalul, nu? Un tip blînd, util, fără pretenţii. Din cîte ştiu, nu avea nici un motiv să-l urască pe Crampton. În orice caz, intra în casă, nu în biserică. Ce făcea dacă nu fusese chemat?

– Poate lua cheile de la biserică. Ştia unde să le găsească.

– O acţiune cam nechibzuită, nu crezi? Şi de ce să se grăbească? Nu trebuia să zugrăvească sacristia luni? Cred că l-am auzit pe Pilbeam pomenind de asta. Dacă ar fi vrut o cheie, de ce să n-o fi luat mai devreme? Se putea deplasa în clădirea principală după voie.

– Ar fi fost mai riscant. Studentul care pregătea biserica pentru slujbă ar fi observat că lipsea un set de chei.

– Bine, sînt de acord cu acest aspect, domnule. Dar acelaşi argument care mi se aplică mie e valabil şi în cazul lui Surtees.

Dacă voia să se certe cu Crampton știa unde să-l găsească. Știa că ușa de la Augustin va fi deschisă.

– Ești sigur că era Surtees? Atît de sigur încît să juri la tribunal dacă va fi necesar? Era după miezul nopții și tu erai într-o stare destul de proastă.

– Era Surtees. L-am văzut de destule ori. Luminile din peristil sînt slabe, dar nu se poate să mă fi înșelat. Mi-aș menține declarația la tribunal, dacă mi se cere. Nu că ar fi de mare folos. Parcă aud pledoaria finală a avocatului apărării în fața juriului: vizibilitate proastă; siluetă văzută pentru o secundă sau două; martorul este o persoană profund tulburată, destul de nebun să iasă pe o furtună puternică. Și, desigur, motivul că, asemenea lui Surtees, și mie îmi displacea Crampton.

Acum Yarwood începea să obosească. Accesul brusc de interes pentru investigație părea să-l fi epuizat. Era timpul ca Dalgliesh să plece, lucru pe care și acesta era nerăbdător să-l facă, date fiind noile informații pe care le deținea. Dar mai întîi trebuia să fie sigur că nu mai avea nimic de aflat.

– Vom avea nevoie de o declarație, desigur, dar nu este o chestiune urgentă. Apropo, ce anume crezi că ți-a provocat atacul de panică? Cearta cu Crampton de sîmbătă, după ceai?

– Ai auzit de asta? Sigur că s-ar fi putut. Nu mă așteptam să-l văd la St Anselm și îmi închipui că și pentru el a fost un șoc să mă vadă. Și nu eu am pornit cearta, el a făcut-o. Stătea acolo, scuipîndu-și vechile acuzații. Tremura de furie, ca un apucat. Totul datează de pe vremea morții primei sale soții. Eram detectiv-sergent pe atunci și a fost primul meu caz de crimă.

– Crimă?

– Și-a ucis soția, domnule Dalgliesh. Am fost sigur de asta atunci, și la fel sînt și acum. OK, am făcut exces de zel, am făcut un talmeș-balmeș din toată investigația. La sfîrșit el m-a acuzat de hărțuire, iar eu am primit o mustrare, care mi-a afectat cariera. Mă îndoiesc că aș fi fost făcut inspector dacă aș fi rămas la Poliția Metropolitană. Dar și acum sînt sigur, la fel ca atunci, că și-a ucis soția.

– Pe ce te bazezi?

– Lîngă patul ei se afla o sticlă cu vin. A murit din cauza unei supradoze de aspirină cu alcool. Pe sticlă nu s-au găsit amprente.

Nu ştiu cum a convins-o să ia tot flaconul de pastile, dar sînt al naibii de sigur că a făcut-o. Şi a minţit, ştiu că a minţit. A spus că nu s-a mai dus în dormitor. A făcut însă mult mai mult de atît.

– Se poate să fi minţit în legătură cu sticla şi cu faptul că nu s-a apropiat de pat, spuse Dalgliesh. Asta nu înseamnă că a ucis-o. Poate că a găsit-o şi a intrat în panică. Oamenii se comportă ciudat în condiţii de stres.

Yarwood repetă încăpăţînat:

– El a ucis-o, domnule Dalgliesh. Am văzut asta pe chipul lui, în ochii lui. Minţea. Asta nu înseamnă că am profitat de ocazie ca s-o răzbun.

– Există cineva care ar fi putut s-o facă? Avea rude apropiate, copii, un fost iubit?

– Nimeni, domnule Dalgliesh. Numai părinţii ei care nu mi s-au părut deosebit de afectaţi. Ei nu i s-a făcut dreptate şi nici eu nu am reuşit să fac. Nu-mi pare rău că arhidiaconul Crampton a murit, dar nu l-am ucis eu. Şi nu cred că o să-mi pese foarte mult dacă ucigaşul nu va fi descoperit.

– Dar nouă ne pasă. Iar dumneata eşti poliţist. Nu cred că ai vorbit serios. Mai ţinem legătura. Nu mai spune nimănui ce mi-ai spus mie. Dar ştii ce înseamnă să fii discret.

– Oare? Cred că da. E greu de crezut acum că o să revin la slujbă.

Îşi întoarse faţa în altă parte, într-un gest de respingere deliberată. Însă mai era o întrebare pe care Dalgliesh trebuia să o pună.

– Ai discutat cu cineva de la St Anselm despre suspiciunile dumitale legate de Crampton?

– Nu. Nu este genul de discuţie pe care cei de acolo ar fi vrut s-o aibă. Oricum, totul e de domeniul trecutului. Nu mă aşteptam să-l mai revăd vreodată pe arhidiacon. Acum o să afle – adică, dacă Raphael Arbuthnot se va obosi să le spună.

– Raphael?

– Se afla în peristilul de sud cînd Crampton s-a năpustit asupra mea. Raphael a auzit fiecare cuvînt.

7

Veniseră la spital cu Jaguarul lui Dalgliesh. Nici el şi nici Piers nu spuseră ceva cît timp îşi puseră centurile de siguranţă şi, abia după ce ieşiră din suburbiile de est, Dalgliesh îi relată cele aflate.

Piers ascultă în tăcere, apoi spuse:

– Nu-l văd în postura de ucigaş, dar, dacă el e făptaşul, nu a făcut-o singur. Sora lui sigur a contribuit cu ceva. Nu cred că sîmbătă noaptea s-a întîmplat ceva la Sfîntul Ioan fără ştiinţa ei. Dar de ce şi-ar fi dorit vreunul din ei moartea lui Crampton? OK, probabil că ştiau că era înverşunat în intenţia lui de a închide St Anselm cu prima ocazie. Asta nu i-ar fi convenit lui Surtees – se pare că s-a aranjat destul de confortabil, cu căsuţa asta şi crescătoria de porci – dar uciderea lui Crampton nu avea să împiedice închiderea colegiului. Şi dacă a avut o problemă personală cu Crampton, de ce să se obosească să pună la cale un plan atît de elaborat pentru a-l atrage în biserică? Ştia unde dormea Crampton; trebuie să fi ştiut şi că uşa era neîncuiată.

– La fel ca toţi cei de la colegiu, inclusiv vizitatorii, răspunse Dalgliesh. Cine l-a omorît pe Crampton a vrut să se asigure că noi vom fi convinşi că a fost o treabă din interior. Lucrul ăsta a fost evident de la început. Nu există nici un mobil evident al lui Surtees sau al surorii lui vitrege. Dacă este să ne gîndim la mobil, George Gregory ar trebui să fie suspectul principal.

Toate astea erau lucruri cunoscute şi era inutil ca Dalgliesh să le repete, aşa că Piers îşi dori să-şi fi ţinut gura. Învăţase că, atunci cînd Dalgliesh cădea în una dintre perioadele lui de tăcere, era mai bine să nu vorbeşti, mai ales cînd nu-ţi aduceai contribuţia cu ceva original.

Întorşi la Sfîntul Matei, Dalgliesh se decise să-i interogheze pe cei doi Surtees împreună cu Kate. Cinci minute mai tîrziu, escortaţi de Robbins, aceştia îşi făcură apariţia. Karen Surtees fu rugată să rămînă în camera de aşteptare.

Era evident că Eric Surtees lucra la crescătoria de porci cînd fusese chemat de Robbins căci hainele lui răspîndeau în întreaga încăpere un miros puternic, dar nu neplăcut, de pămînt şi animale. Se spălase doar pe mîini, iar acum şi le ţinea în poală, una lîngă alta, cu pumnii strînşi. Nemişcarea lor controlată era atît de ciudată şi de nepotrivită în comparaţie cu restul corpului, încît îi aminteau lui Dalgliesh de două animăluţe ghemuite, îngheţate de frică. În mod sigur nu avusese timp să se consulte cu sora lui şi privirea pe care o aruncase în urmă atunci cînd intrase în cameră trădase faptul c-ar fi avut nevoie de prezenţa şi sprijinul ei. Acum stătea nefiresc de liniştit; numai ochii i se mişcau de la Dalgliesh la Kate, oprindu-se în cele din urmă asupra lui Dalgliesh. Acesta ştia să recunoască frica şi nu interpreta greşit semnele. Ştia că deseori oamenii complet nevinovaţi erau cei mai înspăimîntaţi; cei vinovaţi, odată ce-şi puseseră la punct o poveste ingenioasă, erau nerăbdători să o spună şi afişau în timpul interogatoriului o bravadă care mătura din calea ei orice manifestare supărătoare a sentimentului de vină sau de teamă.

Dalgliesh nu-şi pierdu vremea cu formalităţi şi începu:

– Cînd subordonaţii mei v-au întrebat despre întîmplările de sîmbătă aţi spus că nu aţi ieşit din casă în timpul nopţii. Acum o să vă întreb din nou. V-aţi dus fie la colegiu, fie la biserică după slujba de sîmbătă seara?

Surtees aruncă o privire rapidă spre fereastră de parcă aceasta i-ar fi oferit o cale de scăpare înainte de a trebui să înfrunte din nou privirea lui Dalgliesh. Cînd răspunse, tonul lui era nefiresc de ridicat:

– Nu, desigur că nu, de ce aş fi făcut asta?

– Domnule Surtees, aţi fost văzut de un martor ocular în timp ce intraţi în St Anselm dinspre peristilul de sud, imediat după miezul nopţii. Nu există nici un dubiu în privinţa identităţii dumneavoastră.

– Nu am fost eu. Trebuie să fi fost altcineva. Nu m-a putut vedea nimeni fiindcă nu am fost acolo. Este o minciună.

Negația confuză trebuie să-i fi părut chiar și lui neconvingătoare.

Dalgliesh spuse cu calm:

– Domnule Surtees, vreți să fiți arestat pentru crimă?

Surtees păru să se facă mic în scaun. Părea doar cu puțin mai mare decît un băiețel. După o pauză lungă, spuse:

– OK, m-am dus la colegiu. M-am trezit și am văzut lumină în biserică, așa că m-am dus să cercetez.

– La ce oră ați văzut lumina asta?

– Pe la miezul nopții, așa cum ați spus. M-am trezit să mă duc la baie și atunci am văzut-o.

Kate vorbi pentru prima dată:

– Dar căsuțele sînt construite după același plan. Dormitoarele și băile sînt în spate, iar în casa în care stați acestea se află spre nord-vest. Cum ați putut vedea biserica?

Surtees își umezi buzele și spuse:

– Mi-era sete. Am coborît să iau un pahar cu apă și am văzut lumina din salon. Sau cel puțin așa am crezut. Era foarte slabă. M-am gîndit că ar trebui să văd despre ce se întîmpla.

– Nu v-ați gîndit să o treziți pe sora dumneavoastră sau să-i telefonați domnului Pilbeam sau părintelui Sebastian? îl întrebă Dalgliesh. Acesta ar fi fost gestul normal.

– Nu am vrut să-i deranjez.

– Ați fost destul de curajos să vă aventurați singur într-o noapte cu furtună ca să înfruntați un eventual intrus. Ce aveați de gînd să faceți cînd ajungeați la biserică?

– Nu știu. Nu gîndeam foarte clar.

– Nici acum nu gîndiți prea clar, nu? spuse Dalgliesh. Oricum, continuați. Spuneați că v-ați dus la biserică. Ce ați găsit acolo?

– Nu am intrat. Nu am putut, fiindcă nu aveam cheia. Lumina era încă aprinsă. Am intrat în casă și am luat o cheie din biroul doamnei Ramsey, dar cînd m-am întors în peristilul de nord lumina din biserică se stinsese.

Acum Surtees vorbea mai încrezător și pumnii strînși i se relaxaseră vizibil.

Kate fu cea care, după un scurt schimb de priviri cu Dalgliesh, preluă interogatoriul:

– Şi ce aţi făcut în continuare?

– Nimic. M-am gîndit că m-am înşelat în privinţa luminii.

– Dar păreaţi destul de sigur ceva mai devreme, altfel nu v-aţi fi aventurat în furtună, nu? Mai întîi lumina aprinsă, care apoi se stinge misterios. Nu v-a trecut prin minte să intraţi în biserică să vedeţi despre ce e vorba? Acesta fusese scopul pentru care aţi plecat de acasă, nu?

– Nu mi s-a mai părut necesar, murmură Surtees, după ce n-am mai văzut lumina. Apoi adăugă: Am încercat uşa de la sacristie, care era încuiată, aşa că m-am convins că nu era nimeni în biserică.

– După găsirea cadavrului arhidiaconului s-a constatat că unul dintre cele trei seturi de chei lipsea. Cîte seturi erau acolo cînd aţi luat cheile?

– Nu-mi aduc aminte. Nu am observat. De-abia aşteptam să ies din birou. Ştiam exact unde se aflau pe panou cheile de la biserică şi am luat setul aflat cel mai la îndemînă.

– Şi nu le-aţi dus înapoi?

– Nu. Nu am mai vrut să intru încă o dată în casă.

Dalgliesh interveni calm:

– În acest caz, domnule Surtees, unde sînt acum cheile respective?

Rareori îi fusese dat lui Kate să vadă un suspect mai copleşit de groază. Speranţa şi încrederea afişată la începutul interogatoriului se risipiră şi Surtees se prăbuşi în scaun, cu capul plecat şi tremurînd din tot corpul.

– O să vă mai întreb încă o dată, spuse Dalgliesh. Aţi intrat în biserică sîmbătă noaptea?

Surtees reuşi să-şi îndrepte umerii şi chiar să înfrunte privirea lui Dalgliesh. Lui Kate i se păru că acum groaza lasă loc uşurării. Surtees era pregătit să spună adevărul şi era fericit să pună capăt chinului prelungit al minciunii. Acum el şi poliţia se vor afla de aceeaşi parte a baricadei. Ei îl vor aproba, îl vor absolvi, îi vor spune că îl înţeleg. Kate văzuse toate astea de nenumărate ori.

– OK, am intrat în biserică, recunoscu Surtees. Dar nu am ucis pe nimeni, jur că nu am făcut-o! Nu aş fi fost în stare de asta! Jur în faţa lui Dumnezeu că nu l-am atins. Am stat acolo mai puţin de un minut.

– Şi ce aţi făcut? întrebă Dalgliesh.

– Am luat ceva pentru Karen, ceva de care avea nevoie. Nu avea nimic de-a face cu arhidiaconul. E ceva care ne priveşte numai pe noi.

– Domnule Surtees, interveni Kate, cred că vă daţi seama că explicaţia asta nu este suficientă. Nu există chestiuni particulare într-o investigaţie de crimă. De ce aţi intrat în biserică sîmbătă noaptea?

Surtees îi aruncă o privire lui Dalgliesh, de parcă ar fi vrut ca acesta să-l înţeleagă.

– Karen mai voia o bucată de anafură. Trebuia să fie sfinţită. Mi-a cerut să-i aduc una.

– V-a cerut să furaţi pentru ea?

– Ea nu vedea astfel lucrurile. Urmă un moment de tăcere, apoi Surtees continuă: Da, cred că aveţi dreptate. Dar nu a fost vina ei, ci a mea. Nu eram obligat să accept. Nu am vrut să o fac, preoţii au fost întotdeauna buni cu mine, dar era ceva important pentru Karen şi, în cele din urmă, am fost de acord. Trebuia să obţină anafura weekendul ăsta, fiindcă are nevoie de ea vineri. Ea nu considera că este un lucru foarte important. Pentru era era doar o bucată de pîine. Nu mi-ar fi cerut să fur ceva de valoare.

– Dar era ceva de valoare, nu? spuse Dalgliesh.

Iarăşi tăcere.

– Spuneţi-mi ce s-a întîmplat sîmbătă noaptea, îi ceru Dalgliesh. Gîndiţi-vă la acele momente şi gîndiţi-vă bine. Vreau toate detaliile.

Surtees era mai calm acum. Părea să se adune şi culoarea îi reveni în obraji.

– Am aşteptat pînă tîrziu, spuse el. Trebuia să fiu sigur că toţi dormeau sau, cel puţin, se aflau în camerele lor. Furtuna mi-a fost de ajutor. Nu credeam că va ieşi cineva la plimbare pe vremea aceea. Mai era un sfert de oră pînă la miezul nopţii cînd am ieşit.

– Cu ce eraţi îmbrăcat?

– Cu pantaloni maro-închis şi o haină groasă de piele. Nu aveam îmbrăcăminte deschisă la culoare. M-am gîndit că era mai sigur să port haine închise, dar nu m-am deghizat.

– Aveaţi mănuşi?

– Nu. Nu mi s-a părut necesar. Am doar o pereche de mănuşi groase de grădinărit şi o pereche veche, de lînă. Ar fi trebuit să le iau cu mine ca să le pun cînd luam anafura, cînd descuiam, dar nu am crezut că va fi vreo problemă dacă nu port mănuşi. În definitiv, nimeni nu avea să ştie că se furase ceva. Nu aveau să observe lipsa unei bucăţi de anafură, aveau să creadă că număraseră greşit. Aşa m-am gîndit. Eu am două chei, una de la poarta de fier şi cealaltă de la poarta înspre peristilul de nord. De obicei nu am nevoie de ele în timpul zilei, întrucît atît poarta, cît şi uşa dinspre peristil sînt lăsate deschise. Ştiam unde se află cheile de la biserică în biroul domnişoarei Ramsey. Uneori, de sărbătorile mari, cum e Paştele, le dau flori sau plante. Părintele Sebastian îmi cere să le las într-o găleată cu apă în sacristie. Întotdeauna există un student care se pricepe să împodobească biserica. Uneori părintele Sebastian îmi dă cheile sau îmi spune să le iau din birou, să am grijă să încui uşa după mine şi să le pun la loc. Ar trebui să semnăm pentru cheile de la biserică dacă le luăm, dar uneori oamenii nu se obosesc s-o facă.

– Toate acestea ţi-au uşurat fapta, nu-i aşa? Dar, de altfel, nu-i greu să furi de la cei care au încredere în tine.

În acea clipă, Dalgliesh fu conştient atît de nota de dispreţ din propria voce, cît şi de surpriza mută a lui Kate şi îşi spuse că dovedea o implicare personală cam prea mare.

Surtees spuse, cu o încredere mai mare decît arătase pînă atunci:

– Nu aveam de gînd să fac rău nimănui, nu aş fi putut face asta. Şi chiar dacă aş fi reuşit să fur anafura, nimeni de la colegiu nu ar fi fost afectat. Nu cred că s-ar fi observat ceva. Era doar o bucată de anafură. Nu putea să coste mai mult de un penny.

– Să ne întoarcem la derularea exactă a faptelor de sîmbătă noaptea, spuse Dalgliesh. Să lăsăm la o parte scuzele şi justificările şi să rămînem la fapte – la toate faptele.

– Ei bine, cum am mai zis, era douăsprezece fără un sfert cînd am ieşit. Colegiul era cufundat în beznă şi vîntul urla. Nu se vedea decît o lumină, într-una dintre camerele de oaspeţi, iar draperiile erau trase. Mi-am folosit cheia ca să intru în clădirea colegiului pe uşa din spate, am trecut prin spălător şi am ajuns în partea principală a casei. Aveam cu mine o lanternă, aşa că nu a trebuit să aprind nici o lumină, dar, oricum, statuia Fecioarei cu Pruncul din hol era luminată. Aveam şi o poveste pregătită, în caz că mă întîlneam cu cineva. Urma să spun că mi s-a părut că văd o lumină în biserică şi voiam să iau cheile ca să cercetez despre ce era vorba. Ştiam că suna cam neconvingător, dar nici nu mă aşteptam să fiu nevoit s-o folosesc. Am luat cheile şi am ieşit pe unde intrasem, încuind uşa în urma mea. Am stins luminile din peristil şi m-am deplasat pe lîngă perete. Nu am avut probleme cu broasca de la sacristie – întotdeauna este bine unsă şi se descuie foarte uşor. Am deschis uşa foarte încet, luminîndu-mi drumul cu lanterna, apoi am deconectat sistemul de alarmă.

Începusem să mă simt mai puţin înspăimîntat şi mai optimist; totul mersese strună. Desigur, ştiam unde era anafura – în dreapta altarului, într-un fel de nişă, cu o lumină roşie deasupra. Acolo se ţine anafura sfinţită, în caz că unul dintre preoţi trebuie să o ia pentru cineva bolnav din parohie, iar uneori o duc la slujbele care au loc la vreuna dintre bisericile săteşti care nu au preot. Aveam un plic în buzunar în care urma să pun anafura. Dar cînd am deschis uşa şi am intrat în biserică am văzut că mai era cineva acolo – nu eram singur.

Urmă o altă pauză. Dalgliesh se abţinu să comenteze sau să pună întrebări. Surtees stătea cu capul plecat, cu degetele împletite înaintea lui. Arăta de parcă amintirea reprezenta brusc un efort.

– În capătul de nord al bisericii era o lumină aprinsă – cea de deasupra *Judecăţii de Apoi*. Acolo stătea cineva îmbrăcat într-o manta cafenie, cu glugă.

Kate fu cea care nu putu să se abţină să nu întrebe:

– L-ai recunoscut?

– Nu. Era ascuns pe jumătate după o coloană şi lumina era prea slabă. Şi avea gluga pe cap.

– Era înalt sau scund?

– Cred că avea o înălţime medie, nu era foarte înalt. Nu-mi amintesc exact. Apoi, în acel minut cît am asistat la scenă, uşa cea mare dinspre sud s-a deschis şi a intrat cineva. Nici pe el nu l-am recunoscut. Nu l-am văzut foarte bine, doar l-am auzit strigînd: „Unde eşti?“, apoi am închis uşa. Ştiam că era ceva ciudat. Nu mi-a rămas altceva de făcut decît să încui uşa după mine şi să mă întorc acasă.

– Sînteţi absolut sigur că nu l-aţi recunoscut pe nici unul din cei doi? insistă Dalgliesh.

– Destul de sigur. Nu le-am văzut feţele, iar pe cel de-al doilea bărbat nu l-am văzut deloc.

– Dar ştiţi că era bărbat?

– Ei bine, i-am auzit glasul.

– Cine credeţi că era? întrebă Dalgliesh.

– După voce, cred că ar fi putut fi arhidiaconul.

– Aşadar, trebuie să fi vorbit destul de tare.

Surtees se înroşi, apoi spuse nefericit:

– Cred că a fost destul de tare. La momentul respectiv nu mi s-a părut. Desigur, în biserică era foarte linişte şi vocea avea un oarecare ecou. Nu pot fi sigur că era arhidiaconul. Impresia asta am avut-o atunci.

Era clar că nu mai avea ce să le spună despre identitatea celor doi. Dalgliesh îl întrebă ce făcuse după ce plecase din biserică.

– Am pus alarma în funcţiune, am încuiat uşa după mine şi am mers prin curte pe lîngă uşa dinspre sud a bisericii. Nu cred că era deschisă sau măcar întredeschisă. Nu-mi amintesc să fi văzut vreo lumină, dar nici nu eram foarte atent la asta. Eram nerăbdător să plec. Am străbătut promontoriul cu greu din cauza vîntului şi i-am spus lui Karen ce s-a întîmplat. Speram că o să am ocazia să pun cheile la loc în cursul dimineţii de duminică, dar, cînd am fost chemaţi la bibliotecă şi ni s-a spus despre crimă, mi-am dat seama că va fi imposibil.

– Şi ce aţi făcut cu ele?

Surtees răspunse nefericit:

– Le-am îngropat într-un colţ al ţarcului pentru porci.

– După ce terminăm de discutat, sergentul Robbins vă va însoţi ca să le recupereze.

Surtees făcu un gest să se ridice, dar Dalgliesh spuse:

– Am spus că asta se va întîmpla după terminarea interogatoriului. Încă nu s-a încheiat.

Informaţiile obţinute erau cele mai importante pe care le căpătaseră pînă atunci şi Dalgliesh trebui să reziste impulsului de a le cerceta imediat în amănunt. Mai întîi era însă necesar să aibă, pe cît posibil, confirmarea poveştii lui Surtees.

8

Chemată de Kate, Karen Surtees intră în cameră fără să trădeze vreun semn de nervozitate, se așeză lîngă fratele ei vitreg fără să aștepte invitația lui Dalgliesh, își atîrnă geanta neagră pe spătarul scaunului și se întoarse imediat spre Surtees.

– Ești bine, Eric? Nu te-au chinuit prea tare?

– Da, sînt bine. Îmi pare rău, Karen. Le-am spus. Apoi repetă: Îmi pare rău.

– De ce? Te-ai străduit. Nu a fost vina ta că era cineva în biserică. Foarte bine că poliția a aflat. Sper că sînt recunoscători.

Văzînd-o pe Karen, ochii lui Surtees se luminaseră și, atunci cînd ea îi atinse în treacăt mîna, puterea fortificatoare care trecu dinspre ea păru aproape palpabilă. Cuvintele lui exprimaseră o scuză, dar privirea pe care i-o aruncă nu avea nimic servil. Dalgliesh recunoscu cea mai periculoasă dintre complicații – dragostea.

Acum Karen își întoarse atenția spre el, fixîndu-l cu o privire concentrată și provocatoare. Ochii i se măriră și lui Dalgliesh i se păru că își ascundea un zîmbet secret.

– Fratele dumneavoastră a recunoscut că a intrat în biserică sîmbătă noaptea, spuse Dalgliesh.

– Duminică dimineața devreme. Era după miezul nopții. Și sîntem frați vitregi – avem același tată, dar mame diferite.

– Ați mai spus asta subordonaților mei, răspunse Dalgliesh. Am auzit povestea lui. Am dori s-o auzim și pe-a dumneavoastră.

– Va fi asemănătoare cu a lui Eric. Nu prea se pricepe să mintă, așa cum v-ați dat probabil seama. Asta reprezintă uneori un inconvenient, dar există și avantaje. Ei bine, nu-i mare lucru. Nu a făcut nimic rău, iar ideea că ar putea face rău cuiva – ca să nu mai vorbim de crimă! – este absurdă. Nici porcii nu poate să-i

omoare. L-am rugat să-mi aducă o bucată de anafură din biserică. Dacă nu vă pricepeţi la chestiile astea, pot să vă spun că sînt bucăţele albe, mici, făcute, îmi închipui, din făină şi apă, cam de mărimea unui bănuţ. Chiar dacă reuşea să ia una şi să fie prins, nu văd vreun magistrat trimiţîndu-l la Tribunalul Regal pentru a fi condamnat. Valoarea materială este insignifiantă.

– Depinde de propria scală de valori, spuse Dalgliesh. Pentru ce aveaţi nevoie de ea?

– Nu văd ce are asta de-a face cu ancheta de faţă, dar nu mă deranjează să vă spun. Sînt jurnalist independent şi scriu un articol despre Liturghia Neagră. Articolul mi-a fost comandat şi aproape mi-am încheiat cercetarea. Oamenii printre care am reuşit să mă infiltrez au nevoie de o bucată de anafură sfinţită şi le-am promis că le fac rost de aşa ceva. Şi nu-mi spuneţi că aş fi putut să obţin o cutie întreagă de anafură nesfinţită pentru o liră sau două. Asta mi-a spus şi Eric. Dar acesta este o cercetare adevărată şi aveam nevoie de anafură adevărată. Poate că nu aveţi nici un respect pentru activitatea mea, dar eu îmi iau slujba tot atît de serios ca şi dumneavoastră. Promisesem să fac rost de anafură sfinţită şi asta aveam de gînd să fac. Altfel, cercetarea avea să fie o pierdere de vreme.

– Aşa că l-aţi convins pe fratele dumneavoastră vitreg să o fure.

– Ei bine, părintele Sebastian nu avea să mi-o dea dacă i-o ceream frumos, nu?

– Fratele dumneavoastră a mers singur?

– Desigur. Nu avea rost să mă ţin după coada lui şi să sporesc riscul de a fi prinşi. La nevoie, el îşi putea justifica prezenţa în colegiu. Eu nu.

– Dar aţi stat trează aşteptîndu-l să se întoarcă?

– Nu s-a pus problema asta. Nici nu ne-am dus în pat – cel puţin, nu ca să dormim.

– Aşadar, aţi auzit ce s-a întîmplat imediat ce a sosit acasă, nu a doua zi dimineaţa?

– Mi-a povestit tot de îndată ce s-a întors. Îl aşteptam şi mi-a spus.

– Domnişoară Surtees, este un lucru foarte important. Vă rog să vă gîndiţi bine şi să încercaţi să vă amintiţi exact ce v-a spus fratele dumneavoastră, cu cuvintele lui.

– Nu cred că îmi amintesc exact cuvintele, dar sensul lor a fost destul de clar. Mi-a spus că nu a fost nici o problemă să ia cheile. A deschis ușa de la sacristie la lumina lanternei, apoi ușa care dă în biserică. Atunci a văzut lumina de deasupra tabloului aceluia în ulei, aflat vizavi de ușa principală, *Judecata de Apoi*, nu-i așa? O siluetă stătea în apropierea lui, îmbrăcată cu o manta și cu gluga pe cap. După aceea s-a deschis ușa principală și a mai intrat cineva. L-am întrebat dacă a recunoscut pe vreunul din cei doi, dar el a negat. Cel cu manta avea gluga pe cap și stătea cu spatele la el, iar pe cel de-al doilea l-a văzut o fracțiune de secundă. I s-a părut că acesta a strigat: „Unde ești?“ sau ceva de genul ăsta și, la prima impresie, a crezut că putea fi arhidiaconul.

– Și nu v-a spus cine credea că ar fi celălalt?

– Nu, dar de ce ar fi făcut-o? Adică, nu i s-a părut nimic sinistru să vadă în biserică o siluetă înveșmîntată în manta. Ceea ce ne-a dat planurile peste cap și era cu adevărat straniu a fost ora aceea din noapte, dar a presupus, firesc, că era unul dintre preoți sau dintre studenți. Și eu am crezut același lucru. Dumnezeu știe ce făceau acolo după miezul nopții. Din partea mea, puteau să țină și Liturghia Neagră. Evident că, dacă Eric ar fi știut că arhidiaconul avea să fie ucis, ar fi fost mai atent. Cel puțin, așa cred. Ce crezi că ai fi făcut, Eric, în fața unui criminal cu un cuțit în mînă?

Surtees îl privi pe Dalgliesh cînd răspunse:

– Bănuiesc că aș fi fugit. Aș fi dat alarma, desigur. Apartamentele musafirilor nu sînt încuiate, așa că aș fi alergat la Ieronim ca să vă cer ajutorul. La momentul respectiv am fost doar dezamăgit că, deși reușisem să iau cheia fără să fiu văzut și totul începuse să pară atît de simplu, eu trebuia să mă întorc și să spun că am dat greș.

Nu mai era nimic de aflat de la el în acel moment și Dalgliesh îl lăsă să plece, nu înainte de a-i avertiza că era necesar ca informațiile pe care le dăduseră să rămînă secrete. Trebuiau să fie conștienți că puteau fi acuzați de obstrucționarea poliției, dacă nu de ceva mai grav. Sergentul Robbins îl va însoți pe Surtees ca să ia cheile care vor rămîne în custodia poliției. Amîndoi îl asigurară că se vor conforma – Eric Surtees foarte serios, de parcă ar fi depus un jurămînt solemn, iar sora lui, cu un glas glacial.

Cînd în cele din urmă Surtees se ridică să plece, urmat de sora lui, Dalgliesh spuse:

– Aş dori să mai rămîneţi cîteva clipe, domnişoară Surtees. Mai am cîteva întrebări să vă pun.

După ce uşa se închise în urma fratelui vitreg, Dalgliesh zise:

– Cînd am discutat la început cu fratele dumneavoastră, mi-a spus că doreaţi să vă *mai* aducă o bucată de anafură. Deci nu era prima dată. Mai fusese făcută o încercare. Ce s-a întîmplat cu prima ocazie?

Karen rămase nemişcată, dar, cînd răspunse, vocea îi era sigură:

– Eric a greşit. Nu a existat decît această dată.

– Nu cred. Desigur, am putea să-l chemăm înapoi şi să-l întrebăm, şi chiar asta am de gînd să fac. Dar ar fi mai simplu dacă mi-aţi explica ce s-a întîmplat data trecută.

– Nu a avut nimic de-a face cu crima, răspunse Karen încercînd să se apere. S-a întîmplat trimestrul trecut.

– Eu sînt cel care decide ce anume are legătură cu crima. Cine a furat anafura atunci?

– Atunci nu a fost furată, nu chiar. Mi-a fost dată.

– De Ronald Treeves?

– Da, de el, dacă vă interesează. Unele bucăţi de anafură sînt sfinţite şi duse la bisericile unde momentan nu există un preot şi unde urmează să aibă loc o împărtăşanie. Anafura sfinţită este dusă la biserică de preotul care va ţine slujba sau de un ajutor de-al lui. În acea săptămînă era rîndul lui Ronald, aşa că mi-a făcut rost de una. O bucată de anafură dintre atît de multe. A fost un lucru neînsemnat ceea ce i-am cerut.

Kate interveni brusc:

– Trebuie să vă fi dat seama că pentru el nu era un lucru neînsemnat. Cum l-aţi răsplătit? În modul clasic?

Fata se înroşi, dar de furie, nu de ruşine. Pentru o clipă Dalgliesh crezu că o să izbucnească – reacţie care i se păru justificată – aşa că interveni pe un ton împăciuitor:

– Îmi pare rău că v-aţi simţit jignită. O să reformulez. Cum aţi reuşit să-l convingeţi?

Furia de moment a lui Karen dispăru. Îl privi cu ochii mijiţi, evaluîndu-l, apoi se relaxă vizibil. Dalgliesh identifică momentul cînd ea îşi dădu seama că o atitudine sinceră ar fi mai înţeleaptă şi, poate, mai plină de satisfacţii.

– Ei bine, da, l-am convins în modul clasic şi, dacă aveţi de gînd să emiteţi judecăţi morale, lăsaţi-o baltă! Oricum, nu-i treaba dumneavoastră! Îi aruncă lui Kate o privire plină de ostilitate făţişă. Sau a ei. Şi nu văd ce relevanţă au toate astea pentru ancheta cu privire la uciderea arhidiaconului. Nu au nici o legătură.

– Adevărul este că nu sînt sigur, spuse Dalgliesh. Ar putea avea. Dacă nu au, nimic din toate astea nu va fi folosit. Nu întreb despre furtul unei bucăţi de anafură dintr-o curiozitate bolnavă faţă de viaţa dumneavoastră privată.

– Uite ce e, spuse Karen, chiar îmi plăcea de Ronald. OK, poate că mai mult îmi părea rău pentru el. Nu era tocmai o persoană populară pe aici. Tăticul era prea bogat, prea puternic, şi mai avea şi o afacere nu tocmai potrivită. Cu armament, nu? Oricum, Ronald nu prea se adaptase aici. După ce am venit să stau cu Eric, ne-am întîlnit de cîteva ori şi ne-am plimbat pe faleză pînă la lac. Şi am stat de vorbă. Mi-a spus lucruri pe care nu aţi fi fost în stare să le scoateţi de la el nici într-un milion de ani – şi nici preoţii de altfel, cu toate confesiunile lor. Iar eu i-am făcut o favoare. Avea 23 de ani şi era virgin. Uite ce e – era disperat să facă sex, murea de dorinţă.

„Poate, îşi zise Dalgliesh, chiar a făcut-o." O auzi pe Karen continuînd:

– Nu a fost chiar o corvoadă să-l seduc. Bărbaţii se umflă în pene cînd seduc o virgină. Dumnezeu ştie de ce, că doar, după părerea mea, e un lucru obositor şi lipsit de satisfacţii, dar invers există şi o latură incitantă. Şi dacă vreţi să ştiţi cum am păstrat secretul faţă de Eric, aflaţi că nu am folosit patul, ci am făcut dragoste în ferigile de pe stînci. A fost al naibii de norocos că eu am fost cea care l-a iniţiat şi nu o tîrfă – ceea ce a şi încercat o dată, dar a fost atît de dezgustat, că nu a reuşit să ducă totul pînă la capăt. Făcu o pauză şi, cum Dalgliesh nu spuse nimic, continuă pe un ton şi mai defensiv: Se pregătea să devină preot, nu? Cum ar fi putut fi de folos celorlalţi dacă nu şi-a trăit viaţa? Îmi

tot vorbea despre harul celibatului şi presupun că e ceva bun dacă eşti născut pentru asta. Dar, credeţi-mă, el nu era. A avut noroc că m-a găsit.

– Ce s-a întîmplat cu anafura? întrebă Dalgliesh.

– O, Doamne, asta a fost curat ghinion! N-o să vă vină să credeţi. Am pierdut-o. Am băgat-o într-un plic şi am pus-o în geantă cu alte hîrtii. Atunci am văzut-o pentru ultima dată. Probabil că a căzut în coşul de gunoi cînd mi-am scos hîrtiile. Oricum, nu am mai găsit-o.

– Prin urmare i-aţi cerut să vă mai aducă una, dar de această dată el nu a mai fost aşa cooperant.

– Puteţi să spuneţi şi aşa. Probabil că în timpul vacanţei a rumegat lucrurile. Ai fi zis că i-am ruinat viaţa, nu că am contribuit la educaţia lui sexuală.

– Iar după o săptămînă era mort, spuse Dalgliesh.

– Ei bine, nu sînt răspunzătoare pentru asta. Nu i-am dorit moartea.

– Credeţi că ar fi putut fi ucis?

De această dată Karen îl privi îngrozită şi Dalgliesh văzu în ochii ei un amestec de surpriză şi groază.

– Ucis? Sigur că nu a fost ucis! Cine naiba ar fi vrut să-l omoare? A fost o moarte accidentală. A început să exploreze stîncile şi a făcut nisipul să se prăbuşească peste el. A fost o anchetă. Ştiţi care a fost verdictul.

– Cînd a refuzat să vă facă rost de a doua bucată de anafură sfinţită, aţi încercat să-l şantajaţi?

– Bineînţeles că nu!

– I-aţi dat de înţeles că acum îl aveaţi la mînă, că deţineaţi informaţii care ar fi putut determina eliminarea lui din colegiu şi i-ar fi ruinat şansele să fie hirotonisit?

– Nu! exclamă ea cu vehemenţă. Nu, nu am făcut asta. Ce rost ar fi avut? În primul rînd, asta l-ar fi compromis pe Eric şi, în al doilea, preoţii l-ar fi crezut pe el, nu pe mine. Nu aveam cum să-l şantajez.

– Credeţi că el îşi dădea seama de asta?

– Cum naiba să ştiu eu ce credea el? Era pe jumătate nebun, asta-i tot ce ştiu sigur. Uite ce e, este de presupus că anchetaţi

uciderea lui Crampton. Moartea lui Ronald nu are nimic de-a face cu acest caz. Cum ar putea să aibă?

– Vă sugerez să mă lăsați pe mine să decid ce are sau nu de-a face cu acest caz. Ce s-a întîmplat cînd Ronald Treeves a venit la Sfîntul Ioan în noaptea dinaintea morții sale?

Karen rămase tăcută, posacă. Dalgliesh continuă:

– Dumneavoastră și fratele dumneavoastră ați ascuns deja informații esențiale pentru această anchetă. Dacă am fi știut duminică dimineața ceea ce am aflat acum, poate că cineva era deja arestat. Dacă nu aveți nimic de-a face cu moartea arhidiaconului Crampton, vă sugerez să răspundeți cinstit și sincer la întrebările mele. Ce s-a întîmplat cînd Ronald Treeves a venit la Sfîntul Ioan vineri noaptea?

– Eu sosisem deja acolo. Venisem de la Londra pentru weekend. Nu știam că avea de gînd să vină. Și nu avea nici un drept să intre în casă așa cum a făcut-o. OK, sîntem obișnuiți să lăsăm ușile deschise, dar acolo era casa lui Eric! A dat buzna la etaj și ne-a găsit pe mine și pe Eric în pat. A rămas în prag, privindu-ne țintă. Părea nebun, absolut nebun. Apoi a început să ne aducă acuzații ridicole. Nu-mi pot aminti exact ce a spus. Probabil că ar fi putut fi chiar amuzant, dar a fost înfricoșător. Era ca și cum ai fi ascultat vociferările unui nebun. Nu, nu e un cuvînt potrivit. Nu vocifera. Nu striga și nu țipa, aproape că nu-și ridicase glasul. Din cauza asta părea înfricoșător. Eu și Eric eram complet goi, ceea ce ne cam dezavantaja. Doamne, a fost chiar ciudat! Știți, chiar credea că o să mă mărit cu el. Eu, nevastă de preot! Era nebun. Arăta ca un nebun și era nebun.

Spuse toate astea cu o îndoială uimită, de parcă făcea confidențe unei prietene la un pahar, într-un bar.

– L-ați sedus și el a crezut că îl iubiți, spuse Dalgliesh. V-a dat anafura sfințită fiindcă i-ați cerut-o și nu vă putea refuza nimic. Știa exact ceea ce făcuse. Apoi a văzut că nu fusese vorba de dragoste, că fusese folosit. A doua zi s-a sinucis. Domnișoară Surtees, vă simțiți în vreun fel responsabilă pentru moartea lui?

– Nu, nu mă simt! strigă ea cu vehemență. Nu i-am spus niciodată că îl iubesc. Nu a fost vina mea dacă el și-a închipuit una ca asta. Și nu cred că s-a sinucis. A fost un accident. Asta a fost concluzia juraților și eu asta cred.

– Eu nu cred asta, spuse Dalgliesh calm. Cred că știți foarte bine ce l-a dus pe Ronald Treeves spre moarte.

– Chiar dacă știu, asta nu înseamnă că sînt răspunzătoare. Și ce naiba credea că face cînd a dat buzna și a venit în fugă la etaj, de parcă era casa lui? Iar acum presupun că o să-i spuneți părintelui Sebastian și Eric o să fie aruncat afară din casă.

– Nu, nu o să-i spun părintelui Sebastian, răspunse Dalgliesh. Dumneavoastră și fratele dumneavoastră v-ați pus într-o situație deosebit de gravă. Trebuie să vă reamintesc că ceea ce mi-ați spus trebuie să rămînă secret. Tot ce mi-ați spus.

– E-n regulă, zise ea cu răceală. Nu o să vorbim, de ce am face-o? Și nu văd de ce m-aș simți vinovată pentru Ronald sau pentru arhidiacon. Nu noi l-am ucis. Dar ne-am gîndit că asta veți crede, dacă vă vom povesti. Preoții ăștia sînt sacrosanți, nu-i așa? Vă sugerez să începeți să căutați ce motive aveau ei, în loc să vă luați de noi. Și nu am crezut că are importanță dacă nu vă spun că Eric s-a dus în biserică. Am crezut că arhidiaconul a fost ucis de unul dintre studenți care, oricum, se va spovedi imediat. Nu asta fac – spovedanii? Nu o să accept să fiu făcută să mă simt vinovată. Nu sînt crudă și nici lipsită de inimă. Mi-a părut rău pentru Ronald. Nu l-am forțat să-mi dea anafura. L-am rugat să o facă, iar el a fost de acord. Și nu am făcut sex cu el ca să capăt anafura. OK, a avut ceva de-a face cu asta, dar nu a fost vorba numai de atît. Am făcut-o pentru că îmi părea rău pentru el și eram plictisită, și poate din alte motive pe care nu le-ați înțelege și cu care nu ați fi de acord.

Nu mai era altceva de spus. Karen era înspăimîntată, dar nu-i era rușine. Nimic din ce-ar fi spus Dalgliesh nu ar fi putut s-o facă să se simtă vinovată pentru moartea lui Ronald Treeves.

Se gîndi la disperarea care îl făcuse pe Treeves să-și pună capăt zilelor. Fusese pus în fața opțiunii radicale de a rămîne la St Anselm sub amenințarea continuă a trădării și cu conștiința chinuitoare a ceea ce făcuse sau de a-i mărturisi totul părintelui Sebastian ceea ce ar fi însemnat aproape sigur că ar fi fost nevoit să se întoarcă acasă la tatăl său cu povara eșecului. Dalgliesh se întrebă ce ar fi făcut și ar fi spus părintele Sebastian. Părintele Martin ar fi arătat milă, dar Dalgliesh era mai puțin sigur în privința părintelui Sebastian. Dar chiar dacă ar fi dovedit milă, cum

ar fi putut Treeves să rămînă în continuare la colegiu şi să se împace cu gîndul umilitor că era sub supraveghere?

În cele din urmă, Dalgliesh o lăsă pe Karen să plece. Simţea o milă şi o furie teribile care păreau îndreptate împotriva a ceva mai profund şi mai greu de identificat decît Karen Surtees şi lipsa ei de sensibilitate. Dar ce drept avea el să simtă furie? Ea avea dreptul să aibă propria moralitate. Dacă ai promis să faci rost de o bucată de anafură sfinţită, atunci nu înşeli. Dacă eşti jurnalist de investigaţie, îţi iei slujba în serios, conştiincios chiar şi în înşelăciune. Nu fusese vorba de o întîlnire a unor minţi asemănătoare – nu putea fi vorba de asta. Pentru ea era de neconceput că s-ar putea sinucide cineva pentru o bucăţică de făină cu apă. Pentru ea sexul fusese doar o modalitate de a scăpa de plictiseală, reprezentase puterea plină de satisfacţii a iniţierii, o experienţă nouă, un schimb de plăceri fără implicaţii. A-l lua mai în serios ducea în cel mai bun caz la gelozie, pretenţii, reproşuri şi complicaţii; în cel mai rău – la o gură plină de nisip. Şi oare el, în anii de solitudine, nu reuşie să-şi delimiteze viaţa sexuală de luarea unui angajament, chiar dacă fusese mai pretenţios şi mai prudent în alegerea partenerei şi mai sensibil faţă de durerea celorlalţi? Se întrebă ce-i va spune lui Sir Alred; probabil doar că un verdict deschis ar fi fost mai logic decît cel de moarte accidentală, dar nu existau dovezi de crimă.

Va păstra secretul lui Ronald. Băiatul nu lăsase vreun bilet, aşa cum fac sinucigaşii. Dalgliesh nu avea de unde să ştie dacă în acele ultime secunde, cînd era deja prea tîrziu, el nu se răzgîndise cumva. Dacă murise fiindcă nu suportase gîndul ca tatăl lui să afle adevărul, nu era de căderea lui Dalgliesh să dezvăluie acest lucru acum.

Deveni conştient de tăcerea prelungită şi de faptul că lîngă el se afla Kate care se întreba de ce nu spune nimic. Nerăbdarea ei reţinută era clar sesizabilă.

– În regulă, spuse el. În sfîrşit ajungem undeva. Am găsit cheia lipsă. Asta înseamnă că totuşi Cain a revenit la colegiu şi a pus la loc cheia folosită. Acum trebuie să descoperim mantaua maro.

– Dacă mai există, ca s-o putem descoperi, spuse Kate, reflectînd propriile lui gînduri.

9

Dalgliesh îi chemă pe Piers și pe Robbins în camera de interogatoriu și îi puse la curent cu ultimele noutăți.

– Ați verificat toate mantalele, maro și negre? întrebă el.

Kate fu cea care răspunse:

– Da, domnule. Acum că Treeves e mort, au mai rămas nouăsprezece studenți și nouăsprezece mantale. Lipsesc cincisprezece studenți și toți, cu excepția unuia care s-a dus acasă la ziua mamei sale, și-au luat mantalele cu ei. Asta înseamnă că la vestiar ar fi trebuit să fie cinci mantale cînd am verificat noi și chiar erau. Toate au fost verificate cu mare atenție, la fel și veșmintele preoților.

– Mantalele aveau etichete cu numele posesorilor? Nu m-am uitat cînd le-am cercetat prima dată.

– Toate, răspunse Piers. Se pare că sînt singurele veșminte care au așa ceva. Presupun că asta se datorează faptului că sînt identice. Doar mărimea diferă. La colegiu toate mantalele au etichete.

În acel moment nu aveau de unde să știe dacă ucigașul purtase mantaua în timpul atacului criminal. Era posibil chiar să fi existat o a treia persoană care aștepta în biserică atunci cînd sosise arhidiaconul, cineva pe care Surtees nu-l văzuse. Dar acum că știau aproape sigur că una dintre mantale fusese purtată de criminal, toate cele cinci mantale, deși aparent curate, trebuiau examinate științific la laborator în căutarea urmelor de sînge, fire de păr sau fibre. Dar ce se întîmplase cu cea de-a douăzecea manta? Era posibil să fi fost trecută cu vederea cînd lucrurile lui Ronald Treeves fuseseră strînse și trimise familiei după moartea lui?

Dalgliesh se gîndi la discuția cu Sir Alred la New Scotland Yard. Șoferul lui Sir Alred fusese trimis împreună cu un alt șofer

ca să aducă Porche-ul şi luase cu el la Londra pachetul cu haine. Dar mantaua fusese în pachet? Se chinui să-şi amintească acest amănunt. Menţionase, în mod sigur, ceva despre un costum, pantofi şi o sutană, dar pomenise oare ceva de o manta maro?

– Fă-mi legătura cu Sir Alred, îi spuse lui Kate. Mi-a dat o carte de vizită cu adresa şi cu numărul de telefon înainte să plece de la Scotland Yard. O găseşti la dosar. Îmi imaginez că nu e acasă la ora asta, dar cineva tot o să fie. Spune-le că trebuie să trebuie să vorbesc personal cu el şi că este ceva urgent.

Se aşteptase să întîmpine dificultăţi. Sir Alred nu era un om uşor de găsit la telefon şi exista întotdeauna posibilitatea să fie plecat din ţară. Dar avură noroc. Persoana care răspunse la telefonul de acasă, deşi fu greu de convins de urgenţa problemei, le dădu numărul de la biroul lui Sir Alred din Mayfair. Acolo le răspunse o voce educată şi rece. Sir Alred se afla într-o şedinţă. Dalgliesh pretinse că trebuie să vorbească imediat cu el. N-ar putea domnul comandant să aştepte – nu mai mult de trei sferturi de oră. Dalgliesh pretinse că nu putea să aştepte nici trei sferturi dintr-un minut. Vocea îl rugă să rămînă la telefon.

În mai puţin de un minut Sir Alred ridică receptorul. Vocea puternică şi autoritară era liniştită, dar cu o notă de nerăbdare reţinută.

– Domnule comandant Dalgliesh? Aşteptam veşti de la dumneavoastră, dar nu în mijlocul unei întruniri. Dacă aveţi noutăţi, aş prefera să le aud mai tîrziu. Presupun că incidentul actual de la St Anselm are legătură cu moartea fiului meu?

– Nu există dovezi la momentul de faţă care să indice această ipoteză. O să vă ţin la curent cu rezultatul anchetei de îndată ce investigaţia se va încheia. Între timp, crima are prioritate. Doream să vă întreb ceva în legătură cu hainele fiului dumneavoastră. Îmi amintesc că mi-aţi spus că v-au fost returnate. Eraţi de faţă cînd a fost deschis pachetul?

– Nu exact în momentul cînd a fost deschis, dar la scurtă vreme după aceea. Nu era ceva care să mă intereseze, dar menajera mea, care se ocupa de această chestiune, a dorit să mă consulte. I-am spus să le ducă la Oxfam[1], dar costumul era de

[1] Organizaţie nonguvernamentală care are ca scop întrajutorarea săracilor. (n.tr.)

mărimea fiului ei şi ea m-a întrebat dacă aş fi de acord să i-l dau. De asemenea, nu ştia ce să facă cu sutana. Nu credea că cei de la Oxfam i-ar fi găsit vreo utilitate şi se întreba dacă nu ar trebui să o trimită înapoi. I-am răspuns că, întrucît se descotorosiseră de ea, nu cred că erau interesaţi să le fie returnată şi că putea să facă orice crede de cuviinţă cu ea. Cred că a fost aruncată la gunoi. Asta-i tot?

– Şi mantaua, o manta maro?

– Nu exista nici o manta.

– Sînteţi sigur, Sir Alred?

– Nu, sigur că nu. Nu eu am deschis pachetul. Dar dacă ar fi existat o manta, probabil că doamna Mellors ar fi pomenit de ea, m-ar fi întrebat cum să procedeze. Nu văd nici un motiv pentru care ar fi scos mantaua. Bănuiesc că asta e ceva relevant pentru anchetă?

– Foarte relevant, Sir Alred. Mulţumesc pentru ajutor. O găsesc pe doamna Mellors acasă la dumneavoastră?

Vocea deveni nerăbdătoare:

– Habar n-am. Nu-mi controlez servitorii pe unde umblă. Locuieşte acolo, aşa că îmi închipui că poate fi găsită. Bună ziua, domnule comandant.

Avuseseră noroc şi cu cel de-al doilea apel la reşedinţa din Holland Park. Aceeaşi voce bărbătească le răspunse şi le spuse că o să le dea legătura la apartamentul menajerei.

Doamna Mellors, după ce Dalgliesh o asigurase că vorbise în prealabil cu Sir Alred şi că suna cu aprobarea acestuia, îl crezu pe cuvînt şi îi spuse că da, ea deschisese pachetul cu hainele domnului Ronald cînd acestea fuseseră returnate de la St Anselm şi că făcuse un inventar al lor. Nu existase nici o manta maro. Sir Alred îi permisese cu amabilitate să ia costumul. Restul articolelor fuseseră duse de unul dintre membrii personalului la sediul Oxfam de la Notting Hill Gate. Sutana fusese aruncată. Ea îşi zisese că era păcat să arunce materialul, dar nu-şi imagina că ar fi dorit cineva să poarte aşa ceva.

Adăugă, lucru oarecum surprinzător pentru o femeie cu o voce sigură de sine ale cărei răspunsuri inteligente sunaseră raţional că:

– Sutana a fost găsită lîngă cadavru, nu? Nu sînt sigură că mi-ar fi plăcut s-o port. Avea ceva sinistru, aşa mi s-a părut. M-am întrebat dacă să tai nasturii – puteau fi de folos – dar nu am vrut să o ating. Ca să vă spun adevărul, mi-a părut bine că a fost aruncată.

După ce îi mulţumi şi puse receptorul în furcă, Dalgliesh spuse:

– Aşadar, ce s-a întîmplat cu mantaua şi unde se află acum? Primul pas este să vorbim cu persoana care a împachetat lucrurile. Părintele Martin mi-a spus că părintele John Betterton s-a ocupat de asta.

10

Emma își ținea cel de-al doilea seminar stînd în fața șemineului masiv din piatră aflat în bibliotecă. La fel ca și în cazul celui dintîi, nu-și făcea iluzii că ar putea abate gîndurile micului grup de studenți de la activitățile funeste care se desfășurau în jurul lor. Comandantul Dalgliesh nu-și dăduse încă acordul pentru redeschiderea bisericii și pentru organizarea slujbelor de sfințire plănuite de părintele Sebastian. Criminaliștii încă făceau cercetări, sosind în fiecare dimineață cu o dubiță sinistră pe care cineva le-o adusese de la Londra și pe care o parcau în fața intrării, în pofida protestelor părintelui Peregrine. Comandantul Dalgliesh și cei doi detectivi ai săi desfășurau anchete misterioase și luminile ardeau pînă tîrziu la Sfîntul Matei.

Părintele Sebastian le interzisese studenților să discute despre crimă; în propriile cuvinte „să încurajeze răul și să adîncească suferința prin bîrfe prost informate și hazardate". Însă, probabil, nici nu se aștepta ca interdicția să fie respectată și Emma se îndoia că impunerea ei slujise la ceva. În mod evident, speculațiile erau discrete și sporadice, nu generalizate sau prelungite, dar faptul că fusese impusă nu făcea decît să adauge un sentiment de vinovăție la neliniștea și tensiunea deja existente. Emma considera că discuțiile deschise ar fi fost de preferat. După cum spusese Raphael: „Prezența poliției în casă este ca o invazie de șoareci: chiar dacă nu-i vezi și nu-i auzi, știi că sînt acolo".

Moartea domnișoarei Betterton adîncise doar în mică măsură nenorocirea actuală. Reprezentase o a doua lovitură, dar mai ușoară asupra nervilor lor anesteziați de groază. Acceptînd că moartea fusese accidentală, comunitatea încercase să tragă o linie de demarcație între această întîmplare și uciderea arhidiaconului. Studenții nu o văzuseră prea des pe domnișoara Betterton

și numai Raphael o jelise. Însă chiar și el părea să-și fi regăsit un oarecare echilibru față de ziua precedentă – un echilibru precar între retragerea într-o lume numai a lui și accese verbale caustice. De la discuția pe care o avuseseră pe promontoriu, Emma nu-l mai întîlnise între patru ochi, dar nu-i părea rău, căci nu era o persoană cu care să te poți înțelege cu ușurință.

Încăperea în care se desfășurau seminariile se afla în spatele clădirii, la etajul al doilea, dar Emma preferase să-și țină lecția în bibliotecă. Își spuse că era mai convenabil să aibă la îndemînă cărțile de care ar fi putut avea nevoie, dar își dădea seama că alegerea ei avea la bază o explicație mult mai puțin rațională. Sala de seminarii îi provoca un sentiment de claustrofobie, prin atmosfera ei, dacă nu prin dimensiuni. Oricît de înfricoșătoare era prezența poliției, era mai suportabil să se afle în centrul casei decît închisă la etajul al doilea, izolată de activitățile care erau mai puțin traumatizante pentru auz decît pentru imaginație.

Noaptea trecută reușise să doarmă, și încă bine. Apartamentele oaspeților fuseseră dotate cu încuietori și aceștia primiseră cheile respective. Prefera să doarmă la Ieronim decît în apropierea bisericii, cu acea fereastră dominatoare și vag amenințătoare, dar numai Henry Bloxham pomenise de această mutare. Emma îl auzise discutînd cu Stephen: „Am înțeles că Dalgliesh a cerut să facă schimb de apartament ca să fie mai aproape de biserică. Ce așteaptă, să se întoarcă ucigașul la locul crimei? Crezi că stă treaz toată noaptea și pîndește la fereastră?“. Nimeni nu o abordase în legătură cu acest subiect.

Ocazional, în timpul vizitelor pe care le făcuse la St Anselm, unul sau mai mulți preoți, dacă nu avea alte treburi, lua parte la seminar, cerîndu-i în prealabil permisiunea. Nu vorbeau niciodată și nici Emma nu simțea că ar fi în vreun fel evaluată. Astăzi, celor patru studenți li se alătură părintele John Betterton. Ca de obicei, părintele Peregrine își desfășura în liniște munca la celălalt capăt al bibliotecii, părînd să nu ia în seamă prezența lor. În șemineu ardea un foc mic, aprins mai mult pentru atmosferă decît pentru căldură, și cu toții stăteau în cerc pe scaune joase, cu excepția lui Peter Buckhurst; acesta preferase un scaun cu

spătar înalt pe care şedea tăcut, cu spatele drept şi mîinile aşezate deasupra textului, de parcă citea în Braille.

Pentru acest trimestru, Emma planificase citirea şi discutarea poeziilor lui George Herbert[1]. Astăzi, refuzînd uşurinţa familiarului în favoarea unui poem mai dificil, alesese *Chintesenţa*. Henry tocmai terminase de citit cu glas tare ultima strofă.

It is no office, art or news,
Nor the Exchange, or busie Hall;
But it is that which while I use
I am with thee and *Most take all*.[2]

Urmă un moment de tăcere, apoi Stephen Morby întrebă:

– Ce înseamnă „chintesenţă"?

– Ceea ce reprezintă un anumit lucru – esenţa lui, răspunse Emma.

– Şi ultimul vers, „I am with thee, and *Most take all*[3]". Pare o greşeală de tipar, dar evident că nu este. Adică, ne-am aştepta să folosească *must*, nu *most*.

– În ediţia pe care o folosesc, interveni Raphael, există o notă care spune că se referă la un joc de cărţi. Cîştigătorul ia totul. Aşa că presupun că Herbert vrea să spună că atunci cînd scrie o poezie îl ţine pe Dumnezeu de mînă – mîna cîştigătoare.

– Herbert iubeşte calambururile legate de jocul de cărţi. Vă amintiţi poemul *The Church Porch?* Acesta ar putea fi un joc de cărţi unde renunţi la anumite cărţi pentru a obţine unele mai bune. Nu trebuie să uităm că Herbert vorbeşte despre poezia sa. Cînd scrie, are totul deoarece este una cu Dumnezeu. Cititorii contemporani cu el trebuie să fi ştiut la ce joc de cărţi se referă.

– Mi-aş fi dorit să ştiu şi eu, spuse Henry. Cred că ar trebui să facem nişte cercetări ca să descoperim cum se juca. Nu ar trebui să fie ceva foarte dificil.

---

[1] George Herbert (1593–1633), poet britanic de la începutul secolului al XVII-lea (n.tr.)

[2] „Nu-i slujbă, artă nu-i, nici ştire de trebuinţă/ Nici bursă nu-i, ori primărie înţesată, /Ci este ceea ce, prin îndelungă folosinţă/ Cu voi m-aduce şi cu cărţile de joc odată" (n.tr.)

[3] Numele unui joc de cărţi din secolul al XVII-lea. În traducere literală, „cea mai mare ia totul". (n.tr.)

– Dar ar fi inutil, protestă Raphael. Eu vreau ca poemul să fie o cale spre altar și liniște sufletească, nu spre o carte de referințe sau un pachet de cărți de joc.

– Sînt de acord. Este atît de tipic pentru Herbert, nu-i așa? Lumescul – chiar și latura frivolă – sanctificat. Dar tot aș vrea să știu.

Emma stătea cu ochii în carte și își dădu seama de prezența altcuiva în bibliotecă numai cînd cei patru studenți ai săi se ridicară în același timp în picioare. Comandantul Dalgliesh rămase în prag. Dacă era surprins să descopere că întrerupsese un seminar, nu o arătă, iar scuzele pe care și le ceru față de Emma sunară mai mult de conveniență decît sincer.

– Îmi pare rău, nu am știut că sînteți în bibliotecă. Aș dori să discut cu părintele John Betterton și mi s-a spus că îl pot găsi aici.

Părintele John, ușor tulburat, se ridică de pe scaunul de piele. Emma știa că se înroșise, dar, cum nu avea cum să mascheze acest lucru, se forță să înfrunte privirea întunecată și lipsită de zîmbet a lui Dalgliesh. Nu se ridică și i se păru că cei patru studenți se apropiaseră mai mult de scaunul ei, ca niște bodyguarzi în sutane în fața unui intrus.

– Cuvintele lui Mercur par dure după cîntecele lui Apolo, spuse Raphael ironic și exagerat de tare. Detectivul-poet – exact omul de care aveam nevoie. Avem o problemă cu George Herbert. De ce nu stai cu noi, comandante, ca să ne vii în ajutor cu cunoștințele pe care le deții?

Dalgliesh îl privi cîteva secunde în tăcere, apoi spuse:

– Sînt convins că domnișoara Lavenham deține toate cunoștințele necesare. Mergem, părinte?

Ușa se închise în spatele lor și cei patru studenți se așezară. Pentru Emma, episodul avu mai multă importanță decît schimbul de cuvinte și de priviri. Comandantul nu-l place pe Raphael, își spuse. Simțea că nu este un om care să-și lase sentimentele personale să se amestece în viața profesională. Și cu siguranță, nu acum. Dar era destul de sigură că nu interpretase greșit mica scînteie de antagonism. Însă mai ciudată era plăcerea de moment provocată de acest gînd.

11

Alături de comandant, părintele Betterton străbătu holul, ieşi pe uşa din faţă şi ocoli partea de sud a casei îndreptîndu-se spre biroul lui Dalgliesh, încercînd să ţină pasul cu el pe picioarele lui scurte, asemenea unul copil ascultător, cu mîinile băgate în mantaua neagră. Părea mai degrabă stînjenit decît îngrijorat. Dalgliesh se întrebase cum avea să reacţioneze în timpul unui interogatoriu al poliţiei. Din experienţă ştia că cine fusese vreodată arestat nu mai reuşea după aceea să se simtă în largul său în prezenţa poliţiştilor. Dalgliesh se temuse că procesul şi arestul – care în mod sigur trebuie să fi fost o experienţă traumatică teribilă – aveau să-l facă pe părintele Betterton incapabil să facă faţă interogatoriului. Kate îi povestise cum reacţionase – cu o repulsie reprimată cu stoicism – faţă de luarea amprentelor – dar, de altfel, foarte puţini potenţiali suspecţi nu erau deranjaţi de acest furt de identitate. În afară de asta, părintele John păruse mai puţin afectat atît de crimă, cît şi de moartea surorii lui decît restul comunităţii, păstrîndu-şi în permanenţă aceeaşi privire de acceptare uimită a vieţii care trebuie mai degrabă îndurată decît trăită.

În camera de interogatorii, se aşeză pe marginea scaunului fără să dea semne că se aştepta ca discuţia să fie un chin.

– Părinte, dumneata te-ai ocupat de împachetarea lucrurilor lui Ronald Treeves pentru a-i fi înapoiate tatălui său? îl întrebă Dalgliesh.

Acum impresia vagă de stînjeneală fu înlocuită de o roşeaţă evidentă de vinovăţie.

– Of Doamne, cred că am făcut o prostie. Bănuiesc că vreţi să mă întrebaţi de manta, nu?

– Aţi trimis-o înapoi, părinte?

– Nu. Nu, mi-e teamă că nu. Este cam greu să vă explic. Era mai degrabă stînjenit decît înspăimîntat cînd o privi pe Kate. Ar fi mai uşor dacă ar fi de faţă celălalt ofiţer al dumneavoastră, inspectorul Tarrant. Vedeţi, e ceva cam jenant...

Nu era genul de cerere pe care Dalgliesh ar fi luat-o în mod normal în consideraţie, dar împrejurările erau neobişnuite.

– Ca ofiţer de poliţie, inspectorul Miskin este obişnuită cu mărturisirile jenante. Dar dacă vă este mai uşor...

– Oh, da, într-adevăr. Vă rog, ar fi mai bine. Ştiu că este o prostie din partea mea, dar mi-ar fi mai uşor.

Dalgliesh făcu un semn de aprobare din cap şi Kate ieşi din încăpere. Piers lucra la computer în camera de la etaj.

– Părintele Betterton are de spus ceva nepotrivit pentru urechile mele caste de femeie, îi zise Kate. AD vrea să te duci tu. Se pare că mantaua lui Treeves nu i-a fost trimisă tăticului. Dacă-i aşa, de ce naiba nu ni s-a spus pînă acum? Ce au toţi oamenii ăştia?

– Nimic, răspunse Piers. Doar că nu gîndesc precum un poliţist.

– Nu gîndesc ca nici un om cunoscut de mine vreodată. Prefer să am de-a face cu un infractor obişnuit în fiecare zi.

Piers îi cedă locul şi coborî în camera de interogatoriu.

– Aşadar, ce anume s-a întîmplat, părinte? întrebă Dalgliesh.

– Cred că părintele Sebastian v-a spus că mi-a cerut să strîng hainele. A fost de părere – ei bine, amîndoi am fost de părere – că nu ar fi corect să cerem cuiva din personalul administrativ să facă asta. Hainele morţilor sînt nişte obiecte atît de personale, nu-i aşa? Este întotdeauna neplăcut să te ocupi de ele. Aşa că m-am dus în camera lui Ronald şi le-am adunat. Desigur, nu avea prea multe. Studenţii nu sînt încurajaţi să-şi aducă multe haine sau obiecte personale, ci numai ceea ce este necesar. Am adunat lucrurile, dar cînd împătuream mantaua am observat că... Ezită, apoi continuă: Ei bine, am observat că era pătată pe interior.

– Cum era pătată, părinte?

– Păi, era evident că stătuse pe manta şi făcuse dragoste.

– Era o pată de spermă? întrebă Piers.

– Da. Da, era. Una destul de mare. Nu am vrut să-i trimit tatălui său mantaua în felul acela. Ronald nu ar fi dorit să fac asta şi ştiam – ei bine, toţi ştiam – că Sir Alred nu a vrut ca el să vină

la St Anselm, să se facă preot. Dacă ar fi văzut mantaua, ar fi putut să ne facă necazuri.

– Adică un scandal sexual?

– Da, ceva de genul ăsta. Şi ar fi fost umilitor pentru bietul Ronald. Era ultimul lucru care ar fi vrut să se întîmple. În mintea mea lucrurile nu erau foarte clare, dar nu mi s-a părut corect să trimit mantaua înapoi aşa cum era.

– De ce nu aţi încercat să o curăţaţi?

– M-am gîndit la asta, dar nu ar fi fost foarte simplu. Mi-era teamă că sora mea o să mă vadă cu ea şi o să mă întrebe ce fac. Şi nici nu mă pricep la spălat. Desigur, nici nu doream să fiu văzut făcînd asta. Apartamentul e mic şi avem – aveam – foarte puţină intimitate. Pur şi simplu am lăsat problema la o parte. Ştiu că a fost o prostie, dar trebuia să pregătesc pachetul pentru şoferul lui Sir Alred şi mi-am zis că o să mă ocup de asta cu altă ocazie. Şi mai era o problemă – nu doream ca cineva de aici să ştie, nu voiam ca părintele Sebastian să afle. Vedeţi, ştiam despre cine e vorba. Ştiam cu cine făcuse dragoste.

– Deci era vorba de o femeie? întrebă Piers.

– Da, de o femeie. Ştiu că veţi păstra secretul.

– Dacă nu are nici o legătură cu uciderea arhidiaconului, spuse Dalgliesh, nu există nici un motiv ca altcineva în afară de noi să ştie lucrul ăsta. Dar cred că pot să vă ajut. Este vorba de Karen Surtees?

Pe chipul părintelui Betterton se citi uşurarea.

– Da, de ea este vorba. Da, mi-e teamă că ăsta-i adevărul. Karen a fost. Vedeţi, îmi place să urmăresc păsările şi i-am văzut cu binoclul. Erau împreună între ferigi. Evident că nu am spus nimănui. Este genul de faptă pe care părintele Sebastian nu ar fi trecut-o uşor cu vederea. Apoi mai era Eric Surtees. E un om bun şi e fericit aici cu noi şi cu crescătoria de porci. Nu am dorit să spun nimic care ar fi putut strica acest echilibru. Şi nu mi s-a părut un lucru atît de îngrozitor. Dacă se iubeau, dacă erau fericiţi împreună... Dar, desigur, nu ştiu cum stăteau lucrurile între ei. Nu cunosc deloc povestea asta. Dar cînd te gîndeşti la cruzimea, orgoliul şi egoismul pe care le acceptăm deseori, ei bine, atunci nu am considerat că Ronald făcea ceva teribil de grav. Ştiţi, el nu era foarte fericit aici. Cumva, nu-şi găsise locul şi nu

cred că acasă ar fi fost mai fericit. Aşa că, probabil, avea nevoie de cineva care să-i arate compasiune şi bunătate. Vieţile celorlalţi sînt atît de misterioase, nu-i aşa? Noi nu trebuie să-i judecăm. Datorăm faţă de morţi aceeaşi milă şi înţelegere ca şi faţă de cei vii. Aşa că m-am rugat şi m-am hotărît să nu spun nimic. Numai că, desigur, am rămas cu problema mantalei.

– Părinte, trebuie s-o găsim rapid. Ce aţi făcut cu ea? întrebă Dalgliesh.

– Am făcut-o sul şi am ascuns-o în dulap. Ştiu că pare o prostie, dar la momentul respectiv am crezut că este o idee bună. Atunci nu părea să fie o grabă rezolvarea problemei. Dar zilele au trecut şi a devenit din ce în ce mai dificil să fac asta. Apoi sîmbătă mi-am dat seama că trebuie să iau o hotărîre. Am aşteptat pînă cînd sora mea a plecat la plimbare. Am luat o batistă, am udat-o cu apă fiebinte, am săpunit-o şi am reuşit să curăţ mantaua destul de bine. Am şters-o cu un prosop uscat şi am ţinut-o în faţa focului. Apoi mi-am zis că cel mai bun lucru ar fi să-i scot eticheta cu numele pentru ca oamenii să nu-şi amintească de moartea lui Ronald. După aceea m-am dus la vestiar şi am atîrnat-o în cui – astfel încît, dacă vreunul dintre studenţi şi-ar fi uitat mantaua, să poată să o folosească pe aceasta. M-am decis să-i explic părintelui Sebastian că mantaua nu a fost trimisă cu celelalte haine, fără să-i dau vreo explicaţie: i-aş fi spus că am atîrnat-o în vestiar. Ştiam că avea să presupună că fusesem neglijent şi uitasem de ea. A părut cea mai bună metodă de-a rezolva problema.

Dalgliesh ştia din experienţă că dacă grăbeai un martor stricai totul, aşa că reuşi să-şi stăpînească nerăbdarea.

– Şi unde se află mantaua acum, părinte? întrebă el.

– Nu este în cuier, unde am pus-o, ultima din dreapta? Am atîrnat-o acolo sîmbătă, chiar înainte de vecernie. Nu e tot acolo? Desigur, n-am avut cum să verific – nu că m-aş fi gîndit s-o fac – pentru că aţi încuiat uşa de la vestiar.

– Cînd aţi pus-o acolo, mai exact?

– După cum v-am mai spus, chiar înainte de vecernie. Am fost printre primii care au ajuns la biserică. Fiind atît de mulţi studenţi plecaţi, eram foarte puţini şi mantalele lor erau aşezate la rînd. Am pus mantaua lui Ronald unde v-am spus, pe ultimul cui.

– Părinte, cît timp mantaua a fost la dumneavoastră, aţi purtat-o vreodată?

Părintele îl privi cu ochi uimiţi.

– Oh, nu, n-aş fi făcut una ca asta. Noi avem fiecare mantale negre. Nu aveam de ce s-o port pe-a lui Ronald.

– În mod normal, studenţii îşi poartă numai propriile mantale sau acestea sînt, să zicem, comune?

– Nu, fiecare poartă mantaua proprie. Se poate să le confunde, dar în noaptea aceea acest lucru nu s-a întîmplat sigur. Studenţii nu poartă mantalele la vecernie decît în iernile cele mai friguroase. E o distanţă scurtă pînă la biserică prin peristilul de nord. Iar Ronald nu i-ar fi împrumutat nimănui mantaua. Era foarte pretenţios cu ceea ce-i aparţinea.

– Părinte, de ce nu mi-aţi spus asta mai devreme? îl întrebă Dalgliesh.

Părintele se uită la el cu uimire.

– Nu m-aţi întrebat.

– Dar nu v-aţi gîndit, atunci cînd am examinat toate mantalele şi hainele căutînd urme de sînge, că am vrea să ştim dacă nu lipseşte ceva?

– Nu, răspunse simplu părintele John. Şi nu lipsea, nu-i aşa? Era în cuier la vestiar cu celelalte.

Dalgliesh aşteptă. Confuzia vagă a părintelui John se transformă în îngrijorare. Se uită de la Dalgliesh la Piers, dar pe feţele lor nu văzu nimic care să-l liniştească.

– Nu m-am gîndit la amănuntele investigaţiei, la ce făceaţi sau la ce-ar putea reprezenta toate astea, spuse el. Nu am vrut s-o fac şi nu mi s-a părut că e ceva care să mă privească. Tot ce-am făcut a fost să încerc să răspund corect la toate întrebările pe care mi le-aţi pus.

Era o justificare completă, trebui să recunoască Dalgliesh. De ce să se fi gîndit părintele John că mantaua are vreo importanţă. Cineva care ar fi cunoscut mai bine procedurile poliţieneşti, mai curios sau mai interesat ar fi oferit informaţiile chiar dacă nu le-ar fi considerat deosebit de utile. Părintele John nu era deloc astfel şi, chiar dacă i-ar fi trecut prin minte să vorbească, protejarea jalnicului secret al lui Ronald Treeves i s-ar fi părut probabil mai importantă.

– Îmi pare rău, zise părintele plin de remuşcări. V-am încurcat investigaţia? Era ceva important?

Oare ce ar fi putut răspunde, se întrebă Dalgliesh.

– Ceea ce este important este momentul exact cînd aţi pus mantaua în cuier, spuse el. Sînteţi sigur că a fost exact înainte de vecernie?

– A, da, sînt sigur. Trebuie să fi fost nouă şi un sfert. Sînt printre primii care ajung la biserică pentru vecernie – aveam de gînd să vorbeasc cu părintele Sebastian după slujbă, dar el se grăbea şi nu am apucat. Iar în dimineaţa următoare, cînd am aflat cu toţii despre crimă, mi s-a părut că este un lucru prea lipsit de importanţă ca să-l mai deranjez şi eu.

– Mulţumesc pentru ajutor, părinte. Ceea ce ne-aţi spus este important. Este şi mai important să păstraţi secretul. V-aş fi recunoscător dacă nu aţi pomeni nimănui despre această discuţie.

– Nici măcar părintelui Sebastian?

– Nimănui, vă rog. După terminarea investigaţiei veţi putea să-i spuneţi părintelui Sebastian ce poftiţi. Deocamdată nu vreau ca cei de aici să ştie că mantaua lui Ronald Treeves se află în colegiu.

– Dar nu este în altă parte, nu? zise părintele privindu-l cu ochi sinceri pe Dalgliesh. Nu este tot în cuier?

– Acum nu este, părinte, dar cred c-o vom găsi.

Îl conduse cu blîndeţe pe părintele Betterton spre uşă. Acesta deveni dintr-odată un bătrînel confuz şi îngrijorat. Însă la uşă îşi adună puterile şi se întoarse să mai spună ceva:

– Evident că nu voi spune nimănui despre discuţia asta. Mi-aţi cerut să nu fac asta şi mă voi conforma. Dar pot să vă rog să nu pomeniţi nimic despre relaţia lui Ronald Treeves cu Karen?

– Dacă este relevantă pentru moartea arhidiaconului Crampton, va trebui să se afle. Aşa sînt crimele, părinte. Foarte puţine amănunte pot rămîne ascunse cînd un om are de-a face cu moartea. Dar nu va fi dezvăluită decît dacă este necesar.

Dalgliesh îi sublinie încă o dată importanţa menţinerii secretului în privinţa mantalei şi îl lăsă să plece. Îşi zise că exista un avantaj în faptul că avea de-a face cu preoţii şi studenţii de la St Anselm: odată ce i se făcea o promisiune, putea fi sigur că avea să fie respectată.

12

În mai puțin de cinci minute, întreaga echipă, inclusiv criminaliștii, se reunise în spatele ușilor închise de la Sfîntul Matei. Dalgliesh îi puse la curent cu ultimele evoluții.

– Așadar, începem căutarea. Mai întîi trebuie să lămurim lucrurile în legătură cu cele trei seturi de chei. După crimă lipsea un set. În timpul nopții, Surtees a luat un set și nu l-a mai dus înapoi. Acesta a fost recuperat din crescătoria de porci. Asta înseamnă că la Cain trebuie să se fi aflat un al doilea set pe care l-a pus înapoi după crimă. Presupunînd că în acea noapte Cain a fost cel care a purtat mantaua, aceasta ar putea fi ascunsă oriunde, în interiorul colegiului sau în afara lui. Nu este un lucru ușor de ascuns, dar Cain a avut la dispoziție tot promontoriul și țărmul mării și destul timp între miezul nopții și ora cinci și jumătate. Poate că a ars-o. Există destule șanțuri care brăzdează promontoriul și din care focul nu ar fi fost observat, chiar dacă cineva se afla prin zonă. Tot ce i-ar fi trebuit ar fi fost niște parafină și un chibrit.

– Eu știu ce-aș fi făcut cu ea, domnule, spuse Piers. Aș fi dat-o de mîncare la porci. Animalele astea mănîncă orice, mai ales dacă este pătat de sînge, caz în care am fi norocoși să găsim ceva – poate doar lănțișorul de alamă de la guler.

– Atunci, căutați-o. Tu și Ronald ar trebui să începeți de la Sfîntul Ioan. Am primit aprobarea de la părintele Sebastian să mergem unde dorim, așa că nu avem nevoie de mandat. Dacă vreunul dintre locatarii caselor vă face probleme, s-ar putea să avem nevoie de așa ceva. Este însă important ca nimeni să nu știe ce căutăm. Unde sînt acum studenții? Știe cineva?

– Cred că sînt în sala de la primul etaj, răspunse Kate. Părintele Sebastian are seminar de teologie.

– Asta înseamnă că o să fie ocupaţi o vreme. Domnule Clark, tu şi echipa ocupaţi-vă de promontoriu şi de mal. Mă îndoiesc că, pe furtuna din noaptea aceea, Cain s-a dus să arunce mantaua în mare, dar sînt destule ascunzători pe promontoriu. Eu şi Kate ne vom ocupa de casă.

Grupul se dispersă, echipa de criminalişti îndreptîndu-se spre mare, iar Piers şi Ronald înspre Sfîntul Ioan. Dalgliesh şi Kate intrară pe poarta de fier în curtea de vest. Peristilul nordic fusese golit de frunze, dar cercetarea meticuloasă a echipei de criminalişti nu dăduse la iveală nimic interesant, în afară de crenguţa cu frunze încă proaspete, de pe podeaua apartamentului lui Raphael.

Dalgliesh descuie uşa de la vestiar. Aerul era stătut. Cele cinci mantale cu glugă atîrnau în cuier, de parcă se aflau acolo de zeci de ani. Dalgliesh îşi puse mănuşile de latex şi întoarse gluga fiecărei mantale. Etichetele cu numele se aflau la locul lor: Morby, Arbuthnot, Buckhurst, Bloxhan, McCauley. Trecură în spălătorie, unde se găseau două ferestre înalte, cu o masă cu blat sub ele, iar dedesubtul ei patru coşuri de rufe din plastic. În stînga era o chiuvetă adîncă de porţelan, cu un uscător de fiecare parte şi o maşină rotativă de călcat rufe. Cele patru maşini mari de spălat erau fixate pe peretele din dreapta. Toate uşile lor erau închise.

Kate rămase în prag în timp ce Dalgliesh deschise primele trei uşi. În timp ce se apleca spre cea de-a patra, Kate îl văzu încordîndu-se şi se grăbi spre locul unde se afla. În spatele sticlei groase, neclare, dar uşor de identificat, se vedeau cutele unei haine maronii de lînă. Găsiseră mantaua.

Pe capacul maşinii de spălat se găsea un cartonaş alb. Kate îl ridică şi i-l dădu lui Dalgliesh fără să spună o vorbă. Scrise cu negru, cu o ortografie meticuloasă, erau următoarele cuvinte: „Acest vehicul nu trebuie parcat în faţa clădirii. Vă rog să îl mutaţi în spate. P.G."

– Părintele Peregrine, zise Dalgliesh, şi se pare că el a oprit maşina. Mai sînt aproape zece centimetri de apă înăuntru.

– E cu sînge? întrebă Kate aplecîndu-se ca să vadă mai bine.

– E dificil de spus, dar celor de la laborator nu le trebuie mult ca să facă identificarea. Sună-i pe Piers şi pe criminalişti, Kate, şi spune-le să nu mai caute. Vreau să fie scoasă uşa de la

mașină, apa să fie scursă și mantaua, trimisă la laborator. Vreau mostre de păr de la toți cei de la St Anselm. Slavă Domnului cu părintele Peregrine. Dacă o mașină de mărimea asta ar fi executat tot ciclul mă îndoiesc că am mai fi găsit ceva util, fie sînge, fibre sau fire de păr. Eu și Piers o să vorbim cu părintele.

– Cu siguranță că ucigașul și-a asumat un risc extraordinar. A fost o nebunie să se întoarcă și o nebunie și mai mare să pornească mașina. Numai din întîmplare nu am găsit mantaua mai devreme.

– Nu i-a păsat dacă o găseam. Poate chiar a dorit să fie găsită. Tot ce conta era să nu se facă legătura între el și manta.

– Dar trebuie să-și fi dat seama că exista riscul ca părintele Peregrine să se trezească și să oprească mașina.

– Nu, nu a știut asta, Kate. Există o persoană aici care nu folosește niciodată mașinile astea. Îți aduci aminte de jurnalul doamnei Munroe? Lui George Gregory îi spală Ruby Pilbeam hainele.

Părintele Peregrine se afla la biroul din capătul de vest al bibliotecii, abia zărindu-se după un teanc de cărți. Nu mai era nimeni prezent.

– Părinte, îl întrebă Dalgliesh, în noaptea crimei ați oprit una dintre mașinile de spălat?

Părintele Peregrine își înălță capul și păru să aibă nevoie de cîteva secunde ca să-i recunoască pe vizitatori.

– Scuzați-mă, spuse el. Domnul comandant Dalgliesh, desigur. Despre ce este vorba?

– Sîmbătă noaptea. În noaptea în care arhidiaconul Crampton a fost ucis. Vă întreb dacă ați mers în spălătorie și ați oprit una din mașinile de spălat.

– Așa am făcut?

Dalgliesh îi înmînă cartonașul.

– Dumneavoastră ați scris asta, bănuiesc. Astea sînt inițialele dumneavoastră, iar acest scris vă aparține.

– Da, așa este. Of, Doamne, se pare că am încurcat biletele.

– Ce scria pe cel corect?

– Că studenții nu au voie să folosească mașinile de spălat după vecernie. Eu merg devreme la culcare și am somnul foarte ușor. Mașinile sînt vechi și, cînd sînt în funcțiune, fac un

zgomot extrem de deranjant. Defectul este la sistemul de alimentare cu apă, nu la maşini, dar cauza nu este foarte importantă. Studenţii trebuie să păstreze tăcerea după vecernie. Nu este un moment potrivit să-şi spele rufele.

– Şi aţi auzit maşina, părinte? Dumneavoastră aţi pus biletul ăsta?

– Eu trebuie s-o fi făcut. Dar cred că eram pe jumătate adormit la momentul respectiv şi mi-a ieşit cu totul din minte că am făcut-o.

– Cum de s-a întîmplat asta, părinte? întrebă Piers. Nu eraţi prea adormit să scrieţi biletul, să găsiţi o hîrtie şi ceva de scris.

– Dar v-am explicat, inspectore. Este biletul greşit. Am destul de multe scrise deja. Sînt la mine în cameră dacă vreţi să le vedeţi.

Îl urmară prin uşa care ducea în camera lui ca o chilie. Acolo, deasupra bibliotecii pline de cărţi, se afla o cutie de carton cu vreo jumătate de duzină de cartonaşe. Dalgliesh le răsfiră. „Acest birou îmi aparţine. Studenţii nu au voie să-şi lase cărţile aici“; „Vă rog să puneţi la loc cărţile pe acest raft în ordinea exactă“; „Aceste maşini nu trebuie utilizate după vecernie. Pe viitor, orice maşină care va fi pornită după ora zece va fi închisă“; „Acest avizier este exclusiv destinat anunţurilor oficiale, nu schimbului de banalităţi între studenţi“. Toate purtau iniţialele P.G.

– Mi-e teamă că eram foarte adormit, spuse părintele Peregrine. Am luat un cartonaş greşit.

– Aţi auzit maşina pornind la un moment dat noaptea şi v-aţi dus să opriţi zgomotul. Nu v-aţi dat seama de importanţa acestui lucru atunci cînd v-a întrebat inspectorul Miskin?

– Tînăra m-a întrebat dacă am auzit pe cineva intrînd sau ieşind din clădire sau dacă am ieşit eu. Îmi amintesc exact cuvintele. Mi-a spus că trebuie să fiu foarte exact în răspunsurile pe care i le dau. Aşa am şi fost. Am spus că nu. Nu am fost întrebat nimic despre maşinile de spălat.

– Uşile tuturor maşinilor erau închise. De obicei, cînd nu sînt folosite, ar trebui lăsate deschise. Dumneavoastră le-aţi închis, părinte?

Părintele Peregrine spuse mulţumit de sine:

– Nu-mi amintesc, dar cred că am făcut-o. Este ceva firesc. Este vorba de ordine, înțelegeți? Nu-mi place să le văd deschise. Nu există nici un motiv să fie lăsate așa.

Gîndurile părintelui Peregrine păreau să fie la birou și la munca pe care o avea de făcut. Îi conduse înapoi în bibliotecă și apoi se așeză la birou, de parcă discuția s-ar fi încheiat.

Dalgliesh spuse cu toată autoritatea de care fu în stare:

– Părinte, vreți să mă ajutați să-l prind pe criminalul acesta sau nu?

Părintele Peregrine, deloc intimidat de statura de 1,85 m a lui Dalgliesh care îl domina, păru să mediteze asupra întrebării de parcă era o afirmație, nu o acuzație.

– Criminalii trebuie prinși, desigur, răspunse el, dar nu cred că am competența necesară să vă ajut, domnule comandant. Nu am deloc experiență în activitatea de investigație a poliției. Cred că ar trebui să vorbiți cu părintele Sebastian sau cu părintele John. Amîndoi citesc multe romane polițiste și probabil că se pricep cumva la asta. O dată părintele Sebastian mi-a împrumutat un roman. Cred că era de Michael Innes. Mi-e teamă însă că era prea avansat pentru mine.

Piers, rămas fără cuvinte, își ridică ochii spre cer și întoarse spatele acestui potop de cuvinte. Părintele Peregrine își lăsă ochii în carte, dar apoi deveni din nou agitat și-și ridică privirea.

– Doar o idee. Criminalul acesta, după ce a înfăptuit crima, în mod sigur a dorit să plece cît mai repede de la locul faptei. Bănuiesc că avea o mașină pregătită în fața porții vestice. Nu-mi vine să cred, domnule comandant, că a considerat că este momentul potrivit să-și spele rufele. Mașina de spălat este un tertip.

– Și nu ați văzut și nu ați auzit nimic cînd ați ieșit din cameră?

– După cum v-am explicat, domnule comandant, nu-mi amintesc cînd am plecat din cameră. Totuși, biletul meu și faptul că mașina era oprită sînt de necontestat. Desigur, dacă ar fi intrat cineva la mine în cameră ca să ia cartonașul aș fi auzit. Îmi pare rău că nu vă pot ajuta mai mult.

Părintele Peregrine își întoarse din nou atenția la cărțile sale, iar Dalgliesh și Piers îl lăsară cu munca lui.

Odată ce părăsiră biblioteca, Piers spuse:

– Nu-mi vine să cred! Omul e nebun! Şi este de presupus că are competenţa de a preda cursuri postuniversitare!

– Şi o face excelent, din cîte am auzit. Îmi închipui cum s-a întîmplat. Se trezeşte, aude un zgomot pe care îl detestă, se scoală pe jumătate adormit şi duce ceea ce crede el că este biletul potrivit, apoi se bagă din nou în pat. Problema e că el nu poate să creadă că cineva de la St Anselm a comis crima. Respinge posibilitatea asta. La fel ca în cazul părintelui John şi a mantalei. Nici unul nu a încercat să ne pună beţe-n roate – nu refuză să ne ajute în mod deliberat. Nici unul nu gîndeşte ca un poliţist şi întrebările noastre par irelvante. Nu pot să accepte posibilitatea ca cineva de la St Anselm să fie responsabil.

– Atunci îi aşteaptă un şoc al naibii de mare, replică Piers. Dar părintele Sebastian? Părintele Martin?

– Ei au văzut cadavrul, Piers. Ştiu unde şi cum. Întrebarea este: ştiu şi cine?

13

În spălătorie, mantaua plină de apă fusese scoasă cu grijă şi băgată într-un sac de plastic. Apa, atît de vag rozalie încît era parcă mai mult o iluzie, fusese pusă în sticle şi etichetată. Doi membri ai echipei lui Clark căutau amprente pe maşina de spălat. Lui Dalgliesh i se părea o activitate inutilă – Gregory purtase mănuşi în biserică şi era puţin probabil că şi le scosese înainte să se întoarcă acasă. Cu toate acestea, amprentele trebuiau căutate; avocaţii apărării vor urmări în mod sigur să găsească ocazia de a pune sub semnul întrebării acurateţea investigaţiei.

– Acest lucru confirmă că Gregory este suspectul principal, dar, de altfel, aşa a fost din momentul în care am aflat de căsătoria lui. Apropo, unde se află acum? Se ştie?

– A plecat cu maşina la Norwich azi-dimineaţă, răspunse Kate. I-a spus doamnei Pilbeam că se va întoarce după-amiază. Ea îi face curăţenie în casă şi se afla acolo în această dimineaţă.

– O să-l interogăm imediat ce se întoarce şi de data asta ca la carte. Vreau ca interogatoriul să fie înregistrat. Două lucruri sînt foarte importante. Nu trebuie să ştie că mantaua lui Treeves a fost lăsată la colegiu sau că maşina de spălat a fost oprită. Piers, vorbeşte iarăşi cu părintele John şi cu părintele Peregrine. Fă-o cu tact. Încearcă să-l faci pe părintele Peregrine să priceapă mesajul.

Piers plecă.

– Nu am putea să-l rugăm pe părintele Sebastian să anunţe că uşa spre peristilul de nord este deschisă şi că pot folosi spălătoria? întrebă Kate. Apoi am putea să aşteptăm ca Gregory să vină după manta. Va dori să afle dacă am găsit-o.

– Ingenios, Kate, dar asta nu va dovedi nimic. Nu o să cadă într-o asemenea capcană. Dacă se hotărăşte să vină, o să aducă şi nişte haine murdare cu el. Dar de ce ar face-o? Intenţia lui a

fost ca mantaua să fie găsită – încă o dovadă care să ne convingă că a fost o treabă din interior. Tot ce-l interesează este ca noi să nu putem dovedi că el a fost cel care a purtat-o în noaptea crimei. În mod normal, ar fi fost în siguranță. A avut ghinion că Surtees s-a dus la biserică sîmbătă noaptea. Fără mărturia lui nu ar fi existat nici o dovadă că ucigașul a purtat o manta. Ghinion a avut și că mașina de spălat a fost oprită. Dacă și-ar fi încheiat ciclul, orice dovadă ar fi fost mai mult ca sigur distrusă.

– Ar putea pretinde că Treeves i-a împrumutat mantaua cu ceva timp în urmă, afirmă Kate.

– Dar nu ar fi foarte credibil. Treeves era un tînăr foarte egoist cu propriile bunuri. De ce să-și fi împrumutat cuiva mantaua? Dar ai dreptate. Probabil că asta va fi parte a apărării lui.

Piers, care se întorsese, spuse:

– Părintele John era în bibliotecă cu părintele Peregrine. Cred că amîndoi au priceput mesajul. Dar ar fi mai bine să-l așteptăm pe Gregory și să-l abordăm imediat ce se întoarce.

– Și dacă vrea un avocat? întrebă Kate.

– Atunci va trebui să așteptăm pînă cînd vine unul, spuse Dalgliesh.

Dar Gregory nu solicită un avocat. O oră mai tîrziu se așeză la masa din camera de interogatoriu, fără să arate nici un semn de îngrijorare.

– Cred că-mi cunosc drepturile, începu el, și cît de departe putem ajunge fără să trebuiască să cheltuiesc bani pe un avocat. Nu-mi permit unul care să fie cu adevărat bun, iar cei pe care mi-i permit nu mi-ar fi de nici un folos. Avocatul meu, deși este extrem de competent cînd vine vorba să întocmească un testament, ar reprezenta o povară care ne-ar scoate din sărite pe toți. Nu l-am ucis eu pe Crampton. Nu numai că orice formă de violență îmi repugnă, dar nu aveam nici un motiv să-i doresc moartea.

Dalgliesh se hotărîse să lase interogatoriul pe seama lui Kate și Piers. Amîndoi stăteau față în față cu Gregory, în timp ce Dalgliesh se dusese la fereastra dinspre est. Își spuse că era un loc foarte ciudat pentru desfășurarea unui interogatoriu. Camera modest mobilată, cu masa pătrată, patru scaune cu spătar drept și două fotolii, nu se schimbase de prima dată cînd o văzuseră.

Se schimbase numai becul mai puternic care atîrna deasupra mesei. Singurele semne ale prezenței lor se aflau în bucătărie – colecția de căni, mirosul slab de cafea și de sandviciuri – și în salonașul mai confortabil de vizavi, unde doamna Pilbeam pusese chiar și un vas cu flori. Dalgliesh se întrebă ce impresie i-ar fi făcut unui privitor oarecare scena de față, spațiul funcțional aproape gol, cei trei bărbați și femeia atît de evident implicați în ceea ce făceau. Putea fi la fel de bine un interogatoriu sau o conspirație și zgomotul ritmic al valurilor sublinia atmosfera amenințătoare și caracterul ei secret.

Kate dădu drumul la casetofon și parcurseră etapa preliminară. Gregory își spuse numele și adresa, iar cei trei polițiști, numele și rangul.

Piers fu cel care începu seria întrebărilor:

– Arhidiaconul Crampton a fost ucis în jur de miezul nopții sîmbăta trecută. Unde vă aflați după ora zece în seara aceea?

– V-am mai spus asta cînd am discutat prima dată. Eram acasă și ascultam Wagner. Nu am ieșit din casă pînă cînd nu am fost chemat telefonic la întrunirea solicitată de Sebastian Morell în bibliotecă.

– Avem dovezi că cineva a intrat în camera lui Raphael Arbuthnot în noaptea aceea. Dumneavoastră ați fost?

– Cum aș fi putut? V-am mai spus că nu am ieșit din casă.

– Pe 27 aprilie 1988 v-ați căsătorit cu Clara Arbuthnot și ne-ați spus că Raphael este fiul dumneavoastră. În momentul încheierii căsătoriei știați că în urma ceremoniei va deveni copil legitim și va ajunge astfel moștenitorul Colegiului St Anselm?

Urmă o scurtă pauză. Dalgliesh își spuse: „Nu are idee cum am aflat de căsătoria lui. Nu este sigur cît de mult știm".

– La momentul respectiv nu știam, spuse Gregory. Mai tîrziu – nu-mi aduc aminte exact cînd – am aflat că prin legea din 1976 fiul meu a devenit legitim.

– Atunci cînd v-ați căsătorit cunoșteați prevederile testamentului domnișoarei Agnes Arbuthnot?

De data asta nu mai urmă nici o ezitare. Dalgliesh era convins că Gregory se interesase, probabil făcuse cercetări la Londra. Dar făcuse asta sub un alt nume și putea fi destul de sigur

că cel puțin acest lucru nu putea fi descoperit cu ușurință de polițiști, așa că spuse:

– Nu, nu le cunoșteam.

– Și soția dumneavoastră nu v-a spus nimic despre asta înainte sau după căsătorie?

Din nou o scurtă ezitare și o fluturare din gene. Apoi Gregory se decise să riște:

– Nu, nu mi-a spus. Era mai preocupată de salvarea propriului suflet decît de bunăstarea financiară a fiului nostru. Și dacă aceste întrebări oarecum naive sînt menite să sublinieze că am avut un mobil, aș dori să subliniez că și cei patru preoți rezidenți aveau.

– Parcă ne-ați spus că nu cunoșteați prevederile testamentului, interveni Piers.

– Nu mă refeream la avantajele pecuniare. Mă gîndeam la faptul că practic nimeni de la colegiu nu-l plăcea pe arhidiacon. Și dacă vreți să insinuați că l-am ucis pe arhidiacon ca să-i asigur fiului meu o moștenire, vreau să subliniez că oricum colegiul urma să fie închis. Toți știam că timpul pe care aveam să îl petrecem aici era limitat.

– Închiderea era inevitabilă, poate, dar nu iminentă, spuse Kate. Părintele Sebastian ar fi putut negocia funcționarea lui pentru încă un an sau doi. Suficient pentru ca fiul dumneavoastră să-și definitiveze pregătirea și să fie hirotonisit. Nu asta doreați?

– Aș fi preferat să aibă o altă carieră. Dar, după cîte am înțeles, asta este una dintre cele mai mici probleme ale unui părinte. Rareori copii fac alegeri înțelepte. Și, cum l-am ignorat pe Raphael timp de douăzeci de ani, nu cred că mă pot aștepta să am un cuvînt de spus în felul în care își organizează viața.

– Astăzi am aflat, interveni Piers, că ucigașul arhidiaconului a purtat în mod sigur mantaua unuia dintre studenți. În spălătorul de la St Anselm am găsit o astfel de manta maro într-una dintre mașinile de spălat. Dumneavoastră ați pus-o acolo?

– Nu, nu eu și nici nu știu cine a făcut-o.

– Mai știm că cineva, probabil un bărbat, i-a telefonat doamnei Crampton la ora nouă și jumătate în seara crimei, sub pretextul că sună de la dieceză, și a cerut numărul de mobil al arhidiaconului. Dumneavoastră ați făcut asta?

Gregory îşi reţinu un uşor zîmbet.

– Este un interogatoriu surprinzător de simplist din partea uneia dintre cele mai prestigioase echipe a Scotland Yard-ului, după cîte am înţeles că sînteţi consideraţi. Nu, nu am dat acel telefon şi nu ştiu cine a făcut-o.

– La un moment dat preoţii şi cei patru studenţi rămaşi la colegiu s-au dus la vecernie. Dumneavoastră unde eraţi?

– Acasă, scriam eseuri. Şi nu am fost singurul bărbat care nu a participat la slujbă. Yarwood, Stannard, Surtees şi Pilbeam au rezistat tentaţiei de a auzi predica arhidiaconului; la fel şi cele trei femei. Sînteţi siguri că un bărbat a fost cel care a telefonat?

– Uciderea arhidiaconului nu a fost singura tragedie care a pus în pericol viitorul colegiului, spuse Kate. Moartea lui Ronald Treeves nu a fost de nici un ajutor. A fost cu dumneavoastră vineri seara. A doua zi a murit. Ce s-a întîmplat în acea vineri?

Gregory o privi ţintă. Expresia de dispreţ şi silă de pe faţa lui era atît de evidentă, de parcă ar fi scuipat-o. Kate se înroşi, dar continuă:

– Fusese respins şi trădat. A venit la dumneavoastră pentru alinare şi îmbărbătare şi dumneavoastră l-aţi alungat. Nu asta s-a întîmplat?

– A venit la mine pentru o lecţie din Noul Testament în greaca veche. Recunosc că lecţia a fost mai scurtă decît de obicei, dar asta a fost dorinţa lui. E evident că ştiţi că a furat anafura sfinţită. L-am sfătuit să se spovedească părintelui Sebastian. Era singurul sfat pe care i-l puteam da; şi dumneavoastră aţi fi făcut la fel. M-a întrebat dacă asta ar putea să însemne exmatricularea şi i-am spus că, avînd în vedere modul specific în care părintele Sebastian priveşte realitatea, părerea mea este că da. Dorea o îmbărbătare, dar nu puteam să i-o ofer. Era mai bine să rişte să fie exmatriculat decît să cadă pe mîna unei şantajiste. Era fiul unor oameni bogaţi; ar fi putut s-o plătească pe femeia aia ani de-a rîndul.

– Aveaţi vreun motiv să presupuneţi că domnişoara Surtees este o şantajistă? Cît de bine o cunoaşteţi?

– Destul de bine ca să ştiu că este o tînără lipsită de orice scrupule căreia îi place puterea. Secretul lui putea fi oricînd dezvăluit.

– Aşa că el s-a sinucis, spuse Kate.

– Din nefericire. Acest lucru nu putea fi prevăzut sau împiedicat.

– Apoi a urmat o a doua moarte, zise Piers. Avem probe că doamna Munroe descoperise că sînteţi tatăl lui Raphael. V-a spus ceva despre asta?

Urmă o altă pauză. Gregory îşi pusese mîinile pe masă şi acum şi le privea. Dalgliesh nu putea să-i vadă faţa, dar ştia că bărbatul luase o hotărîre. Se întreba din nou cît ştia poliţia şi cît de sigură era pe informaţii. Vorbise Margaret Munroe şi cu altcineva? Lăsase poate o scrisoare?

Tăcerea dură mai puţin de şase secunde, dar păru mai lungă. Apoi Gregory spuse:

– Da, a venit să mă vadă. Făcuse cîteva cercetări – nu mi-a spus ce anume – care îi confirmaseră bănuielile. Se pare că două lucruri o îngrijorau. Primul – că îl minţisem pe părintele Sebastian şi lucram aici pentru cu totul alt motiv decît se credea. Al doilea, mai important – că trebuia să-i spun adevărul lui Raphael. Nici una din aceste chestiuni nu o privea, dar mi s-a părut înţelept să-i explic de ce nu mă căsătorisem cu mama lui Raphael cînd aceasta a rămas însărcinată şi de ce mă răzgîndisem ulterior. I-am spus că aşteptam să-i spun fiului meu în momentul cînd consideram că această veste nu va fi foarte neplăcută pentru el. Doream să aleg eu momentul propice. Putea să stea liniştită că o să-i spun lui Raphael înainte de terminarea trimestrului. Avînd în vedere acest angajament – pe care, de altfel, nu avea nici un drept să mi-l smulgă – mi-a promis că o să păstreze secretul.

– Şi în noaptea aceea a murit, spuse Dalgliesh.

– Din cauza unui atac de cord. Dacă şocul descoperirii şi efortul confruntării cu mine s-au dovedit a fi fatale, îmi pare rău. Nu pot să fiu făcut răspunzător pentru toate decesele care se petrec la St Anselm. Probabil că o să mă acuzaţi şi că am împins-o pe Agatha Betterton pe scara de la pivniţă.

– Şi aţi făcut-o? întrebă Kate.

De data asta Gregory reuşi să-şi ascundă sentimentul de antipatie.

– Am crezut că vă ocupați de investigarea morții arhidiaconului Crampton, nu că încercați să mă transformați într-un ucigaș în serie. Nu ar trebui să ne concentrăm pe singura moarte care, fără îndoială, a fost o crimă?

Dalgliesh fu cel care vorbi:

– Avem nevoie de mostre de păr de la toți cei care se aflau la colegiu sîmbătă noaptea. Presupun că nu aveți nici o obiecție?

– Nu, dacă această umilință va fi extinsă asupra tuturor celorlalți suspecți. Nu e o procedură care să necesite o anestezie generală.

Prelungirea interogatoriului avea un scop. Continuară cu rutina specifică încheierii interogatoriului și Kate opri casetofonul.

– Dacă vreți mostrele de păr, ar fi bine să veniți acum să le luați, afirmă Gregory. Am de gînd să mă apuc de lucru și nu-mi place să fiu întrerupt.

Apoi se îndepărtă în noapte.

– Vreau mostrele în noaptea asta, spuse Dalgliesh. După aceea am de gînd să mă duc la Londra. Vreau să fiu la laborator cînd va fi examinată mantaua. Ar trebui să obținem rezultatul în vreo două zile, dacă i se acordă prioritate. Voi doi și Robbins rămîneți aici. Voi vorbi cu părintele Sebastian să vă mutați aici. Cred că vă va putea da saci de dormit și saltele dacă nu mai sînt paturi libere. Vreau ca Gregory să fie supravegheat non-stop.

– Și dacă nu obținem nimic de pe manta? întrebă Kate. Tot ce avem pînă acum sînt dovezi indirecte. Fără probe judiciare nu avem nici un caz.

Rostise un adevăr evident, așa că nici Dalgliesh și nici Piers nu-i răspunseră.

14

Cînd trăia sora lui, părintele John apărea doar rareori la masă, cu excepția cinei, cînd toți membrii comunității erau așteptați să fie prezenți pentru ceea ce părintele Sebastian considera a fi o celebrare unificatoare a vieții în comunitate. Dar acum, oarecum pe neașteptate, părintele John sosi la ceaiul de marți după-amiaza. Dar după decesul domnișoarei Betterton nu mai existase un ceremonial de reunire a întregului colegiu; știrea fusese dată fiecărui preot și student în parte de părintele Sebastian, cît mai discret posibil. Cei patru studenți își exprimaseră deja condoleanțele părintelui John și acum încercau să-și arate simpatia umplîndu-i ceașca de ceai și aducîndu-i pe rînd sandviciuri, biscuiți și prăjituri de la masa din refectoriu. Părintele stătea lîngă ușă, un om mărunțel și liniștit, de o politețe desăvîrșită, care zîmbea din cînd în cînd. După ceai, Emma îi sugeră că e gata să pună ordine în lucrurile domnișoarei Betterton și amîndoi se îndreptară împreună spre apartament.

Emma se întrebase cum ar putea să strîngă lucrurile și îi ceruse doamnei Pilbeam doi saci de plastic tare, unul pentru lucruri care să fie trimise la Oxfam sau la altă organizație de caritate și altul pentru hainele care urmau să fie aruncate. Dar cei doi saci negri pe care îi primise i se păruseră atît de nepotriviți pentru altceva decît pentru gunoi, încît se decisese să sorteze întîi lucrurile din dulap, apoi să le pună în saci și să le ia atunci cînd părintele John nu va fi de față.

Emma îl lăsă în lumina slabă răspîndită de flăcările albastre ale focului de gaz și se duse în dormitorul domnișoarei Betterton. Lustra cu un abajur demodat și prăfuit, care atîrna din mijlocul tavanului, răspîndea o lumină insuficientă, dar veioza de pe noptiera de lîngă patul cu cadru de alamă era dotată cu un bec

mai puternic şi, înclinînd-o astfel încît să lumineze camera, Emma reuşi să-şi înceapă treaba. În dreapta patului se afla un scaun cu spătar înalt şi un scrin cu forme curbate. Singura mobilă care se mai afla acolo era un imens dulap de mahon decorat cu cartuşe sculptate care ocupa spaţiul dintre cele două ferestre mici. Emma deschise uşa şi simţi mirosul de mucegai combinat cu cel de tweed, lavandă şi naftalină.

Dar sarcina sortării şi aruncării unor lucruri se dovedi mai puţin dificilă decît se temuse. În viaţa ei solitară, domnişoara Betterton se descurcase cu puţine haine şi era greu de crezut că-şi cumpărase ceva nou în ultimii zece ani. Emma scoase din dulap o haină grea de bizam cu petice roase de molii, două costume de tweed, cu jachete avînd perniţe exagerat de mari la umeri, care arătau de parcă fuseseră purtate ultima oară în anii 1930, o colecţie pestriţă de jachete cu nasturi şi fuste lungi de tweed, rochii de seară de catifea şi satin de o calitate excelentă, dar cu o croială ieşită de mult din vogă, pe care o femeie modernă nu ar fi acceptat să le poarte decît, poate, la un bal mascat. Scrinul conţinea cămăşi şi lenjerie intimă, chiloţi cu mînecuţe spălaţi, dar pătaţi între picioare, veste cu mînecă lungă şi şosete groase. Puţine lucruri de aici puteau fi date de pomană.

Emma simţi brusc repulsie şi milă pentru domnişoara Betterton la gîndul că inspectorul Tarrant şi colegii lui au putut scotoci printre aceste rămăşite amărîte. Ce-or fi aşteptat să găsească – o scrisoare, un jurnal, o mărturisire? Membrii congregaţiilor medievale, expuşi duminică de duminică la imaginile terifiante ale *Judecăţii de Apoi*, se rugau să fie feriţi de o moarte bruscă, temîndu-se că ar putea să ajungă în faţa creatorului lor nespovediţi. Omul modern, în clipa de pe urmă, regreta mai degrabă că-şi lăsa biroul în dezordine, ambiţiile nerealizate şi scrisorile incriminatoare.

În sertarul de jos găsi ceva surprinzător. Învelită cu grijă într-o hîrtie cafenie, se afla o tunică de ofiţer de aviaţie cu aripi deasupra buzunarului stîng, două cercuri pe mînecă şi o medalie. Alături era o caschetă destul de uzată, turtită. Emma puse pe pat tunica şi haina de bizam şi le contemplă o clipă într-o tăcere nedumerită.

Găsi bijuteriile într-o cutie mică de piele pusă în sertarul de sus, stînga, al scrinului. Nu erau multe şi broşele cu camee, inelele masive de aur şi coliere lungi de perle păreau a fi moştenire

de familie. Era dificil de apreciat valoarea lor, deşi unele pietre arătau bine şi Emma se întrebă cum ar putea să îndeplinească cît mai bine cererea părintelui John de a le vinde. Poate că cel mai bun plan ar fi să ducă toate bijuteriile la Cambridge ca să fie evaluate de unul dintre bijutierii din oraş. Între timp, era responsabilitatea ei să le păstreze în siguranţă.

Fundul cutiei era dublu şi, ridicîndu-l, Emma găsi un plic mic, îngălbenit de vreme. Deschizîndu-l, în palmă îi căzu un inel. Era de aur şi, deşi pietrele erau mici, aveau o montură frumoasă – un rubin înconjurat de diamante. Într-un impuls de moment, Emma şi-l puse pe degetul mijlociu al mîinii stîngi şi îşi dădu seama ce reprezenta: un inel de logodnă. Dacă domnişoara Betterton îl primise de la pilot, atunci acesta trebuie să fi fost ucis; altfel de ce ar fi păstrat uniforma? Emmei îi veni în minte imaginea vie a unui avion Spitfire sau Hurricane, prăbuşindu-se în spirală în Canalul Mînecii, lăsînd în urmă o limbă lungă de foc. Sau fusese un pilot de bombardier, doborît deasupra unei ţinte inamice, alăturîndu-se în moarte celor ucişi de bombele sale? Oare el şi Agatha Betterton fuseseră amanţi înainte ca el să moară?

Oare de ce era atît de greu de crezut, se întrebă ea, că cei bătrîni au fost odată tineri, avînd puterea şi frumuseţea de animal a tinereţii, că au iubit, au fost iubiţi, au rîs şi au fost plini de optimismul de neînfrînat al tinereţii? Îi veni în minte imaginea domnişoarei Betterton, în cele cîteva ocazii în care o văzuse, mergînd cu paşi mari pe poteca de pe stînci, cu broboada de lînă pe cap, cu bărbia avîntată înainte, de parcă ar fi înfruntat un duşman mai puternic şi mai necruţător decît vîntul; trecînd pe lîngă Emma pe scări şi salutînd-o cu un semn scurt din cap sau aruncîndu-i o privire rapidă cu ochii aceia deconcertant de cercetători. Raphael o plăcuse, dorise să-şi petreacă timpul în compania ei. Dar fusese oare vorba de o afecţiune adevărată sau doar de bunătate? Şi dacă acesta era, într-adevăr, un inel de logodnă, de ce nu-l mai purtase? Dar asta nu era atît de greu de înţeles. Reprezenta ceva care aparţinea trecutului şi trebuia pus de-o parte, la fel cum făcuse şi cu tunica iubitului ei. Nu dorise să aibă în faţa ochilor, în fiecare dimineaţă, această amintire, care reprezenta un simbol care îi supravieţuise celui care i-l dăruise şi îi va supravieţui şi ei, să-şi facă publică durerea şi pierderea cu fiecare

gest al mîinii. Era o platitudine să spui că morții continuă să trăiască în amintirea viilor, dar ce substitut era amintirea pentru o voce iubitoare și două brațe puternice care să te cuprindă? Și nu era oare subiectul poeziilor din aproape toată lumea, că viața și dragostea, și frumusețea sînt trecătoare și că șaretele înaripate ale timpul au tăișuri la roți?

Se auzi o bătaie scurtă la ușă. Emma se întoarse și o văzu în cadrul ușii deschise pe inspectorul Kate Miskin. Pentru o clipă rămaseră privindu-se și Emma nu văzu nici un fel de prietenie în ochii celeilalte.

– Părintele John mi-a spus că vă pot găsi aici, începu inspectorul. Comandantul Dalgliesh mi-a cerut să pun pe toată lumea la curent. El s-a întors la Londra, iar eu, cu inspectorul Tarrant și sergentul Robbins rămînem aici. Acum că apartamentele musafirilor au fost dotate cu încuietori, este important să vă încuiați noaptea. Voi fi la colegiu după vecernie și o să vă conducem la apartament.

Așadar, comandantul Dalgliesh plecase fără să-și ia rămas-bun. Dar de ce ar fi făcut-o? Avea treburi mai importante pe cap decît politețurile obișnuite. Probabil că și-a luat rămas-bun de la părintele Sebastian. Ce ar mai fi fost necesar?

Tonul inspectorului Miskin fusese de o politețe desăvîrșită și Emma știa că antipatia ei nu era justificată.

– Nu este nevoie să fiu însoțită pînă la apartament, spuse ea. Asta înseamnă că, după părerea dumneavoastră, sîntem în pericol?

Urmă o pauză, apoi inspectorul Miskin spuse:

– Nu vreau să spun asta. Doar că există încă un criminal aici, pe promontoriu, și pînă nu îl arestăm, este bine ca toată lumea să-și ia toate măsurile de precauție.

– Și credeți că o să-l arestați?

Urmă iarăși o pauză, apoi inspectorul Miskin răspunse:

– Sperăm că da. La urma urmei, de asta ne aflăm aici, nu-i așa, ca să arestăm pe cineva. Îmi pare rău că nu pot să vă spun mai multe acum. Ne vedem mai tîrziu.

Ieși, închizînd ușa în urma ei. Rămasă singură pe pat, Emma privi la uniforma împăturită și, cu inelul încă pe deget, simți că o podidesc lacrimile, dar nu știa dacă plînge pentru domnișoara Betterton, pentru iubitul ei mort sau un pic pentru ea însăși. Puse apoi inelul înapoi în plic și se apucă să-și ducă la bun sfîrșit treaba.

15

A doua zi dimineaţa, Dalgliesh plecă la prima oră spre laboratorul din Lambeth. Toată noaptea trecută plouase încontinuu şi, deşi acum se oprise, luminile roşu, galben şi verde în permanentă schimbare ale semafoarelor aruncau imagini tremurătoare şi strălucitoare pe şoselele încă ude, iar în aer se simţea mirosul proaspăt al Tamisei umflate de ploaie. Londra pare să doarmă numai cîteva ore, între două şi patru dimineaţa, şi chiar şi atunci era un fel de amorţeală neliniştită. Acum, încet-încet, capitala se trezea şi muncitorii, în mici grupuri preocupate, apăreau ca să ia în stăpînire oraşul.

În mod obişnuit, materialul de la scenele crimei din Suffolk ar fi fost trimise la laboratorul de medicină legală de la Huntingdon, dar acesta era suprasolicitat. Lambeth putea să acorde prioritate examinării probelor, aşa cum solicitase Dalgliesh. Era bine-cunoscut la laborator şi fu întîmpinat cu simpatie de personalul de acolo. Doctor Anna Prescot, biologul legist principal care îl aştepta, depusese mărturie la tribunal în cîteva cazuri şi Dalgliesh ştia că în mare măsură reuşitele în justiţie se datoraseră reputaţiei ei ca om de ştiinţă, încrederii şi lucidităţii cu care ea prezenta rezultatul cercetărilor în faţa curţii şi siguranţei calme pe care o afişa în timpul întrebărilor puse de partea adversă – dar, ca toţi medicii legişti, nu era membru al poliţiei. Dacă Gregory avea să fie adus în faţa justiţiei, ea se va afla acolo ca martor expert independent care putea să se pronunţe doar în privinţa faptelor.

Mantaua fusese uscată în dispozitivul destinat acestui scop din laborator şi era întinsă pe una dintre mesele late de examinare sub strălucirea celor patru lămpi fluorescente. Treningul lui Gregory fusese dus în altă parte a laboratorului pentru a se evita

contaminarea probelor. Orice fibre transferate de pe trening pe manta urmau să fie prelevate de pe aceasta cu bandă adezivă şi apoi examinate la microscop. Dacă această examinare preliminară la microscop sugera că există o potrivire, urma să aibă loc o nouă serie de teste comparative, inclusiv analiza compoziţiei chimice a fibrelor. Dar toate acestea, care necesitau un timp considerabil, aveau să se desfăşoare în viitor. Sîngele fusese deja trimis la analiză şi Dalgliesh aştepta raportul fără nerăbdare; nu avea nici o îndoială că aparţinea arhidiaconului Crampton. Ceea ce căuta acum împreună cu doctorul Prescott erau firele de păr. Amîndoi, cu măşti şi halate, stăteau aplecaţi deasupra mantalei.

Dalgliesh îşi zise că ochiul uman atent este un instrument de cercetare remarcabil de eficient. Le luă numai cîteva secunde să găsească ceea ce căutau. Două fire de păr cenuşiu erau prinse în lănţişorul de alamă de la gulerul mantalei. Doctorul Prescot le desprinse cu delicateţe şi le puse pe o lamelă mică de sticlă. Le examină imediat la un microscop de mici dimensiuni şi spuse cu satisfacţie:

– Ambele au rădăcini. Asta înseamnă că avem mari şanse să obţinem un profil ADN.

16

Două zile mai tîrziu, la şapte şi jumătate dimineaţa, Dalgliesh primi un apel telefonic de la laborator în apartamentul lui de pe malul Tamisei. Se reuşise prelevarea de ADN din cele două fire de păr şi acesta aparţinea lui Gregory. Deşi erau nişte veşti la care se aşteptase, totuşi le primi cu un sentiment de uşurare. Comparaţia la microscop a fibrelor de pe manta şi de pe trening dovedise o potrivire, dar rezultatele testelor finale încă nu sosiseră. Dalgliesh puse receptorul înapoi în furcă şi rămase o clipă pe gînduri. Să mai aştepte sau să acţioneze acum? Nu mai voia să amîne momentul efectuării unei arestări. Testul ADN arătase că Gregory purtase mantaua lui Ronald Treeves şi potrivirea fibrelor putea doar să confirme această descoperire de necontestat. Putea, desigur, să o sune pe Kate sau pe Piers la St Anselm – amîndoi ar fi putut să facă o arestare. Dar simţea nevoia să fie şi el prezent acolo şi cunoştea şi motivul. Arestarea lui Gregory, rostirea formulelor cerute de lege va diminua oarecum sentimentul înfrîngerii pe care o suferise în ultimul caz cînd cunoscuse identitatea criminalului, ascultase mărturisirea retractată ulterior, dar nu avusese suficiente probe ca să justifice arestarea. Dacă nu ar fi prezent ar însemna să lase ceva neterminat, cu toate că nu era foarte sigur ce anume.

După cum se aşteptase, cele două zile fuseseră mai pline decît de obicei. Se întorsese la un munte de treburi, la probleme care erau în competenţa lui şi la altele care îl preocupau în mod deosebit, la fel ca şi pe alţi ofiţeri superiori. Lipsa personalului în poliţie era acută. Era nevoie de recrutarea urgentă a unor oameni inteligenţi, educaţi şi foarte motivaţi din toate păturile sociale, într-un moment cînd existau alte slujbe care ofereau salarii

mai mari, reputaţie şi mai puţin stres. Se simţea nevoia reducerii birocraţiei şi a hîrţogăriei, a creşterii eficienţei detectivilor şi a eliminării corupţiei într-o epocă în care mita nu mai era reprezentată de o bancnotă de zece lire strecurată în buzunar, ci o cotă parte din profiturile uriaşe provenite din comerţul ilegal de droguri. Dar acum, cel puţin pentru scurt timp, Dalgliesh se va întoarce la St Anselm, care nu mai era un loc al bunătăţii neîntinate, ci un loc unde îl aştepta o misiune ce trebuia încheiată şi oameni pe care dorea să-i vadă. Se întrebă dacă Emma Lavenham se mai afla la colegiu.

Lăsînd la o parte gîndurile legate de agenda lui încărcată, de importanţa dosarelor care îi solicitau atenţia şi de întîlnirea planificată pentru acea după-amiază, Dalgliesh lăsă un mesaj adjunctului comisarului şi secretarei lui. Apoi o sună pe Kate. La St Anselm era linişte – o linişte ciudată, după părerea lui Kate. Oamenii îşi vedeau de treburile zilnice oarecum abătuţi, de parcă acel cadavru însîngerat s-ar mai fi aflat încă sub *Judecata de Apoi* din biserică. Lui Kate i se părea că toată lumea era în aşteptarea unui deznodămînt pe jumătate dorit şi pe jumătate temut. Gregory nu se arăta la faţă. După ultimul interogatoriu, la cererea lui Dalgliesh îşi predase paşaportul şi nu exista posibilitatea să mai aibă un altul. Dar fuga nu se numărase niciodată printre opţiunile lui; Gregory nu avea de gînd să fie tîrît înapoi, acoperit de ruşine, din vreun loc neospitalier de refugiu din străinătate.

Era o zi rece şi Dalgliesh simţi pentru prima dată în aerul londonez mirosul metalic al iernii. Un vînt muşcător, dar nehotărît bătea prin centru, însă cînd ajunse la autostradă rafalele erau mai puternice şi mai regulate. Traficul era neobişnuit de lejer, cu excepţia camioanelor care se îndreptau spre porturile de pe coasta de est, aşa că Dalgliesh conduse repede şi liniştit, ţinîndu-şi lejer mîinile pe volan, cu ochii aţintiţi înainte. Ce avea în afară de cele două fire de păr ca instrumente fragile în slujba justiţiei? Însă va trebui să fie de ajuns.

Se gîndi apoi la proces şi se trezi formulînd argumentaţia apărării. Proba ADN nu putea fi contestată; Gregory purtase mantaua lui Ronald Treeves. Dar avocatul apărării va susţine probabil că Gregory o împrumutase de la Treeves în timpul

ultimei lecţii de greacă, susţinînd că îi era frig şi că în momentul respectiv purta treningul negru. Nu era un motiv plauzibil, dar oare juriul ar fi crezut asta? Gregory avea un mobil puternic, dar la fel aveau şi ceilalţi, inclusiv Raphael. Crenguţa găsită pe podeaua salonaşului lui Raphael putea să fi fost aruncată înăuntru de vînt cînd acesta ieşise din apartament ca să meargă la Peter Buckhurst; era mai bine ca acuzarea să nu se lege prea mult de acest amănunt. Telefonul dat doamnei Crampton de la aparatul din colegiu era un element periculos pentru apărare, dar ar fi putut fi dat de alte opt persoane, posibil chiar de Raphael. Apoi mai era cazul împotriva domnişoarei Betterton. Avusese un motiv şi ocazia de a-l ucide pe arhidiacon, dar avea oare forţa să mînuiască acel sfeşnic greu? Nimeni nu mai avea cum să afle: Agatha Betterton era moartă. Gregory nu fusese acuzat de uciderea ei sau a lui Margaret Munroe. În nici unul din cazuri nu existaseră suficiente probe ca să justifice efectuarea unei arestări.

Drumul dură mai puţin de trei ore şi jumătate. Apropiindu-se de capătul drumului care ducea spre colegiu, Dalgliesh văzu înaintea lui întinderea agitată a mării, cu creste albe, pînă la orizont. Opri maşina şi o sună pe Kate. Gregory ieşise din casă în urmă cu aproape o jumătate de oră şi se plimba pe plajă.

– Vino la capătul drumului de pe coastă şi adu şi o pereche de cătuşe cu tine. S-ar putea să nu fie nevoie de ele, dar nu vreau să risc.

După cîteva minute, Kate se apropie de maşină. Nici unul din ei nu spuse nimic în timp ce ea se sui în maşină, iar Dalgliesh întoarse şi se îndreptă spre şirul de trepte care ducea spre plajă. Îl văzură imediat pe Gregory – o siluetă singuratică cu un palton de tweed lung pînă la glezne, cu gulerul ridicat ca să se apere de vînt, stînd la marginea unuia dintre digurile în paragină şi privind marea. În timp ce mergeau cu pietrişul de pe coastă scrîşnindu-le sub tălpi, o pală bruscă de vînt îi izbi făcîndu-i să se aplece. Însă urletul vîntului de-abia se auzea, dominat de tunetul valurilor. Unele după altele, acestea se spărgeau în cascade de stropi, iar apa fierbea în jurul digurilor aruncînd spuma care dansa şi se rostogolea asemenea unor bule de săpun luminoase pe crestele înalte ale ţărmului.

Unul lîngă altul, Kate și Dalgliesh se îndreptară spre silueta nemișcată a lui Gregory care se întoarse spre ei și îi privi cum se apropie. Apoi, cînd îi mai despărțeau douăzeci de metri, Gregory o luă hotărît pe marginea digului ducîndu-se către un stîlp aflat la capătul lui. Marginea avea numai douăzeci de centimetri lățime și se înălța la mai puțin de treizeci de centimetri de mareea înaltă.

– Dacă va sări, sună la St Anselm. Spune-le că avem nevoie de o barcă și o ambulanță.

Apoi păși cu hotărîre pe marginea digului și se apropie de Gregory. Cînd ajunse la circa doi metri de celălalt se opri și cei doi rămaseră față în față. Gregory îi strigă cu o voce puternică, dar cuvintele de-abia ajunseră la Dalgliesh peste tumultul mării:

– Dacă ați venit să mă arestați, iată-mă. Dar va trebui să vă apropiați. Nu trebuie să-mi spuneți niște formule legale ridicole? Cred că am dreptul legitim de a le auzi.

Dalgliesh nu răspunse. Timp de două minute rămaseră în tăcere privindu-se și lui Dalgliesh i se păru că scurtul interval de timp fu echivalent cu o jumătate de viață de autocunoaștere superficială. Ceea ce simțea acum era ceva nou, o furie mai puternică decît orice își putea aminti. Furia pe care o simțise cînd privise cadavrul arhidiaconului nu era nimic în comparație cu această emoție copleșitoare pe care nici nu o agrea, nici nu se îndoia de ea, ci pur și simplu îi accepta puterea. Știa de ce nu dorise să șadă în fața lui Gregory la măsuța din camera de interogatoriu. Stînd la o oarecare depărtare se distanțase mai mult decît de prezența fizică a adversarului său. Acum nu mai putea să facă acest lucru.

Pentru Dalgliesh slujba nu constituise niciodată o cruciadă. Cunoștea detectivi cărora imaginea victimei în nimicnicia patetică a sfîrșitului li se imprima atît de puternic în minte, încît nu putea fi ștearsă decît în momentul arestării ucigașului. Unii chiar făceau legăminte personale cu soarta: nu vor mai bea, nu vor mai merge la cîrciumă sau nu-și vor lua concediu pînă cînd ucigașul nu va fi prins. Dalgliesh le înțelesese mila și revolta, dar niciodată implicarea personală și dușmănia. Pentru el, munca de detectiv fusese un angajament profesional și intelectual pentru descoperirea adevărului. Acum însă nu simțea asta. Nu era

numai faptul că Gregory pîngărise locul unde Dalgliesh fusese fericit; se întrebă cu amărăciune ce har s-o fi pogorît asupra Colegiului St Anselm doar pentru simpla fericire a lui Adam Dalgliesh. Nu era numai faptul că îl respecta profund pe părintele Martin și nu putea să-și scoată din minte chipul cutremurat de groază al acestuia cînd îl văzuse ridicîndu-și privirea de la cadavrul lui Crampton; sau acel moment cînd părul negru al Emmei îl atinsese ca o adiere pe obraz în îmbrățișarea atît de scurtă că îi era greu să creadă că avusese cu adevărat loc. Această emoție copleșitoare avea o cauză mai primitivă și mai puțin nobilă. Gregory își planificase crima și o pusese în practică cînd el, Dalgliesh, dormea liniștit la numai cincizeci de metri depărtare. Iar acum dorea să obțină victoria completă. Avea de gînd să înoate în mare, fericit în elementul pe care îl iubea, spre o moarte ușoară datorată frigului și oboselii. Și avea de gînd chiar mai mult de atît. Dalgliesh îi putea citi gîndurile la fel de clar cum Gregory i le putea citi pe ale lui. Avea de gînd să-și ia și adversarul cu el. Dacă Gregory intra în apă, la fel avea să facă și Dalgliesh. Nu avea de ales. Nu putea trăi cu amintirea faptului că stătuse și privise cum se îneacă un om. Și avea să-și riște viața nu din compasiune și omenie, ci din încăpățînare și mîndrie.

Dalgliesh făcu o comparație relativă a forțelor lor. În ceea ce privește condiția fizică, erau probabil la egalitate, dar Gregory era un înotător mai bun. Nici unul nu avea să reziste prea mult în apa rece ca gheața, dar dacă ajutoarele soseau rapid – așa cum probabil urma să se întîmple – puteau supraviețui. Se întrebă dacă să meargă înapoi și s-o pună pe Kate să sune acum la St Anselm ca să ceară venirea bărcii de salvare, dar se răzgîndi; dacă Gregory auzea mașinile sosind în grabă pe drumeagul de pe coastă, nu avea să mai ezite. Mai exista șansa, chiar dacă slabă, să se răzgîndească. Dar Dalgliesh știa că Gregory avea un avantaj aproape copleșitor: numai unul din ei dorea să moară.

Așa că rămaseră în așteptare. Apoi, aproape nonșalant, de parcă era o zi de vară și marea se întindea sclipitoare, albastră cu irizații argintii sub razele soarelui, Gregory își lăsă haina să cadă de pe umeri și se aruncă în apă.

Pentru Kate, cele două minute de confruntare mută părură să dureze la nesfîrşit. Rămăsese nemişcată, de parcă toţi muşchii îi erau pietrificaţi, cu ochii fixaţi asupra celor două siluete imobile. Involuntar, dar cu atenţie, înaintase. Picioarele îi erau bătute de apele mareei, dar nu părea să-şi dea seama de frigul muşcător. Printre dinţii încleştaţi murmura şi blestema: „Vino înapoi, vino înapoi! Lasă-l să se ducă!“, chemîndu-l pe Dalgliesh cu o fervoare care ar fi trebuit să ajungă la bărbatul neclintit, aflat cu spatele. Acum că Gregory sărise trebuia să acţioneze. Formă în grabă numărul de la colegiu şi auzi sunetul de apel. Însă nu răspunse nimeni şi Kate se trezi murmurînd obscenităţi pe care, în mod obişnuit, nu le-ar fi rostit niciodată. Telefonul continuă să sune. Apoi auzi vocea măsurată a părintelui Sebastian. Încercă la rîndul ei să spună pe un ton calm:

– Părinte, sînt Kate Miskin şi mă aflu pe plajă. Dalgliesh şi Gregory sînt în apă. Avem nevoie de o barcă şi o ambulanţă. Rapid.

Părintele Sebastian nu îi puse alte întrebări, ci spuse:

– Rămîneţi unde sînteţi ca să marcaţi locul. Venim imediat.

Urmă o aşteptare şi mai lungă, dar pe care Kate reuşi să o măsoare. După trei minute şi cincisprezece secunde auzi zgomotul maşinilor. Privi cu atenţie peste valurile înspumate, dar cele două capete nu se mai zăreau. Alergă la capătul digului şi rămase pe locul unde stătuse Gregory, fără să ia în seamă valurile care scăldau stîlpul sau vîntul tăios. Brusc, îi văzu – capul cărunt şi cel cu păr închis la culoare, la numai cîţiva metri depărtare –, dar curba graţioasă a unui val şi ploaia de stropi care urmă cînd acesta se sparse reuşi să-i ascundă din nou.

Era important să nu-i piardă din ochi, dar, din cînd în cînd, Kate îşi arunca privirea înspre trepte. Auzi sosirea mai multor maşini, dar numai Land Rover-ul se vedea parcat la marginea stîncii. Se părea că întreg colegiul sosise acolo. Lucrau rapid şi metodic. Din baracă fusese scoasă o rampă din lemn acoperit cu ardezie care fusese apoi aşezată pe panta zgrunţuroasă a plajei. Barca gonflabilă rigidă alunecă pe rampă, apoi fu ridicată de cîte trei oameni de fiecare latură, care alergară cu ea la malul mării. Kate văzu că Pilbeam şi Henry Bloxham urmau să fie cei care

plecau în misiunea de salvare şi fu oarecum surprinsă că în locul lui Henry nu mergea Stephen Morby, care părea mult mai puternic. Dar poate că Henry era un marinar mai experimentat. Părea imposibil să reuşească să lanseze la apă ambarcaţiunea contra valurilor uriaşe, dar în cîteva secunde auzi urletul motorului şi îi văzu pe cei doi îndreptîndu-se spre larg ca apoi să facă o curbă largă, venind spre ea. Kate zări iarăşi pentru moment cele două capete şi arătă înspre ele.

Nici înotătorii, nici barca nu se mai vedeau acum, cu excepţia scurtelor momente cînd erau ridicate de cîte un val. Kate nu putea să facă nimic, aşa că se întoarse la grupul de pe plajă. Raphael avea un colac de sfoară, părintele Peregrine avea o centură de salvare, iar Piers şi Robbins căraseră pe umeri două tărgi de pînză. Veniseră şi doamna Pilbeam şi Emma, prima cu o trusă de prim ajutor, iar cealaltă cu prosoape şi mai multe pături viu colorate. Stăteau împreună într-un mic grup şi priveau ţintă marea.

Şi acum barca se întorcea. Sunetul motorului era mai puternic şi brusc aceasta apăru, călărind pe cîte un val înalt înainte să cadă odată cu el.

– Au reuşit să-i ia, spuse Raphael. Sînt patru în barcă.

Se apropiau cu o viteză destul de mare, dar părea imposibil ca barca să poată rezista pe marea atît de agitată. Atunci se întîmplă nenorocirea. Sunetul motorului nu se mai auzi şi îl văzură pe Pilbeam aplecîndu-se disperat peste marginea ambarcaţiunii. Barca era acum lipsită de putere, aruncată dintr-o parte în alta ca o jucărie. Deodată, la douăzeci de metri de mal, partea din spate se ridică, rămase nemişcată cîteva secunde, perpendicular pe apă, apoi se răsturnă.

Raphael legase capătul unei frînghii de unul dintre stîlpii de pe dig şi, prinzîndu-şi celălalt capăt în jurul taliei, intră în mare. Stephen Morby, Piers şi Robbins îl urmară. Părintele Peregrine îşi scosese sutana şi se aruncă în valurile uriaşe de parcă s-ar fi aflat în elementul său în marea agitată. Henry şi Pilbeam, ajutaţi de Robbins, se luptau cu valurile ca să ajungă la mal. Părintele Peregrine şi Raphael îl apucară pe Dalgliesh, iar Stephen şi Piers pe Gregory. În cîteva secunde fură aruncaţi pe pietrişul ţărmului, iar părintele Sebastian şi părintele Martin se grăbiră înspre ei ca

să-i tragă din apă. Fură urmați de Pilbeam și Henry care rămaseră întinși pe mal, încercînd să-și recapete suflarea, în timp ce valurile se spărgeau peste ei.

Numai Dalgliesh își pierduse cunoștința și, alergînd spre locul unde acesta zăcea nemișcat, Kate văzu că se lovise cu capul de dig și că sîngele amestecat cu apă îi pătase cămașa. Pe gît avea o urmă, roșie ca sîngele, în locul în care îl apucaseră mîinile lui Gregory. Kate îi scoase cămașa și o apăsă pe rană, apoi auzi vocea doamnei Pilbeam:

– Dați-mi voie, domnișoară. Am adus bandaje.

Dar Morby fu cel care preluă controlul situației.

– Să scoatem apa din el, zise el și, întorcîndu-l pe Dalgliesh pe burtă, începu procedurile de resuscitare.

Ceva mai departe, Gregory, doar în pantaloni scurți, stătea cu capul între mîini încercînd să-și recapete suflarea, supravegheat de Robbins.

Kate îi spuse pe Piers:

– Adu niște pături să-l învelim și o băutură fierbinte. De îndată ce s-a încălzit și și-a revenit suficient ca să înțeleagă ce facem, spune-i de ce este acuzat. Și pune-i cătușele. Nu vrem să riscăm. A, și poți adăuga tentativa de crimă la acuzația principală.

Se întoarse apoi spre Dalgliesh. Brusc acesta vărsă apă și sînge și murmură ceva neinteligibil. Abia atunci Kate o observă pe Emma Lavenham, albă ca varul la față, îngenunchind la capul lui Dalgliesh. Nu spuse nimic dar, văzîndu-i privirea lui Kate, se ridică și se îndepărtă de parcă și-ar fi dat seama că nu avea ce să caute acolo.

Ambulanța nu se auzea venind și nu știau cît timp va dura pînă la sosirea ei. Piers și Morby îl ridicară pe Dalgliesh, îl puseră pe o targă și se îndreptară spre una dintre mașini, cu părintele Martin alături. Cei din grupul care intrase în apă stăteau tremurînd, înveliți în pături, trecînd o sticlă de la unul la altul, apoi se îndreptară spre scări. Pe neașteptate, printr-o breșă în nori, o rază timidă de soare lumină plaja. Privindu-i pe tinerii bărbați cum își ștergeau părul cu prosoapele și alergau ca să-și repună sîngele în mișcare, lui Kate îi veni în minte imaginea

unei petreceri pe plajă în timpul verii şi i se păru că în orice clipă ar fi putut să înceapă să se alerge unul pe altul în joacă pe nisip.

Ajunseseră sus şi urcară targa în Land Rover. Kate o observă pe Emma lîngă ea.

– Va fi bine? întrebă Emma.

– Oh, o să supravieţuiască. E un tip rezistent. Rănile la cap sîngerează din abundenţă, dar aceasta nu părea să fie adîncă. O să fie externat şi o să se întoarcă la Londra în cîteva zile. Ca noi toţi, de altfel.

– Eu plec diseară la Cambridge, zise Emma. Vă rog să-i transmiteţi toate cele bune din partea mea.

Fără să aştepte un răspuns, se întoarse şi se alătură micului grup de studenţi. Gregory, cu cătuşe la mîini şi învelit în pături, era împins în Alfa Romeo de Robbins. Piers se apropie de Kate şi amîndoi rămaseră privind în urma Emmei.

– Se întoarce la Cambridge în seara asta. De ce nu? Acolo îi este locul.

– Şi locul tău unde este? o întrebă Piers.

Nu se aştepta să primească un răspuns, dar Kate spuse:

– Cu tine, cu Robbins şi cu AD. Unde ai vrea? La urma urmei, asta mi-e meseria.

Cartea a patra

UN SFÎRŞIT ŞI UN ÎNCEPUT

Dalgliesh sosi pentru ultima oară la St Anselm într-o zi minunată de la mijlocul lui aprilie, în care cerul, marea şi pămîntul însufleţit conspirau într-o dulce armonie a unei calme frumuseţi. Conducea maşina decapotată şi aerul puternic care îi biciuia faţa aducea cu el esenţa – o aromă dulce, nostalgică – zilelor de aprilie din copilăria şi tinereţea lui. Pornise la drum cu cîteva îndoieli, dar acestea se risipiseră odată ce trecu de ultima suburbie din estul oraşului şi acum starea lui sufletească se potrivea cu calmul zilei.

Scrisoarea venise de la părintele Martin – o caldă invitaţie de a vizita St Anselm, care era, oficial, închis. Acesta îi scrisese: „Ar fi plăcut să avem ocazia să ne luăm rămas-bun de la prietenii noştri înainte de a pleca şi sperăm că Emma ni se va alătura în weekendul din aprilie". Dorise ca Dalgliesh să ştie că ea va fi acolo; o atenţionase oare şi pe ea? Şi, dacă da, va decide ea să nu vină?

Şi iată, în sfîrşit, micul drum lateral atît de familiar, uşor de trecut cu vederea dacă n-ar fi fost frasinul îmbrăcat în iederă. Grădinile din faţă ale caselor gemene erau pline de narcise galbene, strălucirea lor contrastînd cu galbenul blînd al primulelor dese de pe marginea acoperită de iarbă a drumului. În gardurile vii de pe fiecare parte a aleii se iveau primele mlădiţe verzi şi cînd, cu o tresărire, Dalgliesh văzu prima oară marea, aceasta se întindea în benzi liniştite de albastru sclipitor spre orizontul purpuriu. Sus, deasupra capului, nevăzut şi de-abia auzit, un avion de luptă lăsa o dîră albă zdrenţuită pe cerul fără nori. Sub strălucirea lui, lacul era de un albastru lăptos, calm şi liniştit. Îşi putea imagina licărul peştilor lucitori care alunecau dedesubt, fără să tulbure suprafaţa apei. Furtuna din noaptea uciderii arhidiaconului distrusese ultimele rămăşiţe ale epavei şi acum chiar şi aşchiile negre de lemn dispăruseră şi plaja se întindea, fără vreo

urmă de picior de om, între malul de pietriş şi mare. Într-o asemenea dimineaţă, Dalgliesh n-ar fi putut regreta această dovadă a puterii vindecătoare a timpului.

Înainte de a coti spre nord, pe drumul de coastă, trase la marginea stîncii şi opri motorul. Era o scrisoare pe care simţea nevoia să o recitească. O primise cu o săptămînă înainte ca Gregory să fie condamnat la închisoare pe viaţă pentru uciderea arhidiaconului Crampton. Scrisul era ferm, precis şi drept. Nu era nimic altceva scris, doar pe plic apărea numele lui Dalgliesh.

Îmi cer scuze pentru această scrisoare şi veţi înţelege că nu a fost alegerea mea. Pînă acum veţi fi aflat că m-am decis să-mi schimb pledoaria de vinovăţie. Aş fi putut pretinde că motivul meu este de a-i scuti pe acei prostănaci patetici, părintele Martin şi părintele John, de chinul prezentării ca martori ai acuzării sau refuzul meu de a-mi vedea fiul ori pe Emma Lavenham expuşi întrebărilor brutale ale avocatului meu. Mă cunoaşteţi mai bine de atît. Motivul meu este, desigur, să mă asigur că Raphael nu va purta toată viaţa stigmatul suspiciunii. Mi-am dat seama că există o şansă reală să fiu achitat. Abilitatea extraordinară a avocatului meu este aproape egală cu mărimea onorariului şi mi-a spus clar că este sigur că pot scăpa cu faţa curată, deşi a avut grijă să nu folosească exact cuvintele acestea. La urma urmei sînt o persoană respectabilă, din clasa mijlocie.

Întotdeauna mi-am propus să fiu achitat dacă ajungeam în faţa justiţiei şi nu aveam nici o îndoială că acest lucru avea să se întîmple. Dar, pe de altă parte, îmi propusesem să-l omor pe părintele Crampton într-o noapte cînd Raphael nu se afla la colegiu. După cum ştiţi, am avut grijă să merg în apartamentul lui ca să mă asigur că plecase. Oare dacă l-aş fi găsit acasă, aş mai fi comis crima? Răspunsul este nu. Nu în acea noapte şi probabil niciodată. Este puţin probabil că toate condiţiile necesare pentru a reuşi s-ar fi întîmplat să apară din nou. Mi se pare interesant că arhidiaconul a murit din cauza unui simplu act de bunătate al lui Raphael faţă de un prieten bolnav. Am mai observat şi înainte cum răul îşi are rădăcinile în bine. Ca fiu de preot, sînteţi mai competent în abordarea acestei enigme teologice.

Oamenii care, asemenea nouă, trăiesc într-o civilizaţie aflată pe moarte au trei opţiuni. Putem încerca să împiedicăm declinul aşa cum un copil clădeşte castele de nisip pe malul unui flux în creştere. Putem ignora moartea frumuseţii, învăţăturii, artei, integrităţii intelectuale, găsindu-ne alinare în propria consolare. Şi asta am încercat să fac timp de cîţiva ani. Sau putem să ne alăturăm barbarilor şi să ne luăm partea de pradă. Asta este alegerea cea mai populară şi în cele din urmă a fost şi a mea. Dumnezeul fiului meu a fost ales de alţii. Raphael a fost în puterea acelor preoţi de la naştere. Eu am vrut să-i ofer şansa unei zeităţi mai contemporane – banii. Acum are bani şi va descoperi că nu va putea să-i dea de pomană, nu pe toţi. Va rămîne un om bogat; timpul va demonstra dacă va rămîne preot.

Îmi închipui că nu vă pot spune nimic nou despre crimă. Biletul anonim trimis lui Sir Alred a fost menit, desigur, să provoace probleme Colegiului St Anselm şi lui Sebastian Morell. Nu m-am aşteptat să-l aducă la colegiu pe cel mai distins dintre detectivii de la Scotland Yard, dar prezenţa dumneavoastră, departe de a mă împiedica, a adăugat un plus de provocare momentului oportun. Planul meu de a-l ademeni pe arhidiacon în biserică a funcţionat perfect; trebuia să vadă cu ochii lui abominabila faptă pe care i-o descrisesem. Cutia cu vopsea neagră şi pensula le găsisem în biserică şi mărturisesc că mi-a făcut plăcere să vandalizez tabloul. Păcat că arhidiaconul a avut atît de puţin timp să-mi contemple opera.

Poate aveţi semne de întrebare în legătură cu cele două morţi pentru care nu am fost acuzat. Prima – sufocarea lui Margaret Munroe – a fost o necesitate. Nu a fost nevoie de o planificare laborioasă şi moartea ei a fost uşoară, aproape naturală. Era o femeie nefericită, care probabil mai avea puţin timp de trăit, dar în intervalul acela ar fi putut face mult rău. Pentru ea nu conta dacă viaţa îi era mai scurtă cu o zi, o lună sau un an. Dar pentru mine însă conta. Plănuisem ca ceilalţi să afle cine sînt părinţii lui Raphael numai după ce St Anselm era închis şi agitaţia provocată de crimă se liniştea. Desigur că v-aţi dat repede seama de esenţa planului meu. Doream să-l ucid pe Crampton şi în acelaşi timp să arunc suspiciunea asupra colegiului, fără să ofer probe

concludente împotriva mea. Voiam să se închidă cît mai curînd colegiul, de preferat înainte de hirotonisirea fiului meu, și doream ca moștenirea să rămînă intactă. Și, trebuie să mărturisesc, mă bucuram la gîndul că Sebastian Morell avea să-și încheie cariera în suspiciune, eșec și rușine. El avusese grijă ca eu să mi-o închei în acest fel.

Poate aveți întrebări în legătură cu moartea tristă a Agathei Betterton, o altă femeie nefericită. Dar asta a fost doar folosirea unei oportunități neașteptate. Vă înșelați dacă vă închipuiți că se afla în capul scărilor cînd i-am telefonat doamnei Crampton. Nu atunci m-a văzut. Dar m-a văzut în noaptea crimei cînd am pus cheile la loc. Presupun că aș fi putut s-o ucid atunci, dar m-am hotărît să aștept. Era, oricum, considerată o femeie nebună. Chiar dacă m-ar fi acuzat că mă aflam în casă după miezul nopții, mă îndoiesc că totuși ar fi avut mai multă greutate cuvîntul ei decît al meu. Însă duminică seara a venit să-mi spună că secretul meu era în perfectă siguranță. Nu a fost niciodată o persoană coerentă, dar mi-a dat de înțeles că nimeni care l-ar fi ucis pe arhidiaconul Crampton nu avea de ce să se teamă în privința ei. Era un risc pe care nu puteam să mi-l asum. Vă dați seama că nu ați putea să dovediți nici una dintre morțile astea? Mobilul nu este suficient. Dacă mărturisirea aceasta va fi folosită împotriva mea, o să neg tot.

Am aflat ceva surprinzător despre crimă, despre violență în general. Probabil nu este o noutate pentru tine, Dalgliesh – la urma urmei ești expert în astfel de chestiuni. Personal, mi se pare interesant. Prima lovitură a fost deliberată, însă nu a fost lipsită de o oarecare greață și repulsie; a fost o chestiune de voință. Judecata mea a fost clară: vreau ca acest om să moară; aceasta este cea mai eficientă metodă să-l omor. Intenționasem să-i aplic numai o lovitură, cel mult două, dar după prima am simțit fluxul adrenalinei. Pofta de violență m-a copleșit. Am continuat să lovesc fără să mă gîndesc. Chiar dacă ați fi apărut în acel moment mă îndoiesc că m-aș fi oprit. Instinctul de a ucide nu apare cînd ne gîndim la violență, ci numai atunci cînd aplicăm prima lovitură.

Nu mi-am mai văzut fiul de cînd am fost arestat. Nu dorește să mă vadă și fără îndoială că așa este mai bine. Am trăit toată viața fără afecțiunea celorlalți și ar fi penibil să o accept acum.

Aici scrisoarea se încheia. Împăturind-o, Dalgliesh se întrebă cum va suporta Gregory închisoarea, care ar putea dura și zece ani. Dacă va avea cărți, probabil va supraviețui. Oare acum privea pe fereastra cu gratii și își doarea să poată mirosi dulceața acestei zile de primăvară?

Porni mașina și se îndreptă spre colegiu. Ușa din față era larg deschisă ca să pătrundă soarele înăuntru și Dalgliesh păși în holul pustiu. Lampa era încă aprinsă la statuia Fecioarei, iar în aer mai plutea vagul miros ecleziastic de tămîie, cărți vechi și ceară de mobilă. Însă lui Dalgliesh casa i se păru parțial golită, așteptînd cu resemnare tăcută sfîrșitul inevitabil.

Nu se auzi nici un sunet de pași, dar brusc Dalgliesh deveni conștient de prezența cuiva și, ridicînd privirea, îl văzu pe părintele Sebastian în capătul scărilor.

– Bună dimineața, Adam, zise el, vino sus, te rog.

Era pentru prima dată, se gîndi Adam, cînd decanul i se adresase pe numele de botez.

Urmîndu-l în birou, Dalgliesh văzu că se făcuseră unele schimbări. Tabloul lui Burne-Jones nu mai atîrna deasupra șemineului și dispăruse și bufetul. O schimbare subtilă se petrecuse și cu părintele Sebastian. Nu mai purta sutană, ci un costum cu guler preoțesc. Și părea mai bătrîn; crima îl marcase și pe el. Dar trăsăturile austere și frumoase nu-și pierduseră autoritatea și încrederea, la care se mai adăugase ceva: euforia controlată a succesului. Postul pe care îl obținuse la universitate era unul prestigios și, probabil, dorit. Dalgliesh îl felicită pentru reușită.

– Mulțumesc, îi răspunse Morell. Se spune că este o greșeală să te întorci, dar sper că pentru mine și pentru universitate nu se va dovedi așa.

Mai discutară cîteva minute – o concesie necesară făcută politeții. Nu era în firea lui Morell să se simtă stingherit, dar Dalgliesh sesiză că încă îl rodea gîndul respingător că omul care stătea acum în fața lui îl privise odată ca pe un posibil criminal

și se îndoia că Morell va uita sau va ierta vreodată rușinea de a fi fost amprentat. Acum, de parcă ar fi fost obligat să o facă, îl puse pe Dalgliesh la curent cu schimbările din colegiu.

– Toți studenții și-au găsit locuri la alte colegii teologice. Cei patru studenți în ultimul an pe care i-ați cunoscut cu ocazia morții arhidiaconului au fost acceptați la Cuddesdon și la St Stephen's House, la Oxford.

– Așadar, Raphael își continuă studiile teologice?

– Desigur. Credeați că nu o va face? Făcu o pauză, apoi adăugă: Raphael a fost foarte generos, dar tot va rămîne un om bogat.

Continuă spunîndu-i despre preoți, dar cu o sinceritate mai mare decît s-ar fi așteptat Dalgliesh. Părintele Peregrine acceptase un post de arhivar la o bibliotecă din Roma, un oraș în care fusese întotdeauna dornic să se întoarcă. Părintelui John i se oferise o slujbă de capelan la o mănăstire lîngă Scarborough. Întrucît, ca pedofil condamnat, i se cerea să-și declare orice schimbare de adresă, mănăstirea îi oferea un refugiu la fel de sigur ca și St Anselm. Abținîndu-se să nu zîmbească, Dalgliesh fu de acord în sinea lui că nici nu se putea găsi un post mai adecvat. Părintele Martin avea să-și cumpere o casă în Norwich și familia Pilbeam se muta cu el ca să-l îngrijească, urmînd să moștenească locuința după moartea lui. Deși dreptul lui Raphael la moștenire fusese confirmat, situația legală era complicată și erau multe de hotărît, inclusiv dacă biserica avea să fie inclusă în parohia locală sau secularizată. Raphael dorea ca tabloul de van der Weyden să fie folosit ca piesă de altar și acum i se căuta un loc adecvat. Între timp, pictura era păstrată într-un seif la bancă, la fel și piesele de argint. Raphael decisese ca cei doi Pilbeam să primească locuința în care stăteau, iar Eric Surtees pe a lui. Clădirea principală avea să fie vîndută și transformată în centru pentru meditație și medicină alternativă. Tonul părintelui Sebastian vădea un oarecare dezgust față de această idee, dar Dalgliesh își zise că se putea și mai rău. Între timp, cei patru preoți și personalul stăteau tot acolo, la solicitarea administratorilor, pînă cînd clădirea avea să fie predată.

Cînd deveni evident că întîlnirea se apropia de sfîrșit, Dalgliesh îi înmînă părintelui Sebastian scrisoarea de la Gregory.

– Cred că aveți dreptul să vedeți asta, spuse el.

Părintele Sebastian o citi în tăcere. La sfîrşit, după ce o împături şi i-o înapoie lui Dalgliesh, zise:

– Mulţumesc. Este uimitor că un om care iubea limba şi literatura uneia dintre cele mai mari civilizaţii ale lumii se reduce la această autojustificare de prost-gust. Mi s-a spus că ucigaşii sînt întotdeauna aroganţi, dar în cazul lui aroganţa este de mărimea diavolului lui Milton. „Răul să-mi fie Dumnezeu". Mă întreb cînd a citit ultima dată *Paradisul pierdut*. Arhidiaconul Crampton a avut dreptate cînd m-a criticat. Ar fi trebuit să-i aleg cu mai multă grijă pe cei pe care îi invitam să lucreze aici. Bănuiesc că rămîneţi peste noapte.

– Da, părinte.

– Va fi o plăcere pentru noi toţi. Sper că te vei simţi bine.

Părintele Sebastian nu-l însoţi pe Dalgliesh la vechiul său apartament de la Ieronim, dar o chemă pe doamna Pilbeam şi îi dădu cheia. Doamna Pilbeam era neobişnuit de vorbăreaţă, preocupîndu-se ca Dalgliesh să aibă toate cele necesare în casă. Părea să nu-i vină să plece.

– Părintele Sebastian v-a vorbit despre schimbări. Nu pot să spun că mie şi lui Reg ne place foarte mult ideea medicinei alternative. Totuşi, oamenii care vin aici par destul de inofensivi. Ni s-a cerut să rămînem în continuare la slujbele pe care le avem – şi lui Eric Surtees la fel. Cred că lui îi convine, dar eu şi Reg sîntem prea bătrîni pentru schimbări. Sîntem cu preoţii de mulţi ani şi ne e greu să ne obişnuim cu nişte străini. Domnul Raphael spune că putem să ne vindem casa, aşa că probabil asta vom face ca să punem ceva de-o parte pentru bătrîneţe. Probabil că părintele Martin v-a spus că ne gîndim să ne mutăm cu el la Norwich. A găsit o casă foarte drăguţă, cu un birou frumos pentru el şi destule camere pentru toţi trei. Doar nu-l vedeţi pe părintele Martin purtîndu-şi singur de grijă, nu-i aşa, mai ales după optzeci de ani. Va fi bine pentru el să vadă un pic din viaţa de afară – şi pentru noi la fel. Aveţi tot ce vă trebuie, domnule Dalgliesh? Părintele Martin se va bucura să vă vadă. Îl găsiţi pe plajă. Domnul Raphael a venit pentru weekend, iar domnişoara Lavenham a sosit şi ea.

Dalgliesh îşi mută Jaguarul în spatele colegiului şi porni pe jos spre lac. În depărtare văzu că porcii de la Sfîntul Ioan umblau acum liberi pe promontoriu. Părea că numărul lor crescuse

şi parcă ştiau şi ei că lucrurile stăteau altfel acum. În acel moment, Eric Surtees ieşi din casă cu o găleată în mînă.

Dalgliesh merse de-a lungul potecii de pe stîncă pînă la lac. Din capătul scărilor văzu întreaga plajă. Cele trei siluete păreau să se fi îndepărtat înadins una de alta. În nord, o văzu pe Emma aşezată pe pietriş, cu capul aplecat deasupra unei cărţi. Pe unul dintre digurile din apropiere, Raphael stătea cu picioarele în apă, privind marea. Nu departe de el, pe o fîşie nisipoasă, părintele Martin părea că vrea să facă un foc.

Auzind paşii lui Dalgliesh scrîşnind pe pietriş, părintele se ridică în picioare cu greutate şi zîmbi.

– Adam! Mă bucur că ai putut veni. Te-ai întîlnit cu părintele Sebastian?

– Da, şi l-am felicitat pentru postul obţinut.

– E ceea ce şi-a dorit întotdeauna şi ştia că va deveni vacant în toamnă. Însă nu s-ar fi gîndit să accepte oferta dacă St Anselm ar fi rămas deschis.

Se puse din nou pe vine ca să-şi continue treaba. Dalgliesh văzu că săpase o groapă puţin adîncă în nisip şi clădea un zid de pietre în jurul ei. Alături se găsea o sacoşă de pînză şi o cutie cu chibrituri. Dalgliesh se aşeză sprijinindu-se pe braţe şi îşi întinse picioarele pe nisip.

Continuînd ceea ce începuse, părintele Martin îl întrebă:

– Eşti fericit, Adam?

– Sînt sănătos, am o slujbă care îmi place, mîncare destulă, confort, ocazional obiecte de lux, dacă am nevoie de ele, poezia mea. Dat fiind că trei sferturi din omenire e săracă, nu credeţi că nefericirea ar fi un moft pervers?

– Aş putea chiar spune că este un păcat, ceva împotriva căreia să lupţi din răsputeri. Dacă nu-l putem preaslăvi pe Domnul aşa cum merită, putem măcar să-i mulţumim. Dar sînt oare aceste lucruri suficiente?

– O să-mi ţii o predică, părinte?

– Nici măcar o omilie. Aş vrea să te văd însurat, Adam, sau cel puţin că îţi împarţi viaţa cu cineva. Ştiu că soţia ta a murit la naşterea copilului. Asta este probabil o mîhnire permanentă. Dar nu putem lăsa la o parte dragostea şi nici nu ar trebui s-o facem.

Iartă-mă dacă sînt insensibil și impertinent, dar și durerea poate fi un moft.

– A, nu durerea mă face să fiu singur, părinte. Nu e vorba de ceva atît de simplu, natural sau demn de admirație. Este vorba de egoism. De dragostea pentru liniștea mea, de faptul că nu doresc să fiu rănit sau responsabil pentru fericirea altcuiva. Și nu-mi spuneți că durerea mi-ar fi de folos la poezii. Știu asta. Văd suficientă în munca mea. Făcu o pauză, apoi continuă: Nu sînteți un pețitor prea bun. Nu m-ar vrea, să știți. Sînt prea bătrîn, prea retras, prea neimplicat, poate am prea mult sînge pe mîini.

Părintele Martin alese o piatră rotundă și o așeză cu atenție. Părea fericit ca un copil cu această ocupație.

– Și probabil că are pe cineva la Cambridge, adăugă Dalgliesh.

– A, o astfel de femeie sigur are, la Cambridge sau în altă parte. Asta înseamnă că va trebui să-ți bați capul și să riști un eșec. Dar, cel puțin, ar fi o schimbare pentru tine. Atunci, succes, Adam.

Cuvintele păreau să indice sfîrșitul discuției. Dalgliesh se ridică în picioare și privi spre Emma. Văzu că și ea se ridicase și se îndrepta spre mare. Îi despărțeau numai cincizeci de metri. „Am să aștept, își zise Dalgliesh, și dacă vine spre mine, asta va însemna ceva, chiar dacă vine doar ca să-și ia rămas-bun." Apoi gîndul acesta i se păru lipsit de eleganță. El era cel care trebuia să facă prima mișcare. Se apropie și el de malul mării. Mica foaie de hîrtie cu cele șase versuri era încă în portofelul lui. O scoase și, după ce o rupse în bucățele mici, o aruncă în primul val, privind apoi cum dispare în linia de spumă care se retrăgea. Se întoarse spre Emma și văzu că și ea venea spre el pe fîșia de nisip uscat dintre pietriș și valuri. Ajunse lîngă el și, fără ca vreunul din ei să spună ceva, rămaseră umăr lîngă umăr privind marea.

Cînd vorbi, cuvintele ei îl surprinseră pe Dalgliesh:

– Cine e Sadie?

– De ce întrebi?

– Cînd erai pe jumătate inconștient, păreai să crezi că te așteaptă.

„Doamne, își zise el, cum trebuie să fi arătat, pe jumătate gol pe pietriș, însîngerat, plin de nisip, scuipînd apă și sînge, tușind să-mi dau sufletul."

– Sadie era foarte dulce, spuse el. M-a învățat că, deși poezia este pasiune, nu trebuie să reprezinte întreaga viață. Sadie era foarte înțeleaptă pentru cei cincisprezece ani și jumătate pe care-i avea.

I se păru că aude un rîset scurt, plin de satisfacție, dar acesta se pierdu în pala bruscă de vînt. Era ridicol ca la vîrsta lui să se simtă atît de nesigur. Era sfîșiat între resentimentul față de această manifestare adolescentină și plăcerea perversă că era capabil de emoții atît de puternice. Iar acum cuvintele trebuiau rostite. Chiar în momentul cînd acestea se risipeau în bătaia brizei, Dalgliesh le judecă în toată banalitatea și imperfecțiunea lor.

– Aș dori foarte mult să ne mai vedem, dacă ideea nu ți se pare respingătoare. M-am gîndit – am sperat – că am putea să ne cunoaștem mai bine.

„Probabil că par ca un stomatolog care face o programare", își spuse. Apoi se întoarse s-o privească și ceea ce văzu pe chipul ei îl făcu să-și dorească să strige de bucurie.

– Există legături bune cu trenul între Londra și Cambridge, zise ea. În ambele direcții.

Și îi întinse mîna.

Părintele Martin terminase de construit vatra focului. Acum scoase din sacul de pînză o bucată de ziar și o puse în groapă. Apoi așeză deasupra papirusul de la Anselm și, aplecîndu-se, scăpără un chibrit. Hîrtia se aprinse imediat și flăcările săriră asupra papirusului ca pe o pradă. Căldura de moment era puternică și părintele se dădu înapoi. Văzu că Raphael i se alăturase și privea în tăcere focul.

– Ce arzi acolo, părinte? îl întrebă.

– Ceva scris care a tentat deja pe cineva să păcătuiască și poate tenta și pe alții. E timpul să dispară.

După o clipă de tăcere, Raphael zise:

– Nu voi fi un preot rău, părinte.

Părintele Martin, un om care își arăta foarte puțin sentimentele, își puse în treacăt mîna pe umărul lui Raphael și spuse:

– Așa e, fiule. Cred că vei fi un preot bun.

Priviră împreună cum focul se stinge încet și ultimul fir de fum alb se pierde deasupra mării.

NOTA AUTORULUI

Prin plasarea acțiunii acestui roman polițist într-un colegiu teologic al Bisericii Anglicane nu am dorit să-i descurajez pe candidații la preoție, nici să sugerez vreun moment că vizitatorii unui astfel de colegiu, aflați în căutarea liniștii și a renașterii spirituale, sînt în pericol de a găsi o pace „mai permanentă" decît își doreau. Prin urmare, este mai important să subliniez că St Anselm nu are drept model un colegiu teologic real, din trecut sau din prezent, și că preoții excentrici de acolo, studenții, personalul și musafirii sînt doar produsul imaginației scriitorului și a cititorilor săi.

Doresc să mulțumesc mai multor persoane care mi-au răspuns cu amabilitate la întrebări; orice erori, de teologie sau de altă natură, îmi aparțin. Îi sînt recunoscătoare în special răposatului arhiepiscop lord Runcie, reverendului Jeremy Sheeny, reverendului Peter Groves, doctorului Ann Priston de la Forensic Science Service și secretarei mele, Joyce McLennan, al cărei ajutor pentru acest roman a fost mai substanțial decît simpla transcriere la computer.

P.D. James

CUPRINS

CARTEA ÎNTÎI
Nisipul ucigaş / 7
CARTEA A DOUA
Moartea unui arhidiacon / 173
CARTEA A TREIA
Voci din trecut / 315
CARTEA A PATRA
Un sfîrşit şi un început / 429

În seria de autor

P.D. JAMES

au apărut:

Gustul morții
Planuri și dorințe
O moarte ciudată
Moartea unui expert
Fiul omului
O meserie nepotrivită

vor apărea:

Original Sin
The Murder Room
The Lighthouse

Cînd cadavrul unui student la St Anselm, un colegiu teologic de pe coasta comitatului Suffolk, este descoperit îngropat sub un mal surpat, nu este foarte clar dacă a fost accident, sinucidere sau crimă. Misterul se adîncește cîteva zile mai tîrziu, cînd Margaret Munroe, o angajată a colegiului, este ucisă din cauză că-și amintește o întîmplare petrecută cu 12 ani în urmă și care ar putea avea consecințe catastrofale asupra vieții unui membru al comunității de la St Anselm. Apariția comandantului Dalgliesh, venit pentru investigații, nu oprește seria crimelor și polițistul se vede nevoit să descîlcească motivele complicate și neclare care stau la baza acestor decese, precum și legăturile ascunse dintre ele. Incestul, o căsătorie secretă, un copil din flori, o moștenire disputată sînt doar cîteva dintre ingredientele unei cărți scrise după toate canoanele unui bun roman polițist.

rao
international
publishing
company

ISBN 973-576-859-3
9 789735 768591
www.rao.ro
www.raobooks.com